

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПORA
ІНСТИТУТ МОВОЗНАВСТВА ім. О. О. ПОТЕБНІ

ПАМ'ЯТКИ
УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ
XVII ст.

Серія актових документів і грамот

ВИДАВНИЦТВО «НАУКОВА ДУМКА»
КИЇВ 1981

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПORA
ІНСТИТУТ МОВОЗНАВСТВА ім. О. О. ПОТЕБНІ

ДІЛОВА
МОВА ВОЛИНІ
І НАД-
ДНІПРЯНЩИНИ
XVII ст.

(Збірник актових документів)

Підготували до видання

*В. В. НІМЧУК, В. М. РУСАНІВСЬКИЙ,
К. С. СИМОНОВА,
В. Ю. ФРАНЧУК,
Т. К. ЧЕРТОРИЗЬКА*

ВИДАВНИЦТВО «НАУКОВА ДУМКА»
КИЇВ 1981

Сборник содержит тексты из трех актов книг Житомирского гродского уряда 1605, 1609, 1649—1650 гг. и Подкоморной книги Киевского воеводства 1643 г., которые охватывают различные сферы общественно-политической жизни украинского народа, правовых и деловых отношений, суда, дают богатый материал исследователям украинского языка и специалистам, изучающим историю украинского народа, его культуру.

К изданию прилагаются вступительная статья, указатели топонимов, антропонимов и словарь малонизвестных слов.

Для исследователей истории украинского и других славянских языков, историков, преподавателей, аспирантов и студентов соответствующих факультетов.

Збірник містить тексти з трьох актових книг Житомирського гродського уряду 1605, 1609, 1649—1650 рр. і Підкоморської книги Київського воеводства 1643 р., що охоплюють різні сфери суспільно-політичного, соціально-економічного життя українського народу, правових і ділових відносин, суду, дають багатий матеріал для дослідників української мови і фахівців, що вивчають історію українського народу, його культуру.

До видання додаються вступна стаття, покажчики топонімів, антропонімів і словник маловідомих слів.

Для дослідників історії української та інших слов'янських мов, істориків, викладачів, аспірантів та студентів відповідних факультетів.

Відповідальний редактор

В. В. Німчук

Рецензенти

В. Л. Карпова, П. Д. Тимошенко

Редакція мовознавства

70101-199
Д М221(04)—81 510-81 4602000000

© Видавництво «Наукова думка», 1981

ПЕРЕДМОВА

Актові книги XVI—XVIII ст., що походять із різних українських земель, незважаючи на вироблені протягом тривалого часу штампи й сталі мовно-юридичні формули, якими передусім характеризуються початкові й кінцеві частини записів, засвідчують як писемно-літературний узус, так і живе мовлення українського народу.

Чимало документів із українських актових книг, що служать матеріалом для історичних досліджень, надруковано в різних виданнях, зокрема в серії «Архив Юго-Западной России»¹. Насамперед із цією метою видано повністю деякі актові книги XVII ст. із Лівобережної України — бориспільські², полтавські³, пирятинські⁴, стародубські⁵. Матеріали з цих видань використовували й використовують і дослідники історії української мови.

Перше лінгвістичне видання актових документів — актову книгу 1582—1588 рр. Житомирського гродського уряду — здійснив Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні⁶. Опубліковано збірку актових документів XVIII ст. із Лівобережжя⁷. Інтереси лінгвістичного вивчення текстів забезпечує також збірка актових документів XVI—XVII ст. із лемківського села Одрехови, видана Архівним управлінням при Раді Міністрів УРСР та Центральним Державним історичним архівом (ЦДІА) УРСР⁸.

Щоб дати змогу широкому колу дослідників спостерігати сталі й динамічні елементи в літературній мові певної території протягом тривалого часу, співробітники Інституту мовознавства знову звернулися до документів

¹ Див.: Архив Юго-Западной России, издаваемый комиссией по разбору древних актов. К., 1859—1914, ч. 1—8.

² Див.: Местечко Борисполе в XVII в. Акты мейского уряда 1612—1699. К., 1892.

³ Див.: Актовые книги Полтавского городского уряда XVII в. Ред. и примеч. В. Л. Модзалевского. К., 1912—1914, в. 1—3.

⁴ Див.: Стороженки. Семейный архив. К., 1908, т. 6.

⁵ Див.: Актовая книга Стародубского городского уряда 1693 г. Под ред. В. Л. Модзалевского. Чернигов, 1914.

⁶ Див.: Актовая книга Житомирского мьского уряда кінця XVI ст. (1582—1588 рр.). Підгот. до вид. М. К. Бойчук. К., 1965.

⁷ Див.: Ділова і народно-розмовна мова XVIII ст. (Матеріали сотенних канцелярій і вагш Лівобережної України). Підгот. до вид. В. А. Передрієнко. К., 1976.

⁸ Див.: Акти села Одрехови. Упорядники І. М. Керницький, О. А. Купчинський. К., 1970.

м. Житомира. Із великої кількості актових книг (близько двохсот⁹) для публікації відібрано тексти з двох книг початку й однієї книги середини XVII ст. Вони є продовженням матеріалів кінця XVI ст., уже виданих Інститутом. Особливості актової мови Житомирщини стають виразними при зіставленні її з мовою документів інших територій України, для цього до збірки включено матеріали середини XVII ст. із підкоморської книги Київського воеводства. Ця ж книга дає зразки актової мови найбільшого культурного центру України та маловідомі ширшим колам дослідників зразки макаронічної мови XVII ст.

Вибрані пам'ятки публікуються не повністю, наведена лише певна кількість актів із кожної книги.

Книги, матеріали з яких входять до нашої збірки, зберігаються в Центральному Державному історичному архіві УРСР. Матеріал у збірці розташований з урахуванням часу й місця написання:

I. Актова книга Житомирського гродського уряду 1605 р. (ф. 11, оп. 1, спр. зб. 4).

II. Актова книга Житомирського гродського уряду 1609 р. (ф. 11, оп. 1, спр. 5).

III. Актова книга Житомирського гродського уряду 1649—1650 рр. (ф. 11, оп. 1, спр. 13).

IV. Підкоморська книга Київського воеводства 1643 р. (ф. 4, оп. 1, спр. 2).

Перша книга містить актові документи від початку січня 1605 р. до жовтня 1606 р. — усього 519 актів (останній незакінчений). До публікованого збірника включено 71 документ (до 18 квітня 1605 р.).

Друга книга фіксує акти від початку січня до кінця грудня 1609 р. У ній налічуються 464 акти (нумерація актів ведеться помісячно; перед початком кожного місяця дається реєстр актів, записаних у цьому місяці). До видаваного збірника залучено 29 актів із січня і 19 актів із лютого (до 16 лютого) 1609 р.

Найбільша за обсягом третя книга заповнена актами від початку грудня 1649 р. до 30 грудня 1650 р. Вона нараховує 678 справ. До нашого збірника взято 23 акти (до 1 лютого 1650 р.); акти 1—6 за 1649 р. та акти 4, 7, 11, 13, 15, 18 за 1650 р.

Четверта книга вміщує 17 справ (вони перелічуються в її кінці) за період від 29 квітня до 23 червня 1643 р. У нашому збірнику друкуються три великі за обсягом справи (остання за 2 травня 1643 р.).

Перші три Житомирські книги були пронумеровані і прошнуровані Комісією по впорядкуванню метричних та актових книг Київської, Волинської та Подільської губерній¹⁰, про що свідчать приписки у кінці кожної з книг, скріплені печаткою із червоного сургуча. Печатка має вигляд кола діаметром 25 мм з зображенням двоголового орла з короною, а нижче цього зображення слова: «Коміссія Киевской, Волынской и Подольской».

На с. 449 зв. книги 1605—1606 рр. є запис: «Коміссією Высочайше утвержденною для привѣденія въ порядокъ метрических и Актовых книгъ по Губер-

ніямъ Киевской, Волынской и Подольской; перенумеровано, проснуровано и припечатано въ сей книгѣ 448 листовъ — февраля 13 дня 1835 года.

Полковникъ Дохтуровъ (підпис).

Надворный Совѣтникъ Гол... (далі підпис нерозбірливий).

Коллежскій Ассесоръ Войцехов[ский] (підпис).

Губернскій стряпчій Данильченко (підпис).

Уѣздный стряпчій» (підпис нерозбірливий).

Аналогічні приписки з цими ж підписами спостерігаються й на с. 392 книги 1609 р. (датовані 20 лютого 1835 р.) та с. 676 зв. книги 1649—1650 рр. (датовані 13 лютого 1835 р.). Подібна приписка на с. 350 зв. книги 1643 р. датується пізнішим часом: «1852 года, ноября, 24 дня. Въ сей книгѣ перенумерованныхъ, скрѣпленныхъ, проснурованныхъ и припечатанныхъ триста пятьдесятъ листовъ.

Судья Покорскій (підпис).

Засѣдатель Мешетичъ (підпис).

Засѣдатель Фур...» (далі підпис нерозбірливий).

Підписи скріплено печаткою з темно-коричневого сургуча діаметром 32 мм, на якій зображений двоголовий орел з короною й написано: «печатъ. подоль. губер. винницкага уѣзднаго суда».

Житомирська актова книга 1605 р. налічує 448 арк. актового тексту (друкується 49 арк.), а всього зареєстровано 454 арк. Розміри книги: довжина — 31,5 см, ширина — 20 см, товщина — 8,5 см. Обкладинки з товстого світло-коричневого картону, оправлені полотняною тканиною темно-вишневого кольору. Обкладинки нові, очевидно, від часу реставрації, що була здійснена у ЦДІА не раніше 1957 р. (саме починаючи з 13 квітня 1957 р., у кінці книги ведеться майже щорічна перевірка стану книги). Нумерація аркушів книги проводилася лише на лицьовій стороні, можливо, вже після написання тексту (можна припустити, що нумерували книгу під час першої перевірки та впорядкування, тобто у 1835 р.). Є виправлення нумерації, зроблені олівцем, які слід віднести до пізнішого часу, можливо навіть до впорядкування та реєстрації книги у 1957 р. Цією ж перевіркою помилкова нумерація (пропуски або подвійне написання) виправлена (пропущені під час нумерації сторінки позначаються номером попередньої сторінки з додаванням літери а. Такими є сторінки: 155а, 156а, 196а, 248а, 404а, 427а, 433а). Сторінки 379 та 389 при первісній нумерації пропущені, про що є відповідний запис, зроблений під час реєстрації 1957 р. Отже, фактично в книзі на дві сторінки менше, ніж про це зазначено.

Кожна справа (акт) книги також має свою нумерацію, номери проставляються на лицьових аркушах справа після заголовка, а на зворотних — зліва¹¹. Багато аркушів книги обірвані по краях; деякі місця тексту зовсім затекли, прочитати текст неможливо; в найгіршому стані акти 1—3. Під час реставрації аркуші книги обрізалися і наклеювалися на невеличкі смужки прозорого та білого паперу для зшивання. На більшості аркушів видно сліди від діркопробивача, причому цим інструментом місцями пошкоджено і сам текст. Але ці

⁹ Див.: Актова книга Житомирського міського уряду..., с. 7.

¹⁰ Загальні відомості про історію актових книг на Україні, їх ведення, зберігання тощо дає М. К. Бойчук у «Передмові» до публікації: Актова книга Житомирського міського уряду кінця XVI ст. (с. 5—7).

¹¹ Про недотримання порядку у нумерації справ (актів) зауваження подаються безпосередньо у виносках до текстів.

пошкодження слід віднести до давніших часів, очевидно, до дореволюційного періоду, коли у тогочасному діловодстві можна було користуватися окремими аркушами (актами) для встановлення прав на землю, спадщину, шляхетський стан тощо.

В середині та кінці книги є кілька прокладених нумерованих чистих листів паперу світло-голубого кольору. Довжина аркуша писаного тексту — 31 см, ширина — 20 см з відступами до 1—1,5 см. Кожен аркуш книги має поля справа і зліва розміром близько 2 см, а зверху і знизу близько 2—3 см. Іноді, на порожньому місці незакінченої сторінки, кілька разів написано великими літерами слово «Vacuum». Тоді наступна справа розпочинається з нового аркуша, хоч це не завжди витримується.

Довжина тексту на кожному аркуші приблизно одна й та сама — 26—27 см, ширина — 16—17 см, проте є й незначні відхилення. Інколи писар, закінчуючи сторінку, з метою повного використання місця на аркуші пише навмисно великими літерами про закінчення певного місяця, протягом якого велися записи у книзі, і про початок іншого. Так, закінчуючи акт на арк. 29 зв., писар кожне слово писав великими літерами, однак бачачи, що все одно місце ще залишиться, кінець справи докінчив уже меншими літерами. Далі текст продовжив інший писар, почавши заголовок наступного акта виразними великими літерами, а закінчивши зовсім малесенькими двома словами, що ледве можна їх прочитати. Те саме спостерігаємо і в написанні заголовка справи під № 58 (арк. 43 зв.). Спочатку літери досягали 25 мм, а потім кожна наступна зменшувалась, і вже останні літери мають висоту 2—3 мм.

Записи в книзі робило кілька кваліфікованих писарів, зокрема, текст, що друкується, належить двом особам. Заголовки актів написані великими літерами — близько 6—7 мм, а деякі навіть 9—10 мм. Початкова літера завжди трохи більша за наступні. Художньо оформлених початкових літер у заголовках актів тексту книги, що публікується, нами не виявлено. Розміри літер тексту не всюди однакові — від 1,5—2 мм до 3 мм як у висоту, так і в ширину.

В середньому на кожну сторінку тексту припадає 27—28 рядків, хоч є й різкі відхилення. Наприклад, на с. 28—28 зв. розміщено 23—25 рядків (при відстані між рядками 11—12 мм), а на с. 18—19—34 рядки (відстань між рядками 10 мм, але текст написаний дрібнішими літерами). У першому випадку літери мають висоту 3—4 мм і на рядок їх приходиться по 25—27, а в другому випадку — 1,5—2 мм по 36—38 літер у рядку.

Чорнило переважно чорне, іноді коричневе, можливо, це просто рідше чорне. Папір нелінійований, проте рядки акуратні, чіткі, рівні. Правда, інколи впадають в око незначні відхилення (переважно в написанні заголовків та в кінці справ). Якість паперу різна. Папір з водяними знаками зустрічається дуже рідко. Цей папір більш цупкий і біліший. Деякі аркуші паперу мають вертикальні поздовжні лінії, що проглядаються лише на світло. Такий папір і гіршої якості, сіріший. Зустрічаються аркуші, на яких є і водяні знаки, і поздовжні лінії (напр., 65—67 зв., 70—71 зв. та ін.).

Житомирська актова книга 1609 р. має однакою оправу й однакові розміри з Житомирською актовою книгою 1605 р., лише товщина її — 6 см. Налічує вона 395 пронумерованих аркушів, з них 390 арк. актового тексту (публікується 51 арк.).

При першому впорядкуванні книги деякі сторінки не були занумеровані,

пізніше (мабуть, у 1957 р.) вони позначені олівцем з додаванням літери а. Такими є сторінки 106а, 256а, 262а.

Під час ранішого впорядкування книги її було зшито чи скріплено за допомогою шнура, бо лишилися сліди від діркопробивача, дуже часто саме на місцях слів тексту, тому відновити слова не завжди вдавалося. Деякі сторінки пошкоджено (відрізано частину слова, залито клеєм — с. 88, 88 зв.), недбало складено аркуші (перевернуто текст аркушів від с. 322 до 329 зв.). ЦДІА здійснив нову реставрацію книги у 1958 р. (про це є відповідний запис на останньому супровідному аркуші книги), однак зауважень щодо неякісного виконання реставраційної роботи, на жаль, немає.

Між арк. 265 зв. і 266 та 356 і 356а прокладено чистий білий папір доброї якості з вертикальними поздовжніми лініями. На цьому папері на світлі можна побачити слово *Братъев* ... (далі нерозбірливо), а нижче, очевидно, дата, початок якої позначений цифрами 181 ... (закінчення немає). Мабуть, цей знак був проставлений на подвійних аркушах, другу частину яких не використано. Папір також різної якості, без водяних знаків, за винятком одного аркуша (126—126 зв.), який відрізняється кращою якістю і має водяний знак.

Заголовок у акті № 26 (арк. 58 зв.) гарно виписаний червоним чорнилом, початкова літера тексту висотою 45 мм художньо оформлена теж червоним чорнилом. Чорнило для написання тексту використовувалося коричневе, чорне та світло-коричневе (можна припустити, що це рідкорозчинене чорне).

Житомирська актова книга 1649—1650 рр.— найбільша за розмірами: довжина — 34,5 см, ширина — 22 см, товщина — 11,5 см. Обкладинки книги з цупкого темно-коричневого картону товщиною 6 мм. Під час останньої реставрації книгу переплетено у сіру полотняну тканину, а на обкладинки наклеєно папір сіро-голубого кольору. Колись ця книга мала порядковий номер зберігання 19, а пізніше її перереєстровано за № 13; збереглися дві наклейки: на старішій з них — цифра 19 висотою в 43 мм, написана фіолетовим чорнилом, на другій наклейці з штампом ЦДІА — новий порядковий номер у фонді зберігання — 13.

Книга налічує 676 арк., з них актового тексту — 675 арк. (друкується 36 арк., останній не повністю, лише до закінчення тексту справи). На с. 675 зліва угорі приписка «zkwerendowana przez Mateusza Berezo(w)skiego» (віднайдена або обстежена Матеушем Березовським). Вище, можливо, було ще щось написано, але під час однієї з реставрацій (коли саме, встановити не вдалося) частину аркуша відрізано лезом. Сліди від леза лишилися й на попередніх двох аркушах. Далі великими літерами до кінця аркуша 675 зв. кілька разів написано слово «Vacuum». В середині цього аркуша маленькими літерами іншим чорнилом приписка: «zkwerendowana przez Jana Szczeniowskiego u r. 1794». Наступна 676 сторінка має розчерк у вигляді літери X, а на зворотному боці запис про реєстрацію, скріплений печаткою, такою ж, як і в попередніх книгах (див. вище). В кінці книги є ще нумерований аркуш паперу світло-голубого кольору, на якому фіксуються дати перевірки стану книги у ЦДІА УРСР.

Книга досить гарно збережена, пошкоджені аркуші майже відсутні. Лише останні дві сторінки актового тексту мають потерті краї та кілька слів пошкоджено діркопробивачем. Аркуші книги одного формату, за винятком вставленого в книгу друкованого тексту (50 арк.) польською мовою, — конституції вольного коронного шеститижневого варшавського сейму від 22 листопада

1649 р.,— вміщеного між арк. 169 та 196. Цей текст у книзі має нумерацію з 170 по 195 арк. Розмір сторінок вставленого тексту 30 × 20 см. Папір цупкий, сіруватого кольору, на світло проглядаються поздовжні смуги, без водяних знаків.

Книгу писали кілька писарів досить акуратно і грамотно. Заголовки, як правило, виписані великими, майже друкованими літерами висотою 10—11 мм, такого ж розміру і початкові літери актових текстів. Деякі з них художньо оформлені (арк. 14, 32 та ін.).

Підкоморська книга Київського воєводства 1643 р. має розміри: довжина—31,5 см, ширина—20,5 см, товщина—6,5 см.

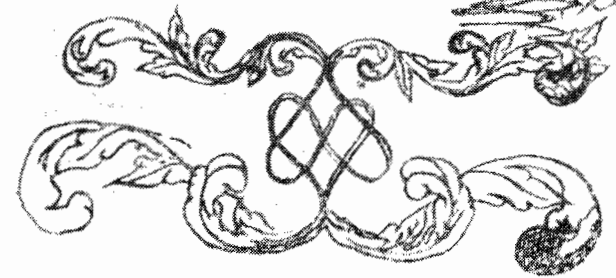
Сіро-фіолетові цупкі обкладинки оправлені тканиною вишневого кольору. Пам'ятка налічує 350 пронумерованих аркушів тексту; у видаваний збірник включено текст з 49 аркушів. Останній аркуш лише на чверть заповнений текстом, далі—чистий папір, а збоку підпис: *Мешетичь*. На с. 348 іншою рукою написано польською мовою: *ostatnia karta* (остання сторінка), хоч після цієї сторінки є ще чотири, на трьох з них вміщено реєстр справ. На с. 350 зв. знаходиться запис про реєстрацію книги у 1852 р.

Аркуші книги пронумеровано, очевидно, тоді ж, коли зроблена ця приписка, чорним чорнилом на лицьовому боці посередині вгорі, лише останні дві сторінки мають позначення номера вгорі справа. На кожній сторінці справа вгорі пізніше проставлений чорним олівцем номер (коли, невідомо). Нумерацію аркушів порушено. Так, за с. 60 йде 62, а с. 61 вміщена після с. 69, за якою йде с. 71; с. 70 вміщена після с. 80, с. 255 стоїть після 260, а 256 аж після 270. Про порушення нумерації відзначено у листі перевірки ЦДІА УРСР 1959 р.

Текст мало пошкоджений, за винятком арк. 56 та 58, що мають обірвані частини тексту, який відновити неможливо. Папір темно-білого, сіруватого кольору, цупкий, від частого користування дуже забруднені пальцями місця перегортання сторінок. Чорнило світло-коричневе, іноді чорне. Кількість рядків на сторінці, як і в попередніх трьох книгах, нерівномірна. Так, на с. 39 зв. налічується 41 рядок тексту, а на с. 12—всього 24. В середньому випадає 30—32 рядки.

Книгу також писали кілька писарів: перший—від 1 с. до с. 15 зв. (на с. 15 зв. є підпис, очевидно, першого писаря: «Jan Alexu ... de Zelechowsky»), другий—від с. 16 до с. 29 зв., із с. 30 до 39 зв.—третій, четвертий—з 42 зв. до 49 зв., всередині цих аркушів і далі почерки повторюються. Майже на кожній зворотній сторінці останнє слово підкреслене. Крім того, є підкреслення цілих словосполучень і слів всередині тексту. Можна припустити, що підкреслення ці хтось робив пізніше, досліджуючи чи вивчаючи власні та географічні назви пам'ятки або встановлюючи свої права на землю. Деякі з підкреслених слів мають винесений на поля переклад польською мовою. Наприклад, у тексті підкреслено слово *Копачова*, а на полях: *Kopaszow* (арк. 2), там же у тексті призвище *чечелна*, а на полях—*czeczal*; у тексті: *села Олшаницы*, на полях—*Olszaniса* (арк. 14 зв.), у тексті: *до Каменое со(р)ки*, на полях—*Kameno horba* (арк. 270 зв.), *Федоромъ*—*Fedor*; *местечка Горо(д)ка*—*Grudek* (арк. 261 зв.) і т. д. На арк. 82 закінчення справи художньо оформлено у вигляді орнаменту: переплетіння двох сердець розміром 12 × 6 см, виконане пізніше, бо під малюнком підпис засвідчує дату: «*Reparatus ille Liber... 1722... 2 Junij*» (реставрована ця книга 1722... 2 червня) (див. фотокопію 1).

Ця сторінка містить рукописний текст у старослов'янській мові. Текст починається з "Цяка наша свята..." і закінчується "в Києві в записку...".

Reparatus ille Liber
1722 2 Junij

Фотокопія 1

Книга має ще одну особливість. Через всі лицьові аркуші книги проходить розбитий на склади підпис засідателя Вінницького повітового суду, колезького секретаря Миколи Мешетича, зроблений, очевидно, у 1835 р. (див. вище про приписки в кінці книг): «За-съ-да-тель-Вин-ниц-каго-уъзд-наго-суда-кол-леж-скій-Секре-тарь-Николай-Василь-евъ-сынъ, Мешетичъ». Підпис повторюється кілька разів.

Багато аркушів незакінчені, тому порожні місця заповнені кількарразовим написанням слова «Васишт».

* * *

Матеріал усіх чотирьох книг засвідчує одну особливість ведення актових документів: намагання писарів дотримуватися зразків тогочасного діловодства, так званих канцелярських штампів. Кожен запис має назву — короткий виклад того, про що говориться в документі, дату (рік, місяць, число, іноді день тижня, назву свята православного календаря), починається та закінчується стандартною формулою. Наприклад, ось як починаються документи в книгах 1605 р. та 1649—1650 рр.: «На вряде его королевское мл(с)ти замку Житомирского передо (м)но(ю) Федоро(м) Щуровски(м), по(д)старо(с)ти(м) Житоми(р)-скимъ, постановившисе очеви(с)то, шляхетны(и) па(н) Кри(ш)тофъ Бялобрес(с)ки(й) пи(л)но(ст) свою з осве(т)че(н)е(м) чини(л)...» (I, 2); «На вряде к(р)о(д)-ско(м), в за(м)ку его ко(р). м(л). Жито(м)е(р)ско(м), передо (м)ною(ю) (!), Яном Ча(и)ко(в)ск(имъ), по(д)старо(с)ти(м) житоме(р)ски(м), очевисто стано(в)шы слуга урожоно(г)о(о) его м(л). пна А(н)дрея Мо(с)чени(ц)ко(г)о(о), шляхе(т)ны(и) па(н) Я(н) Модзоле(в)ски(и), имене(м) пана своего о(п)оведал и солени(т)ер протестовалсе...» (III, 1).

Справи закінчуються теж відповідним штампом: «Которое очеви(с)тоє со(з)на(н)е пна Прежо(в)ского и то(т) ли(ст)-запи(с) его добровольны(и) до кни(г) слово в слово принято и записано е(ст)» (I, 16 зв.); «И проси(л)... абы такъ тая протестация... до кни(г) были приняты и записаны, што отрыма(л)и» (III, 17); «Которое то очеви(с)тоє со(з)на(н)е пна Григо(р)я Гневошеви(ча) Уе(з)де(ц)ко(г)о(о), та(к)же и то(т) ли(ст)-квитация его м(л): слово в слово до кни(г) врядовы(х)... принято и записано е(ст)» (II, 22 зв.).

Є такі штампи і в середині тексту, зокрема: «ли(ст)... по(д) печатью моею и рукою мо(єю) вла(ст)ною писаны(и) и подписаны(и)» (I, 1 зв.); «квит... по(д) печат(ю) моею и (с) по(д)писо(м) руки моеє вла(с)ное» (II, 27 зв.); «явне, ясне и доброво(л)не в тые слова созна(л)» (III, 16 зв.).

Отже, писарі використовували вирази та термінологію, характерні для канцелярського стилю та тодішнього діловодства. Однак крізь ці канцелярські штампи у тканину стандартної офіційно-ділової констатації фактів просочувалися живою мовні елементи. Так, розмовна лексика фіксується в описах та реєстраціях майна, передаваного у спадщину чи пограбованого злодіями, в розповідях свідків про певні події. Саме завдяки цьому видавані документи мають велику цінність для дослідження історії української мови.

З предметно-тематичного погляду загальноповсюджену лексику пам'ятки можна представити такими групами:

1) назви, пов'язані з людиною, зокрема слова на означення спорідненості

й свояцтва, статі, частин тіла, фізичного та психічного стану: лю(д)ми (I, 4 зв.); от вуе(в)ны, се(с)тре(н)ца (6 зв.), хлопца (7 зв.), у твар (18), живых (21), хрыбе(т) (22); члв(к)а лѣ(т)него (II, 9), раны (16 зв.), дочку (20), колѣна (23), за шшо (26 зв.), стегно (27), тя(ж)кою хоробою навежоно(и) (41 зв.), шсобѣ (48 зв.); сестры (III, 9 зв.), мужа (14), гневѣ (27 зв.), сынов (27 зв.), хори(и) (29 зв.); стрыви (IV, 3 зв.), рукою (10 зв.) та ін.;

2) назви понять соціально-майнового стану, соціальних та суспільних відносин, професій: по(д)даны(х) (I, 1), кнегиню (2 зв.), та(к) шля(х)тою, яко и мѣща(н)ми (4 зв.), земенина (5), челяди (14 зв.), шпекун (17), суди зе(м)-ского (20 зв.), воеводичем (20 зв.), старосѣты, дворенинѣ (26 зв.), мужико(в) (30 зв.), слуга (33 зв.), будниковѣ (38); писара (II, 3), по(д)судка (8), люде(м) швѣлякого ста(н)у (10 зв.), деся(т)ни(к) (20), ге(т)мана по(л)но(г)о(о) (28 зв.), з ла(н)тво(и)том (47 зв.); подѣстолину (III, 9 зв.), докторови (9 зв.), кухар (19), на панацину (25 зв.), бортник (26), шрды (27 зв.); козаков (35); коморник (IV, 5), каштеляна (9 зв.), посе(с)соре(м) (22), по(д)комори(и) (40), господаровѣ (III, 16 зв.), хлопов (16 зв.) та ін.;

3) назви економічних і ділових стосунків: позычили (I, 1), долгу позычного (2), на я(р)марокѣ (9), купованя (10 зв.), по(д) таксою и под виною тре(х) гриве(н) (24); на рынку (II, 10 зв.), аре(н)да (17 зв.), даю в опеку (42); заставу (III, 6 зв.), довги (17 зв.), купленого (24), свари, непокои (29 зв.), распоражаю (30); розграницене кгру(н)тов (IV, 4), стали на жалобу (23 зв.), колоние... садя(т) (34);

4) назви житлових споруд, господарських приміщень, садиб, речей домашнього вжитку та майна: мае(т)но(с)ти (I, 1), рѣчи, пожи(т)ко(в) (1 зв.), дѣвери (6), мѣшкане (6 зв.), и(з) го(с)поды (7 зв.), сокер три (8), пасеки (15 зв.), до (с)ве(т)лицы (20 зв.), хвортка (15); у ста(и)ни (II, 10), ска(р)бу (12 зв.), шкатулу (13 зв.), скрыню (15), у млыне (24), начине млыное (24), попели (27 зв.); в пекарни (31), кганок (31), шко(н)ни(ц) (47); в коморахѣ (III, 17 зв.), шпрату домового господа(р)ского (17 зв.), топо(р) (24 зв.), з возами (25 зв.), ведро (25 зв.), пош(д)биваные рѣчи (26 зв.); кгрунѣтѣ (IV, 36 зв.), межи добрами (37), шсели (39 зв.) і т. д.;

5) назви сільськогосподарських продуктів, продуктів харчування та процесів їх виробництва: збожя (I, 10 зв.), масла дежку (19), сыры, сал свины(х) (19), пшеницы (40 зв.); прове(н)тов (II, 12 зв.), збожје швѣлякое (24); борошна (III, 16), збожѣ... молочены(х) (17 зв.), сыра копѣ две (24), сало купленое (24), муки житѣное (24), швса ми(р) две (25);

6) назви одягу, тканин, взуття, прикрас та процесів, пов'язаних із їх виробництвом: бурка (I, 7 зв.), чоботы, одежу (8), подиштую (5 зв.), коберец совгацкое работы (7 зв.), фарбованы(и) (7 зв.); брамка пе(р)ловая (II, 14), сукню (23), шубка (14 зв.), выготованых (28), манисто (16), фале(н)дышо(м)... крытое (II, 15), шребромѣ шпра(в)ные (25 зв.); вилчур (III, 15 зв.), сукѣманов (15 зв.), плахот две (24);

7) назви явищ природи, навколишнього середовища, в тому числі й об'єктів господарювання, понять рослинного й тваринного світу: на снегу (I, 7 зв.), на улицы (7), з нивами, з городами (12), до реки (14), порубаного дерева (30 зв.), в дуброве и (в) бору и в лесо(х) (30 зв.); го(с)ти(н)це(мѣ) (II, 23), у воду топил (24), па(ст)ви(с)ка (28 зв.), сеножати (33 зв.); бы(д)ло(м) рога(т)ы(м) (I, 1 зв.), поголовя (II, 29), гуси, поросята, ш(в)цы, шепри (47); коня (III, 16), клячу (24 зв.),

пчол (26), бо(р) (26); при устю ре(ч)ки (IV, 1 зв.), ку вечерови склонило (IV, 1 зв.), на урочиско (16 зв.), леси пустошат (34);

8) назви юридично-адміністративних понять: урядо(м) (I, 12), у воєво(д)-ствє (14 зв.), землі Київское (14 зв.), статуту (16), присєгнути (16), присє(л)-ки (17), жалоба (18), фо(л)ва(р)ки (24 зв.), старостѣтва (26 зв.); ко(нст)итуцїєю (II, 5), на се(и)ме (6), в селе (9), протєст (14), на ратушу (17), квитацию (22), пои(с)кивати (43 зв.), волицу (48 зв.); в ключу Махнов(с)ким (III, 11), кансє(л)ярии (14), местечка (14 зв.), посєсию (33 зв.); повет (33); справа (IV, 1 зв.), воєво(д)ства (6 зв.), позву (9 зв.), декрєтови (25 зв.), поводова сторона (29);

9) назви, пов'язані з військовою справою, найменування зброї: з ру(ч)-ницѣ стреляя (I, 5), приготова(в)шисе, яко до во(и)ны (9 зв.), з ро(з)ны(м) ору(ж)ємѣ, во(и)не належачимѣ (II, 13 зв.); почав секѣти и шѣтихо(м) би(т) (22); пистолєтувѣ два (III, 16), во(и)скомѣ (29 зв.); зѣ стрє(л)бою, ручѣ-ницами, мушкетями, самопалами... (IV, 18 зв.), з знаками военѣными (19);

10) назви числових понять, грошових одиниць, одиниць виміру: пулгаков пару (I, 7 зв.), полтрєтя золотого (8), трє(х) гривє(н) (24); талєров (II, 13 зв.), московски(х) грошє(и) (13 зв.), пинєзє(и) (38), гривны (42); полотна куди(л)ного локотѣ чоты(р)на(д)цатѣ (III, 16), важили луто(в) чоты(р)-на(д)цатѣ (16), оксамиту... штука (16), справ... сила (20 зв.), поло(т)на ар-шино(в) сто (24), повкопы (25 зв.); до недєлѣ шести (IV, 47);

11) назви абстрактних понять, простору, часу, пір року та місяців: мєца ω(к)тобра (I, 1 зв.), годи(н) двє (7), крикѣ (7), славе (13 зв.); ωкрикѣ (II, 9), дня, року (II зв.), ли(ч)бу и рахуно(к) (12 зв.), недє(л) двѣ (13), з лета и з осєни (27 зв.), усю зиму (27 зв.), зимоват (28), бачєня (42); волю (III, 10), знає-мостѣ (15 зв.), до хвалы (30); початокѣ (IV, 1), розсудку (5);

12) назви якостей, кольорів, ознак: наги, босы (I, 8 зв.), кривавые (8 зв.), жупа(н) зелєны(и) каразыєвы(и) (10), фєрезия чи(р)воная (14), каштанова-ты(и), лысы(и), тисавого (23), сваво(л)ных (III, 6 зв.), плогавые слова (6 зв.), клячу гнєдую (24 зв.), ω(с)татѣнєє воли (30 зв.).

Усі публіковані пам'ятки відбивають загалом північноукраїнські діалектні звукові особливості, які виразно виступають як відхилення від староукраїнського етимологічного правопису:

1. Відповідно до праслов'янського ę під наголосом у досліджуваних текстах виступають літери ю, а (а), що вимовлялися як а, напр.: пятого (I, 3), пя(т), взяли мяса (7 зв.); татая (22), пат (35 зв.), рыбѣ валыхѣ пя(т)со(т) (35 зв.), дев'ятого и десятого... днєвѣ (44 зв.), взяли (44 зв.); урядникѣ (II, 9), свята (II зв.), пя(т)деся(т) и пя(т) (14), шєстдєся(т) (14 зв.), на запя(ст)ю (15 зв.), взяти (17), дєся(т)ни(к) (19 зв.), з уряду (33), ча(с)тью (40); лежачыхѣ (III, 12), на части (13), пя(т)деся(т) (13), пя(т)дєсято(г)л[о] (15), дев'ятого (15 зв.), взявѣши (17 зв.), листы увя(з)чїє (17 зв.), пѣтъ (20 зв.), з... святю (20 зв.), дотяти (22); уря(д)ник (IV, 1 зв.), поря(д)нє (4), чоты(р)дєся(т) (5), пято(г)л[о] (6), оттята (14) та ін. Однак у ненаголошеній позиції дуже часто фіксується е, як і в сучасних північних говорах, напр.: тисєчи (I, 2 зв.), прихїляючисє (2 зв.), свє-того (4 зв.), находєчи (5 зв.), вєли (5 зв.), за дєсєт золотых (7 зв.), на имє (7), дєвєтнадцат коп (10), присєгнути (16), памєти (17), пєтнадцат (19), оглєдал (21 зв.), мѣсєца фєвѣрля (28 зв.); на дєсєт тисєчєй (II, 3 зв.), тисєча шє(ст)со(т),

дєвє(т)дєся(т) (13 зв.), пєтсєт (38), увєзал (26 зв.), чинє(чи) (30), пє(ти)дєся(т) (34 зв.), пинєзєй (38 зв.), кнє(ж)ны (39 зв.), чєлєди (46 зв.); почєли (III, 9), жа(д)ны(м) сє право(м) нє ω(д)зыва(л) (9 зв.), тисєчи золотыхѣ (10 зв.), заносєчи (13 зв.), важєчи (15 зв.), пинєзєй (22 зв.), тисєча (IV, 1), тьсєча (4 зв.), хотєчи (6), прислухалисє (7), провадєчи (11 зв.), кнєжати (22, 29 зв.), сто пє(т)дєся(т) (45 зв.) та ін.

У досліджуваних пам'ятках відбивається й інша особливість північноукраїнського вокалізму — перехід ненаголошеного а в е після j, напр.: над поє-сом (I, 5 зв.), поєс (8), приєтє(л) (II, 22 зв.), поєсо(в) (III, 15 зв.), поєс (16) та ін.

Строкатиша картина спостєригаєтьсє у відповідниках на місці давнього ѣ¹²:

1. Літера ѣ пишєтьсє досєт рїдко, але здебільшого згідно з етимологією, напр.: чоловѣка (I, 25 зв.), мѣсєца (28), двѣтє (31 зв.), на руцѣ (36 зв.), до Бѣ-ликовє(ц) (36), нѣкоторого (39), в... повѣтє (39); вѣчно(ст)ю (II, 3 зв.), лѣта (4 зв.), нѣяки(м) (9), у стайнѣ (9), недѣлѣ] (22), нє вѣдаю (23), в мѣшку (23), над колѣно(мѣ) (27), до лѣса (31 зв.), мѣсєца (39 зв.); гнѣдая (III, 15), конѣ (15), свѣжо (15 зв.), собѣ (15 зв.), мѣдяную (15 зв.), Трыбѣсы (17 зв.), грѣшную (35 зв.) тощо. Написання букви ѣ у нових заґозичєннєх на місці і свїдчить, що вона позначала цєй звук, напр.: копѣю (II, 7).

2. В поодиноких випадках фіксуєтьсє ѣ на місці є в новозакритому складі (шѣст, II, 22), й на місці и (вѣдячи... шкєду, I, 31 зв.): лѣстѣ добровольни(и) (III, 14).

3. У ненаголошєних складах на місці ѣ звичайно виступає є (є), напр.: стрєлцями (I, 3), в Києвє (3), на удє лєвоє ноги (4 зв.), на снєгу (9 зв.), на... дорозє (12), ує(ж)дчают (31 зв.); ωповєдал (II, 7), видєти (7), двє годїнє (9), двєстє (13 зв.), сєдло (15), ласєцє (43 зв.); лєсами (III, 7), в дорозє (10 зв.), конє двє (15), на (в)рядє (23 зв.); лєсы (IV, 2 зв.), лєсовѣ (3 зв.), жадное рациє нє дала (20), пропозициє(и) своєє (23), в справє (23 зв.) та ін.

4. Звук є на місці етимологічного ненаголошеного ѣ — типова північноукраїнська риса. Однак видавані пам'ятки фіксують також є відповідно до наголошеного ѣ, напр.: собє (I, 1), потомки своє (I зв.), на руцє (5 зв.), в трунє тєло (II зв.), нєякийсь (13 зв.), масла дєжку (19), в недєлю (36 зв.), посланцє моє (38), повету (39 зв.), свє(ч)чил (41 зв.), в... сєлє (43 зв.), уши ωбєдвє нарє-заные (45 зв.); в сєлє (II, 9), собє (10), на рѣцє (11), чоловєка (23 зв.), в головє (23 зв.), в ланцузє (26 зв.); жєлєза, жєлєзо (III, 6 зв.), мєца квє(т)нїя (7), ωсвє-т)чївѣши (II зв.), ωд)єхалѣ (12), уєхав бы(в) до мєста (22 зв.), плахотѣ двє (25); на том мєстцє (IV, 1), рєчки (I зв.), дєди(ч)ны(м) (4), на... ωпєкунє (10), собє (13 зв.), нє хотєли (14 зв.), свє(д)чилѣ (16 зв.), єє (26 зв.) та ін.

5. Хоч і далеко рїдше, публіковані тексти засвїдчують и на місці ѣ як у наголошеній, так і в ненаголошеній позиціях, напр.: зо всими (17), нимца (36 зв.), змишаная (38); мни (II, 21), в соби (21 зв.), в Бєлиловци (31 зв.), мисаца (38 зв.), чєловика (III, 6 зв.), в сєла(х) всих (8 зв.), на дви тисєчи (9), с то(г)л[о] свїга (9 зв.), на суму пинєжную (11), мѣни... бывѣши (14 зв.), хуст билхѣ (16), срибром (16), свїжо (20 зв.), з ручници (22 зв.), жита миро(к) тры (25), видєр пят (25), при... нає(з)ди (26 зв.), гриховѣ (30), нє умїю (32); килка-дєсять литѣ (IV, 17 зв.), станєтє любо нит (23 зв.) тощо, пор. шє: прєз рыку Субѣ (IV, 17 зв.).

¹² Кількісні показники по окремих пам'ятках і в окремих писарів до уваги не беруться.

Написання **є(е)** та **и** в наголошеній позиції відбивають відповідно дифтонги **єі** та **іе**. Дифтонги на місці наголошеного **ѣ** — типова риса північноукраїнського вокалізму. Відсутністю спеціальної літери на позначення дифтонгів на місці акцентованого **ѣ** пояснюється написання **е(є, е)** в багатьох інших українських пам'ятках XIV—XVII ст., що походять із Полісся та прилеглих до нього зон, отже, рефлексія наголошеного **ѣ** як **е** не може бути єдиною й достатньою підставою для розрізнення староукраїнських і старобілоруських текстів.

Частими в досліджуваних пам'ятках є написання, що відбивають північноукраїнську диспалаталізацію фонем **р'**, незалежно від її позиції у слові, напр.: **скураньи** (II, 15), **Прадка** (20), **манастира** (23 зв.), **спрату** домового (III, 17 зв.), **урадового** (16 зв.) тощо.

Відзначені особливості звукової системи засвідчує й Актова книга Житомирського гродського уряду XVI ст.¹³ Вони дають підставу говорити про північний, поліський варіант староукраїнської літературної мови. Поруч із локальними звуковими особливостями цей варіант характеризується також суто українськими явищами:

1) переходом **о** в новозакритому складі в інші голосні — **у (ю), і**, напр.: **возу(в)** тридцат (II, 50 зв.), **занюсль** (III, 14), **киювского** (14 зв.), **кун[ь]** (15), **ву(з)** (15 зв.), **полотна... лукте(и) пя(т)деся(т)** (16), **лужьник** (16), **пистолетувъ** два (16 зв.), **нус** (22), **в полонку под люд** (22 зв.), **в селе Соболювъце** (35 зв.), **звер(х)ни(ст)ю** его ко(р). м(л). (IV, 37 зв.) та ін.;

2) написаннями, хоч і не численними, букв **ы** та **и** проти етимології, тобто **ы** на місці **и** і навпаки, напр.: **з ...приятелы** (I, 3 зв.), **Лапузыча** (6 зв.), **воны** (7); **княжаты литовско(г)[о]** (II, 2 зв.), **дня нинешне(г)[о]** (11 зв.), **десетынами** (III, 7), **меды «міді»** (9 зв.), **возни(и)** (14), **сывая** (15), **тысавыи** (15), **сыны(х)** (21), **навилет** (22 зв.), **выны** (23 зв.); **зариваючи** (IV, 2 зв.), **нинешнихъ** (15 зв.), **по котори(х)** (47) та ін.;

3) функціонуванням двох варіантів прийменника **зь (сь)** — **изь (исъ)**, причому останній поєднується і з формами орудного відмінка, напр.: **ис** помічниками (I, 11), **из** оними (11 зв.); **и(з)** челя(д)ю моюю домовою (II, 15 зв.), **из зо (!)** всѣми пожитками (18) та ін.

Із типових, але не специфічних українських рис, відзначаються:

1. Чергування **в** — **у**, тобто **в** на місці етимологічного **у** та **у** на місці етимологічного **въ** (переважно в слабкій позиції), напр.: слово **у** слово **уписа(н)** (I, 2), **врядник** (14 зв.), **на върочищу** (28 зв.); **вже** (II, 22), **узьял** (28), **через усю зиму** (28), **вжо** (33 зв.); **уношечи** (III, 20), **врад** (29 зв.); **вряд** (IV, 8); пор. ще: **у(з)порола** (I, 18 зв.).

Між прийменником **у < у, въ** та наступними початковими голосними іменних частин мови розвинувся **в**; нововиниклий ще в попередні століття прийменник **ув(ъ)** було узагальнено й на інші позиції: в Житомирських книгах він виступає перед словами, що починаються як на голосний, так і приголосний, напр.: **ув озер** (I, 12), **ув обороне моеи** (19), **ув окно** (19), **ув ызбе** (18 зв.), **ув остатку** (37 зв.); **ув ыменю** (II, 35 зв.), **ув кгру(н)те** (35 зв.), **ув Ѡвручом** (45), **ув Ѡмеленяти** (III, 16), **ув Антона** (24 зв.).

Фіксуються випадки, де на місці **въ-** виступає **у-, во-** й контамінований префікс **уво-** (суч. літ. **уві-**), напр.: **воткнул; уткнул; увоткнул** (II, 7).

2. Перехід давньоруських сполук **ръ, рь** у слабкій позиції в **ри (ры)**, напр.: **кывавую** (I, 4 зв.), **хрыбет** (36 зв.); **трыво(г)** (II, 40), **кывавую** (48) тощо; пор. ще: **кърви** (I, 18).

3. Нечисленні випадки відображення переходу давнього **ѣл > в**, а також **лъ > в** у формах минулого часу дієслів, напр.: **довги** (III, 17 зв.), **повкопы** (20 зв.), **довъгне** (22 зв.); **подав, увезав** (II, 21), **пришовъ** (27), **седив** (23); **взя(в)** и... **выдравъ** (III, 15 зв.), **дотяв** и **добыв** (23).

4. У видаваних пам'ятках часто засвідчується **е, ь > о** після шиплячих перед історично твердим складом, напр.: **жолтым** (I, 8), **заночовал** (11), **зъшол** (11 зв.); **шостсот** (II, 2), **сторожомъ** (7 зв.); **позычного** (III, 13 зв.), **всегому(ш)чого** (35 зв.); **вечор** (IV, 2 зв.), **выражоные** (3 зв.), **перешовши** (17), **вчора(и)шого** (28), **подчашмоу** (40) тощо.

Перехід **е > о** спостерігається і в дієприкметниках, де в більшості українських говорів за аналогією до дієприкметників із основою не на шиплячий зберігається **е**, напр.: **примушоны(и)** (I, 1 зв.), **врожоны(и)** (5), **пушонных** (II, 3), **рожоны(и)** (3 зв.) тощо; пор. ще: **вжо** (II, 3 зв.) та ін. В окремих словах фіксується перехід наголошеного **е** в **о** й після нешиплячих приголосних, напр.: **дерево беромъ** (I, 31 зв.), **позволоная** (IV, 28 зв.) тощо.

Засвідчуються поодинокі випадки написання **у** на місці ненаголошеного **о** (напр., з... многими **буярми** — I, 3) та **и** замість ненаголошеного **е** (напр., **сторону** **укривжиную** — I, 16 зв.).

Зрідка в досліджуваних текстах виступає сполука **хв** замість **ф** (напр., **Олихвира** — I, 31), **у оліхъвирихи** (III, 25 зв.), в чому відбивається живе мовлення. Засвідчується також **ф** на місці **хв** (напр., **Фостницкая** поруч із **Хвостницкая** — I, 17), що є, можливо, гіперизмом.

Пам'ятки фіксують і інші фонетичні зміни (переважно асимілятивні) приголосних, напр., **светчил** (I, 1), **прозбою** (II, 22 зв.), **ш Че(р)ници** (31 зв.), **на блиских** (34) тощо.

Загалом у пам'ятках спостерігається прагнення писати етимологічно правильно, однак поруч із закономірними написаннями часто-густо виявляються псевдоетимологічні, напр.: **несчасливою** (II, 43), **є(с)че** (III, 6 зв.), **слова** **усчыпливими** (6 зв.), **пусчами** (9), **урочысчами** (9), **месчане** (9), **Городисче** (17 зв.), **небо(з)чика** (23), **зничили** (26), **Ѡ счо...** **прошу** (30); **зь ... Ѡсчепами** (IV, 18 зв.), **тешчи** (36), **Ѡбъвесчаю** и **приповесчаю** (26), **припусчєне** (31 зв.).

Із правописних особливостей відзначимо також уживання **ъ** усередині слів, переважно на позначення кінця складу, напр.: **Киевъско(г)[о]** (I, 3), **замъку г(с)дръского** (3), **насмъртъ** (4 зв.), **с... Сынъгаевъскимъ** (5), **Ба(р)тъка** (5); **гдръского** (II, 4 зв.), **киевському** (6 зв.), **придавъши** (10); **постановивъшись** (III, 10), **Кгаєнъшъчъзны** (10); **въсе** (10), **шъто отърымалъ** (10 зв.), **шляхътичовъ** (11), **коронънымъ** (11), **нихъто** (12), **сукънно** (15 зв.), **афеньта(н)ти** (23), **конъдикътаменъ** (16 зв.), **паробъка** (20 зв.), **добровольне созъналъ** (33 зв.); **Гру(д)ницъки(и)** (IV, 1), **принъцыпала** (1), **апъробованые** (1), **фунъдую** (1 зв.), **киевски(и)** (2), **кгрунътовъ** (15 зв.), **докуменътами** (23 зв.), **че(т)ве(р)тенъскому** (24), **Бушинъского** (24), **городецъкомъ** (24 зв.), **коритяньское** (24 зв.), **Апъне** (39 зв.), **инъши(и)** (46) тощо.

¹³ Див.: Актова книга Житомирського міського уряду..., с. 25, 27.

У цьому відношенні видавані тексти продовжують правописну практику попередньої епохи¹⁴. Упадає в око, що різні писарі неоднаково часто пишуть **ъ** усередині слова. У Житомирській книзі 1609 р. **ъ** у цій позиції пишеться досить рідко, однак привертає увагу той факт, що **ъ** усередині слова часто виступає в тексті Житомирської книги 1649 р. Очевидно, деякі писарі середини XVII ст. ще не навчилися писати за «Граматику» М. Смотрицького (Єв'є, 1619 р.), який рекомендував уживати **ъ**, **ь** тільки в кінці слів в позначення відповідно твердості й м'якості приголосного.

На позначення проривного задньоязичного дзвінкого звука писарі всіх чотирьох пам'яток уживають сполуку **кг** (таке позначення узвичаїлося в правописній практиці попереднього часу, особливо XVI ст.), напр.: за **о(б)ликго(м)** (I, 3 зв.), **кгро(д)ски(м)** (3 зв.), **кгру(н)то(в)** (3 зв.), **кгвалто(м)** (5); **кго(т)ски(и)** (II, 3), **кгро(д)ски(и)** (3 зв.), з... **колекгами** (6), **(з)корикгованние** (6 зв.), **кгвалтомъ** (9), **кгро(д)ско(м)** (III, 10), **кгрун(ъ)тами** (10 зв.), **леггованымъ** (31), **кгроду** (35), **кгре(ц)кои** (35 зв.); **Кгабриеля** (IV, 1), **кгру(н)тъ** (1), **кква(л)товне** (3), **Кгуровскому** (3 зв.), **кгравамень** (28 зв.) та ін. І в цьому відношенні писарі книг середини століття не вживають спеціальної літери **г**, яку М. Смотрицький узаконив як засіб передачі проривного звука (**г**).

Морфологія видаваних документів характеризується як окремими архаїчними елементами, так і інноваціями. Наприклад, іменники м'якої групи другої відміни у знахідному відмінку множини зберігають давньоруську флексію **-ъ**. Однак у ненаголошеній позиції вона реалізується, згідно з північноукраїнською діалектною фонетикою, як **-е**, напр.: **конѣ** (III, 15), **конє два** (15) тощо.

Засвідчуються одиничні випадки вживання форм давньої двоїни, в тому числі й у ролі множини, напр.: **уши обєдвє** (I, 45 зв.), **двѣ ранє** (46 зв.); **двє годѣне** (II, 9); **выдравъ... ми(с)ци новыхъ три** (III, 15 зв.). У називному множини іменників чоловічого роду іноді фіксується закінчення **-овє**, напр.: **акторовє** (II, 6); **отцовє** (III, 35 зв.), **потомковє** (36); **про(д)ковє** и **антеце(с)соровє** (IV, 2 зв.).

Привертає увагу флексія **-у** в родовому відмінку однини іменників чоловічого роду, зокрема в запозиченнях, напр.: **статуту** (IV, 27), **декрету** (30 зв.), **акъту** (31) та ін. У родовому множини спостерігається поширення флексії **-овъ**, у тому числі після шиплячих та **й**: **грабежов** (I, 5 зв.); **шляхтичсвъ** (III, 8 зв.), **непокоіовъ** (35) тощо.

Досить широко представлена флексія **-ови /-єви** в давальному відмінку однини іменників чоловічого роду, напр.: **Горностаєви** (II, 5), **записови** (12 зв.), **докторови** (III, 9 зв.), **ротмистрови** (22); **стрыєви** и **шпекунови** (IV, 4 зв.), **Сватопо(л)кови** (22), **судови** (30), **коморникови** (32 зв.) і т. д. Унаслідок дії аналогії флексія **-ови** з'являється і в іменниках з історично м'якими основами, напр.: **Зупавичови** (II, 5); **писарови** (III, 11 зв.), **серцови** (23 зв.); **Василови** (IV, 49) та ін., пор. ще аналогію до м'яких основ: **Самуєлеви** (II, 5). У рідкісних випадках ця флексія виступає в новій фонетико-орфографічній формі **-овѣ**: **чоловѣковѣ** (III, 35).

У давальному відмінку множини іменників чоловічого роду зустрічається

час від часу стара флексія **-см** (первісно флексія іменників **-о**-основи; вона могла розвинутись і на основі **-ъмь** іменників **-и**-основи), поширена й на окремі іменники з історично м'якими основами, та **-єм** (із закінчення **-ъмь** іменників колишньої **-і**-основи), напр.: **панамъ Елцомъ** (I, 1), **пну Хомє** и **пну Ивану Ждановичо(м)** (6), **казали стрє(л)цо(м)** з **ручн(ц)...** **стрєляти** (7), **псо(м) кре(в)лизати каза(л)** (18), **людєм або сусєдом околи(ч)ны(м)** (20 зв.); **сторожомъ двєрнымъ** (II, 8 зв.); **яснєо(с)вєцовы(м) кнежатомъ** (IV, 25) та ін.

У формах орудного відмінка однини іменників спостерігається вплив твердих основ на історично м'які основи, напр.: **куницю** (I, 5 зв.), **Тишкевичо(м)** (II, 3) тощо.

Поряд із новою формою орудного відмінка множини **-ами** (первісно флексія іменників **-а**-основи) в словах чоловічого й середнього родів іноді виступає стара флексія **-ы (-и)** (закінчення іменників колишньої **-о (-іо)**-основи), напр.: **с потомки своїми** (I, 1 зв.), **полями** (13), з... **пны приятели нашими** (3 зв.), **с всіми присєлки** (17), **зъ многими слугами**, **бояры** и **по(д)даными** (40 зв.), **єго имени** и **на(з)ви(с)ки лєпє(й) знаємыми** (40 зв.); **тыми словы** (II, 6 зв.), **гаями** (7), **з тыми слуга(ми)**, **стрє(л)цами**, **бояры** и **мєщаны** (9), **з бояры** и **(с)трє(л)цами** (50 зв.) тощо. Пор. ще й давні форми: **очима**, **ушима** (III, 17 зв.).

Закінчення **-ми** (< **-ъми**) спостерігається не тільки в іменниках колишньої **-і**-основи, де воно закономірне, напр.: **з печатми** (I, 15), але (за аналогією до них) і в одиничних іменниках колишніх **-о-** та **-п-**основ, напр.: **перє(д)...** **мєща(н)ми** (I, 4 зв.), **з и(х) именъми** и **прозвискъми** (IV, 48 зв.).

В іменниках середнього та чоловічого родів у місцевому відмінку фіксується закінчення **-у** як результат аналогії до форм слів колишньої **-и**-основи, напр.: **на врочищу** (I, 28 зв.), **при зобра(н)ю** (II, 10 зв.), **в сєлє Городищу** (III, 17 зв.); **в Житомиру** (I, 46 зв.), **в мѣшку** (II, 23), **на хрыбту** (26) тощо.

Давня флексія **-єх** (< **-ьхъ**) іменників колишньої **-о**-основи зрідка виступає в місцевому відмінку множини, напр.: **в лєсєх** (I, 37), **по трєх лєтєх** (43 зв.), **обыходєхъ** (III, 11 зв.). За аналогією до цих іменників вона з'являється в одиничних словах колишньої **-о**-основи: **на конє(х)** (II, 9 зв.), але пор.: **у саних** (I, 11), вплив давньої флексії слів колишньої **-іо**-основи. Зустрічається давня флексія **-єх** (< **-ьхъ**) в іменниках колишньої **-і**-основи: **при печатєх** (III, 36). Одиничні іменники колишніх **-о**-основ засвідчуються з флексією **-єх** унаслідок аналогії до слів колишніх **-и**-основ, які мали раніше закінчення **-ьхъ**: **по хрыбто(х)** (I, 21).

Прикметники в досліджуваних текстах характеризуються кінцевими **-є** в родовому однини жіночого роду та в називному множини, що розвинувся фонетичним шляхом із давньоруського **-ѣ**, напр.: **королє(в)ское м(л)**. (I, 1), **сумы и(сто)т(ное) звыш поменєное** (2), **зукы пшєничное** (7 зв.), **до нешпо(р)ное години** (33); **землѣ Киевское** (II, 3 зв.); **сторони поводовое** (IV, 1 зв.), **тоє жѣ справы ... поменєное** (2 зв.) та ін.; **має(т)но(с)ти...** **завєдєное** (I, 1), **вси трєє куплєные** (5 зв.), **цєботы сафьяновыє** (10), **са(н)ки малєваныє** (10), **чи вы подданые** (31), **тыє добра студєново(д)скыє** (II, 4), **кни(гн) земскыє...** **кыєвскыє** (4), **шкатулу** и **скрыню вєзовую запєчатаные** (15), **хусты белыє му(з)скыє** и **жє(н)скыє** (15 зв.), **имєнованнє по(д)даные рєгозовскыє** (11 зв.), **плахотъ двѣ**, **куплєниє по двє золотыє полєскыє** (24 зв.), **кєторыє то декрєта по(д)коморскыє суть анъ-прєбованнє** (IV, 13 зв.), **вєликыє** и **поважьныє справы свої** (10) тощо. Зустрі-

¹⁴ Див.: Актова книга Житомирського міського уряду..., с. 29—30.

чається також флексія **-и** — наслідок іншого фонетичного розвитку давнього **-ѣ**; іноді **-е** та **-и** виступають поряд, напр.: бра(т)и своє(и) рожоно(и) (III, 10), правдивои реляции (14), перъши(и) конє два вороныхъ (15), ясневе(л)можное еє мѣсти панеи воеводино(и) выленско(и), панеи свое(и) (15) та ін.

Привертають до себе увагу деякі засвідчені в пам'ятках числівники (з погляду їх словотвору та словозміни), напр.: *полюсты тысеци* (I, 2 зв.), з *обу* сторон (I, 3 зв.), з *обух* сторон (3 зв.), в року *тысеца ше(ст)со(т)-но(м) пято(м)* (5), *петнадцатеро* (5 зв.), *полтретьнадцат* (5 зв.), *осмънадцат(а)* (7), сано(к) *четвери залуби(ц)* (8), за *полчварта золотого* (10), *двємасты* копами грошен (16 зв.), *второгона(д)ца(т)* дня (17 зв.), *обу-дву(х)* ѡсобъ (34), *обедве* (36), *обу(д)во(х)* ѡсо(б) (47 зв.), *обу(д)во(ми)* ѡсо-бами (47 зв.), *пятогона(д)цатъ* року (II, 3 зв.), *по(л)семи* копы (15), *чтыри* (9), *чтырна(д)ца(т)и* коп (9); *килкуна(д)ца(т)* (10 зв.); до *ѡ(с)мыдєся(т)* члка (III, 15 зв.), во *сту тысячахъ* копъ (16 зв.), по *ѡ(с)мы копъ* (24), дня *семо(г)о[на(д)ца(т)* (IV, 6 зв.) і т. д.

Дієслова I дієвідміни звичайно зберігають кінцевий **-т(ъ)** /**-тъ** у 3-й особі однини та множини, проте зустрічаються, хоча й нечасто, форми без кінцевого приголосного, напр.: не вєм, если жив будє (I, 22), себе зоставує (III, 20), я albo уря(д) мо(и) засядє (IV, 26 зв.) і т. д.

У 1-й особі множини теперішнього й майбутнього часів фіксуються паралельно форми на **-мо** і на **-м(ъ)**, напр.: мочи не будє(м) (I, 12), касуємо, уморає(мо) і нєвє(ч) оборочає(мо) (21), мочи не будє(мъ) (21).

Дієслова в формах 1-ї й 2-ї осіб минулого часу виступають і з допоміжним дієсловом і з особовими препозитивними чи постпозитивними частками, що виникли на основі його форм, напр.: *прида(л) єсми* (I, 1), которого *м при-нявши... вписати казал* (1); што *м видєлъ* (5), *ночоваломъ* (6 зв.), *придалє(м)* (12), *казалє(м)* (37); *положилом* (II, 12 зв.), *зложило(м)* (13, 17, 50), *єзнава(м)* (48), *видєлом* (III, 26 зв.), *читало(м)* (29 зв.), *написалом* (31), *просилом* (31), *розказало(м)* (IV, 1 зв.), *розказалємъ* (2); на то *хмо дали* (15), з ни щим *єсмо мусєли ѡ(т)єха(т)* (24 зв.), *слышєли єсмо* (34 зв.), *єхали єсмо* (38); *розказал є(с)ми* (II, 21); *межи собою смы (с) згодили* (21 зв.), *дал єсми* (39 зв.); *розказую, абы(с)тє... стали* на жалобу (IV, 39), *абытє... припатрили* (42), *нє ѡказали єстє* (II, 5 зв.), а сами *стє... не были* (6); *если быхтє... себе ...* (IV, 24 зв.), *если бытє... претєнъдовали* (44 зв.).

При деяких таких формах минулого часу виступає й особовий займенник, а це свідчить про те, що в розмовній мові Житомирщини й Київщини XVII ст. вживалися вже й форми минулого часу без допоміжного дієслова чи особових часток, напр.: я (м)... *прида(л)* (I, 4), я... *придалє(м)* (5 зв.), *тєды (м)ъ тую справу... я ѡ(б)вола(т) ро(с)каза(л)* (IV, 1 зв.), *абы м я...казал* (17), *я мъ ... репротєстовалъ* (31), *я мъ ... нє допусти(л)* (47 зв.) тощо. Характерними для житомирських та київської книг є форми першої особи однини минулого часу чоловічого роду з особовою часткою **-ом(ъ)**, напр.: *видєл(ом)* *двери* (I, 6); *позву заложило(м)* (II, 16 зв.), а так я, уря(д) ... *читалом* (III, 35), я, во(з)ны(и), *видєло(м)* (30 зв.), *апєляции нє допустиломъ* (IV, 29) і т. ін. Мабуть, це гіперичні форми, що з'явилися внаслідок відштовхування від польських форм на **-em**, в яких є помилково вважалось похідним із **ъ** (пор. пол. *sep* — укр. *сон* і под.). Форми чоловічого роду на **-ом(ъ)** посередньо

свідчать про те, що в живій мові вже переважали форми минулого часу без допоміжних дієслів і особових часток.

Звичайними в досліджуваних текстах є форми давноминулого часу, напр.: *приєха(л) єсми бы(л)* (I, 5 зв.), *присла(л) бы(л)* (39 зв.), *приєха(л) бы(л)* (39 зв.), *привєзли были* (III, 25 зв.), *ѡдослалъ былъ* (IV, 4), *выдало(м) был* по(з)-вы (7 зв.) тощо.

Актові документи видаваного збірника засвідчують значну кількість прислівників і прислівникових словосполук, напр.: с полского рускою мовою *слово в слово* вписати казал (I, 1), замордовали *насмє(р)ть* (4), в *полночи* (5), *наперє(д)* узяли (5 зв.), *нєподалєку ѡ(т)* Вилска (5 зв.), и все *ѡгуло(м)* ѡ(т)-провадили (5 зв.), *зъго(ла)* вє(с) зби(т) [6], *проч ити* казали (11); у пя(т)ницу, *праве ѡ полу(д)ни* (13 зв.), *зделєка (!)* видє(л) (21 зв.), почавши *споранку а(ж)* до нєшпо(р)ное години (33), ужили *є(с)мо з убосторонь* людє(й) добры(х) (37 зв.), *понєдалєку ѡ(т)* Росо(х) (38), [з] землею мешаную *наполы* (38), при(с)ла(л) *клячу ... зрыжа* пле(с)нивую (45 зв.), *куля навылє(т)* вы(ш)ла (II, 26 зв.), *поча(в)ши з лета* и (з) *ѡсени* (27 зв.), *бєзълотомнє* с того света *зше(д)шы* (III, 7), належъности... *здавъна* прыналежачыє (9 зв.), *ста(м)ту(л)* ѡ(д)єха(л) (12 зв.), *кляча зворона* гнѣдая (15), ѡ(т) *головы* все тело *стцлу* збитое (21), *повѣторє* (27 зв.), *сє... виши(р)* и *вдо(л)жъ ѡны(х)* ростягає(т) (IV, 9), *потрикротъ* (22), *вча(с)* даль (28 зв.) та ін.

Дуже часто використовуються в досліджуваних текстах дієприслівники, напр.: *прихиляючисє* (I, 2 зв.), *будучи* (3 зв.), *зобравши* (13), *чинєчи* (17), *почавши* (33); *постановившиє* (III, 3), *хотєчи* (26 зв.), *ѡсвє(т)чивши* (III, 11 зв.), *нає(з)джанючи* (24), *просєчи* (33 зв.), *ступуючи* (IV, 4), *бачачи* (11) і т. д.

Пам'ятки багаті різними прийменниковими конструкціями, напр.: *за вла(ст)ны(м) розказанєм, волею и ведомостю* (I, 4 зв.), *в головє* рана *ѡ(д)на подлє уха* (6), *ис полгаков* пострєляны (8 зв.), *на... дорозє, противъ* *пасєки* (12), *ку... пожитку* своємоу *ѡборочати* (12), *межи лозами* (12), *змежи* тих *ме-жѡбо(и)цѡ(в)* (12), *с полями, з ѡгородами* (13), *подлє ѡгорода* (14), *коло двѡра* (15), *коло воро(т)* (15), *подлє нивы* (15 зв.), *нєподалєку пасєки* (15 зв.); *по ревизорѡв* (II, 1), *по розных ѡсоб* (3), *через усю зиму* (28), *чєрє(з) мєш(и)а(н)* (50 зв.); *у Лазара, ув ѡмє(л)яна* (III, 26); *при себе ѡсвєдчивъшиє* (33 зв.); *ѡдъ которого* декрету (IV, 30 зв.), *межи добрами* (36 зв.); *по усипаню* *копъ-цовъ* (42) і т. п.

На відміну від книг початку XVII ст. (1605 та 1609 рр.), книги середини XVII ст. (1643 та 1649—1650 рр.) характеризуються внесенням в український текст елементів латинської мови — як окремих слів і зворотів, так і цілих речень. Ці елементи в окремих випадках є справжньою макаронічною мовою, наприклад: *ѡповєда(л)* и *солєнитє(р)* [зокрема] *протє(с)това(л)сє* (III, 6 зв.), и жебы *напото(м)* в долъгахъ *своихъ* ако(и) *шкоды* не поносилъ *итєрум атъкъвє итєрумъ* [знову і знову] *свє(д)чытєсє* и *манифєстуетъ* (13 зв.); до *ѡста(т)-нєго* *крису жи(т)я ѡны(х)* *инъ пацифика* *посє(с)сиѡнє* *єтъ узуфрукту* [в спокій-ного володінні і користуванні] (IV, 33 зв.), *рациѡнє виолятє* *секурутати(с)* *юдицы(и)* *прєзє(н)ти(с)* *са(л)ви(с)* *бєнєфиции(с)* *пациє(н)циу(м)* [у зв'язку з порушенням безпеки суду, зберігаючи вигоди потерпілих] (49 зв.) тощо.

В антропонімії досліджуваних пам'яток значний інтерес становлять засоби іменування представників різних соціальних груп населення. Наші документи відбивають соціальну диференціацію в функціонуванні окремих типів антропо-

німів. Так, при найменуванні осіб, представників соціальної верхівки (князів, великих землевласників, урядових осіб, шляхти тощо) використовувалися антропонімі сполучення (насамперед тричленні та чотиричленні), що за традицією розглядалися як своєрідний атрибут пошани і соціальної вишості: князя *Романа Нарыму(н)товича Ружи(н)ского* (I, 2 зв.), *Григорє(у) Сафоновича Кочуровски(у)* (II, 5), урожоны(х) пано(в) *Василя* и *Ивана А(н)дрєвичовъ Трыто(л)ски(х)*, брати урожоное (III, 6 зв.), пана *Ада(ма) Тиши-Биковъско(г)*[о] (IV, 1,2 зв.), пна *Андрєя з До(м)бровицы Фи(р)ляя*, каштеляна *Бє(л)-зского* (I) (пор. ще *Бє(л)зски(у) Фирле(у)* з *Домбровицы Андрє(у)* (2, 3).

Поряд із такими ускладненими найменуваннями зустрічаються і двочленні та одночленні найменування осіб соціальної верхівки, якщо про них вже йшла мова в тексті документа: пна *Бє(л)зско(г)*[о] (IV, 3), пновъ *Тишовъ* (2 зв.), его мло(с)ти княжати *Януша Ѡ(с)тро(з)ского* (II, 44), княжато(м) ихъ м(л). *Каролеви, Самоељеви* и *Еврузыне*, панъне, *Корецки(м)* (IV, 7 зв.), пна *Лва Лясоты* (I, 14 зв.) і т. п.

Дещо відмінно іменувалися жінки — представниці панівного класу. До дво- або тричленної форми для означування особи додавалися ще й ім'я та прізвище чоловіка (іноді лише ім'я або лише прізвище): *Бєлошицковна Полагя Ги(р)мановна* (I, 17 зв.), пнеє *Полонии Кочуровско(г)*[о] *Ки(р)дєєвое Лемешовое* (II, 3), *Полонєя Сафоновна Ки(р)дєєвая Лемешовая* (II, 3 зв.), *Харленская Щасная Катєрина Збаразская* (II, 3, 32 зв., 33), пне(и) *Маруши Хрє(б)товичов(в)не А(н)дрєєво(у) Нємиричов(ои)* (I, 16), небо(ж)чки *Ѡлєны Махари(н)ского* пє(р)шого ма(л)жєнства *Бо(г)дановое Ли(ш)ковъское*, а вѣторого *Миколаіовое Ка(з)новъское* (III, 35) тощо.

Цікавим, на наш погляд, є факт залучення додаткової атрибуції за допомогою топонімів при означуванні осіб: *Рєпъко(в)ски(у)* з *Рєпокъ Винченъты(у)* (I, 46, 46 зв.), *Ма(т)вє(у) Нємири(ч) на Ѡлє(в)ску* (I, 3 зв.), *Потоцъки(у) с Потока Якуб* (IV, 16), *Конєцъпо(л)ски(у) на Конєцполю Станислав* (IV, 37 зв.), пнюю *Зофею с Кара(б)чєва* кнегиню *Ружинскую* (I, 2 зв.), панє(и) *Кры(с)тыны з Лого(у)ска Ты (ш)[кє]вичовъны Конъста(н)тиново(у) Елъцово(у)* (III, 11), панєи *Анънє з Кєгоря Чуриловнє Ѡдриво(л)ско(у)* (IV, 39 зв.), панєн *Тєофили с Хоцимира Хмєлєцъкои*, воеводино(и) *києвъско(и)* (IV, 24 зв.).

Інакше іменуються представники простого люду, трудящі. Як правило в документах називаються лише їх імена або імена та прізвиська: іменємъ славе(т)ны(х) *Сєня Тєсли*, *Грицъка Лобчєнъка* и *Калина Мєлника*... мє(ш)чанъ кграно(в)ских (IV, 48 зв. — 49), мєнованы(и) *Панюта* (I, 15 зв.), по(д)данєнє иса(и)ко(в)ские и могилевские на (и)мє *Сємє(н)*, *Макси(м)*, *Е(в)хи(м)* *Личєвичи*, *Кузма*, *Е(с)ко*, *Пє(р)шко*, *Фє(д)ко* (I, 10 зв.), виде(л) єсми чло(в)ка є(г)[о] на (и)мє *Ѡпанаса* (II, 10).

При ідентифікації цих осіб залучалися також різні додаткові відомості: *Гри(ц)ко*, зят *Пастухов* (II, 19 зв.); *Ѡлисє(у)*, *Сидораши(н) свояк* (II, 19), *Грицка*, *Данилового паробъка* (III, 20 зв.) і т. ін. Відповідно ідентифікувалися й жінки: А з(с) по(д)сує(д)ков бєлоцких: *Га(в)рилиха*, *Шєвєлиха*... *Дєвоч(ч)иха*... *Иваниха* (II, 20), у *Ѡлихъвирихи*, *вдовы* (III, 25 зв.) тощо.

Видавані тексти транслітеруються за «Правилами видання пам'яток української мови XIV—XVIII ст.», підготовленими М. М. Пещак і В. М. Русанівським, однак:

- а) збережено всі варіанти *є* (*є*, *е*, *е*);
- б) релікти дієслова *бути* у формах колишнього перфекта у постпозиції при дієсловах пишуться разом, у препозиції та при інших частинах мови — окремо;
- в) аналогічно пишеться частка *ся* із дієсловами, дієприкметниками та дієприслівниками;
- г) пунктуаційні знаки розставляються відповідно до правил сучасного українського правопису;

Для полегшення користування збірником до нього додаються переклади латинських словосполук і неувичаєних окремих латинських слів, а також покажчики топонімів, антропонімів, словник малозрозумілих слів та список скорочень під титлами і звичайних скорочень.

Передмову до збірника написали В. В. Німчук та К. С. Симонова.

Тексти підготували: В. В. Німчук (I книга), К. С. Симонова, В. Ю. Франчук (II книга), В. М. Русанівський (III книга), Т. К. Черторизька (IV книга). Покажчики до видання уклала К. С. Симонова.

* * *

Укладачі висловлюють щире подяку працівникам Центрального Державного історичного архіву УРСР за допомогу у підготовці цього видання, а також кандидатам філологічних наук Кобіву Й. У., Содоморі А. О. та старшому науковому співробітникові ЦДІА УРСР Яковенку Н. М., які здійснили переклад латинських виразів, що зустрічаються у пам'ятці.

АКТОВА КНИГА
ЖИТОМИРСЬКОГО ГРОДСЬКОГО УРЯДУ
1605 р.

[Справа пана Лядовича]¹

... за вла(ст)ны(и) до(л)гъ сво(и) ему позычили... у закладу пя(т)со(т) золоты(х) по(л)ски(х) а к том[у]... лое рече(н)я слова его мл(с)ти, чого себе шацуе(т) пя[т]сот золоты[х] по[л]с[ких]...² ли и платити ви(н)ни зо(с)тали ю(ш).

То все проти(в)ко поменены(м) и(х) мл(с)тямъ пно(м) Е(л)цо(м) его мл(с)ть па(н) Лядови(ч) с Хилина све(т)чи(л) и проте(с)това(л), ѿфериуючисе у то(м) проти(в)ко и(х) мл(с)ти дале(и) по(с)тупова(т) во(д)ле ли(с)ту-запису и(х) м(л). пно(в) Е(л)цо(в), пну Лядовичу даного.

И яко (ж) проси(л) мене ѿ прида(н)е во(з)ного на увязова(н)е у добра и(х) мл(с)ти вы(ш) помененые.

Я на тую справу во(з)ного с [по]ви(н)но(с)ти уря(д)у моего придал) е(с)ми Семена Ми(н)ко(в)ского.

А тоє оповеда(н)е его мл(с)ти пна Яна Лядовича с Хилина до кни(г) г(с)дрьски(х) житоми(р)ски(х) записати е(с)ми каза(л), што е(с)т) записано.

№ 2. Справа пна Кры(ш)тофа Бялобре(з)ского
з ма(л)жо(н)кою своею.

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 6 дня.

На вряде его короле(в)ское м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о[о] передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), постанови(в)-шисе ѿчеви(с)то, шляхе(т)не урожоны(и) его мл(с)ть па(н) Кры(ш)тофъ Бялобре(з)ски(и) устне и доброво(л)не со(з)на(л) и при ѿчеви(с)то(м) со(з)на(н)ю свое(м) поклада(л) листь-запи(с) сво(и) доброво(л)ны(и) с печат(ю) и с по(д)писо(м) руки своеє, такъже с печат(м)и и с по(д)писо(м) рукъ люде(и) за(ц)ны(х), в ни(м) менованы(х), ма(л)жо(н)це его пне(и) Райне Мощени(ц)ко(и) ѿ(т) него

¹ Частина справи (в оригіналі немає номера акта).

² Крапками позначено заліті чорнилом, вицвілі і вирвані місця, а також непрочитані слова в рукописі.

на суму пнзе(и) и на мае(т)но(с)ти в то(и) суме в то(и) суме [!] е(и) заведены даны(и), ѿ чо(м) все(м) шире(и) и достато(ч)не(и) то(т) листь в себе ѿ(б)мо(в)-ляе(т).

И проси(л), абы приня(т) и до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского и про-си(л), абы приня(т) и до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского [!] Житоми(р)-ского уписа(н) бы(л), которого (м) приня(в)ши, до кни(г) с по(л)ского рускою мовою слово в слово вписати каза(л), которы(и) такъ се в себе маеть:

Яз, Кры(ш)тофъ Бялобре(з)ски(и), вы(з)наваю са(м) на себе ты(м) ли(с)-то(м), доброво(л)ны(м) записо(м) своимъ, и(ж) тую, которая мае(т)ность, ле-жачую въ воево(д)стве Кие(в)ско(м), а (в) волости Браги(н)ско(и) лежащую [!], на(з)ви(с)ко(м) Дво(р) Пожа(р)ко(в), село Гри(ш)ково, село Слободу Сквятовъ-скую и пя(т) по(д)даны(х) и ме(ч)нико(в) ѿ(т)чичовъ // ... [бо](р)тными на(з)-ви(с)ко(м) Ра(и)сово до того (ж) нале[жачее]... [чоты]риста копъ гроше(и) ли(ч)-бы лито(в)ское правом... Корыбутовича Вишневе(ц)ко(г)о[о] и ма(л)жо(н)ки его мл(с)ти... ады [...] чо(в)ны³ ѿбо[и]ма, споле(ч)не заведеного в мо(ц) владзу и в ужива(н)е урядо(в)не ѿ(т) и(х) мл(с)ти поданою, которое е(с)ми са(м) споко(и)не чере(з) ле(т) немало ужива(л), яко ѿ то(м) право мое, мне служащее, шире(и) в себе ѿ(б)мо(в)ляеть.

Маючи тую во(л)но(ст) с права по(с)политого са(м) яко хотечи шафова(т) доброво(л)не а не примушоны(и), умы(с)ли(в)ши ма(л)жо(н)це свое(и) мило(и) пне(и) Райны Мощени(ц)ко(и) и пото(м)ко(м) еє, зо (м)ною спложоны(м), тую суму звы(ш) помененую, чотыри(с)та копъ гроше(и), дарова(т) те(ж) ѿна на се-бе и пото(м)ки свое а ни жа(д)не бли(з)кие и кре(в)ные мои...⁴ Ничого не заста-вуючи ани заховаючи, ты(м) нине(ш)ни(м) записо(м) свои(м) даю, дарую часы ве(ч)ными тую мае(т)но(ст) всю звы(ш) помененую, на которо(м) тая сума вся ѿны урядо(в)не пре(з) во(з)ного зара(з), пушачючи права свое(г)о[о], всего мне пе(р)ве(и) служащего, уступую на ни(х), вливаю [и] ѿного се зрека(м).

Мае(т) уже и буде(т) мочи ма(л)жо(н)ка моя с пото(м)ки (своими) такъ за право(м) и(х) мл(с)ти слу[га](м)⁵, яко те(ж) и за ты(м) ѿ(т) мене влиты(м), тоє то мае(т)ности вси та(к) в речи, яко и во (в)се(м) зо (в)шелякою мае(с)т)но(с)т)ю рухомою, бы(д)ло[м] рогаты(м) и нерогаты(м), яко те(ж) и спрято(м) домовы(м) в не(и) будучи(м), яко сво(и) вла(ст)ны(и) ужива(т), ѿною шафова(т), во(д)-лу(г) уподоба(н)я своего ѿбороча(т) до ле(т) и часу зупо(л)ного вы(и)стъя [?]

в праве то(м), ѿ(т) его мл(с)ти ѿписано(г)о[о], а(ж) до выкупе(н)я и сумы звы(ш) помененое чотыри(с)та копъ гроше(и), з нагороже(н)е(м) накладо(в) и при чи-не(н)е жи(т)ко(в) и будова(н)е по(д)лу(г) ѿбовя(з)ко(в) ѿ(т) и(х) мл(с)ти доб-рово(л)не на себе приняты(х) запла(т)и(т) маеть.

А аю(ж) и с пото(м)ки своемы в (тои) суме по выкупе(н)ю [?] пре(з) ни(х) взято(и) вступуватисе⁶ не ма(м), ани буду мо(г) и никому и(н)шому, ты(л)ко

³ Піврядка в тексті вирвано.

⁴ Після цього досить великий інтервал. Очевидно, втерте слово. Текст виліялий, прочитати неможливо.

⁵ Текст виліялий.

⁶ Тут виправлення, було *вступуючисе*.

преречоно(и) ма(л)жо(н)це мое(и) и пото(м)ко(м) еє ω(т) и(х) мл̃(с)ти належати и служити має(т).

И на то (м) да(л) (то)[т] ли(ст) ма(л)жо(н)це мое(и) и пото(м)ко(м) еє по(д) печатью моею и рукою мо[єю] вла(ст)ною писаны(и) и по(д)писаны(и).

При чо(м) будучи и того добре ведомы пнове а приятели мои за у(ст)ною и очеви(с)тою про(з)бою моею печати свои прити(с)ну(в)ши⁷, руками своими по(д)писа(в)шисе, до него рачили и(х) м(л). па(н) Микола(и) Ха(р)ли(н)ски(и) на Ѡ(с)троглядича(х), па(н) Станисла(в) Ха(р)ли(н)ски(и) на Ха(б)не(м) а па(н) Хори(з)ва(н).

Писа(н) в Брагинє року тисеча ше(ст)со(т)ного третего, м̃(с)ца ω(к)тобра, ше(ст)на(д)цатого дня. // В того листу запису печате(и)... [Bia]łlobreskŷ reka własną pie[czeta]rzel...⁸ [re]kŷ swŷ pieczetarz proszonŷ Stanisław... własną reka pieczetarze, Chorzizwan reka swŷ.

Ко[то]рое очеви(с)тое со(з)на(н)є его м(л). п̃на Бялобре(з)ского и то(т) ли(ст)-запи(с) его доброво(л)ны(и) до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г̃(с)др̃ско(г)ло Житоми(р)ского приня(т) и слово у слово уписа(н) є(ст).

Справа п̃на Бялобре(с)кого

зъ его м(л). княземъ Романо(м) Ружи(н)скимъ.

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 6 дня.

На вряде его королевское мл̃(с)ти замку Житомирского передо (м)но[ю], Федоро(м) Щуровски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)скимъ, постанови(в)шисе очеви(с)то, шляхетны(и) па(н) Кры(ш)тофъ Бялобрес(с)ки(и) пи(л)но(ст)ст [!] свою з осве(т)че(н)є(м) чини(л) на урожного его м(л). князя Романа Нарымо(н)товича Ружинского ω незаплаче(н)є до(л)гу позычного, суммы и(с)то(т)ное, пятисо(т) золоты(х) по(л)ски(х), за декрето(м) трибуна(л)ски(м) тепер, в року про(ш)ло(м), тисеча ше(ст)со(т) че(т)ве(р)то(м), в Люблине сужоны(м), сказаны(х).

А то по(д) закладо(м) таковое (ж) суммы и(с)то(т)ное звыш поменєное, которую зара(з) на ни(м) сказа(л) и в незаплаче(н)ю суммы исто(т)ное, которая запла(т)а тоє суммы мела бы(т)[и] на д[є]нь и свято ры(м)ское Тре(х) Кроле(в) на вряде Житоми(р)ски(м). То(и) то запла(т)є преречоны(и) па(н) Бялобре(с)ки(и) дня и свята поменєного, поча(в)ши ω(т) пора(н)ку а(ж) до нешпо(р)ное звыклоє години, пи(л)нуючи запла(т)ы суммы поменєное яко о(т) самого князя Ружи(н)ско(г)ло, та(к) и посла(н)ца его дочекати не могучи, прихилиючисє та(к) до запису своє[го], яко и до декрету трибуна(л)ского ω суму пропалую за незаплаче(н)є(м) и уищ(є)н(є)м спо(л)на ω тисечу золоты(х) и сказу на две(с)те гроше(и) ли(ч)бы лито(в)ское ошачованые све(т)чи(л)се и тоє свое ω(с)вече(н)є проси(л), абы было принято и до кни(г) к(р)о(д)ски(х) записано//.

⁷ Переправлено з іншого слова.

⁸ Текст пошкоджений, край аркуша відірвано.

3. [Справа пана Крыштофа Вилкги и ма(л)жо(н)ки є[го]...⁹.

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 7 дня.

На вряде є(г)ло к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши очеви(с)то, уро(жо)ны(и)¹⁰ его м(л). па(н) Кры(ш)тофъ Вилкга ωповеда(л) и све(т)чи(л)се са(м) ω(т) себе и именємъ ма(л)жо(н)ки своєє п̃єє¹¹ Катєрыны Хро(н)сто(в)ское на его м(л). князя Романа Нарыму(н)товича Ружи(н)ского и на ма(л)жонку м(л). п̃ною Зофею с Кара(б)чева кнегиню Ружинскую ω то,

и(ж) и(х) мл̃(с)ть ωбое спо(л)не на запи(с)-ли(ст) сво(и) доброво(л)ны(и), во(д)лу(г) права спра(в)лєны(и), позычи(в)ши п̃є(в)ное суммы п̃нзе(и), то є(ст) по(л)шо(с)ты тисєчи золоты(х) по(л)ски(х), у поменєного є(г)ло м(л). п̃на Ви(л)кги и ма(л)жо(н)ки є(г)ло м(л). и (в) то(и) сумє п̃нзе(и) має(т)но(ст) свою въ волости Котеле(н)ско(и) село Галчин в мо(ц), в де(р)жа(н)є за(с)та(в)ны(м) обычає(м) п̃є(в)ны(м) роко(м) подали и поступили.

Которое то має(т)но(с)ти во(д)лу(г) того (ж) ωбликгу и запису того его м(л). князъ Ружи(н)ски(и) з ма(л)жо(н)кою своєю, не ω(т)да(в)ши менованое всеє спо(л)на суммы п̃нзе(и) по(л)шо(с)ты тисєчи золоты(х) по(л)ски(х), мєнили з рукъ и(х) м(л). п̃на Ви(л)кги и ма(л)жо(н)ки его м(л). та(к) сами чере(з) себе, яко тє(ж) и ни чере(з) слугъ свои(х) не ωто(и)мова(т) и ω(в)ше(м) ω(т) вше(л)яки(х) кри(в)дъ и перешко(д) яки(х) ко(л)вєкъ ωсобъ борони(т) и заступова(т), яко ω то(м) ширє(и) и до(с)тато(ч)нє(и) то(т) же запи(с) и(х) м(л). рє(ч) в себе ширє(и) замыкає(т).

То па(к) его м(л). князь Ружи(н)ски(и) и ма(л)жо(н)ка его м(л). ωбое спо(л)нє, пропо(м)нє(в)ши доброво(л)ного запису своє(г)ло и (в)си(х) ωбовяз(з)ко(в) и вару(н)ко(в) пра(в)ны(х), в нє(м) ωписаны(х), ани суммы менованое, по(л)шо(с)ты тисєчи золоты(х) по(л)ски(х), все спо(л)на не ω(т)да(в)ши, менованую має(т)но(ст), село Галчинъ, року тепє(р) идучо(г)ло, тисєча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца ге(н)вара, пятого дня, через служебника своє(г)ло а вря(д)ника котеле(н)ского Яна Заклику и Макара, во(и)та котеле(н)ско(г)ло, с которыми боя(р) и стре(л)цо(в) было немало, на себе вси(х) по(д)ланы(х) з мо(ц)ы влады и послуше(н)ства и(х) м(л). и зо (в)сими пожитками ω(т)няли и (с) спокоиного де(р)жа(н)я мо(ц)но, к(в)ал(т)о(м) выбили.

2 зв. За которы(м) // к(в)ал(т)о(в)ны(м) ω(т)ня(т)ємъ...¹² [мал]жо(н)ки его м(л). ли(ст)-запи(с) сво(и) на ру¹³... Ви(л)дзє и ма(л)жо(н)це его мл̃(с)ти плаче... и кото[ры]... [ти]сєчу золоты(х) по(л)ски(х).

⁹ Текст вирвано.

¹⁰ Потрібно *уро(жо)ны(и)*.

¹¹ Очевидно, *п̃єє*.

¹² Текст вирвано.

¹³ Текст вирвано.

И проси(л) его м(л)., абы тая протѣ(с)таця была принята и записана, што е(с)т] записано.

При которо(м) о(с)вѣ(т)че(н)ю и о(с)вѣда(н)ю заразо(м), ту(т) же, о(с)вѣ(с)-то ста(в)ши передо (м)ною, Федоро(м) Шуро(в)ски(м), шляхе(т)ны Григоре(и) Гуляни(ц)ки(и), е(н)ера(л) во(з)ны(и), со(з)на(л) тые слова, и(ж), де(и), я, маючи при собе шля(х)ту, люде(и) добры(х) пна Матея Высоки(н)ского а пна Яна Барано(в)ского, бы(л) е(с)ми на потребе пна Крыштофа Вилкги и ма(л)-жо(н)ки его м(л). пне Катерыны Хро(н)сто(в)ское в селе Га(л)чине.

Та(м) же мною, во(з)ны(м), и шля(х)тою менованою о(с)вѣда(л) и све(т)чи(л) его м(л). па(н) Вилкга са(м) о(с) собе и мене(м) ма(л)жо(н)ки своее на его м(л). князя Романа Ружи(н)ского и ма(л)жо(н)ку его м(л). пнюю Зофею с Кара(б)-чева о(с) то,

и(ж) в року нине(ш)не(м), тисеча ше(ст)со(т) пятомъ, м(с)ца ге(н)вара, пятого дня, насла(в)ши уря(д)ника свое(г)го котеле(н)ского Яна Заклику з Макаро(м), во(и)то(м), и (з) многи(ми) буй(р)ми, стре(л)цами на село Га(л)чинъ, та(м) же заразомъ чере(з) того слугу свое(г)го и во(и)та котеле(н)ского вси(х) о(т) мала до велика по(д)даны(х) га(л)чи(н)ски(х), зо (в)сими пожи(т)ками, на себе не о(т)да(в)ши сумы пнзе(и) по(л)шосты тисечи золоты(х) по(л)ски(х), в кото(и) сумѣ пнзе(и) заведена была тая мае(т)но(ст), село Га(л)чи(н), за(с)та(в)-ны(м) обычае(м), мо(ц)но, к(в)а(л)то(м) о(т)няли и [з] (с)поко(и)но(г)го де(р)-жа(н)я и ужива(н)я ты(х) по(д)даны(х) выбили, яко о(с) то(м) шире(и) протѣ(с)-таця о(р)ина(л)ная на вряде Житоми(р)ско(м) о(с) то вперед) учиненая рѣ(ч) в собе замыкае(т); о(с) што се все, яко се выше(и) поменило, его м(л). па(н) Вилкга мене(м) свои(м) и мене(м) ма(л)жо(н)ки своее мною, во(з)ны(м), и шля(х)тою менованою о(с)вѣ(т)чи(л).

А такъ чо(г)о (м) на то свое даю со(з)на(н)е до кни(г) врядовы(х) за(м)ку Житоми(р)ского с печат(ю) моею и с по(д)писо(м) руки вла(ст)ное.

Писа(н) в Житомиру року тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(в)вара¹⁴, семо(г)го дня. Григоре(и) Гуляни(ц)ки(и), е(н)ора(л) во(з)ны(и) во(е)во(д)ства Киевско(г)го, рукою вла(с)ною.

Которое то о(с)вѣ(с)тое о(с)вѣда(н)е и о(с)вѣ(т)че(н)е его м(л). пна Вилжино, та(к)же и о(с)вѣ(с)то со(з)на(н)е во(з)ного до кни(г) врядовы(х) замъку г(с)дрьского Житоми(р)ского принято и записано е(с)ть. //

[Справа пана Немеирича
зъ его мл. княземъ Ружинскимъ]¹⁵.

[Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 7 дня.

...[Яв]и[в]шисѣ на (в)ряде его кр.[мл.] [зам]ку Житоми(р)ского предо (м)ною, Федоро(м) Шуро(в)ски(м), по(д)старости(м) житоми(р)ски(м), его м(л).

¹⁴ Помилка: треба ге(н)вара.

¹⁵ Справа без номера в оригиналі; текст вирвано.

па(н) Ма(т)фе(и) Немеири(ч) на О(л)е(в)ску чини(л) о(с)вѣда(н)е на его м(л). князя Романа Нарымо(н)товича Ружи(н)ского о(с) то(м),

и(ж), де(и), в року тепе(р) неда(в)но минуло(м), тисеча ше(ст)со(т) че(т)-ве(р)то(м), маючи я за о(б)ликго(м), ли(с)то(м) ко(м)промиса(р)ски(м), в Києве на ро(ч)ка(х) к(г)ро(д)ски(х) кие(в)ски(х) ноябровы(х) учинено(м) и при(з)на-но(м) пере(д) урядо(м) к(г)ро(д)ски(м) Кие(в)ски(м) в року то(м) же, тисеча ше(ст)-со(т) че(т)ве(р)то(м), на поправѣ(н)е грани(ц) к(г)ру(н)то(в) мои(х) И(в)ни(ц)-ки(х) зъ к(г)ру(н)тами его м(л). князя Ружи(н)ского Котеле(н)скими и Воли(ц)-кими чере(з) пе(в)ны(х) прияте(л), которы(х) собе на те(р)ми(н), в ли(с)те межи нами даны(м), способи(т) буде(м) могли, яко (ж) того те(р)мину в ли(с)те помененого я, будучи пилень, способиле(м) приятеля до тое справы его мл(с)ти пна Адама Олизара Во(л)чкевича, а его м(л). князь Ружи(н)ски(и) зъ стороны своее его м(л). пна О(с)тафияна Ти(ш)кевича, старо(с)ту ля(и)ского, и та(м) на ме(ст)цу, в то(м) листѣ о(п)исано(м), з(о)бу сторо(н) пе(р)соналите(р) ставили(с)-мисѣ я(к) сами о(с)обами своими, та(к) и (з) и(х) м(л). пны приятели нашими звы(ш) поменеными; которые то и(х) м(л). пнове приятели наши в рѣчи чере(з) и(х) м(л). о(с)ужоно(и) и вына(и)дено(и) на пи(с)ме ли(с)ту судового межи на(с) не дали. А и(ж) ся досы(т) ли(с)ту межи его м(л). князе(м) Ружи(н)ски(м) а мною не стало, проси(л) его м(л). па(н) Ма(т)фе(и) Немеири(ч), абы тое его о(с)вѣда(н)е и пи(л)но(ст) была до кни(г) записано [!], што (м) записати каза(л), яко (ж)е записано.

4. Справа пна Па(в)ла Кору(ц)ского
с пном Миколае(м) Велекгло(в)ски(м).

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 8 дня.

На вря(д) гдѣ(р)ски(и) Житоми(р)ски(и) пере(д) мене, Матеуша Кле(м)-бо(в)ского, на то(т) ча(с) наме(ст)ника по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, слуга его м(л). пна Па(в)ла Кору(ц)кого шляхе(т)ны(и) Ма(р)тинъ Де(н)деши(и) при-вози(л) трупа, тело // забитого слуги преречоного пна Па(в)ла Кору(ц)кого шляхе(т)ного Во(и)тѣха Бакгинского, при которо(м), стоечи о(с)вѣ(с)то, мене(м) пна свое(г)о мл(с)ти пна Кору(ц)ко[го]¹⁶ о(с)вѣда(л) и о(б)те(ж)ливе жалова(л) на его м(л). пна Яна Велекгло(в)ско(г)го о(с) то(м),

и(ж), де(и), року тепе(р) неда(в)но про(ш)лого, тисеча ше(ст)со(т) четве(р)того, м(с)ца декабра, два(д)цатого дня, к(г)ды, де(и), менованы(и) небо(ж)чикъ слуга его мл(с)ти пна моего Во(и)те(х) Бакги(н)ски(и) во (и)ме(н)ю селе Соко(л)чи, де(р)жавы его м(л). пна Кору(ц)кого, зо(м)лы на шо(л) доброво(л)ною дорогою до двора

¹⁶ Слово пошкоджене

па(н)ского, то пакъ слуги мл(с)ти пна Яна Велекгло(в)ского, меновите Я(н) Бу(х)но(в)ски(и), Ива(н) Пригода и бра(т) его Игна(т) из ы(н)шими помо(ч)ника(ми) своими, за волею, ведомо(ст)ю и вла(ст)ны(м) росказа(н)е(м) пна свое(г)ло] его м(л). пна Яна Велекгло(в)ского, заступи(в)ши ему дорогу поконе(ц) гробли, та(м) же его бе(з)ви(н)не, окру(т)не а нелюто(с)тивзе забили и замо(р)довали насме(р)ть.

И проси(л) ѿ прида(н)е во(з)но҃го такъ на ѿгледа(н)е, яко и на ѿ(б)вола(н)е то(г)ло] тела забитого и замо(р)дованого. Я (м) ему до тоє справн прида(л) во(з)но(г)ло] енера(л)ного шляхе(т)ного Григо(р)я Гуля(л)ни(ц)кого, которы(и) на то(и) справе бы(в)ши и постанови(в)шисе ѿчеви(с)то передо (м)ною на вряде того (ж) дня, на дате выше(и) менаваного [!], ку записа(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я свое(г)ло] кви(т) по(д) печат(ю) и с по(д)писо(м) руки своеє писаны(и) тыми словы пода(л).

Яз, Григоре(и) Гуля(л)ни(ц)ки(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)наваю ты(м) мон(м) квити(м) ку записа(н)ю до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского, [и]ж] року тепере(ш)него, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, ѿ(с)мо(г)ло] дня, бы(л) е(с)ми на (с)праве и потребе его м(л). пна Па(в)ла Кори(ц)кого в дворе его к(р). мл(с)ти житоми(р)ско(м). Та(м) же, за ѿказа(н)е(м) и ѿ(т)воже(н)е(м) слуги его м(л). пна Кори(ц)коголо] шляхе(т)ного Ма(р)тина Де(н)деши, виде(л) е(с)ми тело забитого слуги его мл(с)ти Па(в)ла Кори(ц)кого, на (и)ме Во(и)теха Бакги(н)ского, на возе привезено(г)ло], в труне лежачого, на которо(м) виде(л) е(с)ми раны, то е(ст) в тылу головы раны две битые киевые спу(х)лыє, а на(д) правы(м) око(м), на чолє, рану тятую и кривую, ба(р)зо шко(д)ливую; на руке лево(и) выше локтя рану тятую кривавую; на право(и) руке палець сере(д)ны(и) утаты(и) // прочь; межи плечима две раны штыховы(х), кривавы(х); на уде лєвое ноги рану тятую кривавую, шко(д)ливую.

Которое то заби(т)е и замо(р)дованье того небо(ж)чика, меновано(г)ло] слуги его мл(с)ти пна Кори(ц)кого, звы(ш) менованы(и) слуга его м(л). Ма(р)тин(и) Де(н)деши(и) мени(л) бы(т) сталое ѿ(т) слу(г) его мл(с)ти пна Яна Велекгло(в)ского, меновите Яна Бу(х)но(в)ско(г)ло], Ивана Пригоды и брата е(г)ло] Игната, которые, де(и), его за волею, ведомо(ст)ю и вла(ст)ны(м) росказа(н)е(м) его мл(с)ти пна Яна Велекгло(в)ского забили и замо(р)довали насме(р)ть, ѿ чо(м) шире(и) и достато(ч)не(и) на проте(с)тацын, на вряде учинено(и), ѿписано и доложено е(ст).

По которо(м) ѿгледа(н)ю мое(м) заразо(м) тоє тело небо(ж)чика пна менованого слуги его мл(с)ти пна Кори(ц)кого при це(р)кви житоми(р)ско(и) Светого Спаса, при которо(м) погребе менованы(и) слуга пна Кори(ц)кого Ма(р)тин(и) Де(н)деши(и) чере(з) мене, во(з)но҃го, пере(д) немало лю(д)ми, та(к) шля(х)тою, яко и меща(н)ми житоми(р)скими, ѿ(б)вола(н)е тыми словы учини(л), и(ж) то(т) небо(ж)чи(к), слуга пна Па(в)ла Кори(ц)кого Во(и)те(х) Бак-

ги(н)ски(и), заби(т) и замо(р)дова(н) е(с)ть ѿ(т) слу[г] его м(л) . пна Велекгло(в)ского вы(ш) менованы(х) Яна Бу(х)но(в)ско(г)ло], Ивана Пригоды¹⁷ и брата его Игната и и(н)ши(х) помо(ч)нико(в) и(х), которые, де(и), за вла(ст)ны(м) росказа(н)е(м), волею и ведомо(ст)ю его мл(с)ти пна Яна Велекгло(в)ского пна своего забили и замо(р)довали насмерть.

А такъ я, во(з)ны(и), што мь виде(л) и слыша(л) на то (м), ку записа(н)ю до кни(г) врядовыхъ за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского далъ то(т) мо(и) кви(т) по(д) печат(ю) моею и с по(д)писо(м) вла(ст)ное руки моеє. Писа(н) в Житомиру року тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, ѿ(с)мо(г)ло] дня.

Которое ѿповеда(н)е и жалоба менованого слуги его мл(с)ти пна Кори(ц)кого Ма(р)тина Де(н)деши, имене(м) пна его учиненоє, та(к)же ѿчеви(с)тоє со(з)на(н)е во(з)ного и кви(т) е(г)ло] до кни(г) врядовыхъ замку г(с)дрьского Житомирського принято и записано єсть.

5. *Справа пно(в) Щение(в)ски(х)*

4 зв.

*с пномъ // Себе(с)тияномъ Сынъгаєвскимъ
и з помо(ч)ника(ми) его.*

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 9 дня.

Писали и присылали до вря(д)у его короле(в)ское м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло] до мене, Матеуша Кле(м)бо(в)ского, будучого на ме(ст)цу врядово(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, земанє зе(м)ли Кие(в)ское, вро(ж)онье па(н) Хома а па(н) Ива(н) Ждаиовичи Щение(в)ские, ѿ(б)те(ж)ливє ѿповедаючи на земенина зе(м)ли Кие(в)ское пна Саво(ст)яна Сы(н)гає(в)ского яко голо(в)ного при(н)цыпала и на брата свое(г)ло] рожоного пна Демида Ждановича, пна Федора Бо(г)дановича Щение(в)ски(х), та(к) те(ж) на Ми(ш)ка а А(н)дрея п¹⁸ Па(ш)ка Сы(н)гає(в)ски(х).

Которы(и) то Савостя(н) Сы(н)гає(в)ски(и) яко при(н)цыпа(л) тоє злоє справы своеє, ве(с)поло(к) з менованы(ми) помо(ч)никами своими, маючи те(ж) при себе стре(л)цо(в) пна Станислава Третьяковы(х), по(д)даных его иса(и)ко(в)ски(х), могиле(в)ски(х), а меновите Ку(з)ма Степанови(ч), Макси(м) Иванови(ч), Фе(д)ко Хицови(ч), Семє(н) Иванови(ч), Я(с)ко Пе(р)шкови(ч), Е(в)хи(м) Ничипорови(ч), та(к) те(ж) и стре(л)цо(в) по(д)даны(х) пна Дми(т)ра Грозыны(х) Хава(н)ского зь села Си(н)гаєви(ч), меновите Ща(с)но(г)ло], уря(д)ника (его), Ма(р)тина и Ба(р)тѣка, которые за волею, ведомо(ст)ю и вла(ст)ны(м) росказа(н)емъ менованы(х) пно(в) свои(х), пна Третьяка и пна Грозы, на помочи учи(н)ку ниже(и) менованого были и и(н)ши(х) люде(и) немало, помо(ч)нико(в) свои(х), которы(х) было члѣвка бо(л)шь три(д)цати, которы(м) ѿни сами имена и на(з)ви(с)ка лепе(и) ведають и и(х) знають, в року тепере(ш)не(м), тисеча ше(ст)со(т)но(м) пято(м), м(с)ца ге(н)вара, ѿ(с)мо(г)ло] дня, праве в по(л)ночи,

¹⁷ Літеру у виправлено в тексті на **ы**.

¹⁸ Описка, треба **и**.

наеха(в)ши мо(ц)но, кгва(л)то(м) на мае(т)но(ст) вла(ст)ную, село Шение(в), на дома и(х) шляхе(т)ские, не ведати зъ яки(х) причи(н), нареди(в)шисе и ско(м)понова(в)шисе з меноваными бра(т)єю и(х) рожною и стрые(ч)ною и (м)ногими и и(н)шими помо(ч)ника(ми) и по(д)даными и(х), въеха(в)ши в село Шение(в) на ча(ст) и(х), на дома по(д)даны(х) и мае(т)но(ст) и(х), о(т) мала и до велика, вшелякую брали и грабили, а пото(м) зара(з) кгва(л)то(в)не на домы нши шляхе(т)ские находечи, с по(л)гако(в), з ру(ч)ницъ стреляли.

В которо(м) стреля(н)ю в дому мене, Хома Шение(в)ского, сна моего, у(ч)стивого шля(х)тича Сака Хомича Шение(в)ского, с по(л)гаку ниже(н) пе(р)се(н) на(д) поесо(м) впо(л) про(с)трелили навьлетъ, с которое раны жи(в) быти не може(т).

А до того по(д)даны(х) пна Ивана Шение(в)ского, во(з)ного, побиты(х), на(и)пе(р)вѣ(и) отамана е(го) Федора Юрковича, Микиту Федоровича, Федора Бу(р)ского боярина.

По которо(м) то кгва(л)то(в)но(м) наеха(н)ю и по змо(р)дова(н)ю того менованого Сака Хомича [!] Шение(в)ского и по зране(н)ю ты(х) по(д)даны(х) менованы(и) Саво(с)тя(н) Сы(н)гае(в)ски(и), набра(в)ши, налупи(в)ши мае(т)но(с)те(н) по(д)даны(х) наши(х), все з ы(н)шими меноваными помо(ч)никами своими, вси лупы ниже(и) менованые, которые побрали и полупили у по(д)даны(х) нши(х), забра(в)ши, кгва(л)то(в)не заграби(в)ши и все огуло(м) о(т)провадили и отогнали, завели и заве(з)ли до дому служебника кнжати его м(л). пна воеводы кие(в)ского до пна Стефана Бы(ш)по(л)ского до Бы(ш)поля, неподалеку о(т) Ви(л)ска лежачого, и на пожито(к) сво(и) о(б)е(р)нул.

Которы(х) то грабежо(в) та(к) мно(г)о[!] починили:

Напере(д) узали и пограбили у по(д)даного атамана пна Иванова Шение(в)ского, у Федора Ю(р)ковича, коне(и) трое, две сверепы а трети(и) ко(н) ше(р)стью гнеды(и), а (с)верепа о(д)на мыша(с)тая, а другая рыжая, вси трое купленые за се(м)на(д)ца(т) копь гроше(и); воло(в) два о(р)емы(х), коро(в) три — тое куплено за трина(д)ца(т) копь гроше(и); о(в)е(ц) стары(х) пе(т)на(д)цатеро — ко(ж)дая куплена по по(л)копы гроше(и). А на не(м) само(м) зняли и злупили жупанъ лязуровы(и) шары(и), куплены(и) за копь две гроше(и).

А (в) другого по(д)даного его Микиты Федоровича взяли и пограбили коне(и) двое: о(д)и(н) ше(р)стью мыша(с)ты(и), а други(и) вороны(и), купленые за копь по(л)третина(д)ца(т) лито(в)ски(х); воло(в) три о(р)емы(х), коро(в) две — тое куплено все за двана(д)ца(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х).

А (в) боярина его Федора Бу(р)ского взя(ли) коня ше(р)стью чалого, куплено(г)о[!] за о(с)мь копь гроше(и) лито(в)скихъ; воло(в) два о(р)емы(х), коро(в) чотыри, купленые вси за чоты(р)на(д)ца(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х); о(в)е(ц) трое на(д)цатеро, ка(ж)дая куплена по по(л)копы. А з него само(го) знали [!] жупанъ чи(р)воны(и) каразыевы(и), куплены(и) за копь три и два(д)ца(т) гроше(и) лито(в)ски(х); шапъку, куницею по(д)шитуую, купленую за по(л)копы гроше(и).

При которо(м) о(п)оведа(н)ю пнове Шение(в)ские пре(з) посла(н)ца своего просили о(п)рида(н)е¹⁹ на о(г)леда(н)е о [!] во(з)ного.

¹⁹ Слово обведе.

Я и(м) з ме(ст)ца в(р)яду моего придале(м) во(з)ного е(н)ерала зе(м)ли Кие(в)ское шляхе(т)ного Ю(р)я Ивано(в)ского, которы(и) за прида(н)емъ мои(м) та(м) бы(в)ши и того кгва(л)ту и мо(р)ду о(г)леда(в)ши, // ста(в)ши пере(д) урядо(м) за(м)ку Жнтоми(р)ского, ку записова(н)ю до кни(г), со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я свое(г)о[!] кви(т) сво(и) по(д)печа(т)ю своею и по(д)писо(м) руки своее тыми слова пода(л):

Яз, Юре(н) Ивано(в)ски(и), е(н)ера(л) во(з)ны(и) воево(д)с(т)ва Кие(в)ского, со(з)наваю на то(м) квите мое(м) ку записа(н)ю до кни(г) его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского, и(ж) року тепере(ш)него, тисеча ше(ст)со(т) пято(г)о[!], м(с)ца ге(н)вара, девятого дня, будучи мне приданы(м) з уряду за(м)ку е(г)о[!] к(р). м(л). Житоми(р)ского, и(ж) року тепере(ш)него будучого на ме(ст)цу по(д)стапро(ст)ва Житоми(р)ского пну Хома и пну Ивану Ждановичо(м) Шение(в)ски(и) на о(г)леда(н)е знако(в) кгва(л)то(в)ны(х) и забито(г)о[!] пна Сака Хомича Шение(в)ского. Тогды то(г)о[!] дня, девято(г)о[!], м(с)ца ге(н)вара, будучи мне на то(и) справе, за о(к)азыва(н)е(м) пна Хома Шение(в)ского, виде(л) е(с)ми в дому его сына его Сака Хомича Шение(в)ского, с по(л)гаку про(с)треленого ниже(и) пе(р)се(н) впо(л) навьлет, по(д)даны(х) пна Ивана Ждановича побиты(х), по(м)о(р)дованы(х).

На отаману е(г)о[!], Федору Ю(р)ковичу, на (х)рыбте ранъ шко(д)ливѣ биты(х) чотыри, кро(в)ю насылы(х). В голове ра(н) две биты(х), кривавы(х) и руки побиты, з(ь)о(ла) ве(с) зби(т).

А на Миките Федоровичу та(к)же в голове ра(н) две биты(х), кривавы(х), а на руке право(и) ра(н) три, шко(д)ливѣ биты(х).

А на боярину его, Федору Бу(р)ско(м), виде(л) е(с)ми ра(н) две на руке лево(и), шко(д)ливѣ мало ко(с)ти биты(х), в голове рана о(д)на по(д)ле уха, ба(р)зо шко(д)ливая, кривавая.

Которые по(д)даные пна Ивановы тые раны о(к)азыва(ли) и менили себе бы(т) о(т) Себе(с)тияна Сы(н)гае(в)ско(г)о[!] и о(т) помо(ч)нико(в) его сталье.

И до того те(ж) са(м) па(н) Иванъ Шение(в)ски(и) мне, во(з)но(му), то о(п)оведа(л) и о(к)азыва(л).

В доме(х) ты(х) по(д)даны(х) его видело(м) двери, о(к)на повыбияны и с по(л)гако(в) постреляны. И те(ж) мае(т)но(ст), де(и), ты(х) по(д)даны(х) мои(х) — кони, бы(д)ло, о(в)цы и и(н)шое мае(т)но(с)ти немало побрали и двери в ко(м)о(р) повыбияны.

При которо(м) кгва(л)това(н)ю о(п)оведали мне па(н) Хома и па(н) Ива(н) Ждановичи Шение(в)ские, и(ж) се тое заби(те) и замо(р)дова(н)е пна Сака Хомича Шение(в)ского, такъ те(ж) кгва(л)то(в)ны(и) ная(з)дъ, кгва(л)то(в)ное побра(н)е и пограбе(н)е мае(т)но(ст)и по(д)даны(х) вы(ш) менованы(х) стало о(т) Саво(ст)яна Сы(н)гае(в)ского и о(т) помо(ч)нико(в) его.

То те(ж) мне о(п)оведали, и(ж) што ко(л)векъ побрали и пограбили мае(т)но(ст)и у по(д)даны(х) менованы(х), те(д)ы, де(и), то то(т) вы(ш) менованы(и) // Си(н)гае(в)ски(и) с помо(ч)никами своими тые лупы отогнали, о(т)ве(з)ли и о(т)везил²⁰ и о(т)провадили до дому те(с)тя своего пна Степана Бы(ш)по(л)ско(г)о[!].

²⁰ Потрібно *отвели*. Першу літеру л виправлено з іншої.

Которое ѡповеда(н)е пно(в) Хома и Ивана Щение(в)ски(х), та(к) те(ж) и со(з)на(н)е во(з)ного е(ст) до кни(г) за(м)ку его к(р). м(л). Житоми(р)ского, за про(з)бою и(х), записано.

6. *Справа пна Себе(с)тияна Си(н)гаевско(г)о]*
с пнами Щение(в)скими.

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 10 дня.

Писа(л) и присыла(л) до вряду его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского до мене, Матеуша Кле(м)бо(в)ского, на то(т) ча(с) будучого наме(ст)ника по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, па(и) Себе(с)тия(н) Сы(н)гае(в)ски(и), ѡповедаючи и пла(ч)ливие з утяже(н)е(м) жалуючи на земля(н) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о], на Ивана, во(з)ного, и Хому Ждановичо(в) Щение(в)ски(х), вуе(в) свон(х) рожоны(х), яко при(н)цыпало(в) головны(х), в тые слова,

и(ж), де(и), в року тепере(ш)не(м) идучо(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), м(с)ца ге(н)вара, сего(д)ня, и гды (м) приеха(л) е(с)ми бы(л) на ме(ш)ка(н)е до мае(т)но(с)ти ча(с)ти своее Щение(в)ское и до по(д)даны(х) тре(х), меновите Федора Ю(р)ковича Лапузы а Микиты Федоровича Лапузыча и Дмитра Волошина, которые, маючи у споко(и)но(м) де(р)жа(н)ю и (в)жива(н)ю ча(с) немалы(и), ѡ(т) пно(в) Меле(н)тея, Фома, Демид, Ивана, во(з)ного, Ждановичо(в) Щение(в)ски(х) и ѡ(т) вуе(в)ны моее Га(н)ны Федоро(в)ны Щение(в)ского мне чере(з) во(з)ны(х) ча(ст) тую и с по(д)даны(ми) ѡ(т) ни(х) поданую на ве(ч)ные часы за декрето(м) зе(м)ски(м), которая ча(ст) име(н)я Щение(в)ского принадлежала ма(т)ше мое(и) небо(ж)чицы Радосе Ждано(в)не Щение(в)ского, се(с)тре и(х) рожоно(и), и по ма(т)ше мое(и) мне яко пото(м)кови зо(с)талую.

И кгда (м), де(и), е(с)ми приеха(в)ши, ста(л)ъ по(д)дано(г)о] мое(г)о] у Щение(в)е на (и)ме у Федора Ю(р)ковича Лапузы, припровади(в)ши и приве(з)ши мае(т)но(с)ти немало з дому мое(г)о] Си(н)гае(в)ского и зложи(в)ши у коморе по(д)даного, са(м) и(з) челя(д)ю, по(д)даными своими, которые зо(м)ною приехали з мае(т)но(с)ти Си(н)гае(в)ское, и, будучи я никому инчого не ви(н)ны(и), покое(м) и право(м) по(с)политы(м) убе(з)печоны(и) и ѡ(б)варованы(и) будучи, бе(з)пе(ч)ны(и) здоро(в)я и мае(т)ности моеи, ночовало(м) но(ч) у по(д)дано(г)о] своего спокое(м). И кгда уже наза(в)трее рано, у суботу, дня ѡ(с)мо(г)о] ге(н)вара, ведаючи ѡ мне пе(в)ное, Ива(и), во(з)ны(и), Хома Ждановичи Щение(в)ские, звазни(в)шисе на мене самого, неви(н)не пробачи(в)ши напро(д) при(с)то(и)но(ст) права по(с)полито(г)о], ие (д)баючи ни(ч)о(г)о] на пови(н)но(ст), мене, се(с)тре(н)ца своего, хотеши зъ сего света згладити.

Будучи Ива(н), во(з)ны(и), и(з) ма(л)жо(и)кою своею // и (з) брато(м) сво(и)м) Хомою ѡ(д)ное рады и воли и спо(л)ного порозуме(н)емъ, упроси(в)ши себе на помо(ч) слу(г) и по(д)даны(х) у пна Григо(р)я Ке(в)лнча а у пна Миколая Да(х)новича, а у пна Яна Се(р)хове(ц)кого, а (в) пна Ба(л)цера Лакге(в)ни(ц)кого, а (в) пне Романовое Си(н)гуровое ѡ ко(л)кодеся(т) члв(к)а зъ стре(л)бою, зъ гако(в)ницами и по(л)гака(ми), которые за волею, ведомо(ст)ю и (в)ла-

(ст)ны(м) росказа(н)е(м) менованы(х) пно(в) свои(х) на помочи ниже(и) менованого учи(н)ку были.

И, маючи бра(т)ю свою стрые(ч)ную, на помо(ч) себе, то е(ст) Ивана, Ждана, во(з)но(г)о], Семеновичо(в) и(з) сыно(м) его Романо(м) а Васи(л)я, Ко(с)тюка Миха(и)ловичо(в) Щение(в)ски(х), Гарасима Ласка, А(н)дрея Пузыря а Ю(р)я Ивано(в)ско(г)о], еиерала во(з)но(г)о] во(е)во(д)ства Кие(в)ского, которые сами и с по(д)даными своими были и ины(х) многи(х) помо(ч)нико(в),

зобра(в)ши себе люде(и) туму(л)ть немалы(и), могло быти члв(к)а ѡ двесте, з ро(з)ны(м) ѡру(ж)е(м), то е(ст), стре(л)бою огни(с)тою, гако(в)ницами, пу(л)гаками, из ру(ч)ницами гу(б)частими и кресовыми сага(и)даками, и(з) луками, з ощепами, и(з) шаблями, с ки(и)ми, с косами, яко до во(и)ны приготова(в)шисе, ѡ(д)ны(м) разо(м), якобы на де(и) было годи(и) две, приа(д)ши мо(и)но, кгва(л)то(м) до до(му) по(д)дано(г)о] моего Лапузы, где са(м) стоя(л) господою Ива(н), во(з)ны(и), Хома и(з) сыно(м) свои(м) Сако(м) Ждановичи Щение(в)ские сами ѡсобами своими и зо(в)си(м) ты(м) люде(м), помо(ч)ника(ми) своими и во(з)ны(м) вы(ш) менованы(м), которые воны сами лепе(и) знаю(т) и имена²¹ ведаю(т), учини(в)ши на(и)пе(р)ве(и) крикъ, гу(к) велики(и), яко ѡ(д)ны неприятели, почали зара(з) стреля(т) до го(с)поды моее зъ гако(в)ни(ц) и (с) пу(л)гако(в), з луко(в). Та(м) же за пе(р)вы(м) пострело(м) хлопца моего на (и)ме Я(н)ка Мазу(р)ка насме(р)ть с по(л)гаку забили и замо(р)довали, а пото(м), добы(в)ши мене самого и с по(д)даными моими, по(и)ма(в)ши, яко ѡ(д)ны неприятели, били и мо(р)довали. И, приве(д)ши до двора по(д)даного пни Сы(н)гуровое на (и)ме неякого Миха(л)ка, у вязе(н)е до ла(н)цуха всадили и трима(в)ши у везе(н)ю мене годи(и) две, а пото(м) высадили з ла(н)цуха и, выве(д)ши на улицу, казали стре(л)цо(м) з ру(ч)ни(ц) до мене стреляти. Ни(ж)ли улютова(в)шисе такового мо(р)де(р)ства неви(н)ного, неви(с)ты, жоны пно(в) Щение(в)ски(х) мене ѡ(т) ни(х) ратовали и, ледво живого с того кгва(л)ту вы(р)ва(в)ши, и до пна Ивана Миха(и)ловича Щение(в)ского мене ѡтослали.

А по(д)даны(х) мои(х), которые зо(м)ною зъ Си(н)гае(в) приехали, чотыре(х) 7 чловеко(в) на (и)ме Микиту, Радивона, Федора, Нестера // такъже выволо(к)ши и(з) го(с)поды на улицу, ки(и)ми ѡкру(т)не а немилосе(р)дие побил(и), ледве живы(х), поѡ(б)дира(в)ши з ни(х) ѡде(н)е, наги(х), посых [!] ²² на улицы покидали и пре(з) цалы(и) днѡ(в)е живы и на снегу лежали.

А пото(м), ужалова(в)шисе, по(д)даные и(х) у халупы свон по(в)волокали, а тело небо(ж)чика, хло(п)ца мое(г)о] ѡзе(м)ши, не(т) ведомо(с)ти, где поде(л)и, и до сего часу выведатисе не могу. И, выби(в)ши мене кгва(л)то(в)не [з] споко(и)ного де(р)жа(н)я з мае(т)но(с)ти села Щение(в)а, ѡ(т)ня(в)ши по(д)даны(х) мои(х) у мене кгва(л)то(м), которы(х) [у] моцы свое(и) ча(с) немалы(и) де(р)жа(л), и мае(т)но(ст) свою рухомую до ни(х) упровади(л) и уве(з) и(з) собою.

При которо(м) кгва(л)то(в)но(м) выби(т)ю и мае(т)но(ст), которая на то(т) ча(с) та(м) зложена была у по(д)даного моего Федора Лапузы, у коморе его, ѡ(т)би(в)ши замо(к), кгва(л)то(м) мае(т)но(ст) побрали, а меновите: на(и)пе(р)ве(и) взяли делею фалю(н)дышовую чи(р)воную, кита(и)кою зеленою по(д)ши-

²¹ Здается, закінчення слова -а виправлено з -е(м).

²² босых.

тую, купленую за два(д)ца(т) золоты(х) по(л)ски(х), ку(р)ту фалю(н)дышовую, б(р)уна(т)ную, по(д)шитую киро(м) жо(л)ты(м), спра(в)леную за десе(т) золоты(х) по(л)ски(х), кобере(ц) со(в)га(ц)кое работы, куплены(и) за двана(д)ца(т) золоты(х) по(л)ски(х), пу(л)гако(в) пару з о(л)страми, куплены(х) за ѿди(н)на(д)цать золоты(х) по(л)ски(х), шаблю ѿпра(в)ную сре(б)ро(м), купленую за ѿ(с)мьна(д)ца(т) зьлоты(х) по(л)ски(х), коц чи(р)воны(и) фа(р)бованы(и), куплены(и) за пя(т) золоты(х) по(л)ски(х); ляду(н)ки ѿ(к)сами(т)ные ис порохо(в)ницею, куплены за два золоты(х) по(л)ски(х); епа(н)ча, бу(р)ка и(з) строкою е(д)ва(б)ною, куплена за чотыри золоты(х) по(л)ски(х); тува(л)ня ру(б)ковая з ли(ш)твами, куплена за по(л)третя золото(г)ло по(л)ского; кошу(л) две, тка(ц)кого поло(т)на, куплены за тая(р); хусто(к) две, баво(л)няно(к) туре(ц)ки(х), куплены(х) за золоты(и) по(л)ски(и); рукавицы па(л)чатые, по(д)шитые, купленные за два(д)ца(т) гроше(и) лито(в)ски(х).

В то(и) же коморе взяли мяса по(л)те(в) два, которые коштовали чотыри золоты(х) по(л)ски(х), по(л)ме(р)ки муки пшени(ч)ное, ко(ш)товала по(л)тора золотого по(л)ского, а ме(р)ка жи(т)ное муки, ко(ш)товала два золоты(х) по(л)ски(х), по(л)ме(р)ки пшона, купленого за по(л)копы и за пя(т) гроше(и) лито(в)ски(х).

А (в) ста(и)ни взяли коне(и) два рыжи(х), куплены(х) из у(з)дами за ше(ст)деся(т) золоты(х) по(л)ски(х), хомуто(в) два ремяны(х) з нары(т)никами, куплены(х) за три золоты(х) по(л)ски(х).

И на дворе взяли сано(к) двое, залуби(ц), ду(г) две, ле(и)цо(в) двои ре(м)яны(х), гребло — все тое куплено за два золоты(х) по(л)ски(х).

А в оборе взяли воло(в) три, ше(р)стью чо(р)ны(х), куплены(х) за три(д)ца(т) золоты(х) по(л)ски(х).

И на (м)ни само(м) ѿбо(р)вали мешокъ зъ грошъми, у мешъку было гроше(и) готовы(х) золоты(х) // по(л)ски(х) два(д)ца(т).

В то(и) же ста(и)ни взяли коне(и) по(д)даны(х) мои(х) четверо: ѿ(д)ного коня сивого, купленого за се(м) копь гроше(и) лито(в)ски(х), а другого, рыжого, купленого(г)ло за пять копь гроше(и) лито(в)ски(х), а третьего белого, купленого за чотыри копы гроше(и) лито(в)ски(х), четве(р)тую сверепу рыжую, купленую за ше(ст) копь гроше(и) лито(в)ски(х).

В ты(х) же по(д)даны(х) мои(х) узьяли хомуто(в) чотыри и(з) дугами, ре(м)яны(х), куплены(х) за по(л)третя золотого по(л)ского, сано(к) четвери, залуби(ц), куплены(х) за два золоты(х) по(л)ски(х), мехо(в) ше(ст), куплены(х) за пе(т)на(д)ца(т) гроше(и) лито(в)ски(х), соке(р) три, куплены(х) за золоты(и) по(л)ски(и).

А на самы(х) по(д)даны(х) мои(х) ѿдежу по(з)дирано.

На(и)пе(р)ве(и) на Миките, по(д)дано(м) мои(м), взяли се(р)мягу белую, кожу(х) барани(и) новы(и), ша(п)ку, пое(с) з ме(ш)ко(м) и (з) ножами, чоботы — все тое куплено за трина(д)ца(т) золоты(х) по(л)ски(х); и (в) ме(ш)ку было гроше(и) готовы(х) копа лито(в)ская.

А у другого по(д)даного моего, Радивона, та(к)же взяли се(р)мягу, кожу(х) з ме(ш)ко(м) и (з) ножами, рукавицы, чоботы, ру(ч)никъ — все тое куплено за двана(д)ца(т) золоты(х) по(л)ски(х). А (в) ме(ш)ку было гроше(и) готовы(х) золоты(х) по(л)ски(х) трн.

У третьего по(д)даного, Федора, взяли се(р)мягу, кожу(х), ша(п)ку, пое(с) з ме(ш)ко(м) и (з) ножами, чоботы — все тое куплено за ѿди(н)на(д)ца(т) зо-

лоты(х) по(л)ски(х). А (в) ме(ш)ку взяли гроше(и) готовы(х) два золоты(х) по(л)ски(х).

А (в) че(т)ве(р)того по(д)даного, на (и)ме Не(с)тера, взяли се(р)мягу, кожу(х), ша(п)ку, пое(с) з ме(ш)ко(м) и (з) ножами, чоботы, рукавицы, ру(ч)ник, ру(ч)ницу, порохо(в)ницу — все тое куплено за чоты(р)на(д)ца(т) золоты(х) по(л)ски(х). А в мешъку было гроше(и) готовы(х) по(л)копы лито(в)ски(х).

Которую всю мае(т)но(ст) мою и по(д)даны(х) мои(х), яко се выше(и) поменило, Ива(н), во(з)ны(и), Хома Ждановичи Щенне(в)ские, вуеве мои, ис по(м)очниками своими вы(ш)меноваными, кгва(л)то(в)не побра(в)ши, при то(м) кгва(л)то(в)но(м) выби(т)ю мене [з] споко(и)ного де(р)жа(н)я з мае(т)но(ст)и села Щеннева, мае(т)но(ст) мою рухомую ро(з)дели(в)ши проме(ж) собою з по(м)очниками своим, до домо(в) свои(х) щенне(в)ски(х) ѿ(т)провадил на вла(т)ны(и) ²³ пожито(к) свои(и) тую мае(т)но(ст) мою ѿборочаю(т).

И проси(л) па(н) Себе(с)тия(н) Си(н)гае(в)ски(и), абы тое [?] жалоба его до кни(г) врядовы(х) житоми(р)ски(х) записана была, такъ ѿ прида(н)е во(з)ного з уряду // на ѿгледа(н)е кгва(л)то(в)ного выби(т)я [з] споко(и)ного де(р)жа(н)я и побн(т)я и помо(р)дова(н)я самого и по(д)даны(х) его и выведе(н)е хлопъца его забито(г)ло. Я ему во(з)ного прида(л) на тую справу шляхе(т)ного Лва Лукоши(н)ско(г)ло, которы(и), на то(и) справе бы(в)ши и постанови(в)шисе ѿчеви(с)то передо (м)ною на (в)ряде в року тепере(ш)не(м), [тисеча] ше(ст)со(т) пято(м), м(с)ца ге(н)вара, ѿ(с)могана(д)ца(т) дня, ку записова(ню) до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т), по(д) печатью своею писаны(и), тыми словы подамъ ²⁴.

Яз, Ле(в) Лукоши(н)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)наваю си(м) мои(м) кви(т)о(м), и(ж), за прида(н)е(м) вряду Житоми(р)ского, року тепе(р) идучо(г)ло, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, чоты(р)на(д)цато(г)ло дня, будучи мне, во(з)ному, в земенина воево(д)ства Кие(в)ского, в пна Себе(с)тияна Сы(н)гае(в)ско(г)ло, то е(ст) на ѿгледа(н)е кгва(л)то(в)ного выби(т)я и поране(н)я де(р)жа(н)я з мае(т)ности часть [!] его села Щенне(в)ского, побн(т)я и поране(н)я его самого, та(к) и по(д)даны(х) его, Сынгае(в)ски(х), яко (ж) я, во(з)ны(и), бы(л) е(с)ми на(и)п(е)р(в)е(и) у селе Щенневе.

Та(м) же, за ѿказа(н)е(м) и ѿ(б)воже(н)е(м) пна Си(н)гае(в)ско(г)ло, на(и)перве(и) виде(л) е(с)ми у по(д)даного на (и)ме Федора Лапузы, где стоя(л) са(м) па(н) Си(н)гае(в)ски(и) го(с)подою, зна(т), и(з)ба свежо зъ гако(в)ни(ц) стреляна, та(к)же и (в) коморы и замокъ, зна(т), и(з)биты(и), и тины уколо двора его, зна(т), свежо поламаны, ис по(л)гако(в) и гако(в)ни(ц) и тыны [!], зна(т), постреляны. А пото(м) виде(л) е(с)ми на само(м) Себе(с)тияне Си(н)гае(в)ско(м) рани синие кривавые на хры(б)те, межн(и) пле(ч), зна(т), же кие(м) побито, и(ж) плечи ѿпу(х)лы. Такъже виде(л) е(с)ми за ѿказа(н)е(м) ²⁵ его шия синия кривава уколо, зна(т), же ла(н)цохо(м) за шию имано. За ѿказа(н)е(м) его виде(л) е(с)ми по(д)даны(х) его, которые приехали з ни(м) з мае(т)но(с)ти его Си(н)гае(в)ское на (и)ме Микиту, Радивона, Федора, Не(с)тера, ѿкру(т)не а пелюто(с)тиве побито, помо(р)довано, по голова(м) и(х), по хры(б)то(м), по рука(м) и по нога(м)

²³ Потрібно *в(л)а(ст)ны(и)*.

²⁴ Очевидно, треба *подалъ*.

²⁵ Пошкоджена літера *и*.

ра(н) сини(х) кривавы(х), спу(х)лы(х), тру(д)но и(з)личи(т), зна(т), же кие(м) побито и помо(р)довано. Не бе(м), если с того бою живы буду(т), бо и наги и босы покиданы у Щениеве, лежа(т), и оде(н)е, зна(т), з ни(х) поф(б)дирано.

Которое кгва(л)то(в)ное выби(т)е [з] споко(и)ного де(р)жа(н)я з мае(т)ности села Щениева, и поби(т) [е], и помо(р)дованье сталое мени(л) быть себе // па(н) Си(н)гае(в)ски(и) ф(т) пна Ивана, во(з)ного, Хома Ждановичо(в) Щение(в)ски(х), вуе(в) свои(х), и помо(ч)нико(в) и(х), и(ж) де(и), пне во(з)ны(и), вуеве мои Щение(в)ские сами фсобами своими и помо(ч)никами, которы(х) е(ст) поменено шире(и) на протє(с)тащи вядово(и), наше(д)ши мо(ц)но, кгва(л)то(м) на го(с)поду мою, на дво(р) по(д)даного моего Федора Лапузы, на(и)перве(и) хло(п)ца моего на (и)ме Я(н)ка Мазу(р)ка пострелили насме(р)ть и тело не ве(м), где подели. А пото(м) добы(в)ши мене самого и по(д)даны(х) мон(х), били, мо(р)довали и (в) ланцу(х) мене сажали самого, и маетьно(ст) мою рухому, которую мь [?] бы(л) прє(з) по(д)даного своего, при выби(т)ю кгва(л)то(в)но(м) всю побрали, ф(т) мала и до велика, яко е(ст) шире(и) на протє(с)тащи мое(и) доложоно и я(к) твоя мл(с)ть и са(м), де(и), пне во(з)ны(и), видишь.

Што я, во(з)ны(и), виде(л) и слыша(л) и на то(м) да(л) се(с) мо(и) кви(т) по(д) печат(т)ю моею ку записа(н)ю до кни(г) вядовы(х) житоми(р)ски(х).

А в то(т) ча(с) были два шля(х)тичи при (м)не, во(з)но(м).

Писа(н) у Щениеве.

Которое фчевистое со(з)на(н)е во(з)ного преречоного и кви(т) его до кни(г) вядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского принято и записано е(ст).

7. Справа пно(в) Си(н)гае(в)ски(х)

с пнами Щение(в)скими.

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 10 дня.

Писали и присылали до вяду его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г) [о] до мене, Матеуша Клє(м)бо(в)ского, на то(т) ча(с) наме(ст)ника по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ско(г) [о], земляне зе(м)ли Кие(в)ское па(н) Миха(и) и па(н) Паве(л), А(н)дре(и) Сы(н)гае(в)ские, фповедаючи и ф(б)те(ж)ливе жалуючи на Ивана, во(з)ного, и Хому Ждановичо(в) Щение(в)ски(х), яко голо(в)ны(х) при(н)цыпало(в), в тые слова,

и(ж), де(и), в року тепє(р) идучо(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), м(с)ца ге(н)вара, семого дня, кгда, де(и), е(с)мо ехали з домо(в) свои(х) Си(н)гаевски(х) на я(р)марокъ до Житомира, и трафилосє на(м), заєха(в)ши // до села Щениева и(з) брато(м) наши(м) пно(м) Себе(с)тияно(м) Си(н)гае(в)ски(м) и (в) по(д)даног(г) [о] его у Щениеве господою стану(в)ши, ночова(т) на (и)мя у Микиты Лапузыча.

Та(м) же, де(и), кгда е(с)мо пренохова(в)ши, споко(и)не наза(в)трєе рано хотели, де(и), е(с)мо до Житомира еха(т). А пото(м) мы, не ведаючи ничего, ф(д)ны(м) разо(м) Ива(н), во(з)ны(и), Хома и(з) сыно(м) свои(м) Сако(м) Ждановичи Щение(в)ские, маючи слу(г) и по(д)даны(х) на помо(ч) себе пна Григо-

(р)я Ке(в)личовы(х), пна Миколая Да(х)новичовы(х), пна Яна Се(р)хове(н)кого, а пна Балцера Лакге(в)ни(ц)ко(г) [о] и пнеє Романовое Сы(н)кгуровое ф ко(л)кодеся(т) члвк(а) и [з] (с)тре(л)бою, гако(в)ницами, по(л)гаками и бра(т)ю свою стрие(ч)ную, пна Ивана и Ждана, во(з)но(г) [о], Семеновичо(в), Романа Ждановича, Васи(л)я и Ко(с)тюка Щение(в)ски(х) а Гарасима Ла(с)ка, А(н)дрея Пузыревича и по(д)даны(х) и(х) пны(х) многи(х) помо(ч)нико(в), которы(х) воны сами лєпє(и) знаю(т), имена и(м) ведаю(т), з ро(з)ны(м) ору(ж)є(м), во(и)не належачи(м), зь стре(л)бою ф(г)ни(с)тою, зь гако(в)ница(ми) и с пу(л)гаками кресовыми и (з) ру(ч)ницами гу(б)ча(с)тыми, сага(и)даками, з луками, з ошепами и (з) косами, приготова(в)шисе, яко до во(и)ны, з людо(м) немалы(м), могло быти ф две(с)те, напе(р)ве(и) учини(в)ши фкры(к) велики(и), яко фдны неприятеле, припа(д)ши до го(с)поды брата нашего пна Себестияна Си(н)гае(в)ского, до двора по(д)даного его на (и)ме Федора Лапузы, где ф(н) стоя(л) ис по(д)даными своими, побили, помо(р)довали.

И еще на то(м) мало маючи тому взя(т)ю свое(му), припа(д)ши до господы нашеє, до на(с) людє(и) споко(и)ны(х), никому ничего не ви(н)ны(х), покое(м) и право(м) по(с)политы(м) убе(з)печоны(х) и ф(б)варованы(х), то(т) же Ива(н), во(з)ны(и), Хома и(з) сыно(м) свои(м) Ждановичи Щение(в)ские с ты(м) же вси(м) людо(м), вы(ш) поменены(м), помо(ч)никами своими, на(с), де(и), самы(х) фсобь, по(и)ма(в)ши у го(с)поде и выве(д)ши на улицу, ро(з)ложи(в)ши, ки(и)ми, шаблями, ошепами фкру(т)не побили и помо(р)довали и поранили, яко ф(д)ны неприятеле, бе(з)милосє(р)дне, оде(н)є з на(с) полупи(в)ши, наги(х), босы(х), ле(д)ве живы(х) на снегу покидали.

А пото(м), улото(с)ва(в)шися того поби(т)я и помо(р)дова(н)я нашо(г) [о], по(д)даныє и(х) щение(в)ские до халупь свои(х) на(с) ле(д)во живы(х) по(в)волаки.

При которо(м) поби(т)ю и помо(р)дова(н)ю на(с) самы(х), мае(т)но(ст) нашу, которую е(с)мо мели из собою, кгвалто(м) побрали и пограбили, менови(т)є: у мене, де(и), Миха(и)ла Си(н)гае(в)ского, на(и)пе(р)ве(и) взяли и пограбили у господе коня ше(р)стью булано(г) [о] из у(з)дою, купленого за два(д)ца(т) золоты(х) по(л)ски(х); кобере(ц), куплены(и) за девє(т) золоты(х) по(л)ски(х), коць белы(и), куплены(и) за три золоты(х) по(л)ски(х); пу(л)гакъ // пу(л)гакъ кресовы(и) зь ф(л)стро(м), куплены(и) за пя(т) золоты(х) по(л)ски(х); порохо(в)ница и(з) ляду(н)ками, куплена за золоты(и) по(л)ски(и); шабля, бєлы(м) железоз(м) фпра(в)лена, куплена за чотыри золоты(х) по(л)ски(х); сага(и)дакъ и(з) луко(м), куплены(и) за ше(ст) золоты(х) по(л)ски(х); хому(т) ремяны(и) з нары(т)никами и з дугою; ле(и)ца ремяные, са(н)ки малеваныє, грєбло — все тое куплено за по(л)чва(р)та золотого по(л)ско(г) [о].

А на (м)ни, де(и), само(м) на(и)пе(р)ве(и) взяли: є(р)мя(к) фатю(н)дыповы(и) те(м)носини(и), и(з) строкою є(д)вабьною; [к]лу(р)ту²⁶ фалю(н)дышовую све(т)лосинною; кафтани(к) баказыєвы(и), баво(л)няны(и); шлы(к) лиси(и), су(к)но(м) фалюндышовы(м) чи(р)воны(м) крыты(и); чоботы сафьяновые; пое(с) з ме(ш)ко(м) и (з) ножами; ху(ст)ка — все тое куплено за девє(т)на(д)цать копь

²⁶ Літера к залита чорнилом.

гроше(и) лито(в)ски(х). А (в) ме(ш)ку было гроше(и) готовы(х) копь ше(ст) лито(в)ски(х).

А у мене, де(и), Па(в)ла Сы(н)гае(в)ского, взяли кгва(л)то(м) и пограбили: на(и)пе(р)ве(и), у го(с)поде коня ше(р)стью полового з у(з)дою, за деся(т) копь гроше(и) лито(в)ских; шоцо(в) два, куплены(х) за о(с)мь золоты(х) по(л)ски(х); сага(и)да(к) з луко(м); шаблю — все тоє куплено за се(м) золоты(х) по(л)ски(х), са(н)ки, гому(т) ²⁷ ремяны(и) з нары(т)никами п (з) у(з)дою; ле(и)ца ремяные, гребло — все тоє куплено за три золоты(х) по(л)ски(х).

И на (м)не само(м) взяли, на(и)пе(р)ве(и), е(р)мя(к) те(м)носини(и) шифьтуховы(и) зь строкою е(д)ва(б)ною; жупа(н) сини(и) лю(н)ски(и); шлы(к) лиси(и), сукно(м) б(р)уна(т)ны(м) крыты(и); кожушокъ невелики(и); чоботы ко(з)ловые чо(р)ные; рукавицы, пое(с) з ме(ш)ко(м) и (з) ножами. А все тоє куплено за ше(ст)на(д)ца(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х) и за деся(т) гроше(и). А (в) ме(ш)ку было гроше(и) готовы(х) ко(п) се(м) лито(в)ски(х).

А (в) мене, А(н)дрея Си(н)гае(в)ского, взяли и пограбили, в то(и) же го(с)поде, коня ше(р)стью рыжого, за о(с)мь копь гроше(и) лито(в)ски(х) и(з) уздою; се(д)ло и(з) во(и)локо(м), куплено за пя(т) золоты(х) по(л)ски(х); сага(и)да(к) з луко(м); шаблю — все тоє куплено за по(л)сема золотого по(л)ского. И на мне само(м) взяли, на(и)пе(р)ве(и), делею фале(н)дышовую зеленую с пе(т)лицами е(д)вабными; жупа(н) зелены(и) каразыевы(и); кожушо(к) барани(и); чоботы коза(ц)кие ко(з)ловые; пое(с) з ме(ш)ко(м) и (з) ножами; ху(ст)ка, рукавицы — все тоє куплено за се(м)на(д)ца(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х). А (в) ме(ш)ку было гроше(и) готовы(х) копь пя(т) лито(в)ски(х).

И всю тую мае(т)но(ст) нашу, яко се выше(и) поменила [!], побра(в)ши и кгва(л)то(в)не пограби(в)ши, на(с) о(к)ру(т)не поби(в)ши и помо(р)дова(в)ши, с помо(ч)никами своими па(н) Ива(н), во(з)ны(и), и Хома и(з) сыномъ своим) Ждановичи Щение(в)ские тую мае(т)но(ст) проме(ж) собою ро(з)дели(в)ши и до домо(в) свои(х) щение(в)ски(х) о(т)провадили и на пожито(к) свои(и) оборо(ч)аю(т) и тепе(р).

И просили пнове Си(н)гае(в)ские, абы тае ²⁸ [!] о(п)оведа(н)е-жалоба до 10 кни(г) // записана была и о(п)рида(н)е во(з)ного з уряду на о(г)леда(н)е зби(т)я и зране(н)я. Я (м) и(м) во(з)ного придал, шляхе(т)ного Лва Лукоши(н)ского, и тую жалобу и о(п)оведа(н)е и(х) записати каза(л), што е(ст) записано.

8. Справа пна Миколая ²⁹ Третьяка с пнами Щение(в)скими.

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 10 дня.

Присылал до вряду его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского до мене, Матеуша Кле(м)бо(в)ского, наме(ст)ника по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, па(н) Станисла(в) Третья(к), о(п)оведаючи и о(б)те(ж)ливие жалуючи на зема(н) вое-

²⁷ Потрібно хомут.

²⁸ Літера е написана на місці я. Очевидно, писар спочатку написав слово *тая*, а потім виправив, але не повністю; треба *тоє*.

²⁹ Помилково, бо нижче у тексті тільки *Станислав*.

во(д)ства Кие(в)ского, на Ивана, во(з)но(г) [о], и Хому Ждановичо(в) Щение(в)ски(х) яко принципало(в) голо(в)ны(х) в тые слова,

и(ж), де(и), року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого м(с)ца ге(н)вара, се(м)о(г) [о] дня, кгда, де(и), по(д)даные нса(и)ко(в)ские и могиле(в)ские на (и)ме Семе(н), Макси(м), Е(в)хи(м) Личевичи, Ку(з)ма, Е(с)ко Пе(р)шко, Фе(д)ко ехали до Коро(с)тешова, до мае(т)но(ст)и и его м(л). пна Олизаровы, для купова(н)я збо(ж)я, ше(ст) и(х).

И трафилосе и(м) у дорозе и(з)еха(т)ся с пно(м) Себе(с)тияно(м) Си(н)гае(в)ски(м), которы(и), де(и), та(к)же ехаль до мае(т)но(с)ти своеє и до по(д)даны(х) села Щениева, то пакъ, де(и), по(д)даные мои звы(ш) мененые, приеха(в)ши до села Щениева, заночова(л) [и] у по(д)дано(г) [о] пна Си(н)гае(в)ского на (и)ме у Дмитра Волошина.

То, пакъ, Ива(н), во(з)ны(и), Хома и(з) сыно(м) свои(м) Сако(м) Щение(в)ские, маючи себе на помо(ч) слу(г) и по(д)даны(х) пна Григо(р)я Ке(в)лича а пна а пна [!] Миколая Да(х)новича и пна Яна Се(р)хове(ц)кого а пна Ба(л)цера Лакго(в)ни(ц)кого а пнеє Романовое Сы(н)кгуровое о(к)ло(д)кодеся(т) чл(в)ка, з ро(з)ны(м) ору(ж)е(м), во(и)не належачи(м), которые слуги и по(д)даные и(х), за вла(ст)ны(м) росказа(н)е(м), волею, и ведомо(ст)ю пно(в) свои(х), на ниже(и) поменено(м) учиньку были и(з) бра(т)ею своею, усими Щение(в)скими, по(д)даныи(и) и по(д)даныи(и) своими, которы(х) воны знаю(т) имена и на(з)ви(с)ка и(х) ведаю(т), пригото(в)и(в)шися, яко до во(и)ны, з людо(м) немалы(м), могло, де(и), быти члвка о(д)на две(с)те, напе(р)ве(и) ударили, де(и), на го(с)поду пна Себе(с)тияна Сын(н)гае(в)ского, а пото(м), не переста(в)ши тому взя(т)ю, то(т) Ива(н), во(з)ны(и), и Хома Ждановичи Щение(в)ские зо(в)си(м), де(и), ты(м) людо(м) и помо(ч)никами своими звы(ш) меноваными, припад(ш)и до господы,

где по(д)даные, де(и), мои стояли, у пна Си(н)гае(в)ского у Щениева, по(д)даны(х) мои(х) люде(и), неви(н)ны(х) никому // никому ничо(г) [о], по(и)ма(в)ши, де(и), у господе, яко о(д)ны неприятли, выве(д)ши на улицу, поби(л)и, помо(р)довали о(к)ру(т)не а нелюто(с)тиве п о(д)ного по(д)даного, на (и)ме Семена Личевича, насме(р)ть забили и замо(р)довали и мае(т)но(ст), которая была в то(т) ча(с) при ни(х), при то(м) кгва(л)то(в)но(м) поби(т)ю и поране(н)ю и при заби(т)ю насме(р)ть по(д)даного мое(г) [о], то все побрали и кгва(л)то(м) пограбили, а меновите:

на(и)пе(р)ве(и) взяли конє(и) ше(ст) — троє вороны(х), а троє рыжи(х), куплены(х) за три(д)ца(т) и за пя(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х); сани(и) ше(с)теры; хомуто(в) ше(ст) и(з) дугами ремяны(х) у сани(х) ³⁰; шестери хо(м)уты губча(с)ты(х); соке(р) три; мехо(в) два(д)ца(т) — все тоє куплено за деве(т)на(д)ца(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х).

И на самы(х) по(д)даны(х) мои(х) по(о)бдирали о(д)не(и). Напе(р)ве(и), узяли жупано(в) лю(н)ски(х) ше(ст) сини(х); кожухо(в) барани(х) ше(ст); шлы(к)о(в) барани(х) ше(ст); чобото(в) ше(с)теры чо(р)ны(х); порохо(в)ни(ц) ше(ст); пое(с) ше(ст) з ме(ш)ками и (з) ножами; рукавицы ше(с)теры — все тоє куплено

³⁰ Виправлено е на и.

за два(д)ца(т) копъ гроше(и) и за пя(т) копъ гроше(и) лито(в)ски(х). А (в) ме(ш)-ка(х) н(х) было гроше(и) готовы(х) копъ се(м) лито(в)ски(х) о(с)мна(д)ца(т) и два(д)ца(т) гроше(и).

Всю тую мае(т)но(ст), яко се поменяло, по(д)даны(х) мои(х) квалто(в)не побра(в)ши, пограби(в)ши и ро(з)дели(в)ши межи собою, тую мае(т)но(ст) с помо(ч)никами своими до домо(в) свои(х) щение(в)ски(х) о(т)провадили и на пожито(к) свои(и) вла(ст)ны(и) обе(р)нули.

И еще на то(м) мало маючие, же по(д)даны(х) мои(х) побили и поранили и мае(т)но(ст) побрали, наза(в)трее того кква(л)ту рано, знаше(д)ши по(д)даны(х) мои(х) ле(д)ве живы(х), побиты(х) у то(и) же го(с)поде, где и(х) побили, та(м) же и(х) дво(х) по(и)ма(в)ши, на (и)ме Ма(к)сима Лычевича и Ку(з)му Могиле(в)-ца, до везе(н)я в ла(н)цу(х) всадили и де(р)жали и(х) у везе(н)ю килка³¹.

И приве(д)ши, де(и), до вряду, вм. пне наме(ст)нику житом(р)ски(и), прину-щали и(х), абы зе(з)навали, ве(д)лу(г) воли и(х), чого они потребовали о(т) ни(х).

Которые по(д)данные мои, будучи у везе(н)ю, поневоли зе(з)на(т) мусели кг воли и(м) самы(м), што, де(и), воны казали.

И пото(м) по(д)даны(х) мои(х) з везе(н)я высади(в)ши, про(ч) ити казали, 11 которые ле(д)во живые пришъли до домо(в) // свои(х).

И проси(л) па(н) Стани(с)ла(в) Третья(к), абы тое оповеда(н)е, жалоба его, до кни(г) вядовы(х) записана была и о прида(н)е во(з)ного з уряду на оеледа(н)е [!] ³² поби(т)я, помо(р)дова(н)я по(д)даны(х) свои(х) и на огледа(н)е то(г) [о] забитого забитого [!] по(д)даного его.

Я ему во(з)ного прида(л) на тую справу, шляхе(т)но(г) [о] Лва Лукоши(н)-ско(г) [о], во(з)ного енерала воево(д)ства Кие(в)ско(г) [о], и тую жалобу и оповеда(н)е его до кни(г) записати е(с)ми казаль, што е(ст) записано.

9. *Справа пно(в)³³ Щение(в)ски(х)
с пно(м) Себе(с)тияно(м) Си(н)гае(в)скимъ.*

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 12 дня.

Постанови(в)шисе очеви(с)то на вряду за(м)ку его к(р). м(л). Житоми(р)-ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житожитоми(р)ского [!], земяне зе(м)ли Кие(в)ское, врожоные пн Ива(н) Ждановичи Щение(в)ские, постанови(в)ши в труне тело забитого пна Сака Щение(в)ского, о(б)те(ж)ливе жаловали и оповедали на пна Саво(ст)яна Си(н)гае(в)ского, на помо(ч)нико(в) его, то е(ст) на брата своего роженого пна Демиди и на брата своего стрые(ч)ного пна Федора Богдановича³⁴ Щение(в)-ски(х), такъ те(ж) и на Ми(ш)ка и на А(н)дрея а Па(ш)ка Синъгаевъски(х),

³¹ Очевидно, недописане слово *дне(и)*.

³² Потрібно *огледа(н)е*.

³³ Тут а виправлено на *о*.

³⁴ У закінченні и виправлено на *а*.

и(ж) то(т) Саво(с)тя(н) Федорови(ч) Си(н)гае(в)ски(н) с тыми помо(ч)никами своимн и з ы(н)шими стре(л)цами пна Третьяковыми, та(к) те(ж) та(к) те(ж) [!] и(з) стре(л)цами пна Грозыными, наеха(в)ши кква(л)то(в)не на мае(т)но(ст) нашу Щение(в), грабе(ж) и кква(л)ть по(д)даны(м) наши(м) и на(л) почини(в)ши и мае(т)но(ст) побравъши, пограби(в)ши, полупи(в)ши до села Бы(ш)поля выпро[вадили]. Того небо(ж)чика, Сака Хомича, учотивого³⁵ шля(х)тича, в дому мене, Хома Щение(в)ского, дня о(с)мого ге(н)вара, о(к)ру(т)не ниже(и) персе(и)

впо(л) про(с)трелили, которы(и) о то тепе(р) с того постреле(н)я м(с)ца ге(н)-вара, десятого дня, з недели на понедело(к) (с) зъ [!] сего света зышо(л).

11 зв. Яко, де(и), при оно(м) замо(р)дова(н)ю то(т) при(н)щипа(л) са(м) ис помо(ч)никами // из оными лупами, кгды уеха(л) на о(с)та(т)ку, и(ж) де(и), е(с)мо змежи ты(х) межкобо(и)цо(в), кква(л)то(в)нико(в) на оно(м) горячо(м) учи(н)ку и мужкобо(и)стве некоторы(х) дво(х), на (и)ме Ку(з)ма Степановича [!], Ма(к)-сима Ивановича, которые се менуютъ бы(т) по(д)даны(ми) пна Третьяковыми, по(и)мали, ты(х), де(и), при поменено(м) теле замо(р)довано(м), пере(д) урядо(м) вм. ставы(м) и оповедае(м), што е(ст) шире(и) и достато(ч)не(и) жалоба и вся справа наша на пе(р)шо(и) проте(с)тацыи нашо(и) пере(д) урядо(м) туто(ш)-ни(м) Житоми(р)ски(м) е(ст) оповедано и записано.

И просили пнове Щение(в)ские о во(з)ны(х) ни³⁶ огледа(н)е и о(б)вола- (н)е за замо(р)дова(н)я [!] небо(ж)чика Сака Хомича Щение(в)ского. Я (м) з уряду мое(г) [о] прида(л) на тую справу енерало(в) во(з)ны(х), шляхе(т)ны(х) Ю(р)я Ивано(в)ско(г) [о] а Григо(р)я Не(в)мири(ц)кого, которые, зара(з) учи- ни(в)ши повн(и)но(с)ти своее во(з)но(в)ское, оное замо(р)дова(н)е пере(д) уси(м) зромаже(н)е(м) многи(х) люде(и) оповедали тыми словы, и(ж), де(и), то(т) Са(к) Хоми(ч) Щение(в)ски(и) е(ст) заби(т) о(т) Саво(ст)яна Си(н)гае(в)ско(г) [о] и выше(и) и о(т) выше(и) [!] менованы(х) помо(ч)нико(в) его, о(б)волали и то все до кни(г) ку записаню за(м)ку Житоми(р)ского со(з)нали, што е(ст) все до кни(г) за(м)ку Житоми(р)ско(г) [о] записано.

10. *Справа пна Даниеля Бы(ш)по(л)ско(г) [о]
с пно(м) Яно(м) Га(л)чино(в)ски(м).*

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 12 дни.

На вряду его короле(в)ское м(л)с(т)и за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)-ского постанови(в)шисе очеви(с)то, шляхетне урожоны(и) па(н) Я(н) Га(л)-чино(в)ски(и) спо(л)не з ма(л)жо(н)кою своею пнею А(н)ною Буруко(в)ского устное и доброво(л)ное со(з)на(н)е свое тыми словы учинили, и(ж), де(и), продали до(м) сво[и] вла(ст)ны(и) купны(и) ту(т) в Житомиру лежачи(и) по(д)ле дому Крутенева, на рогу, ку ба(ш)те ново(и) пну Даниелю

³⁵ Очевидно, помилка; треба *учтивого* або *учтивого*.

³⁶ Потрібно *на*.

Васюти(н)ско(му) Бы(ш)по(л)скому та(м)ки(м) [!] ³⁷ же право(м), яки(м) мы его мели, то е(т) [!] ³⁸ с плаще(м), з будова(н)е(м), з нивами, з городами и зо (в)си(м) ты(м) с щи[м] ³⁹ мы его де(р)жали и уживали, а то е(ст) меновите:

межи дорогами Ви(л)скою и Ѡ(в)ру(ц)кою три нивы, на Ѡ(в)ру(ц)ко(и) дорозе ко(н)це(м) ку Кро(ш)ни нива Ѡ(д)на, пятая к дорозе До(б)ро(в)ско(и) ко(н)це(м), а на Кие(в)ско(и) дорозе ув озе(р) три нивы, че(т)ве(р)тая за (с)та(в)ро(м) ⁴⁰, за мо(ст)ко(м), ко(н)це(м) к дорозе Кие(в)ско(и), а пятая у Ва(л)ко(в), межи лозами.

А на Селе(ц)ко(и) дорозе у Попо(в)ки три нивы, // межи Путяти(н)ками две нивы, а на Высоко(м) Поли две нивы, ко(н)це(м) к бору, на Ло(з)ко(в)ско(и) дорозе, против пасеки Се(р)геєвы нива, на Кие(в)ско(и) дорозе у Пенєва нива, ѡгородо(в) два на Кие(в)ско(и) дорозе.

Которы(м) то домо(м) и всими пожн(т)ками до него належачими, яко се выше(и) поменило, во(л)но буде(т) пну Даниєлю Бы(ш)по(л)скому, яко хотечи шафовати и ку нале(п)шо(му) пожн(т)ку своему ѡборочати ве(ч)ными часы.

А мы вже сами, дети, бли(з)киє, кре(в)ные и пови(н)ные наши в то(т) до(м) и во (в)си пожн(т)ки до него належачие, яко се выше(и) поменило, вступовати и переказы жа(д)ное ему чинити не має(м) и не мають и мочи не буде(м) и не буде(т) ве(ч)ными часы.

И проси(л) па(н) Я(н) Га(л)чино(в)ски(и) з ма(л)жо(н)кою своею преречоною, абы тоє ѡчеви(с)тое и доброво(л)ное со(з)на[не] и(х) было до кни(г) врьодвы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г) Житоми(р)ско(г)о приня[то] и записано, што мь, при(н)я(в)ши, записати каза(л) и ест записано.

11. Со(з)на(н)е во(з)ного в справе

пна Даниєля Бы(ш)по(л)ско(г)о
зъ пано(м) Яномъ Га(л)чино(в)ски(м).

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 12 дня.

На врьде его кроле(в)ское м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о передо (м)ною, Федо[р]омъ] Кле(м)бо(в)ски(м) ⁴¹, наме(ст)нико(м) по(д)староства ⁴² Житоми(р)ско(г)о, постанови(в)шиє ѡчеви(с)тоє енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о, шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), ку записано(м) до кни(г) со(з)на(л) и, во(д)лу(г) то(г) [о] со(з)на(н)я свое(г)о, кви(т), по(д) печат(т)ю и с по(д)писо(м) руки свое(е) писаны(и), тыми словы подаль:

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енора(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о, со(з)наваю ты(м) мои(м) кви(т)о(м) ку записано(м) до кни(г) за(м)ку г(с)дрьско(г)о Житоми(р)ско(г)о, и(ж) року тепе(р) идучо(г) [о], тисеча ше(ст) [сот]

³⁷ Очевидно, таки(м).

³⁸ Тобто, е(ст).

³⁹ Потрібно с чи'м).

⁴⁰ Очевидно, треба (с)та(в)ко(м).

⁴¹ Помилка: або Матеушом Клембовским, наме(ст)ником подстароства, або Федором Щуровским, подстаростим Житомирским.

⁴² Виправлено з по(д)старости(м).

пятого, м(с)ца ге(н)вара, два(д)на(д)цатого дня, будучи мне на справе пна Данила Бы(ш)по(л)ско(г)о в дворе у дому его в ме(с)те его к(р). м(л). в Житомиру куплю его вла(ст)ную за пе(в)ную суму пнзе(и) Ѡ(т) пна Яна Га(л)чино(в)ско(г)о проданы, што е(ст) по до(с)та(т)ку на со(з)на(н)ю доложено и ѡписано, што чере(з) мене, во(з)но(г) [о], па(н) Я(н) Га(л)чино(в)ски(и) право(м) свои(м) пу(с)ти(л) в мо(ц) и (в) де(р)жа(н)е пода(л) и по(с)тупи(л) с полями, з огородами и пожн(т)ками, яко се то(т) дво(р) в себе має(т).

И на то (м) я да(л) се(с) мо(и) кви(т) по(д) моею печат(т)ю и с по(д)писо(м) руки мое(е), писа(н) у Житомиру року и дня выше(и) помєнено(г) [о].

Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енора(л), рука вла(с)на.

Которое ѡчеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)но(г) [о], кви(т) е(г) [о] [до книг] врьодвы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г)о Житоми(р)ско(г)о] принято и записано е(ст). //

12. Со(з)на(н)е во(з)ного в справе

пна Яна Кречето(в)ско(г)о

с пно(м) А(н)дрее(м) Ме(р)ви(н)ски(м).

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 12 дня.

На врьде его короле(в)ское м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о [о] передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ско(г)о, постанови(в)шиє ѡчеви(с)тоє енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о, шляхе(т)ны(и) Григоре(и) Не(в)мири(ц)ки(и), ку записано(м) до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я свое(г)о кви(т) по(д) печат(т)ю и с по(д)писо(м) руки свое(е) писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Григоре(и) Не(в)мири(ц)ки(и), во(з)ны(и) и енора(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о [о], со(з)наваю си(м) кви(т)о(м) мои(м), и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пято(г) [о], м(с)ца ге(н)вара, пято(г) [о] дня, маючи при себе сторону шлях(т)у, люде(и) добры(х), да(л) и положиломъ по(з)вы зє(м)ские кие(в)ские на трибуна(л) при(ш)лы(и) Любе(л)ски(и) на воево(д)ство Во(л)ны(н)ское его м(л). пну А(н)дрею Ме(р)ви(н)ско(м)у в має(т)но(с)ти его ме(с)те Искоро(с)тине, лежачо(м) у повете Кие(в)ско(м), у брамы за(м)ковое у ворота во(т)кнущу(л) и мещано(м), кого (м) на то(т) ча(с) видети мо(г), тые по(з)вы ѡповеда(л) и ѡ(б)вола(л) е(с)ми писаныє тые по(з)вы в речи и (в) жалобе земенина гд(с)рьско(г)о воево(д)ства Но(в)горо(д)ско(г)о пна Кречето(в)ско(г)о до ли(с)ту, доброво(л)ного ѡпису его, што все ширє(и) меновите по доста(т)ку [ь] нашо(м) по(з)ве ѡписано и доложено е(ст).

За которыми тыми по(з)вы зложи(л) рокъ ѡбею(м) сторона(м) у суду на трибунале Любе(л)ско(м) ста(т) в року тепере(ш)немъ, тисеча ше(ст)со(т) пято(м), на те(р)ми(н) воево(д)ства Во(л)ны(н)ско(г)о. И на то (м) да(л) се(с) мо(и) кви(т) по(д) печат(т)ю и с по(д)писо(м) руки мое(е) ку записано(м) до кни(г) врьодвы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г)о Житоми(р)ско(г)о [о], писа(н) у Житомиру року тисеча ше(ст)со(т) пятого м(с)ца ге(н)вара, Ѡ(с)мо(г) [о] на(д)ца(т) [о] дня.

Которое ѿчеви(с)тоє со(з)на(н)є во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врьдовы(х) за(м)ку гд(с)рського Житоми(р)ского принято и записано є(ст).

13. *Справа п̃на Яна Лядовича
з п̃но(м) Якубо(м) Лакге(в)ни(ц)кимъ.*

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 15 дня.

Писа(л) и присыла(л) на врьд(д) г̃(с)дрьски(и) замо(к) Житоми(р)ски(и) до мене, Матеуша Кле(м)бо(в)ского, на то(т) ча(с) наме(ст)ника по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, его м(л). па(н) Я(н) Лядови(ч), ѿ(б)те(ж)ливе жалуючи и ѿповедаючи к(г)ва(л)ту-ная(з)ду, которы(и) се ста(л) на до(м) его м̃(с)ти шляхе(т)-ски(и) року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого⁴³, // м̃(с)ца ге(н)вара, 14 дня, у пя(т)ницу, правє ѿ полу(д)ни неяки(и)сь Яку(б) Лакге(в)ни(ц)ки(и) яко при(н)цыпа(л), зобра(в)ши и способи(в)ши на то многи(х) люде(и), то є(ст) татаро(в), цыгано(в), люде(и) волочачи(х), ро(з)ного народу ѿ ки(л)кадєся(т) члв(к)а з ору(ж)є(м), во(и)не належачи(м), ѿбычає(м) неприятє(л)ски(м) наєха(в)ши на до(м) мо(и), в має(т)но(с)ти селе Жу(р)би(н)ца(х), та(м) же мо(ц)но, к(г)ва(л)то(м), не ѿ(т)пове(д)не запо(м)не(в)ши боя(з)ни божое и срокго(с)ти права по(с)полито(г)ло и зве(р)хно(с)ти є(г)ло к(р). м(л). на до(м) мо(и) стреля(л), до двора мое(г)ло добыва(л), само(г)ло мене поваб(я)л, соромотечи мене словами неуч(с)тивыми и добро(и) славе мое(и) до(т)кливыми, ворота у двора моего постреля(л), домъ мо(и) и мне самому к(г)ва(л)т учини(л), до двора яко ѿди(н) неприятє(л) шту(р)мова(л), же (м) се залє(д)во у дворе са(м) и(з) слугами моими ѿде(р)жа(л).

И проси(л) его м(л). па(н) Лядови(ч) ѿ прида(н)є во(з)ного на ѿгледа(н)є того к(г)валту бє(з)пра(в)ного, которы(и) се его м̃(с)ти ста(л). Я не пови(н)ности уряду моего во(з)ны(х) дво(х), шляхе(т)ны(х) Семєна Ми(н)ко(в)ского а Васи(л)я Со(с)ни(ц)кого⁴⁴, а тоє ѿповеда(н)є его м̃(с)ти до кни(г) житоми(р)ски(х) записати є(с)ми каза(л), што є(ст) записано.

14. *Справа п̃на Якуба Лакге(в)ни(ц)ко(г)ло
с п̃но(м) Лядовичо(м).*

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 18 дня.

На врьде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, постанови(в)шисє ѿчеви(с)то, шляхе(т)не урожоны(и) па(н) Ба(л)цєр Лакге(в)ни(ц)ки(и) имєнє(м) брата свое(г)ло п̃на Якуба Лакге(в)ни(ц)кого ѿповеда(л) и ѿ(б)те(ж)ливе жалова(л) на п̃на Яна Лядовича ѿ то(м),

⁴³ Слово *пятого* написано на іншому слові.

⁴⁴ Очевидно, після нього пропущено слово *придалъ*.

и(ж), де(и), року тепе(р) идучого тисеча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца ге(н)вара, чоты(р)на(д)цатого дня, у пя(т)ницу, меноменованы(и) [!] бра(т) мо(и) па(н) Якубъ Лакге(в)ни(ц)ки(и) єха(л) зъ села Полове(ц)кои до Коте(л)ни на я(р)марокъ самовторъ с хлопъще(м) дорогою доброво(л)ною, гости(н)ца(м) звы(к)лымъ на село Жу(р)би(н)цы мимо дво(р) того то п̃на Лядовича. И кгда скоро приє(ж)джа(л) протн(в) воро(т) двора его, то па(к) менованы(и) пз(н) Лядови(ч), препо(м)не(в)ши срокго(с)ти права по(с)политого и ви(н) в не(м) ѿписаны(х), са(м) ѿособою своею зъ многими слугами по(д)даными и помс(ч)никами своими, єму самому имєны и на(з)ви(с)ки лєпє(и) знаємыми, которы(х) вси(х) было з ни(м) ѿ ко(л)кодєся(т) члв(к)а, та(м) же, выпад(ши) з двора своего а перєня(в)ши его на то(и) доброво(л)но(и) дорозе менованого брата моего п̃на Якуба Лакге(в)ни(ц)кого, непристо(и)не яко члв(к)а споко(и)ного, безпє(ч)ного и єму ничого неви(н)ного, ѿкру(т)не а нєлюто(с)тивє зби(л), змо(р)дова(л) и (з)рани(л), пя(т)на(д)ца(т) ра(н) шко(д)ливы(х) сєчоны(х) єму позадава(л), с которого та(к) срокгого зране(н)я не ведаю, // будє(т) ли жи(в).

При которо(м) то зби(т)ю и (з)ране(н)ю его має(т)но(ст), речи его, которые на то(т) ча(с) при собє мє(л), побра(л) и к(г)ва(л)то(в)не пограби(л), а то є(ст) меновитє:

ла(н)цу(х) золоты(и) зъ шма(л)цєм з него ра(н)ного зняли и пограбили, которы(и) ко(ш)това(л) триста золоты(х) чи(р)воны(х); шаблю сре(б)ро(м) ѿпра(в)ную, которая ко(ш)товала ше(ст)дєся(т) золоты(х) по(л)ски(х); ко(л)пакъ чи(р)воны(и) шка(р)ла(т)ны(и), собо(л)ми по(д)шитая [!], которы(и) ко(ш)това(л) золоты(х) по(л)ски(х) три(д)ца(т); конє(и) два сиви(х) во(з)нико(в) зъ са(н)ками, которые ѿ(н) купи(л) за ѿ(с)мьдєся(т) золоты(х) по(л)ски(х); з во(з)ка саю(к) шкатулу взя(л) зъ гро(ш)ми готовыми, в которы(х) было золоты(х) по(л)ски(х) по(л)тора(с)та; кобє(р)цо(в) два аджа(м)ски(х), купленые за золоты(х) пя(т)дєся(т); постє(л) — подушо(к) атласовы(х) три, прєстира(д)ло ру(б)ковое зъ фа(р)ботами, ко(л)дру — тая по(с)тє(л) ко(ш)товала золоты(х) по(л)ски(х) сє(м)дєсять; то(р)бу с кошулями, хустками, с това(л)нями и и(н)шими рєчами, которые ко(ш)товали шєстдєся(т) золоты(х) по(л)ски(х); ко(ц) чи(р)воны(и), которы(и) ко(ш)това(л) три золоты(х) по(л)ски(х), и и(н)шиє рєчи дробныє, которые в са(н)ка(х) были.

То все, яко се выше(и) помєнило, побра(в)ши и к(г)ва(л)то(в)не пограби(в)ши, вне(с) и впровади(л) и на пожито(к) сво(и) ѿбє(р)ну(л).

И проси(л) имєнє(м) того (ж) брата свое(г)ло п̃на Якуба Лакге(в)ни(ц)кого ѿ прида(н)є во(з)ного на ѿгледа(н)є и на ѿ(с)вє(т)чє(н)є то(г)ло зби(т)я и (з)ране(н)я менованого брата своего.

Я (м) єму до тоє справы прида(л) во(з)ного єнер(л)ного воево(л)ства Кие(в)ского шляхе(т)ного Васи(л)я Со(с)ни(ц)кого и тую протє(с)тацьню его за про(з)бою записати каза(л).

15. *Справа п̃на Матея Ро(з)добє(ц)ко(г)ло
зъ Сєли(в)ихою.*

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 18 дня.

Ста(в)ши на врьде в за(м)ку его к(р). м(л). Житоми(р)ско(м) передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва

Житоми(р)ского, при шляхе(т)ны(х) мещана(х) его к(р). м(л). житоми(р)ски(х), при пану Ку(з)ме Ко(н)дратовичу Пострыгаче(н)ко(м) [!], при пну Ивану Плю(ш)няку, при пну Семёне Ре(з)нику и при Станиславе Железо(в)ски(м), слуге его м(л). пна Федора Щуро(в)ского, по(д)старостего житоми(р)ского, доброво(л)не и спо(л)не со(з)нали на (и)ме Микола(и) Петро(в)ски(и) зъ жоною своею Стецею Селе(в)ихою.

Которы(и) то ѿгоро(д) лежи(т) на луце межею по(д)ле ѿгорода шляхе(т)ного пна Матея Ро(з)добе(ц)кого ко(н)це(м) такъ ѿди(н), яко и други(и) до реки Каменищи, которы(и) // ѿгоро(д) па(н) Ро(з)добе(ц)ки(и) на(м) заплати(л).

И записали(с)мы то ѿно(му), абы на пото(м), уходячи вшеляки(х) тру(д)носте(и), па(н) Ро(з)добе(ц)ки(и) и(з) затыго(в) пра(в)ны(х) поко(и) ме(л) ѿ(т) дете(и) наши(х), кгда бы хотели того се домага(т), кгда (с)мы то со(з)навали, и(ж) за до(л)ги ѿ(т)ца и(х) зма(л)лого⁴⁵, которы(х) ничего мало се ѿ(с)тало ѿ [!] (с)ми плати(т) мусели.

Которое ѿчеви(с)тое и доброво(л)ное со(з)на(н)е звы(ш) поменено(г) [о] меновано(г) [о] Миколая Петро(в)ского и жоны его до кни(г) урядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского принято, записано е(ст).

16. Созна(н)е возно(г) [о] в справе пна Лва Лясоты

и ма(л)жо(н)ки его м(л). зъ его м(л). пном
Алекса(н)дром(м) Бутовичомъ.

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 18 дня.

На врьде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(с) [т] нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, постанови(в)шисе ѿчеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печатю и с по(д)писо(м) руки своее писаны(и) тыми словы пода(л):

Я, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского со(з)нава(м) на то(м) квите мое(м), и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, второго дня, маючи при себе люде(и) добры(х), положи(л) е(с)ми по(з)вы ѿ(т) пна Лва Лясоты и мал(ж)онки его м(л). пнее Ма(р)и Бутовичо(в)ны в мае(т)но(с)ти Кочуре у воево(д)стве Кочуро(в)ско(м) у ворота у(т)кну(л) и челяди дво(р)но(и) и врьднику самому ее м(л). пнее Але(к)са(н)дровое Бутовичовое и ѿны(м) ѿповеда(л) е(с)ми по его м(л). пна Ма(р)тина Бутовича и по ее м(л). мл(с)ть пнюю Томилу Береже(ц)кого пнюю Алекса(н)дровую Бутовичовую и пото(м)ко(м) и(х) м(л). Га(н)ну и Наста(с)ю в жалобе его м(л). пна Лва Лясоты, ска(р)бно(г) [о] зє(м)ли Кие(в)ское и ма(л)-

⁴⁵ Тобто, зма(р)лого.

жо(н)ки его м(л). пнее Ма(р)и Бутовичо(в)ны ѿ кгвалто(в)ное выбы(т)е з мае(т)но(с)ти Кочуро(в)ское, села и двора, и ѿобра(н)е мае(т)но(с)ти с того (ж) двора, што шире(и) а достато(ч)не(и) на ты(х) по(з)ве(х) вся ре(ч) по доста(т)ку е(ст) ѿписана и доложона. За которыми зложи(л) е(с)ми рокъ во(д)лу(г) ты(х) же по(з)во(в) и року та(м) написаного и о(з)на(и)меного ку ро(с)праве на ро(ч)ки кгро(д)ские кие(в)ские, которые припа(с)ти и сужоны быти мают в року тепе(р) идучо(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), м(с)ца ма(р)ца, второ(г) [о] дня. И на то (м) до кни(г) житоми(р)ски(х) да(л) се(с) мо(и) кви(т) по(д) моею печатю и с по(д)писо(м) руки моее.

Писа(н) в Житомиру.

Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енора(л), рука вла(с)на. Которое ѿчеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)но(г) [о] и кви(т) его до кни(г) врьдовы(х) за(м)ку г(с)дрьского (г) [о] Житоми(р)ского принято и записано е(ст) //.

14 зв.

17. Со(з)на(н)е во(з)ны(х) в справе пна Яна Лядовича
с пно(м) Якубо(м) Лакге(в)ни(ц)кимъ.

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара, 20 дня.

На врьде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст) нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, постанови(в)шисе ѿчеви(с)то, енералове во(з)ные воево(д)ства Кие(в)ско(г) [о], шляхе(т)ные Семё(н) Ми(н)ко(в)ски(и) а Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)нали и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я свое(г) [о] кви(т) по(д) печатюми и с по(д)писами ру(к) свои(х) писаны(и) тыми словы подали:

Яз, Семё(н) Ми(н)ко(в)ски(и), а я, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), во(з)ные енера(л)ные воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)навае(м) си(м) нашим квито(м) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского, и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, ѿ(с)мна(л)цатого дня, будучи на(м) приданы(м) з уряду его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского на справу и потребу пну Яну Лядовичу [з] Хилина, то е(ст) на ѿгледа(н)е кгвалто(в)ного наеха(н)я на до(м) его м(л). у мае(т)но(с)ти его Жу(р)би(н)ца(х) ѿ(т) пна Якуба Лакге(в)ни(ц)кого, та(к) те(ж) ѿ(т) слу(г) и помо(ч)нико(в) его, которы(х), де(и), ѿ(н) сам лепе(и) зае(т)⁴⁶, за ѿказа(н)е(м) его м(л). видели е(с)мо ворота с пу(л)гако(в) постреляные и хво(р)тка з другое стороны та(к)же с пу(л)гако(в) постреляно и потолка кола⁴⁷ двора и коло воро(т) немалая, которое постреля(н)е и потолку мени(л) быти его м(л). па(н) Лядови(ч) ѿ(т) пна Якуба Лакге(в)ни(ц)кого.

При которо(м) наеха(н)ю пна Лакге(в)ни(ц)кого коня ше(р)стью сивого и шаблю голую с про(с)тою ѿправою ѿ(т)бегли, которого коня и шаблю чере(з) на(с) во(з)ны(и) на врьд Житоми(р)ски(и) ѿтосла(л). А та(к) мы, во(з)-

⁴⁶ знае(т).

⁴⁷ коло.

ные, што (х)мо видели и о(п)оведа(н)е его м(л). слышели и на то (х)мо дали то(т) на(ш) кви(т) з нашими печ(а)т(м)и и с по(д)писо(м) рукъ наши(х).

Писа(н) у Житомиру року тисеча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца ге(н)вара, два(д)цатого дня.

Которое о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ны(х) и кви(т) и(х) до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ского принято и записано е(ст).

18. Со(з)на(н)е во(з)ного в справе

п̃на Якуба Лакге(в)ни(ц)ко(г) [о]

с п̃но(м) Яном Лядовичо(м).

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 20 дня.

На в(р)яде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)но[ю], Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, постанови(в)шисе о(ч)еви(с)то, е(н)ера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т), по(д) печ(а)т(ю) и с по(д)писо(м) руки свое(е) писаны(и), тыми словы пода(л):

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), е(н)ера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)наваю ты(м) мои(м) кви(т)о(м) ку записова(н)ю до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ского, и(ж) року тепе(р)е(ш)него, тисеча ше(ст)со(т) че(т)ве(р)того [!] ⁴⁸ м̃(с)ца ге(н)вара, два(д)цатого дня, за при(д)а(н)е(м) о(т)

¹⁵ в(р)яду г̃(с)др̃ско(г) [о] // за(м)ку Житоми(р)ского, бы(л) е(с)ми на справе а по(т)ребе его м(л). п̃на Якуба Лакге(в)ни(ц)кого в Ко(д)ни в го(с)поде его, та(м) же, за о(к)аза(н)е(м) его, виде(л) е(с)ми его о(к)ру(т)не збитого и (з)ранено(г) [о], то е(ст) у голове ра(н) сечоны(х) кривавы(х), ба(р)зо шко(д)ливы(х) двана(д)ца(т), на плечу руки правое рану о(д)ну, та(к)же сечоную, шко(д)ливую, другую ниже(и) плеча, на(д) ло(к)те(м), на то(и) же руке, тятую, кривавую, а на руке левое руки [!], на(д) ло(к)те(м), рану та(к)же тятую кривавую.

Которое то зби(т)е и (з)ране(н)е свое, мени(л) бы(т) па(н) Якубъ Лакге(в)ни(ц)ки(и) ему сталое року выше(и) менованого, м̃(с)ца ге(н)вара, чоты(р)на(д)цатого дня ни о(т) кого и(н)шого, ты(л)ко о(т) п̃на Яна Лядовича на добро(во)л(н)о(и) дорозе едучому зъ села Полове(ц)кои до Коте(л)ни на я(р)марокъ на село Жу(р)би(н)цы проти(в) дому того то п̃на Лядовича о(б)ычае(м) не(п)ри(с)то(и)ны(м).

И при томъ, де(и), и(з)ране(н)ю и(х) мае(т)но(ст), речи его, которые на то(т) ча(с) при не(м) были, побра(л) и пограби(л) и на пожито(к) свои(и) о(б)е(р)ну(л), о(ч)о(м), де(и), все(м) шире(и) и достато(ч)не(и) на проте(с)тащии мое(и), на в(р)яде учинено(и), о(п)исано и доложено е(ст).

А такъ я, во(з)ны(и), што (м) виде(л) и слышалъ, на то(м) ку записова(н)ю до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ского да(л) то(т) мо(и)

⁴⁸ Помилка: *пятого*.

кви(т) по(д) печ(а)т(ю) моею и с по(д)писо(м) вла(ст)ное руки мое(е). Писа(н) в Жи(т)омиру року тисеча ше(ст)со(т) пято(г) [о], м̃(с)ца ге(н)вара, два(д)цатого дня. Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), е(н)ера(л), рука вла(ст)на.

Которое о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного и кви(т) его до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ского Житоми(р)ского [!] записано е(ст).

19. Справа п̃на Ивана,
по(д)пи(с)ка житоми(р)ско(г) [о],
зъ Панютою, стре(л)це(м)
ле(с)ни(м) житоми(р)ски(м).

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 22 дня.

На в(р)яде его короле(в)ское м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, постанови(в)шисе ⁴⁹ о(ч)еви(с)то, Панюта Микитич, стреле(ц) ле(с)ны(и), устне и добро(во)л(н)е со(з)на(л) тыми словы,

и(ж), де(и), п̃ну Ивану, по(д)пи(с)ку житоми(р)скому, прода(л) е(с)ми ниву свою вла(ст)ную старую, лежащую за рекою Тетере(в)ю, неподалеку пасеки Сукачевы, межею по(д)ле его (ж) нивы, которую о(н) купи(л) у брата моего Трухона. До то(е) (ж) нивы, з другое стороны, о(н) между целины, копа(н) свою вла(ст)ную, еще недокопаную, которое з упру(г) може бы(т), ему (ж) е(с)ми прода(л) то все за копу гроше(и) на ве(ч)ные часы.

Которыми нивами во(л)но ему буде(т), якъ хотечи, шафовати и ку налепшому пожи(т)ку своему о(б)орочати. А я вже са(м), жона, дети и бли(з)кие мои и ни(х)то и(н)ши(и) въ ни(х) уступова(т)се ве(ч)ными часы не маю и не маю(т) и мочи не буду и не будут.

¹⁵ И проси(л) менованы(и) Панюта, абы то до кни(г) записано было, што е(ст) записано. //

20. Справа п̃на Ивана Прежо(в)ского
зъ е(е) м(л). п̃нею Немиричовою и(з) сыно(м) е(е).

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 23 дня.

На в(р)яде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, постанови(в)шисе о(ч)еви(с)то, па(н) Ива(н) Семенови(ч) Прежо(в)ски(и) устне и добро(во)л(н)е со(з)на(л) и при о(ч)еви(с)то(м) со(з)на(н)ю свое(м) поклада(л) ли(ст)-запи(с) свои(и) добро(во)л(н)ны(и) по(д) печ(а)т(ю) и с по(д)писо(м) руки свое(е), та(к)же по(д) печ(а)т(м)и и с по(д)писо(м) ру(к) люде(и) за(щ)пы(х), в ни(м) менованы(х), е(е) м(л). п̃не(и) Маруши Хре(б)товичо(в)не А(н)дреево(и) Немири-

⁴⁹ На -и(в)- чорнильна пляма.

чово(и) и сну єє м(л). пну Стефану Немиричу на (з)рече(н)є має(т)но(с)ти Ше(р)-
шне(в)ское даны(и), ω чо(м) шире(и) и достато(ч)не(и) то(т) запи(с) в себе ω(б)-
мо(в)ляє(т), просечи, абы приня(т) и до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского
Житоми(р)ского уписа(н) бы(л), которого (м) до ведомо(с)ти моеє врядове
приня(в)ши и читаного пере(д) собою по до(с)та(т)ку выслу(х)а(в)ши, до кни(г)
слово в слово вписати каза(л), которы(и) та(к) сє в себе має(т):

Яз, Ива(н) Семенови(ч) Прежо(в)ски(и), чиню я(в)но и вы(з)наваю си(м)
листо(м), доброво(л)ны(м) записо(м), кому ω томъ буде(т) ведати належало
тепе(р) и на пото(м) за(в)жды, и(ж), што є(с)ми позыва(л) по(з)вы зе(м)скием⁵⁰
киє(в)скими пере(д) суд(з)е(м)ски(и) Кие(в)ски(и) его м(л). пна Ма(т)фея Не-
мирича на ро(з)ные роки в справе чере(з) мене яко повода помененому его м(л).
пну Ма(т)фею Немиричу яко по(з)ваному до выку(п)на добръ, то є(ст) поло-
вицы села Ше(р)шневи(ч), в зе(м)ли Кие(в)ско(и) лежачо(м), заданое [?].

Которая має(т)но(с)т село Ше(р)шневици небо(ж)чикови его м(л). пну
А(н)дрееви Немиричови, братови рожоно(му) его мл(с)ти пна Ма(т)фея ве(д)-
лу(г) те(с)тамє(н)ту ω(с)та(т)неє воли зо(ш)лого его м(л). пна Есифа Немирича,
суд(и) зе(м)ского кие(в)ского, право(м) вечи(с)ты(м) и (в)ли(в)ко(м) сумы на
ты(х) же добра(х), з ру(к) того (ж) пна Ма(т)фея зо(с)тала и по сме(р)ти небо(ж)-
чика пна А(н)дрея Немирича на сына є(г) [о] м(л). урожного пна Стефана
Немирича, яко вла(ст)ного дедича право(м) приржоны(м) стала.

В которо(и) то справе суд(з)е(м)ски(и) кие(в)ски(и), припа(т)ри(в)шиєє
записовы ω(т) деда моего, про(д)ко(м) пна Немиричовы(м), на тую має(т)но(с)т
Ше(р)шне(в)скую даны(м), и(з) ше(ст)ма све(д)ками его м(л). пну Ма(т)фееви
Немиричовы яко посесорови на ω(н) ча(с) ты(х) добръ присегнути наказа(л)
на томъ, яко де(р)жачие записо(м) продохъ пна Немиричо(в) и ω(н) са(м) и(з)
ру(к) его м(л). де(р)жачие до ве(ч)ного де(р)жа(н)я ты(х) добръ при(ш)ли и яко
ве(д)ле статуту старо(г) [о] продохъ его м(л). захова(л)сє ω(т) чо(г), кгда апе-
ляцьи чере(з) по(з)ваного на трибуна(л) любє(л)ски(и), в року тисєча ше(ст)-
[сот] второ(м) ω(т)правованы(и), выточона была.

Суд(з)е(м)ски(и) трибуна(л)ски(и) то(т) декре(т) зе(м)ски(и) кие(в)-
ски(и) стве(р)ди(в)ши, наза(д), до того (ж) суду зе(м)ского тую присєгу ω(т)-
сла(л), а пото(м) ωтосла(н)я помененого в суде зе(м)ско(м) кие(в)ско(м) по-
16 (з)ваны(и) его м(л). па(н) Ма(т)фе(и) Немири(ч), с причины ωборо(н) своихъ,
кгда присегнути не хоте(л) и апелляцью выточи(в)ши те(р)мину апелляцьи // не
ко(н)чєчи зе(м)ною, прияте(л) сє погоди(л) и мене за тоє право мое, ωчищаючи
ве(ч)но(с)т ты(х) добръ половину села Ше(р)шне(в) пну Стефанови Немиричови
чере(з) мене доходячєє, а тепє(р) тому то пну Стефанови Немиричови служа-
чєє и по ω(т)цу его на его (ж) спалое и, уходєчи присєги себе за ты(м) на-
казаное, которую ко(н)чи(т) небо(ж)чикови пну А(н)дрееви Немиричови ωблик-
говаль мене спо(л)не зъ м(л). пнею А(н)дреевою Немиричовою Марушею Хре(б)-

⁵⁰ Помилка, потрібно *земскими*.

товичо(в)ною, ма(т)кою пна Стефана Немирича. досыт учини(л), заплати(л)
и достато(ч)не нагороди(л).

За которы(м) досы(т) учинє(н)ємъ и(х) мл(с)ти право мое все на тыє добра
мне яки(м) ко(л)вєкъ право(м) служачие, ничого у себе не зо(с)тавуючи, чере(з)
руки его м(л). пна Ма(т)фея⁵¹ Немирича є(и) м(л). пне(и) Немиричово(и), яко
вла(ст)но(и) ма(т)цеє и ωпеку(н)цеє пна Стефана Немирича, вла(с)ного дедича
ты(х) добръ ше(р)шне(в)ски(х) вцалє ω(т)да(л) и ве(р)ну(л) є(с)ми.

А за ω(т)да(н)є(м) чере(з) его м(л). пна Ма(т)фея Немирича пну Стефанови
Немиричови ничого та(к) в дєди(ц)ствє, яко и по(д) претє(к)сто(м) якого [?]
набытого права або и ща(д)ко(м) свои(м) в ты(х) добра(х) не зоставуючи, в де-
ди(ц)ство пна Стефана Немирича и пото(м)ко(в) его тыє добра поворочаю и в
оны(х) зъступую и на ве(ч)ные часы з ни(х) зрекаю и си(м) доброво(л)ны(м)
ли(с)то(м)-записо(м) моймъ и зе(з)на(н)є(м) его на вряде г(с)дрьско(м) Жито-
ми(р)ско(м) зрекль є(с)ми, которого зрече(н)я мое(г) [о] нинє(ш)не(г)о и на вряде
припало(м) к(г)ро(д)ско(м) або зе(м)ско(м) кие(в)ско(м), на ро(ч)ка(х) або на ро-
ка(х) по дате сєго ли(с)ту моего напе(р)ве(и) до сужє(н)я припадаючи(х), зе-
(з)на(н)є(м) свои(м) стве(р)дити маю и повинє(н) буду по(д) закладо(м) на сторо-
ну укри(в)жиную двєма(с)ты⁵² копами гроше(и) лито(в)ски(х).

И на то(м) да(л) є(с)ми мо(и) ли(с)т, доброво(л)ны(и) запи(с) зрече(н)я
моего по(д) печат(ю) и с по(д)писо(м) руки моеє.

А при то(м) были и того добре сведомы и(х) м(л). пнове а приятели мои,
то є(ст): па(н) Григорє(и) Покале(в)ски(и), па(н) Фєдо(р) ωбодє(н)ски(и), па(н)
Дмитє(р) Дубни(ц)ки(и) а па(н) Стефа(н) Пи(н)чє(в)ски(и), єнєра(л) зе(м)ски(и)
воево(д)ства Кие(в)ского, которые за устною и ωчєви(с)тою про(з)бою моею
печати свои приложили и руками вла(ст)ны(ми) по(д)писати рачили.

Писа(н) в Житомиру року ω(т) нароже(н)я сна бо(ж)єго тисєча ше(ст)со(т)
пятого, м(с)ца ге(н)вара, два(д)ца(т) трєтєго дня.

У того ли(с)ту печатє(и) пя(т) и по(д)пи(с) ру(к) тыми словы:

Ива(н) Преже(в)ски(и), вла(с)ная рука; Григорє(и) Покале(в)ски(и), ру-
кою; Fedor Obodensky гека własna, Dmītr Dubnicku, гека swa, Стефа(н) Пи(н)-
чє(в)ски(и), єнєра(л) зе(м)ски(и) воево(д)ства Кие(в)ского, рукою вла(с)ною.

Которое ωчєви(с)тоє со(з)на(н)є пна Прежо(в)ского и то(т) ли(с)т-запи(с)
его доброво(л)ны(и) до кни(г) слово в слово принято и записано є(ст).

⁵¹ Виправлено з іншого слова.

⁵² Закінчення в оригіналі виправлено.

21. *Справа п̃на Ма(т)фея Немирича
с п̃номъ Семено(м) Немиричо(м).!!*

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 23 дня.

На вряде г̃(с)др̃ско(м) Житоми(р)ско(м) передо (м)ною, Матеушо(м) Клембо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) за(м)ку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ского, ста(в)ши оцѣви(с)то, енералове во(з)ные воево(д)ства Кие(в)ского, шляхе(т)ные Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) и Стефа(н) Пи(н)че(в)ски(и) при(з)нали и кви(т) со(з)на(н)я своего в справе ниже(и) меновано(и), которы(и) по(д)печа(т)ми и с по(д)писами ру(к) свои(х) ку записа(н)ю до кни(г) подали:

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), а я, Стефа(н) Пи(н)че(в)ски(и), енералове во(з)ные воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)навае(м) ты(м) наши(м) квито(м), и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца ге(н)вара, о(с)могона(д)ца(т)лого] дня, будучи на (с)праву⁵³ и потре[бе] его м(л). п̃на Ма(т)фея Немирича, кгда его м(л). Немири(ч), во(д)лу(г) те(с)таме(н)ту и ро(з)де(л)ку Немиричова, и кгда его м(л). па(н) Немири(ч), во(д)лу(г) те(с)таме(н)ту и ро(з)де(л)ку сла(в)ное памяти небо(ж)чика п̃на о(т)ца свое(г)ло] его м(л). п̃на Есифа Немирича, су(д)и зе(м)ского кие(в)ского, яко опеку(н), мае(т)но(ст) Хво(с)ни(ц)кую, по(д) Ѡ(в)ручи(м) будущого, со (в)сими присе(л)ки, до нее належачими, братови своему рожоному п̃ну Семену Есифовичу Немиричу яко опеку(н) до моцы владзы и де(р)жа(н)я поступова(л), теды мы, маючи при себе стороную !! дво(х) шля(х)тич(о)в, п̃на Якуба Губа и п̃на Яна Петро(в)ского, чинечи досыть пови(н)но(с)ти вряду нашего, того року и дня, звы(ш) менованого, е(з)дили е(с)мо с п̃но(м) Семено(м) Немиричо(м), при которо(м) и слуха⁵⁴ его м(л). п̃на Ма(т)фея Немирича, па(н) Я(н) Миха(и)ло(в)ски(и), которы(и) имене(м) его м(л). п̃на своего помененую мае(ст)но(ст)!! свою Фо(ст)ни(ц)кую, со (в)сими присе(л)ки и пожитьки до нее належачие, до де(р)жа(н)ю⁵⁵ п̃ну Семену Немиричу подава(л).

Теды те(ж) мы, што врядови нашому належало, помененного п̃на Семена Немирича в тую мае(т)но(ст) Хво(ст)ни(ц)кую яко вла(ст)ного дедича его увеза(ли) в моць, в де(р)жа(н)е и споко(и)ное ужива(н)е его м(л). подали и посту(п)или.

На чо(м) и па(н) Семе(н) Немири(ч), приня(в)ши то вдя(ч)не о(т) его м(л). п̃на А(н)дрея Немирича, брата своего, на то(м) пере(с)та(л) и тую мае(т)но(ст) Фо(ст)ни(ц)кую до моцы и де(р)жа(н)я своего взя(л).

И на то е(с)мо дали се(с) на(ш) кви(т) ку записа(н)ю до кни(г) г̃(с)др̃ски(х) житоми(р)ски(х) с печа(т)ми нашими.

⁵³ Описка, потрібно на справе.

⁵⁴ Очевидно, слуга.

⁵⁵ Описка, потрібно держаня.

Писа(н) въ Фо(ст)ницы року, м̃(с)ца и дня, вы(ш) менованого. Которое (ж) то со(з)на(н)е енерало(в) во(з)ны(х) поменены(х) до кни(г) г̃(с)др̃ски(х) житоми(р)ски(х) е(ст) записано.

23. *Справа п̃на Па(в)ла Мелене(в)ского
с п̃номъ Стретовичо(м) Мелене(в)ски(м).!!^{55а}*

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 26 дня.

На вряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, постанови(в)шисе оцѣви(с)то, земени(н) г̃(с)др̃ски(и) зе(м)ли Кие(в)ское па(н) Паве(л) Гапонови(ч) Мелене(в)ски(и) о(п)оведа(л) и о(б)те(ж)ливѣ жалова(л) на земенина зе(м)ли Кие(в)ское (ж) п̃на Степана Стретовича Мелене(в)ского (ж) о то(м),

и(ж), де(и), року тепере(ш)него, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца ге(н)вара, второгона(д)ца(т) дня, в небе(т)ности мое(и) на то(т) ча(с) в дому мое(м) менованы(и) пань Стефа(н) Мелене(в)ски(и), препо(м)не(в)ши срокго(с)ти права по(с)политого и ви(н) в не(м) описаны(х), того дня, выше(и) менованого второгона(д)ца(т), са(м) о(с)обою своею с челя(д)ю домовою и (з) помо(ч)никами своими, ему самому имене(и) на(з)ви(с)ки лепе(и) знаемыми, которы(х) вси(х) былс чл̃вка о ки(л)кана(д)ца(т), з многи(м) и ро(з)ны(м) ору(ж)е(м), во(и)не належачи(м), наше(д)ши мо(ц)но, к(в)а(л)то(м) на вла(ст)ны(и) до(м) мо(и) шляхе(т)ски(и), та(м) же в Мелене(х) будучи(и), в которо(м) жону мою на (и)мя Пола(г)к Ги(р)мано(в)ну Белоши(ц)ко(в)ну бе(з)ви(н)не, о(к)ру(т)не а нелюто(с)тивѣ кие(м) зби(л), змо(р)дова(л).

И проси(л) преречоны(и) па(н) Паве(л) Мелене(в)ски(и), абы тая⁵⁶ и о(п)оведа(н)е его до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ского записан было, што е(ст) записано.

24. *Справа п̃но(в) Де(д)ко(в)ски(х)
с п̃но(м) Демидо(м) Щение(в)ски(м).*

Року 1605, м̃(с)ца ге(н)вара, 30 дня.

На вряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, по становивъшисе о(б)личне, земени(н) его к(р). м(л). воево(д)ства Кие(в)ского урожоны(и) па(н) Миха(и)ло Борисови(ч) Де(д)ко(в)ски(и) и постано(в)и(в)ш: в труне тело забитого брата своего, рожоного п̃на Стефана Борисовича Де(д)ко(в)ского, о(п)оведа(л) и о(б)те(ж)ливѣ с плаче(м) жалова(л) имене(м) о(т)ца

^{55а} В оригиналі поплутання нумерації справ.

⁵⁶ Пропущено слово, мабуть, жалоба.

своего пна Борыса Де(д)ко(в)ского и са(м) о(т) себе, та(к)же и имене(м) бра(т)и своее рожоное, пна Сака и пна Романа Борысовичо(в) Де(д)ко(в)ски(х), на землина его к(р). м(л). земли Кие(в)ское на пна Демида Ждановича Щение(в)ского яко при(н)щыпала головнього злое справы, учи(н)ку ниже(и) менованого, и на помочьниковъ его того (ж) учи(н)ку, на пна Федора Богдановича а пна Ивана Семеновича и на пна Меле(ш)ка Ждановича, на пна Васи(л)я и пна Ивана и пана Ко(с)тюка Миха(и)ловичо(в) Щение(в)ски(х) о томъ,

и(ж), де(и), року тепе(р) идучого тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, два(д)ца(т) девятого дня, звы(ш) речоны(и) Деми(д) Жданови(ч) // Щение(в)ски(и) яко вла(ст)ны(и) при(н)щыпал, взя(в)ши пере(д) себе злы(и) умы(с)ль, пропо(м)не(в)ши боя(з)ни божое и срокго(с)ти права по(с)политого, будучи о(д)накое воли и порозуме(н)я з вы(ш) речоными помо(ч)никами своими, преречоного брата моего, небо(ж)чика пна Стефана Де(д)ко(в)ского, шля(х)тича учствого, которы(и) шо(л) о(т) приятеля своего пна Ждана Семеновича Щение(в)ского до пна Хома Ждановича Щение(в)ского яко члвкъ споко(и)ны(и), никому ни (в) чо(м) не ви(н)ны(и), дорогою доброво(л)ною через село Щение(в) мимо до(м) того демида Щение(в)ского, бы(л) то пакъ о(н), преречоны(и) Деми(д) Щение(в)ски(и), будучи злого умы(с)лу на(д)хнены(м), менованого брата моего, небо(ж)чика пна Стефана Де(д)ко(в)ского не о(т)поведне, потаемене з дому своего с по(л)гаку у тва(р) пострели(л) и насме(р)ть о(к)ру(т)не заби(л) и замо(р)дова(л) и, забитого тело по(р)ва(в)ши, у до(м) сво(и) уволо(к). Та(м) же, што было суке(н) на то(м) небо(ж)чику, брате мое(м), и гроше(и) готовы(х) — то все з него злупи(л) и забра(л) и, па(ст)вечисе на(д) тело(м) забитого небо(ж)чика, брата моего, сере(д) двора покину(в)ши, псо(м) кре(в) лизати каза(л). А(ж) пото(м), ужалова(в)шисе кърви хре(с)тия(н)ское, па(н) Жда(н) Семенови(ч) Щение(в)ски(и), тое тело небо(ж)чика, брата моего, о(т)не(с) з дому, вы(и)ска(л). И проси(л) мене о(в)озны(х) на о(г)леда(н)е того заби(т)я и замо(р)дова(н)я брата своего. Я (м) ему на тую справу з уря(д)у прида(л) во(з)ны(х) дво(х), Васи(л)я Со(с)ни(ц)кого а Ивана Щение(в)ского, которые во(з)ны(е) зара(з) того тела забито(г)о небо(ж)чика пна Стефана Де(д)ко(в)ского о(г)леда(в)ши и того (ж) часу передо (м)ною на вряде ста(в)ши, о(ч)еви(с)то зе(з)нали,

и(ж), де(и), за прида(н)емъ, вм. пне по(д)старости(и), были есмо па то(и) справе пна Борыса Де(д)ко(в)ского и сыно(в) его пно(в) Миха(и)ла, Сака, Романа Де(д)ко(в)ски(х) и за о(с)вече(т)че(н)е(м) пна Миха(и)ла Де(д)ко(в)ско(г)о[о] видели е(с)мо тело в труне лежачое небо(ж)чика пна Стефана Де(д)ко(в)ского ту(т), в дворе его к(р). м(л). житоми(р)ско(м), на возе стои(т), зна(т), с пу(л)гаку у тва(р) пострелено, а куля навывле(т) (не) вы(ш)ла.

Которое заби(т)е и замо(р)дова(н)е звы(ш) речоного пна Стефана Де(д)ко(в)ского мени(л) быти па(н) Миха(и)ло Де(д)ко(в)ски(и) ни о(т) кого и(н)шого, то(л)ко з ру(к) Демида Ждановича Щение(в)ского, о(ч)о(м), де(и), шире(и) а меновить на проте(с)тацын на вряде учинено, описано и доложено е(ст).

И проси(л), абы тая жалоба и о(п)оведа(н)е его до кни(г) врядовы(х) записано было и во(з)ны(х) до тое справы абы (м) прида(л), што (м) записати каза(л) и во(з)ны(х) енера(л)ны(х) (ш)ляхе(т)ны(х) Васи(л)я Со(с)ни(ц)кого и Ивана Ждановичо(в) Щение(в)ского на тую справу справу [!] и(х) менованую прида(л).

25. Справа пна Демида Ждановича Щение(в)ско(г)о[о]
с пнами Де(д)ко(в)скими.//

Року 1605, м(с)ца ге(н)вара,
три(д)ца(то) (г)о[о] дня.

На вряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, ста(в)ши о(ч)еви(с)то, земли(н) зе(м)ли Кие(в)ское па(н) Деми(д) Жданови(ч) Щение(в)ски(и) о(п)оведа(л) и пла(ч)ливе жалова(л) на Ждана Щение(в)ского и ма(л)жо(н)ку его Е(в)хи(м)ю Де(д)ко(в)ско(г)о[о]⁵⁷ и на швакгра Степана Де(д)ко(в)ского яко при(н)щыпало(в) голо(в)ны(х) и помо(ч)никовъ и(х) Романа, Ивана, во(з)ного, Щение(в)ски(х) и и(н)ши(х) немало, которы(х), де(и), вси(х) могло быти члвка бо(л)шъ, ни(ж)ли о(к)ло(д)кодеся(т), з ро(з)ны(м) ору(ж)е(м) во(и)не належачи(м), то е(ст) з ру(ч)ницами, з сага(и)даками, з шаблями вси, де(и), о(д)носта(и)не ве(р)ху менованые о(с)обы, спикну(в)шисе [?], не маючи до мене жа(д)ное причины, року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, два(д)ца(т) о(с)мого дня, наше(д)ши, де(и), мо(ц)но к(г)валто(м) на до(м) и ме(ш)ка(н)е мое щение(в)ское в селе Щениеве, мене самого, уломи(в)шисе мо(ц)но, к(г)валто(м) на дво(р) н скро(з) о(к)но в ы(з)бе, с по(л)гаку и пове(р)хъ головы, за(и)мучи тела, а(ж), де(и), волосы куля у(з)порола, пострелили, о(т) которого, де(и), разу а(ж), де(и), е(с)ми паль.

Та(к)же ув ы(з)бе наскочи(в)ши, ки(и)ми, шаблями, пу(л)гаками збили, змо(р)довали и шаблею рану кривавую ба(р)зо шко(д)ливую межи пле(ч) задали, та(м) же, де(и), мене ле(д)во живого, напо(л)ы уме(р)лого покинули, и(з) мене жупа(н) б(р)уна(т)ны(и) фале(н)дышовы(и) с пе(т)лицами сребраными, которы(и) ко(ш)това(л) копъ се(м), шаблю на (м)не зо(р)вали з мосяжо(м), купленую за копъ три гроше(и) лито(в)ски(х); та(м) же, де(и), в дому мое(м), ув обороне мое(и) ста(л)се забиты(и) члвкъ межи нами Стефа(н) Де(д)ко(в)ски(и), не ведати о(т) кого.

А пото(м), де(и), жону мою, шля(х)тя(н)ку почтивую С(в)до(т)ю Су(с)ловну, ув окно п(з)бное та(м) же с по(л)гаку, за(и)маючи правого боку, пострелили о(н)ую, та(к)же ки(и)ми нелюто(с)тиве збили, змо(р)довали и зранили, о(т) которого пострелу, зби(т)я и(х) не ведаю, де(и), е(ст)ли жива буде(т).

Дети мои малые ле(т) недоро(с)лые побили и помо(р)довали, пострашили, ста(в)ляючи и(х) пере(д) собою, на(д) ними с пу(л)гако(в) стреляли, страшачи и(х), о(т) которого та(к) великого стреля(н)я и страху и(х) не ведаю, де(и), е(ст)ли живы зостануть.

⁵⁷ Закінчення -ско(г)о[о] дописано іншим чорнилом.

А пото(м), де(и), рути(в)шнсе до коморы, замо(к) и заще(п)ку о(т)би(в)ши, мае(т)но(ст) мою, што о(д)но ко(л)вє(к) все о(т) мала и до велика побрали, пограбили, а то є(ст) меновите:

на(и)пе(р)вє(и) шкатулу, в которо(и) было гроше(и) готовы(х) копь по(л)-тора(с)та; є(р)мя(к) фале(н)дышовы(и) б(р)уна(т)ны(и), куплены(и) за копь о(с)мь, взяли; шлы(к) о(к)самито(м) крыты(и), куплены(и) за копь чотыри; у(б)ра(н)є фале(н)дышовое за копь по(л)торы; боты и чи(ж)ми сафьяновые, купленые за гроше(и) сє(м)дєся(т); суконь же(н)ски(х) фале(н)дышсвы(х) две з о(к)самито(м): о(д)на б(р)уна(т)ная, а другая чи(р)воная, купленая за ко(п) ше(ст)-на(д)цать; шуба лисья зави(и)ковая, спра(в)лєная за ко(п) о(с)мна(д)ца(т); ша(п)ка же(н)ская о(к)сами(т)ная з бобро(м), купленая за копь чотыри; поя(с) сребрны(и), по(з)лоти(с)ти(и), куплены(и) за ше(ст)на(д)ца(т) копь гроше(и); други(и) поя(с) сребрєны(и), куплены(и) за о(с)мь копь гроше(и) и коберє(ц) со(л)га(ц)ки(и), куплены(и) за сє(м) копь гроше(и); пу(л)гако(в) чотыри, купленые по две копе; сага(и)дакь, куплены(и) за копь две; ко(т)ло(в) горє(л)чаны(х) чотыри, купленые за копь ше(ст)на(д)ца(т); сал свины(х) ше(ст), которые, де(и), стояли по гроше(и) пятидєся(т); по(л)тє(и) о(с)мь, которые, де(и), коштовали по гроше(и) сорокь; ма(с)ла де(ж)ку, в которо(и) могло быти веде(р) медовы(х) три, которое, ден, стояло копь чотыре; сыро(в) велики(х), копь чотыри⁵⁸, которые, де(и), сыри ко(ш)товали копь пяти; хомуто(в) пя(т), которые, де(и), коштовали по золоту(му); ху(ст) белы(х), кошу(л) же(н)ски(х) и му(ж)ски(х), наметокь, ру(б)цо(в), о(б)русо(в), тавале(н), хустокь немало, которы(х) было огуло(м) за копь пє(т)на(д)ца(т) и и(н)ши(х) рєчє(и) домовы(х) немало побрали, полупили и в до(м) Ждана Щєниє(в)ского о(т)провадили и на пожито(к) свои(и) о(б)є(р)нули, которы(м), де(и), к(г)ва(л)то(в)ны(м) нахоже(н)ємь на домь, зране(н)є(м) и зби(т)ємь мене самого и жоны моеє домь мо(и) шляхе(т)ски(и) о(к)рывавывили [!].

И проси(л) мене о(б)прида(н)є во(з)ного на о(б)гледа(н)є того к(г)ва(л)то(в)ного нахоже(н)я на домь, поби(т)я и поранє(н)я и(х) самы(х). Я єму на то придал єнерала во(з)ного земьли Кие(в)ское шляхе(т)ного Васи(л)я Со(с)ни(ц)кого, которы(и) во(з)ны(и) та(м) бы(в)ши и того о(б)гледа(в)ши, и наза(в)трєє того дня, то є(ст) три(д)цать пє(р)вого, м(с)ца гє(н)вара, року вы(ш) менованого передо (м)ною о(б)чєви(с)то ста(в)ши, со(з)нал(л) тыми словы:

Яз, Васи(л)є Со(с)ни(ц)ки(и), єнерал(л) во(з)ны(и) зє(м)ли Кие(в)ское, со(з)наваю ты(м) мои(м) квити(м), и(ж) року тепє(р) идучого, тисєча ше(ст)-со(т) пятого, м(с)ца гє(н)вара три(д)цатого дня, будучи, де(и), мне придан[ом] у уряду за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского, бы(л) є(с)ми на справе и потребе п(н)а Дємида Ждановича Щєниє(в)ского в дому єго Щєниєвє. Та(м) же за о(б)-воже(н)є(м) и о(б)каза(н)є(м) єго виде(л) є(с)ми ворота выламаные, вирубаные, зна(т), же свежо. А пото(м) виде(л) є(с)ми дєвери такь, яко до сєнє(и), яко и до и(з)бы выбитые и вирубаные, та(к)же свежо, ку(л) настрєляны(х) немало. А пото(м) виде(л) є(с)ми на нє(м) само(м) на голове, вє(р)хь самое головы, на(д) чоло(м) рану, зна(т), же с пу(л)гаку стрєляную, межи плєчима рану, зна(т), же шаблєю тятую, ба(р)зо шко(д)ливую и и(н)ши(х) ра(н) сини(х) кие-

⁵⁸ Поплутано, треба: *которые, деи, стояло коп чотыри. сыров, которые, деи, сыры коштовали* і т. д.

вы(х) немало. А пото(м) за о(б)каза(н)є(м) и о(б)воже(н)є(м) єго виде(л) є(с)ми на жонє єго п(н)є(и) С(в)до(т)и Су(с)ло(в)нє рану на право(м) боку, зна(т), же с по(л)гаку пострєлено, а на хры(б)тє ра(н) киевы(х) сє(м) шко(д)ливы(х). А пото(м) виде(л) є(с)ми у коморы заще(п)ка и замок о(т)биты(и), дєвери вырубаны, зна(т), же свежо, в которо(и) коморє менова(л) бы(т) має(т)но(ст) побраную.

Которое поби(т)є, помо(р)дова(н)є и (з)ране(н)є, поруба(н)є и побра(н)є має(т)но(с)ти менова(л) и о(п)овєда(л) передо (м)ною, во(з)ны(м), на Ждана Сємєновича Щєниє(в)ского и жоны [!] єго Е(в)хи(в)и [!] Дє(д)ко(в)ского и Степана Дє(д)ко(в)ского и помо(ч)нико(в) // и(х), Романа и Ивана, во(з)ного, Щєниє(в): ки(х) и и(н)ши(х) помо(ч)никовь немало,

и(ж), де(и), дня о(н)огда(ш)нє(г) [о] два(д)ца(т) о(с)мого, м(с)ца гє(н)вара, року тисєча ше(ст)со(т) пятого, наше(д)ши, де(и), мнє на до(м), мо(ц)но, к(г)ва(л)-то(м), яко, де(и), в(п)а мл(с)ть, п(н)є во(з)ны(и), видишь, порубали, пострєляли, побили и тымь, де(и), до(м) мо(и) учтивы(и) шляхе(т)ски(и) о(к)рывавили, о(б)чо(м), де(и), ширє(и) по до(с)та(т)ку на протє(с)тацы мое(и), на в(р)ядє учинєно(и), вся жалоба моя о(п)исана и доложона.

И такь я, во(з)ны(и), што (м) виде(л) и слыша(л), на то (м) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского даль сє(с) мо(и) квити с печатью и с по(д)писомь руки моеє.

Писань в Житоми(р)у року тисєча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца гє(н)вара, три(д)цатого дня.

Которое то о(п)овєданє и жалоба п(н)а Дємида Ждановича Щєниє(в)ского, такь тежь и о(б)чєви(с)тоє со(з)на(н)є во(з)ного и квити єго до книгь в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского принято и записано єсть.

19 зв. Конє(ц) м(с)ца гє(н)вара в року тисєча ше(ст)соть пятомь⁵⁹. // Початокь м(с)ца фє(в)раля в року 1605-мь.

26. *Справа п(н)а Петра Быдыше(в)ского зь п(н)о(м) Сємяно(м) Лу(д)ви(н)ски(м).*

Року 1605, м(с)ца фє(в)раля, 2 дня.

На в(р)ядє єго короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ского, по(с)танови(в)шиє о(б)чєви(с)то, шляхе(т)ны(и) Мате(и) Дуди(н)ски(и), єнерал(л) во(з)ны(и) зє(м)ли Кие(в)ское, ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского тыми словы со(з)нал(л),

и(ж) сє прє(д) ни(м) шляхе(т)ны(и) Петръ Будоше(в)ски(и) свя(т)чи(л) [!] напроти(в)ку шляхе(т)ному п(н)у Сємєнови Лу(д)ви(н)скому, которы(и), недав-

⁵⁹ Нижче цього слова написано: *Koniec mese(c)a*, ще нижче: *locus vacuus*.

ного часу, то є(ст) два(д)ца(т) шо(с)того дня, м(с)ца гє(н)вара, запо(м)нє(в)ши боязни боже(и), не маючи взгляду на право по(с)политое и вины в не(м) описаные, пови(н)но(с)ти свое(и) не перестерегаючи, помо(ч)нико(в) себе немало на то умы(с)лне зобра(в)ши, с пу(л)гаками, шаблями и и(н)шею а(р)матою в ме(с)те Нехороши, дзе(р)жавє преречоного пна Бьдыше(в)ско(г)о, на замоч(к), то є(ст) мешка(н)є пна Бьдыше(в)ско(г)о вла(с)нє, к(в)ла(л)то(в)нє наеха(л), та(м) же с тыми помо(ч)никами сво(и)ми до воро(т) за(м)ковы(х) наперед(д) стреля(л), поты(м), добы(в)ши шабе(л), рубати каза(л) и такъ вылама(в)ши и о(т)воривши себе ворота, до (с)вє(т)лицы с тыми жъ помо(ч)никами своими с приложоными ку(р)ками до ручницы впа(д)ль, где ма(л)жо(н)ку преречоного пна Бьдыше(в)ско(г)о самую (т)ы(л)ко з другими белыми головами за(с)та(л), в стыду запо(м)нє(в)ши, на плоть же(н)скую се не о(г)ледаючи, сло(в) сила неуч(т)ивы(х), цноте и рєдзє(н)ю єє тыкаючи, само(и) пнє(и) Бьдыше(в)ско(и) прє(з) да(н)я причины такъ о(н) са(м), яко и (с)лу(г) [и] а(л)бо помо(ч)ники его намовили, которы(х) сло(в) ту(т) не (с)поминаючи для учтиво(с)ти уряду, при да(л)шо(м) правє могу(т) бы(т) выражоны.

Еще на то(м) мало маючи, то(и) же пнє(и) Будуши(н)ско(и), пу(л)га(к) до боку приложи(в)ши, стреляти хотє(л) и зъ добытою шаблею ки(л)ка разо(в) до (с)вє(т)лицы (з) соромо(т)ными словы лжачи, впада(л) и и(н)ши(х) таковы(х) злостє(и) немало выражаючи, знову о(т)єхавши по ме(ст)єчку, прє(з) ча(с) 20 немалы(и) стреляючи // с пу(л)гако(в), бєгалъ.

Которы(и) к(в)ла(л)т пнъ Бьдыше(в)ски(и), бо на то(т) ча(с) дома не бы(л), и приеха(в)ши додому, людє(м) а(л)бо сусєдо(м) околицы(н)и(м) напро(д) о(п)оведа(в)ши, мнє, менованому во(з)ному, указа(л), то єсть видє(л) єсьми ворота и стєну по(с)трєляную и к(в)ла(л)то(в)нє порубаную. О(с)вє(т)чаючи то(и) шва(л)т⁶⁰ черє(з) Семєна Лудви(н)кого⁶¹ и помочники его, с которы(ми) право о(с)обное себе заховує бы(т) учинєны(и), што все я, во(з)ны(и), о(г)леда(в)ши, до кни(г) о(т)ношу и подаю.

Которое то о(т)чєви(с)тоє со(з)на(н)є во(з)ного до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г)о Житоми(р)ско(г)о є(ст) записано.

27. *Справа пна Во(и)тєха Кгадо(м)ско(г)о
с пно(м) Валє(н)тымъ Ка(р)сни(ц)ки(м).*

Року 1605, м(с)ца фє(в)раля, 2 дня.

На в(р)ядє его короле(в)скоє м(л)с(т)и за(м)ку Житоми(р)ско(г)о передо(м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ско(г)о, постано(в)и(в)шиє о(т)чєви(с)то, єнера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о шляхє(т)ны(и) Мате(и) Дуди(н)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г)

⁶⁰ Потрібно, *квалт*.

⁶¹ Помилка, треба *Лудви(н)ско(г)о*.

пода(л) протє(с)тащю на пи(с)мє пна Во(и)тєха Кгадо(м)ско(г)о по(д) печат(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки своеє, которая та(к) се в себе маєть:

Дєялосє у Бє(р)дичовє, дня два(д)ца(т) второго гє(н)вар[я], року божого тисєча шє(ст)со(т) пяти(м). Протє(с)това(л)сє па(н) Во(и)тєхъ Кгадо(м)ски(и) на пна Валє(н)того Ка(р)шни(ц)кого, и(ж) па(н) Валєнты(н) Ка(р)шни(ц)ки(и) ска(р)жилсє на пна Кгадо(м)ско(г)о пере(д) его м(л). пно(м) Фри(д)рихо(м) Ти(ш)кєвичо(м), воеводицє(и)ски(м), о неякое ранє(н)є слуги его м(л)с(т)и пна Бавороского, то є(ст) Стє(м)пко(в)ско(г)о и (з)ложили себе пє(в)ны(и) рокъ на пє(в)ны(и) ча(с), по Тре(х) Кроле(х) во(д)лє недели, и дали межи себе и(н)тє(р)щєзы за по(д)писо(м) рукъ свои(х), та(к)же тє(ж) за по(д)писо(м) рукъ во(з)ного и дво(х) шля(х)тичо(в) по(д) закладо(м) дво(х)со(т) золоты(х) и по(д) утрачє(н)є(м) того (ж) права, на которы(и) рокъ того права бы(л) гото(в) па(н) Кгадо(м)ски(и) и пи(л)нова(л) року, хотєчи сє справи(т) и неви(н)но(с)т) свою о(к)аза(т).

20 зв. А ижъ // панъ Ка(р)шни(ц)ки(и) не стану(л), ани умоцовано(г)о не присыла(л), ани жа(д)ное вєдо(с)мо(с)ти [!] слу(ш)нє(и) не о(з)на(и)ми(л), тєды па(н) Во(и)тє(х) Кгадо(м)ски(и) протє(с)това(л)сє пно(м) Матеє(м) Дуди(н)ски(м), єнерало(м) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о, черє(з) вєлє уч(т)ивы(х) шля(х)тичо(в), которыє были на то высажоны.

Черє(з) которое то право па(н) Во(н)тє(х) Кгадо(м)ски(и), што я шкодную, и пода(л) черє(з) мєнє, Матея Дудн(н)ско(г)о, єнерала воево(д)ства Кие(в)ско(г)о, до к(р)о(д)у Житоми(р)ско(г)о.

Которая протє(с)тащя выше(и) менованая до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г)о Житоми(р)ско(г)о принято и записано є(ст).

28. *Справа пна Трєтяка
и пна Себє(с)тияна Си(н)гає(в)ско(г)о
с пнами Щєниє(в)ски(и).*

Року 1605, м(с)ца фє(в)раля, 4 дня.

На в(р)ядє его короле(в)скоє м(л)с(т)и за(м)ку Житоми(р)ско(г)о передо(м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ско(г)о, по(с)танови(в)шиє о(т)чєви(с)то, єнера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о шляхє(т)ны(и) Лє(в) Лукаши(н)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т), по(д) печат(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки своеє писаны(є), тыми словы пода(л):

Яз, Лє(в) Лукаши(н)ски(и), єнора(л) его короле(в)скоє м(л)с(т)и во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о, со(з)нава(м) си(м) мои(м) кви(т)о(м), ижъ будучи я приданы(и) з уряду г(с)дрьско(г)о Житоми(р)ско(г)о на справу и потребу пну Стани(с)лаву Трєтяку, то є(ст) на о(г)леда(н)є боби(т)я [!] ⁶² и поранє(н)я по(д)даны(х) его иса(и)ко(в)ски(х) и могилє(в)ски(х),

⁶² Потрібно *поби(т)я*.

ижь року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, пятогна(д)ца(т) дня, бы(л) е(с)ми у сєле Щєниєве у по(д)даны(х) пна Сєбе(с)тияна Си(н)гає(в)ского на (и)ме у Дми(т)ра Волошина ув ы(з)бє. Та(м) же виде(л) е(с)ми чотыро(х) човеко(в) побито и поранєно шко(д)ливе и ѿдного на(с)ме(р)ть забито на (и)ме Сєме(н) Цалынєвича, ты(л)ко тело лежи(т), а три живы(х) на (и)ме на (и)ме [!] Е(в)хи(м), Есько Першекови(ч), Фе(д)ко, которы(х) шко(д)ливе побито и поранєно. Ра(н) кривавы(х), биты(х) кие(м), ѿщєпами по голова(м) и по хры(б)то(х), по рукахъ и по ногахъ, тру(д)но изъличи(т), побиты(х). И в о(д)ны(х) кошуля(х), // босы лежа(т), зна(т), же ѿде(н)є з ни(х) по(з)дирано, — не ве(м), если буду(т) живы ѿ(т) того бою.

А дво(х) по(д)даны(х) пна Трєтяковы(х) на (и)ме Ку(з)му, Максима Лычавича виде(л) е(с)ми побиты(х) и помо(р)дованы(х) у вєзе(н)ю у ла(н)цухо(х) сєдя(т) у дому пна Ивана, во(з)ного, Ждановича Щєниє(в)ского, до которы(х) мене не допушоно ѿгледа(т), абы(х) ра(н) на ни(х) ѿгледа(л), е(д)но зделєка⁶³ виде(л) е(с)ми.

Которє побит(є) и помо(р)дова(н)є и забит(є) на(с)ме(р)ть и сажа(н)є до вєзе(н)я по(д)даны(х) пна Трєтяковы(х) мєни(л) передо (м)ною, во(з)ны(м), па(н) Трєтякъ сталое у Щєниєве ѿ(т) пна Ивана, во(з)ного, Хома Ждановичо(в) Щєниє(в)ски(х) и [по]мо(ч)нико(в) и(х) такъ и побра(н)є к(в)а(л)то(в)ное пограбє(н)є має(т)но(с)ти и по(д)даны(х) свои(х), што я, во(з)ны(и), виде(л) и (с)лыше(л), и на (т)о да(л) сє(с) мо(и) кви(т) ку записа(н)ю до кни(г) в(р)ядовы(х) житом(р)ски(х) с печат(ю) моєю вла(ст)ною.

Писа(н) у Щєниєве.

Которє ѿчєви(с)тоє со(з)на(н)є во(з)ного прєрєчноного и кви(т) его до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г) [о] Житом(р)ского принято и записано єсть.

29. *Справа пно(в) Си(н)гає(в)ски(х)*

зъ пнами Щєниєвськими.

Року 1605, м(с)ца фе(в)ралл, ... дня⁶⁴.

На в(р)ядє его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житом(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житом(р)ского, по(с)танови(в)шиє ѿчєви(с)то, єнерал(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского шляхе(т)ны(и) Ле(в) Лукаши(н)ски(и) ку записа(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г) [о] со(з)на(н)я своєго кви(т) по(д) печат(ю) своєю, писаны(и) тыми словы, пода(л):

Яз, Ле(в) Лукаши(н)ски(и), єнора(л) его короле(в)ское мл(с)ти, во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)нава(м) си(м) мой(м) кви(т)о(м), ижь, за прида(н)є(м) в(р)ядовымъ, бы(л) е(с)ми на (с)праве и потребе земля(н) зє(м)ли Кие(в)ское

⁶³ Потрібно, *здаєка*.

⁶⁴ Число дня не поставлено, в текстї пропуск.

пно(в) Си(н)гає(в)ски(х) в року тепе(р) идучо(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), м(с)ца ге(н)вара, пято(г) [о] на(д)ца(т) [ого] дня, у сєле Щєниє(в)ско(м) у по(д)даны(х) пна Сєбе(с)тияна Си(н)гає(в)ского. Та(м) же мнє, во(з)ному, напе(р)вє(и) ѿказалъ па(н) Миха(и)ло Си(н)гає(в)ски(и) збит(є) и змо(р)дова(н)є свое, мєновитє виде(л) е(с)ми за ѿказа(н)є(м) его на не(м) само(м) рану на голове, посере(д) головы, зна(т), ша(б)лею // татая⁶⁵ шко(д)ливе. А другие раны виде(л) єсми на не(м) на хрыбтє, синие, кривавые, спух(л)ые, ажъ уве(с) хрыбє(т) син и кривыва(в) [!], тру(д)но и з(л)ичи(т) ранъ на не(м). Не ве(м), е(с)ли жи(в) будє с того бою.

А на друго(м) Си(н)гає(в)ско(м) виде(л) е(с)ми, на (и)ме на Па(в)лу, за ѿказа(н)ємъ его, ра(н) на голове биты(х) киевы(х) и рубаны(х) сє(м), и (в)єя голова спро(с)нє побита. И на руцє его виде(л) єсми, на право(и), выше(и) локтя, рану синую, кривавую, спух(л)ую, зна(т), же кие(м) битая, а хрыбє(т) уве(с) си(н), крива(в). Не ве(м), если жи(в) будє. Зна(т), же кие(м) битая [!].

А на третє(м) Си(н)гає(в)ско(м), Анъдрею, виде(л) е(с)ми, за ѿказа(н)є(м) его, на не(м) рану на голове, на право(м) боку, зна(т), шаблею шко(д)ливе тятю. А (д)ругую рану виде(л) єсми на руцє лево(и), на локти, также, зна(т), шаблею шко(д)ливе тятую. И на боку виде(л) е(с)ми на право(м) вє(с) бокъ си(н), зна(т), же ки(и)ми, ѿщєпами побито. Также виде(л) е(с)ми вси(х) тре(х) ѿсобъ пно(в) Си(н)гає(в)ски(х), же ув одны(х) кошуля(х) лежа(т), босы, зна(т), же ѿде(н)є з ни(х) по(з)дирано.

Которє побит(є) и поранє(нє) свое мєнили передо (м)ною, во(з)ны(м), пно(в)є Си(н)гає(в)ские, и побра(н)є має(т)но(с)ти своеє ни ѿ(т) кого и(н)шого, то(л)ко ѿ(т) пна Ивана, во(з)ного, Хома, сына его, Сака Ждановичо(в) Щєниє(в)ски(х) и ѿ(т) помочнико(в) и(х) имъ сталое у Щєниєве.

И что я, во(з)ны(и), виде(л) и (с)лыша(л) и на то (м) да(л) сє(с) мо(и) кви(т) по(д) печат(ю) моєю ку записа(н)ю до кни(г) в(р)ядовы(х) житом(р)ски(х).

Писа(н) у Щєниєве и дня вышь мєнованого.

Которє ѿчєви(с)тоє со(з)на(н)є во(з)ного прєрєчноно(г) [о], и кви(т) его до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житом(р)ского принято и записано єсть.

30. *Справа пно(в) Дє(д)ко(в)ски(х)*⁶⁶

с пно(м) Дємидо(м) Щєниє(в)ски(м).

Року 1605, м(с)ца фе(в)ралл, 6 дня.

На в(р)ядє его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житом(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)староства Житом(р)ского, постанови(в)шиє ѿчєви(с)то, єнераловє во(з)ныє воево(д)ства²² Кие(в)ского шляхе(т)ныє Васи(л)є(и) Со(с)ни(ц)ки(и) а Ива(н) Щєниє(в)ски(и) //

⁶⁵ Літера а виправлена з л.

⁶⁶ Літера є виправлена з іншої, очевидно, з и.

ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д)печа(т)ми и с по(д)писами ру(к) свои(х) писаны(и) в тые слова подали:

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енера(л), а я, Ива(н) Шение(в)ски(и), во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)навае(м) ты(м) нши(м) кви(т)о(м) ку записова(н)ю до (к)ни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского, и(ж) в року тєпе(р) идучого [!], тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца фе(в)раля, шо(с)того дня, за прида(н)емъ о(т) вряду г(с)дрьского за(м)ку Житоми(р)ского были есмо на справе и потребе пна Миха(и)ла Де(д)ко(в)ского и бра(т)н его, на о(п)оведа(н)ю и(х) менованы(х), то ест на о(б)вола(н)ю небо(ж)чика забитого Стефана Де(д)ко(в)ского, которого такъ въ дворе его короле(в)ское мл(с)ти житоми(р)скомъ на вряде, яко и по(т)ребе при це(р)кви житоми(р)ско(и) Святого Спаса, во(д)лу(г) звычайу пра(в)но(г)о[о], имене(м) выше(и) менованого пна Миха(и)ла Де(д)ко(в)ского и бра(т)и его о(б)вола(н)е тыми словы учинили, и(ж) то(т) преречены(и) небо(ж)чикъ Стефа(н) Де(д)ко(в)ски(и) заби(т) и замо(р)дова(н) ест ни о(т) ко(г)о[о] и(н)шого, ты(л)ко о(т) вла(с)ного [!] о(с)обы и рукъ Демида Ждановича Шение(в)ского, о(ч)о(м) все(м) шире(и), а меновите по до(с)та(т)ку на о(п)оведа(н)ю, на вряде учинено(м), о(п)исано и доложено е(ст).

А такъ мы, во(з)ные, захова(в)шисе во(д)лу(г) при(с)то(и)ности вряду своего, на то есмо дали ку записова(н)ю до кни(г) врядовы(х) то(т) нашъ кви(т) по(д)печа(т)ми нашими и с по(д)писами вла(ст)ны(х) рукъ нашихъ.

Писа(н) в Житомиру.

Которое о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ны(х) и кви(т) и(х) до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского принято и записано ест.

31. *Справа велѣмо(ж)ного его м(л)с)ти*

пна Яна Даниеловича,

кра(и)чо(з)о[о] кору(н)ного,

старо(с)ты чегери(н)ского зъ мецаны Жольницкими.

Року 1605, м(с)ца фе(в)раля, 10 дня.

На вряде его короле(в)ское м(л)с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(ст) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ского, // по(с)танови(в)шисе о(ч)еви(с)то, енера(л) кору(н)ны(и) воево(д)ства Камене(ц)кого шляхе(т)ны(и) Лукашъ Мае(в)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т), по(д)печа(т)и и (с) по(д)писо(м) руки своее писаны(и), тыми словы пода(л):

Яз, Лукашъ Мае(в)ски(и), во(з)ны(и) енера(л) кору(н)ны(и) воево(д)ства Камене(ц)кого, со(з)наваю на то(м) кви(т)е моемъ, и(ж) року теперешнего, тисеча ше(ст)со(т) пято(г)о[о], м(с)ца ге(н)вара, два(д)ца(т) трете(г)о[о] дня, был(е)м на то(т) ча(с) в ратушу Ко(р)су(н)ски(м) у ме(с)те его королевское мл(с)ти Корсуня [!] на некоторы(х) справа(х) и при мне на то(т) ча(с) будучи(м), такъ те(ж)ъ

и при посторо(н)ны(х) людя(х), Ми(н)ку Верещаче Жо(л)ни(ц)ки(м), Хе(ц)ку Потаповичу, Семене Ивановичу, мещана(х) кие(в)ски(х), шляхе(т)ны(и) Семене(н) Ивановичу, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ского, положи(л) ма(н)да(т) его короле(в)ское мл(с)ти дня два(д)цатого трете(г)о м(с)ца ге(н)вара о(т) ве(л)мо(ж)ного его мл(с)ти пна пна [!] Яна Даниеловича, кра(и)чного кору(н)ного ко(р)су(н)ско(г)о[о], чегери(н)ского старосты, на звыкло(м) ме(ст)цу в ратушу Ко(р)су(н)ски(м) по бу(р)мистра, раде(ц), ла(в)нико(в), присяжны(х) и (в)сего по(с)по(л)ства ме(с)та его к(р). мл(с)ти Корсу(н)ского.

На то(м) то(т) ма(н)да(т) его к(р). мл(с)ти положи(л), абы се бу(р)мистръ, ра(и)це, лавники, присяжные о(т) положе(н)я того ма(н)да(т)у за неде(л) шесть становили у двору его к(р). мл(с)ти и пере(д) и(х) мл(с)тями пны асесоры, где на то(т) ча(с) его к(р). мл(с)ти ща(с)ливе з дворо(м) свои(м) буде(т), на жалобу и пра(в)ное попира(н)е ве(л)мо(ж)ного его мл(с)ти Яна Даниеловича, кра(и)чного кору(н)ного ко(р)су(н)ского, чегери(н)ского старо(с)ты, яко шире(и) и до(с)тато(ч)не(и) в то(м) ма(н)дате о(п)еває(т).

Тогда о(т) положе(н)я того ма(н)дату Семене(н) Ивановичу, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ского, реляцию таковую учини(л) в к(р)оде и (в) за(м)ку его короле(в)ское мл(с)ти Кие(в)скомъ, и(ж) то(т) ма(н)да(т) м(с)ца ге(н)вара десятого дня, положи(л) в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м). А я (м) се того часу зара(з) порахова(л) ве(д)лугъ кале(н)дара, же то(т) ма(н)да(т) его к(р). мл(с)ти Семене(н) Ивановичу, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ского, положи(л) дня два(д)ца(т) трете(г)о[о], м(с)ца ге(н)вара, в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м). И о(т) таковую и неслушную и непра(в)дивую реляцию Семена Ивановича, во(з)но(г)о[о] енерала воево(д)ства Кие(в)ского, бу(р)мистръ, ра(и)це, ла(в)ники, присяжные места его к(р). мл(с)ти ко(р)су(н)ские мною⁶⁷, во(з)ны(м) енераломъ кору(н)ны(м) воево(д)ства Камене(ц)кого, све(т)чилися и лю(д)ми посторо(н)ными // тыми, которые су(т) вышъ поменены, яко (ж) я, возны(и) енера(л) кору(н)ны(и) воево(д)ства Каменецкого, то, що видело(м) и слышало(м), со(з)наваю на то(м) кви(т)е моемъ, на што и се(с) кви(т)мо(и) подаю с приложе(н)е(м) печати мое(и) и (с) по(д)писо(м) руки моее власное.

Которое о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского принято и записано е(ст).

32. *Справа его мл(с)ти кнзя Романа Ружи(н)ского*

зъ слугою пна Сулико(в)ского.

Року 1605, м(с)ца фе(в)раля, 11 дня.

Присыла(л) до (в)ряду его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского до мене, Матеуша [!] Кле(м)бо(в)ского, на то(т) ча(с) наме(ст)ника по(д)староства Житоми(р)ского, уря(д)никъ котеле(н)ски(и) его мл(с)ти кнжати Романа

⁶⁷ Пропущено якое слово; очевидно, потрібно передо мною.

Нариму(н)товича Ружи(н)ского, шляхе(т)ны(и) Ян Заклика чере(з) енерала во(з)ного, шляхе(т)ного Себе(с)тияна Снежи(н)ского, ѿповедаючи имене(м) пна своего преречного, его мл(с)ти князя Ружи(н)ского ѿ то(м),

и(ж), де(и), року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца фе(в)раля, шо(с)того дня ехали дорогою доброво(л)ною ѿди(н) слуга пна Яна Сулико(в)ского на (и)ме Семе(н) Гла(д)ки(и), а други(и) мещани(н) фасто(в)ски(и), по(д)даны(и) бискупи(и) на (и)мя Игна(т) Сини(ч) на кгру(н)те кнѣжати его мл(с)ти котеле(н)ско(м), по(д) село(м) Кра(с)носе(л)кою. Там же се на дорозе ѿни повадили межи собою менованы(и) слуга Сулико(в)ского того то мещанина би(с)купего⁶⁸ ша(р)паль. И за тою то звадою ѿди(н) з ни(х), пна Сулико(в)ского преречены(и), бы(л) загамова(н) в Коте(л)ни за да(н)е(м) причины того то мещанина бискупего, якобы его то(т) слуга ме(л) на дорозе ро(з)бити и рече(и) немало в него побрати.

Которы(х) ѿбу(д)ву(х) чере(з) енерала во(з)ного шляхе(т)ного Себе(с)тияна Снежи(н)ского на (в)ря(д) его короле(в)ское мл(с)ти Житоми(р)ски(и) ѿ(т)сылаю зо (в)си(м).

Которые то обеде ѿ собе менованы такъ слуга пна Сулико(в)ского, яко и мещани(н) бискупи(и), постанови(в)шисе ѿчеви(с)то, при то(м) же во(з)но(м) Снежи(н)ско(м)⁶⁹ у(ст)не и доброво(л)не признали, и(ж) се межи собою погодили и досы(т) ѿди(н) другому учинили. Слуга пна Сулико(в)ского поведи(л), и(ж), де(и), з ни(м) ехаль в то(т) ча(с) уря(д)никъ пна его волицки(и) на (и)мя Якубъ Пашко(в)ски(и) и с того причины тая звада се имъ стала, бо ѿ(н) // и(з) ручнишы на того мещанина хоте(л) стреляти.

И, погоди(в)шисе межи собою, та(к) при(з)нали, же того, яко се выше(и) поменило, ѿди(н) на другом(м) а ни на ко(м) и(н)шо(м) доходити и по(и)скивати ве(ч)ными часы не маю(т) и мочи не буду(т).

Которая протестацѣя уря(д)ника котеле(н)ского и со(з)на(н)е ты(х) ѿсобъ вышь менованыхъ за прозбою и(х) до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского принято и записано естъ.

33. *Справа пна Яроша Зуба зъ его мл(с)тю кнѣзе(м) Яхимо(м) Коре(ц)ки(м) и малъжо(н)кою его мл(с)ти.*

Року 1605, м(с)ца [феврала], 15 дня.

На вряде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушомъ Клемьбо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) подстаро(с)тва Житоми(р)ского, по(с)танови(в)шисе ѿчеви(с)то, во(з)ные воево(д)ства Кие(в)ского, шляхе(т)ные Григоре(и) Гуляни(ц)ки(и) а Семе(н) Ми(н)ко(в)ски(и) ку записова(н)ю

до кни(г) со(з)нали и во(д)лу(г) того созъна(н)я своего кви(т) по(д) печат(т)ми и с подъписами рукъ свои(х) писаны(и) тыми словы подали:

Яз, Григоре(и) Гуляни(ц)ки(и), а я, Семе(н) Ми(н)ко(в)ски(и), енералове возные воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)наваемъ тымъ наши(м) квито(м) ку записованью до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского, ижъ року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, ѿ(с)мо(г)ло(на)д(ц)а(т)лого] дня, маючи при себе стороною дво(х) шля(х)тичовъ, люде(и) добры(х) пна Федора ѿ(с)талецкого а пна Якуба Богусла(в)ского, были есмо на справе и потребе шляхе(т)не урожного пна Яроша Зуба при умоцованы(м) его пну А(н)дрею Зозули(н)скому, то е(ст) за декретомъ голо(в)ны(м) трибуна(л)ски(м) любе(л)ски(м) в року прошло(м), тисеча шестьсотъ че(т)ве(р)то(м), м(с)ца а(в)густа, второго дня выданы(м), езьдили е(с)мо на ѿ(т)праву за суму пнзе(и) менованы(и) [!] декрето(м) наказаню, сто копъ гроше(и) лито(в)ски(х), по(д) таксою и по(д) виною тре(х) гриве(н) такъ на уря(д), яко и на сторону, в то(м) же декрете ѿписаню, ѿ чо(м) шире(и) то(т) декре(т) в себе ѿбмо(в)ляе(т), до мае(т)ности и(х) мл(с)ти кнѣжати Яхима Корецкого и мал(л)жо(н)ки его мило(с)ти пнзе А(н)ны Хо(д)кевичо(в)ны кнегини Корецкое места Белиловки, прозываемое Ра(с)тавицы.

И кгда е(с)мо того дня менованого до ме(с)та и за(м)ку Белило(в)ского приехали, та(м) же е(с)мо менованы(и) декретъ трибуна(л)ски(и) уря(д)никови и(х) мл(с)ти тамошнему пну Яну Голубови ѿказавши и копию з него слово в слово списаню по(д) печат(т)ми и с по(д)писами рукъ свои(х) // до рукъ ему пода(в)ши, упоминалися [?] есмо, е(ст)ли (же) и(х) мл(ст) кнѣжа Корецки(и) и мал(л)жо(н)ка его мл(с)ти во(д)лу(г) того декрету трибуна(л)ского по(с)тупують у вязова(н)е в мае(т)но(ст) свою в ме(с)те Белило(в)це в пя(т) волокъ лю(д)ми ѿсели(х), во(л)ныхъ, никому не заведены(х).

Которы(и) то уря(д)никъ менованы(и), не по(с)тупуючи в ме(с)те жа(д)ного увязова(н)я я [!] не указуючи на(м) ани домо(в), ани люде(и), не поступуючи в ме(с)те, але за ми(с)то(м) на неяко(и)сь Кра(с)ного(р)це черезъ слугу своего, писара за(м)кового, стоечи въ воро(т) ме(ст)ки(х), указова [!] ⁷⁰ фо(л)ва(р)ки.

Мы теды, прихилияючися до декрету менованого трибуна(л)ского, поневажъ не ѿписуе нигде и(н)де(и) поступи(н)я, увязова(н)я, ты(л)ко в ме(с)це Белило(в)це, ѿ чо(м) шире(и) то(т) декре(т) в себе ѿбмо(в)ляе(т), и не пови(н)ны е(с)мо были нигди [!] и(н)де е(з)дити, ты(л)ко до ме(с)та Белило(в)ки.

Которого то увязова(н)я менованы(и) уря(д)никъ белило(в)ски(и) не по(с)тупи(л) и заборони(л) имене(м) и(х) мл(с)ти кнѣжати Корецкого и мал(л)жо(н)ки его мл(с)ти и досыт [?] кнѣжа его мл(с)ти Коре(ц)ки(и) з мал(л)жонкою своею чере(з) менованого уря(д)ника своего менованому декрету трибуна(л)скому не (в)чиниль, што преречоны(и) умоцованы(и) пна Зубо(в) нами, возными и шля(х)-

⁷⁰ Возможно, указова(л) на фо(л)ва(р)ки.

⁶⁸ Літера и виправлена з ы.

⁶⁹ У закінченні и виправлено на о.

тою при на(с) будучою, ѿ(с)ве(т)чил и ѿ(т)то(л) з ни щи(м) ⁷¹ есмо мусели ѿ(т)-
ѣха(т).

А та(к) мы, во(з)ные, на то(и) справе, выше(и) меновано(и), бы(в)ши и за-
хова(в)шисе во(д)лу(г) присто(и)ности вряду своего, на то е(с)ми ку записова(н)ю
до кни(г) врядувы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ско(г)ло дали то(т) нашъ
кви(т) по(д) печат(т)ми и (с) по(д)писо(м) рукъ наши(х).

Писа(н) в Житомиру року шестьсо(т) пято(г)ло, м(с)ца фе(в)раля, трете-
гона(д)ца(т)лого дня.

Григоре(и) Гуляни(ц)ки(и), енера(л) зе(м)ски(и) воево(д)ства Кие(в)ского,
рукою вла(с)ною, Семе(н) Ми(н)ко(в)ски(и), во(з)ны(и) енора(л)ны(и), рукою
(власною).

Которое ѿчеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ны(х) и кви(т) и(х) до кни(г) врядо-
вы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского принято и записано есть.

*34. Справа п(н)ее А(н)дреевое Немиричовое
зъ п(н)о(м) Алекса(н)дро(м) Дубни(ц)кимъ.*

Року 1605, м(с)ца фе(в)раля, 14 дня.

На вряду его короле(в)ское мл(с)ти Житоми(р)ском передо (м)ною, Матеу-
шо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ского,
по(с)танови(в)шисе // ѿчевисто во(з)ны(и) енера(л) ⁷² земли Кие(в)ское, шля-
хе(т)ны(и) па(н) Ада(м) Петро(в)ски(и) до кни(г) врядувы(х) житоми(р)ски(х),
добрѣ з ними сведомы, врядуви нашо(му) со(з)на(л) тыми словами:

и(ж) року теперешнего, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, два(д)-
ца(т) пе(р)вого дня, при шля(х)те люде(и) добры(х), п(н)у Федоре Змие(в)-
ско(м), а п(н)у Миколаю Ши(н)с(к)и(м), при (м)не будучо(и), за доброво(л)-
ны(м) ли(с)томъ-записомъ ее мл(с)ти п(н)ее Маруши Хребтовичо(в)ны А(н)дрее-
вое Немиричовое и у(с)тупе(н)емъ ее мл(с)ти на двесте копъ гроше(и) лито(в)-
ски(х) до(л)гу п(н)у Алекса(н)дрови Дубни(ц)кому, служачи(и) в за(с)таве ты(х)
же дво(х)со(т) копах) гроше(и) в пя(т) человека в селе Ива(н)кове и (в) Волицу
Силе(н)скую чере(з) Стефана Закоме(р)шого [?] ⁷³ ѿсажоную и самого Зако-
мо(р)ного и вси прилегло(с)ти и кгру(н)ты, до ты(х) добръ належачие, ве(д)-
лу(г) того (ж) запису ее мл(с)т, в которо(м) меновите и до(с)тато(ч)не су(т) опи-
саные. Того то менованого п(н)а Алекса(н)дра Дубни(ц)кого увеза(л) и мо(ц)ю
у(с)тупе(н)я самое ее мл(с)ти п(н)ее Немиричовое ⁷⁴ ѿчеви(с)тымъ ему до (с)по-
ко(и)ного де(р)жа(н)я и ужива(н)я пода(л) есми, за которы(м) то пода(л) е(с)ми
и увеза(н)е(м) се в тые добра зара(з), того (ж) дня па(н) Дубни(ц)ки(и) в по(с)-

⁷¹ Тобто, *ни з чим*.

⁷² На початку слова була літера в; її закреслено.

⁷³ Очевидно, *Закоморного* (див. далі текст).

⁷⁴ Тут після ч йшло ніби о.

луше(н)ство ты(х) по(д)даны(х) и кгру(н)ты з нимъ в записе менованые, до
(с)поко(и)ного де(р)жа(н)я и ужива(н)я свое(г)ло взя(л).

Которое то со(з)на(н)е его ѿчевистое до кни(г) за(м)ку его короле(в)ское
мл(с)ти врядувы(х) житоми(р)ски(х) есть записано.

35. Справа п(н)а Яроша Шемета зъ п(н)о(м) Верещакую.

Року 1605, м(с)ца фе(в)раля, 14 дня.

На вряду его короле(в)ское мл(с)ти Житоми(р)ско(м) передо (м)ною, Ма-
теушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ского,
по(с)танови(в)ши(с) ѿчеви(с)то, возны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ского,
шляхе(т)ны(и) Ада(м) Петро(в)ски(и), до кни(г) врядувы(х) житоми(р)ски(х),
добрѣ знаемы и видомы(и) врядуви нашо(му), со(з)на(л) в тые слова,

и(ж) року теперешнего, тисеча ше(ст)со(т) пя(тог)ло, м(с)ца ге(н)вара,
два(д)ца(т) ѿ(с)мого дня, при шля(х)те люде(и) добры(х), п(н)у Федору Змие(в)-
ско(м) а п(н)у Ивану Сини(ц)ки(и) [!], при (м)не будучо(и), за доброво(л)ны(м)
ли(с)то(м)-записо(м) п(н)а Федора Верещакы и у(с)тупе(н)е(м) его на сто зо-
лоты(х) по(л)ски(х) до(л)гу, п(н)у Ярошови Шеметови служачи(и), в заставе
тыхъ же // сто золотыхъ польскихъ в чотыри чоловѣка в селе Скоморосехъ,
на (и)ме Яцька Плеськая, Во(и)тъка Малиновьского, Гавьрила Старого и Федь-
ка Терешъченъка, зо всими до ни(х) прилегло(с)тями водьлугъ того жъ за-
пису, в которомъ все по досѣта(т)ку положоно и ѿписано есть. Того то мено-
ваного п(н)а Яроша Шемета увеза(л) и мо(ц)ю уступе(н)я самого п(н)а Верещакы
ѿчевисты(м) ему до споко(и)ного де(р)жа(н)я и уживанъя пода(л) есми.

Которое ѿчеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного до кни(г) житомирскихъ е(ст)
записано.

*36. Справа шляхе(т)ного Стани(с)лава Ѡ(с)бутовича
зъ п(н)о(м) Миколаемъ Макаровичомъ.*

Року 1605, м(с)ца фе(в)раля, 22 дня.

На вряду его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною,
Матеушомъ Клемьбовьскимъ, на то(т) часъ наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва
Житоми(р)ского, посѣтановившисе ѿчеви(с)то, шляхе(т)ны(и) Стани(с)лава
Ѡ(с)бутови(ч) ѿповеда(л) и жалова(л) на его мл(с)т п(н)а Миколая Макаровича
ѿ томъ,

и(ж), де(и), служи(л) есми его мл(с)ти рокъ и двана(д)ца(т) неде(л), а по-
то(м) дале(и) вже, кгда (м) не хоте(л) ему служи(т), тогды (м) якъ самъ черезъ
себе, такъ и чере(з) люде(и) у(ч)стивы(х), просило(м) его мл(с)ти, абы ме яко

шля(х)тича во(л)ного и его мл̃(с)ти ничого не ви(н)ного ѿ(т)прави(л) и (з) служеб̃ь свои(х) вы(з)волил̃ь.

Его мл̃(с)ти, не ку(н)те(н)туючи мене за по(с)луги мои, и мене жа(д)ны(м) способо(м) на про(з)бу мою и приятель мой(х) не ѿ(т)правиль, теды (м) я в року теперешнемъ, тисеча ше(ст)со(т) пято(м), м̃(с)ца фе(в)раля, два(д)цато(г)ло] дня, ѿ(д) его (м) [!] мл̃(с)ти пошолъ прочъ, яко будучи шля(х)ти(ч) во(л)ны(и) и его мл̃(с)ти ничого не ви(н)ны(и), ѿ (ш)то предъ в. (м). врядомъ протѣ(с)туюсе ⁷⁵.

И проси(л), абы тая протѣ(с)тащяя его принята и до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ско(г)ло] записана была, што м̃, принявши, записати каза(л), и есть записано.

37. Справа ве(л)мо(ж)ного его мл̃(с)ти
кн̃жати Миха(и)ла Вишневец(ц)кого
з̃ дворенино(м) его короле(в)ское мл̃(с)ти
п̃номъ Ба(р)тошомъ Ѡбелько(в)скимъ. //

Року 1605, м̃(с)ца фе(в)раля, 21 дня.

На вряде его королевское мл̃(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старостимъ Житоми(р)скимъ, по(с)тановившисе ѿчевистю, возные енералове воево(д)ства Кие(в)ского, шляхе(т)ные Ѡнофре(и) Фалелееви(ч) Жоло(н)ски(и) а Микола(и) Зедужевич ку записованю до книгъ созьнали и во(д)лу(г) того со(з)на(и)я своего квитъ по(д) печатями и (с) по(д)писами рукъ своихъ писаны(и) тыми словы подали:

Яз, Ѡнофре(и) Фалелеевичъ Жоло(н)ски(и), а я, Микола(и) Зедужевичъ, во(з)ные енералове воево(д)ства Кие(в)ского, созьнаваемъ симъ нашимъ квитомъ, и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча шестьсотъ пятого, м̃(с)ца ге(н)вара, два(д)цать ѿ(с)мого дня, будучи намы [?], вознымъ, на съправу вельможного его мл̃(с)ти кн̃жати Миха(и)ла Вишневецкого черезъ служебника его милости п̃на Петра Липиньского, которы(и) панъ Петръ Липиньски, маючи нась, возныхъ, и съторону шляхту люде(и) добрыхъ при посъла(н)нцу и дворенину его королевское милости п̃ну Ба(р)тошу Ѡбелько(в)скомъ, и кгда тотъ панъ Бартошь Ѡбельковски(и) приехалъ до Ѡвручого на увеза(н)е и пода(н)е старостства Ѡвруцкого его милости кн̃жати Миха(и)ла Вишневецкого за даниною и привилемъ ѿ(т) его королевское мл̃(с)ти по небо(ж)чику, бы(в)шомъ п̃ну старостѣ ѿ(в)руцкомъ, п̃ну Абраму Мышце, шли есьмо того дня, звышь менованого, до двора его королевское милости с тымъ служебникомъ его мило(с)ти кн̃жати Вишневецкого и зъ нами, возными, застали и з ынъши ми есьмо у дворе его королевское милости с тымъ служе(б)бником [!] ѿ(в)-

⁷⁵ Літера в виправлена з ч.

руцкого п̃на Яроша Досътоевьского, которы(и) былъ подьстаростимъ за живота п̃на Абрама Мышки, старосты ѿ(в)руцкого, и по съмеръти его во (и)нъ терекге ѿ(н)нъ [?] же тамъ же тотъ дворенинъ его королевское милости панъ Ѡбельковски(и) пере(д) нами, во(з)ными, п̃ну Досътоевьскому, на мestyцу томъ
26 будучому показа(в)ши // привиле(и) его королевское мл̃(с)ти, подьстаростство Ѡвруцкое его милости кн̃жати Вишневецкому даны(и) и ли(с)ты его королевское милости такъ увяжъчие, яко до боярь и до мешчанъ и подьданыхъ всего старостства Ѡвруцкого писаные, пыталъ, ѿ(т) кого тутъ в Ѡ(в)ручо(м) на мestyцы врядовомъ былъ па(н) Ярошь До(с)тоевьски(и). Поведилъ, ижъ я ту(т)тъ [!] перьве(и) сего былъ за живота пана Абрама Мышки з Варьковичъ, старосты ѿ(в)руцкого, подьстарости(м) ча(с) немалы(и) и тепе(р) по сме(р)ти его милости ажъ и до сего часу тутъ по(д)старостимъ есть.

И видечи панъ До(с)тоевьски(и) привиле(и) и листы увяжъчие ѿ(т) его королевское милости, не съпротивлячисе ни въ чомъ и не боронечи того старостства, са(м) ѿ(н) ни ѿ(т) кого ани хто при немъ зара(з) добровольне поступилъ из двора его королевское мл̃(с)ти при нась, возныхъ [!], зо (в)сею маетьностью, иле што было, выпровадилъ. Тамъ же менованы(и) дворенинъ его королевское милости, видечи, ижъ нихто того старостства Ѡвруцкого не боронить и зъ жаднымъ правомъ не ѿтъзываетъ, ани показуетъ и не приповедаетъ и ѿ(в)шемъ бояре и мешчане ѿвруцкие по съмеръти пана Абрама Мышки яко зощлого старосты своего иншого посесора быть на него у себе не поведаючи, ани признаючи самодобровольне, еє [?] за пода(и)немъ дворенина его королевское мило(с)сти [!], подалися и посълушентство его мл̃(с)ти кн̃жати Миха(и)лу Вишневецкому подавши чини(т)//
26 зв. почали.

А панъ Ѡбельковски(и) самъ черезъ себе и презъ нась, возныхъ, видечи добровольное уступенъе ведъле привилъя [!] его королевское милости кн̃жати Миха(и)ла Вишневецкого въ тоє старостство Ѡвруцкое въ замокъ мейсто села Дворъцы въ мешчане и бояре и въ подьданые и во всє увезалъ до mocy и деръжанья и владзы и въ посесию подаль и завелъ и, инъвенътаръ списавыши, боярь и стрелъбу замъковую служебнику его королевское милости подаль и деръжачимъ того старо(с)ътва служебника того пана Петра Липиньского зосътавилъ.

А такъ мы, возные, будучи на то(и) справе и чога добре вядомы, дали есьмо на то сесь нашъ листъ увяжъчи(и) с печатями и съ подьписами рукъ нашихъ.

Писанъ ув Ѡвручомъ року, м̃(с)ца и дня звышь писаного.

В того квити печате(и) две, а подьпись рукъ тыми словы:

Микола(и) Зедужевичъ, енераль во(з)ны(и) воево(д)ства Киевского, рука власная; Ѡнофре(и) Фалеевичъ Жолоньски(и), енераль возныхъ(и), рука власная.

Которое ѿчевистое со(з)нанъе возныхъ и квитъ ихъ до книгъ врядовыхъ
27 замъку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ского принято и записано есть. //

38. *Справа пана Якова Кирѣдеевича Лемеша зъ его мл(ст)ю пномъ Адамомъ Олизаромъ и зъ малъжонъкою его милосѣти.*

Року тисеча шестъсотъ пятого, м(с)ца февралѣ, двадцатъ сегого дня.

Писа(л) и присылалъ до вѣрѣду его королевское милосѣти замъку Житомирского до мене, Матеуша Клембовского, на тотъ часъ намѣстника подстаростѣва Житомирского, земенинь земъли Киевское панъ Яковъ Лемешъ, оповедаючи и обтежливе жалуючи на его милосѣть пана Адама Олизара Вольчковича и на малъжонъку его милосѣти пнюю А(н)нну [!] Тхоревского о томъ,

ижъ, де(и), року теперъ идучого, тисеча шестъсотъ пятого, м(с)ца февралѣ розныхъ дней, першого, второго и третьего, менованые ихъ милосѣть пнъ Олизар изъ малъжонъкою своею однякою волею и порозуменьемъ своимъ одняста(и)нымъ, насылаючи мощно, квалътомъ черезъ урядника своего топориского на (и)ме Яна Столецкого и ара(н)дара своего топориского жъ на (и)мя Ха(з)ка, жида, поддаными, то зъ волостыю Топорискою на властны(и) кгрунтъ мо(и) Селецьки(и) уверхъ речъки, Рыхты прозываемое, границу перешедши, на которую // и листъ сво(и) добровольны(и) далъ и презъ возныхъ посътупилъ тымъ же властную руду рудника моего на (и)мя Адама⁷⁶ выробленую, полосканую ошмъ сотъ возъ, побравши и квалътовне пограбивши, до своео рудни перевозили и на пожитокъ сво(и) обернули.

Которую побравши руду и на томъ мѣстцу съвоихъ рудниковъ посътавили и оную руду и до сихъ часовъ берутъ, в чомъ яз шацую тую ошмъсотъ возъ руду на дѣве тисечи золотыхъ польскихъ шкоды меную, оsobливѣ што берутъ тую руду на три тисечи золотыхъ польскихъ шкоды.

При которомъ оповеданью того дня, на дате выше(и) менованого, тутъ же, стоечи очевисѣто передо мною передо мною [!] на вѣрѣде, енералъ возныхъ(и) воеводства Киевского шляхетны(и) Василе(и) Сосъницки(и) ку записованью до кнѣигъ созналъ и водълугъ того сознанья своего квити подъ печатю и съ подыписомъ руки своео писаны(и) тыми словы подал:

Яз, Василе(и) Сосъницки(и), енералъ возныхъ(и) воеводства Киевского, сознаваю тымъ моимъ квитомъ ку записова(н)ю // до кнѣигъ вѣрдовыхъ,

ижъ року теперъ идучого, тисеча шестъсотъ пятого, мѣсеца февралѣ шостого дня, былъ есьми взятымъ на съправу и потребу его милосѣти пана Якова Лемеша до маетьносѣти его милосѣти Селецькое. Тамъ же, за оказованьемъ и обвоженьемъ рудника его Адама, видѣлъ есьми на вѣрочищу верхъ речъки Рыхты, прозываемое Галолобатютинъ, мѣстца порожныне немалые, гдѣ, зпать, было руды немало выробленое и свежо побраное, и съледъ видѣлъ есьми свежи(и), же тая руда повожона до рудни пана Олизаровы. Тамъ же и рудниковъ ихъ милосѣти пана Олизаровыхъ и малъжонъки его милосѣти засталъ есьми и пыталъ ихъ, за чинимъ бы росъказаньемъ тую руду робили. Которые поведили, ижъ за росказаньемъ урядника и арандара ихъ милосѣти // пана

⁷⁶ Початкову літеру а виправлено з о.

Олизаровыхъ и малъжонъки его милосѣти. Тамъ же ми рудникъ менованы(и) пна Лемешовъ оповедалъ и менилъ быть именемъ пна своего на томъ мѣстцу на властномъ кгрунте Селецькомъ отъ пана Олизара властное руды моео побрано немало, о чомъ, де(и), все шире(и) на оповеданью пна Лемешовомъ, пана моего, описано и доложено естъ. А такъ яз, возныхъ(и), што мѣ видѣлъ и слышалъ, на то мѣ ку записованью до кнѣигъ вѣрдовыхъ далъ тотъ мо(и) квити подъ печатю моею и съ подыписомъ властное руки моео.

Писанъ в Житомиру.

Василе(и) Сосъницки(и), енералъ, рука власная.

Которое то оповеданье и жалоба, такъ же и очевисѣтое сознанье возного и квити его до кнѣигъ вѣрдовыхъ замъку госъподарского Житоми(р)ского принято и записано естъ.

Конѣ(ц) м(с)ца февралѣ в року 1605-мъ, а початокъ м(с)ца ма(р)та в року 1605-(м).

39. *Справа пано(в) Покотило(в) с пно(м) Гурияшо(м) Со(л)таном(м). //*

Року 1605, м(с)ца ма(р)та, 3 дня.

На вѣрѣде его королевское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушомъ Клембовскимъ, намѣстникомъ по(д)старо(с)тва Житоми(р)ского, по(с)тановившисѣ, енералъ во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского шляхе(т)ны(и) Ива(н) Выго(в)ски(и) ку записова(н)ю до кнѣигъ со(з)на(л) и во(д)лу(г) со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печатю и (с) по(д)писо(м) руки своео писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Ива(н) Выго(в)ски(и), енералъ во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)наваю ты(м) мои(м) квитомъ ку записова(н)ю до кнѣигъ вѣрдовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского, ижъ року теперешнего, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца фе(в)ралѣ, одинна(д)цатого дня, маючи при себе дво(х) шля(х)тичовъ люде(и) добры(х), пна Яна Можного а пна Стани(с)лава Пре(з)де(ц)кого, за прида(н)емъ и по(с)ла(н)е(м) о(т) вѣрѣду кгро(д)ского Кие(в)ского, былъ есьми на справѣ и потребе пно(в) Покотилочо(в), пна Яна, пна Тимофея и пна Григо(р)я, то е(ст) за декрето(м) кгро(д)ски(м) кие(в)ски(м) в року тисеча ше(ст)со(т) второго, м(с)ца ноябѣря, два(д)ца(т) пятого дня учинены(м), и записо(м) увя(ж)чи(м) о(т) того жъ уряду и суду кгро(д)ского Кие(в)ского, е(з)ди(л) есьми на о(т)праву сумы пнзе(и) копъ дво(х)со(т) сорока и чотыре(х), копъ гроше(и) пя(т)деся(т) лито(в)ски(х) до мае(т)ности половицы села, прозываемого Белокорови(ч), его мл(с)ти пна Гурияша Со(л)тана. Тамъ же, будучи в то(м) селе, в небы(т)но(с)ти менованого пна Со(л)тана, теды (м) о(т)аману его тамошнему на (и)мя Ку(з)ме то(т) декре(т) и ли(ст) увя(ж)чи(и) о(т) суду кгро(д)ско(г)[о] Кие(в)ского показа(в)ши и до(с)тато(ч)не(и) пере(д) ни(м) вычита(в)ши

и копєи та(к) с того декрету, яко и (з) ли(с)ту увя(ж)чого, слово в слово списаные, по(д) печат(т)ю и с по(д)писо(м) руки своеє до рукъ пода(в)ши, упоминало(м)ся, е(ст)ли же во(д)лу(г) того декрету и ли(с)ту увя(ж)чого его ли(с)т) преречены(и) пань Гурияшь Со(л)танъ в меновано(и) сумє пнзе(и) преречены(м) пно(м) Покотило(м) у має(т)но(ст) и добра свои половицу села Белокорово(ч) по(с)тупує(т) увязова(н)є и ѿ(т)праву.

Которы(и) то атама(н) на (и)мя Ку(з)ма поведи(л), и(ж), де(и), я маючи ро(с)каза(н)є ѿ(т) его мл(с)ти пна своего Гурияша Сольтана, абы (м) жа(д)ного увязова(н)я и ѿ(т)правы пно(м) Покотило(м) и добра его мл(с)ти жа(д)ные та(к) у Белокорово(чи), // яко и (в) и(н)шиє а(ч) допу(с)ка(л), яко (ж) имене(м) пна своего пна Со(л)тана увязова(н)я и ѿ(т)правы в менованую має(т)но(ст) не допу(с)ти(л) и мо(ц)но заборони(л), в чо(м) се его мл(с)т) па(н) Гурияшь Со(л)та(н) декретови менованому кгро(д)скому кие(в)скому спротиви(л) и ему досы(т) не (в)чини(л), зачи(м) въ шкоды и за(к)лады попа(л), ѿ чо(м) все(м) шире(и) и до(с)тато(ч)не(и) то(т) декре(т) менованы(и) в себе ѿбмо(в)ляє(т). Яко (ж) ѿ(т)то(л) з ни щи(м) ⁷⁷ мусєли е(с)мо ѿ(т)ехати, што все пнове Покотилове мною, во(з)ны(м), и шля(х)тою ѿ(с)вє(т)чили. А такъ я, во(з)ны(и), на то(и) справе бы(в)ши и захова(в)шиє во(д)лу(г) при(с)то(и)ности вряду своего, на то (м) ку записова(н)ю до кни(г) врядувы(х) да(л) то(т) мо(и) кви(т) по(д) печат(т)ю моею и с по(д)писо(м) руки (вла(ст)ное) ⁷⁸ моеє.

Писа(н) у Житоми(р)у року [тисєча] ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца марца, третєго дня.

Которє ѿчевистое со(з)на(н)є во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врядувы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло принято и записано єсть.

40. *Справа пна Третьяка
зъ пно(м) Опанасо(м) Дъ(д)ко(в)ски(м).*

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 3 дня.

На вряду єго короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бс(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ско(г)ло, по(с)танови(в)шиє ѿчевисто, єнера(л) во(з)ны(и) воєво(д)ства Кие(в)ского, шляхє(т)ны(и) Ива(н) Выго(в)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печат(т)ю и (с) по(д)писом руки своеє, также по(д) печат(т)ми шля(х)ты в реляции его менованы(х) писаны(и), тыми словы пода(л):

Яз, Ива(н) Выго(в)ски(и), єнера(л) во(з)ны(и) зє(м)ли Кие(в)ское, со(з)нава(м) тымъ кви(т)о(м)-со(з)на(н)є(м) мои(м), и(ж) року тепє(р) идучого, ти-

⁷⁷ Тобто, з ни з щи(м).

⁷⁸ Слово написанє зверху над словом руки.

сєча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ге(н)вара, сє(м)на(д)цатого дня, будучи мнє, во(з)ному, взятому на справу и потребу урожного его мл(с)ти пна Стани(с)лава Третьяка а пна Опанаса Григо(р)євича Дє(д)ко(в)ского, а пна Василя Крупско(г)ло, єнерала зє(м)ли Кие(в)ское, до которє справы маочи те(ж) при себе стороною шля(х)ту, люде(и) добры(х), зємя(н) зє(м)ли Кие(в)ское пна Сака Борисовича Дє(д)ко(в)ского а пна [Я] (р)молу ⁷⁹ Максимовича Выговского, тєды, дня вы(ш) меновано(г)ло // вышь меновано(г)ло, будучи мнє в сєлє Белошича(х), та(м) же пнь Опанась Дє(д)ко(в)ски(и) а пнь Василє(и) Крупски(и), чере(з) мєнє, во(з)ного, и сторону во(д)лє ли(с)ту добровольного запису своего вечи(с)того его мл(с)ти пану Третьяку на вечи(с)тую продажу имє(н)я, кгру(н)ты ⁸⁰ ча(с)ти и(х) всеє третєє у Белоши(ч) ѿ(т) Григо(р)я Игнатовича Белоши(ц)кого правомъ слушны(м) вечи(с)ты(м) набытоє и ѿ(т) давны(х) часо(в) у спо(и)ко(и)но(м) [!] дє(р)жа(н)ю маючє, на то даноє.

Которую всю ча(ст) свою у Белоши(ч) его мл(с)ти пну Третьяку з будова(н)є...ко(м) [?] на то(и) части з сєлицами, ѿгородами, навозы погно(и)ными, с полями, старыми и новыми, проробки, заросьялами, дубровами, борами, че(р)тежами, зъ сєножа(т)ми, з лєсами, деревомъ бо(р)тнымъ, бчо(л)ны(м) и бє(з)пчоль, и зо всим(и) а всякими пожи(т)ки, во(д)лє запису своего вечи(с)то(г)ло и вє(д)лє спра(в) да(в)ны(х) вечи(с)ты(х) ѿ(т) Григо(р)я Белоши(ц)кого и(м) даны(х), а на сє(с) ча(с) вжє вечностью ѿ(т) ни(х), его мл(с)ти пну Третьяку ствє(р)жоны(х) и вляны(х), зо (в)сєю и всякою широко(ст)ю того кгру(н)ту Белоши(ц)кого на ча(ст) и(х) належачого подали, по(с)тупили и у (с)поко(и)ное а вечистое дє(р)жа(н)є завєли. Которого увяза(н)я чере(з) мєнє, возного, его милости пну Третьяку и (с)луга(м) его мило(с)ти при то(м) будучи(м) ѿ(т) пна Опанаса Дє(д)ко(в)ского а пна Василя Крупского тоє ча(с)ти кгру(н)ту у Белоши(ч) поданого яко вла(ст)ности и(х) ни(х)то не боронилъ.

А што тамъ збо(ж)я, жито(м) на поля(х) засеяного е(ст), пна Опанаса Дє(д)ко(в)ского, тєды то на сєє лєто пнь Опанас(с) на себе зняти має(т). И на то я, возны(и), его мл(с)ти пну Третьяку да(л) сє(с) кви(т) мо(и) ку записана(н)ю до кни(г) вряду его короле(в)ское мл(с)ти Житоми(р)ского по(д) печат(т)ю и с по(д)писо(м) вла(с)ное руки моеє, также по(д) печат(т)ми стороны имєны менованы(х) на то(и) справе будучи(х). Писа(н) у Белоши(ч) року тисєча ше(ст)со(т) пятого(г)ло, м(с)ца ге(н)вара, ѿ(с)могана(д)ца(т)лого дня.

Которє ѿчеви(с)тое со(з)на(н)є во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врядувы(х) а(м)ку г(с)дрьско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло принято и записано є(ст). // ⁸¹

⁷⁹ Перша літера в слові залита чорнилом.

⁸⁰ Виправленє в кінці слова, очевидно, у на ы чи навпаки.

⁸¹ Трохи іншим чорнилом дописано в останньому рядку: *и або то(т) засево(к) сво(и) зєо(д)не его мл(с)ти пну Третьяку пу(сти)ти має(т).*

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 10 дня.

41. Со(з)на(н)е во(з)ны(х) в справе его мл(с)ти пна Ма(т)фея Немирича
 зъ его мл(с)тью пно(м) князе(м) Романо(м) Ружи(н)ски(м).
 На вряде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною
 Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)-
 ского, по(с)танови(в)шисе очевисто, енералове возные воево(д)ства Кие(в)-
 ско(г)ло, шляхе(т)ные Василе(н) Со(с)нички(и) а Стефа(н) Пи(н)че(в)ски(и) ку
 записова(н)ю до книгъ со(з)нали и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т),
 по(д)печа(т)ми и с по(д)писами ру(к) свои(х) писаные, тыми словы подали:
 Яз, Василе(и) Со(с)нички(и), а я, Стефа(н) Пи(н)че(в)ски(и), енералове
 во(з)ные воево(д)ства Кие(в)ского, созывае(м) ты(м) наши(м) кви(т)ом, и(ж)
 року тепе(р) идучого тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ма(р)ца, ѿ(с)мо(г)ло
 дня, маючи мы при собе сторону шля(х)тичо(в) дву(х), пна Яна Пе(т)ро(в)ско-
 (г)ло а пна Якуба Губу, были е(с)мо на справе его мл(с)ти пна Ма(т)фея Не-
 мирича в мае(т)ности его мл(с)ти в Ъ(в)ницы в небы(т)ности его мл(с)ти пна
 Ма(т)фея Немирича при пну Стефану Ро(д)кевичу, вря(д)нику и(в)ни(ц)кому,
 на кгру(н)те(х) его мл(с)ти пна Ма(т)фея Немирича в дуброве и (в) бору, и (в)
 лесо(х). Та(м) же е(с)мо видели спу(с)тоше(н)е дубровы, бору а лесо(в), пору-
 баного дерева на ки(л)ка тысяче(и) и свепеты на ки(л)ка деся(т). В то(и) же
 дуброве и (в) бору за(с)тали есмо ѿ двесте члв(к)а з возами, из розными бронями,
 рубаютъ⁸² дерево до будова(н)я, на дрова и на (в)шелякие пожи(т)ки свои.
 ѿны(х) Ре(д)кеви(ч), уря(д)никъ и(в)ни(ц)ки(и), пере(д) нами, во(з)ными, и при
 на(с) будущую стороною пыта(л) ты(х) мужико(в) дво(х) на (и)ме ѿни(с)ка и
 ѿли(х)вира, чии вы по(д)данные. ѿни поведили та(к), и(ж) мы по(д)данные его
 мл(с)ти князя Романа Ружи(н)ско(г)ло (з) Зарубич и (з) Волицы, и тое дерево
 в бору и (в) дуброве в лесо(х) мы порубали за ро(с)каза(н)емъ его мл(с)ти князя
 пна нашего и (в)ряду наше(г)ло пна Яна Заклики и Макара Денисовича, во(и)-
 та котеле(н)ско(г)ло.
 Также па(н) Стефа(н) Ро(д)кеви(ч), уря(д)никъ и(в)ни(ц)ки(и), тые шкоды,
 поруба(н)е дерева и тые дороги не(з)выклье (з) Заруби(ч) и (з) Волицы чере(з)
 31 кошы и чере(з) ри(ч)ку Блуд(ков)ку, чере(з) границы и чере(з) заруки // в ли-
 (с)те(х), записаны(х) нами, во(з)ными, и при на(с) будущую стороною све(т)-
 чи(л) и ѿ(б)води(л).
 И на то мы, во(з)ные, се(с) нашъ кви(т) с печа(т)ми нашими и (с) по(д)писо(м)
 ру(к) наши(х) вла(с)ны(х) ку записанью⁸³ до кни(х)⁸⁴ врядовы(х) дали.

На вряде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною
 Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)-
 ского, по(с)танови(в)шисе очевисто, енералове возные воево(д)ства Кие(в)-
 ско(г)ло, шляхе(т)ные Василе(н) Со(с)нички(и) а Стефа(н) Пи(н)че(в)ски(и) ку
 записова(н)ю до книгъ со(з)нали и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т),
 по(д)печа(т)ми и с по(д)писами ру(к) свои(х) писаные, тыми словы подали:
 Яз, Василе(и) Со(с)нички(и), а я, Стефа(н) Пи(н)че(в)ски(и), енералове
 во(з)ные воево(д)ства Кие(в)ского, созывае(м) ты(м) наши(м) кви(т)ом, и(ж)
 року тепе(р) идучого тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ма(р)ца, ѿ(с)мо(г)ло
 дня, маючи мы при собе сторону шля(х)тичо(в) дву(х), пна Яна Пе(т)ро(в)ско-
 (г)ло а пна Якуба Губу, были е(с)мо на справе его мл(с)ти пна Ма(т)фея Не-
 мирича в мае(т)ности его мл(с)ти в Ъ(в)ницы в небы(т)ности его мл(с)ти пна
 Ма(т)фея Немирича при пну Стефану Ро(д)кевичу, вря(д)нику и(в)ни(ц)кому,
 на кгру(н)те(х) его мл(с)ти пна Ма(т)фея Немирича в дуброве и (в) бору, и (в)
 лесо(х). Та(м) же е(с)мо видели спу(с)тоше(н)е дубровы, бору а лесо(в), пору-
 баного дерева на ки(л)ка тысяче(и) и свепеты на ки(л)ка деся(т). В то(и) же
 дуброве и (в) бору за(с)тали есмо ѿ двесте члв(к)а з возами, из розными бронями,
 рубаютъ⁸² дерево до будова(н)я, на дрова и на (в)шелякие пожи(т)ки свои.
 ѿны(х) Ре(д)кеви(ч), уря(д)никъ и(в)ни(ц)ки(и), пере(д) нами, во(з)ными, и при
 на(с) будущую стороною пыта(л) ты(х) мужико(в) дво(х) на (и)ме ѿни(с)ка и
 ѿли(х)вира, чии вы по(д)данные. ѿни поведили та(к), и(ж) мы по(д)данные его
 мл(с)ти князя Романа Ружи(н)ско(г)ло (з) Зарубич и (з) Волицы, и тое дерево
 в бору и (в) дуброве в лесо(х) мы порубали за ро(с)каза(н)емъ его мл(с)ти князя
 пна нашего и (в)ряду наше(г)ло пна Яна Заклики и Макара Денисовича, во(и)-
 та котеле(н)ско(г)ло.
 Также па(н) Стефа(н) Ро(д)кеви(ч), уря(д)никъ и(в)ни(ц)ки(и), тые шкоды,
 поруба(н)е дерева и тые дороги не(з)выклье (з) Заруби(ч) и (з) Волицы чере(з)
 31 кошы и чере(з) ри(ч)ку Блуд(ков)ку, чере(з) границы и чере(з) заруки // в ли-
 (с)те(х), записаны(х) нами, во(з)ными, и при на(с) будущую стороною све(т)-
 чи(л) и ѿ(б)води(л).
 И на то мы, во(з)ные, се(с) нашъ кви(т) с печа(т)ми нашими и (с) по(д)писо(м)
 ру(к) наши(х) вла(с)ны(х) ку записанью⁸³ до кни(х)⁸⁴ врядовы(х) дали.

Яз, Василе(и) Со(с)нички(и), а я, Стефа(н) Пи(н)че(в)ски(и), енералове
 во(з)ные воево(д)ства Кие(в)ского, созывае(м) ты(м) наши(м) кви(т)ом, и(ж)

року тепе(р) идучого тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ма(р)ца, ѿ(с)мо(г)ло

дня, маючи мы при собе сторону шля(х)тичо(в) дву(х), пна Яна Пе(т)ро(в)ско-

(г)ло а пна Якуба Губу, были е(с)мо на справе его мл(с)ти пна Ма(т)фея Не-

мирича в мае(т)ности его мл(с)ти в Ъ(в)ницы в небы(т)ности его мл(с)ти пна

Ма(т)фея Немирича при пну Стефану Ро(д)кевичу, вря(д)нику и(в)ни(ц)кому,

на кгру(н)те(х) его мл(с)ти пна Ма(т)фея Немирича в дуброве и (в) бору, и (в)

лесо(х). Та(м) же е(с)мо видели спу(с)тоше(н)е дубровы, бору а лесо(в), пору-

баного дерева на ки(л)ка тысяче(и) и свепеты на ки(л)ка деся(т). В то(и) же

дуброве и (в) бору за(с)тали есмо ѿ двесте члв(к)а з возами, из розными бронями,

рубаютъ⁸² дерево до будова(н)я, на дрова и на (в)шелякие пожи(т)ки свои.

ѿны(х) Ре(д)кеви(ч), уря(д)никъ и(в)ни(ц)ки(и), пере(д) нами, во(з)ными, и при

на(с) будущую стороною пыта(л) ты(х) мужико(в) дво(х) на (и)ме ѿни(с)ка и

ѿли(х)вира, чии вы по(д)данные. ѿни поведили та(к), и(ж) мы по(д)данные его

мл(с)ти князя Романа Ружи(н)ско(г)ло (з) Зарубич и (з) Волицы, и тое дерево

в бору и (в) дуброве в лесо(х) мы порубали за ро(с)каза(н)емъ его мл(с)ти князя

пна нашего и (в)ряду наше(г)ло пна Яна Заклики и Макара Денисовича, во(и)-
 та котеле(н)ско(г)ло.

Также па(н) Стефа(н) Ро(д)кеви(ч), уря(д)никъ и(в)ни(ц)ки(и), тые шкоды,
 поруба(н)е дерева и тые дороги не(з)выклье (з) Заруби(ч) и (з) Волицы чере(з)
 31 кошы и чере(з) ри(ч)ку Блуд(ков)ку, чере(з) границы и чере(з) заруки // в ли-

(с)те(х), записаны(х) нами, во(з)ными, и при на(с) будущую стороною све(т)-
 чи(л) и ѿ(б)води(л).

И на то мы, во(з)ные, се(с) нашъ кви(т) с печа(т)ми нашими и (с) по(д)писо(м)
 ру(к) наши(х) вла(с)ны(х) ку записанью⁸³ до кни(х)⁸⁴ врядовы(х) дали.

⁸² Виправлено; було рубаять.

⁸³ Тут наче виправлення на записанию.

⁸⁴ Помилка, слід читати книг.

Писа(н) в Житомеру.

Которое ω чеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ны(х) и кви(т) и(х) до кни(г) врьдо-вы(х) за(м)ку $\tilde{r}$ (с)дрьского Житоми(р)ского принято и записано есть.

42. *Справа его мл(с)ти пна Ма(т)фея Немирича
зъ его мл(с)тю князе(м) Романо(м) Ружи(н)скимъ.*

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 10 дня.

Ω поведа(л) и жалова(л) уря(д)никъ его мл(с)ти пна Ма(т)фея Немирича, па(н) Стефа(н) Ро(д)кеви(ч), уря(д)никъ и(в)ни(ц)ки(и), в небы(т)но(с)ти его мл(с)ти пна мо(и)го, и(ж) по(д)даные его мл(с)ти князя Романа Ружи(н)ско(г) [о] съ села Заруби(ч) и з Волицы, наеха(в)ши в дуброву и (в) бо(р), не ω подно-кро(т)⁸⁵ мощно и кгва(л)то(м), з великою ти(ч)бою⁸⁶ [?], людо(м), и (з) великою ω бороною та(к), яко до потреби. Я, вѣдячи тую великую шкоду в мае(т)-но(с)ти его мл(с)ти пана мо(и)го в кгру(н)те И(в)ни(ц)ко(м), та(к) велики(х) и (не)зми(р)ны(х) шко(д) в дуброве и (в) бору, и (в) лесохъ порубание дерева на ки(л)ка тисече(и) и (с)вепети на ки(л)ка деса(т) ω (д) по(д)даны(х) его мл(с)ти князя Романа Ружи(н)ского, (я)⁸⁷ взя(в)ши во(з)ны(х) дво(х), урожоно(г) [о] Васи(л)я Со(с)ни(ц)кого а (С)тефана Пи(н)че(в)ского и (ст)орону, дву(х) шля(х)тич(о)в), пна Яна Пе(т)ро(в)ского а пана Якуба Губу, и за(с)та(л) есми [и](х) в дуброви ω двѣсте члѣка и(з) возами, рубаю(т) дерево до будованя и на дрова. Пыта(л) е(с)ми и(х), дво(х) мужико(в), на (и)ме Ω ни(с)ка, а другого Ω ли(х)фира пере(д) во(з)ными и стороною: «Ис которого вы села и чии по(д)даные Ω ны такъ поведали, и(ж) по(д)даные мы его мл(с)ти князя Романа Ружи(н)ско(г) [о] [з] Заруби(ч) и з Волицы. Тое дерево беромъ и дрова на пожитокъ собъ ω борочаемъ за розказаня его мл(с)ти нашего и (в)ряду нашего пна Яна Заклики, такъ те(ж) во(и)та (нашего) Макара Денисовича, во(и)та котеле(н)ско(г) [о], и дороги не(з)выкые положили [з] Заруби(ч) и (з) Волицы чере(з) копцы и чере(з) ри(ч)ку Блю(д)ко(в)ку и чере(з) тые границы в дуброву и (в) бу(р)ъ Кгубы его мл(с)ти, в кгру(н)ты его мл(с)ти пна мо(ег) [о] пна Ма(т)фея Немирича И(в)ни(ц)ки(и) уе(ж)дчаю(т), де(и), и е(з)дятъ.

Которое // то ω поведа(н)е и жалоба менованого уря(д)ника до кни(г) е(ст) записано.

⁸⁵ Очевидно, слід читати *неповднокрот*.

⁸⁶ Мабуть, *личбою*.

⁸⁷ Написано іншим чорнилом.

43. *Созна(н)е во(з)ного в справе*

пна Лукаша Стенпъко(в)ско(г) (о)

зъ его мл(ст)ю пно(м) Петро(м) Стрыбыле(м).

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 11 дня.

На врьде его к(р). мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ско(г) [о] передо (м)ною, Ма-теушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Жи-томи(р)ского, по(с)танови(в)ши(с) ω чеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печат(ю) (с) по(д)пи-со(м) руки своее писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)-ско(г) [о], со(з)наваю ты(м) мои(м) квито(м), и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ма(р)ца, пе(р)вого дня пода(л) и положи(л) е(с)ми позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) на трибуна(л) голо(в)ны(и) трибуна(л)ски(и) на воево(д)ство Во(л)ны(н)ское в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пятомъ, належачи(и) и припадаючи(и) в мае(т)но(с)ти его мл(с)ти пна Петра Стрыбыля в Студено(и) Воде, у ворота двора его тамошнего во(т)кну(л) и по(д)даны(м) тамошни(м) и челяди дво(р)но(и) ω каза(л), ω поведа(л) писаны(и) то(т) позо(в) по само(г) [о] менованого пна Петра Стрыбыля в речи и жалобе шляхе(т)не уро-жоного пна Лукаша Сте(м)пко(в)ско(г) [о] ω не(с)лушное бра(н)е мыта, ω чомъ шире(и) и до(с)тато(ч)не(и) то(т) позо(в) в собе ω бмо(в)ляе(т), и ро(к) (к) ста(н)ю ку праву за тымъ по(з)во(м) ω бу(д)ву(м) сторона(м), ω соба(м) выше(и) менова-ны(м), зложи(л) и ω (з)на(и)ми(л) е(с)ми на трибунале звышь меновано(м) ста-новити. И на то (м) ку записова(н)ю до кни(г) врьдовы(х) за(м)ку $\tilde{r}$ (с)дрьского Житоми(р)ского да(л) то(т) мо(и) квитъ по(д) печат(ю) моею и (с) по(д)писо(м) вла(с)ное руки моее.

Писан в Житомиру.

Которое ω чеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врьдовы(х) за(м)ку $\tilde{r}$ (с)дрьско(г) [о] Житоми(р)ско(г) [о] принято и записано есть.

44. *Справа пна Будише(в)ского*

с пно(м) Жарославскимъ.

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 16 дня.

Шляхе(т)ны(и) Мате(и) Дуди(н)ски(и), енера(л) воево(д)ства Кие(в)ского, ³² пере(д) // врьдо(м) наши(м) Житоми(р)ски(м) кгру(д)ски(м) ω бли(ч)не ста(в)ши, со(з)на(л), же часу неда(в)но(г) [о] бы(л) по(с)ла(н) ω (т) шляхе(т)но(г) [о] пна Петра Будише(в)ско(г) [о] до шляхе(т)ного Жересла(в)ско(г) [о] мае(т)но(с)ти, в которо(м) его вла(ст)но(м) дворе козы, которые е(ст) покраденые пну Будише(в)-скому, за(с)та(л) и ему само(му) стороны сгубы ω ве(ц) сорока, барано(в) два(д)цати, ко(з) два(д)цати вину да(л).

Которы(и) то Жеросла(в)ски(и), неви(н)но(ст) свою указуючи, стави(л) заво(и)щу⁸⁸, ω(т) которого тые козы вышли, Федора Волошина зъ села Лебединець, в де(р)жаве шляхе(т)ного Ю(р)я Завиши, по(д)дано(г)ло, с которо(г)ло Федора, яко шкодце, имєне(м), пна Будише(в)ского справе(д)ливости то(и) же возны(и) права⁸⁹ у пна Завиши домага(в)ся. Которое справе(д)ливо(с)ти па(н) Завиша, на право се не ω(г)ледаючи и ω(в)шемь злодея прили(ч)но(г)ло ω(х)раняючи, чинити не хоти(л), ω що все преречены(и) па(н) Будише(в)ски(и) ты(м) во(з)ны(м) напроти(в)ко Юря Завиши све(т)чи(л)ся:

Maciej Dudinski generał wojewodstwa Kioowskie reka własna.

Которое ωчеви(с)тоє со(з)на(н)є во(з)но(г)ло до кни(г) е(ст) записа(но).

45. *Справа пна Ивана Прежо(в)ско(г)ло*

зъ его мл(с)тю

пно(м) ω(с)тафияно(м) Тишкевичо(м).

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 16 дня.

На вряде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ско(г)ло, по(с)танови(в)шисє ωчеви(с)то, его мл(ст) па(н) Ива(н) Прежо(в)ски(и), маючи при себе єнерала во(з)ного воєво(д)ства Кие(в)ско(г)ло, шляхе(т)ного Васи(л)я Со(с)ни(ц)кого, ωповеда(н)є и ω(с)ве(т)че(н)є на его мл(ст) пна ω(с)тафияна Тишкевича, воєводы бере(с)те(и)ско(г)ло, старо(с)ту ля(и)ско(г)ло, тыми словы чини(л)⁹⁰ и на ма(л)жо(н)ку его мл(с)ти пнюю Зофию з Вышне(в)ца (тыми словы учинилъ)⁹¹,

и(ж), де(и), и(х) мл(ст) зо(ст)али ми ви(н)ны на ωбликгъ, запи(с) свои доб(ро)во(л)ны(и) пе(в)ную суму пнзе(и) тисечу ко(п) гроше(и) лито(в)ски(х). //

Которую то суму пнзе(и) во(д)лу(г) меновано(г)ло запису свое(г)ло мели и пови(н)ни были на рокъ и днь пе(в)ны(и), то е(ст) середопо(ст)ную среду великого по(сту) в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пятомъ, ту(т) на его короле(в)ское мл(с)ти в за(м)ку Житоми(р)ско(м) ω(т)да(т) и заплати(т).

Которы(и) то рокъ и днь яко дня сєго(д)нешнего, на дате выше(и) менованого, припа(л).

Которого да(н)я ту(т), на вряде, пи(л)нуючи и поча(в)ши спора(н)ку чере(з) целы(и) днь а(ж) до нешпо(р)ное години, а пото(м) и до (с)ме(р)ка(н)я ω(т)да(н)я менованое сумы пнзе(и) ω(т) его мл(с)ти пна ω(с)тафияна Тишкевича и ω(т) ма(л)жо(н)ки его мл(с)ти ωчекива(л), ни(ж)ли и(х) мл(ст)ь якъ сами чере(з)

⁸⁸ Очевидно, *забо(и)щу*.

⁸⁹ В кінці слова перекреслено надрядкове м.

⁹⁰ Словосполучення *тыми словы чинил* обведено чорнилом і перекреслено.

⁹¹ Дописано над рядком іншим чорнилом.

себе, та(к) чере(з) умошованого своего, яко и ни чере(з) кого и(н)шо(г)ло менованое сумы пнзе(и) мне не ω(т)дали и не заплатили и досы(т) ωбликгови своему не учинили, за чи(м) в совито(ст), в заклады, шкоды и наклады попали, ω чо(м), де(и), все(м) шире(и), а меновите то(т) ли(ст)-запи(с) и(х) мл(с)ти доб(ро)во(л)ны(и) в себе ω(б)мо(в)ляе(т).

Которую то пи(л)но(ст) свою а неω(т)дан(є) ω(т) его мл(с)ти пна ω(с)тафияна Тишкевича и ма(л)жо(н)ки его мл(с)ти менованое сумы пнзе(и) его мл(ст) па(н) Прежо(в)ски(и) [передо] мною, врядо(м), ωповеда(в)ши, преречены(м) во(з)ны(м) ω(с)ве(т)чи(в)ши, проси(л), абы тая протє(с)тация пи(л)но(с)ти его до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ско(г)ло принята и записана была, што е(ст) принято и записано.

46. *Справа его мл(с)ти князя Романа Ружи(н)ско(г)ло*

зъ его мл(ст)ю

пно(м) Стани(с)лаво(м) Надариньскимъ.

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 19 дня.

На вряде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ского, по(с)танови(в)шисє ωчеви(с)то, во(з)ны(и) єнера(л) воєво(д)ства Кие(в)ско(г)ло, шляхе(т)ны(и) Да(х)но Бутримо(в)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)наль и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т)у по(д) печатю и (с) по(д)писомъ руки своеє писаны(и) тыми словы пода(л):

33 Яз, Да(х)но Бутримо(в)ски(и), во(з)ны(и) єнера(л) // воєво(д)ства Кие(в)ско(г)ло, зе(з)нава(м) ты(м) мои(м) во(з)но(в)ски(м) кви(т)ом, и(ж) року тепє(р) идучо(г)ло, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ма(р)ца, шосто(г)ло на(д)ца(т)лого дня, будучи я взяты(и) на (с)праву и потребу его мл(с)ти князя Романа Нариму(н)товича Ружи(н)ского и маючи при себе стороною шля(х)ту, люде(и) добры(х) пна Миколая Понято(в)ского а пна Яна Кото(в)ско(г)ло, было(м) во(и)меня(х) его мл(с)ти князя Романа Ружи(н)ско(г)ло, прозываемыхъ селе Ставища(х) а (в) ме(с)те(ч)ку Романо(в)це, в селе Черня(в)це и (в) селе Жидо(в)ца(х). Та(м) же чере(з) мене, во(з)ного, и шля(х)ту уряд(н)икъ⁹² его мл(с)ти князя Ружи(н)ско(г)ло паволо(ц)ки(и) пнь Валерия(н) Понято(в)ски(и) именемъ пна своего, его мл(с)ти князя Ружи(н)ско(г)ло, во(д)лу(г) ли(с)ту-запису его мл(с)ти доброво(л)ного в сумє пнзе(и) в девети тисеча(х) и в дво(х) золо(т)-тыхъ [!] по(л)ски(х) его мл(с)ти пну Стани(с)лаву Надари(н)ско(му) выше(и) поменєныє имє(н)я. села и ме(с)те(ч)ко з лю(д)ми, з кгру(н)та(ми) и и(х) вся-

⁹² Частина слова *-они-* дописана зверху іншим чорнилом.

ки(ми) пожи(т)ки и принале(ж)но(с)тями и доходами на три роки спо(л)ны(х), напере(д) по себе идучи(х), по(с)тупиль до (с)поко(и)ного де(р)жа(н)я и (в)ладзы пода(л) и ты(м) по(д)даны(м) вси(м) по(с)луше(н)ство на его мл(ст) пна Надари(н)ского имене(м) пна свое(г)ло] заказа(л); его мл(ст) пнь Надари(н)ски(и) са(м) до (в)ладзы и (в)жива(н)я своего приня(л) и (в)зя(л), яко (ж) списа(в)ши и(н)ве(н)та(р) вси(х) по(д)даны(х) и пови(н)но(ст) ты(х) по(д)даны(х) его мл(с)ти пну Надари(н)ско(му) пода(л).

Которого увеза(н)я се(с) кви(т) с печат(ю) моею и (с) по(д)писо(м) руки (в)ла(ст)ное⁹³ мое до кни(г) за(м)ку г(с)дрьско(г)ло] Житоми(р)ского дало(м). Писа(н) у Житомиру.

Да(х)но Бутриму(в)ски(и), во(з)ны(и) кие(в)ски(и), рука вла(с)ная.

Которое о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного и кви(т) его до кни(г) в(р)ядовыхъ за(м)ку г(с)дрьско(г)ло] Житоми(р)ского принято и записано е(ст).

47. *Справа пна Ивана Прежо(в)ско(г)ло]*

зъ его мл(с)тию пно(м) О(с)тафияно(м) Тишкевичо(м)

и мальжо(н)кою его мл(сти). //

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 20 дня.

На в(р)яде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ско(г)ло], по(с)танови(в)шисе о(ч)еви(с)то, во(з)ны(и) е(н)ера(л) во(е)во(д)ства Кне(в)ского шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г)о со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печат(ю) и (с) по(д)писо(м) руки свое(г) писаны(и) ты(ми) словы пода(л):

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), е(н)ера(л) во(з)ны(и) во(е)во(д)ства Кне(в)ского, со(з)наваю тымь мои(м) квитомъ ку записова(н)ю до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г)ло] Житоми(р)ско(г)ло], и(ж), року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пято(г)ло], м(с)ца ма(р)ца, шо(с)тогона(д)ца(т) дня, был(е) е(с)ми на справе и потребе его мл(с)ти пна Ивана Прежо(в)ского и маючи при себе стороною дво(х) шля(х)тичо(в), люде(и) добры(х) пна Федора Кобыле(ц)ско(г)ло] а пна Адама Кгрекгро(р)ского, то е(ст) за ли(с)то(м)-записо(м) доброво(л)ны(м) о(т) и(х) мл(с)ти пна О(с)тафияна Тишкевича, во(е)води(ч)а бересте(н)ско(г)ло], старо(с)ты ля(и)ско(г)ло] и ма(л)жо(н)ки его мл(с)ти е(е) мл(с)ти пне(е) Зофеи з Вишне(в)-ца, пну Ивану Прежо(в)скому даны(м), на суму пнзе(и) тисечу конь гроше(и) лито(в)ски(х) по(д) вару(н)камн, в то(м) ли(с)те описаными, о(ч)о(м) шире(и) то(т) запи(с) и(х) мл(с)ти в себе о(б)мо(в)ляе(т).

⁹³ Слово дописане зверху ишим чорнилком.

Е(з)ди(л) е(с)ми до мае(т)но(с)ти и(х) мл(с)ти о(б)уду(х) о(с)о(б)ь, его мл(с)ти пна О(с)тафияна Тишкевича и ма(л)жо(н)ки его мл(с)ти до села, прозывае(м)ого Мошкове(ц), у во(е)во(д)стве Кне(в)ско(м) а (в) воло(с)ти Коде(н)ско(и) лежа(ч)ого. Та(м) же, приеха(в)ши до то(г)ло] села менованого, уря(д)ника и атамана тамошнего не за(с)та(в)ши, ты(л)ко сыно(в) дво(х) атамановы(х) на (и)мя Василя и Данила в дому его за(с)та(в)ши, напе(р)ве(и) пыта(л) е(с)ми, е(ст)ли же маю(т) ро(с)каза(н)е в(р)ядникъ и о(т)е(ц) и(х) атама(н) о(д) и(х) мл(с)ти ве(р)ху поме(н)ены(х) о(б)уду(х) о(с)о(б)ь, пна О(с)тафияна и ма(л)жо(н)ки его мл(с)ти, в тую

34 мае(т)но(с)т село // Мошко(в)ци его мл(с)ти пну Ивану Прежо(в)скому в суме пнзе(и) в тисечи копа(х) гроше(и) во(д)лу(г) запису и(х) мл(с)ти по(с)тупи(т).

Которые поведили, и(ж) слышели есмо, же то(е) село пну Ивану Прежо(в)скому ли(с)то(м) свои(м) и(х) мл(с)т записали и, собра(в)ши у громаду по(д)даны(х) тамошни(х), муже(и) веры го(д)ны(х), на (и)мя Ярему, Григо(р)ю, Ко(с)тюка и и(н)ши(х) немало, о(н)ое село, прозывае(м)ое Мошко(в)ци, его мл(с)ти пну Ивану Прежо(в)скому чере(з) мене, во(з)ного, и чере(з) шляхту, при мне на то(т) ча(с) будучую выше(и) менованую, в мо(ц), де(р)жа(н)е и (в) споко(и)ное ужива(н)е зо (в)сими пожи(т)ками, до то(е) мае(т)но(с)ти належачими, подали и по(с)тупили. В которо(и) мае(т)но(с)ти, селе Мошковца(х), о(т) его мл(с)ти пна Прежо(в)ского зо(с)тави(л) е(с)ми в(р)яднико(м) слугу его мл(с)ти Яна Пивова(р)ского и то справи(в)ши, яко се выше(и) поменило, и захова(в)шисе во(д)лу(г) при(с)то(и)ности в(р)яду своего, на то мь ку записова(н)ю до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского да(л) то(т) мо(и) кви(т) по(д) печат(ю) моею и (с) по(д)писо(м) вла(ст)ное руки мое(е).

Писа(н) в Житомиру року тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ма(р)ца, два(д)цатого дня.

Которое о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного до кни(г) е(с)ть записано.

48. *Справа пна Ивана Прежо(в)ского*

зъ его мл(ст)ию пно(м) О(с)тафияно(м) Тишкевичо(м)

и ма(л)жо(н)кою его мило(с)ти.

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 21 дня.

На в(р)яде его кроле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), на то(т) ча(с) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ского, постанови(в)шисе о(ч)еви(с)то, его мл(с)т па(н) Ива(н) Прежо(в)ски(и) о(п)оведа(л) и о(б)тежливе жалова(л) на его мл(с)т пна О(с)тафияна Тишкевича Лого(и)ского, во(е)води(ч)а бере(с)те(н)ско(г)ло], старо(с)ту ля(и)ско(г)ло], и на ма(л)жо(н)ку его мл(с)ти, е(е) мл(с)т пни Зофию з Вишне(в)ца о(т)о(м),

34 зв. и(ж), де(и), дня сего(д)нешне(г)[о], на дате выше(и) менованого, м(с)ца ма(р)ца, // два(д)ца(т) пе(р)вого дня, в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), уря(д)никъ и(х) мл(с)ти коде(н)ски(и) па(н) Я(н) Понято(в)ски(и) за волею, ведомо(ст)ю и в(ла)ст(н)ы(м) ро(с)каза(н)емъ пна своего его мл(с)ти преречоного пна Ѡ(с)тафияна Тишкевича и ма(л)жо(н)ки его мл(с)ти са(м) оособою своею з многими слугами, стре(л)цами и по(д)даными коде(н)скими, наеха(в)ши мо(ц)но, к(г)ва(л)то(м) на мае(т)но(ст) село, прозываемое Мошко(в)цы, которое, де(и), я за ли(с)то(м)-записо(м) доброво(л)ны(м) о(т) и(х) мл(с)ти в моци и (в) де(р)жа(н)ю свое(м) ме(л). Та(м) же слугу и врядника моего Яна Пивова(р)-ского с того села менованого выбили и вы(г)нали и (с) посеси(и) моее споко(н)ного де(р)жа(н)я о(т)няли и ты(м) по(с)тупко(м) свои(м) ли(с)т-запи(с) сво(и) доброво(л)ны(и) и(х) мл(с)т пнь Ѡ(с)тафиянь Тишкевич и ма(л)жо(н)ка его мл(с)ти нарушили.

Которая жалоба и о(п)оведа(н)е его мл(с)ти Ивана Прежо(в)ско(г)[о] за про(з)бою его до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г)[о] Житоми(р)ско(г)[о] принято и записано есть.

49. *Справа пна Петра Стрыбыля
зъ пно(м) Васильемъ Тишою-Быко(в)ски(м).*

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 21 дня.

Писа(л) и присыла(л) до вряду его королевское мл(с)ти Житоми(р)ского до мене, Матеуша Кле(м)бо(в)ского, наме(с)ника житоми(р)ского, па(н) Петръ Стрыбы(л), жалуючи и о(п)оведаючи на пна Васи(л)я Тишу-Быко(в)ско(г)[о] тыми словами,

и(ж), де(и), року теперешнего, тисеча ше(с)тсо(т) пятого, м(с)ца ма(р)ца, два(д)цатого дня то пакъ те(н) то Василе(и) Тиша, маючи маючи [!] да(в)ную васнь на до(м) мо(и), ро(з)ными часы и способы по(д)даны(х) мои(х) студене(ц)ки(х) по дорогах(х) доброво(л)ны(х) пере(и)муючи, люде(и) неви(н)ны(х), кроме вшелякое причины, оны(м) мо(р)ды, забо(и)ства чинечи, мае(т)но(ст) и(х) о(т)бираючи чи(м) дале(и), ти(м) большь.

35 Впре(д) се взя(т)е свое выконываючи, дня вышь меновано(г)[о], м(с)ца ма(р)ца два(д)цатого(г)[о], в неделю, на(с)ла(в)ши слуг(г) рукода(н)ны(х) и по(д)даны(х) свои(х) белько(в)ски(х) на (и)ме: уря(д)ника бе(л)ко(в)ско(г)[о] Яна Старосе(л)ского, Федора, атамана, Тимошка а Ма(р)тишка, Ва(с)ка, полоцкого пасы(н)ка, Хи(л)ка // Ви(н)ника, Быва(и)ла Гришка, полоцкого пасы(н)ка и и(н)ши(х) многих(х) слуг(г) и по(д)даны(х) свои(х), которы(м) о(н) са(м) имена и на(з)виска ведае(т), на вла(ст)ны(и) кгру(нт) студенецки(и) по(д) самое местечко перене(м)ши, на доброво(л)но(и) дорозе, которая иде(т) с Коро(с)тешова до (С)тудены Воды, ты(х) по(д)даны(х) пна Стрыбылевы(х), которые ехали

з украинны сторovy⁹⁴ до (С)тудены Воды, до домо(в) свои(х), оны(х) самы(х) поби(в)ши и о(к)ру(т)не порани(в)ши, мае(т)но(ст), которая на то(т) ча(с) при ни(х) была, побрала и пограбили, меновите:

сын а попова на (и)ме Федора, самого зби(в)ши, ра(н) па(т) шко(д)ливы(х) задали; взяли и пограбили: коня з возо(м), которы(и) коштова(л) деве(т) копь гроше(и); жупа(н) фалю(н)дышовы(и) чи(р)воны(и), которы(и) коштова(л) о(с)мь копь гроше(и) лито(в)ски(х); бо(ч)ку рыбы, которая коштовала ше(ст) копь гроше(и) лито(в)ски(х); е(р)мякь блаки(т)ны(и) лю(н)ски(и), коштова(л) чотыри копы гроше(и); ру(ч)ницу с порохо(в)ницею, коштовала две копы гроше(и); готовы(х) три копы гроше(и) лито(в)ски(х); сокъра, коштовала двана(д)ца(т) гроше(и); шаблю, коштовала копу гроше(и);

Хому самого збили, зранили и мае(т)но(ст) его взяли и пограбили: клячу тисавую, коштовала па(т) копь гроше(и); се(р)мягу, коштовала копу гроше(и); шлыкь лиси(и), коштова(л) три золоты(х) по(л)ски(х); шаблю, коштовала копу гроше(и); готовы(х) гроше(и) се(м) копь;

Миска, боярина пу(т)ного, самого збили, зранили, взяли и пограбили: клячу сивую, коштовала семь копь гроше(и); во(з) з хомуто(м), ко(ш)това(л) копу гроше(и); бочку рыбы, коштовала пя(т) копь гроше(и); жупа(н) лю(н)ски(и), коштова(л) три копы гроше(и);

Григо(р)я самого збили, зранили, взяли и пограбили: коня пле(с)нивого, коштова(л) пя(т) копь гроше(и); рыбь валы(х) бо(ч)ковы(х) пя(т)со(т), коштовали по(л)трети копы гроше(и); кожу(х) барани(и), ко(ш)това(л) три золоты(х); се(р)мягу, коштова(ла) се(м)деся(т) гроше(и); о(п)о(н)ча, коштовала копу гроше(и);

35 зв. Каплю само(г)[о] // зранили;

Ка(р)па само(г)[о] збили и шко(д)ливе зранили; Микулу, шевца, самого зранили, взяли, и пограбили: коня белого, коштова(л) ше(ст) копь; гроше(и) готовы(х) две копе;

Ми(х)на, ше(в)ца, само(г)[о] зби(л)и, зранили; Лу(ч)ку само(г)[о] збили, зранили, взяли кобылу пле(с)нивую, коштовала чотыри копы гроше(и); муки пшени(ч)ное ме(р) две, коштовала две копе гроше(и); сокера, коштовала двана(д)ца(т) гроше(и);

Сче(р)бача само(г)[о] збили и зранили;

Само(и)ла збили и (з)ранили, взяли и пограбили воло(в) чотыри, коштовали ше(ст)на(д)ца(т) копь гроше(и).

Тые слуги и по(с)ла(н)цы, за умы(с)лны(м) по(с)ла(н)е(м) и росказа(н)емъ Тишины(м), ты(х) вышь мянованы(х) по(д)даны(х) Стрыбылевы(х) побили и о(к)рутне поранили, с которы(х) ра(н) не веда(т), буду(т) ли живы. А тую всю мае(т)но(ст) и(х), вышь мянованую, побра(в)ши, к(г)ва(л)то(в)не пограби(в)ши, до Бъликове(ц), до дому Тишиного запровади(в)ши, и пну своему до рукъ о(т)дали, а о(н) тую мае(т)но(ст) на пожитокъ сво(и) вла(с)ны(и) о(б)е(р)нулъ.

Ѡ которое зране(н)е и грабе(ж) по(д)даны(х) свои(х) правне чини(т) па(н) Стрыбы(л) с пно(м) Тишею в суде(х) на(л)е(ж)ны(х), о(ф)яруе(т)се. При которо(м) о(п)оведа(н)ю того (ж) часу и дня, на дате выше(и) менованого, ту(т) же, передо (м)ною, на вряде стоечи, о(ч)еви(с)то енера(л) во(з)ны(и)

⁹⁴ Мабуть, сторoны.

воево(д)ства Кие(в)ского, шляхе(т)ны(и) Стани(с)ла(в) Ве(р)бо(в)ски(и) ку записаню до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д)печа(т)ю и (с) по(д)писомь руки своее писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Стани(с)ла(в) Ве(р)бо(в)ски(и), енера(л) воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)наваю на то(м) квитѣ, и(ж) будучи мне на справе пна Петра Стрыбыля в року теперешнемь, тисеча ше(ст)со(т) пято(м), м(с)ца ма(р)ца, два(д)ца(т) пе(р)вого дня, в дому его в Студене Воде, которы(и) мне, во(з)но(му), шповедаль, и(ж) Василе(и) Тиша-Быко(в)ски(и), на(с)ла(в)ши уря(д)ника белько(в)ско(г)ло з слугами, помо(ч)никами своими на (в)ла(ст)ны(и) кгру(нт) студене(ц)ки(и) на дорогу, которая иде(т) с Коро(с)тешова до (С)тудены Воды подь самымь месте(ч)ко(м), то е(ст) в року теперешнемь, // тисеча ше(ст)со(т) пято(г)ло [!], м(с)ца ма(р)ца, два(д)цато(г)ло] дня, в неделю, по(д)даны(х) пна Стрыбылевы(х) побит(т), порани(т) и мае(т)но(ст) и(х) побра(т) розказа(л).

За оказа(н)е(м) во(и)та студене(ц)кого видело(м) у попова сына, у Федора, ра(н) кривавы(х) пя(т) тятых(х) — на руцѣ лево(и) две, а три на плеча(х), ба(р)зо шко(д)ливые; у Хома видело(м) у голове ра(н) кривавы(х) ро(з)битых(х) две; у Ми(с)ка, боярина пу(т)ного, видело(м) ра(н) три битых(х) сини(х) на хрыбте; у Григо(р)я видело(м) ра(н) побитых(х) сини(х) две на руце лево(и); у Ка(р)па видело(м) ра(н) ше(ст) тятыхъ: на плеча(х) пя(т), а на руце право(и), выше(и) локтя, шо(с)тую; у Микулы, ше(в)ца, видело(м) всю тва(р) збитую синюю; у Михна, ше(в)ца, видело(м) руки обе(д)ве ки(и)ми збитые; у Лу(ч)ки видело(м) хрыбе(т) сини(и), ки(и)ми збиты(и); у Ще(р)бача видело(м) ноги побитые; у Само(и)ла видело(м) тятую о(д)ну на ремѣню правы(м).

Которое зби(т)е и зране(н)е тые ра(н)ные мяновали о(д) слу(г) и по(д)даны(х) белико(в)ски(х) за вла(с)ны(м) розказа(н)е(м) Василя Тиши-Быко(в)ского.

А та(к) я, во(з)ны(и), што (м) виде(л) и (с)лыша(л), на то (м) дало(м) то(т) мо(и) кви(т) с печатю и (с) по(д)писомь руки мое(и).

Которое то шповеда(н)е и жалоба, также шчеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ско(г)ло] принято и записано е(ст).

50. *Справа пна Федора Чеховича, ареш(н)дара грежа(н)ско(г)ло], зъ пно(м) Забло(ц)ки(м), шафаро(м) свои(м), и з ѡн|шими.*

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 22 дня.

Присыла(л) на (в)ря(д) его короле(в)ское мл(с)ти до за(м)ку Житоми(р)ского до мене, Матеуша Кле(м)бо(в)ского, наме(ст)ника по(д)старо(с)тва Житоми(р)ско(г)ло], па(н) Федо(р) Чехови(ч), ареш(н)да(р) грежа(н)ски(и), шбтежливе жалуючи и шповедаючи на Яна Забло(ц)кого, шафара своего будного, такъ те(ж) на Гануса Ни(х)ля(н)та, ни(м)ца, и на Онаню Де(д)ко(в)ско(г)ло], те(с)тя Ганусово(г)ло], о то(м),

и(ж), де(и), тотъ поменены(и) Я(н) Забло(ц)ки(и), шафа(р) мо(и), учинивши зо (м)ною по(с)танове(н)е на роботу лесовую попе(л)ную на шма(л)цованы(и) попелъ // и на поташъ, забра(л) у мене на листы и квиты свое ро(з)ными часы немалую суму пнзе(и), то е(ст) три тисечи золоты(х) по(л)ски(х) и двесте золоты(х) и робил(л), де(и) попе(л) в лесе(х) ты(х), за которые я самъ и пене(в)щи(з)ну поплати(л), с которое сумы пнзе(и) не вы(и)сти(л) ми се згола ни (в) чо(м) в роботѣ свое(и).

И зьмови(в)шисе с тымъ то вышь менованы(м) Ганусо(м) и тесте(м) того Гануса, Онаню Де(д)ко(в)ски(м), робечи поташъ в лесе(х) мои(х) закупны(х) за пнзи мое, за которые лесы заплатилемь пене(в)щи(з)ны его мл(с)ти о(т)цу арьхима(н)дрыту кие(в)скому сто золоты(х) а пну Лесоте за лесы Са(р)новицкие сто золоты(х), е(и) мл(с)ти пне(и) Е(л)цево(и) за лесы судеревные з о(т)це(м) арьхима(н)дрытомь Росохо(в)ские польтора ста золоты(х), чого всего шкодуе на томъ чотыри тисечи золоты(х) по(л)ски(х), о што все с ты(м) Онанью и з Ганусемъ право(м) чинити не занехамъ [!], яко жъ кошто(м) мои(м) и готовыми грошми моими робечи поташъ, потае(м)не вывозиль до того Онаньи Де(д)ко(в)ского в до(м) его и и(м) самы(м) продава(л).

Которые оба споле(ч)не, намовившисе о(д)носѣта(и)не, тотъ поташъ о(т) его купуючи, купцо(м) до Не(с)вижа выпроважали и та(м) его проди(ва)ли ⁹⁵, о чомъ я, не вѣдаючи таковыхъ спра(в) шафара своего, и на вымоги и(х) споле(ч)ное из шафаромъ мои(м), с которы(м) они потае(м)не промеж собою намовившисе, то(р)гъ учинили и мяре свое ему на бо(ч)ки поташовые на папери по(д) печатю и (с) по(д)писомь руки своее дали, по(д) которы(м) сво(и)м по(с)танове(н)емь, потае(м)не учинены(м), товары о(т) его презъ увесь рокъ о(т)биралл.

[Я]ко (ж) я за да(н)емь справы и за писа(н)емь ли(с)ту о(т) е(и) мл(с)ти пнее Ельцовое до мене давши до(с)коналую вѣдомо(ст) о шафаре мое(м), Яну Забло(ц)ко(м), которы(и), выробивши поташу и закопа(в)ши бочокъ се(м), до Нероди(ч) выпровади(л) и тамъ Гануску прода(л) и гроши ему у Негородича(х) тому Забло(ц)кому Ганус(к)о о(т)дава(л).

Которы(и) поташъ до Не(с)вижа есть выпроважо(н), што тежъ о(с)обливе и о(т) атамана сарнови(ц)ко(г)ло] Федора О(с)таповича со все(м) ⁹⁶ взя(в)ши, пе(в)ную ведомо(ст) взя(в)ши пе(в)ную ведомо(ст) [!], же тотъ же Янь Забло(ц)ки(и) прода(л) три бо(ч)ки поташу моего вла(ст)но(г)ло] // Есифу Петровичу Де(д)ко(в)скому. А до Нори(н)ска то(т) же Я(н) прода(л) Мишкеви Ро(д)кевичу другую [!] три бо(ч)ки поташу, што е(с)ми, взя(в)ши пе(в)ную ведомо(ст), казале(м) ему до себе, до рахубы прибыти, абы ми да(л) справе о роботѣ свое(и), жебы те(ж) зо мною порухуно(к) учини(л).

До которого порухунку (с)поле(ч)но(г)ло] и(н)шого ужили е(с)мо з убо[х] сторонь люде(и) добры(х), его мл(с)ти пна Миклуша Кашпо(р)ского, во(и)та алекса(н)дрополо(ц)кого, о(т)ца Селиве(с)тра, свеще(н)ника алекса(н)дропо(л)ско(г)ло] ⁹⁷, пна Богуша Благано(в)ско(г)ло], енерала во(з)но(г)ло] воево(д)ства

⁹⁵ Тут виправлення із *провадилл*; (*ва*) в середині слова закреслене, а над рядком трохи іншим чорнилом дописане *ва*.

⁹⁶ Слово виправлене, сумнівне.

⁹⁷ Літери *кс* написані на інших.

Кие(в)ского, пна Да(х)на Горя(и)новича а пна Ивана Лутове(н)ско(г) [о], которые на пораху(н)ку нашомъ были, на што (м) ли(с)ты Яна Забло(ц)кого и квити его вла(ст)ные пере(д) ними показова(л), которы(и) с порахунку квити(в) и (в)сего забра(н)я своего зо(с)та(л) винѣ(н) две тисечи и двесте золоты(х) по(л)ски(х). А ѿсобливе того до(л)гу мяле(м) квити на того же Яна Забло(ц)кого на ше(ст)со(т) золоты(х) по(л)ски(х), на которую [суму] ше(ст)со(т) золоты(х) в року [тисеча] ше(ст)со(т) че(т)ве(р)то(м) ѿ(т)да(л) мне поташу лашто(в) а (три)⁹⁸ а ув о(с)та(т)ку за тую ше(ст)со(т) золоты(х) в року тепе(р) идучомъ, ше(ст)со(т) пято(м), поведи(л). В будѣ росохо(в)ско(и) поташу запакованого бочокъ шесть, за которы(м) порахунко(м) на тую звышь менованую ше(ст)со(т) золоты(х) ме(л) мне тую ше(ст) бочокъ поташу пере(д) лю(д)ми добрыми звышь меноваными ѿ(т)дати, а я ему то(т) кви(т), ѿ(т) Яна Забло(ц)кого мне даны(и), пере(д) тыми жь лю(д)ми добрыми ве(р)нулъ и до рукъ его ѿ(т)да(л). И вме(с)то ѿ(т)да(н)я мне ты(х) шести бочокъ поташу, што мне ме(л) дати, побегъши напере(д), ночью то(т) поташъ, с фурую способи(в)шисе, з буды выбралъ и жи(в)ности статко(в) будны(х), то е(ст) конѣ(и), бы(д)ла рогато(г) [о], волы, ста(т)ки бы(д)ные и (в)шелякне жи(в)но(с)ти ѿ(т) мала до велика выбра(л) и не видати, где и(х) выпровади(л). Што то(т) же Я(н), при то(и) же рахубе стоечи ѿбли(ч)не, на тую суму звышь менованую, ѿсобне на квите(х) забраную и пере(д) лю(д)ми добрыми зрахованую, две тисечи золоты(х) и двесте золоты(х) по(л)ски(х) поведи(л). В лесѣ са(р)нови(ц)комъ фалбы попелу лашто(в) пе(т)деся(т), которы(м) попеломъ албо фалбою ѿбѣца(л) ми се и(с)тит[и], толко проси(л), абы мѣ я ему еще до того даль золоты(х) сто албо две [!]. А ижъ, видечи его несправу, бо(л)ше(и) есми на тоѣ гроша дати не хотель и послалемъ до тоѣ буды до Са(р)нови(ч) до Яна Забло(ц)кого слу(г) свои(х) и при ни(х) // пна Богуша Благано(в)ского, во(з)ного енера(л)а воево(д)ства Кие(в)ско(г) [о], для ѿ(г)леда(н)я работы и фалбы в леса(х) са(р)но(в)ски(х).

Которыѣ по(с)ла(н)цы мое не (з)нашли фалбы в ты(х) леса(х) болше(и), ве(д)лу(г) у(з)на(н)я люде(и) добры(х), также и буд(н)никовъ, которые на то(м) се знаю(т), лашто(в) пе(т)на(д)цать, и то старая фальба и замкляя, которая по половицы и(з) землею змишаная, которая ни на што се не зы(и)де(т).

Где ту(т) же при то(и) же протѣ(с)таци ставши ѿчеви(с)то шляхе(т)ны(и) Богушь Благано(в)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского и и(н)ши(х), со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печатю и (с) по(д)писомъ руки своеѣ ку записаню до кни(г) писаны(и) тыми словы пода(л): Язъ, Богушь Благано(в)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г) [о], Во(л)ны(н)ско(г) [о] и Бра(с)ла(в)ско(г) [о], со(з)наваю ты(м) свои(м) квитомъ ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дрьско(г) [о] Житоми(р)ско(г) [о],

и(ж) року теперешне(г) [о], тисеча ше(ст)со(т) пято(г) [о], м(с)ца ма(р)ца, девятогоне(д)ца(т) дня, бы(л) е(с)ми взяты(м) на справу и потребу шляхе(т)ного пна Федора Миха(и)ловича Чеховича, аре(н)дара грежа(н)ско(г) [о], до⁹⁹ будъ его в лесѣ(х) росоховски(х) и са(р)нови(ц)ки(х) и нероди(ц)ки(х), в которы(х) ѿ(т) его Янъ Забло(ц)ки(и) роботу ме(л). Там же напе(р)ве(и) будучи мне

⁹⁸ Дописане іншим чорнилом.

⁹⁹ Літера о виправлена з у.

в будѣ пе(р)шо(и), понедалеку ѿ(т) Росо(х), за(с)тали е(с)мо в будѣ то(л)ко дво(х) буднико(в) на (и)ме Крупски(и), клю(ч)никъ, а Федо(р). Которы(и) то Кру(п)ски(и) поведи(л) передо(м)ною, же Ян Забло(ц)ки(и) взялъ и вывез (з) буды се(м) бочо(к) поташу вночи, приеха(в)ши, и побра(л) жи(в)но(с)ти, ста(т)ки, то е(ст): воловь па(р) три; конѣ(и) трое, што фалбу возили, и клепку, и начи(н)ѣ буд(н)ное: сокеры, пилы; и вси ста(т)ки ѿ(т) мала и до велика з буды выбралъ и неведома, где пове(з). А на(с), де(и), тымъ убе(з)печи(л)¹⁰⁰, и(ж), де(и), тоѣ до са(р)нови(ц)кое буды ѿ(т)везу, а потомъ, де(и), приеха(в)ши, ѿстатокъ забѣру и ва(с) та(м) же, до тоѣ буды, побѣру, што слуга пна Федоро(в), па(н) Тимофе(и), мною, во(з)ны(м), све(т)чи(л).

А пото(м) с тоѣ буды ехали есмо до Сарнови(ч) и, взя(в)ши з собою атамана са(р)нови(ц)кого Федора ѿ(с)таповича, ехали е(с)мо до леса, до буды. Тамъ же нашли есмо у дво(х) скрыня(х) попелу фалбы лашто(в) с пе(т)на(д)ца(т). Которую фалбу виде(л) есми помо(к)лую, штуками великими пома(р)зую и [з] землею мешаную напо(л)ы, што мною па(н) Тимофе(и), слуга пна Федоро(в), све(т)чи(л), же тая фа(л)ба ни на што се не придасть¹⁰¹. I всего во(д)лу(г) ѿшацова(н)я буднико(в) меновали ла(ш)то(в), то е(ст) с пе(т)на(д)цать. // Тамъ же то(т) атама(н) са(р)нови(ц)ки(и) Федо(р) поведи(л) передо(м)ною слугѣ пна Федоровому, пну Тимофею, же Янъ Забло(ц)ки(и) прода(л) до Де(д)кове(ц) Есифу Петровичу три бо(ч)ки поташу, а до Нори(н)ска Мишкеви Ро(д)кевичу прода(л) другую [!] три бо(ч)ки поташу, што все мною¹⁰² па(н) Тифове(и)¹⁰³ све(т)чи(л).

А такъ я, во(з)ны(и), што (м) слыша(л) и виде(л), на то (м) да(л) се(с) мо(и) кви(т) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дрьско(г) [о] Житоми(р)ского по(д) печатю моею и (с) по(д)писомъ руки моеѣ.

Писа(н) в Житомиру.

Которое ж то ѿповѣда(н)ѣ пна Федорова и со(з)на(н)ѣ возно(г) [о] у книги кгро(д)скиѣ житоми(р)скиѣ е(ст) записано.

51. Справа пна Ма(р)тина Михо(в)ско(г) [о]

с пно(м) Бѣ(з)соки(р)ски(м).

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 22 дня.

На вряде его короле(в)ское мл(с)ти в за(м)ку Житоми(р)скомъ передо(м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)скимъ, наме(ст)нико(м) житоми(р)ски(м), ставши ѿчеви(с)то, шляхе(т)ны(и) Богушь Благано(в)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского и и(н)ши(х), со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печатю и (с) по(д)писомъ руки своеѣ ку записова(н)ю до кни(г) житоми(р)ски(х) писаны(и) тыми словы подаль:

¹⁰⁰ Літера п виправлена з б.

¹⁰¹ Від цього слова до кінця сторінки рядок дописаний іншим чорнилом.

¹⁰² Очевидно, перед словом мною пропущено слово *передо*.

¹⁰³ Помилка, потрібно *Тимофе(и)*.

Яз, Богу(г) ¹⁰⁴ Благано(в)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) воєво(д)ства Кие(в)-ского, Во(л)ны(н)ского и Бра(с)ла(в)ско(г)[о], со(з)наваю ты(м) мои(м) квити(м), ижъ року теперешнего, тисеча ше(ст)со(т) пято(г)[о], м(с)ца ге(н)вара, два(д)цато(г)[о] дня, бы(л) е(с)ми на справе и потребе урожоно(г)[о] пна Ма(р)тина Михо(в)ского у пана Стефана Бе(з)соки(р)ского въ буде ереми(и)ко(в)ско(и). Та(м) же слуга пна Михо(в)ско(г)[о], па(н) Петръ Ру(ц)ки(и), упомина(л)ся у пна Бе(з)соки(р)ского, абы пну Михо(в)скому во(д)лу(г) объликгу и доброво(л)но(г)[о] запису своего о(т)да(л) пя(т) бочокъ поташу, ни(ж)ли па(н) Бе(з)соки(р)ски(и) поведе(л), же не мае(т) готового, але скоро га(р)ть до(и)де, о(т)дамъ, о(д)но просите пна Михо(в)ско(г)[о], абы ми по(ж)да(л). И ли(ст) сво(и) о то(м) до пна Михо(в)ского пишу, о што слуга пна Михо(в)ского, па(н) Петръ Рудки(и), о недосы(т) учине(н)е обликгови и доброво(л)ному записови на пна Бе(з)соки(р)ско(г)[о] све(т)чи(л)ся мною.

А пото(м) в року то(м) же, тисеча ше(ст)со(т) пятомъ, м(с)ца фе(в)раля, девятого дня, было(м) при пану Михо(в)ско(м), в дворе его мл(с)ти пна Юря Мощени(ц)кого в Рако(в)щи(з)не та(м) же па(н) Михо(в)ски(и) пыта(л) его мл(ст) ¹⁰⁵ пна Юря Мощеницкого, для чого бы его попелы лашто(в) два, которы(и) бы(л) в мошка(х) ¹⁰⁶, чере(з) жида А(в)рама, за яке(с)мы то старое загамованы(и) в мошкахъ // граби(л) и до села Рако(в)щины, а(л)бо двора своего, переве(з) и ма(р)кги по(с)тесыва(т) ро(с)каза(л). Па(н) Юре(и) Мощени(ц)ки(и) поведе(л), же (м) я не веда(л), жебы то вм. попелъ былъ. А те(ж) его па(н) старо(с)ти(ч) о(в)ру(ц)ки(и) каза(л) до (д)вора моего приве(з)ти и въ бронь ¹⁰⁷ по(с)тавити. И то(т) же его засе побра(л), а па(н) Михо(в)ски(и), мною о(с)ве(т)чи(в)ши, указова(л), аре(н)ду о(т) небо(ж)чика пна Абрама Мышки квити(т) и ли(с)ты его, с которы(х) ся значи(т), же досы(т) пну старо(с)те учини(л). Проси(л), абы ему бы(л) о(т) пна Мощени(ц)кого попе(л) ве(р)не(н), нъкоторого еще о(с)мъ бочокъ.

А по(д)даны(х) его в Рако(в)щине виде(л).

Але па(н) Мощени(ц)ки(и) то(е) ж(ж), што и пе(р)ве(и), поведи(л), же то не мо(и) попе(л).

А па(н) Михо(в)ски(и), о(с)ве(т)чи(в)ши мною, вознымъ, и поведаячи, же в О(в)ру(ц)ки(м) повѣте па(н) старо(с)ти(ч) о(в)ру(ц)ки(и), на которо(г)[о] вм. вкладаешъ, жа(д)но(и) о(с)ело(с)ти не мае(т), проси(л), абы ему допу(с)ти(л) то(е), што за(с)таль, арештова(т). Але ся и того па(н) Мощени(ц)ки(и) заборони(л) и арешту приняти не хоте(л), о што ся па(н) Михо(в)ски(и) мною све(т)чилъ и по(с)тесыване мо(р)кговъ на ты(х) бо(ч)ка(х) мною обводи(л) и о(к)азова(л), о(ф)еруючисе о грабежь с пно(м) Мощени(ц)ки(м) пра(в)не чинить.

¹⁰⁴ Помилка, треба *Богуш*.

¹⁰⁵ Слова *его мл(ст)* дописані над рядком іншим чорнилом.

¹⁰⁶ Мабуть, в *мешка(х)*.

¹⁰⁷ Літеру **б** виправлено з п.

А такъ я, во(з)ны(и) што (м) слыша(л) и виде(л), на то (м) да(л) се(с) мо(и) квити(т) ку записа(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дръского Житоми(р)ского по(д) печа(т)ю моею и (с) по(д)писо(м) руки моее.

Писа(н) в Житомиру.

Богушъ Благано(в)ски(и), енера(л), вла(с)ною рукою.

Которое очевистое со(з)на(н)е во(з)ного и квити(т) его до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)дръского Житоми(р)ско(г)[о] принято и записано естъ.

52. *Справа шляхе(т)ного Стани(с)лава Ту(р)ского*

*с пно(м) Григоре(м) Семеновичо(м)
Кос(с)тю(шъ)ковичо(м).*

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 24 дня.

Прише(д)ши на уря(д) его к(р). мл(с)ти до замъку г(с)дръского Житоми(р)ского, слуга урожоного пна Ва(в)ри(н)ца Ка(р)пи(н)ского Янь Кохано(в)ски(и) неры(х)лого о(п)оведа(н)я своего [чинилъ] о(т) заби(т)е шляхе(т)ного Стани(с)лава Ту(р)ского, товариша свое(г)[о]. А слуга пна Ка(р)пи(н)ско(г)[о], неведомо(ст) за причину о(з)на(и)ми(в)ши, чере(з) чие бы руки и о(т) кого бы(л) забиты(и), понева(ж) то(е) забо(и)ство и мо(р)де(р)ство вночи, кгда уже люди спали, к тому на я(р)ма(р)ку, где ро(з)маитого люду велики(и) збо(р) бы(л), сталося.

А не маючи о(т) забо(и)ци пе(в)но(и) ведомо(с)ти, с проте(с)тациею о(м)ешкалася ¹⁰⁸ такъ о(т) заби(т)е Стани(с)лава Ту(р)ского, яко и о(т) шкоды, которые па(н) Ка(р)пи(н)ски(и), па(н) мо(и), для заби(т)я того слуги // своего по(д)ня(л), понева(ж) чере(з) руки его на роботу попе(л)ную до буд(д) шафаро(м) ча(с)то пнзи посыла(л).

И на то(т) ча(с), пере(д) за(би)тье(м) ко(л)ко дне(и), шес(т)со(т) золоты(х) при(с)ла(л) бы(л), с которыми до Коте(л)ни для купова(н)я легуми(н) небо(ж)чикъ Ту(р)ски(и) приеха(л) бы(л).

А тепе(р), досягши пе(в)но(и) ведомо(с)ти, такъ своимъ, яко и пна своего имене(м), не завираючи бра(т)и рожоно(и) небо(ж)чика пна Ту(р)ского, до учине(н)я до(с)тато(ч)не(и)ше(и) проте(с)тации, яко и до по(п)артъя справы пра(в)не, также и пну своему о(т) по(д)на(т)е для на(г)ло(и) сме(р)ти Ту(р)ского шкоды жалова(л) и о(п)оведа(л) на земенина повету Володимер(р)ского пна Григор(р)я Семеновича Ко(с)тюшкочича Схабо(л)то(в)ского в тые слова, и(ж), де(и), то(т) па(н) Григоре(и) Ко(с)тюшкови(ч), взя(в)ши пере(д) себе злы(и) умы(с)ль, не о(г)ледаючися на (з)ве(р)хно(ст) короля его мл(сти) и на (с)рокго(ст) права по(с)полито(г)[о], никгда не маючи ничо(г)[о] зайтреного проти(в) небо(ж)чику Ту(р)скому, ани ему о(т) неприя(з)ни свое(и) я(в)не о(з)на(и)ми(в)ши, вночи в року тисеча ше(ст)со(т) четве(р)томъ, м(с)ца авгу(с)та,

¹⁰⁸ Возможно, тут слід читати *омешкаломся*.

два(д)ца(т) пято(г) [о] дня, на(с)ла(в)ши слугу своего ниякого Ω (с)тапка на го(с)-
поду Ту(р)ского, в го(с)поде спячого чере(з) двери с пу(л)гаку то(т) Ω (с)тапко за-
биль и замо(р)довалъ за (в)ла(ст)ны(м) насъла(н)емъ и ро(с)каза(н)емъ пна
Григо(р)я Ко(с)тюшковича, пна своего. А кгда ω то(м) заби(т)ю люде(м), а ме-
новите ве(л)мо(ж)ному княжати Роману Кириквичу Ружи(н)скому, дедичови
мае(т)но(с)ти [в] Коте(л)не, ω (з)намено, кгда бы(л) пи(л)ны(и) ω пы(т) и и(н)-
кви(зи)щия, ω ного мо(р)дера за(с)та(л) и ты(х), которые се упоминали, пна
Григо(р)я Ко(с)тюшковича, абы выда(л) мо(р)дера Ω (с)тапка, слугу своего,
на горячо(и) крѣви и (с)вежи(м) учи(н)ку слуха(т) не хоте(л) и ω (в)ше(м) умы(с)-
льне его вры(х)ле ω (т) себе до козако(в) выправи(л), хотячи всего у во(н)та
о(т)никънути.

А такъ я, по(с)терегаючи, абы па(н) мо(и) па(н) Ва(в)рине(ц) Ка(р)пи(н)-
ски(и) шкоды не попа(л), кгда (ж) за мою вedomо(ст)ю ме(л) зъ собою ше(ст)-
со(т) золоты(х) по(л)ски(х), а не веле, за то купи(л) и не веле пнзе(и) выда(л),
также те(ж) речи его, которые зъ собою у Коте(л)ни ме(л), с тыми пнзъми по
заби(т)ю его зо(с)тали, абы (м) ведаючи ω далеко(и) ω (д)легъло(с)ти пна моего,
также бра(т)и небо(ж)чика Ту(р)ского, по(м)оч[и]ваня¹⁰⁹ шко(д) и чинение
 ω заби(т)е и замо(р)дова(н)е дороги не упусти(л).

Дося(г)ши пе(в)но(и) вedomо(с)ти, тую протѣ(с)тацию вношу и прошу,
абы то до кни(г) житомі(р)ски(х) было записано. //

53. *Справа пна Федора Чеховича,
аре(н)дара грежа(н)ско(г) [о],*

зъ его мл(ст)ю пно(м) Мат(т)фе(е) (м) Немиричомъ.

Року 1605, мѣца ма(р)ца, 24 дня.

На вряде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною,
Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)-
ского, по(с)танови(в)шисе ω чеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) во(в)о(д)ства Кие(в)-
ского шляхе(т)ны(и) Богушь Благано(в)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со-
(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печат(ю) и (с) по(д)пи-
со(м) руки свое(е) писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Богушь Благано(в)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) во(в)о(д)ства Кие(в)ского,
Волы(н)ского и Бра(с)ла(в)ско(г) [о], со(з)наваю ты(м) мои(м) кви(т)о(м) ку за-
писа(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дръского Житоми(р)ско(г) [о], и(ж) року тепе-
решнего, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ма(р)ца, два(д)ца(т) трете(г) [о] дня,
положи(л) ϵ (с)ми позо(в) к(г)ро(д)ски(и) киевски(и) в ме(с)те И(в)нищи и (в)ря(д)-
нику тамошнему ω поведа(л) ϵ (с)ми, писаны(и) в жалобе пна Федора Чеховича,
аре(н)дара грежа(н)ского, по его мл(с)ти пна Матфея Немирича, су(д)нча

¹⁰⁹ Пошкоджено папір.

земско(г) [о] кие(в)ского, ку выкона(н)ю присеги, декрето(м) голо(в)ны(м) три-
буна(л)скимъ любе(л)ски(м) наказаное, и ω заплаче(н)е вины за не досы(т) учи-
не(н)емъ декретови трибуна(л)скому на пе(р)ши(х) ро(ч)ко(х), по дате декрету
припалы(х) и сужоны(х) ку (з)волоце справе(д)ливо(с)ти поводови, ω чо(м)
шире(и) то(т) позо(в) а(л)бо припозовъ и декре(т) голо(в)ны(и) трибуна(л)ски(и)
любе(л)ски(и) всю ре(ч) в себе ω мо(в)ляеть.

За которы(м) по(з)во(м) и припо(з)во(м) зложи(л) ϵ (с)ми рокъ [къ] ста(н)ю
 ω бею(м) сторона(м) на ро(ч)ки к(г)ро(д)ские кие(в)ские припадаючи в року те-
перешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), м(с)ца априля, два(д)ца(т) сегого дня.

И на то (м) да(л) се(с) мо(и) кви(т) по(д) печат(ю) моею и (с) по(д)писо(м)
руки мое(е) вла(ст)ное ку записа(н)ю до кни(г) житомі(р)ски(х).

Писа(н) в Житомиру.

Которое ω чеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врядовы(х)
за(м)ку г(с)дръского Житоми(р)ского принято и записано ϵ (ст).

54. *Справа пна Миха(и)ла Сылы-Нови(ц)кого*

зъ его мл(ст)ю

кнзе(м) Романо(м) Ружи(н)ски(м).

Року 1605, мѣца ма(р)ца, 27 дня.

Писа(л) и присыла(л) до (в)ряду его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Жито-
ми(р)ского до мене, Федора Шу(р)о(в)ского, по(д)старо(с)тего житомі(р)ского
урожены(и) па(н) Миха(л) Сыла-Новицки(и), ω поведаючи и ω бтежливе жа-
лующи на его мл(ст) кнзя Романа Нариму(н)товича Ружи(н)ского ω то(м),

и(ж), де(и), року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пято(г) [о], м(с)ца ма(р)-
ца, два(д)ца(т) пятого дня, его мл(ст) менованы(и) кнзь Ружи(н)ски(и), запо-
не(в)ши боя(з)ни божое и срокго(с)ти права по(с)полито(г) [о], запо(м)не(в)ши
те(ж) // запису своего, чере(з) которы(и) ми заве(л) се(л)це новопочатое ω сажо-
ва(т) на серо(м) кореню, прозываемое Селезеневку, насла(в)ши мо(ц)но и к(г)ва(л)-
то(м) уря(д)ника своего паволо(ц)кого Валерияна Понято(в)ского зъ многими
слугамн, бояры и по(д)даными свонми паволо(ц)кими, его мл(с)ти кнзю Ру-
жи(н)скому и тому вря(д)нику его имени и на(з)ви(с)ки лепе(и) знаемыми,
которы(х) вси(х) было члвк ω ко(л)кодеся(т) з многими [!] и ро(з)ны(м) ω ру(ж)-
емъ, во(и)не належачи(м), на до(м) мо(и) и на тую менованую новую ω саду,
та(м) же мене чере(з) ты(х) по(с)ла(н)цо(в) зъ менованого дому моего и (з)
мае(т)но(с)ти преречное зъ споко(и)ного де(р)жа(н)я к(г)ва(л)то(в)не выби(л)
и ω (т)ня(л). При которо(м), де(и), выби(т)ю мае(т)но(ст) мою рухомую, кото-
рая в то(и) мае(т)но(с)ти и (в) дому мое(м) была, чере(з) ты(х) по(с)ланцо(в)
свои(х) побра(л), к(г)ва(л)то(в)не пограби(л), а то ϵ (ст) меновите:

на(и)пе(р)ве(и), коня сивого цаке(л)ского [!], за которого, де(и), дало(м)
копъ три(д)ца(т) и ше(ст)¹¹⁰ гроше(и) лито(в)ски(и) [!]; другого громака тиса-

¹¹⁰ Після цього слова обведені і закреслені слово *копъ*.

вого, за которого дало(м) се(м)деся(т) золоты(х) по(л)ски(х); воло(в) пя(т)на-
(д)ца(т), куплены(х) по шести копъ гроше(и) лито(в)ски(х); коро(в) с теляты
деся(т), куплены(х) по чотыри копы гроше(и) лито(в)ски(х); пшона мерокъ
три(д)ца(т) пя(т); у млы(н)ку пшона мерокъ ше(ст); пшеници чотыри; жита пя(т);
у доме начи(н)я домового и (в) ви(н)ницы, што ко(л)векъ было, за которое (м)
да(л) пя(т)на(д)ца(т) копъ гроше(и) лито(в)ски(х); проса мо(л)оченого три(д)-
ца(т) мерокъ; у гу(м)не, проса немолоченого три сти(р)ты, у которы(х) двесте
копъ; у друго(м) гу(м)не жита копъ по(л)третяста, пшеници копъ двесте, я(ч)-
меню ко(п) по(л)тораста, о(в)са ко(п) по(л)тораста.

Которы(и), де(и), грабежь к(г)ва(л)то(в)не при то(м) выби(т)ю [зъ] споко(и)-
ного де(р)жа(н)я побра(в)ши и пограби(в)ши, чере(з) менованы(х) по(с)ланцо(в)
свои(х) до за(м)ку Паволоцкого о(т)проводи(л) и на пожито(к) свои(и) о(б)е(р)-
ну(л). До(м) у томъ се(л)цу и все будова(н)е: брова(р), ви(н)ница, ста(и)ня, хле-
вы, загороды, што коштовало копъ два(д)ца(т) чотыри гр[о]ше(и), греблю усы-
пало(м) на ре(ч)це Селезено(в)це, которая ми коштовала три(с)та золоты(х)
по(л)ски(х), розро(б)ки польтри(с)та золоты(х) по(л)ски(х), засе(в)ку на зиму
три(д)ца(т) мерокъ жита, два(д)ца(т) пшеници, которы(и) ми засевокъ кошто-
ва(л) чотыриста золоты(х) по(л)ски(х) — зо (в)сего то(г) [о] к(г)ва(л)товне вы-
би(л) и пограби(л).

За которы(м), де(и), выби(т)е(м) и пограбе(н)е(м) ма(м) шкоду в стаде в по(з)-
дыха(н)ю свири(п) и в бы(д)лу, о(в)ца(х) и (с)виня(х) до дво(х) тисече(и) зо-
лоты(х) по(л)ски(х), сена возо(в) триста.

Которы(м), де(и), то таковы(м) по(с)тупо(м) свои(м) его мл(ст) кнзъ Ружи(н)-
ски(и) ли(ст)запи(с) свои(и) наруши(л), о(ч)о(м) все(м) шире(и) до(с)тато(ч)не(и)
то(т) запи(с) в себе о(б)мо(в)ляе(т).

И проси(л) па(н) Сила, абы тое о(п)оведа(н)е и жалоба его до кни(г) в(р)ядо-
вы(х) замку Житоми(р)ского принято // и записано было, што (м), ^{зв.}приня(в)ши,
записати каза(л), яко (ж) е(ст) записано.

55. *Справа п̃на Яронима Черъкаса
с п̃но(м) А(н)дрее(м) Ме(р)ви(н)ски(м).*

Року 1605, м̃(с)ца ма(р)ца, 29 дня.

На в(р)яде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною,
Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), по(с)танови(в)-
шисе о(ч)еви(с)то, во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, шляхе(т)ны(и) Ле(в)
Богушеви(ч) Лукоши(н)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г)
того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печат(ю) своею писаны(и) тыми словы
пода(л):

Яз, Ле(в) Богушеви(ч) Лукоши(н)ски(и), во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)-
ского, со(з)наваю си(м) мой(м) кви(т)о(м) ку записана(ю) до кни(г) к(г)ро(д)ски(х)
за(м)ку г(с)дръско(г) [о] Житоми(р)ского, и(ж) в року тепе(р) идучомъ, тисеча
ше(ст)со(т) пято(м), м̃(с)ца ма(р)ца, два(д)ца(т) шо(с)того дня, вынеслом два
по(з)вы зе(м)ские до име(н)я И(с)коростина, которое на се(с) ча(с) де(р)жи(т)

па(н) А(н)дре(и) Ме(р)ви(н)ски(и), и в б(р)аме уе(з)дно(и) за(м)ку И(с)корости(н)-
ского, уво(т)кну(в)ши, челяди тамошне(и) п̃на А(н)дрее(м) Ме(р)ви(н)ского, кото-
рую (м) та(м) на то(т) ча(с) видети мо(г), тые по(з)вы о(п)оведалъ и о(б)вола(л)
е(с)ми писаные тые по(з)вы по поменено(г) [о] п̃на А(н)дрее(м) Ме(р)ви(н)ского
в жалобе и(х) мл(ст) п̃на Еронима Че(р)каса и п̃на Адама Фаща, о(п)екуно(в)
о(т) небо(ж)чика п̃на Яна Ме(р)ви(н)ского и брата его рожоного, те(с)таме(н)
то(м) о(с)тат(н)ее воли его сыну его лъ(т) недоро(с)лому Яну на(з)начоны(х),
оди(н) позо(в) о(в)еха(н)е к(г)ва(л)то(м) в бо(л)шую шастъ ¹¹¹ ме(с)те(ч)ка Иско-
ро(с)тина, тому сыну п̃на Яна Ме(р)ви(н)ского лъ(т) недоро(с)лому Яну нале-
жачую и (в)сю мае(т)но(ст) рухомую на него приходячую, што себе поводове
шащую(т) на чотыри тисечи копъ грше(и) лито(в)ски(х), и такъ веле шко(д)а.
А други(и) позо(в) о(в) ро(с)па(р)тые ва(ж)но(с)ти о(п)еки, абы се с право(м) до мне-
маны(м) ¹¹², которое себе па(н) А(н)дре(и) Ме(р)ви(н)ски(и) привладае(т), пока-
за(л), што шире(и) и по до(с)тат(т)ку на ты(х) по(з)ве(х) о(п)исано и доложено
е(ст).

А тые по(з)вы выданы не(с)кробаные, немазаные, в дате, в тытуле и со
все(м) ¹¹³ с по(з)вами у поводо(в) зо(с)талыми зго(д)ливые передо (м)ною, воз-
нымъ, скорыкгованы, за которыми ро(к) зложо(н) о(б)ею(м) сторона(м) ку ро(с)-
праве становитисе на ро(ч)ко(х) судовы(х) зе(м)ски(х) кие(в)ски(х) в року те-
перешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), о(с)вето(и) Тро(и)цы, святе ри(м)ско(м),
у Киеве судо(в) не припадаючи(х).

И для ведомо(с)ти по(з)въ к року се(с) кви(т) мо(и) // по(д) печат(ю) моею
вла(ст)ною подаю ку записа(н)ю до кни(г) к(г)ро(д)ски(х) житоми(р)ски(х).

Которое о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного и кви(т) его до кни(г) в(р)ядовы(х)
за(м)ку г(с)дръского Житоми(р)ского принято и записано е(ст).

56. *Справа Михаля Мошка,
жида паволо(ц)кого,*

зъ п̃нею Алекса(н)дровою Бутовичовою.

Року 1605, м̃(с)ца ма(р)ца, 30 дня.

На в(р)яд г(с)дръски(и) Житоми(р)ски(и) пере(д) мене, Федора Щуро(в)-
ского, по(д)старо(с)те(г) [о] Житоми(р)ского, посъстановивъшисе о(ч)евисто,
возъны(и) енеральны(и) шляхетъны(и) Иванъ Минько(в)ски(и) ку записованью
до книгъ госъподаръскихъ житомирскихъ тыми словы созъналь,

и(ж) в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), м̃(с)ца ге(н)вара ¹¹⁴,
девятого дня, будучи мне на (с)праве и потребе Михаля Мошковича, жида паво-
ло(ц)ко(г) [о], у ми(с)те Брусилове на потребе тила небо(ж)чика п̃на Алекса(н)-

¹¹¹ Помилка, потрібно частъ.

¹¹² Літера є виправлена з іншої, здається, з и.

¹¹³ Літеру с виправлено з в.

¹¹⁴ Виправлене з марца.

дра Бутови(ча); та(м) же, кгда ся придомина(л) [?] тотъ то поменены(и) Михе(л), жи(д), и (з)с право(м) свои(м) у ма(л)жо(н)ки небо(ж)чика пна Алекса(н)-дра Бутовича пне(и) Та(т)яны ¹¹⁵ Береже(ц)кого и у пана Ма(р)тина Бутовича, брата его, и указава(л) запи(сь) на чотыриста золоты(х) по(л)ски(х) и проси(л), абы то(т) долгъ ему былъ заплачо(н), на што его мл(ст) па(н) Ма(р)ти(н) Бутовичъ ¹¹⁶ и пни Алекса(н)дрова Бутовичова, пни Та(т)яна Береже(ц)кого, на то о(т)поведили, же ся того до(л)гу не може(м) заприть, абови(м) небо(ж)-чикъ па(н) Алекса(н)дъръ Бутови(ч) то у тебе позычи(л) и узя(л) и на пожитокъ сво(и) о(б)еръни(л) ¹¹⁷. Але ижъ, не заплативши тебе, и(з) сего света зшо(л), а и(ж) по(д) право(м) седимо, тые себе во(д)ле права по(с)тупи. А с права и декрету судового кому то буде(т) наказано заплати(т) е(с)ми мне, Ма(р)тину Бутовичу, або те(ж) пне(и) братово(и) мое(и), готовы е(с)мо плати(т).

Што мною, во(з)ны(м), то(т) поменены(и) Миха(л) Мошкови(ч) све(ч)чи(л).

Которое то о(ч)евисто е во(з)ного со(з)на(н)е до кни(г) го(с)пода(р)ски(х) житоми(р)ски(х) записати каза(л), што е(ст) записано.

57. *Справа его мл(с)ти пна Фри(д)риха Тишкевича зъ его мило(ст)ю яс(н)е(л)мо(ж)ны(м) кнн(я)жате(м)ъ [!]
Янушо(м) О(с)тро(з)ки(м),
кашталяно(м) краковъски(м).*

Року 1605, м(с)ца ма(р)ца, 30 дня. [!]

На вряде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо мною, Федоромъ Щуровскимъ, по(д)старо(с)тимъ житоми(р)ски(м), по(с)танови(в)шисе о(ч)евисто, е(н)ера(л) во(з)ны(и) во(во)дства Кие(в)ско(г)о [о] шляхе(т)-ны(и) Павел(л) Сухову(л)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лугъ того со(з)на(н)я своего кви(т) подъ печат(т)ю своею писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Павелъ Суховольски(и), возъны(и) е(н)ера(л) во(во)дства Киевского, созънаваю то на семь квите моемъ ку записаню до кни(г) врядовы(х) за(м)ку его короле(в)ское мл(с)ти Житоми(р)ского, ижъ року теп(е)р(ь) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пято(г)о [о], м(с)ца ма(р)ца пятогона(д)цат[ого] дня, маючи я при себе стороною люде(и) добры(х), дву(х) шля(х)тицо(в) (пна) К(р)ик(т)ера Лакговича К(р)к(о)в(с)кого а пна Стани(с)лава Ка(р)повича, положи(л) е(с)ми позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) на роки зе(м)ские святотрое(ц)кие в року нинешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пятомъ припадаючие, то его м(л). яс(н)овельможного пна Януша кнжата О(с)тро(з)кого, кашталяна крако(в)ского, старо(с)ту володиме(р)ского, че(р)ка(с)кого, кане(в)ского, белоце(р)ко(в)ского и богуславъско-го во (и)ме(н)ю его мл(с)ти в ме(с)те Пя(т)ку в дому а(л)бо дворе подъ-

¹¹⁵ Слово написано на іншому слові.

¹¹⁶ Спочатку було *Бутовичо(м)*.

¹¹⁷ Тобто, *о(б)еръну(л)*.

старо(с)того тамошнего пяте(ц)кого положи(л) и самому пану подъстаро(с)тему кладене того по(з)ву о(к)аза(л) и о(п)оведа(л) е(с)ми. Писаны(и) тотъ позо(в) в жалобе его мл(с)ти пна Фри(д)риха Тишкевича з Лого(и)ска, во(в)одича бере(с)те(и)ского, о(к)ва(л)то(в)ное на(с)ла(н)е слу(г) его мл(с)ти, во(и)-ска немалого, люде(и) на кгру(нт) его мл(с)ти вла(с)ны(и) бе(р)дичо(в)ски(и), о(п)обра(н)е и попсова(н)е и (в)ниве(ч) о(б)е(р)ненъе сень, по(д)даны(х) робо(т) вла(с)ное бе(р)дичо(в)ски(х), о(ч)о(м) шире(и), а до(с)тато(ч)не(и) на то(м) позве жалоба и вся ре(ч) е(ст) о(п)исана и доложена.

А пото(м) в се(м) же року, звышь мяновано(м), ше(ст)со(т) пятомъ, м(с)ца ма(р)ца два(д)ца(т) че(т)ве(р)того дня, в жалобе того ж его мл(с)ти пна Фри(д)риха Тишкевича положи(л) е(с)ми три позы к(р)о(д)ски(х) кие(в)ски(х) по его мл(ст) пана О(с)тафияна Тишкевича, во(в)одича бере(с)те(и)ского, старо(с)ту ля(и)ского, во (и)ме(н)ю его мл(с)ти в Кодни у браму въе(з)дную за(м)ку коде(н)ского во(т)кну(л) и челяди за(м)ково(и) положене того по(з)ву ¹¹⁸ о(к)аза(л) (есми). Писаные тые по(з)вы по его мл(ст) старо(с)ту ля(и)ского, то е(ст) о(д)и(н) позо(в) о(н) наруше(н)е ли(с)ту-запису дельчого и о(н) заруки, за ты(м) походячие, ⁴² десе(т) тисече(и) копъ гроше(и) лито(в)ски(х), а два припо(з)вы: о(д)и(н) // ку выкона(н)ю его мл(с)ти пну старосъте ля(и)скому присега во(д)лу(г) декрету трибунальского о(н) (з)бегълые по(д)даные до мае(т)но(с)ти его мл(с)ти коденъское, а други(и) припозовъ ку прислуха(н)ю выконанъя присеги по(д)даного его милосъти пна Фрид(р)ихово(г)о [о] з села Дидове(ц), на (и)ме Ха(р)ка, о(н) грабе(ж), которую присегу то(т) подъданы(и) повиненъ выконать во(д)лу(г) декрету трибунальского, о(н) чомъ шире(и) жалоба и речъ вся на тыхъ по(з)ва(х) е(ст) о(п)исана и доложена.

А о(н)тул зара(з) с Ко(д)ни поехавъши, того жъ дня, звышь написаного, роздавалъ и розносилъ е(с)ми позывы к(р)одские киевские на ро(ч)ки к(р)о(д)ские, которые припадаютъ дня двадъца(т) сегомо, м(с)ца априля, в року нинешнемъ, тисеча ше(ст)со(т) пятомъ, то е(ст):

Пе(р)ши(и) позовъ положи(л) е(с)ми по его мл(ст) пана Алексан(д)ра Вороница в ыменью его милосъти въ Троянове у браму за(м)ковую во(т)кну(л) и челяди за(м)ково(и) о(к)аза(л) и о(п)оведа(л) е(с)ми.

Други(и) позо(в) даломъ о(ч)евисто в руку пну Вале(н)тому Езе(р)скому в Житомиру.

Трети(и) позо(в) пну А(н)дрею Пересе(ц)кому, писару житоми(р)скому, в дому его в месъте в Житомиру положи(л) и челяди дво(р)но(и) о(к)аза(л).

Четве(р)ты(и) позо(в) пну Ма(т)яшу Вити(н)скому о(ч)евисто в руки его в ме(с)те Житомиру далъ.

Пяты(и) позо(в) пну Во(и)теху Котовскому также о(ч)еви(с)то в руки в дому его в Житомиру далъ

¹¹⁸ Виправлено з іншого слова.

А ω (т)ту(л) з Житомира едучи дня двадцать пятого, м̃(с)ца марца, року нынешнего, даль шосты(и) позовъ ω чевисто в руки в Кодъни п̃ну Стефану Солоневскому.

Сѣмы(и) позовъ пану Петру Будише(в)скому ω чеви(с)то в руки в Нехворищы. Девяты(и) [!] ¹¹⁹ позовъ да(л) есьми Петру Домокловскому также ω чеви(с)-то в руки в Нехворощи.

Девяты(и) позовъ пану Миколаю Вавренъцькому ω чеви(с)то в руки в дому его в Махновце да(л).

2 зв. Десяты(и) позовъ пану Алекса(н)дру Се(с)ницькому; ω динадцаты(и) позовъ п̃ну Яну Се(с)ни(ц)ко(му) // ω чевисто в руки в дому его Вольчынцу даль есьми.

Писаное тые вси позы в жалобе и (в) справе его м̃(с)ти п̃на Фри(д)риха Тишкевича, которы(и) ихъ милосъти всихъ звышь менованыхъ ω собъ позывае(т) и припозывает до ω (т)данья шкрутени(и) албо сведе(ц)ства правдивое ведомосъти и(х) суседзькое, чого суть ведоми в справе кква(л)товного ω кру(т)ного наезъду ω (т) его милосъти вельможного княжати Януша ω сьтрозького, кашъталяна краковського, яко при(н)пала [!] ¹²⁰ и чере(з) помо(ч)нико(в) его милосъти на именье его м̃(с)ти вла(с)ное замочокъ Ю(р)евку скр̃завены[и] и (з)лупеня замо(ч)ку, битя и ω крутнього мо(р)дованя слугъ его м̃(с)ти, яко на ты(х) вси(х) шкрутато(р)ски(х) позъвахъ, которы(м) яз, во(з)ны(и), межи и(х) м̃(ст) звышь поменены(х) ω собъ розъдавалъ. Жалоба и ре(ч) вся е(ст) ω писана и доложена.

За которыми тыми всими позы, чере(з) мене ро(з)даные и в семь квите моемъ ω писаные и выражоные, то е(ст) его м̃(ст) ω сьтафиянь Тишкевичъ, старосъта ля(и)ски(и), и и(х) м̃(ст) п̃нове шкрутаторове маю(т) се ку праву становить в Киеве на ро(ч)ко(х) судовыхъ кгородскихъ киевськихъ, которые припадаютъ и сужоны быти маю(т) в року нынешнемъ, тисеча шестьсотъ пятъ, м̃сеца априля, двадцать семого дня.

43 // И на то даю се(с) кви(т) со(з)нанья моего ку записанью до книгъ врьдовыхъ // замьку госьподарьского Житомир(р)ского з моею печатью.

Писанъ в Житомиру дня тридцатого, м̃(с)ца марьца, року тисеча ше(ст)-со(т) пятого.

Которое ω чевисътое созънанье возъного и квити его до кни(г) врьдовы(х) замьку г̃(с)дрьского Житомирьско(г)[о] принято и записано есть.

¹¹⁹ Помилка, потрібно *восьмы(и)*.

¹²⁰ Тобто, *при(н)ципала*.

[58]. Посесия ϵ (г)[о] м̃(с)ти князю Миха(и)лу Луце [?] ¹²¹

и ϵ (г)[о] м̃(с)ти ω (д) князя Романа Ружи(н)ского ^{12.2}.

Року 1605, м̃(с)ца ма(р)ца, 30 дня.

На (в)ряде его к(р). м(л). за(м)ку Житомир(р)ского передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старости(м) житомир(р)ски(м), постанови(в)ши ω чеви(с)то, во(з)ни(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)[о] шляхетны(и) Себестия(н) Снежи(н)ски(и) ку записа(н)ю до кни(г) созна(л) ты(ми) словы,

и(ж) року тепе(р) прошлого, 1604, м̃(с)ца ω ктобра, шо(с)то(г)[о] дня, маючи при себе сторону шля(х)ту, люде(и) добры(х) п̃на Яна До(м)бро(в)ского а п̃на Ивана Ми(н)ко(в)ского за ω чеви(с)ты(м) и у(ст)ны(м) ро(с)казане(м) ϵ (г)[о] м(л). князя Романа Ружи(н)ско(г)[о] бы(л) ϵ (с)ми в мае(т)но(с)ти его м(л). селе Во(и)то(в)ца(х). Та(к) же тую мае(т)но(с)т село Во(и)то(в)цы, люды и кгру(н)-ты до то(г)[о] села належачие, з млыны и (с)тавы, яко в записе само(м) ω рѣна(м)но(м) [?], в кгру(н)та(х), урочища(х) в звы(к)ло(м) пере(д) ты(м) уживан(ю) шире(и) есть ω писано: во(д)лу(г) запису ϵ (г)[о] м(л). в тро(х) тисеча(х) и пятисо(т) золоты(х) по(л)ски(х).

Поча(в)ши ω (д) дня стое Покро(вы), ру(с)ко(г)[о] свята, в року тепе(р) про(ш)ло(м), 1604-м, на (в)си зупо(л)нне по себе идучие три лета до друго(г)[о] такового (ж) свята стое Покро(вы) в року при(ш)ло(м), 1606-м, а в не ω купне [?] ро(к) по року по тро(х) лете(х) а(ж) до выкупна за(с)та(в)ны(м) ω бычае(м) ϵ (г)[о] м(л). князю Миха(и)лу ¹²³... ϵ (г)[о] м(л). п̃не(и) Маруши Снежи(н)ско(г)[о] Миха(и)лово(и) Лучино(и) то да(л) и по(с)тупи(л) ϵ (с)ми.

Которо(г)[о] увеза(н)я мне, во(з)но(му), и шля(х)те ни(х)то не борони(л) и право(м) пе(р)ши(м) ни(х)то не ω (д)зыва(л) и ω (в)ше(м) то(м) же в то(м) [!] селе вси(х) по(д)даны(х) до громады зобра(в) з ти(м) и по(с)луше(н)ство целое по(д)да(н)ством ϵ (г)[о] м(л). князю Миха(и)ле Луце ¹²⁴ и м(л). ϵ (г)[о] м(л). яко п̃но(м) своим поти(м) и ω (д)дава(л) и ро(с)казало(м), яко в то(м) же зара(з) и на роботу по(ш)ли и по(д)да(н)ство свое пови(н)ное и(х) м(л). ω (д)да(лн).

43 зв. Которое (ж) то ω чевистое со(з)нанье во(з)но(г)[о] до кни(г) е(ст) записано. //

Початокъ м̃(с)ца априля в року тисеча ше(ст)со(т) пято(м).

Року тисеча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца априля, третего дня.

¹²¹ Це написано на витертому іншому тексті зовсім іншим чорнилом. (Здається, на початку

було написано: *коне(ц) м̃ца ма(р)ца...*)

¹²² Акт без номера. Текст вицвілий.

¹²³ Очевидно, далі йде прізвище (прочитати не вдалось).

¹²⁴ Мабуть, потрібно *Луце*.

59. Справа п̃на Алекса(н)дра Воронича
з п̃но(м) Ивано(м) Прежо(в)ски(м)
и (з) ма(л)жо(н)кою его мл̃(с)ти.

Року 1605, м̃(с)ца априля, 3 дня.

На вряде его к(р). [мл.] за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, постанови(в)шисе ѿчевисто, енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского шлях(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печат(ю) и с по(д)писо(м) руки своее писаны(и) тыми словы подалъ:

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)наваю ты(м) мои(м) квито(м) ку записова(н)ю до кни(г) г̃(с)др̃ски(х) житоми(р)ски(х),

и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца ма(р)ца, три(д)цатого дня, будучи мнѣ на справе его мл̃(с)ти п̃на Алекса(н)дра Воронича, ѿ(т)не(с) е(с)ми по(з)во(в) два кгр(д)ски(х) кие(в)ски(х) до Бердичова, в за(м)ку у ворота за(м)ковые уткну(л) е(с)ми и слуго(м) и(х) мл̃(с)ти ѿказа(л) и ѿповеда(л), писаные по и(х) м(л). п̃на Фри(д)риха Ти(ш)кевича з Лого(и)ска, воеводича бере(с)те(и)ского, и по ма(л)жо(н)ку его мл̃(с)ти кне(ж)ну Зофею Же(с)ла(в)скую в жалобе вы(ш) менованого п̃на Воронича ѿ збе(г)лые слуги его татарове, в ты(х) по(з)ве(х) помененые, з декрето(в) такъ кгр(д)ского, яко и трибуна(л)ского до выкона(н)я дво(х) прися(г).

Того (ж) року и м̃(с)ца, три(д)ца(т) п̃е(р)вого дня, положи(л) е(с)ми позо(в) кгр(д)ски(и) кие(в)ски(и) ѿди(н) по его мл̃(с)ть п̃на Ивана Прежо(в)ского и по ма(л)жо(н)ку его мл̃(с)ти п̃ною Катерину Покала(в)ского ѿ грабежи ро(з)ные по(д)даны(х) его мл̃(с)ти п̃на Вороничовы(х) трояно(в)ски(х), в жалобе его мл̃(с)ти того (ж) п̃на Алекса(н)дра Воронича и рокъ в то(м) по(з)ве и(х) м(л). е(ст) о(з)на(и)мено и доложоно ку праву стати на ро(ч)ки кгр(д)ские кие(в)ские, которые припа(с)ти и сужоны быти маю(т) в року тепере(ш)не(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), м̃(с)ца априля, два(д)ца(т) сегого дня, ѿ чо(м) вся речъ на ты(х) вси(х) по(з)ве(х) ѿписана и доложона е(ст).

И на (то) (м) да(л) се(с) мо(и) кви(т) по(д) печат(ю) моею и с по(д)писо(м) руки моее да(л) се(с) мо(и) кви(т) по(д) печат(ю) моею и с по(д)писо(м) руки моее вла(ст)ное до кни(г) за(м)ку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ско(г)[o].

Писа(н) в Житомиру.

Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енора(л), рука вла(ст)на.

Которое ѿчевистое со(з)на(н)е во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г̃(с)др̃ского Житоми(р)ского принято и записано е(ст).

60. Справа п̃на Алекса(н)дра Воронича
зъ его мл̃(с)тью княжатемъ Янушо(м) Крако(в)ски(м).

Року 1605, м̃(с)ца априля, 3 дня.

Писа(л) и присыла(л) на вря(д) его к(р). м(л). замокъ Житоми(р)ски(и) до мене, Матеуша Кле(м)бо(в)ского, наме(ст)ника по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, его м(л). па(н) Алекса(н)дръ Вороничъ, ѿповедаючи и ѿ(б)те(ж)ливе
44 жалуючи на ве(л)мо(ж)ного княжати Януша С(с)тро(з)ского, ка(ш)теляна // крако(в)ского, старо(сту) че(р)ка(с)кого, кане(в)ского, белоце(р)ко(в)ского, богу(сла)в)ского и володиме(р)ско(г)[o] ѿ то(м),

и(ж) в року тепе(р) идучого [!] тисеча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца ма(р)ца, девято(г)[o] и десятого и ѿдин(на)дцатого деньъ ро(з)ны(х), за вла(ст)ны(м) росказа(н)е(м) выше(и) мл̃(с)ти, врядникъ чуд(но)в)ски(и) и п̃яте(ц)ки(и), то е(ст) меновите па(н) Я(н) Соколо(в)ски(и) а па(н) Янъ Бреси(н)ски(и) и при ни(х) во(и)ты ты(х) ты(х) [!] ме(ст) Я(н) Ла(с)ко(в)ски(и), Косте(н)ти(н) Жа(ш)ко(в)ски(и) зъ многими слугами, бояры, мещаны и по(д)даными воло(с)ти Чу(д)но(в)ское и П̃яте(ц)кое, наеха(в)ши на вла(ст)ны(и) кгру(н)т мо(и) ко(с)ще(н)ски(и), трояно(в)ски(и) и ха(н)тали(н)ски(и) и по(д) Поде(р)ты(м) и по(д) За(д)нею Кощею, и по(д) Татаринovy(м) Болото(м), мо(ц)но и кква(л)то(м) дерева бо(р)тного зо бьчолами сто, а и(н)шого дерева ро(з)ного, сосо(н) и дубья, с по(д)писами на дерево бо(р)тное зьгожее и на драни, на две тисечи дерева порубалн.

В которо(м) поруба(н)ю дерева и почине(н)ю шко(д) на вла(ст)но(м) кгру(н)те мое(м) трояно(в)ско(м) чере(з) ты(х) вряднико(в), во(и)то(в), слу(г) княжати его мл̃(с)ти выше(и) поменены(х) шкода немалая мне ся стала.

И тое дерево поруба(в)ши, до мае(т)ности княжати его м(л). ме(с)та Чу(д)нова, П̃я(т)ки и до Со(с)но(в)ки ѿ(т)везли и ѿ(т)провадилн.

А пото(м) ты(х) же деньъ и часо(в) побере(ж)ники чудно(в)ские, п̃яте(ц)кие, переня(в)ши по(д)даны(х) мои(х) троялю(в)ски(х), яко люде(и) купе(ц)ки(х) з ро(з)ны(м) ге(н)дле(м) ч̃лвка десети на доброво(л)но(и) дорозе межн Чу(д)нова и Глубо(т)ца, которые ехали го(с)ти(н)це(м) звы(к)лы(м) до Чу(д)нова на то(р)гъ, мо(ц)но, кква(л)то(м) взяли и пограбили в ни(х) коне(и) десе(т) з возами, з у(з)дами, с хомутами и зо (в)сими речами, с крамами купными и набытыми, которые шкоды по(д)даны(м) свои(м) шацую на две тисечи золоты(х) по(л)ски(х).

Которое я тое ѿповеда(н)е свое до кни(г) ¹²⁵ г̃(с)др̃ского Житоми(р)ского ѿ(д)ношу и прошу ѿ прида(н)е во(з)ного на ѿгледа(н)е ты(х) шко(д) мои(х), в то(м) поруба(н)ю дерева и и(н)ши(х) ро(з)ны(х) шко(д) починены(х).

Теди (м) я, яко вря(д), прида(л) шляхе(т)ного Василя Со(с)ни(ц)кого, енорала во(з)ного воево(д)ства Кие(в)ско(г)[o], которы(и) та(м) бы(в)ши и того ѿгледавши, кви(т) сво(и) по(д) печат(ю) и с по(д)писомъ руки своее вла(ст)ное писаны(и) до кни(г) тыми словы пода(л):

¹²⁵ Очевидно, пропущено слово *замку*.

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енера(л) во(з)ны(и) воєво(д)ства Кие(в)-ско(г)о, будучи мне на справе и потребе его мл(с)ти пна Алекса(н)дра Воронича в має(т)но(с)ти его мл(с)ти ме(с)те Трояно(в)це, за ѿ(б)воже(н)є(м) и ѿказо-ва(н)є(м) вря(д)ника его мл(с)ти Миколая Пре(з)де(ц)кого и зе(м)ленино(в) его мл(с)ти виде(л) є(с)ми в Крутоє Ре(ч)ки у Кошцы по(д) Поде(р)ты(м), по(д) За(д)-не[ю] ¹²⁶ Кошею, по(д) Та(та)риновы(м) дерево(м) ¹²⁷ дерева бо(р)тного со бьчо-лами и и(н)шого дерева ро(з)ного — сосо(н), ду(б)я, и с по(д)писами на дерево бо(р)тное зьгожое и на драни, на две тисечи порубаного, лежачого. А и(н)-шое дерево порубано, побрано и пни свежие стоя(т).

В которо(м), де(и), поруба(н)ю и побраню // дерева на вла(ст)но(м) кгру(н)те его мл(с)ти трояно(в)ско(м) чере(з) ты(х) вря(д)нико(в), во(и)то(в), слу(г) княжати его мл(с)ти ме(с)та Чу(д)нова вы(ш) поменены(х), шкода нема-лая стала. И тоє, де(и), дерево поруба(в)ши и побра(в)ши, до має(т)но(с)ти кнжа-ти его мл(с)ти ме(с)та Чу(д)нова, Пятки и до Со(с)но(в)ки ѿ(т)везли и ѿ(т)про-вадили. А пото(м) ты(х) же дне(в) и часо(в) побере(ж)ники чу(д)но(в)ские и пя-те(ц)кие, переня(в)ши, де(и), по(д)даны(х) его мл(с)ти трояно(в)ски(х) яко лю-де(и) купе(ц)ки(х) з ро(з)ны(м) ге(н)дле(м) члвка десети на доброво(л)но(и) дорозе межи Чу(д)нова и Глубо(т)ца, которые, де(и), ехали го(с)ти(н)це(м) звы(к)лы(м) до Чу(д)нова на то(р)гь, мо(ц)но, кгва(л)то(м) взяли и пограбили в ни(х) конє(и) десе(т), з возами, з у(з)дами, с хомутами и зо(в)сими речами, с крамами ку(п)ными и набытыми, которы(х), де(и), его мл(с)ть па(н) Ворони(ч) шко(д) побраны(х) по(д)даны(м) свои(м) шацує(т) на две тисечи золоты(х) по(л)-ски(х).

А такъ енера(л) во(з)ны(и), вы(ш) менены(и), што мъ слыша(л) и виде(л), то на се(м) квите мое(м) до кни(г) за(м)ку гсдрьского Житоми(р)ского по(д) печат(н)ю моею и с по(д)писо(м) вла(ст)ное руки моеє ѿ(т)даю.

Писа(н) в Житомиру.

Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енора(л), рука вла(с)на.

Которое (ж) то ѿповеда(н)є и жалоба, та(к) те(ж) и ѿчеви(с)тое со(з)на(н)є во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врядовы(х) за(м)ку гсдрьского Житоми(р)ского принято и записано є(ст).

61. Со(з)на(н)є во(з)ного в справе делятора

его к(р). м(л). пна Па(в)ла Пя(с)ко(в)ского

зъ его мл(с)тью пно(м) Фридрихомъ Ти(ш)кевичо(м)

и (з) ма(л)жо(н)кою его мл(с)ти.

Року 1605, м(с)ца априля, 6 дня.

На вряд г(с)дрьски(и) Житоми(р)ски(и) пере(д) мене Матеуша Кле(м)бо(в)-ско(г)о], наме(ст)ника по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, постанови(в)шисе

¹²⁶ Останню літеру слова пошкоджено.

¹²⁷ Помилка, слід читати под Та(та)риновы(м) Болото(м).

ѿчевисто, во(з)ны(и) енера(л) шляхе(т)ны(и) Себе(с)тия(н) Снежи(н)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) г(с)дрьски(х) житоми(р)ски(х) тыми словы со(з)на(л),

и(ж) року тепере(ш)него, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца априля, трете-го дня, положи(л) є(с)ми ма(н)да(т) або позо(в) задво(р)ны(и) у Же(р)делєве по его мл(с)ть пна Фри(д)риха Ти(ш)кевича и ма(л)жо(н)ку его мл(с)ти кня(ж)-ну Зофею Жасла(в)ского ѿ(т) и(н)стыкгатора его короле(в)ское мл(с)ти и де-лятора пна Па(в)ла Пя(с)ко(в)ского. А то ѿ добра столу его короле(в)ское мл(с)ти, меновите ѿ дво(р) Же(р)делє(в) и Камє(н), лежачое у воеводстве Кие(в)-ско(м), яко ширє(н) а достато(ч)не(и) то(т) позо(в) в себе ѿ(б)мо(в)ляєть.

За которы(м) то по(з)во(м) зложи(л) є(с)ми рокъ (к) ста(н)ю становитисє ты(м) ѿсоба(м), ве(р)ху менованы(м), пере(д) его короле(в)скою м(л). и пны рады его к(р). м(л)., где на то(т) ча(с) ща(с)ливое панова(н)є его к(р). м(л). буде(т) за неде(ль) ше(ст).

А такъ я тоє ѿчеви(с)тое во(з)ного ¹²⁸ до кни(г) г(с)дрьски(х) житоми(р)-ски(х) записати каза(л), што є(ст) записано.

62. Справа пна Яна Се(р)хове(ц)кого
ѿ клячу прибул(д)ную.

45

Року 1605, м(с)ца априля, 10 дня. //

На вря(д) его короле(в)ское мл(с)ти замокъ Житоми(р)ски(и) до мене, Матеуша Кле(м)бо(в)ско(г)о], наме(ст)ника по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ского, его м(л). па(н) Я(н) Се(р)хове(ц)ки(и), по(д)старо(с)ти(и) ѿ(в)ру(ц)ки(и), при(с)ла(л) клячу прибул(д)ную, ше(р)стью зрыжа пле(с)нивую, лысую, уши ѿбе(д)ве нарезаныє, ноги за(д)ние выше(и) копыта обе(д)ве белые, и чере(з) писа(н)є свое тыми словы ѿповеда(л),

и(ж), де(и), менованая кляча дня ѿ(с)мого, м(с)ца априля, в року тепе-ре(ш)не(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), прибудиласє до села мо... ¹²⁹ моего ¹³⁰ Старосє(л)ского.

Которую то клячу зара(з), того (ж) дня, менованого з має(т)но(с)ти его м(л). пна Елизарово(и) ¹³¹ в ме(с)те Коро(с)тешове ѿ(б)воли(л) [!] є(с)ми, ни(ж)-ли ни(х)то се не при(з)на(л).

Я тєды, захова(в)шисе во(д)лу(г) права по(с)политого, ѿную клячу на вря(д) его короле(в)ское м(л). житоми(р)ски(и) ѿ(т)сылаю.

И проси(л), абы таа кляча и ѿповеда(н)є его мл(с)ти было принято и до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского записано, што (м), приня(в)-ши, записати каза(л), и є(ст) записано.

¹²⁸ Пропущено якєсь слово, очевидно, ѿповеда(н)є.

¹²⁹ Клякса.

¹³⁰ Той же почерк, але все далі писано іншим чорнилом.

¹³¹ Перша літера слова виправлена з іншої, начебто з ѿ (або дві літери є, одна з яких за креслена).

63. *Справа п̃на Ивана,
по(д)пи(с)ка житоми(р)ского,
з̃ь Наумомъ Климовиче(м).*

Року 1605, м̃(с)ца априля, 11 дня.

На вряде его короле(в)ское м̃л(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)-ского, постанови(в)шисе ѿчеви(с)то, па(н) Ива(н) Григо(р)ѣви(ч), по(д)писокъ житоми(р)ски(и), ѿповеда(л) и ѿ(б)те(ж)ливѣ жалова(л) на Наума Климовича, боярина туто(ш)него пу(т)ного, ѿ то(м),

и(ж), де(и), я, маючи зда(в)на с пре(д)ко(в) свои(х) ту(т), на реще Тетереви, выше(и) мо(с)ту, зава(л), ѣ(з) свои(и), а того то Наума Климовича зава(л) ниже(и) моего ѿдалеки был. Которы(и) то Наумъ менованы(и) про(ш)лы(х) ле(т), умы(с)-лне переказу и шкоду мне чинечи, где дале(и) то по(д)мыка(л)се по(д) мо(н) зава(л) з̃ь свои(м) завало(м).

А тепе(р), кгда року про(ш)лого мо(ст) и кле(т)ка збудована вла(ст)не на его завале, ѿ(н) дня ѿногда(ш)него, м̃(с)ца априля, в субботу великоде(н)ную, в року тепере(ш)не(м), выше(и) меновано(м), еще мало на то(м) маючи, по(д)м̃к-ну(л)се ближе(и) по(д) мо(и) зава(л) выше(и) мо(с)ту, ѣзокъ заби(л) и мо(и) за(с)лони(л) ку кри(в)де и шкоде мое(и) немало(и).

Я того дня менованого, видечи таковую кри(в)ду, почал) ѣ(с)ми его бы(л) на(в)поминати, абы да(л) поко(и), кри(в)ды и шкоды мне в то(м) не чини(л), по(д) зава(л) мо(и) свои(м) ѣ(з)ко(м) не по(д)мыки(л)се¹³².

Ѡ(н) на то ничего не (д)баючи, але еще способи(в)шисе с помо(ч)никами своими, то ѣ(ст) меновите с (пано(м))¹³³ Федоромъ, которы(и) пере(д) ты(м) у то(т) мо(и) зава(л) непри(с)то(и)не и упо(р)не вступова(л)се, з братанничо(м) те(ж) свои(м) Ивано(м) Степановичо(м), Гри(ш)ко(м)¹³⁴ Рудиче(н)ко(м), Ва(с)-ко(м) Кали(т)кою, Ѡ(в)дее[м] [X]алеѣ(м) а Ва(с)ко(м) Крутене(м) мене порыва(л)се бити и словами непри(с)то(и)ными з̃соромоти(л), кгде и(н)де ми(и) зава(л) за способо(м) выше(и) менованы(х) помо(ч)нико(в) свои(х) непри(с)то(и)-не указава(л) и рыбы ѿ кол(л)кодеся(т) шу(к) улови(л), а я ни жа(д)ное по его переказе то(л)ко (м) ку шкоде пришо(л), за его переказою такъ в накладе за-вала (а) я того завалу, яко и в нелове(н)ю рыбъ, которы(х) шко(д) ѿ(т) него // себе меную быть на копу гроше(и), ѿ што все часу своего пра(в)не с ты(м) то Наумомъ по(с)тупи(т) ѿферова(л)се.

Которая жалоба и ѿповеда(н)е меновано(г)ло по(д)пи(с)ка за про(з)бою его до кни(г) ѣ(ст) принято и записано.

¹³² Очевидно, потрібно *по(д)мыкалсе*.

¹³³ Залите чорнилом.

¹³⁴ Велика клякса.

64. *Со(з)на(н)е во(з)ного*

в справе п̃на Ви(н)це(н)того Рѣ(н)ко(в)ского

з̃ь его м̃л(ст)ю кн̃жатемъ Ю(р)емъ Ча(р)торы(с)ски(м)

и ма(л)жо(н)кою его м̃л(с)ти.

Року 1605, м̃(с)ца априля, 12 дня.

На вряде его короле(в)ское м̃л(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)-ско(г)ло, по(с)танови(в)ши(с) ѿчеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и)¹³⁵ ку записованю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г)ло со(з)наня кви(т), по(д) печатю и с по(д)-писо(м) руки своеѣ писаны(и), тыми словы пода(л):

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)-ского, со(з)наваю на се(м) квите мое(м) ку записова(н)ю до кни(г) врядовы(х) за(м)ку ѣ(г)ло к(р). м(л). Житоми(р)ского,

и(ж) року тепе(р) идучо(г)ло, тисеча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца априля, ѿ(с)мого дня, маючи я при себе стороною люде(и) добры(х), дво(х) шля(х)ти-чо(в), п̃на Миколая Ѡ(л)ше(в)ского¹³⁶ а п̃на Самуѣля Ви(л)чка, положи(л) есми позо(в) зе(м)ски(и) лу(ц)ки(и), суду голо(в)ному трибуна(л)скому суди(т) належачи(и), по его м̃л(с)ть кн̃жаты Ю(р)я Ча(р)тори(с)кого и ма(л)жонку ѣ(г)ло м̃л(с)ти, ѣе м̃л(с)ть п̃ни Я(д)викгу Фро(н)цко(в)ку [?] Фальче(в)скую.

Которы(и) то(т) позо(в) по н(х) м̃л(с)ти звы(ш) менованы(х) ѿсобъ положи(л) ѣ(с)ми в Коте(л)ни, у браму ме(с)тскую ме(с)та утну(л) и в ро(т)ному тамо(ш)нему положене(м) то(г)ло по(з)ву ѿказалъ и ѿповеда(л) ѣ(с)ми писаны(и) то(т) позовъ в речи и жалобе уроженого п̃на Ви(н)ценъто(г)ло Рѣпко(в)ского з Репокъ з Рѣпо(к) [!], которы(и) и(х) м̃л(с)т и припозыва ѿ недоси(т) учинене бруѣвки у дво(х) тисеча(х) золоты(х) по(л)ски(х) ему, п̃ну Ви(н)ценътому, за(с)-тавленого, яко шире(и) и достаточне(и) то(т) позо(в) албо припозовъ в себе всю речъ ѿ(б)мо(в)ляе(т) и ѿ(б)ия(с)няе(т),

за которы(м) припо(з)во(м) маю(т)се и(х) м(л). звы(ш) менованые ѿсо(б)ы, по(з)ваные ку ро(с)праве, станови(т) пере(д) судо(м) голо(в)ны(м) трибуна(л)-ски(м) в Люблине в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), кгда справы воево(д)ства Во(л)ны(с)кого припаду(т) и судитисе будутъ.

И на то (м) даю се(с) мо(н)¹³⁷ з моею печатю и с по(д)писо(м) вла(с)ное руки моеѣ ку записова(н)ю до кни(г).

Писа(н) в Житомиру, року тисеча ше(ст)со(т) пято(г)ло, [м](с)ц[а] ¹³⁸ априля, два(д)цатого [!] дня.

Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) енера(л), рука вла(ст)ная.

Которое ѿчеви(с)тоѣ со(з)нане во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского принято и записано ѣ(ст).

¹³⁵ Далі інший почерк.

¹³⁶ Надрядкове в залите чорнилом.

¹³⁷ Пропущено якесь слово, очевидно, *квит*.

¹³⁸ Слово поповане під час реставрації.

65. Со(з)нанє во(з)ного
в справе п̃на Ви(н)це(н)того Рє(н)ко(в)ского
с п̃но(м) Яно(м) Лядовичо(м). //

Року 1605, м̃(с)ца априля, 12 дня.

На (в)ряде его короле(в)ское м̃л(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(ст)ва Житоми(р)ско(г)ло, постанови(в)шисє ѿчеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) воєво(д)ства Кие(в)ско(г)ло шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)наня своего кви(т) по(д) печатю и с по(д)писо(м) руки своеє писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), во(з)ны(и) енера(л) воєво(д)ства Во(л)ны(н)ского, Кие(в)ского и Бра(с)ла(в)ского, со(з)наваю то на се(м) квите моем̃ ку записованю до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку его к(р). м̃л(с)ти Житоми(р)ского,

и(ж) року тепе(р) идучо(г)ло ш[!], тысєча ше(ст)со(т) пятого, м̃(с)ца априля, второгона(д)ца(т) дня, положи(л) є(с)ми позо(в) зє(м)ски(и) кремєне(ц)ки(и) на воєво(д)ство Во(л)ны(н)ское на п̃на Лядовича с Хылина.

Которы(и) то(т) позо(в) да(л) є(с)ми преречоному п̃ну Яну Лядовичу ѿчеви(с)то в руки в дому его в Жу(р)би(н)ца(х) в жалобе урожоного п̃на Ви(н)це(н)того Рєп̃ко(в)ско(г)ло з Рєпок̃, прыпозываючы его до готовое апеляцый к(р)о(д)ское кремєне(ц)кое по (с)по(л)зло(м) року в справе ѿ незаплаченє сумы пнзе(и) ста золоты(х) по(л)ски(х), ѿ чо(м) шыре(и) а до(с)тато(ч)нє(и) то(т) припозо(в) ¹³⁹ всю рєч в себе ѿбмава.

За которым̃ прыпозо(в) року ѿбема сторона(м) поводови и по во(з)ному ку ро(с)праве пра(в)но(и) становитисє зложил на трыбунале коро(н)но(м) в Люблине на то(т) ча(с), кгда справы воєво(д)ства Во(л)ны(н)ского в року тепере(ш)нєм̃, тисєча шєстьсот̃ пято(м), прыпадуть и сужоны буду(т).

И на то (м) даль сєс кви(т) со(з)напя моего з моею печатю и с по(д)писо(м) вла(с)ное руки моеє.

Писан̃ в Житомиру року 1605, м̃(с)ца априля, дна 12.

Которое ѿчеви(с)тоє со(з)нанє во(з)но(г)ло и кви(т) его до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)др̃ского [!] Житоми(р)ского прынято и записано є(с)ть.

66. Справа п̃на Па(в)ла Мєленє(в)ского
и ма(л)жон̃ки є(г)ло
с п̃но(м) Стефано(м) Мєленє(в)ски(м).

Року 1605, м̃(с)ца априля, 16 [дня].

На (в)ряде є(г)ло к(р). м̃л(с)ти за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ско(г)ло, по(с)танови(в)шисє ѿчеви(с)то, во(з)ны(и) енера(л)ны(и) шляхе(т)-

¹³⁹ У слові перша голосна літера написана нечітко (подібно до є і до и).

ны(и) Я(ц)ко Накрыва(л)ски(и) ку записованю до кни(г) со(з)наль и во(д)лу(г) того со(з)напя своего кви(т) по(д) печатю и с по(д)писо(м) руки своеє писаны(и) тыми тыми [!] словы подаль:

46 зв. Яз, Яц̃ко Накрыва(л)ски(и), енераль и во(з)ны(и) // воєво(д)ства Кие(в)ско(г)ло, зє(з)навам̃ на се(м) квите моем̃ ку записова(н)ю до кни(г) в(р)ядовы(х),

и(ж) року тепе(р) идучого, тисєча ше(ст)со(т) пято(г)ло, м̃(с)ца фе(в)раля, пе(р)во(г)ло дна, будучы мне, во(з)ному, приданому з уряду за(м)ку г(с)др̃ско(г)ло на ѿгледа(н)є зби(т)я и зранєня п̃ну Па(в)ло(ви) Мєленє(в)скому ма(л)жон̃ки его, а так̃ я, во(з)ны(и), за ѿказанє(м) п̃на Мєленє(в)ского, види(л) є(с)ми раны в жоны его: на лево(м) боку два ранє, зна(т), же кие(м) быто, а голова вся збита.

Которо(є) збите и зранє(н)є мєни(л) себе би(т) ѿ(т) п̃на Стефана Мєленє(в)ско(г)ло. Яко (ж) я, во(з)ны(и), за ѿказанє(м) п̃на Мєленє(в)ско(г)ло, што (м) виде(л), да(л) сє(с) мо(и) кви(т) видєня моего з моею печатю и с по(д)писо(м) руки моеє.

Писа(н) в Мєленє(х) року и дня звы(ш) писано(г)ло.

Которое (ж) то ѿчеви(с)тоє со(з)нанє во(з)но(г)ло и кви(т) его до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)др̃ского Житоми(р)ско(г)ло записано є(ст).

67. Справа п̃на Павла Рєхо(в)ско(г)ло
с п̃но(м) Стани(с)лаво(м) Дубро(в)ски(м).

Року 1605, м̃(с)ца априля, 17 дня.

На (в)ряде его короле(в)ское м̃л(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Григорєм̃ Кочуро(в)ски(м), наме(с)т̃ником̃ по(д)староства Житоми(р)ского, по(с)танови(в)шисє ѿчеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) воєво(д)ства Кие(в)ско(г)ло шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записованю до книг̃ со(з)наль и во(д)лу(г) того со(з)наня своего кви(т) по(д) печатю и с по(д)писо(м) руки моеє писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енера(л) во(з)ны(и) воє(в)од̃ства Кие(в)ского, со(з)наваю тим̃ мои(м) квито(м) ку записованю до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку г(с)др̃ско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло,

и(ж) року тепе(р) идучого, 1605, м̃(с)ца ма(р)ца, два(д)ца(т) шо(с)то(г)ло дна, пода(л) и положи(л) є(с)ми позо(в) зє(м)ски(и) Кие(в)ски(и) на трыбуна(л) голо(в)ны(и) любє(л)ски(и) на воєво(д)ство Во(л)ны(н)ское в року тепере(ш)нє(м), тисєча ше(ст)со(т) пято(м), належачи(и) и припадаючи(и) в має(т)но(с)ти села, прозываємо(м) Малы(х) Во(л)чы(н)цах̃, де(р)жавє п̃на Стани(с)лава Дубро(в)ско(г)ло, у ворота двора его тамо(ш)нєго уво(т)кну(л) и єму самому, п̃ну Стани(с)лаву Дубро(в)скому, ѿчеви(с)то ѿповєда(л) и ѿказа(л) писаны(и) то(т) позо(в) по самого мєновано(г)ло п̃на Дубро(в)ско(г)ло в рєчы и в жалобе шля-

хе(т)не урожоно(г) [о] пна Па(в)ла Рехо(в)ско(г) [о], которы(м) по(з)во(м) пнѣ Рехо(в)ски(и) пна До(м)бро(в)ско(г) [о], прихыляючыся до по(с)ту(п)ку [к]гро(д)ского луцько(г) [о], на не(м) в кгроде Лу(ц)комъ ѿ незаплачене за горо(л)ку пе(в)ное сумы пнзе(и) оде(р)жано(г) [о], позывае(т) и прыпозывае(т) [!] те(ж) до (с)каза(н)я на не(м) баниции и выволаня и ку прыслуханю публикованя на не(м) тое баниции, ѿ чо(м) все(м) шире(и) и до(с)тато(ч)не(и) то(т) позо(в) в себе ѿбмо(в)ляе(т), и ро(к) (к) станю ку праву.

47 За ты(м) // по(з)во(м) ѿбу(д)во(м) сторонамъ ѿсобо(м) выше(и) менованы(м) и ѿ(з)на(и)ми(л) е(с)ми (л) [!] е(с)ми [!] на трыбунале звы(ш) меновано(г) [о] становити.

И на то (м) ку записованю до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г) [о] Житоми(р)ско(г) [о] да(л) се(с) мо(и) кви(т) по(д) печатю и с по(д)писомъ вла(с)ное руки моее.

Писа(н) в Житомиру.

Которое ѿчеви(с)тое со(з)нане во(з)ного и кви(т) его до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрьско(г) [о] Житоми(р)ского прынято и записано е(ст)

68. *Справа пна Петра Пересе(ц)кого
з его мл(с)тю пно(м) ѿстафияномъ Тышкевичомъ
и ма(л)жо(н)кою его мл(с)ти.*

Року 1605, м(с)ца апреля, 17 дня.

На (в)ряде его короле(в)ское мл(с)ти за(м)ку Житомирско(г) [о] передо (м)ноюю[!], Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(с)тникомъ по(д)старо(с)твѣ Житоми(р)ско(г) [о], ста(в)шы ѿбличне, шляхетны(и) панъ Петръ Пересе(ц)ки(и) ѿповеда(л) и (с)ве(д)чи(л)се ѿ томъ,

и(ж), де(и), готовъ е(с)ми бы(л) дна сего(д)не(ш)него, се(м)на(д)цато(г) [о], м(с)ца апреля, року тисеча ше(ст)со(т) пято(г) [о], ѿ(т) и(х) мило(с)те(и) пна ѿстафияна Ты(ш)кевича, старо(с)ты ля(и)ско(г) [о], и ее мл(с)ти пне(и) Зофе(и) книжны Ви(ш)невце(ц)кое, ма(л)жо(н)ко(в), суму пнзе(и) се(м)со(т) и два(д)ца(т) копъ гроше(и) лито(в)ски(х) до(л)гу позычано(г) [о], а то во(д)лу(г) ли(с)ту доброво(л)ного запису и(х) мл(с)те(и) ѿбу(д)во(х) ѿсоб на то помененому пну Пересе(ц)кому дано(г) [о], ѿобра(т) и ѿ(т)личы(ть).

Водлугъ которо(г) [о] запису заплаче(н)я сумы пнзе(и) менованое ѿ(т) и(х) мл(с)те(и), поча(в)шы спора(н)ку, а(ж) до не(ш)по(р)ное годыны ѿчекива(л), ни(ж)ли и(х) мл(с)ть ѿсобы вы(ш) ѿписаные ани чере(з) себе, ани чере(з) умоцовано(г) [о] свое(г), ани ведомо(с)ти жадное ѿ томъ не далъ [!], ани те(ж) менованое сумы пнзе(и) не ѿ(т)дали и не заплатылы, для чо(г) [о] сее ѿ(с)ве(т)чене и пи(л)ность свою до кни(г) вряду житоми(р)ско(г) [о] проти(в)ко и(х) м(л). ѿбу(д)во(ми) ѿсобам чыни(л) и вноси(л), просечы, абы тая проте(с)таця с пи(л)но(с)тю прынята и записана была, што е(с)ть записано.

69. *Справа пна Па(в)ла Рехо(в)ского
з его мл(с)тю пно(м) Фры(д)рыхо(м) Тышкевичо(м).*

Року 1605, м(с)ца апреля, 17 дня.

47 На (в)ряде е(г) [о] короле(в)ское м(л)ти за(м)ку г(с)дрско(г) [о] Житоми(р)ско(г) [о] передо м(н)ю Грегоре(м) Кочуро(в)ски(м)¹⁴⁰, по(д)старости(м) житоми(р)ско(г) [о] [!], по(с)танови(в)шысе ѿчеви(с)то, е(н)ера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г) [о], шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записованю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г) [о] со(з)наня свое(г) [о] квит по(д) печатю // и с по(д)писомъ руки свое(г) писаны(и) тыми словы подал:

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки, е(н)ера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г) [о] со(з)наваю ты(м) ты(м) [!] мон(м) квито(м) ку записованю до книгъ врядовы(х) за(м)ку г(с)дрско(г) [о] [!] Житоми(р)ско(г) [о],

ижъ року тепе(р) идучо(г) [о], 1605, м(с)ца ма(р)ца, два(д)ца(т) шо(с)то(г) [о] дна пода(л) и положи(л) е(с)ми два по(з)вы зе(м)ские кие(в)ские на трыбуналь голо(в)ны(и) любе(л)ски(и) на воево(д)ство Волынское, кгда справы то(г) [о] воево(д)ства поря(д)ко(м) свои(м) в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) пято(м), судитисе за(ч)ну(т), належачи(и) и прыпадаючи(и) в маестности его мл(с)ти пна Фри(д)рыха Ти(ш)кевича Лого(и)ско(г) [о], воеводича бере(с)те(и)ско(г) [о], у ме(с)те Белополи, у ворота ме(с)тские, уткнуль, воротному и мешчано(м) тамо(ш)ни(м) ѿказа(л) и ѿповеда(л) писаны(и) по [с]амо(г) [о] меновано(г) [о] его мл(с)ть пна Фрыдрыха Тышкевича в речы и жалобе шляхетне урожоно(г) [о] пна Па(в)ла Рехо(в)ско(г) [о] до записо(в) ѿ незаплачене (и) ѿ(т)дане сумъ пнзе(и): ѿ(д)ное сумы дво(х)со(т) золоты(х) по(л)ски(х), а другое тры(д)цати и ѿ(с)ми золоты(х) по(л)ски(х), ѿ чо(м) все(м) шире(и) и до(с)таточне(и) тые позвы именованые [позвы]¹⁴¹ записы в себе ѿбмовляе(т), и рокъ [к] станю ку праву.

За ты(м) и по(з)вы ѿбу(д)во(м) сторона(м), ѿсобам выше(и) менованы(м), зложи(л) и ѿ(з)на(и)ми(л) е(с)ми на (т)рыбуналь звышъ меновано(м) становити.

И на то (м) ку записованю до кни(г) врядовы(х) за(м)ку г(с)дрско(г) [о] Житоми(р)ско(г) [о] да(л) се(с) мо(и) кви(т) по(д) печатю моею и с по(д)писомъ вла(с)тное руки моее.

Писа(н) в Житоми(р)у.

Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), е(н)ера(л), рука вла(с)ная.

Которое ѿчеви(с)тое со(з)нане во(з)но(г) [о] и кви(т) его до кни(г) врядовы(х) замку го(с)пода(р)ско(г) [о] [Житоми(р)ско(г) [о]] прынято и записано е(ст).

¹⁴⁰ Це ім'я і прізвище виправлені з Федором Щуровски(м), через те замість Григоре(м) вийшло Грегоре(м).

¹⁴¹ Слово перекреслене.

70. *Справа пана Федора Щуро(в)ско(г)о*

а пна Андрея Пересе(ц)ко(г)о

зъ его мл(с)тио пно(м) Фры(д)рыхо(м) Ты(ш)кевичо(м).

Року 1605, м(с)ца арыля [!] ¹⁴². 17 дня.

На (в)ряде его к(р). мл(с)ти за(м)ку Житоми(р)ско(г)о] передо (м)ною, Григоремъ Кочуро(в)ски(м), будучы(м) на то(т) ча(с) по(д)старосты(м) житоми(р)ски(м), ѿ(т) яснѣв(л)мо(ж)но(г)о] его мл(с)ти княжати Януша з О(с)трога Жа(с)ла(в)ско(г)о], воеводы во(л)ы(н)ско(г)о], ст(а)росты житоми(р)ско(г)о], будучы(м) по(д)старосты(м) [житоми(р)ски(м)] по(с)тановиви(в)шысе [!] ѿчеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о] шляхетны(и) [!] Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записованю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г)о] со(з)наня свое(г)о] кви(т) по(д) печатю и с по(д)писо(м) руки своеѣ писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о], со(з)наваю тымъ моимъ квитомъ ку записованю до кни(г) в(р)ядовы(х)

48 за(м)ку // г(с)дрьско(г)о Житоми(р)ско(г)о,

и(ж) року тепе(р) идучо(г)о], тисеча ше(ст)со(т) пятого, м(с)ца ма(р)ца, два(д)ца(т) шо(с)то(г)о] дна пода(л) и положи(л) е(с)ми позо(в) к(р)о(д)ски(и) кие(в)ски(и) в мае(т)ности его мл(с)ти пна Фры(д)ры(д)рыха [!] Ты(ш)кевича (и) в речи и в жалобе шляхе(т)не урожоны(х) пна Федора Щуро(в)ско(г)о а пна Андрея Пересе(ц)кого, писара за(м)ку Житоми(р)ско(г)о], до запису ѿ неѿ(т)дане и незаплачене сумы пизе(и) ста золоты(х) по(л)скихъ, ѿ чомъ, де(и), всемъ шире(и) и до(с)тато(ч)не(и) то(т) позо(в) и запи(с) менованы(и) в себе ѿ(м)о(в)ляю(т) и рокъ [к] станю ку праву. За ты(м) по(з)во(м) ѿбу(д)во(м) сторонамъ, ѿсобамъ выше(и) менованы(м), на ро(ч)кохъ к(р)о(д)ски(х) кие(в)скихъ в року теперешнемъ, 1605, м(с)ца априля, два(д)ца(т) сѣмого дна, у Кнѣве прыпадаючы(и), на ме(с)тцу звикломъ судовомъ зложилъ и ѿ(з)на(и)ми(л) е(с)ми становити.

И на то (м) ку записованю до кни(г) в(р)ядовыхъ за(м)ку г(с)дрско(г)о] Житоми(р)ско(г)о да(л) то(т) мо(и) кви(т) по(д) печатю моеѣю [!] и с по(д)писо(м) вла(с)ноѣ руки моеѣ.

Писанъ в Житомиру.

Которое ѿчеви(с)тоѣ со(з)нане во(з)ного и кви(т) его до кни(г) в(р)ядовыхъ за(м)ку г(с)дрьско(г)о] Житоми(р)ско(г)о] прынято и записано е(ст).

¹⁴² Помилка, слід арыля.

71. *Справа пна Петра Пересе(ц)кого*

з его мл(с)тио пно(м) Сѿстафьяномъ Ты(ш)кевичо(м)

и ма(л)жонкою его мл(с)ти.

Року 1605, м(с)ца априля, 18 дня.

На (в)ряде е(г)о] к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о] передо (м)ною, Матеушо(м) Кле(м)бо(в)ски(м), наме(с)тничо(м) по(д)староства Житоми(р)ско(г)о], по(с)тановиви(в)шысе ѿчеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о] шляхетны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записованю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) того со(з)наня своего кви(т) по(д) печатю и с по(д)писо(м) руки свое писаны(и) тыми словы пода(л):

Яз, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), енераль възны(и), со(з)наваю тымъ мон(м) ли(с)то(м),

и(ж) року тепе(р) идучого, 1605, м(с)ца априля, 18 дня, будучы мне прида- ны(м) ѿ(т) в(р)яду его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о пна Матеуша Кле(м)бо(в)ско(г)о], наме(с)тника по(д)старо(с)тва Житоми(р)ско(г)о, пна Матеуша Кле(м)бо(в)ско(г)о] [!] ¹⁴³ на (с)праву шляхетного пна Петра Пересе(ц)кого, бы(л) е(с)ми в селе Я(н)ковца(х), въ воево(д)стве Кие(в)ско(м), в пове(т)ѣ Жи- томи(р)ско(м) лежачо(м), в мае(т)но(с)ты ве(л)мо(ж)ны(х) и(х) м(л). пна Сѿста- фьяна Ты(ш)кевича, старо(с)ты ля(и)ско(г)о], и ма(л)жо(н)ки е(г)о] м(л). кнжны Зофе(и) Вишневе(ц)кое, в которо(и) мае(т)но(с)ты напро(д) атамана та- мо(ш)не(г)о] пыта(л) е(с)ми е(с)ми [?] воеводы бересте(и)ско(г)о] у месте Белополю, у воро(т)а ме(с)ткие увоткну(л) и воро(т)ному и мешчаню(м) та(м)ош- ни(м) ѿказа(л) и ѿповеда(л) писаны(и) до самого мянованого е(г)о] мл(с)ти

48 зв.

пна Фры(д)рыха Ты(ш)кевича ¹⁴⁴ // ме(л) ро(с)казане ѿ(т) и(х) мл(с)те(и) ѿсоб поменены(х) менованое село Я(н)ковцы в мо(ц), в де(р)жане и (с)поко(и)ное ужыване способомъ за(с)та(в)нымъ в сѣмисо(т) и (в) два(д)цати копахъ г(р)ше(и) лито(в)ски(х) позычано(м) до(л)гу. А то во(д)лу(г) запису добровольного ѿ(т) и(х) мл(с)те(и) помененому пну Пересе(ц)кому дано(г)о] пода(ть) и по(с)тупить, ни(ж)ли тот атаманъ я(н)ко(в)ски(и) по(ве)да(л), же яко ро(с)казаня жа(д)ного ѿ(т) его мл(с)ти пна само(г)о] такъ те(ж) и ѿ(т) еѣ мл(с)ти пне(и) самое не маю того села никому уступовать, та(к) те(ж) его име(н)е(м) и(х) мл(с)те(и) пнов свои(х) не подаю и не по(с)тупую и мо(ц)но заборонаю.

Пото(м) того жъ дна и року е(з)ди(л) а бы(л) е(с)ми в ме(с)те(ч)ку Ко(д)ни. Та(м) же е(с)ми та(к)же у пна Понато(в)ско(г)о], уря(д)ника коде(и)ско(г)о], пыта(л), е(с)ли бы хоте(л) менованое село Я(н)ковцы пну Пересе(ц)кому в

¹⁴³ Слова пна Матеуша Кле(м)бо(в)ско(г)о] обведені.

¹⁴⁴ Від слів воеводи до кінця сторінки текст дописаний іншим чорнилом і трохи іншим по- черком.

меновано(и) сумѣ пнзе(и) семисо(т) и (в) два(д)цаты копахъ г(р)ше(и) лито(в)ски(х) в де(р)жане имене(м) и(х) м(л). пна Ѡ(с)тафияна Тишкевича, пна свое(г)ло, также и имене(м) е(и) м(л). пне(и) Зофе(и) книжны Вы(ш)неве(ц)кое, пне свое(и), во(д)лу(г) доброво(л)но(г)ло ли(с)ту-запису и(х) мл(с)ть подать и по(с)типить [!] а(л)бо менованою суму пнзе(и), се(м)со(т) и (д)ва(д)ца(ть) копъ г(р)лоше(и) лито(в)ски(х) до(л)гу позычано(г)ло пну Пересе(ц)кому ѱ(т)дать и заплатити хоте(л), ни(ж)ли поменены(и) панъ Пона(т)о(в)ски(и) та(к)же ѱ(т)каза(л), же тоѣ маѣтности села Я(н)ковецъ в де(р)жане не по(с)тупую и тоѣ сумы пнзе(и) платити чьѣмъ не маю и того ввязованя в село Я(н)ко(в)цы заборонаю.

А такъ то все панъ Петръ Пересе(ц)ки(и) мною, во(з)ны(м), и шля(х)тою, на то(т) ча(с) пры (м)не будучую, то е(ст) пно(м) Матее(м) Ро(з)добе(ц)ки(м) а пно(м) Янушо(м) Столе(ц)ки(м) ѱ(с)ве(т)чы(в)шы, мени(л) себе (ш)ко(д) быти за таковы(м) незаплачене(м) тоѣ сумы пнзе(и) и непо(с)тупене(м) тоѣ маѣтно(с)ти на ѱ(с)мна(д)ца(т) со(т) золоты(х) по(л)ски(х).

А такъ я, во(з)ны(и), што (м) слыша(л), на то (м) да(л) сеѣ мое со(з)нане ку записованю до кни(г) врядовы(х) за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло с по(д)писо(м) руки моеѣ и по(д) печатю вла(с)ною моею.

Писа(н) в Житомиру року 1605, мѣа апрѣля, 18 дня.

Которое ѱчеви(с)тоѣ со(з)на(н)ѣ во(з)но(г)ло и кви(т) е(г)ло до кни(г) 49 врядовы(х) за(м)ку г(с)дръско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло записано е(ст). //

АКТОВА КНИГА
ЖИТОМИРСЬКОГО ГРОДСЬКОГО УРЯДУ
1609 р.

Початокъ року 1600 дѣвя(т)о(г)ло за щасливое де(р)жавы яснѣ ѱсвецоного пна пана [!] Алекса(н)дра з Ѡстрога, книжти Жаславского, старосты житоми(р)ского, каштеляна воли(н)ского.

Non nobis domine, non nobis, sed nomini tuo ad gloriam!
(Не нам, господи, не нам, але во славу імені твого).

Реєстръ мѣа генвара в року 1600 девято(му).

1. Листъ его кро. м(л). напина(л)ны(и) в ревизие(и) книгъ зе(м)ски(х) киевски(х) в речи пновъ Прощи(ц)ки(х).

2. Листъ е(г)ло кро. м(л). в ты(х) же речи до ревизоро(в).

3. Со(з)на(н)ѣ во(з)но(г)ло в ро(з)ноше(н)ю ты(х) листо(в) копъ(и) по ревизоро(в).

4. Ѡповѣда(н)ѣ п. Семена Лу(д)виско(г)ло на е(г)ло м(л). пна по(д)ска(р)-бе(г)ло надво(р)ного ве(л). книж(т)ы литовско(г)ло.

5. Пи(л)но(ст) пнеѣ Ви(л)джзиноѣ [!] ѱ(т)бира(н)я су(м)мы пнзе(и) ѱ(т) е(г)ло м(л). кнзя Романа Ружи(н)ского и ма(л)жо(н)ки его м(л).

6. Поло(ж). ма(н)дату его кро. м(л). по е(г)ло м(л). пна Ви(л)го(р)ского.

7. Ѡповѣда(н)ѣ е(г)ло м(л). п. по(д)ска(р). на п. Семена Лу(д)виского.

8. Со(з)нанѣ во(з)ного в то(и) же справѣ з ты(м) же [!].

9. Поло(ж). по(з)ву по пна Анд[рея] Сурина ѱ неѱ(т)да(н)ѣ до ска(рбу) побо(ру).

10. Ѡповѣда(н)ѣ пна Мо(д)ри(н)ского на к. Ружи(н)ского.

11. Розделокъ пнвъ Проску(р) добръ межѣ собою.

12. Инве(н)та(р) по(д)даны(х) пущоны(х) пну Уѣ(з)де(ц)ко(му) ѱ(т) п. Про-ску(ры).

13. Квитаця ѱ(т) пна Уѣ(з)де(ц)кого па(н)у Проскуре даная.

¹ Далі йде нерозбірливий, вицвілий текст, писаний польською мовою.

14. Ω поведа(н)е пна Лакге(в)ни(ц)ко(г)о на пна Се(р)хове(ц)кого.
 15. Ω поведа(н)е пна Се(р)хове(ц)[кого] на пна Лакгевни(ц)кого.
 16. Ω поведа(н)е Пузыревича на пна Стефа(на) Немири(ча).
 17. Ω поведа(н)е пна Лакгевни(ц)кого на п. Се(р)хове(ц)кого.
 18. Ω поведа(н)е того (ж) п. Лакге(в)ни(ц)ко(г)о на п. Се(р)хове(ц)кого.
 зв. 19. Поло(ж). по(з). ω (т) мещанина степа(н)ско(г)о // по п. Ω лизара.
 20. Ω поведа(н)е пна писара зе(м)ско(г)о на пна Сте[фана] Немири(ча).
 21. Со(з)на(н)е во(з)ны(х) в недопуще(н)ю увяза(н)я пна Вина(р)ского ω (т) пна Завиши.
 22. Со(з)на(н)е во(з). в справе его м. пна Фри(д)риха[Ти(ш)кевича з пнею Ви(л)жиною ω недопуще(н)е увяза(н)я.
 23. Со(з)на(н)е во(з)ного в справе п. Кры(ш)то[фа] Кевли(ча) з ϵ (г)о м(л). пно(м) по(д)комори(м) киевски(м) ω ω (т)ня(т)е воло(к).
 24. Со(з). во(з). в справе пна Ω ле(н)ско(г)о з п. Миха(и)ло(м) Кропи(в)ни(ц)[ким].
 25. Поло(ж). по(з). по ро(з)ны(х) ω со(б) ω (т) кн(ж). и(х) м(л). Збара(з)ски(х).
 26. Ω поведа(н)е пна Кнегини(н)ско(г)о на пнюю Ха(р)ле(н)скую.
 27. Посесыя пна Ми[колая] Да(х)новича в Бежо(в) и Минь(и)ки.
 28. Со(з)на(н)е во(з)ного в справе пна Соколо(в)ско(г)о з пно(м) Фри(д)рихо(м) Тишкевичо(м) ω недопуще(н)е увязова(н)я.
 29. Поло(ж). по(з). по п. Ивана Ко(р)чевско(г)о ω (т) участнико(в) епа(н)чи(н)ски(х) ².

*1. Листъ ϵ (г)о кро. м(л).
 намина(л)ны(и) судъе(в)
 зе(м)ски(х) кие(в)[ских]
 в ревизие(и) кни(г)е зе(м)[ских]
 в речи пнвъ Прощи(цких).*

На вряде его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Федоромъ Щуровски(м), по(д)старости(м) житоми(р)скимъ, постановивши(с) ω чеви(сто), во(з)ны(и) енера(л) шляхе(т)ны(и) Марекъ Барановски(и) поклада(л) ли(ст) упомина(л)ны(и) з по(д)писо(м) и печа(т)ю его кро. м(л). до ревидова(н)я кни(г) зе(м)ски(х) киевски(х), писаны(и) до урожоны(х) и(х) м(л). пна Яна Аксака, суди, а пна Гарасима Сурина, по(д)су(д)ка, уря(д)нико(в) судовы(х) зе(м)ски(х) киевски(х), и до ревизоро(в)ъ его кро. м(л)., на то уставлены(х), в жалобе и речи, ниже(и) по достатку ω писано(и), и(х) м(л). пна Горанна и ма(л)-

жо(н)ки его пнее Настазии Прощи(ц)кого, пна Якуба, во(и)ско(г)о новгоро(д)ского, писара кгро(д)ского зе(м)ли Жмон(т)ское, пна Яроша и пна Ю(р)я Лвовичо(в) Прощи(ц)ки(х) а пнее Полонии Кочуровско(г)о Ки(р)деевое Лемешовое и бра(та) ее пна Григо(р)я Кочуровско(г)о, просечи, абы то(т) ли(ст) до кни(г) врядовы(х) за(м)ку гдръско(г)о Житоми(р)ского приня(т) и вписа(н) бы(л).

Которого я, приня(в)ши, до кни(г) слово в слово вписа(ти) каза(л).

И та(к) се в себе мае(т): Жикгимо(нт) Трети(и), бо(ж)ю мл(с)тю коро(л) по(л)ски(и), велики(и) кнзь литовски(и), руски(и), пруски(и), мазове(ц)ки(и), жмон(т)ски(и), инфля(нт)ски(и), а шве(д)ски(и), кто(т)ски(и), ва(н)далски(и) ³ деди(н)ны(и) кро(л) //

Урожоны(м) Янови Аксакови, суди, а Гараси(му) Сурина, по(д)су(д)ку, уря(д)нико(м) ншимъ судовы(м) зе(м)ли Киевское, и ревизоромъ о(т) на(с), гдря, до ревидова(н)я кни(г) зе(м)ли Кие(в)ское з и(н)ши(ми) ω собами, ко(н)ституцыею року тисеча ше(ст)со(т) пе(р)вого на(з)начоны(м), ве(р)не на(м) милы(м), ласка нша гдръская.

Урожные ве(р). на(м) милые жаловали на(м) урожные Я(н) Горай(н) и ма(л)жо(н)ка ϵ (г)о Настазия Лвовна Прощи(ц)кого, Яку(б), во(и)ски(и) новгоро(д)ски(и), писа(р) кгро(д)ски(и) зе(м)ли Жмо(нт)ское, Яро(ш) и Юре(и) Лвовичи Прощи(ц)кие и Полоня Сафоновна Ки(р)деевая Лемешовая и бра(т) ее рожоны(и) Григоре(и) Сафонович Ко(ч)уровски(и) ω то(м),

и(ж), де(и), по спустоше(н)ю ω (т) тата(р) зе(м)ль Киевское зе(м)лю пусто(в)шую, названую Студену Воду, бли(з)ко(ст)ю и(м) належачую, земени(н) ншь земль Кие(в)ское небо(ж)чи(к) Ива(н) Стрыбы(л), посегнувши и забра(в)ши неправне, привлащачюи то себе заставою в некоторо(и) су(м)ме пнзе(и), чере(з) немалы(и) ча(с) де(р)жалъ, по которо(г)о сме(р)ти сы(н) зошло(г)о Ивана Стрыбы(ля) Бо(г)да(н) Стрыбы(л) и до сего ча(с)у вжо (мимо) ³ заставу, въ(ч)но(ст)ю тые добра привлащачюи, де(р)жи(т).

А ве(р). вша з и(н)шими ревизо(р)ми, о(т) на(с), гдря, до ревидова(н)я кни(г) зе(м)ски(х) кие(в)ски(х) депутоваными, зреестрова(в)ши и зревидовавши тые книги а нашо(д)ши право подозреное // подозреное на тые добра студеново(д)ские ве(д)ле ко(н)ституцые(и) релящюю своею на се(и)ме, недавно прошло(м) ты(х) бле(н)довъ и ероро(в) стороны того права студеново(д)ского на(м), гдрю, не ω казалисте, ты(л)ко чере(з) листы свое со(з)на(и)мовали, а сами сте ω бли(ч)не на то(м) се(и)ме не были и тое(и) есте релящюе(и) ве(д)ле потребности и пови(н)ности своее не учинили, зачи(м) с ти(х) кни(г) вымазано и вырузоно бы(т) на то(т) ча(с) не могло, а з прошло(г)о се(и)му пе(в)ны(х) ω со(б), то е(ст) урожоны(х) Стефана Немирича а Федора Проскуру Суща(л)ско(г)о, кни(ги) зе(м)ские киевские спо(л)не з ве(р). вшою преписова(т) депутовано.

² Справа під № 30 закреслена писарем так, що розібрати неможливо.

³ Слово написане іншим чорнилом.

Зачи(м) поводе, шкодуючи в то(м) от де(р)жачого добръ поменены(х) студеново(д)ски(х) на десе(т) тисече(и) злоты(х) по(л)ски(х), обавяючисе, абы и тое право подозренное не было до кни(г) вписано; которое з ревизие(и) вшое пе(р)шое новозмышленное и утвореное быт показалосе, теды абы (с)те ве(р). вша, книги зе(м)ские киевские переписуючи, оного змышлено(г)ло и по(д)рузоно(г)ло на Студену Воду права в книги не вписовали, и о то(и) ве(р). вшу и и(н)ши(х) ревизоро(в), о(т) на(с), гдря, на ревидова(н)е кни(г) зе(м)ски(х) киевски(х) ко(н)ституцыею року тисеча ше(ст)со(т) пе(р)вого де(п)утованы(х),
4 чере(з) се(с) ли(с)т // ншъ напоминае(м) и приказуе(м), абы ве(р). вша ку учине(н)ю тое реляцые ве(д)ле ко(н)ституцые(и) вы(ш) описаное на се(и)ме бли(з)ко пришло(м) стали бле(н)ды и ероры в то(и) справе студеново(д)ско(и), е(ст) якие су(т) на(м) оказали, реестръ тое ревизие(и) ве(р). вшо(и) абы есте пере(д) нами, гдремъ, положили коне(ч)но, иначе(и) не чинечи для ласки ншое и з пови(н)ности своее.

Писа(н) в Кракове лѣта бо(ж)его нароже(н)я тисеча ше(ст)сотъ о(с)мо(г)ло, мсда августа, два(д)ца(т) о(с)мо(г)ло дня, а панова(н)я кролевствъ ншхъ по(л)ского два(д)ца(т) пе(р)вого, а шве(д)ского пятогона(д)цать року.

У то(г)ло листу печат(т) коро(н)ная а по(д)пись руки его кро. м(л). в тые слова: Sigismundus, Rex, Alexander Кривецкы.

Которы(и) то ли(ст) слово до кни(г) за(м)ку гдрьского Житоми(р)ского приня(т) и вписа(н) есть.

2. Листъ е(г)ло кро. м(л). в ты(х) же речи до ревизоро(в)

Року 1605, мѣца ге(н)ва(р)а

4 зв. На вряде его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старости(м) житоми(р)ски(м) ставши очевисто // очевисто, енера(л) во(з)ны(и) шляхе(т)ны(и) Маре(к) Барано(в)ски(и) поклада(л) ли(ст) упомина(л)ны(и) з по(д)писо(м) руки его кро. м(л). до ревизоро(в) кни(г) зе(м)ски(х) киевски(х)... ниже(и) описаны(и) в речи пивъ Прощи(ц)ки(х), писаны(и) в тые слова:

Жикгимо(нт) Трети(и), бо(ж)ю мило(ст)ю коро(л) по(л)ски(и), велики(и) кнзь литовски(и), руски(и), пруски(и), жмон(т)ски(и), мазове(ц)ки(и), и(н)фля(нт)ски(и) а шве(д)ски(и), кто(т)ски(и), ва(н)да(л)ски(и) деди(н)ны(и) кро(л).

Урожомымъ Остафиянови Тншкевичови, по(д)ска(р)бему ншму надво(р)ному Великому кнзиства Лито(в)ского, старо(сте) ля(и)скому Самуелеви Го(р)ностаеви, по(д)коморему, Лавринови Ло(з)це, по(д)чашому, Семенови Зупавичо(ви), во(и)скому кие(в)ски(м), Станиславови Ха(р)лескому и Васи(л)еву Тишы-Быко(в)скому, ревизоро(м), ко(н)ституцыею року тисеча ше(ст)сотъ пе(р)вого до ревидова(н)я от на(с), гдря, кни(г) зе(м)ски(х) киевски(х) назначоны(м), ве(р). на(м) миль(м) ласка нша гдрьская.

Урожомые ве(р). на(м) милые жалова(ли) намъ урожомые Я(н) Горан(н) и ма(л)жо(н)ка его Наста(с)я Лвовна Прощи(ц)кая, Яку(б), во(и)ски(и) новгоро(д)ски(и), писа(р) земли Жму(д)ское кгро(д)ски(и), Яро(ш) и Юре(и) Лвовичи Прощи(ц)кие, Полоней Сафоно(в)на Ки(р)деевая Лемешовая и брат ее рожоны(и) Григоре(и) Сафонович Кочуровски(и) о то,
5 и(ж), де(и), по спустоше(н)ю о(т) тата(р) зе(м)ль // Киевское име(н)е, зе(м)лю пусто(в)шую, названую Студену Воду, бли(з)ко(ст)ю ве(д)ле линеи кривности и(м) належачою, земени(н) нашъ земли Киевское небо(ж)чи(к) Ива(н) Стрыбы(л), посегнувши, неправне, привлащачою то себе заставою в некоторо(и) су(м)ме пнзе(и), чере(з) немалы(и) ча(с) де(р)жалъ. По которо(г)ло сме(р)ти сы(н) зошло(г)ло Ивана Стрыбыля Бо(г)да(н) Стрыбы(л) до сего ча(с)у вжо мимо заставу, ве(ч)но(ст)ю тые добра привлащачою, де(р)житъ.

А ве(р). вша, ко(н)ституцыею року тисеча ше(ст)сотъ пе(р)вого будучи о(т) на(с), гдря, до ревидова(н)я кни(г) зе(м)ски(х) киевски(х) де(п)утованы(ми), оные книги зревидова(в)ши и зреестрова(в)ши а нашо(д)ши право подозренное на тые добра студеново(д)ские ве(д)ле ко(н)ституцые(и) реляцыею своею на се(и)ме недавно прошло(м) ты(х) бле(н)до(в) и ероро(в) з с(т)роны того права студеново(д)ского на(м), гдрю, не оказали есте, чинечи тую реляцыею, ты(л)ко чере(з) листы свои о(з)на(и)мовали, а сами сте обли(ч)не на то(м) се(и)ме не были и тое сте реляцые ве(д)ле потребности и пови(н)ности своее не учини(ли), за чи(м) с ты(х) кни(г) оное право подозренное вымазано и вырузоно бы(т) на то(т) ча(с) не могло.

5 зв. А з прошло(г)ло се(и)му певны(х) о(с)бо, то е(ст) урожомы(х) Стефана Немрича и Федора // и Федора Проскуру Суша(л)ского, книги зе(м)ские кие(в)ские преписова(т) де(п)утовано: зачи(м) поводе обавяючисе, абы и тое право подозренное не бы(ло) до кни(г) вписано, которое з ревизие(и) вшое пе(р)шое новозмы(ш)ленное и утвореное бы(т) показалосе. А и(ж) ве(р). вша на се(и)ме прошло(м) з и(н)шими колекга(ми) свои(ми) до скасова(н)я то(г)ло змышлено(г)ло права студеново(д)ского не ста(ли) и реляцые(и) свое(и) на(м), гдрю, не пода(ли), бле(н)до(в) и ероро(в) ты(х) не показа(ли), зачимъ акторове на то(м) шкодую(т) о(т) де(р)жачо(г)ло добръ студеново(д)ски(х) на десе(т) тисече(и) злоты(х) по(л)ски(х), про то мы, гдрь, ве(р). вшу и и(н)ши(х) ревизоро(в), о(т) на(с), гдря, на то де(п)утованы(х), напоминае(м) и приказуемъ, абы ве(р). вша ку учине(н)ю тое реляцые(е) ве(д)ле ко(н)ституцые(и) на се(и)ме бли(з)ко пришло(м) стали, бле(н)ды и ероры в то(и) справе студеново(д)ско(и) на(м) оказали, реестръ тое ревизие(и) абы сте ве(р). вша пере(д) нами, гдремъ, положили коне(ч)но.

Писа(н) в Кракове, лѣта бо(ж)его нароже(н)я тисеча ше(ст)со(т) о(с)мо(г)ло, мѣца августа, два(д)ца(т) о(с)мо(г)ло дня, а панова(н)я кролевствъ ншхъ по(л)ского два(д)ца(т) пе(р)шого, а шве(д)ского пятогона(д)цать року.

У то(г)ло листу печат(т) коро(н)ная а по(д)пи(с) руки е(г)ло кро. м(л). в тые сло(ва): Sigismundus, Rex, Alexander Кривецкы.

6 Которы(и) то ли(ст) его кро. м(л). в слово // в слово до кни(г) врядовы(х) за(м)ку гдрьского Житоми(р)ского приня(т) и вписа(н) есть.

3-а. Со(з)на(н)е во(з)ного в ро(з)ноше(н)ю листо(в)
его кро. м(л). п. ревизоро(м)
в справе Прощи(ц)ки(х).

Року 1609, ге(н)ва(р), 6 дня.

На вряде его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передъ мною, Федоромъ Щуровски(м), по(д)старости(м) житоми(р)ски(м), ставши очевисто, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Киевско(г)о[л] шляхе(т)ны(и) Марек(к) Барановски(и) ку записа(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лугъ то(г)о[л] со(з)на(н)я своего кви(т) по(д) печат(т)ю и с по(д)писо(м) руки своеѣ тыми слова пода(л):

Я, Марек(к) Барано(в)ски(и), во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Киевско(г)о[л], со(з)наваю то си(м) кви(т)о(м) мои(м) ку записа(н)ю до кни(г) кгр(д)ски(х) за(м)ку гдрьско(г)о[л] Житоми(р)ско(г)о[л] о(т) року тепе(р) идучо(г)о[л] тисеча ше(ст)со(т) осмо(г)о[л] мца декабра два(д)ца(т) семо(г)о[л] дня копѣ з листу е(г)о[л] кро. м(л)., ро(з)ны(м) оособо(м) належачие, все з печат(т)ю и з по(д)писомъ руки моеѣ зго(д)ные и (з)корыкгованые самы(м) вышъ поменены(м) листо(м) его кро. м(л)., а менови(т)е) о(д)ну положи(л) есми на име(н)ю дворе Витачеве в воро(та) дво(р)ные // дво(р)ные воткну(л) и воро(т)ному тамо(ш)не(му) оповеда(л) и о(б)воли(л) по его м(л). пна Лаврина Ло(з)ку, по(д)чашо(г)о[л] зе(м)ли Киевское. Пото(м) того (ж) року мца декабра два(д)ца(т) второго дня е(г)о[л] м(л). па(н)у Васи(л)ю Тишы-Быковско(му) на име(н)ю Ходо(р)кове у ворота дво(р)ные уво(т)кну(л) и воро(т)ному оповеда(л) и слуга(м) дво(р)нымъ, ко(и) на то(т) ча(с) видети могль, и о(ка)за(л) есми другую таковую (ж) копѣю. Третью копѣю с того (ж) листу его кро. м(л)и его м(л). па(н)у Самуелеви Го(р)ностаеви, по(д)коморему киевскому, на име(н)ю Лещине в ворота уткну(л) року того (ж) мца декабра три(д)цатого дня и, сторожомъ дво(р)нымъ оказавши, о(б)вола(л) и о(ка)за(л)ем). Того (ж) року и мца три(д)ца(т) пе(р)вого дня в име(н)ю Ко(д)ни его м(л). па(н)у Остафиянови Тишкевичови, по(д)ска(р)бему на(д)во(р)ному Велико(г)о[л] князь(т)ва Лито(в)ско(г)о[л], старосте ля(и)скому и о(стр)ьскому, таковую (ж) копѣю у ворота за(м)ковые уво(т)кнувши, сторожо(м) тамо(ш)ни(м) зара(з) о(б)вола(л). Того (ж) року, мца декабра, два(д)ца(т) шо(ст)ого дня во име(н)ю селе Госто(м)лю в ворота дво(р)ные уво(т)кну(л) и воро(т)ному оповеда(л) его м(л). па(н)у Станиславу Ха(р)лескому, то е(сть) ревизоро(м) его кро. м(л)., до ревидова(н)я кни(г) зе(м)ски(х) киевски(х) установлены(м) в жалобе и речи пна Яна Горайна и ма(л)жо(н)ки // его м(л). пнеѣ Настазие Прощи(ц)кого, пна Якуба, во(и)ско(г)о[л] новгоро(д)ского, писара земли Жмон(т)ское кгр(д)ского, пна Яроша и пна Ю(р)я Лвовичовъ Прощи(ц)ки(х) а пнеѣ Полонъи Кочуровско(г)о[л] Ки(р)диевое Лемешовое и брата еѣ пна Григо(р)я Кочуровско(г)о[л] ку учине(н)ю тоѣ реляцыѣ, того ревидова(н)я кни(г) зе(м)ски(х) киевски(х) и о(б)положе(н)е реестру пере(д) его к(р). м(л). на се(и)ме ва(л)номъ ва(р)шавско(м) в року бли(з)ко пришло(м) тисеча ше(ст)со(т) девято(м), яко о(б) то(м) шире(и) на то(м) листе

е(г)о[л] к(р). м(л)с)ти и копѣя(х) и з не(г)о[л] писаны(х) описано и доложено е(ст). И на то(м) да(л) се(и) мо(и) кви(т) з печат(т)ю и с по(д)писо(м) руки моеѣ. Писа(н) в Житомиру.
Которое о(б)чевистое со(з)на(н)е во(з)ного поменено(г)о[л] до кни(г) за(м)ку его кро. м(л). Житоми(р)ского принято и записа(н)о е(ст).

3-б. Со(з)на(н)е во(з). в ро(з)ноше(н)ю копѣ(и)
з листу его кро. м(л). пно(м) судовы(м) зе(м)ски(м)
в справе пнеѣ Прощи(ц)ки(х).

Року 1609, ге(н)ва(р), 5 дня.

На вряде его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо(м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старости(м) житоми(р)ски(м), постановивши(с) очевисто, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Киевско(г)о[л] шляхе(т)ны(и) Марек(к) Барано(в)ски(и) ку записа(н)ю // записа(н)ю до кни(г) со(з)на(н)я // и во(д)лу(г) то(г)о[л] со(з)на(н)я свое(г)о[л] кви(т) по(д) печат(т)ю и с по(д)писо(м) руки своеѣ тыми

7 зв. слова пода(л):

Я, Марек(к) Барано(в)ски(и), во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о[л], сс(з)наваю то на се(м) кви(т)е мое(м) ку записа(н)ю до кни(г) врьдовы(х) за(м)ку гдрьско(г)о[л] Житоми(р)ского,

и(ж) в року тисеча ше(ст)со(т) осмо(м), мца декабра, два(д)ца(т) осмо(г)о[л] дня копѣи, з листу его кро. м(л). писаныѣ, о(б)соба(м) ниже(и) поменены(м) належачие, по(д) печат(т)ю и с по(д)писо(м) руки своеѣ зго(д)ные и (з)корыкгованые, самы(м) выш(ш) менены(м) листо(м) его кро. м(л)., уво(т)кнуло(м) копѣю з листу его кро. м(л). писаную в мае(т)ности месте(ч)ку Гулясника(х) очевисто в руки его м(л). па(н)у Янови Аксакови само(му), су(д)и зе(м)скому кие(в)скому. Того (ж) року мца декабра три(д)ца(т) пе(р)вого дня таковую (ж) копѣю з листу е(г)о[л] к(р). писаную положи(л) на мае(т)ности селе Ро(з)бо(л)шине и у ворота двора тамошне(г)о[л] уво(т)кну(л) и оповеда(л) челяди дво(р)но(и) по е(г)о[л] м(л). пна Гарасима Сурина, по(д)су(д)ка зе(м)ского киевско(г)о[л].

А то до ревидова(н)я кни(г) зе(м)ски(х) киевски(х) в жалобе и речи пна Яна Горайна и ма(л)жо(н)ки его пнеѣ Настазии Прощи(ц)коѣ, пна Якуба, во(и)ско(г)о[л] новгоро(д)ского, писара зе(м)ли Жмон(т)ское кгр(д)ско(г)о[л], пна Яроша и пна Ю(р)я Лвовичов(в) Прощи(ц)ки(х) а пнеѣ Полонъѣ Кочуро(в)ское Ки(р)диевое Лемешовое и брата еѣ пна Григо(р)я Кочуро(в)ско(г)о[л] // ку учинено реляцыѣ(и) то(ѣ) ревидова(н)я кни(г) зе(м)ски(х) киевски(х) и положе(н)е реестру пере(д) его кро. м(л). на се(и)ме ва(л)номъ ва(р)шавско(м) в року теперешне(м) тисеча ше(ст)со(т) девято(м), в справе ты(х) поводо(в), вышъ менованы(х) о(б)собъ с пномъ Бо(г)дано(м) Стрыбылем о(б) мае(т)но(ст) и(х) студеноро(д)скую на ни(х) право(м) приржоны(м) сацую⁴, яко о(б) томъ шире(и) на то(м) листе е(г)о[л] к(р). м(л). и копѣя(х), з него писаны(х), е(ст) описано и доложено.

⁴ шацую.

И на то (м) да(л) се(и) мо(и) кви(т) з печа(т)ю и с по(д)писо(м) руки моее. Писан в Житомиру.

Которое то со(з)на(и)е во(з)но(г)ло] ѡчевистое и то(т) кви(т) его до кни(г) за(м)ку гдрьско(г)ло] Житоми(р)ского приня(т) и вписа(н) е(ст).

4. *Ѡповеда(н)е п̃на Семе(на) Лу(д)ви(и)ско(з)ло] на е(з)ло] м(л). п̃на по(д)ска(р)бего надво(р)лно]го] ве(л). князя литовского.*

Року 1609, м̃ца ге(н)ва(р)а, 6 дня.

Присыла(л) до уряду его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ского до мене а⁵, Федора Щуровского, по(д)старосте(г)ло] житоми(р)ского, па(н) Семе(н) Лу(д)ви(и)ски(и), жалуючи и ѡповедаючи на е(г)ло] м(л). п̃на Ѡстафияна Тишкеви(ча), воеводича бересте(и)ского, по(д)ска(р)бего велико(г)ло] к̃нзя литовско(г)ло], старосту ля(и)ского и ѡ(ст)рьско(г)ло] о то(м),

и(ж) року, бли(з)ко прошло(г)ло], тисеча ше(ст)со(т) ѡсмо(г)ло], м̃ца декабра, три(д)цато(г)ло] дня уря(д)ни(к) его м(л). коде(л)ски(и) // коде(л)ски(и) па(н) Я(н) Сико(р)ски(и) из н̃яки(м) п̃но(м) Слови(к)о(в)ски(м), яко при(н)цыпалове учи(н)ку ниже(и) поменено(г)ло], маючи при себе помо(ч)ными: Романа, Ивана, Ма(т)яша... Яна Ма(т)яше(в)ского, пи(л)ны(х) слу(г), стре(л)цо(в) боя(р) и мещан(и) коде(л)ски(х), которы(х) могло бы(т) человека до ко(л)кодеся(т) и которы(м) ѡни сами лепе(и) имена и назвиска и(х) ведаю(т) и знаю(т), з ѡру(ж)емъ, во(и)не належачи(м), наше(д)ши мо(ц)но кгва(л)томъ на до(м) мо(н) вла(с)ны(и) в селе Крыло(в)це маючи(и) в воево(д)стве Киевско(м) лежащи(и).

Которы(и) же то уря(д)никъ е(г)ло] м(л). п̃на по(д)ска(р)бе(г)ло] з поменены(м) Слови(к)о(в)ски(м) и з тыми слуга(ми), стре(л)цами, бояры и мещаны коде(л)ски(ми), скоро впа(д)ши в дво(р), ѡкрикъ учинили и почали с по(л)гако(в) стреляти, та(к)же его само(г)ло] мало в дому не забили и чл̃вка л̃б(т)него по(д)даного е(г)ло] на (и)ме Ѡпанаса ѡбухами зби(ли), змо(р)довали, которы(и) ѡ(т) велико(г)ло] и ѡкру(т)ного зби(т)я и змо(р)дова(н)я зара(з) сме(р)тью с то(г)ло] света зышо(л), и его само(г)ло] чере(з) две године в дому добывали, а(ж) ле(д)ве люде н̃которые ѡ(т)ретовали, и в то(и) же ча(с) двери кгва(л)товне у ста(и)н̃ ѡ(т)били и, ѡ(т)бивши, коне(и) чтыри, два гнеды(х), которые его коштовали // по чты(р)на(д)цати ко(п) гроше(и) литовски(х), а два сивы(х), которые его коштовали по двана(д)цати ко(п) гроше(и) литовски(х), ло(ж)никовъ чтыри, на коне(х), которые его коштовали по два злоты(х) по(л)ски(х), у(з)дъ чты(р)и по ше(с)ти гроше(и) коштовали, седел три з волоками по пяти злоты(х) по(л)ски(х) коштовали, взя(ли) и кгва(л)товне пограбили и, пограбивши, до за(м)ку и ме(с)та Ко(д)ни ѡ(т)провадили и на пожитокъ е(г)ло] м(л). ѡбе(р)нули, и до(м) его вла(с)ны(и) шляхе(ц)ки(и) ѡкрва-

⁵ а закреслено.

вили, за которы(м) то кгва(л)товны(м) наеха(н)емъ на до(м) и ѡкрване(н)емъ, пограбе(н)емъ коне(и), поруба(н)емъ, постреля(н)емъ дому и почине(н)е(м) шко(л)шкоды (!) собе па(н) Семе(н) Лу(д)ви(и)ски(и) быти (и)менова(л) на пя(т)со(т) злоты(х) по(л)ски(х).

И проси(л) мене па(н) Семе(н) Лу(д)виски(и), абых я тое ѡповеда(н)е его до в̃домости своее урядовое принявши, ему на то заби(т)е з уряду прида(л) во(з)но(г)ло] на ѡгледа(н)е кгва(л)товно(г)ло] наеха(н)я на до(м), заби(т)я и замо(р)дова(н)я по(д)даного е(г)ло], почине(н)я шко(д) и ѡкрваве(н)е дому.

А та(к) я ему на то з уряду прида(л) во(з)но(г)ло] енерала воево(д)ства Киевского шляхе(т)но(г)ло] Ивана Ло(з)ку, которы(и) во(з)ны(и), та(м) бывши,

9 зв. в року теперь про(ш)лого тисеча ше(ст)со(т) ѡсмо(г)ло] м̃ца декаб(ра) // декабра три(д)цат(и) пе(р)во(г)ло] дня ку записа(н)ю до кни(г) за(м)ку гдрьского Житоми(р)ского ты(ми) словы со(з)на(л),

и(ж) за прида(н)емъ во(з)но(г)ло], п̃не по(д)старости(и), маючи я при себе шля(х)ту п̃на Павла Адру(ж)ско(г)ло] и п̃на Петра Зале(в)ско(г)ло], бы(л) есми на справе и по(т)ребе п̃на Семена Лу(д)ви(и)ского в дворе его Крыло(в)це, та(м) же за показа(н)емъ его виде(л) есми чл̃вка е(г)ло] на (и)ме Ѡпанаса на сме(р)ть забито(г)ло], в дому двери и ѡкна порубаны и постреляны, у ста(и)ни двери порубаны.

Которое то кгва(л)товное наеха(н)е на до(м), заби(т)е по(д)дано(г)ло], ѡкрваве(н)е, поруба(н)е, постреля(н)е дому и з ста(и)ни побра(н)е и пограбе(н)е коне(и) передо (м)ною, во(з)ны(м), менова(л) бы(ти) па(н) Семе(н) Лу(д)ви(и)ски(и) о(т) вря(д)ника его м(л). п̃на по(д)ска(р)бего п̃на Яна Сико(р)ского и ѡ(т) н̃якого п̃на Слови(к)о(в)ского Рослава, яко при(н)цыпало(в), о(т) слу(г), стре(л)цо(в), боя(р) и мещан(и) коде(л)ски(х) и ѡ(т) помо(ч)нико(в) и(х), в протестацые(и) выше(и) менованы(х), што все мне та(м), яко и шля(х)те, при (м)не будучо(и), па(н) Семе(н) Лу(д)ви(и)ски(и), ѡказа(в)ши, ѡсве(д)чилъ и то(г)ло] забитого в тру(н)у вложивши и при (м)не, во(з)но(м), то(г)ло] до уряду припроводи(л).

Которо(г)ло] труну забито(г)ло] и мы, уря(д), в за(м)ку ѡгледа(в)ши ѡ ве(д)ле звычайю права, того (ж) во(з)ного зара(з) па(н)у Лу(д)ви(и)скому придавши // и каза(в)ши заби(т)е ве(д)ле ѡповеда(н)я и со(з)на(н)я во(з)но(г)ло] публице ѡволати и до в̃домости люде(м) вшеляко(г)ло] ста(н)у ѡ(т)нести и т̃ло похова(ти).

Которы(и) во(з)ны(и) за поводом(м) п̃на Лу(д)ви(и)ского, взявши т̃ло з за(м)ку и двора его кро. м(л). житоми(р)ского а провадечи до похова(н)я, напе(р)ве(и) ста(в)ши на ры(н)ку, ѡвола(л), и(ж) е(ст) забиты(и) ѡ(т) уря(д)ника е(г)ло] м(л). п̃на по(д)ска(р)бе(г)ло] коде(л)ского п̃на Яна Сикорского и то(г)ло] то п̃на Слови(к)о(в)ского, яко при(н)цыпало(в) учи(н)ку и и(н)ши(х) помо(ч)нико(в) и(х) за кгва(л)товны(м) наеха(н)емъ на вла(с)ны(и) до(м) п̃на Лу(д)ви(и)ско(г)ло] шляхе(ц)ки(и), в селе Крыло(в)це будучи(и), а по то(м) и, ховаючи т̃ло до зе(м)л̃ь, при зобра(н)ю веле(и) люде(и) то(т) же во(з)ны(и) и в т̃е (ж) слова, яко на ры(н)ку, ѡвола(н)е учини(л).

И то все па(н) Лу(д)ви(и)ски(и) та(к) о(п)оведа(н)е, яко те(ж) и зе(з)на(н)е во(з)ного, в то(и) справе учиненое, до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку гдѣрско(г) [о] Житоми(р)ского записати собе да(л), што е(ст) записано.

5. Пи(л)но(ст) о(т)бира(н)я су(м)мы
пнзе(и) о(т) и(х) м(л). к. Ружи(н)ско(г) [о]
в справе пнзе Ви(л)джиное.

Року 1609, ге(н)ва(р) [а], 6 дни [!].

На в(р)яде его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо(м)ною // передо мною Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старости(м) житоми(р)ски(м), постановившис очевисто, шляхе(т)ные па(н) Во(и)те(х) Лешневе(ц)ки(и) а пнѣ А(н)дре(и) Малы(ш)ка, слуга е(с) м(л). пнзе Катерины з Хро(л)стова Кры(ш)тофове Ви(л)жиное, маючи при собе во(з)ного е(н)ера(л)но(г) [о] шляхе(т)ного Васи(л)я Сосни(ц)кого, покладали и оказова(ли) ли(ст)-запи(с) доброво(л)ны(и) его м(л). кнзя Романа Нариму(л)товича Ружи(н)ского и ма(л)жо(н)ки его м(л). е(с) м(л). пнзе Зофѣи з Кара(б)чева Ружи(н)ское з печат(т)ми и(х) м(л). и с по(д)писо(м) руки самого кнзя Ружи(н)ско(г) [о], та(к)же по(д) печат(т)ми и с по(д)писами рукъ люде(и) за(ц)ны(х), в то(м) записе менованы(х), на суму семи тисече(и) злоты(х) по(л)ски(х) и на заставу в не(и) име(н)я и(х) мл(с)те(и) села Ха(р)лѣвки на рѣце Каменицы и Ми(н)цеве Волицы в воево(д)стве Киевско(м), в повете Житоми(р)скомъ, а в волости и(х) м(л). Паволо(ц)ко(и) лежачи(х), небо(ж)чику пну Кры(ш)тофу Ви(л)дзе, ма(л)жо(н)кови помененое звы(ш) е(с) м(л). пнзе Крыштофове Ви(л)жиное, а е(и) м(л). само(и) даны(и), покладалн и оказовали мо(ц) зупо(л)ную о(т) е(с) м(л). пнзе Крыштофове Ви(л)жиное самое и о(т) пото(м)-ко(в) е(с) м(л)., з небо(ж)чико(м) пномъ Крыштофо(м) Ви(л)кгою, ма(л)жо(н)-ко(м) е(с) м(л)., спложоны(х) пна Адама Ви(л)кги и па(н)ны Евы Ви(л)джи(н)ки.

11 При которо(м) поклада(н)ю о(п)оведа(ли) // имене(м) е(с) м(л). пнзе Ви(л)жиное, пнзе своее, и имене(м) пото(м)ко(в) поменены(х) е(с) м(л). на е(г) [о] м(л). кнзя Романа Ружи(н)ского и ма(л)жо(н)ку его м(л). пнюю Зофию з Кара(б)чева Ружи(н)скую тыми словы,

и(ж), што, де(и), и(х) м(л). кнзь Ружи(н)ски(и) з е(с) м(л). пнею ма(л)жо(н)-кою своею zostали ви(н)ны су(м)му звышъ речоную пнзе(и) се(м) тисече(и) злоты(х) по(л)ски(х) на запи(с) сво(и) поменены(и) е(и) м(л). пне(и) Крыштофове(и) Ви(л)жино(и), пне(и) ншо(и), и пото(м)ко(м) е(с) м(л). поменены(м) по сме(р)-ти о(т)ца и(х) мл(с)те(и) пна Кры(ш)тофа Ви(л)кги, в которо(и) то су(м)ме пнзе(и) и(х) м(л). кнзь Ружи(н)ски(и) з е(с) м(л). пнею ма(л)жо(н)кою своею за-ставили и завели имена свое село Ха(р)лѣвку и Ми(н)цеву Волицу в воево(д)-стве Киевско(м) а в волости Паволо(ц)ко(и) лежачие.

Теды тую су(м)му пнзе(и) менованую описали (с) и(х) м(л). ты(м) записомъ свои(м) пне(и) ншо(и), е(и) м(л). пне(и) Кры(ш)тофове(и) Ви(л)жино(и), и пото(м)ко(м) е(с) м(л). на в(р)яде житоми(р)скомъ о(т)дати и заплатити и тые мае(т)ности свое выкупити на ро(к) и де(н) пе(в)ны(и), на де(н) нового лѣта ри(м)ского свята, на дате вышъ меновано(г) [о] мца ге(н)вара, пе(р)вого дня в року теперешне(м) тисеча ше(ст)со(т) девято(м).

11 зв. Которы(и) де(н), яко дня нинешне(г) [о] дати (и)меновано(г) е [!] ново(г) [о] лета ри(м)ско(г) [о] свята припал, та(к) же и(х) м(л). во(д)лу(г) запи(с)у // запису своего за двана(д)ца(т) неде(л) перед выкупно(м) ку бра(н)ю тое су(м)мы пнзе(и) не припозывали ани чере(з) во(з)ного зна(т) не давали пне(и) Кры(ш)тофове(и) Ви(л)жино(и), ани пото(м)ко(м) е(с) м(л).; е(с) м(л). пре(д)се во(д)лугъ оного запису и(х) м(л)., не уставаючи року в не(м) описано(г) [о], чере(з) на(с), слу(г) свои(х), имене(м) свои(х) [!] и имене(м) пото(м)ко(в) свои(х) пи(л)нуеть, готова будучи преречоную су(м)му пнзе(и) о(т) и(х) м(л). отобрати и и(х) м(л). з тое су(м)мы пнзе(и) квитовати запи(с) и(х) мл(с)тя(м) и село Ха(р)лѣвку и Ми(н)цеву Волицу ве(р)нути и, почавши зпора(н)ку, чере(з) целы(и) де(н) а(ж) до заходу слнця, ода(н)я и отобра(н)я су(м)мы тое пи(л)нуючи, очекивала. Але и(х) м(л). ани сами чере(з) себе, ани чере(з) умоцовано(г) [о] свое(г) [о], ани чере(з) кого (ж) ко(л)векъ ино(г) [о] менованое(и) су(м)мы пнзе(и) не о(т)-дали и не заплати(ли) и досы(т) записови своему не учинили, о чо(м) все(м) шире(и) и достато(ч)не(и) в записе и(х) м(с)те(и) описано и доложено е(ст). При которо(м) о(п)оведа(н)ю того (ж) ча(с)у, выше(и) меновано(г) [о], ту(т) же, стоечи очевисто передо(м)ною на в(р)яде, преречоны(и) е(н)ера(л) во(з)ны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) в тые (ж) слова со(з)наль, яко слуги поменены, па(н) Во(и)те(х) Лешневе(ц)ки(и) а па(н) Андре(и) Малышка, е(с) м(л). пнзе Ви(л)жиное о(п)оведали, и(ж) при ни(х) былъ, а его м(л). кнзь Ружи(н)ски(и) 12 су(м)мы пнзе(и) менованое // з ма(л)жо(н)кою своею ани сами чере(з) себе, ани чере(з) умоцовано(г) [о] своего не о(т)дали и не заплати(ли) и досы(т) записови своему не учинили.

Которое о(п)оведа(н)е и пи(л)но(ст) е(с) м(л). пнзе Кры(ш)тофове Ви(л)жиное и пото(м)ко(в) е(с) м(л). чере(з) слу(г) свои(х) поменены(х) учиненое та(к)же очевистое во(з)но(г) [о] со(з)на(н)е до кни(г) в(р)яду житоми(р)ского принято и записа(но) е(ст).

6. Поло(ж) [енѣ] ма(н)дату его к. (м).
по пна Ви(л)го(р)ского.

Року 1609, ге(н)ва(р)а, 2 дня.

Постанови(в)шися на в(р)яде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо(м)ною Федоромъ Щуровски(м), по(д)старости(м) житоми(р)скимъ, во(з)ны(и) е(н)ера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г) [о] шляхе(т)ны(и) Марекъ Барановски(и) со(з)на(л) в тые слова,

и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)со(т) девято(г)ло, мца сты(ч)ня, дня второ(г)ло положило(м) ма(н)да(т) е(г)ло кро. м(л). по урожоно(г)ло пна Ва(ц)лава Ви(л)го(р)ского, бывшо(г)ло по(д)воеводе(г)ло киевско(г)ло, ω(т) и(н)стикгатора е(г)ло кро. м(л). и Речи Посполитое з ω(т)несе(н)я ска(р)бу его кро. м(л). в мае(т)ности его селе Ро(д)ника(х), в ворота двора тамошне(г)ло во(т)кнувши, по(д)даны(м) тамошни(м) ωбвола(л), а то ω то, жебы ли(ч)бу и рахуно(к) з пожи(т)ко(в) и прове(н)то(в) учини(л), которые з добръ его кро. м(л).

зв. Києва // Києва и и(н)ши(х) по сме(р)ти ве(л)мо(ж)но(г)ло его м(л). кн(ж). Коста(н)то(г)ло ωстро(з)ского, воеводы киевско(г)ло, до рукъ е(г)ло припадли, а то по(д)линую сказа(н)я баницы(е)и яко шире(и) в то(м) ма(н)дате реч вся по доста(т)ку е(ст) ωписа(на). Во(д)лугъ которо(г)ло ма(н)дату ро(к) ста(н)ю сторонъ по(з)вано(и) пере(д) его кро. м(л)., где на то(т) ча(с) щасливе дворо(м) свои(м) бы(т) рачи(т), ω(т) положе(н)я то(г)ло ма(н)дату за неде(л) двъ зложило(м) и то ку записа(н)ю до кни(г) кгро(д)ски(х) житоми(р)ски(х) подаю.

Писа(н) в Житомиру.

Которое (ж) то ωчевистое со(з)на(н)е во(з)но(г)ло вы(ш) речоно(г)ло до кни(г) приня(то) и записано е(ст).

7. *ωповеда(н)ε ε(г)ло м(л). пна по(д)ска(р)бε(г)ло на п. Семена Лудвиско(г)ло.*

Року 1609, ге(н)ва(ра), 2 дня.

Писа(л) и присыла(л) па(н) Я(н) Сико(р)ски(и), уря(д)ни(к) е(г)ло м(л). пна ωстафияна Тишкевича, по(д)ска(р)бего на(д)во(р)ного Велико(г)ло кнзьства Лито(в)ско(г)ло, старосты ля(и)ско(г)ло и ωстръского, коде(л)ски(и) до мене, Федора Шуро(в)ско(г)ло по(д)старостего житоми(р)ского, ωповедаючи и ω(б)те(ж)ливε жалуючи на пна Семена Лу(д)виско(г)ло ω то,

и(ж), де(и), ω(н) ты(х) часо(в) недавни(х), в року тепе(р) идучо(м) тисеча

13 ше(ст)сотъ ωсмо(м), мца декабра, три(д)цато(г)ло дня, // пропо(м)невши боя(з)ни божое и срокгости права посполито(г)ло и ви(н), в не(м) ωписаны(х), наехавши мо(ц)но кгва(л)то(м) на до(м) мо(и) шляхе(ц)ки(и) в месте Че(р)лєно(и) з немалы(м) ω(р)шако(м) люде(и) з ро(з)ны(м) ωру(ж)емъ, во(и)не належачимъ, в которо(м), де(и), о(н) са(м) мешка(л), та(м) же, де(и), ωгни в до(му) его починивши, на ро(з)ны(х) ме(с)ца(х) то(т) (же) па(н) Семен(н) Лу(д)виски(и) з помо(ч)никами своими мене самого, добываючи, зрани(л) и (з)мо(р)дова(л), на боку лєво(м) ра(на) стреленая с по(л)гаку, а на руке лєво(и) рана рубаная на запя(ст)ю; та(к)же и слу(г) мои(х) порани(л) и помо(р)дова(л), и челя(д) мою домовую дзо(р)ную у везе(н)ε побрал, и слугу мое(г)ло Ма(т)яша Костре(л)ни(ц)кого зранили, в голове рана рубаная, ба(р)зо шко(д)ливая, которы(и) не ведати, если буде(т) жи(в). До трете(г)ло дня другого шля(х)тича, слугу моего Стефана Е(р)маковско(г)ло та(к)же зранили, чере(з) тва(р) рану ωбли(ч)ную задали и мае(т)но(ст), де(и), мою, на тот ча(с) в то(м) двори мое(м) будущую, побрали, то е(ст) меновите шкатулу взяли, в которо(и), де(и), было гроше(и) готовы(х)

двесте и три(д)ца(т) злоты(х) че(р)воны(х), а монε(т) ро(з)ное та(к) талеро(ε), яко и потро(и)ны(х), и московски(х) гроше(и) пя(т)со(т) ко(п) и листы, мамрамы, записы в то(и) шкатуле та(к) мое(и), яко и прияте(л)ские были побрали, тс

13 зв. е(ст) // то е(ст) ωде(н) ли(ст) пна Яна Колако(в)ско(г)ло на триста злоты(х), други(и) ли(ст) пна Ма(р)цина Пелещи(ц)кого на по(л)третяста злоты(х) ма(м)ра(м) ω(т) Внкгдора, аре(н)дара коде(л)ско(г)ло, даны(и), на двесте злоты(х), ли(ст) ω(т) пна Юзефа Ябло(н)ского на по(л)тораста злоты(х) даны(и), которы(и)

се на Мо(с)кву выправуючи, на себе да(л) ли(ст), ω(т) кнзя Коре(ц)ко(г)ло на чтириста злоты(х) даны(и), та(к)же и(н)шие справы, ку праву посполитому належачие, ω которые та(к) в книга(х) зе(м)ски(х), яко и кгро(д)ски(х), е(ст) про(ст); та(к) те(ж) скрыню з шатами и сребро(м) ламаным ро(з)били и ро(з)рубали, в которо(и) было лыжо(к) сребрны(х) по(л)тора тузана, которые коштывали злоты(х) пя(т)деся(т) и пя(т), чаро(к) сребрны(х) чтыри, которые коштывали злоты(х) два(д)ца(т) ωсмъ, поя(с) сребрны(и) позлотисты(и), которы(и) коштыва(л) злоты(х) пя(т)деся(т) ше(ст), други(и) поя(с) сребрны(и), которы(и), де(и), его коштыва(л) злоты(х) три(д)ца(т) се(м), бра(м)ка пе(р)ловая, которая, де(и), его коштывала злоты(х) три(д)ца(т) се(м), шá(т) в то(и) же, де(и), скрыню взяли: жупа(н) адамашковы(и) че(р)воны(и), дуплею кита(и)кою по(д)шиты(и), которы(и), де(и), его коштыва(л) злоты(х) два(д)ца(т) ωсмъ, делия по(л)кгранатовая, которая ко(ш)товала, кунами по(д)шитая тая [!], золоты(х) соро(к) ωсмъ, ферезия чи(р)вовая фале(н)дышовая, лиса(ми) по(д)шитая, которая его коштывала злоты(х) соро(к), // жупа(н) бруна(т)ны(и) фале(н)дышовы(и), которы(и), де(и), его коштыва(л) злоты(х) два(д)ца(т), белоголо(в)ские шаты, то е(ст) чамара адамашковая бруна(т)ная, кунами по(д)шитая, которая коштывала его злоты(х) ше(ст)деся(т), шубка кита(и)чаная, го(р)ностая(ми) по(д)шитая, которая, де(и), коштывала злоты(х) соро(к), чамара бруна(т)ная фале(н)дышовая, шлямами по(д)шитая, которая, де(и), коштывала злоты(х) соро(к), лє(т)никъ ви(ш)невы(и) мухаеру туре(ц)кого, которы(и) е(г)ло коштыва(л) злоты(х) два(д)ца(т) пя(т), хусты белоголо(в)ские и му(з)ские, которые его коштывали се(м)деся(т) злоты(х); в ста(и)не коне(и) ε(з)дны(х) три: ωди(н) ко(н) тисавы(и), которы(и), де(и), е(г)ло коштыва(л) талеро(в) по(л)тораста, други(и) ко(н) гнеды(и), которы(и) его коштыва(л) талеро(в) деве(т)деся(т), трети(и) ко(н) гли(н)нясты(и), которы(и) его коштыва(л) злоты(х) деве(т)деся(т), которые то конъ з сь(д)лами и зо всьмъ ры(н)шту(н)ко(м), до бою належачи(м), побрали; коне(и) те(ж) робочи(х) ωсмъ, которые, де(и), его коштывали злоты(х) се(м)деся(т), кля(ч) ста(д)ны(х) из жеребяты два(д)ца(т) пя(т), которые, де(и), его ко(ш)товали злоты(х) двесте, воло(в) робочи(х) з ωборы два(д)ца(т), которые, де(и), его ко(ш)товали злоты(х) двесте, воло(в)-молодик(о)в) двана(д)ца(т), которые, де(и), его ко(ш)товали злоты(х) се(м)деся(т), ωве(ц) ωсмьдеся(т), ко(з) три-

14 (д)ца(т), свине(и) пя(т)деся(т); та(к) те(ж) и речи // и речи прияте(л)ские пна Рослава Словико(в)ско(г)ло, которые у мене в схова(н)ю были, то е(ст) шкатулу и скрыню возовую запечатаные, побрали, ω которы(х), де(и), я реча(х), не вьдаю, што в то(и) шкатуле и скрынъ за печат(ю) было, и тлумо(к) скураны(и) велики(и), зашнурованы(и), замкнены(и), и саквы великие скураны, которые наложоные были зашнурованы и за(м)кнены, збро(н) две и шишаков два, зарука(в)ε двое, пирвашъ позлотисты(и), се(д)ло уса(р)ское, ша(р)лато(м) крытое,

14 зв. (д)ца(т), свине(и) пя(т)деся(т); та(к) те(ж) и речи // и речи прияте(л)ские пна Рослава Словико(в)ско(г)ло, которые у мене в схова(н)ю были, то е(ст) шкатулу и скрыню возовую запечатаные, побрали, ω которы(х), де(и), я реча(х), не вьдаю, што в то(и) шкатуле и скрынъ за печат(ю) было, и тлумо(к) скураны(и) велики(и), зашнурованы(и), замкнены(и), и саквы великие скураны, которые наложоные были зашнурованы и за(м)кнены, збро(н) две и шишаков два, зарука(в)ε двое, пирвашъ позлотисты(и), се(д)ло уса(р)ское, ша(р)лато(м) крытое,

другое се(д)ло, та(к)же уса(р)ное, фале(н)дышо(м) че(р)воны(м) крытое, шабля и пала(ш), сребромъ ѿпра(в)ные, позлотистые и пу(л)гако(в) два.

Та(м) же, де(и), на то(т) ча(с) при то(м) кгва(л)товно(м) наеха(н)ю то(т) же па(н) Семе(н) Лу(д)виски(и) меща(н) его м(л). пна мое(г)ло] че(р)леневски(х) побил(л) и порани(л) и мае(т)ности у ни(х) побрал(л), а то е(ст) меновите у Сте(ц)ка взяль коне(и) два, ѿ(д)ного гнедо(г)ло], а друго(г)ло] тисаво(г)ло], которые его коштова(ли) ко(п) два(д)ца(т) литовски(х) г(р)ш, жупа(н) и я(р)мякъ сукна лю(н)ского лазурово(г)ло], которые его коштовали ко(п) се(м) гроше(и), ху(ст) белы(х) му(з)ки(х) и же(н)ски(х) немало, которые его коштова(ли) ко(п) чтыри; у Ивана взяль коня вороно(г)ло], которы(и) его коштова(л) ко(п) пя(т) гроше(и), я(р)мякъ лю(н)ски(и) че(р)воны(и), жупа(н) зелены(и) каразиевы(и), которые его коштова(ли), по(л)семя копы гроше(и), хусты белые му(з)кие и же(н)ские, 15 которые е(г)ло] коштова(ли) ко(п) три гроше(и); у Федора взяль, де(и), // коня сиво(г)ло], а друго(г)ло] вороно(г)ло], которые его коштовали ко(п) два(д)ца(т) ше(ст) гроше(и) лито(в)ски(х), я(р)мякъ и жупа(н) сукна лю(н)ского, которые его коштовали ко(п) се(м) гроше(и), кожухо(в) два, которые его коштовали ко(п) две и гроше(и) два(д)ца(т) ше(ст), ло(ж)нико(в) два, которые его коштовали гроше(и) ѿсмыдеся(т), хусты белые му(з)ские и же(н)ские, которые его ко(ш)товали ко(п) три гроше(и) литовски(х).

Которую то вышь помененую мае(т)но(ст) мою, яко и прияте(л)скую, такъ те(ж) и меща(н) его м(л). пна мое(г)ло] места Че(р)леное, побивши, порани(в)ши и мае(т)но(ст) и(х) побравши и дво(р) мо(и) вла(с)ны(и) спаливши, и то все и(з) челя(д)ю мою домовою дво(р)ною до мае(т)ности своее села Крыло(в)ки ѿ(т)провади(л) и на пожито(к) сво(и) ѿбе(р)нулъ.

Которое (ж) я тое ѿповеда(н)е пна Яна Сико(р)ского, приня(в)ши, до кни(г) записати каза(л), што е(ст) записано.

8. Созна(н)е во(з)но(го) в то(и) же справе з ты(м) же.

Року 1609, мѣца ге(н)вара, 2 дня.

Постанови(в)ши(с) ѿчевисто на вряде е(г)ло] к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)скимъ, по(д)старости(м) житоми(р)скимъ, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Киевско(г)ло] шляхе(т)ны(и) Микола(и) Ясе(н)ко(в)ски(и) ку записа(н)ю // ку запис(а)н)ю до кни(г), со(з)навши, ѿно(г)ло] со(з)на(н)я свое(г)ло] на писме по(д) печат(ю) и с по(д)писо(м) руки своее в тые слова пода(л):

Я, Микола(и) Ясе(н)ковски(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Киевско(г)ло] и Брасла(в)ского, со(з)нава(м) на то(м) квите мое(м) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку гдрьского Житоми(р)ского,

и(ж), будучи мне з уряду з уряду [!] приданы(м) на справу и потребу пна Сико(р)ского в року, тепе(р) идучомъ, тисеча ше(ст)сотъ ѿсмо(м) мѣца декабра три(д)ца(т) пе(р)вого дня в мае(т)ности е(г)ло] м(л). пна ѿстафияна Тишкевича, по(д)ска(р)бего надво(р)ного великого князя литовского, в месте Че(р)-

лено(е), та(м) же за указова(н)е(м) и ѿ(б)воже(н)е(м) пна Яна Сико(р)ского, и маючи я при себе сторону шля(х)ту, люде(и) добры(х) пна Яна Котаро(в)ского а пна Адама Дубро(в)ского, виде(л) есми в его само(г)ло] рану стреленую в боку лево(м), а другую тятую на руце лево(и) на запя(ст)ю, та(к)же слу(г) Ма(т)яша Костре(л)ни(ц)кого а Стефана Я(р)маковско(г)ло] раны рубаные, та(к)же те(ж) и у по(д)даны(х) его м(л). пна по(д)ска(р)бего, меща(н) че(р)леневски(х), побите, помо(р)дова(н)е и дому е(г)ло] спалене.

И при которо(м) нае(з)де кгва(л)товно(м) па(н) Я(н) Сико(р)ски(и) мени(л) быти шко(д) немало, починены(х) ѿ(т) пна Семена Лу(д)виского слуг, помо(ч)нико(в) и по(д)даны(х) его в року тепе(р) идучо(м), тисеча ше(ст)со(т) ѿсмо(м), мѣца декабра, три(д)цато(г)ло] дня побраны(х), то е(ст) сребра, злата, пнзе(и), готовы(х), ша(т), коне(и) // стада, бы(д)ла, ѿ чо(м) все(м) шире(и) и достато(ч)не(и) на протестащие(и) его на уряде е(г)ло] кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло] доложено и ѿписано е(ст).

А та(к) я, во(з)ны(и) енера(л), што (м) виде(л) и слышал(л), то все до кни(г) по(д) печат(ю) мою и с по(д)писо(м) руки мое(и) вла(с)ное ѿ(т)даю.

Писан в Житомиру.

Которое то со(з)на(н)е во(з)но(г)ло] и то(т) квит его до кни(г) за(м)ку гдрьско(г)ло] Житоми(р)ского приня(то) и вписано е(ст).

9. Поло(ж)е(н)е по(з)ву по пна Андрея Сурина ѿ неѿ(т)да(н)е побору во ска(р)бу.

Року 1609, мѣца ге(н)вара, 3 дня [!]

Постанови(в)ши(с) ѿчевисто на уряде е(г)ло] к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)скимъ, по(д)старости(м) житоми(р)скимъ, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Киевско(г)ло] шляхе(т)ны(и) Григоре(и) Не(в)мири(ц)ки(и) ку записа(н)ю до кни(г) со(з)на(л) в тые слова,

и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)сотъ девято(г)ло] мѣца ге(н)вара тре(т)е(г)ло] дня положило(м) припозо(в) головны(и) трибуна(л)ски(и) коро(н)ны(и) по урожоно(г)ло] пна А(н)дрея Сури(на), побо(р)цу воево(д)ства Киевско(г)ло], ѿ(т) и(н)стикгатора его кро. м(л). и Речи Посполитое з ѿ(т)несе(н)я ска(р)бу его кро. м(л). в мае(т)ности его селе Черепине, в ворота двора тамошне(г)ло] во(т)кнувши, по(д)даны(м) тамошни(м) ѿвола(л), а то ку вывола(н)ю з земль

и па(н)ствъ // и па(н)ствъ коро(н)ны(х), а то, и(ж) пнзи(и) побору на ро(к) тисе(ча) ше(ст)сотъ шосты(и) и семы(и) в Ва(р)шаве ухвалено(г)ло], то е(ст) пе(в)ное су(м)мы пнзе(и), через бу(р)мистра и ра(и)це киевские выбраное и на ратушу мяное [!] и ѿ(т) то(г)ло] та(м) чере(з) не(г)ло] взятое а до ска(р)бу неѿ(т)даное и при себе затриманое, также те(х) пнзе(и) ланово(г)ло] и чопово(г)ло] ты(х) же дво(х) ль(т), в воево(д)стве Киевско(м) выбраны(х) и до ска(р)бу неѿ(т)даны(х), яко шире(и) в то(м) по(з)ве ре(ч) вся по доста(т)ку е(ст) ѿписана. Во(д)лу(г) которо(г)ло] по(з)ву ро(к) ста(н)ю сторонъ по(з)вано(и) перед(д) судо(м)

головны(м) трибуна(л)ски(м) в Петрукове суд ѡ(т) почато(г)[о] ѡ(т) положе(н)я то(г)[о] по(з)ву за неде(л) двѣ зложило(м) и то ку записа(н)ю до кни(г) кгро(д)-ски(х) житоми(р)ски(х) подаю(чи).

Писан в Житомиру.

Которое то ѡповеда(н)е або со(з)на(н)е во(з)но(г)[о] поменено(г)[о] Гри(р)я Невмири(ц)кого до кни(г) принято и записа(н)о е(ст).

10. *Ѡповеда(н)е п. Мо(д)ри(н)ского
на к. Ружи(н)ско(г)[о].*

Року 1609, мѣца ге(н)ва(р)а, 3 дня.

Писа(л) и присыла(л) до вряду его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)[о] до мене, Федора Щуровского, по(д)старосте(г)[о] житоми(р)ского, урожоны(и) его м(л). па(н) Стефа(н) Модри(н)ски(и), ѡповедаючи и солените(р) ѡсве(д)-

17 чаючи на е(г)[о] м(л). кнзя // Романа Нариму(л)товича Ружи(н)ско(г)[о] и на ма(л)жо(н)ку е(г)[о] м(л). пнью Зофию з Кара(б)чева кнгнию Ружи(н)скую ѡ то(м),

и(ж), де(и), и(х) м(л). ѡбесполо(н)е позычивши певное су(м)мы пнзе(и), то е(ст) ше(ст)на(д)цати со(т) злоты(х) по(л)ски(х), у преречоно(г)[о] пна Модри(н)ского и ма(л)жо(н)ки его пнее Гале(ны) Тиша(н)ки Быко(в)ского, в ко-

торо(и) су(м)ме пнзе(и) в то(и) де(р)жа(н)е и споко(и)ное ужива(н)е заста(в)-ны(м) обычае(м) и роко(м) пе(в)ны(м) пра(в)не подали и по(с)тупи(ли) мае(т)-но(ст) свою село Ве(р)ховню в воево(д)стве Киевско(м) а в воло(с)ти Паволо(ц)ко(и) лежачое, которое, де(и), мае(т)ности, будучи ѡни в де(р)жа(н)ю и споко(и)ном ужива(н)ю, пото(м) тую (ж) мае(т)ност и село Ве(р)ховню его м(л). кнзю Ружинскому и ма(л)жо(н)це его м(л). роко(м) пе(в)ны(м) зо всѣми пожит)-ками аре(н)довали были а(ж) до року, которая аре(н)да кгда, де(и), экспирова-

вала. Теды преречоны(и) па(н) Модри(н)ски(и) з ма(л)жо(н)кою своею по ѡно(и) экспирацые(и), яко вла(ст)но(ст) де(р)жавы своеѣ мае(т)ности тоѣе до mocy и влады своеѣ хочечи во(д)лу(г) права запи(с)у свое(г)[о] ѡ(т) и(х) м(л). и(м) служачо(г)[о] и те(ж) во(д)лугъ посесие(и) своеѣ, то е(ст) року прошло(г)[о],

тисеча ше(ст)со(т) ѡсмо(г)[о], мѣца декабра, три(д)ца(т) пе(р)вого дня, взяти и уживати, нижли е(г)[о] м(л). кнзь Ружи(н)ски(и) из ма(л)жо(н)кою своею

7 зв. року, мѣца и дня вышѣ поменены(х) // поменены(х), добрѣ се на то способивши, ѡное мае(т)но(ст) по экспирацые(и) аре(н)ды до рукъ и до mocy влады па(н)у Модри(н)скому и ма(л)жо(н)це его м(л). во(д)лугъ права и(х) м(л). не подали и ѡвше(м) пропо(м)невши доброво(л)но(г)[о] запи(с)у своего и вси(х) варунковъ и ѡбовя(з)ко(в), в не(м) ѡписаны(х), ѡную мае(т)но(ст) село Ве(р)ховню з mocy влады з лю(д)ми по(д)даными и зо всѣми пожит)ками тоѣ мае(т)ности ѡ(т) пна Мо(д)ри(н)ского и ма(л)жо(н)ки его м(л). чере(з) служебника свое(г)[о] Ивана Ми(н)ковско(г)[о] и чере(з) и(н)ши(х) слу(г), боя(р) и по(д)даны(х) сво-и(х), и(м) лѣпе(и) ведомы(х) и знаемы(х), мо(ц)но кгва(л)то(м) и бе(з)правне

ѡ(т)няли и (з) споко(и)но(г)[о] де(р)жа(н)я и ужива(н)я и(х) выбили и на себе тую мае(т)но(ст) ѡсегнули.

За которы(м) кгва(л)товны(м) бе(з)правны(м) ѡ(т)ня(т)емъ и выби(т)емъ преречоны(и) па(н) Модри(н)ски(и) из ма(л)жо(н)кою своею менили бы(т) собе шкоды на две тисечи злоты(х) по(л)ски(х), ѡ што все са(м) ѡ(т) себе, писане(м) ма(л)жо(н)ки своеѣ ѡсве(д)чивши(с), проси(л), абы тоѣ ѡповеда(н)е до кни(г) врядовы(х) за(м)ку гдрьско(г)[о] Житоми(р)ского принято и записа(н)о было, што е(ст) принято и записа(н)о.

11. *Розделокъ добрѣ пнѣвъ Проску(р) межи собою.*

Року 1609, мѣца ге(н)вар[а], 9 дня.

18 На вряде его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною // Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старости(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши ѡбли(ч)не, во(з)-ны(и) енера(л) воево(д)ства Киевско(г)[о] шляхе(т)ны(и) Петрѣ Коте(л)ни(ц)-ки(и) ку записа(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и то(г)[о] со(з)на(н)я свое(г)[о] на пис-ме по(д) печат)ю и с по(д)писо(м) руки своеѣ в тыѣ слова пода(л):

Я, Петрѣ Коте(л)ни(ц)ки(и), во(з)ны(и) енера(л) зе(м)ски(и), со(з)наваю на се(м) квите мое(м) ку записа(н)ю до кни(г) за(м)ку его кро. м(л). Житоми(р)-ского,

и(ж) року тепе(р) идучо(г)[о], тисеча ше(ст)со(т) девято(г)[о] мѣца ге(н)-вара второ(г)[о] дня, маючи при себе сторону, шля(х)ту люде(и) добры(х), пна Яна Ѡкгоно(в)ского а пна Матиса Залеско(г)[о], былѣ(м) на справе и потребе и(х) м(л). пнѣвъ Миха(и)ли и сыно(в)цовъ е(г)[о] м(л). пнѣвъ Федора, Миколая и Ю(р)я Суци(н)ски(х) Проскуровъ в мае(т)ности и(х) м(л). Ко(р)нине и в Бе(л)-ка(х).

Та(м) же передо (м)ною, во(з)ны(м), и(х) м(л). пнѣвъ Проскурове в ты(х) маетности(х) свои(х) Ко(р)нине и в Бе(л)ка(х), обычае(м) прияте(л)ски(м) де(л) доча(с)ны(и) учини(в)ши, и до ужива(н)я споко(и)ного ѡдал) другому, ро(з)деливши три части тоѣ мае(т)ности своеѣ ко(р)ниньское и бело(ц)кое напо(л). Слуги и по(д)данные, та(м) мешкающие, во(д)лу(г) листовъ свои(х) межи себе розебра(ли) и до ужива(н)я споко(и)но(г)[о] ѡди(н) другому ѡдали, не

18 зв. вкладаючи в то (и) кгру(н)товъ // кгру(н)товъ жа(д)ны(х) и ѡ(в)ше(м). Которы(и) са(м) а(л)бо по(д)даны(и) которо(г)[о] ко(л)ве(к) зо и(х) м(л). кгру(н)ту, яко(г)[о] споко(и)не ужива(л), то(т) и тепе(р) а(ж) до делу ве(ч)но(г)[о] е(г)[о] споко(и)не де(р)жати и уживати мае(т), а е(г)[о] м(л). ѡди(н) другому жа(д)-ное перешкоды чинити не маю(т) по(д) заруками в листе и(х) м(л). ѡписаны-(ми). А меновите на ча(сть) е(г)[о] м(л). пна Михалову зо(с)та(л)се млы(н), ле-жачи(и) по(д) за(м)ко(м) Ко(р)ни(н)ски(м), в которо(м) ко(л) две му(ч)ны(х), а третѣе ступное с фолушо(м) и з валило(м), та(к)же з ставо(м), до то(г)[о] млына належачи(м), и з ы(н)шими всѣми пожит)ками ку тому млыну нале-жалема, а з слу(г), в Ко(р)нине мешкаючи(х), напе(р)ве(и) па(н) Ке(л)би(ц)-ки(и), Шумо(в)ски(и) Я(н), куха(р) Маты(с), куха(р) Ѡна(ц)ко Жеребило,

Семе(н) Насонов(ч), Жеребило Ива(н), Николае(н)ко Ка(р)пъ, во(и)тъ ко(р)-ни(н)ски(и) бы(в)ши(и). А зс по(д)даны(х) ко(р)ни(н)ски(х) на(и)пе(р)ве(и) Лу(ч)-ка-деся(т)ни(к), Ива(н) Во(и)тови(ч), Симо(н) Попови(ч), Ва(с)ко Симоно(в), Харитониха-вдова, Ваку(м), Пашко Губаты(и), Ива(н), дя(к), Ива(н) Шмате-ли(н)ка, Якубъ Ви(н)ни(к), деся(т)ни(к) Па(р)хо(м), Левко, Са(в)чи(н) сы(н), Ко(н)дра(т) Краве(ц), Кли(м) Чо(р)нушеня, Паве(л) Сторо(д), Паве(л) Ве(н)к-рино(в), Петръ И(л)ичъ, Семе(л)я(н), попо(в) бра(т), Ива(н) Грипа, И(л)ко Еме(ц), деся(т)ни(к) Калюшко, Стары(и) А(в)ра(м) Семенови(ч), Семе(н) Слу-чани(н), Ю(с)ко Небаби(ч), Ми(ш)ко Небаби(ч), Ма(р)ти(н) Краве(ц), Федо(р) Слисѣеви(ч), Степа(н) Гли(м)неви(ч), Якиме(ц) Лысы(и), Гри(ц)ко Яне(ц)ски(и), Е(р)ма(к)-деся(т)ни(к), Ку(ц) Курило, Старыи Га(в)рило, Кривобоки(и) Ле(в)ко, Шве(ц) Адаме(ц), Луци(н) Я(н)ко, Ко(с)то(ч)ка Ки(р)я(ш), Ле(в)ко Ви(н)ни(к), Федо(р) Чопы(л)ка, Жда(н), Ка(с)яно(в) шури(н), Жда(н) Ивани-ши(н), Слисѣе(и), Сидораши(н) своя(к), Иса(и) Шве(ц), Яро(ш) Семенови(ч). А зс по(д)сусе(д)ко(в) ко(р)ни(н)ски(х): Сне(ж)ко Кузе(м)ка, Якиме(ц), Же(с)ко, Миха(л), Ста(с) Ля(х), Федо(р) Бо(н)да(р)чи(н), Семе(н) Бо(н)да(р), Фе-до(р) Ши(м)ко(в), зя(т) Ива(н) у Савки, Ма(р)я, Гри(ц)ко Шматели(н)ка, Ива(н) Попови(ч), Дуброва Ма(р)тин(ц), Ва(с)ко Семено(в), Е(в)ту(х), Спанас, Са(в)-ка. З слу(г), в Бе(л)ка(х) мешкаючи(х): Григоре(и) Плетели(ц)ки(и), Гри(ц)ко, Чурино(в) бра(т), а зс по(д)даны(х) бело(ц)ки(х): деся(т)ни(к) Фе(р)нитихоре(н)-ко, Хома Скры(п)ка, Ярмола Гу(н)ка, Ма(р)ко Ю(с)ко, Дубови(к) Мака(р), Петръ Улашинаши(н), Ку(з)ма Скри(п)ка, Грици(к) Ги(н)ко, деся(т)ни(к) Хома Волоши(н), Иван Де(г)тя(р), Фе(д)ко // Руси(н), Ба(с)лу(в)ка А(н)дре(и), Ста(д)-ни(к) Петръ, Де(г)тя(р) Бори(с), Науменя Ма(р)ти(н), Пшени(ч)ны(и) Куць, де-ся(т)ни(к) Ма(р)ти(н), Кушеня Андре(и), Лысы(и) Кли(м)ко, А(н)дре(и) Про(н), Семе(л)ко, Фе(н), Я(ц)ко, Гриц, Проко(п), Я(р)мола Ба(с)лу(в)ченя, Ше(р)-ба(н)-деся(т)ни(к), Дорошъ С(с)ко, Велики(и) Игна(т), Рома(н), Гри(н)ко, Лаза(р), Ко(р)ни(и) Проказа, Середа Паве(л). В дес(а)тку кожана(н)ково(м): Дяд(к)о-деся(т)ни(к), Кожа(н) Лы(с)ко, Саму(и)ло Ла(в)ри(ч), А(н)друшко Сбы(и)де(и)ко, Лукашъ Коза(к), Ко(с)тю(к) Велики(и), Ми(с)ко Велики(и), Се(н)ко Ла(в)рико(в), Тро(ц), Лук(я)н(и) Кривошоки(и), Фе(д)ко Полишко, Ма(р)ко(в) Кипри(к), Яско Кугуть.

А на ча(ст) сыно(в) е(г)ло м(л). пно(в) Федора, Миколая и Ю(р)я Про(с)-куро(в) Суци(н)ски(х) зо(с)талося млыно(в) два. На то(и) же реце И(р)пени, ниже(и) ме(с)та Ко(р)ни(н)ско(г)ло лежачи(и) ѿди(н) во(и)тко(в)ски(и) на ѿ(с)та(н)цу паволо(ц)ко(м), в которо(м) ко(л) две, ѿ(д)но мучное, а другое сту(п)ное з фоллошами и з валилом, а други(и) нижши(и) ѿ(с)танишо(в)ски(и), в которо(м) та(к)же две коле, ѿ(д)но му(ч)ное, а другое ступное и(з) става(ми), до ты(х) млыно(в) належачими. А (з) слу(г), в ме(с)те Ко(р)нине мешкаючи(х), на(и)пе(р)ве(и) А(н)дре(и)ко, Насонов(в) зя(т), Де(м)ко Назарови(ч), Матя(ш) Паше(в)ски(и), Кузми(н)ски(и), Стани(с)ла(в) Маляхо(в)ски(и), Пишчиха-вдова, Ра(д)ко Коро(с)те(л). А (зс) по(д)даны(х) ко(р)ни(н)ски(х): А(н)дре(и) Капупа-деся(т)ни(к), Сте(ц)ко Вакоте(н)ко, Я(ц)ко Лихо(ц)ско(и), Хиле(ш) Вольне(ц), Ю(с)ко Вольнец, Ю(с)ко Ви(н)ни(к), Мици(к) Ива(н), Коледа Ма(р)тин, Коле-с)ни(к) Ива(н), Ше(в)чи(к)-деся(т)ни(к), Нико(н) Проци(к), Слешко, Фе(д)ко, Литви(н) Бо(г)дане(ц), Федо(р), Са(в)чи(н) сы(н), Воробѣ(и) Паве(л), Де(г)тя(р) Моке(и), Де(г)тя(р) Я(ц)ко, Бо(н)да(р)-деся(т)ни(к), Ива(н) Полуля(х), Бо(г)-да(н) Коза(к), Ми(с)ко Вольне(ц), Гри(ц)ко, зя(т) Па(с)тухо(в), Гришко Па(с)-

тухови(ч), Га(в)рило, Ста(с) Конова(л), Слисѣе(и) Кола(ч)ни(к), С(в)де(и) Кова(л), Ши(м)ко - деся(т)ни(к), Кли(м) Когане(ц)ски(и), П(р)ыливски(и) Хале-ли(и), Литви(н) Сидо(р), Литви(н) Га(в)рило, Глухи(и) Малы(ш)ка, Калюшеня А(н)дре(и), Коша(н) бра(т) ⁶, Ереми(и) Конова(л), Воропа(и) Черѣ(д)ни(к), деся(т)-ни(к) Гри(ц)ко Чопы(л)ка, Петръ Ме(л)нико(в), Я(ц)ко Нога, Ко(с)тю(к) Витѣня, Ива(н) Коче(р)га, Ва(с)ко Мѣро(ч)ни(к), Ми(ц) Бере(з)ни(ц)ки(и), Данило Ве-лики(и), Ми(с)ко Кушне(р), Ва(с)ко, Ма(с)ко(в) бра(т), Ма(с)ко. А (зс) по(д)су-се(д)ко(в) ко(р)ни(н)ски(х): А(н)дре(и), Стани(с)ла(в), Е(в)хи(м), Мало(ш), Яки-ме(ц), Я(ц)ко Лукьяне(ц), // Иван Фо(р)тни(к). А то жиды, в Ко(р)нине меш-каючи: на(и)пе(р)ве(и) Е(и)зичка зъ сыно(м) Са(х)но(м), Мошко, жи(д), Хата ⁷ Агроновская, Гата Девоччишина на Бе(л)ка(х), которыми е(г)ло м(л). па(н) Миха(и)ло Суца(н)ски(и) - Про(с)кура сыно(в)цо(в) свои(х) на(д) де(л) дарова(т) рачи(л).

А (з) слу(г), в Бе(л)ка(х) мешкаючи(х): И(л)я Го(р)ны(и), Гури(н) С(в)де(и)-де(и), во(и)тъ бело(ц)ки(и) бы(в)ши(и) Хилимо(н), а (зс) по(д)даны(х) бело(ц)-ки(х): деся(т)ни(к) Пра(д)ка, Ива(н) Де(г)тя(р), Ива(н) Кудинови(ч), Фе(д)ко Чо(р)ны(и), Я(р)мо(ш) Паве(л), Ко(р)жи(к) Тимо(н), Се(н)ко Велики(и), Ти-мо(ш) Тява, А(н)дре(и) Кошо(в)ни(к), деся(т)ни(к) Вели(ч)ко Ива(н), Мала-фе(и) Тимо(ш), писа(р) Лу(ц), Ва(с)ко, Кра(в)цо(в) бра(т), Кова(л) Я(ц)ко, Забияка Рома(н), Кодола А(н)дре(и), Ко(м)на(ц)ки(и) Се(н)ко, Гре(ш)ченя Гриц, Сухи(и) - деся(т)ни(к), Се(н)ко Трушеви(ч), Ко(н)дра(т) Куценя, Дмитръ Наро(д)ны(и), Ничипо(р) Василеви(ч), С(с)та(п), Паве(л) У(с), Гри(ц)ко Гляденя, Ма(ц)ко Ива(н), Федуне(н)ко а(л)бо По(в)торе(и)ко - деся(т)ни(к), Поддубны(и) Я(ц)ко, Лысы(и) Трохи(м), Куцѣви(ч) И(г)на(т), Терешко Ко-ле(с)ни(к), Мо(и)се(и), Федо(р) Куцо(в), По(в)ло ⁸ Дик ѿдин а Ва(с)ко Каба(к), Га(в)рило Кожане(н)ко, Лихо(ц)ки(и) Ива(н), Калюшеня Ко(с)тю(к), Кожане(н)ко Я(ц)ко, Слепы(и) Пили(п), Ду(д)ка Ве(л)бо(и)ко, Се(н)ко Литви(н), А(н)то(н) Крыштофъ. А (зс) по(д)сусе(д)ко(в) бело(ц)ки(х): Га(в)рилиха, Ше-велиха, зя(т) Петра Де(г)тяра, други(и) та(м) же Ва(с)ко, Я(ц)ко(в) шури(н), Дево(ч)чиха, Ка(л)ко Ко(с)тю(к), А(н)дре(и) Глушко, Ивани(ха), Ма(р)ти(н).

Та(м) же передо (м)ною, во(з)ны(м), выше(и) меновано(м), и(х) м(л). пнове Про(с)курове ча(ст) четве(р)тую в ты(х) мае(т)ностя(х) свои(х) и(х) м(л). пно(м) А(н)дрееви и Кирилови Ко(р)ни(ц)ки(м), которая и(м) право(м) посаговы(м) по ма(т)це и(х) м(л). пне(и) Ма(р)е Про(с)кура(н)це належи(т), выделили и до (с)поко(и)но(г)ло ужива(н)я и(х) мл(с)тя(м) во(д)лу(г) права и(х) м(л). нале-жачо(г)ло, яко на(и)пе(р)ве(и) и(х) м(л). неро(з)де(л)ную де(р)жали до(ч)ку пна и(х) з тое мае(т)но(с)ти подали, то е(ст) на(и)пе(р)ве(и) млы(н) Семѣпо(в)-чи(и), на реце И(р)пени выше(и) ме(с)та Ко(р)ни(н)ско(г)ло лежачи(и), в ко-торо(м) коло ѿ(д)но мучное, а другое сту(п)ное из ставо(м) з спу(ст)ны(м), ку тому млыну належачи(м), и зо (в)сими и(н)шими пожит)камн, также з слу(г) и по(д)даны(х) ко(р)ни(н)ски(х) и бело(ц)ки(х) ча(ст) четве(р)тую, которы(х) имена // тые су(т): на(и)пе(р)ве(и) в Ко(р)нине бояре: И(г)на(т) Гане(з)ски(и) и ляхи: Ива(н) Изе(н)ко, Григоре(и) Лабу(н)ски(и), Ра(д)ко Жеребило, Якубъ

⁶ Гребя Коцин брат.

⁷ Очевидно, Гата (ім'я від Агата).

⁸ Очевидно, Павло.

Року 1609, мѣа гє(н)ва(ра), 9 дня.

На (в)ряде его к(р). м(л). за(мъ)ку Житоми(р)ско(г)ло] передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(мъ), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(мъ), по(с)танови(в)-шися ωчеви(с)то, его м(лст) па(н) Грегоре(и) Гневошеви(ч) Ує(з)дє(ц)ки(и) по(к)лада(л) ли(ст)-квитацию свою по(д)печа(т)ю и (с) по(д)писо(мъ) руки своеє, та(к) гє(ж) по(д)печа(т)ми и (с) по(д)писа(ми) ру(к) люде(и) за(ц)ны(х).

В то(мъ) ли(с)те менованы(х) его м(лсти) пну Миха(и)лу Сущи(н)скому-Про(с)куре в речи способо(м), ниже(и) ωписано(мъ) даны(и), просечи, абы при-ня(т) и до кни(г) врьодвы(х) за(м)ку гдрьско(г)ло] Житоми(р)ско(г)ло] уписа(н) бы(л), которого (м) приня(в)ши и читано(г)ло] пере(д) собою, до кни(г) слово в слово вписа(ти) каза(л), которы(и) та(к) се в себе мае(т):

Я, Григоре(и) Гневошеви(ч) Ує(з)дє(ц)ки(и), вы(з)наваю и чиню я(в)но си(м) мои(мъ) ли(с)томъ, доброво(л)ною квитациєю, ко(ж)дому, хто бы ω то(м) веда(т) хоте(л) тепє(р), а на пото(мъ) за(в)жды, и(ж), што бы(л) зо(с)та(л) винє(н) мни и ма(л)жо(н)це мое(и) пнє(и) Дороте(и) Мроко(в)ско(г)ло] его м(лст) пнъ Миха(и)ло Сущи(н)ски(и)-Проскура пе(в)ную су(му) пинезє(и), тисєчу ко(п) гроше(и) ли(то)в[ских] на ли(ст) // на ли(ст)-запи(с) свои(и), которо(м) бы(л) тую су(му) выше(и) менованую вне(с) на третюю ча(ст) мае(т)но(с)ти своеє дєдє(ч)-ное ко(р)ни(н)ское и бело(ц)кое, в воево(д)стве Кие(в)ско(м) лежачое, которая на его м(т). ро(в)ны(м) дело(мъ) ω(т) брата его м(лсти) пна Григо(р)я Сущи(н)-ско(г)ло]-Про(с)куры припа(с)ти мєла, яко ω то(мъ) все(мъ) то(т) ли(ст)-запи(с) его м(лст)ямъ наданы(и), ширє(и) в себе ωбъмо(в)ляє(т), во(д)лу(г) кото-ро(г)ло] запису свое(г)ло], и(ж) его м(лст) пнъ Сущи(н)ски(и) с пе(в)ны(х) при-чи(н) на(м) тоє суму пинезє(и) на ча(с), в не(м) на(з)начоны(и), не ω(т)да(л) и доб(р), и(мъ) ωфєрованы(х) не у(с)тупи(л), ω (ш)то смы проти(в)ко є(г)ло] м(лсти) протє(с)таци и рєляши во(з)ны(х) на (в)рядє(х) ро(з)ны(х) та(к) в воево(д)стве Кие(в)ско(мъ), яко и в воево(д)ствѣ Во(л)ны(н)ско(мъ) учини(в)ши, и до уряду к(р)о(д)ско(г)ло] Лу(ц)ко(г)ло] в року про(ш)ло(мъ) тисєча ше(ст)со(т) ω(с)мо(мъ) на ро(ч)ки к(р)о(д)ские лу(ц)киє, м(с)ца ма(р)ца, трына(д)цато(г)ло] дня припадаючє, и сужоньє за по(з)вами, и(ж) та(мъ) на его м(лсти) зы(с)къ ωдє(р)жали, яко ω то(м) все(мъ) то(т) дєкрє(т) к(р)о(д)ски(и) лу(ц)ки(и) и увє(с) по(с)тупо(к) в то(и) справє за(ш)лы(и) ширє(и) в соби ω(б)мо(в)ляє(т), которо-ро(г)ло] мы до да(л)ши(х) зятяго(в) и по(с)ту(п)ку пра(в)но(г)ло] во(д)лу(г) со- (з)на(н)я и вынала(з)ку и(х) м(лсти) пно(в) приятєло(в) нши(х) не припу(с)каю-чи), межи собою смы (с) згоди(ли) ω то таковы(мъ) способо(мъ), и(ж) мы всима зы(с)ками на его м(лсти) чере(з) на(с) ωтриманы(ми) его м(лст). дарова(ли), а его м(лст) на(м) в само(и) сумє во(д)лу(г) ли(сту)-запису свое(г)ло] уи(с)ти(л)

21

Моше(н)ски(и), а (з)с по(д)даны(х) ко(р)ни(н)ски(х): Жданє(ц)-дєся(т)ни(к), Гри(ц)ко Мукозоб, Ива(н) Ле(н)цєня, Ку(з)ма Заруча(и)ны(и), Я(ц)ко Скрипка, Га(в)рило Мукозоб, Павє(л) При(и)ма, Ло(г)ви(н) Пили(п), Во(л)ны(н) Пи(л)ко, Ωрєшко - дєся(т)ни(к), Ма(р)ти(н) Скрипка, Петръ Жєрєбило, Бо(л)жи(ч), Ста(д)ни(к), Ма(х)но Кожушко, Ωни(с)ко Пєтє(ц)ки(и), Фєдо(р) Швє(ц), Лє(в)-ко Чо(р)ны(и), Кузє(м)ка Малы(и), Ивашко Васютє(н)ко, дєся(т)ни(к) И(л)ю-та, Ωлисе(и) Кушне(р), Ми(с)ко Носачє(н)ко, Са(ч)ко Га(ц)ко, Во(л)ны(н) Дє-ми(д), Дмитрєня, Я(ц)ко Пєтє(ц)ки(и), Ва(с)ко Баби(ч), Ω(с)ко Швє(ц), Я(ц)ко Во(л)ны(н)ц, Са(в)ка - дєся(т)ни(к), Ива(н), Ωлисеє(в) зя(т), Пилипъ, Стары(и), Ω(с)та(п), сы(н) є(г)ло], Павє(л) Вяпа⁹, Я(н) Воро(т)ны(и), Семє(н) Чо(р)тко.

А (з)с по(д)сусє(д)ко(в) в Ко(р)нинє: Ра(д)ко А(н)дрє(и), ля(х) Ωмє(л)я(н)... У(с), (с)торож, а а [!] з слу(г), в Бє(л)ка(х) мєшкаючи(х): Петръ Нава(л)ны(и), Хаси(м) Стары(и), а (с)с по(д)даны(х) бело(ц)ки(х): Ха(р)ко - дєся(т)ни(к), Ко(р)ни(и) Панющєня, Хитры(и) Ла(с)ко, Сє(н)ко, Дмитрєня, Золотуга, Ку-ла(ч)ок, Хомиха и Со(в)ко Васи(л), Ω(с)мачка¹⁰ Пи(л)ко, Калитє(н)ко - дєся(т)-ни(к), Ива(н) Пу(л)мєни(н), Ерєми(и) Глухи(и), Гри(ц) Погрє(б)ны(и), Шє(и)на Ва(с)ко, По(д)ли(ж)ны(и) Вакула, Ивашко Петръ, Кошка Курилє(н)ко, Курило Соболе(н)ко, дєся(т)ни(к) Ва(с)ко, Соболе(н)ко А(н)то(н), Дмитръ Поли(с)-ки(и), Лу(к)ян Калити(ч), Фєдо(р) Брушко, Ка(р)пъ Калити(ч), Я(ц)ко Паню-щєня, Стєпа(н) Ду(д)ка, Я(ц)ко Споди(н), Жєрєбє(и) Фєдо(р), Коник) Ми(с)ко, Лосє(н)ко. А (з)с по(д)сусє(д)ко(в) бело(ц)ки(х): Е(в)хи(м) За(и)чєня, Рома(н), Сє(н)ко Руси(н), Марушка-вдова, Трушеви(ч), Нитихорєня А(н)дрє(и), Кури-лєня Е(в)ту(х), Квашєня, Ωпанасиха. Которою то мае(т)но(с)т) свою ко(р)ни(н)-скою и бело(ц)кую и(х) м(л). пнове Про(с)куровє, сами межи собою, та(к)жє и (с) паны Ко(р)ни(ц)кими, до часу ро(з)дєли(в)ши и ка(ж)ды(и) до посєсь(и) и (с)поко(и)но(г)ло] ужива(н)я свое(г)ло] ωбєцає(м) приятє(л)ски(м) єму ча(ст) належачую взя(в)ши, мєнє просили, во(з)но(г)ло], выше(и) меновано(г)ло], абы и(х) м(л). ко(ж)до(г)ло], зосо(б)на в тьє ча(с)ти с пови(н)но(с)ти врьду мое-ро(г)ло] // увєза(в) и до (с)поко(и)но(г)ло] ужива(н)я и(х) м(л)с(т)я(м) ка(ж)дому ча(ст) є(г)ло] належачую пода(в) и по(с)тупи(л), шо я с пови(н)но(с)ти уряду мое(г)ло] учини(в)ши, ка(ж)до(г)ло] зь и(х) м(л). в ча(ст) и(х) увєза(в) и (с)лу-га(м) и по(д)даны(м) ко(р)ни(н)ски(м) и бело(ц)ки(м) ка(ж)дому, хто ся кому зо(с)та(л), ро(с)каза(л) є(с)ми, абы пано(в) свои(х) во(д)лу(г) ро(з)дє(л)ку по- (с)лушни были.

И на то (м) да(л) сє(с) мо(и) кви(т) с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки моеє.

Писа(н) в Ко(р)нинє року тисєча шо(ст)со(т) дєвято(г)ло], м(с)ца гє(н)вара, второ(г)ло] дня.

Которє (ж) то ωчеви(с)тоє со(з)на(н)є помєнєно(г)ло] во(з)но(г)ло] до кни(г) принято и записано є(ст).

⁹ Останія літера в слові виправлена.

¹⁰ Літера ч виправлена із ш.

¹¹ Справи за № 12 і 13 об'єднані в одну під № 12.

и тую суму пинезе(и), тисечу ко(п) гр(ш). ли(т)[овских] всю спо(л)на о(д)да(л) и заплатилъ; за котормъ у(и)ще(н)емъ его м(л)ст) мы его м(л)сти с тое сумы пинезе(и), тисечи ко(п) гр(ш). ли(т)[овских], и зо (в)се(г)[о] проце(с)су пра(в)-но(г)[о], квити(е)мы и во(л)ны(мъ) чине(мы) и то(т) уве(с) проце(с) правны(и) чере(з) на(с) за тую су(му) пнзе(и), на е(г)[о] м(л)сти) оде(р)жаны(и), касуемо, уморае(мо) и вневе(ч) оборочае(мо) та(к), и(ж) вже жа(д)ное мощы м(т)и не мае(мъ) и мо(чи) не буде(мъ) ве(ч)ны(ми) часы.

А мы сами и пото(м)кове нши не мае(мо) его о(д)но(в)ля(ти) по(д) зарукою на его м(л)сти) пна Суща(л)ско(г)[о] само(г)[о] и пото(м)ков) его м(л)сти) тисечи ко(п) гр(ш). лито(в)[ских] и по(д) нагороже(н)емъ шко(д) на голое рече(н)е слова его м(л). а(л)бо пото(м)ков) его м(л)ти), о што по(з)ви [о](т)даемо, во(л)-но(ст) до ко(ж)до(г)[о] суду и права, а мы и потомков) нши, не заживаю(чи) жа(д)ны(х) дияцы(и) // дияцы(и) и аппеляцы(и) у справе(д)ливо(с)ти заруку заплати(т) и шкоды на голое рече(н)е слова нагороди(т) пови(н)ни будемо, яко (ж) то(т) запи(с) ори(и)на(л)ны(и) на тую су(му), тисечи ко(п) гр(п)[о](ш)е(и) ли(т)[овских], та(к)же по(з)вы, декрети, протестации и реляции во(з)ны(х) и и(н)шие всъ муниме(н)ти, о(п)ро(ч) о(д)но(г)[о] декре(ту), которо(г)[о] на се(с) ча(с) при (м)не, Уе(з)де(ц)ко(мъ), не мае(шь) [!] зара(з), его м(л)ти) ве(р)ну(л)ъ е(с)ми. А хотя бы(с) другие у ко(г)[о] показа(ли), ку то(и) справе належачие, те(д)ы вже от се(г)[о] часу жа(д)ное ваги м(т)и не маю(т) и мо(чи) не буду(т) ви(ч)ны(ми) часы.

Которую то квитиацию мою тепере(ш)нюю я, Григоре(и) Уе(з)де(ц)ки(и), пере(д) вы(и)сте(мъ) дво(х) неде(л) в кгороде Житоми(р)ско(мъ) при(з)на(т) маю, а стороны ма(л)жо(н)ки моее, которое на се(с) ча(с) до со(з)на(н)я з Житомеру во(д)лу(г) и(н)те(р)пызы и для не(с)посо(б)но(г)[о] здоровья ее стави(ти) не мо(г)-ле(мъ), и она се не явила, те(д)ы мае(т) и пови(н)на буде(т) его м(л)ти) пна Су-ща(л)ско(г)[о] таковою (ж) квитиацияю, яко и я тепе(р), квитиова(т) в за(м)ку его к(р). м(л). Лу(ц)ко(мъ) о(т) дня дисе(и)шо(г)[о] за недъ(л) шъ(ст) под зару-кою семисо(т) ко(п) гр(ш). ли(т)[овских], на котормы(и) ча(с) и то(т) де(к)ре(т), которого (мъ) тепе(р) его м(л)сти) пну Суща(л)скому не ве(р)ну(л), ве(р)ну(т) буде(м) пови(н)ни.

А по таковы(х) квитиация(х) н[а]ши(х) мае(м) и пови(н)ни будемо мы о(б)ое-спо(л)не тые квитиации перене(сти) до кни(г) голо(в)ны(х) трибуна(л)ски(х) любе(л)ски(х), кгда се справы воево(д)ства Кие(в)ско(г)[о], на(и)пе(р)ве(и) по дате сее квитиация [!] ншое суди(ти) буде(т), не заживаю(чи) жа(д)ны(х) дия-ци(и) по(д) зарукою се(ми)со(т) ко(п) гр(ш). ли(т)[овских] и по(д) нагороже- (н)емъ шко(д) на голое рече(н)е слова его м(л). и што его м(л)ти) во(л)но нас по- (з)ва(т) до ко(ж)до(г)[о] суду и права к(р)о(д)ско(г)[о] зе(м)ско(г)[о] а(л)бо три-буна(л)ско(г)[о], в котормы(и) ко(л)ве(к) по(з)о(в) и в воево(д)ство роко(мъ), хотя и непра(в)ны(мъ), а мы не заживаю(чи) дияци(и) и а(п)пеляци(и) и жа(д)-ны(х) у справе(д)ливи(ти)се мае(м) и буде(м) пови(н)ни по(д) тыми (ж) овъ(ми) зарука(ми) и о(б)овяз(ка)ми // о(б)овяз(ка)ми, в се(мъ) ли(с)те нше(м) описаными.

И на то (м) да(л) се(и) мо(и) ли(ст), доброво(л)ную квитиацию, с печат(ю) и (с) по(д)писо(мъ) руки мое(и).

И при то(м) были и того буду(чи) добре ве(д)о(ми) за у(ст)ною и о(ч)еви(с)тою про(з)бою моею печат(и) сво(и) приложи(т) и руки по(д)писа(т) рачи(ли).

А то писа(т) уме(л) [!] и(х) м(л). пнове приятели мои: и(х) м(л). пнь Фило(н) Коте(л)ни(ц)ки(и), пнь Пе(тр) Лобо(с) а пнь А(н)дре(и) Ко(р)ни(ц)ки(и).

Писа(н) в Ко(р)нине року тисеча ше(ст)со(т) девято(г)[о], м(с)ца я(н)вара, трете(г)[о] дня.

У тое квитиации печате(и) прети(с)ненны(х) чотыри а по(д)пи(с) рукъ в тые слова:

Григоре(и) Гневошеви(ч) Уе(з)де(ц)ки(и) вла(с)ною рукою, Фило(н) Коте(л)-ни(ц)ки(и) и, вла(с)ная рука, А(н)дре(и) Ко(р)ни(ц)ки(и), вла(с)ная рука.

Которое то о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е пна Григо(р)я Гневошеви(ча) Уе(з)де- (ц)ко(г)[о], та(к)же и то(т) ли(ст)-квитиация его м(л). слово в слово до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку Житоми(р)ско(г)[о] принято и записано е(ст).

14. Оповеда(н)е пна Лакге(в)ни(ц)ко(г)[о]
на пна Се(р)хове(ц)ко(г)[о].

Року 1609, м(с)ца ге(н)вара, 10 дня.

Писа(л) и присыла(л) на в(р)яд) его к(р). м(л). замо(к) Житоми(р)ски(и) до мене, Федора Щуро(в)ско(г)[о], по(д)старо(с)те(го) житоми(р)ско(г)[о], пнь Ба(л)це(р) Лакге(в)ни(ц)ки(и), жалуючи и о(п)оведаю(чи) на пна Яна Се(р)хо-ве(ц)ко(г)[о],

и(ж) онъ с по(л)ною радюю и о(д)ны(мъ) порозуме(н)емъ ма(л)жо(н)ки своее пнее Федоры Е(с)лико(в)ско(г)[о], не пере(с)таваю(чи) пе(р)шо(г)[о] взя- (т)я своего, и(ж) ми пе(р)ве(и) се(г)о на до(мъ) мо(и) старо(с)ъле(ц)ки(и) нае(з)дъ, к(г)ва(л)т) чини(л) дня в(ч)ора(и)шо(г)[о] м(с)ца ге(н)вара девято(г)[о] дня року тисеча ше(ст)со(т) девято(г)[о], кгда еха(л) слуга и приете(л) мо(и) Супру(н) Да(ш)кеви(ч) до села пна Григо(р)я Ке(в)лича до Старосъле(ц) о(п) потреба(х)

22 зв. свои(х) ми(мо) до(мъ) пна Се(р)хове(ц)ко(г)[о] // ве(ц)ко(г)[о] го(с)ти(н)це(мъ) звы(к)лы(мъ).

Которо(г)[о] Супруна на(о)бачи(в)ши, завола(в)ши на слуги и по(д)данные свои, пнь Се(р)хове(ц)ки(и) к(г)ва(л)ту са(м) о(с)обою своею с ты(ми) слуга(ми) и по(д)даны(ми) свои(ми), погоне(в)ши его в селе пна Григо(р)я Ке(в)лича в Старосъ(л)ца(х), не допу(с)ти(л) его до до(му) пна Ке(в)личова упа(ст), котормы(и) до до(му) ме(л)никова упа(л).

Та(м) же пнь Се(р)хове(ц)ки(и), мо(ц)но к(г)ва(л)томъ добы(в)ши его с то(г)[о] до(му) ме(л)никова, яко го(с)поды е(г)[о], то(г)[о] Супруна Да(ш)кевича о(к)ру- (т)не зби(л) и порани(л), то(л)ко ле(д)ве живо(г)[о] на коне(и) всади(в)ши,

до до(му) свое(г)ло привез(э)ши, до ла(н)цуга у везе(н)е посади(л) и тепе(р) у везе(н)и седи(в), с которы(х) ра(н) не ви(м), е(с)ли жи(в) буде(т).

Того (ж) дня, даты выше(и) менованое, м(с)ца ге(н)вара девято(г)ло дня року ше(ст)со(т) девято(г)ло, хотячи (с) ω тс(м) довѣда(т), што (с) на ты(м) Супруно(м), служебнико(м) мои(мъ), в Старосѣ(л)ца(х), в то(г)ло мѣ(л)ника до(му), на(д) ни(м) дѣяло, ехале(мъ) до (С)тароселе(ц), до села пна Ке(в)личова.

То(т) же пнь Я(н) Се(р)хове(ц)ки(и) са(м) ωсобою своею, [з] (м)ноги(ми) слуга(ми) и по(д)даными свои(ми), за(с)тупи(в)ши доброво(л)ную дорогу, поча(л) за (м)ною гона(т), на мене с пу(л)гако(в) стреля(т), мало мене само(г)ло с пу(л)гаку не [по(с)трели(л)]. При (м)нѣ служе(б)ника мое(г)ло Тимоша Да(ш)кевича с по(л)гаку у но(г)у левую выше(и) колѣна навывле(т) про(с)трели(л) и шко(д)ливѣ рани(л), которы(и) та(к)же не вѣдаю, чи жи(в) буде(т). Конѣ(и) и(з) се(д)ла(ми) взя(л), та(к)же с то(г)ло Тимоша сукню злупи(л) и по(с) з мѣ(ш)ке(мъ) [!] и (з) ножа(ми) зня(ли) и зо(р)вали, в мѣ(ш)ку чи(р)воны(х) золоты(х) было пя(т), кони — ше(р)стю ωде(н) ка(ш)тановаты(и) лысы(и), за которо(г)ло дано золоты(х) по(л)ски(х) ω(с)мѣдѣся(т), друго(г)ло коня взя(л) тисаво(г)ло ше(р)стю, за которо(г)ло дано ко(п) два(д)ца(т) лито(в)ски(х), трети(и) ко(н) вороны(и), за которо(г)ло дано ко(п) десе(т) г(р)ш. лито(в)ски(х).

Тое все пн Я(н) Се(р)хове(ц)ки(и) з слуга(ми) и по(д)даны(ми) свои(ми) побра(л), полупи(л) и в до(м) сво(и) // и (в) дом сво(и) то уве(л) и (в)не(с), и на пожито(к) сво(и) ωбѣ(р)нул(л).

И проси(л) ω прида(н)е во(з)но(г)ло на ω(г)леда(н)е ωно(г)ло кгва(л)ту и ра(н). Я м его м(л)ти з уряду прида(л) енерала воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло А(н)дрѣя Бара(н)чо(в)ско(г)ло, которы(и) та(м) бы(в)ши и то(г)ло кгва(л)ту и ра(н) ω(г)леда(в)ши, став(в)ши на (в)рядѣ, ωчеви(с)то со(з)на(л) и то(г)ло со(з)на(н)я свое(г)ло кви(т) по(д) печат(т)ю своею писаны(и) ты(ми) слова пода(л).

Которое то ωповеда(н)е пна Лакге(в)ни(ц)ко(г)ло до кни(г) за(м)ку Житоми(р)ского е(ст) записано.

15. *Ωповеда(н)е пна Се(р)хове(ц)ко(г)ло на пна Лакге(в)ни(ц)ко(г)ло.*

Року 1609, м(с)ца ген[вара], 10 дня.

На (в)рядѣ его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(мъ), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(мъ), став(в)ши ωчевисто, пнь Я(н) Се(р)хове(ц)ки(и) ω(б)тя(ж)ливѣ жалова(л) и протѣ(с)това(л) на пна Ба(л)цера Лакге(в)ни(ц)ко(г)ло, которы(и), запо(м)не(в)ши бга и срок(г)ости пра(в)ное, а (в)зя(в)ши пере(д) себе злы(и) а непри(с)то(и)ны(и) умы(сл) проти(в)ко мне, хоте(чи) мя здоро(в)я по(з)бави(т), непо(д)нокро(т) заса(д)ки по дорогах(х) и при це(р)кви в Старосѣ(л)ца(х) чини(л),

и(ж) мя пнь бгъ ω(т) таковы(х) потае(м)ны(х) его засадо(к) ωборони(ти)

рачи(л), тѣды то(т) Ба(л)це(р) Лакге(в)ни(ц)ки(и), догожаю(чи) непри(с)то(и)но(му) и зло(му) умы(с)лови свое(му), року тепере(ш)не(г)ло тисеча ше(ст)со(т) девято(г)ло м(с)ца ге(н)вара девято(г)ло дня, в пя(т)ницу, запо(м)не(в)ши срок(г)ости пра(в)ное, са(м) ωсобою своею з слугами и помо(ч)ника(ми) свои(ми), на то способных человека ки(л)ка на (и)ме, которы(х) о(н) са(мъ) знае(т) и лепе(и) ведае(т), з стре(л)бою, во(и)не належачою, збро(и)но, копе(и)но наеха(в)ши кгва(л)то(в)не на до(мъ) шляхе(ц)ки(и) в селе Старосѣ(л)ца(х) покое(мъ) права по(с)полито(г)ло ω(б)варованы(х), учини(в)ши ω(к)ри(к), ωбывае(м) по(г)а(н)ски(мъ) стѣрелял и кгва(л)то(в)не в до(м) мо(и) добыва(л)се и шту(р)моваль мене само(г)ло и ма(л)жо(н)ки моее яко люде(и) споко(и)ны(х) добыва(л).

23 зв.

А по то(мъ) // а по то(мъ) того (ж) дня, девято(г)ло ге(н)вара, зара(з) ω(т)вѣ(р)нул(л)ω(т) до(му) мое(г)ло с ты(ми) слуга(ми) и помо(ч)ники свои(ми), знаеха(в)ши на млы(н) мо(и) новы(и) в Старосѣ(л)ца(х), то(т) млы(н) мо(и) ωбывае(мъ) тата(р)ски(мъ) с о(г)не(м) запали(л), збоже вшелякое, у млыне будучое, и, скрыню ω(д)би(в)ши, замо(к) вниве(ч) ωбѣ(р)нулъ и начи(н)е млыное до себе побра(л), мѣ(л)ника у воду топи(л), сыно(ч)ка мало(г)ло мѣ(л)ника мое(г)ло рука(ми) свои(ми) рострупа(л), не ве(м), е(с)ли живо буде(т).

Того (ж) дня, выше меновано(г)ло, в пя(т)ницу, то(т) Ба(л)це(р) Ла(к)ге(в)ни(ц)ки(и), запали(в)ши то(т) млы(н) мо(и) а едучи ω(т) то(г)ло млина мое(г)ло, за(с) по(в)торѣ чиня(чи) досы(т) зло(му) умы(с)лови свое(му), кгва(л)то(в)не на до(м) мо(и) наеха(в)ши, ω(к)ри(к) учини(в)ши, стреля(л), шту(р)мова(л), мене само(г)ло добыва(л).

Та(ко)ж при то(м) кгва(л)то(в)но(м) наеха(н)ю на до(м) мо(и) челя(д) мою дво(р)ную, которые ω(т) таково(г)ло кгва(л)ту мне борони(ли), в до(му) мое(м) тре(х) постреля(л) и рани(л), которые и са(м) не ве(м), е(с)ли живы буду(т), зачи(м) до(м) мо(и) шляхе(ц)ки(и) ω(к)рриви(в)ши, поко(и) права по(с)полито(г)ло взруши(л).

И проси(л) пнь Я(н) Се(р)хове(ц)ки(и) ω прида(н)е во(з)но(г)ло на ω(г)леда(н)е то(г)ло кгва(л)то(в)но(г)ло наез(з)ду на домъ и млына запале(н)я, яко по(с)треля(н)я, помо(р)дова(н)я слу(г)и и челяди его дво(р)ное.

Яко (ж) я, Федо(р) Щуро(в)ски(и), по(д)старо(с)ти(и) житоми(р)ски(и), прида(л) во(з)но(г)ло воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло шляхе(т)но(г)ло Юря Ивано(в)ско(г)ло, которы(и), та(м) бы(в)ши и по(г)леда(в)ши, прише(д)ши пере(д) мене, вря(д), в тые слова со(з)на(л),

и(ж) року тепе(р) идучо(г)ло тисеча ше(ст)со(т) девято(г)ло мѣ(н)вара десятого дня бы(л) е(с)ми на (с)праве и потребе его м(л)ти пна Яна Се(р)хове(ц)ко(г)ло в до(му) его в селе Старосѣ(л)ца(х).

Та(м) же за оказа(н)емъ и ω(б)воже(н)емъ само(г)ло пна Яна Се(р)хове(ц)ко(г)ло виде(л) е(с)ми зна(ки) кгва(л)ту: у дворе у ворота(х) три зна(ки) с по(л)гаку по(с)трелены(х), до то(г)ло виде(л) е(с)ми у по(д)дано(г)ло его Я(ш)ка Со(с)че(н)ка рану с тылу у плече правое з ру(ш)ницы по(с)трелено навывле(т), у Федора При(и)мы виде(л) е(с)ми рану в голове стылу з луку по(с)треленую, а в А(в)рама Швябовича виде(л) е(с)ми рану стылу в шию тятую.

До то(г)ло те(ж) за оказа(н)емъ пна Се(р)хове(ц)ко(г)ло виде(л) е(с)ми млы(н) его новы(и), запалены(и) бы(л) ω(т) фу(н)даме(н)ту само(г)ло а(ж) до ве(р)ху

24 стѣны, по право(и) руце до млына входячи, мало не по половици вгорело, скрыню // скрыню зе збоже(мъ) ѿ(д)бито замо(к), збо(ж)е з (с)крыни побрано, начи(н)е млыновое, пила, топор, бод(н)я, ѿ(к)ша, замо(к) ѿ(т) скрыни взято, ме(л)ника топи(л), дитя ро(с)тучено, сына ме(л)никова.

Которы(и) то кгвалт), по(с)треле(н)е по(д)даны(х) и челяди его, та(к)же запале(н)е млына мени(л) пнѣ Се(р)хове(ц)ки(и) бы(т) о(т) пна Ба(л)цера Лакге(в)ни(ц)ко(г)ло], яко кгвалт(в)не на до(м) находи(л) с помо(ч)ники свои(ми) року и дня выше меновано(г)ло].

И на то (м) да(л) то(т) мо(и) кви(т) по(д) моею печатю и (с) по(д)писо(мъ) руки моее.

Писа(н) в Житомиру. Которое (ж) то ѿповеда(н)е пна Се(р)хове(ц)ко(г)ло], при то(м) и со(з)на(н)е во(з)но(г)ло] до кни(г) врядовы(х) за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло] е[с]л(т) записано.

16. Ѿповеда(н)е Пузыревича на пна Стефана Немѣрича.

Року 1609, мца ге(н)вара, 10 дня.

Писа(л) и присыла(л) до вряду его к(р). м(л). житоми(р)ско(г)ло] до мене Федора Щуро(в)ско(г)ло], по(д)старо(с)те(г)ло] житоми(р)ско(г)ло], пнѣ А(н)дре(и) Пузыревичъ, жалуючи и ѿповедаю(чи) на его м(л). пна Стефана Немѣрича,

и(ж) року тепере(ш)не(г)ло] тисеча ше(ст)со(т) девято(г)ло] м(с)ца ге(н)вара двана(д)цато(г)ло] дня его м(л). пнѣ Стефа(н) Немири(ч), пробачи(в)ши срок(о)сти пра(в)ное, на(с)ла(в)ши мо(ц)но кгвалт(о)мъ уря(д)ника свое(г)ло] че(р)нехо(в)ско(г)ло] Але(к)са(н)дра Те(р)ле(ц)кого з слуга(ми) и по(д)даны(ми) свои(ми) че(р)нехо(в)ски(ми) на до(м) мо(и) на селище Раково, которы(и) е(с)ми збудова(л) бы(л) в не(м), ме(ш)ка(н)е ме(л) за право(м) сла(в)ное паме(ти) его м(л). пна А(н)дрея Немирича, пна ѿ(т)ца его м(л)., которы(и) мне ли(ст) свои(и) далъ на сто золоты(х) по(л)ски(х) и в то(и) сумѣ ѿное селище мне для ме(ш)ка(н)я пода(ти) бы(л) рачи(л).

Которы(и) то уря(д)никъ его м(л). звыш менованы(и) за вла(с)ною волею, зв. вѣд[омо](ст)ю и ро(с)каза(н)емъ // каза(н)емъ его м(л). за ты(м) наеха(н)емъ кгвалт(о)вны(м) на до(м) мо(и) взя(л) и пограби(л) ли(ст)-запи(с) з скрины на сто золоты(х) по(л)ски(х) а заруки в не(м) ѿписаны на другую сто золоты(х) по(л)ски(х). К тому шкоды и на(к)лады: коня гнедо(г)ло], куплено(г)ло] за пя(т)деся(т) золоты(х) по(л)ски(х), бы(д)ла рогато(г)ло]: воло(в) двана(д)ца(т), ка(ж)ды(и) з ни(х) куплены(и) по чо(ты)ри копы г(р)ш. лито(в)ски(х), коро(в) деся(т), ка(ж)дая з ны(х) купленая по три копе г(р)ш. лито(в)ски(х), по(д)те(л)ко(в) ѿ(с)меро, ѿве(ц) пя(т)деся(т).

И тоѣ все побра(в)ши и по(г)раби(в)ши, до мае(т)но(сти) его м(л). Че(р)нехове ѿ(т)проводи(л) и на пожито(к) его м(л). ѿбе(р)ну(л).

Так те(ж) и ѿ(д) засе(в)ку ѿзимо(г)ло] пшеници и жита, которое (м) бы(л) засия(л) на поли Рако(в)ско(м), мирок десет, и з до(му) и мае(т)но(сти) моеѣ выби(л) и до по(с)луше(н)ства его м(л). пна свое(г)ло] приве(р)ну(л).

При которо(м) ѿповеда(н)ю свои(м) проси(л) мене ѿ прида(н)е во(з)но(г)ло] на ѿ(г)леда(н)е побратя и по(г)рабе(н)я мае(т)но(сти) и выби(т)я з до(му) и споко(и)но(г)ло] ме(ш)ка(н)я его.

Я е(му) прида(л) енера(л)а во(з)но(г)ло] шляхе(т)но(г)ло] Богуша Благано(в)ско(г)ло], которы(и) во(з)ны(и), та(м) бы(в)шии року тепере(ш)не(г)ло], тисеча ше(ст)со(т) девято(г)ло] м(с)на ге(н)вара чоты(р)нацато(г)ло] дня, ста(в)ши ѿчеви(с)то передо (м)ною, урядо(м), со(з)на(л) и кви(т) со(з)на(н)я свое(г)ло] до кни(г), писаны(и) ты(ми) словы, подал:

Я, Богу(ш) Благано(в)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) во(в)о(д)ства Кие(в)ско(г)ло], со(з)наваю ты(м) мои(м) кви(т)о(м) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку гдрѣско(г)ло] Житоми(р)ско(г)ло],

и(ж) року тепере(ш)не(г)ло] тисеча ше(ст)со(т) девято(г)ло] м(с)ца ге(н)вара двана(д)цато(г)ло] дня бы(л)е(м) на справѣ и потребе пна А(н)дрея Пузыревича в до(му) его на Рако(в)це. Та(м) же мною ѿ(б)вози(л) и ѿказова(л) звы(ш) менованы(и) пнѣ А(н)дре(и) Пузыревич(ч) скрыню ѿ(д)лупаную и замо(к) у нее со(п)сованы(и) и поведи(л) пнѣ А(н)дре(и) Пузыревич(ч), же с тоѣ скрыни не взято ничо(г)ло] бо(л)ше(и), то(л)ко запи(с) на сто золоты(х) по(л)ски(х) по(д) зарука(ми) таковое (ж) сумы и шко(д), и на(к)ладо(в) даны(и) ѿ(д) его м(л).

25 сла(в)ное паме(ти) пна А(н)дрія Немирича, которы(и) запи(с) менова(л) бы(т) выняты(и) за на(с)лане(мъ) кгвалт(о)вны(м) // кгвалт(о)вны(м) и вла(с)ны(м) ро(с)каза(н)емъ его м(л). пна Стефана Немирича ѿ(д) уря(д)ника его м(л). че(р)нехо(в)ско(г)ло] Але(к)са(н)дра Те(р)ле(ц)кого, слу(г) и по(д)даны(х) его м(л). че(р)нехо(в)ски(х).

Та(к)же поведа(л) ми то(т) же пнѣ А(н)дре(и) Пузыревич(ч), же за ты(м) же кгвалт(о)вны(м) на(с)ла(н)емъ и вла(с)ны(м) ро(с)каза(н)емъ его м(л). пна Стефана Немѣрича побрано и по(г)раблено, то(т) же уря(д)ник(о) его м(л). з слуга(ми) и по(д)даны(ми) че(р)нехо(в)ски(ми) коня гнедо(г)ло], куплено(г)ло] за пя(т)деся(т) золоты(х) по(л)ски(х); бы(д)ла рогато(г)ло]: воло(в) двана(д)ца(т), коро(в) деся(т), по(д)те(л)ко(в) ѿ(с)меро, ѿве(ц) пе(т)деся(т).

И виде(л) е(с)ми до(м) то(т) на Рако(в)це пу(с)ты(и), и поведи(л) пнѣ А(н)дре(и) Пузыревич(ч), же его выби(то) за на(с)ла(н)емъ его м(л). пна Стефана Немѣрича. Та(м) же засѣво(к) бы(т) менова(л) на поли Рако(в)ско(м) засияны(и), пшеници и жита миро(к) деся(т).

Тоѣ все побра(н)е и по(г)рабе(н)е, и выби(т)е с поко(е)но(г)ло] ме(ш)ка(н)я менова(л) бы(т) пнѣ А(н)дре(и) Пузыревич(ч) ѿ(д) его м(л). пна Стефана Немирича за вла(с)ны(м) ро(с)каза(н)емъ и кгвалт(о)вны(м) на(с)ла(н)емъ его м(л). уря(д)ника свое(г)ло] че(р)нехо(в)ско(г)ло] Але(к)са(н)дра Те(р)ле(ц)кого, з слуга(ми) и по(д)даны(ми) его м(л). че(р)нехо(в)ски(ми).

А та(к) я, во(з)ны(и), што (м) виде(л) и слыша(л) з у(ст) пна Пузыревичо-вы(х), тоє со(з)наваю и во(д)лу(г) то(г)ло со(з)на(н)я свое(г)ло кви(т) мо(и) да-ле(м) до кни(г) за(м)ку гдрьско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло и с по(д)писо(м) руки мое, та(к)же по(д)печа(т)ю моею.

Писа(н) у Житомиру.

Которое то о(п)оведа(н)е и жалоба и о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е во(з)но(г)ло поменено(г)ло до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку гдрьско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло е(ст) записано.

17. О(п)оведа(н)е пна Лакге(в)ни(ц)ко(г)ло
на пна Се(р)хове(ц)кого.

Року 1609, м(с)ца ге(н)вара, 15 дня.

Передо (м)ною Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)-ски(м), на (в)ряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского, по(с)танови(в)ши(с) о(ч)еви(с)то, его м(л). пнь Ба(л)церь Лакге(в)ни(ц)ки(и) жалова(л) и о(п)оведа(л) на пна Яна Се(р)хове(ц)ко(г)ло,

и(ж), де(и), в року тепере(ш)не(м) // пере(ш)не(м), тисеча ше(ст)со(т) де-вято(м), м(с)ца ге(н)вара, девято(г)ло дня бояри(н) па(н)цы(р)ны(и) з ыме(н)я е о села Староселе(ц) на (и)ме Су(п)ру(н) Да(ш)кеви(ч) поеха(л) бы(л) до име(н)я пна Григо(р)я Ке(в)лича в ты(х) же Старосе(л)ца(х) до гу(м)на свое(г)ло, где збо(ж)е его зложоно было, яко члове(к) споко(и)ны(и) и о жа(д)но(м) небе(с)-пече(н)стве не ведаючи.

То па(к), де(и), мянованы(и) па(н) Я(н) Се(р)хове(ц)ки(и), взя(в)ши ве-домо(ст) о то(м) Супруне, и(ж) поеха(л) до гу(м)на сво(и)го, вси(в)ши на кони с пахо(л)ка(ми) и по(д)даны(ми) свои(ми), са(м) о(с)обою своею за оны(м) боя-рино(м) его Су(п)руно(м) гони(л) и, догони(в)ши его в селе пна Григо(р)я Ке(в)-лича в Старосе(л)ца(х) в ме(л)ника, добы(в)ши его в до(му) и выволо(к)ши его з до(му), гане(б)не, нелюто(с)тиве са(м) пнь Я(н) Се(р)хове(ц)ки(и) ша(б)лею по-се(к), порани(л), зада(л) ему ра(н) у голове три и на (х)ры(б)ту рана о(д)на.

Пото(м), кия(ми) о(к)ру(т)не зби(в)ши, ко(сти) полама(в)ши, звезда(в)ши, до до(му) свое(г)ло до везе(н)я взя(в) и тепе(р) у везе(н)ю де(р)жи(т) и гане(б)не мо(р)дуе(т).

При которо(м) бою взя(в) и по(г)раби(л): ко(н) тисавы(и) лысы(и), ку(п)ле-ны(и) за ко(п) двана(д)ца(т), се(д)ло коза(ц)кое малеваное з во(и)локом — зо-лоты(х) чтыри, сага(и)да(к) — золоты(х) пя(т), жу(п)а(н) лю(н)ски(и) блаки(т)-ны(и), ко(ш)това(л) ко(п) чтыри, ша(п)ка — г(р)ш. пя(т)на(д)ца(т), ша(б)ля — золоты(х) три, поя(с) з ножа(ми) и мо(ш)ною ко(ш)това(л) г(р)ш. пя(т)на(д)ца(т), у мо(ш)не было золоты(х) по(л)ски(х) три.

И проси(л) пнь Ба(л)це(р) Лакге(в)ни(ц)ки(и) о во(з)но(г)ло на о(г)ле-да(н)е збито(г)ло, зранено(г)ло боярина сво(и)го, та(к) те(ж) на о(г)леда(н)е,

и(ж) о(н) е(ст) у везе(н)ю о(к)ру(т)но(му) у пна Яна Се(р)хове(ц)ко(г)ло у до-му) его.

Я з уряду мое(г)ло придале(м) ему во(з)но(г)ло шляхе(т)но(г)ло А(н)д-рея Бере(н)че(в)ско(г)ло, которы(и), та(м) бы(в)ши и та(м) о(г)леда(в)ши, при квите свое(м) ку записа(н)ю до кни(г) зо(з)на(в)ши, кви(т) сво(и) в тые слова пода(л):

Я, А(н)дре(и) Бере(н)че(в)ски(и), е(н)ера(л) во(з)ны(и) зе(м)ли Кие(в)ское, зо(з)наваю на то(м) квите мое(м) ку записа(н)ю до кни(г) за(м)ку Житоми(р)-ско(г)ло,

и(ж) в року тепере(ш)не(г)ло [!] ше(ст)со(т) девято(г)ло м(с)ца ге(н)вара двана(д)цато(г)ло дня, будучи мне за при(д)а(н)емь уряду в(о)з)ны(м) на (с)пра-ву пну Ба(л)церь Лакге(в)ни(ц)ко(му), то е(ст) на о(г)леда(н)е ра(н) и везе(н)я боярина его Супруна, за оказыва(н)е(м) на(п)ере(д) виде(л)о(м) ме(ст)по, где то(г)ло Су(п)руна имано ув ы(и)ме(н)ю [!] пана Григо(р)я Ке(в)лича, у до(му) ме(л)ника его Прокопа у сень(х) по зе(м)ли, по (с)те(н)ь // по (с)те(н)ь кро(в).

И каза(л) ми: «То то(г)ло Проко(па), и то кро(в) Супрунова», кгда его пнь Се(р)хове(ц)ки(и) би(л) и по(и)ма(л).

А пото(м) за(с)та(л) его в до(му) пна Се(р)хове(ц)ко(г)ло в пека(р)ни у ве-зе(н)ю нога(ми) у колоду, за шию у ла(н)цузе, руки наза(д) завязаны.

Пото(м) о(к)азова(л) ми то(т) Су(п)ру(н) раны: о(д)на на(д) левы(м) ухо(м), другая на(д) правы(м) о(к)ом, третья наве(р)хъ головы, че(т)ве(р)тая на ло-па(т)це левое руки, тяты(и) шко(д)ливы(и) хрыбе(т), кие(м) побиты(и), руки поби(ты) и везе(н)е(м) повыламаные, же рука(ми) не мо(г) влада(т).

Яко (ж) о(п)оведа(л), и(ж) то мне пнь Се(р)хове(ц)ки(и), неви(н)не по(и)ма(в)-ши в селе пна Ке(в)личово(м) у ме(л)ника, зрани(в)ши, би(в)ши, и што ко(л)-ве(к) при не(м) было побра(в)ши и по(г)раби(в)ши, и тепе(р) не ве(м), для чо-го(л) у везе(н)ю де(р)жи(т).

И проси(л) пнь Ба(л)це(р) Лакге(в)ни(ц)ки(и), абы тая жалоба его и кви(т) со(з)на(н)я во(з)но(г)ло было до кни(г) за(м)ку гдрьско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло записано, што е(ст) записано.

18. О(п)оведа(н)е того (ж) пна Лакге(в)ни(ц)ко(г)ло
на пна Се(р)хове(ц)кого.

Року 1609, м(с)ца ге(н)вара, 15 дня.

На (в)ряде за(м)ку его к(р). м(л). Житоми(р)ско(г)ло передо (м)ною, Фе-доро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м) по(с)танови(в)ши(с) о(ч)еви(с)то его mst¹² пнь Ба(л)це(р) Лакге(в)ни(ц)ки(и) о(п)оведа(л) на пн(а) Яна Се(р)хове(ц)ко(г)ло,

и(ж), де(и), в року тепере(ш)не(м) ше(ст)со(т) девято(м) м(с)ца ге(н)вара девято(г)ло дня, кгда неви(н)не боярина мо(е)го Су(п)руна Да(ш)кевича по(и)-

¹² м(лст).

ма(в)ши, зби(л) и до везе(н)я взя(в). Я, хоте(чи) ведомо(ст) мѣ(т). ехале(м) до до(му) пна Григо(р)я Ке(в)лича в сѣле Старосе(л)ца(х), а и(ж) пла Ке(в)лича не за(с)талѣ(м), взя(в)ши вѣдомо(ст), и(ж) то(г)ло боярина мо(и)го Су(п)руна, зби(в)ши в мае(т)но(сти) пна Ке(в)личово(и), до везе(н)я взя(в), ехале(м) до до(му) сво(и)го, и кгда(м), де(и), его мину(л) дубровою, та(м) же, в дуброве, па(н) Я(н) Се(р)хове(ц)ки(и) з слуга(ми), по(д)даны(ми) свои(ми), зобра(в)ши(с) з ро(з)ны(ми) броня(ми), хоте(чи) мне заби(т), дорогу за(с)тупи(в)ши, скочивши, де(и), до мене, почал (и)з ру(ч)ни(ц) стреля(т). В которо(м) стреля(н)ю мне, де(и), мало не забито, а пахо(л)ка мое(г)ло Ти(ш)ка Су(п)рунови(ча) в ногу левую выше(и) колена з ру(ч)ницы по(с)трелено, а(ж) куля навывле(т) вы(ш)ла // ле(т) вы(ш)ла [!], которы(и) не ведаю, е(с)ли буде(т) жи(в); которо(г)ло то, по(с)трели(в)ши, взя(л) и по(г)раби(л).

По(д) ты(м) пахо(л)ко(м) ко(н) ка(ш)тановаты(и) лысы(и), ку(п)лены(и) за золоты(х) о(с)мьдесе(т), се(д)ло гуса(р)ское за золоты(х) десе(т).

Яко (ж) при то(мъ) о(п)оведа(н)ю пнѣ Ба(л)це(р) Лакге(в)ни(ц)ки(и) проси(л) о во(з)но(г)ло на о(г)леда(н)е по(с)трелено(г)ло пахо(л)ка его Ти(ш)ка Су(п)рунови(ча), я з уряду мое(г)ло придале(м) во(з)но(г)ло шляхе(т)но(г)ло А(н)дрея Бере(н)чо(в)ско(г)ло, которы(и) на то(и) справе бы(в)ши и то(г)ло ра(н)но(г)ло о(г)леда(в)ши, при (к)вите свое(м) до кни(г) со(з)на(в)ши, кви(т) сво(и) с печа(т)ю своею ку записова(н)ю пода(л) в тые слова:

Я, А(н)дре(и) Бере(ч)е(в)ски(и) [!], енера(л) во(з)ны(и) во(е)во(д)ства Кие(в)ско(г)ло, зо(з)наваю на то(м) квите мое(м) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку его к(р). м(л). Житоми(р)ско(г)ло, и(ж) року теперо(ш)не(г)ло ше(ст)со(т) девятого м(с)ца ге(н)вара двана(д)цато(г)ло дня, буду(чи) мне на (с)праве пна Ба(л)цера Лакге(в)ни(ц)ко(г)ло за о(к)азова(н)е(м), виде(л) е(с)ми пахо(л)ка его Ти(ш)ка Су(п)рунови(ча) з ру(ч)ницы по(с)трелено(г)ло в ногу левую в сте(г)но на(д) колѣно(мъ). Которое по(с)треле(н)е мени(л) бы(ти) стало е(ст) о(д) пна Яна Се(р)хове(ц)кого на дорозе недалеко о(т) до(му) его, кгда бы(л) за(с)тупи(л), хоте(чи), де(и), его заби(т), при которо(м) бою, грабежу взя(л) ко(н) з се(д)ло(м).

Яко (ж) тое о(п)оведа(н)е пна Ба(л)цера Лакге(в)ни(ц)кого и зе(з)на(н)е во(з)но(г)ло до кни(г) за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло записано е(ст).

19. Поло(ж)е(н)е по(з)ву о(т)
мещанина степа(н)ско(г)ло по п. Олизара.

Року 1609, м(с)ца ге(н)вара, 10 дня.

На (в)ряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло передо (м)ною, Федоро(м) Шуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши очеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) во(е)во(д)ства Кие(в)ско(г)ло шляхе(т)ны(и) Богу(ш) Благано(в)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г)ло со(з)на(н)я кви(т) по(д) печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки свое(и) писа(н)ы(и) ты(ми) словы пода(л):

Я, Богу(ш) Благано(в)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) во(е)во(д)ства Кие(в)ско(г)ло, со(з)наваю ты(м) мои(м) квито(м) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло,

и(ж) року тепере(ш)не(г)ло, тисеча ше(ст)со(т) девятого, м(с)ца ге(н)вара, пято(г)ло на(д)ца(т)ого дня положи(л) е(с)ми позо(в) к(р)о(д)ски(и) кне(в)ски(и) // ски(и) в ме(ст)е Коро(с)тешове у ворота дво(р)ные у(т)кну(л) и мещано(м) тамо(ш)ни(м) о(п)оведе(л) е(с)ми, писаны(и) по его м(л). пна Адама Олизара Во(л)чкочича в жалобе славе(т)но(г)ло пна Григо(р)я Шама, мещанина степа(н)ско(г)ло, по(д)дано(г)ло его м(л). я(с)не о(с)вещено(г)ло кнѣти Януша О(с)тро(з)ско(г)ло, каштеляна крако(в)ско(г)ло, старо(сты) черкасско(г)ло, кане(в)ско(г)ло и белоце(р)ко(в)ско(г)ло, о(к)ва(л)то(в)ное а бе(з)пра(в)ное по(г)рабе(н)е по(л)чва(р)таста камене(и) сале(т)ры и при то(м) рече(и) и(н)ши(х), о(ч)о(м) шире(и) и до(с)тато(ч)не(и) на то(м) по(з)ве вся жалоба его е(ст) о(п)исана и доложона. И зложо(н) ро(к) ста(н)ю о(б)ею(м) сторона(м) на ро(ч)ки к(р)о(д)ские кие(в)ские, которые припа(с)ти и сужоны бы(ти) маю(т) в року тепере(ш)не(м) тисеча ше(ст)со(т) девято(м) м(с)ца апреля пято(г)ло дня пере(д) судо(м) к(р)о(д)ски(м) у Києве.

И на то (м) да(л) се(н) мо(и) кви(т) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку г(д)рско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло по(д) печа(т)ю моею и (с) по(д)писо(м) руки моее вла(с)ное.

Писа(н) в Житомиру.

Которое очеви(с)то[е] со(з)на(н)е во(з)но(г)ло и кви(т) его до кни(г) в(р)ядовы(х) е(ст) приня(то) и записано.

20. О(п)оведа(н)е пна писа(ра) зе(м)ско(г)ло
на пна Стефана Немѣри(ча).

Року 1609, м(с)ца ге(н)вара, 20 дня.

Писа(л) и присыла(л) до уряду его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло до мене, Федора Шуро(в)ско(г)ло, по(д)старо(с)те(г)ло житоми(р)ско(г)ло, урожоны(и) его м(л). пнѣ Василе(и) Ворони(ч), писа(р) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и), о(п)оведаю(чи) и све(т)чачи на урожоно(г)ло его мл(л). пна Стефана Немѣри(ча) о(т)о(м),

и(ж), де(и), его м(л). в року про(ш)ло(м) тисеча ше(ст)со(т) о(с)мо(м), еще поча(в)ши з лета и (з) о(с)ени, лесе(х) спол(н)ные и уме(ст)ные, в которы(х) мне ро(в)ная ча(ст) вшеляки(х) пожи(т)ко(в) та(к), яко и пну Немѣри(чу), до мае(т)но(сти) мое(и) села Ле(в)ковце(ц) и кгру(н)ту хотино(в)ско(г)ло приналежачие, бе(з) мене, уча(ст)ника своего в ты(х) лесе(х), попелы пали(т), урожоно(му) пну Ма(р)тину Михо(в)ско(му) // тину Михо(в)ско(му) аре(н)дова(л) и запрода(л). Которы(и), де(и), до пе(т)идесе(т) ла(ш)то(в) попелу, выпали(в)ши, о(т) ни(х) его м(л). пну Немѣри(чу) золоты(х) по(л)тораста за(п)лати(л).

22. Со(з)[нане] во(з)[ного] в справе его м̃(лти)

пна Фри(д)риха Ти(ш)кевича

з пнею Ви(л)жиною ω недопуце(н)е увязова(н)я.

// Року 1609, м̃(с)ца ге(н)вара, 23 дня.

На (в)ряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Федоро(м) Шу(р)о(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши ωчеви(с)то, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о[о] шляхе(т)ны(и) И(в)ан Ло(з)ка ку записа(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и то(г)о[о] со(з)на(н)я свое(г)о[о] кви(т) с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки свое(е), в тые слова писаны(и), пода(л):

Я, Ива(н) Ло(з)ка, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о[о], со(з)наваю на то(м) квите мое(м) ку записа(н)ю до кни(г) вряду гдр̃ско(г)о[о] за(м)ку Житоми(р)ско(г)о[о],

и(ж), буду(чи) я прида(н)ы(и), я [!] по(с)ланы(и) з уряду кгр(д)ско(г)о[о] Кие(в)ско(г)о[о] ω(т) я(с)неве(л)мо(ж)но(г)о[о] пна его м(л). пна Стани(с)лава Жо(л)ко(в)ско(г)о[о], воеводы кие(в)ско(г)о[о], ге(т)мана по(л)ного коро(н)но(г)о[о], рогати(н)ско(г)о[о], калу(с)ко(г)о[о] и камене(ц)ко(г)о[о] старо(сты), з ро(ч)ко(в) кгр(д)ски(х) кие(в)ски(х), которые sudo(в)не ω(т)правоване бы(ли) в року, неда(в)но минуло(м), тисеча ше(ст)со(т) ω(с)мо(м) ω(т) дня два(д)ца(т) девято(г)о[о], м(с)ца се(н)тебра на (с)праву и по(т)ребу урожоно(г)о[о] его м(л). пна Фри(д)риха Ты(ш)кевича з Лого(и)ска, воеводича бере(с)те(и)ско(г)о[о].

А та(к) в року тепере(ш)не(м), тисеча ше(ст)со(т) девятому, ге(н)вара, девято(г)о[о] дня, маю(чи) я при себе дво(х) шлях(ти)чо(в) з того уряду кгр(д)ско(г)о[о] кие(в)ско(г)о[о] ω(т) само(г)о[о] его м(л). пна воеводы кие(в)ского, при (м)не, во(з)но(м), по(с)ланы(х), пна Миколая Херубина а пна Матиса Вирико(в)ско(г)о[о], ε(з)ди(л) ε(с)ми з де(к)рето(м) судовы(м) кгр(д)ски(м) кие(в)ски(мъ), с поменены(х) ро(ч)ко(в) ω(к)тебровы(х) выданы(м), та(к)же з ли(с)то(м)

увя(ж)чи(мъ) до урожоно(и) ее м(л). пне Кры(ш)тофовое Ви(л)жиное Катерыны Хро(н)сто(в)ское до мае(т)но(сти) ее м(л). на се(с) ча(с) де(р)жит(с)я села Ха(р)лее(в)ки, в воево(д)стве Кие(в)ско(м) лежа(ч)о(г)о[о], для чине(н)я ω(т)правы за

су(му) пзе(и) дво(х)со(т) и сорока ко(п) и г(р)ш. три(д)ца(ти) и ше(сти) лито(в)ски(х) декрето(м) кгр(д)ски(м) кие(в)ски(мъ) за бе(з)пра(в)ны(и) грабе(ж) по(д)даны(х) его м(л). пна Ти(ш)кевичовы(х) бе(р)дичо(в)ски(х) на его м(л).

пне(и) Ви(л)жино(и) само(и) и на добра(х) ее м(л). вшеляки(х) // вшеляки(х). Сказаное и присужоное, яко ω то(м) все(м) шире(и) и до(с)тато(ч)не(и), та(к) на то(м) декрете кгр(д)ско(м) кие(в)ско(м), яко и на то(м) ли(сте) увя(ж)чо(м), ε(ст) ωписано и доложено.

И кгда я, во(з)ны(и), и шля(х)тою, выше(и) помененою, чинечи досы(т) пови(н)но(сти) вряду свое(г)о[о], до ты(х) добръ звы(ш) менованы(х), села Ха(р)лее(в)ки преха(л) [!], та(м) же ε(с)мо самое ее м(л). пне Ви(л)жиное вря(д)нико(м) ха(р)лие(в)ски(мъ), которо(му) ε(с)ми указа(в)ши декре(т) кгр(д)ски(и) кие(в)ски(и), та(к)же и ли(ст) увя(ж)чи(и) а копию, списа(в)ши слово

в слово з ли(с)ту увя(ж)чого по(д) печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки свое(е), тому вря(д)никови ха(р)лие(в)скому ω(т)давши, домовя(л)се, абы ее м(л). пни Ви(л)жиная тую су(му) пнезе(и) на ее м(л). ω(т) суду кгр(д)ско(г)о[о] кие(в)ско(г)о[о] пра(в)не вказано две(с)те ко(п) г(р)о[о]ш[ε(и)] и соро(к) ко(п) и три(д)ца(т) и ше(ст) г(р)ш. ли(т)овских[ε(и)] его м(л). пну Ти(ш)ковичу заплатила або в неза(п)лаче(н)ю увязана(я) и чине(н)я ω(т)правы на добра(х) свои(х) ха(р)лие(в)ски(х) не боронила.

Которы(и) то слуга або уря(д)ни(к) ее м(л). пне Ви(л)жиное Тома(ш) Скиби(ц)ки(и), име(н)е пне свое(и) чине(чи) спротиве(н)ство декре(ту) кгр(д)ско(му) кие(в)ско(му) та(к) тоε су(мы) ее м(л). сказаное заплати(т), яко ты(х) и чине(н)я ω(т)правы на ты(х) добра(х) ха(р)лие(в)ски(х) не допу(с)ти(л) и мо(ц)но заборони(л), поведаю(чи), же мае(т) такое ро(с)каза(н)е ω(т) пне(и) Ви(л)жиное, пне(и) свое(и), абы то(г)о[о] увязана(я) и чине(н)я ω(т)правы борони(л) и чини(ти) не допу(с)ти(л).

Про то я, во(з)ны(и), ω(с)ве(т)чи(в)ши(с) тою шля(х)тою, при (м)не буду(чо), ω (с)спротиве(н)е то декретови кгр(д)ско(му) кие(в)ско(му) чере(з) ее м(л). пню Ви(л)жиную, про(ч) ε(с)мо ω(т)то(л), с Ха(р)лие(в)ки, з ни ш чи(м) ω(т)еха(т) мусел и на што даю се(и) кви(т) з моею печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) вла(с)ное руки мое(е) ку записа(н)ю до кни(г) врядовы(х).

Писа(н) в Житомиру.

Которе (ж) то ωчеви(с)тоε со(з)на(н)е во(з)но(г)о[о] поменено(г)о[о], при (к)вите его учиненоε, до кни(г) врядовы(х) за(м)ку Житоми(р)ско(г)о[о] ε(с)т записа(н)о.

23. Со(з)[нане] во(з)[ного] в справе

пна Кры(ш)тофа Ке(в)лича з его м̃(лти) пно(м)

по(д)комори(м) кие(в)[ским] ω ω(т)ня(т)ε волок.

// Року 1609, м̃(с)ца ге(н)вара, 25 дня.

На (в)ряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о[о] передо (м)ною, Федоро(м) Шу(р)о(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши ωчеви(с)то, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о[о] шляхе(т)ны(и) Кры(ш)тоф Бору(ш)ко(в)ски(и) ку записа(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и то(г)о[о] со(з)на(н)я свое(г)о[о] кви(т) с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки свое(и), в тые слова писаны(и), пода(л).

Я, Кры(ш)тоф Бору(ш)ко(в)ски(и), во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о[о], со(з)наваю ты(м) мои(м) квити(м),

и(ж) року тепе(р) идучо(г)о[о], тисеча ше(ст)со(т)...¹⁴ м̃(с)ца ноябра два(д)ца(т) девято(г)о[о] дня былε(м) на (с)праве и по(т)ребе урожоного его м(л). пна Кры(ш)тофа Ке(в)лича.

¹⁴ Слово навмисне пропушено, очевидно, з метою пiзнiшого вiдновлення.

А та(к) за оказа(н)е(м) и о(б)воже(н)е(мъ) уря(д)ника его м(л). лу(ц)кого пна Яна Браже(н)ско(г)о[о] виде(л) е(с)ми воло(к) о(с)мъдеса(т) на кгру(н)те за(с)та(в)но(мъ) о(т) его м(л). пна Самуеля Го(р)но(с)тая, по(д)коморе(г)о[о] кие(в)ско(г)о[о], его м(л). пну Ке(в)личови село Луку, которые волоки мени(л) бы(т) за ро(с)каза(н)е(м) его м(л). пна Самуеля Го(р)но(с)тая, по(д)коморе(г)о[о] кие(в)ско(г)о[о], о(т)нято.

Которые тые волоки, о(т)ня(в)ши, до мае(т)но(сти) свое(и) леши(н)ское приве(р)нулъ и в посесью свою у(з)я(л).

А та(к), што (м) я виде(л) и слыша(л), то все на се(м) квите моемъ ку запи(с)ана(н)ю до кни(г) по(д)печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки моее подаю.

Которое (ж) то о(ч)еви(с)то[е] со(з)на(н)е во(з)но(г)о[о] поменено(г)о[о] до кни(г) в(р)ядовы(х) замку Житоми(р)ского е(ст) записано.

24. Со(з)[нане] во(з)[ного] в справе

пна Оле(н)ско(г)о[о]

з пно(м) Миха(и)ло(мъ) Кропи(в)ни(ц)ки(мъ).

Року 1609 мѣца, ге(н)ва(ра), 26 д(ня).

На в(р)яде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о[о] передо (м)ною Федоро(м) Щуро(в)ски(мъ), по(с)танови(в)ши(с) о(ч)еви(с)то, во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о[о] шляхе(т)ны(и) Левъ Богушеви(ч) Лукоши(н)ски(и), со(з)на(н)е свое у(с)тное учини(л) и то(г)о[о] со(з)на(н)я // со(з)на(н)я свое(г)о[о] кви(т) с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки своее ку запи(с)ана(н)ю до кни(г) за(м)ку гдрьско(г)о[о] Житоми(р)ско(г)о[о] писаны(и) ты(ми) словы пода(л):

Я, Ле(в) Богушови(ч) Лукоши(н)ски(и), во(з)ны(и) енера(л)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о[о], Во(л)ы(н)ско(г)о[о] и Бра(ц)ла(в)ско(г)о[о], со(з)наваю ты(м) мои(м) кви(т)о(мъ),

и(ж) року тепере(ш)не(г)о[о], тисеча ше(ст)со(т) о(с)мо(г)о[о], ли(п)ца, два(д)цато(г)о[о] дня, будучи мы приданы(ми) з уряду его м(л). о(т) пна Федора (Ш)уро(в)ско(г)о[о], по(д)старо(с)те(г)о[о] житоми(р)ского, на (с)праву и по(т)ребу пна Лукаша Оле(н)ско(г)о[о], слуги, де(и), его м(л). в до(му) е(г)о[о] в селе Че(р)ници, маю(чи) при себе шля(х)ту люде(и) добры(х), пна Федора Мочу(л)ско(г)о[о], пна Ивана Щение(в)ско(г)о[о] а атамана че(р)ни(ц)ко(г)о[о] Ивана Я(б)ло(н)ско(г)о[о] и и(н)ши(х) селя(н) че(р)ни(ц)ки(х), та(м) же о(б)воже(н)емъ и оказа(н)емъ пна Оле(н)ско(г)о[о] виде(л)о(м) у дворе кле(ти) по(д)бияны и о(б)ора ро(з)ломана, бы(д)ло вы(г)нано.

А у дворе жоны пна Оле(н)ско(г)о[о] ани жа(д)но(г)о[о] челя(д)ника не за(с)тали е(с)мо, о(д)но пре(д)ню и [!] комору, которая была дво(ма) печа(т)ми за(печ)атована, сторожа по(с)та(в)лена дво(х) хлопо(в).

Которое к(г)ва(л)то(в)ное наеха(н)е на до(м), побра(н)е мае(т)но(сти), вы(г)на(н)е з до(му) жоны, дете(и) и челяди менова(л) себе бы(т) пнъ Оле(н)ски(и)

о(д) Серафина Миха(и)лови(ча) Кропи(в)ни(ц)кого и о(д) помо(ч)нико(в) его, которы(х), де(и), о(н) са(м) лепе(и) знае(т) и на(з)ви(с)ка и(х). А ш [!] Че(р)ници поехали(с)мы до о(с)ады пна Оле(н)ско(г)о[о], которую мае(т) о(д) кжити его м(л). пна воеводы кие(в)ско(г)о[о], до урочища Бро(н)ника.

Та(м) же мною, во(з)ны(м), и шля(х)тою, вы(ш) помененою, пнъ Оле(н)ски(и) о(п)оведа(л) и зна(ки) к(г)ва(л)ту оказова(л), што я, во(з)ны(и), виде(л)о(м): у дворе пека(р)ню нову(ю) и к(г)ано(к) в(к)оло о(п)алено, што себе менова(л) бы(т) пнъ Оле(н)ски(и) о(д) пна Миха(и)ла Кропи(в)ни(ц)кого и сына его Серафина, которы(и), поведае(т), препо(м)не(в)ши боя(з)ни бже(и) и срокго(с)ти права по(с)полито(г)о[о], наеха(в)ши мо(ц)но к(г)ва(л)томъ вночи с помо(ч)ника(ми) свои(ми) з оружье(м) ро(з)ны(м), во(и)не належа(ч)и(м), с пу(л)гака(ми), ру(ч)ница(ми), з ошепами, до(мъ) о(б)ступи(в)ши, запали(ли).

Та(м) же при (м)не в пека(р)ни с пу(л)гака сына моего Якуба в ногу по(с)трели(ли) ниже(и) кольна и ме(т)но(ст)¹⁵ лупо(м) побра(ли).

31 А я са(м) // бы(л) с прияте(л)ми свои(ми) о(б)оро(н)ною рукою до лѣса не ушо(л), подобно бы мене о(с)ме(р)ть приправи(ли), в которо(и), де(и), о(б)ороне небо(ж)чика Миха(и)ла по(с)трелено, не вѣдаю, е(с)ли з моее стороны а(л)бо з е(г)о[о] вла(с)ное, бо се то вночи дѣяло.

Та(м) же я, во(з)ны(и), виде(л)о(м) ки(л)ка по(с)трело(в) у д(в)еря(х) и кро(в) в хате, где сына пна Оле(н)ско(г)о[о] по(с)трѣлено.

Пото(м) знову поехали(и) е(с)мо до Че(р)ници. По(т)ка(ли) е(с)мо по(д)дано(г)о[о] пна Миха(и)лова Мики(ту) Де(г)тяра, которы(и) на(с) поча(л) пыта(т): «чи та(м) е(с)те, пнове, бы(ли), где спалено до(м) пна Оле(н)ско(г)о[о] и пна мое(г)о[о] забито? Не ме(и) за зле, пне Оле(н)ски, и я та(м) бы(л) поневоли, бо на(м) казано, са(м) то(г)о[о] пнъ на(ш) шука(л)». Та(к) те(ж) атама(н) че(р)не(ц)ки(и) и и(н)ши(е) хлопи и во(и)тъ стары(и) че(р)не(ц)ки(и) Юре(и) то(ж) пну Оле(н)ско(му) мови(ли) в о(чи): «Да(в)но мы тебе, пне Оле(н)ски(и), поведа(ли), же Миха(и)ло на тебе злое воли».

А та(к) я, во(з)ны(и), што (м) слыша(л) и виде(л), то все, списа(в)ши на се(с)мо(и) кви(т) с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки моее пану Оле(н)скому дало(м).

Писа(н) в Че(р)ници року и дня вы(ш) поменено(г)о[о].

Которое (ж) то о(ч)еви(с)тое со(з)на(н)е во(з)но(г)о[о] поменено(г)о[о], при квите его учиненое, до кни(г) в(р)ядовы(х) за(м)ку Житоми(р)ско(г)о[о] е(ст) вписано.

25. Положе(н)е по(з)ву по ро(з)ны(х) о(с)объ

о(т) кнж. и(х) м. Збара(з)ки(х).

Року 1609, мѣца ге(н)вара, 29 д(ня).

На (в)ряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о[о] передо (м)ною Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)скимъ, по(с)танови(в)ши(с)

¹⁵ мае(т)но(ст).

оцѣви(с)то во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло, Во(л)ны(н)ско(г)ло и Бра(с)лавского шляхе(т)ны(и) Семе(н) Ми(н)ко(в)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло ты(ми) словы со(з)на(л),

и(ж) року тепере(ш)него, тисеча ши(с)л(т)со(т) девято(г)ло, м(с)ца ге(н)ва(ра), се(м)о(г)ло(на)д(ца)т) дня оцѣви(с)то в руки в ме(ст)е Белило(в)ци, прозывается(и) Ра(с)тавице(и), позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) трибуна(л)ски(и) невѣ(р)но(му) жиду Юде, аре(н)дару белило(в)скому // ско(му), прозывается(и) Ра(с)тавице(и) !!

Того (ж) року, м(с)ца и дня дале(м) оцѣви(с)то в руки позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) трибуна(л)ски(и) во име(н)ю его м(л). пна Фри(д)риха Ти(ш)кевича Билополю, аре(н)дару его м(л). белило(в)ско(му) жиду Кге(р)шону.

Того (ж) року, м(с)ца и дня дале(м) оцѣви(с)то в руки позо(в) зе(м)ски(и) трибуна(л)ски(и) во (и)ме(н)ю е(г)ло м(л). пна Ви(л)кги в Соло(т)винѣ пну Во(и)теху Серу(ц)ко(му), уря(д)нико(ви) соло(т)ви(н)ско(му).

Того (ж) року и м(с)ца, девято(г)ло дня дале(м) позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) трибуна(л)ски(и) оцѣви(с)то в руки в ме(ст)е Ко(д)ни аре(н)дару коде(н)скому Ви(к)дору, жиду.

Того (ж) року, м(с)ца и дня дале(м) оцѣви(с)то в руки возо(в) ¹⁶ зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) трибуна(л)ски(и) пну Стани(с)лаву Понято(в)ско(му), бы(в)шо(му) уря(д)нику коде(н)ско(му).

Того (ж) року, м(с)ца и дня дале(м) оцѣви(с)то в руки поз(в)ов зе(м)ски(х) кие(в)ски(х) трибуна(л)ски(х) два пну Лукашу Лиса(ц)ко(му) в дворе его м(л)., в Трибисове прозывается, в Городини: оде(н), писаны(и) по его само(г)ло, а други(и) по его (ж) само(г)ло жону и пото(м)ки небо(ж)чика Пражо(в)ско(г)ло яко дедича.

Того (ж) року и м(с)ца и дня дале(м) оцѣви(с)то в руки позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) трибуна(л)ски(и) во (и)ме(н)ю его м(л). пна Крако(в)ско(г)ло в ми(с)те Ви(л)ску аре(н)дару его м(л). тамо(ш)нему Зе(л)ку, жиду.

Того (ж) року, м(с)ца, два(д)ца(т) пе(р)во(г)ло дня дале(м) оцѣви(с)то в руки позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) трибуна(л)ски(и) во (и)меню его м(л). пна Га(в)рили Ю(и)ско(г)ло, хоружо(г)ло кие(в)ско(г)ло, ми(ст)е(ч)ку Пулина(х) аре(н)дару тамо(ш)не(му) бы(в)ше(му) Кры(ш)тофу, прозывается(и) Кры(с)ку.

Того (ж) року, м(с)ца и дня дале(м) позо(в) зе(м)ски(и) воево(д)ства Во(л)ны(н)ско(г)ло трибуна(л)ски(и) оцѣви(с)то в руки аре(н)дару его м(л). пна Крако(в)ско(г)ло гу(л)ско(му) во (и)ме(н)ю его м(л). Гу(л)ску на (и)мя Мо(ш)ку, жиду.

Того (ж) року и м(с)ца, два(д)ца(т) второ(г)ло дня дале(м) оцѣви(с)то в руки позо(в) зе(м)ски(и) воево(д)ства Во(л)ны(н)ско(г)ло трибуна(л)ски(и) во име(н)ю его м(л). кнжча Яхима Корѣ(ц)ко(г)ло Юринѣ аре(н)дару и(х) м(л). яри(н)ско(му) Бороху, жиду.

Того (ж) року и м(с)ца, два(д)ца(т) че(т)ве(р)того дня дале(м) оцѣви(с)то

¹⁶ позо(в).

32 позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) трибуна(л)ски(и) // трибуна(л)ски(и) аре(н)дару ми(с)та его к(р). м(л). Житоми(р)ско(г)ло Фа(и)дышу, жиду.

Та(м) же, в мѣсте Житомиру, тые всѣ по(з)вы речоные всѣ особы по и(х) самы(х) писаные в жалобе я(с)неве(л)мо(ж)ны(х) и(х) м(л). Ю(р)я Пи(н)ско(г)ло Сока(л)ско(г)ло а Кры(ш)тофа Кремьяне(ц)ко(г)ло, старо(ст) кнежа(т) Збара(з)ски(х), о не(с)лу(ш)ное дра(н)е ¹⁷ мы(та) о(д) попело(в) и по(д)во(д) и(х) м(л). вла(с)ны(х), яко о то(м) шире(и) тые всѣ по(з)вы о(т) м(л). кжть Збара(з)ски(х), по и(х) вели о(с)б), звы(ш) менены(х), чере(з) мене выданые, в себе о(б)мо(в)ляю(т).

За которы(ми) по(з)вы и ро(к) е(с)ми и(х) м(л). о(б)ею(м) сторона(мъ) ку ро(с)праве пра(в)но(и) пере(д) судо(м) голо(в)ны(м) трибуна(лу) любе(л)ско(г)ло в року тепере(ш)не(м), тисеча ше(ст)со(т) девято(м), по(д) суже(н)е(м) спра(в) воево(д)ства Бра(с)ла(в)ско(г)ло, кгда тая справа з рее(ст)ру судово(г)ло припаде(т) станови(т)се, зложи(л).

Которое оцѣви(с)тое со(з)на(н)е вы(ш) речоно(г)ло во(з)но(г)ло мни на пи(с)ме по(д) печат(ю) и (с) по(д)писо(м) руки его поданое, я, до ведомо(сти) своее приня(в)ши, до кни(г) за(м)ку Житоми(р)ского записа(ти) каза(л), и е(ст) записано.

26. Оповѣда(н)е пна Кнегини(н)ско(г)ло
на пню Ха(р)ле(н)скую.

Року 1609, мѣца ге(н)вара, 30 дня.

Писа(л) и присыла(л) до вряду его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ского до мене, Федора Щуро(в)ско(г)ло, по(д)старо(с)те(г)ло житоми(р)ско(г)ло, его м(л). пнѣ Ко(н)дра(т) Дручини(ч) Кнеги(н)ски(и), оповѣдаю(чи) на ее м(л). пнюю Ща(с)ную Ха(р)ле(н)скую, по(д)комориную кие(в)скую, кня(ж)ну Катерину Збара(з)скую,

и(ж), де(и), яко мене ее м(л). ви(н)на до(л)гу пе(в)но(г)ло рукода(и)но(г)ло чо(ты)ристи ко(п) г(р)ш). лито(в)ски(и) !! на запи(с) сво(и).

Которую, де(и), су(му) пнзе(и) о(б)ликговила(с) !! мне ее м(л). о(т)да(т) на ро(к) пе(в)ны(и) в року про(ш)ло(м), ше(ст)со(т) о(с)мо(м), на де(н) бжго нароже(н)я ры(мъ)ско(г)ло о(т)да(т) и заплати(т), а (в) неза(п)лаче(н)ю тое сумы о(б)овязала(с) ее м(л). в то(и) сумѣ и(с)то(т)но(и) в зарука(х) совитосты(х) шкода(х) у(с)тупи(т) мае(т)но(сти) своее у воло(сти) Быше(в)ско(и) села Гру(з)ко(г)ло, не(ж)ли, де(и), ее м(л). оное су(мы) на ро(к), в записе менованы(и), не за(п)лати(ла).

32 зв. За которы(м), де(и), неза(п)лаче(н)ем я, справуючи(с) ве(д)ле запису ее м(л)., взя(в)ши во(з)ны(х) // взя(в)ши во(з)ны(х) дво(х) з уряду, посыла(л) до села Гру(з)кое, хоте(чи) в то(и) сумѣ в посѣсию взя(т), не(ж)ли ее м(л)., про(б)ачи(в)ши записо(в) свои(х), яко пе(р)ве(и) су(мъ)мы самое не заплатила, та(к), де(и), и тепе(р) тое мае(т)но(сти), села Гру(з)ко(и), в то(и) сумѣ не по(с)тупи(ла) и не да(ла), увезува(н)я в тые добра борони(ла) и записови свое(му) спроти-

¹⁷ Очевидно, бра(н)е.

вила. Яко (ж) енералове во(з)ны(и), которые та(м) до е(з)дили, ста(в)ши на (в)ряде передо (м)ною, при квите свое(м) зе(з)на(н)е свое учини(ли) и кви(т) сво(и), в тые словы написа(в)ши, с печат(т)ми и (с) по(д)писа(ми) ру(к) свои(х) пода(ли):

Я, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) а я, Юре(и) Ивано(в)ски(и), енералове во(з)ные зе(м)ли Кие(в)ское, зе(з)нава(ли) на то(м) ншо(м) квите ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку его к(р). м(л). Житоми(р)ско(г)о],

и(ж), будучи на(м) приданы(м) з уряду на (с)праву его м(л). пна Ко(н)драта Дручанина Кнегини(н)ско(г)о] и ма(л)жо(н)ки его м(л). и то пода(н)е и увяза(н)е и(х) м(л). села Гру(з)ко(г)о] у воло(сти) Бышо(в)ско(и) за записо(м) е(з) м(л). пни по(д)коморино(и) кие(в)ско(и) в суме пнзе(и) в чотыро(х)со(т) копа(х) г(р)ш. ли(т)о(в)скихъ. То(г)ды мы, се справую(чи) ве(д)ле при(с)то(и)но(сти) вряду ншо(г)о] и ве(д)ле запису е(з) м(л). пне(и) по(д)коморино(и) кие(в)ское, были(х)мы напро(д) у е(з) м(л). в Бы(шо)ве, пытаю(чи) е(з) м(л)., е(с)ли же бы в то(и) суми то(е) село Гру(з)кую ве(д)ле запису свое(г)о] пну Кнегини(н)ско(му) уступили и (в) посесию по(з)воли(ли).

А пото(м) е(с)мо еха(ли) до села Гру(з)ко(и), ни(ж)ли яко е(з) м(л). пни Ха(р)ле(н)ская сама в Бышеви не по(с)тупова(ла), та(к) те(ж) и за ни(м), до села Гру(з)ко(и) по(с)ла(в)ши, увязова(н)я пре(з) по(д)даны(х) и и(н)ши(х) слуг(г) и ар(е)ндара свое(г)о] борони(ли) и во (в)семъ се записови и (в)си(м) обовяз(э)ка(м) ви(н) описаны(х) спротивили.

А которое о(п)оведа(н)е пна Кнеги(н)ско(г)о], та(к) те(ж) и зе(з)на(н)е во(з)ны(х) до кни(г) вряду Житоми(р)ско(г)о] е(с)т] записано.

27. Посесия пна Ми[колая] Да(х)новича
в Бежо(в) и Мѣни(ц)ки.

// Року 1609. м(с)ца ге(н)вара, 31 дня.

По(с)тано(в)ши(с) на (в)ряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о] передо(м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), шляхе(т)ны(и) Юре(и) Ивано(в)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о], со(з)нане свое учини(л), кви(т) сво(и) по(д) печат(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки свое(и) написа(в)ши, ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку Житоми(р)ско(г)о] ты(ми) словы, пода(л).

Я, Юре(и) Ивано(в)ски(и), енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о], со(з)наваю на то(м) квите мое(м) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку его к(р). м(л). Житоми(р)ско(г)о],

и(ж) року тепере(ш)не(г)о], тисеча ше(ст)со(т) девято(г)о] ге(н)вара 25 дня, буду(чи) мне на (с)праве и потребе его м(л). пна Николая Да(х)новича в селе Бежове, прозываемо Ко(р)чеве, кды (м) бы(л) о(т) е(з) м(л)сти пне(з) Маруши Ивановны Ко(р)човны Николаево(е) Да(х)новичово(е) по(с)ла(н) до села Бежова, прозываемо(г)о] Ко(р)чева, на пода(н)е и веза(н)е в мае(т)но(ст) тую Бежо(в)скую в дво(р), в поля, сеножа(ти), в млыны и ставы, та(к) те(ж) и (в)

по(д)даны(е) тые, которые та(м) е(ст), его м(л). пну Николаеви Да(х)новичови за доброво(л)ны(м) по(с)тупе(н)е(м) еи м(л). пни Маруши Ко(р)чевны Николаево(е) Да(х)новичово(е) чере(з) мене, во(з)но(г)о] Ю(р)я Ивано(в)ско(г)о], то е(ст) меновите по(д)даны(х):

Ста(с)ка Пу(д)чича, Ка(р)па Бъ(л)чи(н)ка, Конона Ра(х)лѣ(н)ка, Устима Бъ(л)че(н)ка, Гри(ц)ка Боровика, А(н)тона Ку(ш)нера, вдову Я(н)ковою [!] и(з) сына(ми) Ва(с)ко(м) и А(н)тоно(м), Ивана Слабини(ча), Ивана и А(н)дрея Пу(д)чича, О(н)и(с)ка А(р)тюхови(ча), Е(в)хима Па(н)филовича.

Того (ж) року и дня, выше(и) писано(г)о], по(с)тупили и подали в записи свое(м) доброво(л)но(м) о(т) пне(и) Маруки¹⁸ Ко(р)чевны пну Николаеви Да(х)новичови, ма(л)жо(н)ку еи м(л). дано(г)о] в мае(т)но(сти) селе Мини(и)ки // село Мини(и)ки в дво(р), в поля, в сеножа(ти), млыны, ставы, ово згола не о(с)тавуючи, сама на себе, на кре(в)ны(х), бли(с)ки(х) и пови(н)ны(х) свои(х) ничо(г)о], та(к)же и (в) по(д)даны(е), а то е(ст) меновите:

Ла(в)ри(н) Саво(ст)кови(ч), Я(с)ко Хи(р)ле(ц)ки(и), Я(с)ко Сташу(к), Ми(т)ко Кожи(н), Жда(н) Ку(ш)не(р), А(н)дре(и) Скри(п)ка, Пили(п), Мака(р) Чо(р)ные, Волошиниха з сына(ми), Ива(н) Па(с)ту(х); Гла(д)кая и(з) сына(ми), Ива(н), Жда(н), Копы(л)о Трохи(м), Жеребе(н) Иля, Ста(н)ко(в)ски(и) Жда(н), Шере(ш) Яки(м), Шве(ц) А(р)те(м), Коломые(ц) Трофи(м), Чо(р)ны(и) Ста(с), Ма(х) Микита, Кожа(н) Мо(и)сь(и), Сташуче(н)ко Ива(н), Сташуче(н)ко Гри(ц)ко, Тепе(р)ко Ливо(н), Рыбыло(в)¹⁹ Степа(н), Ма(к)си(м), Ничипо(р) Го(р)бачъ, Якове(ц) Посахови(ч), Миха(л) Плугата(р), Паве(л) Ко(р)чъми(т), Паве(л) Бо(н)да(р), Дени(с), Мартин Макорови(ч).

Которые то мае(т)но(сти) свои е(з) м(л). пни Да(х)новичовая пну ма(л)жо(н)кови свое(му) пну Николаеви Да(х)новичови, ве(д)ле запису свое(г)о] по(с)тупи(в)ши, и чере(з) мене во(з)но(г)о] в споко(и)ное де(р)жа(н)е и ужива(н)е подала.

Которы(и) кви(т) во(з)но(г)о] при о(ч)еви(с)то(м) его со(з)на(н)ю на вряду е(ст) приняты(и) и вписа(н).

28. Со(з)нане] во(з)ного] в справе

пна Соколо(в)ско(г)о]

з пно(мъ) Фри(д)рихо(мъ) Ти(ш)кевичо(м)

о недопущ(е)н)е увязова(н)я.

Року 1609, м(с)ца ге(н)вар(а), 35 [!] дня.

На (в)ряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о] передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м) постанови(в)ши(с) о(ч)еви(с)то, возны(е) енералове воево(д)ства Кие(в)ско(г)о] // Кие(в)ско(г)о] шляхе(т)ные Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) а Я(н) Тыши(н)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(ли) и во(д)лу(г) то(г)о] со(з)на(н)я свое(г)о] кви(т) с печат(т)ми и (с) по(д)писа(ми) ру(к), в тые слова писаны(и), пода(ли):

¹⁸ Очевидно, помилка, треба Маруши.

¹⁹ Очевидно, Рыболов.

Я, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), а я, Я(н) Тыши(н)ски(и), во(з)ные енералове
воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло, со(з)наваемо ты(м) нши(м) со(з)на(н)емъ,

и(ж) мы, маю(чи) при себе шля(х)ту люде(и) добры(х), пна Матияша Вене(в)-
ско(г)ло а пна Ба(р)коца Батокго(в)ско(г)ло, року тепе(р) идучо(г)ло, тисеча
ше(ст)со(т) девято(г)ло м(с)ца ге(н)вара ѿди(н)на(д)цато(г)ло дня бы(ли) е(с)мо
на (с)праве и потребе урожоно(г)ло его м(л). пна Яна Соколо(в)ского при
и(х) м(с)тя(х) пну Миха(и)лу Силе-Нови(ц)кому, су(д)и, а пну Ки(в)ле Рехо(в)-
ско(м), писару, вря(д)ника(х) судовы(х) кгро(д)ски(х) кие(в)ски(х), в мае(т)-
но(сти) его м(л). пна Фри(д)риха Ти(ш)кевича, воеводича бере(с)те(и)ско(г)ло,
ме(с)те(ч)ку Белопо(л)ю.

Та(м) же и(х) м(л). пнове судовые чере(з) на(с), во(з)ны(х), реквизиова(ли)
пна Ла(в)рина Старушича, слу(ги) и уря(д)ника его м(л). пна Ти(ш)кевича
белопо(л)ско(г)ло, абы его м(л). пну Соколо(в)ско(му) во(д)лу(г) де(к)рету
суду голо(в)но(г)ло трибуналу любе(л)ско(г)ло в року про(ш)ло(м), тисеча
ше(ст)со(т) ѿ(с)мо(мь), мца июля девято(г)ло дня межи поменены(м) пно(м)
Ти(ш)кевичо(м) яко по(з)ваны(м) учинено(г)ло пе(в)ную су(му) пзе(и) за не-
за(п)лаче(н)е(м) и(с)то(т)ное су(м)мы пзе(и), то е(ст) чотыро(х)со(т) и пе(ти)-
деся(т) золоты(х) по(л)ски(х) во(д)лу(г) запису его м(л). пна Ти(ш)кевичова
пну Юзефу Дзе(р)би(ц)кому и ма(л)жо(н)це его пне(и) Зофеи з Шарева Дзе(р)-
би(ц)кое дано(г)ло, а пото(м) чере(з) ни(х) поменено(му) его м(л). пну Соколо(в)-
ско(му) с то(г)ло запису и тое су(м)мы пзе(и) усту(п)лено(г)ло.

А за ты(м) вли(в)ковы(м) право(м) з ы(с)то(т)ною сумою, пе(в)ные зы(с)ки
и презы(с)ки злучи(в)ши, усе(г)ло сумою ѿди(н)на(д)ца(т) со(т) золоты(х) по(л)-
ски(х) сказаную и присужоную запла(л).

А (в) недо(с)л(т)а(т)ку заплаты, жебы в тые (ж) // добра пна свое(г)ло ме(с)-
те(ч)ко Белопо(л)е в ы(с)то(т)но(и) суме п(н)зе(и), в зы(с)ка(х) и презы(с)ка(х),
то е(ст) усе(г)ло в оди(н)на(д)ца(ти) со(т) золоты(х) по(л)ски(х) пну Соколо(в)-
ско(му) мо(ц)ю де(р)жа(н)е и (с)поко(и)ное ужива(н)е пода(л) и чине(н)я е(к)-
зекуцы(и) за (с)противе(н)е и непо(с)луше(н)ство права по(с)полито(г)ло тому
(ж) урядови кгро(д)ско(му) кие(в)ско(му) допу(с)тилъ.

Ни(ж)ли его м(л). пнъ Ти(ш)кеви(ч), противечи(с) праву по(с)полито(му),
чере(з) того (ж) уря(д)ника свое(г)ло на ты(х) добра(х) урядови кгро(д)ско(му)
кие(в)ско(му) чини(т) е(к)зекуцы(и) не допу(с)ти(л) и ми(ц)но заборони(л).

И на то е(с)мо да(л) се(с) на(ш) кви(т) по(д) печат(т)ми и (с) по(д)писа(ми)
ру(к) нши(х) вла(с)ны(х).

Писа(н) в Житомиру.

Которое (ж) то ѿчевистое со(з)на(н)е во(з)ны(х) до кни(г) врядовы(х) за(м)ку
гдрьско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло е(с)л(т) вписано.

29. Положе(н)е по(з)л[ву] по пна
Ивана Ко(р)че(в)ского ѿ(т)
уча(ст)нико(в) епа(н)чи(ц)кихъ.

Року 1609, мц(а) ге(н)вар(а), 31 дня.

На (в)ряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло передо (м)ною Федо-
ро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши ѿчеви(с)то,
во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло шляхетны(и) Василе(и) Со(с)-
ни(ц)ки(и) ку записа(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г)ло со(з)на(н)я
свое(г)ло кви(т) с печат(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки своее, в тые слова писаны(и),
пода(л):

Я, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), во(з)ны(и) енера(л) зе(м)ли Кие(в)ское, со(з)-
наваю ты(м) мои(м) кви(т)о(м) ку записа(н)ю до кни(г) за(м)ку гдрьско(г)ло Жи-
томи(р)ско(г)ло,

35 и(ж) року теперь идучо(г)ло, // тисеча ше(ст)со(т) девято(г)ло, м(с)ца ге(н)-
вара, два(д)ца(т) девято(г)ло дня положи(л)е(м) по(з)вы два кгро(д)ски(х) кие(в)-
ски(х) по его м(л). пна Ивана Бо(г)данови(ча) Ко(р)че(в)ско(г)ло в ме(ст)е(ч)ку
его м(л). Ива(н)горо(д)ку про(з)ваны(м) у браме за(м)ково(и) у ворота у(т)кну(л)
и во(и)тови то(г)ло ме(с)те(ч)ка и мешчано(м) ѿповеда(л), присаные в жалобе
всь(х) уча(ст)нико(в) и(х) м(л). пно(в) Миколая и Яна Ко(р)че(в)ски(х), пна Яко-
ва Ки(р)деевича Лемеша, пна Григоря Басараба, пновъ Ми(с)ка, Ивана и Яна
Федоровичо(в) Браже(н)ски(х), то е(с)л(т) ѿди(н) позо(в) ѿ невывоже(н)е ме(р)-
ника ве(д)ле и(н)те(р)цы(з)ы и(х) м(л). и ѿ заруку, в не(и) ѿписаную, други(и)
позо(в) ѿ розо(р)вене дел ув кгру(н)те и(х) м(л). спо(л)но(м) епи(н)чи(н)ско(м)
з декрету суду голо(в)но(г)ло трибуналу любе(л)ско(г)ло в року про(ш)-
ло(м), тисеча ше(ст)со(т) ѿ(с)мо(м), на воево(д)стве Во(л)ны(с)ко(м) выданы(м),
за которы(м) по(з)вы зложи(л) е(с)ми ро(к) ста(н)ю ѿбею(м) сторона(м) на ро(ч)-
ка(х) кгро(д)ски(х) кие(в)ски(х), которые припа(сти) и сужоны бы(ти) маю(т)
в року при(ш)ло(м), тисеча ше(ст)со(т) десято(м), м(с)ца априля, пе(т)на(д)цато-
(г)ло дня, што шире(и) и до(с)тато(ч)не(и) на ты(х) по(з)ва(х) е(с)л(т) ѿписано
и доложено.

И на то (м) да(л) се(с) мо(и) кви(т) до кни(г) за(м)ку гдрьско(г)ло Жито-
ми(р)ско(г)ло по(д) печат(т)ю моею и (с) по(д)писо(м) руки моее вла(с)ное.

Писа(н) в Житомиру.

35 зв. Которое (ж) то ѿчеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)но(г)ло поменено(г)ло до кни(г)
за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло е(с)л(т) записано. // ²⁰

Початокъ мца февра(л)я в ро(к) 1609 (м): го ²¹.

1. Посесия пна Будише(в)ского ѿ(т) кнзя Адама Ружи(н)ского.

²⁰ Арк. 36—36 зв. пусті. Написано слово «васишт» кілька разів.

²¹ го дописано іншим чорнилом.

2. *Ωповеда(н)є п̃на Пе(т)ра Будише(в)ско(г)[o]* на к. Ада(ма) Ружи(н)ско(г)[o] за не ω(т)да(н)єм̃ су(м)мы п̃нзе(и).
3. *Пи(л)но(ст) того (ж) п̃на Будише(в)ско(г)[o]* ω(т)бира(н)я су(м)мы п̃нзе(и) ω(т) князя Адама Ружи(н)ского.
4. Поло(ж). по(з). о(т) к̃нз. *Коре(ц)ки(х) по к̃нз. Ружи(н)ски(х).*
5. Поло(ж). по(з). ω(т) ты(х) же к̃нз. *Коре(ц)[ких] по кн. Ружи(н)[ских].*
6. Проте(с)таця к̃нж. *Коре(ц)[ких] на к. Ружи(н)ско(г)[o]* и ма(л)жо(н)ку.
7. Вписа(н)є те(с)таме(н)ту п̃на Станислава Пу(п)ко(в)скего.
8. *Ωповеда(н)є п̃на Лакге(в)ни(ц)ко(г)[o]* на п̃на Се(р)хове(ц)кого.
9. Вписа(н)є листу зго(д)ного межи *Сли(з)не(м) а п̃но(м) Боре(ц)ки(м).*
10. *Ωповеда(н)є п̃на Ра(д)ли(н)ско(г)[o]* на п. Вороничовъ.
11. Полож. по(з)ву ω(т) п̃на Путяты по п. Ха(р)леско(г)[o] Стани[слава].
12. Поло(ж). по(з). по ε(г)[o] м(л). п̃на старосту овру(ц)ко(г)[o] ω(т) попа.
13. Поло(ж). по(з)ву ω(т) ε(г)[o] м(л). п̃на Крако(в)ско(г)[o] по к. Коре(ц)-[кого].
14. Поло(ж). по(з)ву по п. Ивана Ко(р)че(в)ско(г)[o] ω(т) п. Яна Ко(р)че(в)-[ского].
15. *Ωповеда(н)є п̃на Ивана Ви(л)гоу(р)ского на меща(н) люба(р)то(ц)[ких].*
16. Со(з)на(н)є во(з)но(г)[o] в справе п̃нее Сы(н)кгуровое з п. Ко(р)кошкою.
17. *Ωповеда(н)є п̃на Яна Соколо(в)ского на п̃на Ворону.*
18. *Ωповеда(н)є того (ж) п̃на Соколо(в)ско(г)[o]* на п. Ωлизара.
19. Поло(ж). по(з). ω(т) п̃на Кордыша по п. Немирича //
20. Декре(т) трибуна(л)ски(и) баницы(и) п̃нее Бочури(н)ское в справе п̃на Ивана Ко(р)дыша.
21. Со(з)на(н)є во(з)но(г)[o] в справе п̃на Соколо(в)ско(г)[o] з п. Вороною.
22. Полож. по(з)ву ω(т) п. Соколо(в)ско(г)[o] по ро(з)ны(х) ωсо(б).
23. Поло(ж). по(з)ву по ро(з)ны(х) ωсобъ ω не ω(т)да(н)є побору.
24. *Ωповеда(н)є Белоши(ц)кого на суседа свое(г)[o] Пи(р)шунев(и)ча.*
25. Протєстаця п̃на Григо(р)я Лу(д)ви(и)ско(г)[o] на п̃на Семєна Лу(д)ви(и)ско(г)[o] ω заби(т)є Е(г)ду(з)ского.
26. *Ωповеда(н)є п̃на Лемеша на п̃на Ивана Ко(р)чевско(г)[o].*
27. При(з)на(н)є п̃на Га(л)чино(в)ско(г)[o] су(м)мы п̃нзе(и) ма(л)жо(н)це свое(и).
28. При(з)на(н)є п̃нее Га(л)чино(в)ское ма(л)жо(н)кови своему добр̃ певны(х).
29. Со(з)на(н)є во(з)ного в справе ε(г)[o] м(л). п̃на Серако(в)ского з к̃нжате(и) к̃нж. *Коре(ц)[ким] ω недопуще(н)є увязова(н)я.*
30. Посесыя ε(и) м(л). п̃нее Брамовое в половицу села Бочани(ц).

W tym Roku 1609 m̃jca Lutego dz. 9 te x̃iegy u insze grodowe... od pana Andrzeja Peressieckiego z ²² Polscy ... ²³ przez pana Andrzeja... na ten czas podstar. u arend. zytomirskim ²⁴. //

37 ^{зв.} Посесия п̃на Будише(в)ско(г)[o] ω(т) к. Ад. Ружи(н)ско(г)[o]. Року 1610 тая ε(ст) в 1610 року [!]

1. *Пи(л)но(ст) п̃на Будише(в)ско(г)[o]*
ω(т)бира(н)я п̃нзе(и) ω(т) к. Адама Ружи(н)ско(г)[o].

Року 1609, м̃ц(а) фе(в)..²⁵, 2 дня.

Прише(д)ши до уряду его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ского до мене, Федора Щуровского, по(д)старосте(г)[o] житоми(р)ского, урожоны(и) его м(л). па(н) Петръ Будзишо(в)ски(и) ωповеда(л) и (с)ве(т)чи(л)се,

и(ж) яко дня сего(д)нешнего, м̃ца фе(в)раля, 2 дня, року тисеча шесо(т) де(в)ятого по то(и) ε(г)[o] ми(л)стти [!] суми п̃нзе(и) пе(т)со(т) золоти(х) по(л)ски(х) его мило(ст) кня(з) [!] Ада(му) Ружи(н)скому з некоторое аре(н)ды его мило(с)ти ω(т)дать и заплати(т), поча(в)ши спора(н)ку а(ж) до нешпору очекива(л), ни(ж) его мило(ст) ни са(м) чере(з) себе и не чере(з) умоцовано(г)[o] своего не ω(т)бираль и ωобра(т) не хоте(л).

И проси(л), абы тоє его ωповеда(н)є и пи(л)но(ст) до кны(г) врядовы(х) принято и записано было, што принято и записано ε(ст) ²⁵.

2. *Пи(л)но(ст) того (ж) п̃на Будишо(в)ско(г)[o]*
ω(т)бира(н)я су(м)мы п̃нзе(и) ω(т) того (ж)
к. Ад[ама] Ружи(н)ско(г)[o].

Року 1609, м̃ц(а) фе(в)..²⁵, 2 дня.

38 На уряде его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)[o] передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши очеви(с)то, урожоны(и) // па(н) Пе(т)ръ Будишо(в)ски(и) имене(м) свои(м), имене(м) ма(л)жо(н)ки своеє п̃нее Я(д)викги Сметя(н)чя(н)ки ωповеда(л) и (с)ве(т)чилсе,

и(ж) дня сего(д)не(ш)него, м̃ца фев̃раля, второ(г)[o] дня, року тисеча шесо(т) девято(г)[o] гото(в) бы(л) ω(т) его млости князя Адама Нариму(н)товича Ружи(н)ского суму п̃нзе(и) деветьсотъ золоти(х) по(л)ски(х) во(д)лу(г) запису ω(т) его мило(с)ти мне самому и ма(л)жо(н)це мое(и) пане(и)

²² з кириличне.

²³ П — теж.

²⁴ Підпис нерозбірливий.

²⁵ Слово ε(ст) написано іншим чорнилом.

Я(д)визи Сметячящи²⁶ данно(г)[о] ω(т)бирати, ни(ж)ли его м(лт), не чинечи до-сы(т) записови своєму, преречное суми пинезе(и) не ω(т)дали и ω то(м) жа(д)-ное ведомости не учинили, кот(о)рого ω(т)да(н)я сумы пнзе(и), поч(а)в(ш)и спо-ра(н)ку аж до нешпо(р)ное години ωчекива(л).

Проси(л), абы тоє ωповеда(н)є и пи(л)но(ст), которую та(к) имене(м) свои(м), яко имене(м) малъжо(н)ки своеє чини(л), до кни(г) врьдовы(х) за(м)ку Жи-томи(р)ского принято и записано было, што є(ст) принято и записано.

3. Поло(ж)[єнє] по(з)[ву] ω(т) кнж.
Коре(ц)ки(х) по к. Ружи(н)ски(х).

Року 1609, феврал, 3 дня.

На врьде его кро. м(л). за(м)ку Житоми(р)ского передо мною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)., ставъ ставши [!] ωчеви(с)то, во(з)ны(и) єнера(л)ны(и) воево(д)ствъ Кие(в)ско(г)[о], Во(л)ны(н)ского и Бра(с)-ла(в)ского шляляхе(т)ны(и) [!] Иванъ Волото(в)ски(и) ку записа(н)ю до кни(г) кгро(д)ски(х) житоми(р)ски(х) со(з)на(л) тими словы,

и(ж) року тепе(р) идучого тисеча ше(ст)со(т) девятого, мисаца хе(н)варя, шостого дня ω(т)не(с)ль єсми по(з)во(в) десе(т) кгро(д)ских киев[ских] до мє(с)та // Паволочи, писанье в жалобе (вел)можни(х) єє мило(с)ти пнєє Анъны Хо(д)кевичо(в)ны кня(ж)ны Коре(ц)кое яко деди(ч)ны а его м(л). княжати Яхи-ма Коре(ц)кого, воеводича во(л)ны(н)ского, яко ωпекуна на(и)вышъшо(г)[о] єє м(л). по ве(л)мо(ж)ни(х) кнз. Романа Ружи(н)ско(г)[о] и ма(л)жо(н)ку є(г)[о] м. пнью Зофию с Карабчева Романовую Ружинъскую ω ро(з)ные грабежи при кгва(л)то(в)номъ наєха(н)ю на має(т)ность черемо(ш)ску, ω пале(н)ю єє сталое, яко шире(и) тые по(з)вы в собе ω(б)мо(в)ляю(т).

Которые по(з)вы, ω(т)не(с)шъши само(и) кнегини Ружинъско(и) в руки в за(м)ку Паволо(ц)ко(м), ω(т)да(л) єсьми.

И за тыми по(з)вы рокъ ку праву на ро(ч)кахъ кгро(д)ски(х) воеводства Киевъского в року тепе(р) идучо(м), тисеча ше(ст)со(т) девято(м) м(с)ца фе-враля, ω(с)могнадъцать дня припадаючи(х), стати зложи(л) є(с)ми.

4. Поло(ж)[єнє] по(з)[ву] ω(д) ты(х) же
кнж. Корецъ[ких] по кнз. Ру(ж)[инского].

Року 1609, м(ц)а фе(в)раля, 3 дня.

Ста(в)ши ωчеви(с)то во(з)ны(и) єнера(л)ны(и) воево(д)ства Во(л)ны(н)ского, Бра(с)ла(в)ского и Кие(в)ского шляхе(т)ны(и) Ива(н) Волото(в)ски(и) ку запи-са(н)ю до книгъ кгро(д)ски(х) житоми(р)ски(х) зо(з)на(л) тыми словы,

и(ж) року тепе(р) идучого, тисеча шєсо(т) девятого, м(с)ца ге(н)вара, ш(о)с-того дня ω(т)не(с)ль є(с)ми по(з)во(в) два кгро(д)ски(х) кие(в)ски(х) до места Паволочи, писанье в жалобе ве(л)мо(ж)нымъ єє милости пнєє Анъны Хо(д)-кевичо(в)ны кне(ж)ны Корецъкое яко деди(ч)ны а его м(лт). княжати Яхи-ма Коре(ц)кого, воеводича во(л)ны(н)ского, яко ωпекуна навъ(ш)шого єє м(л). по ве(л)мо(ж)ны(х) князя Романа Ружи(н)ского и ма(л)жо(н)ку его м(лт). пнью Зофию // с Кара(б)чева Романовую Ружи(н)скую яко умислны(х) при(н)ципа-ло(в) учи(н)ку, ниже(и) менованого.

А то, прихилиючися до протє(с)тации, на уряде кгро(д)скомъ Житоми(р)-ско(м) в року тепе(р) идучо(м), тисеча шє(ст)со(т) ωсмомъ чере(з) и(х) мти са-мы(м) поводо(м) внесєное, ω (к)гва(л)то(в)ное наєха(н)є на має(т)ность єє м(л)сти кне(ж)ны Коре(ц)кое деди(ч)ную мє(с)то и замокъ Черемо(ш)ку, ω злупе(н)є з неє [!] маєтно(с)ти и ω (с)пале(н)є Черемо(ш)ки, за(м)ку и мє(с)та ωномъ, о поби(т)є слу(г) и поданы(х), при то(м) наєха(н)ю сталое, та(к) в го-ловно(и) речи, яко и до шкрутени(и).

Которые то по(з)вы, ω(т)ня(ш)ши, в руки само(и) кн[я]гини Ружи(н)ско(и) в за(м)ку ж да(л) єсми.

А пото(м) того (ж) року ше(ст)со(т) девято(г)[о], мѣсеца ге(н)варя, ш(о)с-то(г)[о] дня ω(т)да(л) єсми по(з)во(в) два кгро(д)ски(х) кие(в)ски(х), в ворота брамы за(м)ку Ружи(н)ско(г)[о] увотъкну(л) и воро(т)ному тамашньому [!] ωповеда(л), писанье в жалобе єє мило(ст) кня(ж)ны Коре(ц)кое яко деди(ч)ны и ма(л)жо(н)ка єє мило(с)ти²⁷ яко ωпекуна по урожоны(х) пна Кры(ш)тофа Ке(в)лича и ма(л)жо(н)ку его пню Анну Комаро(в)скою яко спо(л)ныхъ и умы(с)лны(х) при(н)ципало(в) в справе ω кгва(л)товное наєха(н)є на має(т)-но(ст) єє м(л). кнжны Коре(ц)кое деди(ч)ную, замокъ и мє(с)то Черемо(ш)ку, ω злупе(н)є и спале(н)є, яко шире(и) тые по(з)вы в собе такъ въ голо(в)но(и) речи и до шкрутени(и) вповняю(т).

За которыми по(з)вы и ро(к) ку праву стати на ро(ч)ка(х) кгро(д)ски(х) кие(в)ски(х) в року тепе(р) идучо(г)[о], тисеча ше(ст)со(т) девято(г)[о], м(ц)а фе(в)раля, два(д)ца(т) девятого дня, припадаючи(и) стати, зложи(л) є(с)ми.

5. Протє(с)таця кня(ж)ны Коре(ц)кое
на к. Ружи(н)ского и ма(л)жо(н)ку его.

Року 1609, м(ц)а фе(р)яля [!], тре(т)єго дня.

Передо мною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)-ски(м), // по(с)танови(в)ши ωчеви(с)то, ве(л)мо(ж)ная єє мл(с)ть пани (Анна)²⁸ Ходкевичо(в)на [к]няжъна Коре(ц)кая яко дѣди(ч)ка добръ, ниже(и) ωписа-

²⁶ Помилка, слід читати Сметячянци.

²⁷ Остання літера в слові виправлена з ъ.

²⁸ Слово закреслене.

ныхъ, сама ѿчевисто жалующая а ве(л)мо(ж)ны(и) его мл(с)ть кня(ж)чъ [!] Яхи(м) Корє(ц)ки(и), воеводи(ч) воли(н)ски(и) и ма(л)жоно(к) еє мило(с)ти, яко ѿпекунъ навъше(и) чере(з) приятеля своего пна Григо(р)я Кнегини(н)ско(г)ло, за мо(ц)ю зупо(л)ную ему до тоє справы даного, прихиляючи(с)я до протє(с)таци(и) альбо жалобы пе(р)шеє, чере(з) зошлого Васи(л)я Мокренъско(г)ло, старо(с)ту ра(с)тови(ц)кого, служебника своего, имене(м) и(х) мло(с)ти в ниже(и) ѿписаны(м) вчи(н)ку проты(в)ко ниже(и) ѿписаны(м) та(к) при(н)ципало(м), яко ты(м) и помо(ч)никомъ свѣжо по ты(м) учи(н)ку стать на врьде туто(ш)ни(м) кгро(д)ско(м) Житоми(р)скомъ учиненоє. Которое и(х) мл(с)ть сами та(к) бо(р)зо ча(с)тью для не(с)пособного здоро(в)я, ча(с)тью ты(х) для трыво(г) тата(р)ски(х), которые то тыє в си часы заходили, учинити не мо(г)ли.

Тепє(р) тєды ѿ(б)тя(ж)ливе и жало(с)не ѿповеда(л)ся и жаловали на уро- жоньи и(х) мло(с)ти князя Романа Ружи(н)ского и ма(л)жо(н)ку его мл(с)ти княгиню Романовую Ружи(н)скую Зофию с Каря(б)чева и на пна Кри(ш)тофа Ке(в)лича и ма(л)жо(н)ку его паню А(н)ну Коморо(в)скою яко уми(с)лны(х) и ѿ(д)носта(и)ны(х) при(н)ципало(в) учи(н)ку, ниже(и) ѿписа(н)ного.

Которые то при(н)ципалове, при(с)пособы(в)ши собе немало ѿбъчи(х) и по(с)торо(н)ны(х) люде(и) на помо(ч) ѿ(т) помо(ч)нико(в) свои(х), то е(с)л(т) ѿ(д) пна Адама Ѡлизаря, пна Яна Бо(н)дзы(н)ского, де(р)жа(в)щи котеле(н)ского, князя Булыги, по(д)старо(с)тего белоє(р)ковско(г)ло, князя Адама Ружи(н)ского, пна Бо(г)дана Хала(и)ка, пна Юря Завиши, пна Якуба Ку(ц)бо(р)ского, уря(д)ника котеле(н)ского, пна Вары(с)кого, пна Налусо(в)ского, пна Стани(с)лава Пу(п)ко(в)ского, пнеє Зофеи Кры(ш)тофовое Вы(л)жиное и ѿ(т) пнеє Анъны Надары(н)ское, пна Миха(и)ла Силы-Нови(ц)кого, пна Ѡ(л)бры(х)та Бре(з)ского и ѿ(т) // пана Ѡ(л)бры(х)та Лысако(в)ского и з и(н)шими помо(ч)никами, на учино(к), ниже(и) ѿписаны(и), при(с)пособлены(м).

И при ни(х) до того слу(г), боя(р) и по(д)даны(х) свои(х) та(к) з має(т)но(с)те(и), на се(и) ча(с) де(р)жавы своеє, яко те(ж) и(х) добръ уси(х), в за(с)таве будучи(х), а то е(с)тъ меновите: Даниєля Ключ(с)кого, старо(с)ту паволо(ц)кого, и Трушаносє(ц)кого, во(и)та паволо(ц)кого, и и(н)ши(х) слу(г), боя(р) и по(д)даны(х) свои(х) во(и)ско немалое чло(в)ка ѿ ше(с)л(т) тисєче(и) забра(в)ши²⁹, которы(х) тие при(н)ципалове поменєние имена и про(з)вска [!] сами лепи(и) вѣдаю(т) и и(х) знаю(т).

Которые то при(н)ципалове, то е(с)т его м(л). кня(з) Романъ Ружи(н)ски(и), са(м) пере(д) ты(м) вперє(д) з ма(л)жо(н)кою своею на попо(л)не(н)е учи(н)ку, ниже(и) ѿписаного, згоди(в)ши и добре ся наради(в)ши, а еє мл(с)т) сама княгиня Ружи(н)ская с пано(м) Ке(в)lichemъ и (с) пнею Ке(в)личовою, выконы- ваючи раду и волю кня(з)я Ружи(н)ского зао(д)не, спо(л)не и є(д)носта(и)не, пропо(м)не(в)ши боя(з)ны божие и срокго(с)ти права по(с)полито(г)ло и ви(н) в нем на таковы(х) кгва(л)то(в)нико(в) и на(з)нико(в) [!] ѿписани(х), не (д)баю-

²⁹ Слово написанє иншим чорнилom.

чи, з великою гарьматою, з дѣлами, з гако(в)ницами, з ручницами, з мушке- тами, сага(и)даками, с копѣями, рогатинами а з и(н)шими бронами, во(и)не належачими, ко(н)но, збру(и)но и пешо з хоро(г)вами, з бубьнами, трубами и су(р)мами, ѿбачає(м)³⁰ неприятє(л)ски(м) року тепє(р) идучо(г)ло, тисєча ше(ст)со(т) ѿ(с)мо(г)ло, мѣа июна [!] чоти(р)на(д)цатого дна ѿ годинє двана(д)цато(и) на (в)ла(с)ную має(т)но(с)т) о(т) и(х) мл(с)те(и) княжати Корє(ц)кого и ма(л)жо(н)ки его мл(с)ти пни А(н)ни Хо(д)кевичо(в)ни ми(с)те(ч)ко, на(з)ва- ное Черємо(ш)ну, и на замо(к), при то(м) ми(с)тє(ч)ку будучи(и), мо(ц)но, кгва(л)то(в)не, и не ѿ(т)повѣдне, и несподѣва(н)є з великою силою, притя(г)- нувши и наєха(в)ши, еє мл(с)ть княгиня Ружи(н)ская за уми(с)лны(м) ро(с)ка- за(н)ємъ волею и видимо(с)тью его мл(с)ти князя Ружи(н)ского с прєрєчени(м) пно(м) Ке(в)lichemъ и ма(л)жо(н)кою его, котори(и) будучи спра(в)цею того всего во(и)ска, с прєрєченими помо(ч)никами своими на(и)пе(р)ви и ти(м) си(м) во(и)скомъ // замо(к) и ме(с)то вколо ѿбъточи(в)ши, дѣла, гако(в)ници и всю га(р)мату до за(м)ку и до мѣста н[а]ри(х)товавши и пото(м) в трубы, сурь- мы и (в) бубны вдари(в)ши и ѿкри(к) велики(и) справивши, з ди(л), з гаки(в)- ни(ц) и (з) ручъни(ц) стрєля(т) почали, а пото(м) до (ш)ту(р)му та(к) до ми(с)та, в которо(м) уже ѿсєло было чловека люде(и) до чотыро(х)сот, яко те(ж) и до за(м)ку припус(т)или.

И ѿного, яко се поменило, дня того ѿ(т) години двана(д)цатое а(ж) до са- мого вечора ѿбываємъ поганъскимъ и неприятельскимъ великою навалъно(ст)ю дсбывали, а пото(м), чере(з) велики(и) кгвальть и силу ме(с)та и за(м)ку добывъ- ши, такъ слугъ шля(х)тичю(в) по(ч)тивы(х), яко те(х) и по(д)даныхъ княжа(т) и(х) милости Корє(ц)ки(х) в ме(с)те(ч)ку и (в) за(м)ку, на то(т) ча(с) будучихъ, є(д)ныхъ такъ мужъского, яко и же(н)ского стану, люде(м), ничо(г)ло не жо(л)- куючи, и ѿвшемъ безъ боязни божеє ѿкрутне и нелюто(с)тиве з жонами и де(т)- ми позабияли, пострєляли, посекли, помо(р)довали и помо(р)довали [!], и по- ранили.

И маєтно(с)ти, што ѿ(д)но хто мети могъ, вси ѿ(т) мала и до велика мо(ц)ю, кгвальтьомъ забрали и (з)лупили.

А по томъ злупєню и (с)постушеню ме(с)то и замєкъ ѿбываємъ пога(н)- ски(м) и неприятельскимъ накорєнь спалили и внивєч ѿбе(р)нули.

А мало на томъ маючи, по (з)бурєню и (с)палєню ме(с)та и замъку, не- мало люде(и) и подѣданыхъ княжати и(х) мл(с)ти Корєцъкихъ ѿкрутне а не- лото(с)тиве повезавъши, зс всими лупами з собою кгвальтьовне побравъши, до домовъ своихъ ѿ(т)провадили.

А то єсть меновите: ѿ(д)ного Гарасима Тимъковича а Федея Ковалєнка, Саво(с)тяна Конъдрашовича, Дмитъра Лучъника, Ивана Ковалєя а Гарасима Су(с)чича, мещанъ черємъ(с)ки(х), которые не(т) ведома, если живы зоставили, а и(н)шиє ра(н)ны, которы(х) з собою побрали, з ра(н) поумирали, которы(х) тела не(т) ведома, где подевали, с которо(г)ло то ме(с)та а и за(м)ку ѿбыває(м) неприятє(л)ски(м) и по[ган]ски(м), ѿгнемъ на корє(н)є спалєнного, збурє(н)ого, сплє(н)дрова(н)ного и (в)нивє(ч) ѿбе(р)нено(г)ло, то(т) увє(с) лупъ має(т)но(с)ти

³⁰ Пємилка, треба ѿбыває(м).

41 и рече(и) рухомы(х) та(к) самы(х) и(х) м(л). княжать // Корє(ц)ки(х), яко те ж) слуг(г) и по(д)даны(х) тамо(ш)ны(х), и к(в)а(л)то(в)не зо(б)равъши, и злу-пи(в)ши, до мєста Паволочи єе м(л)ст)ъ кнегия [!] Ружи(н)ская а панъ Кры(ш)-тофъ Кє(в)ли(ч) з ма(л)жо(н)кою своєю до мє(с)та Ружина яко при(н)ципалове и до и(н)ши(х) мє(ст) и має(т)но(с)те(и) слуги и помо(ч)ники и(х), на пожито(к) сво(и) ω(т)провади(в)ши, та(к) єго м(л)о(с)ти кнзя Ружи(н)ского ωбе(р)нулы.

И п(р)осили и(х) м(л)о(ст), вышє(и) менованые ωсобы, абы тая протє(с)ция [!] и жалоба и(х) мило(с)ти до книгъ к(р)о(д)ски(х) записана была.

6. Вписа(н)є тє(с)тамє(н)ту
пна Стани(с)лава Пу(п)ко(в)ско(г)о[о].

Року 1609, м(с)ца фєвра(л)я, третє(г)о[о] дня.

На врядє є(г)о[о] к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)о[о] передо (м)ною, Фєдоро(м) Щуро(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши ωче-ви(с)то, єе м(л)т) пни На(с)тазия Мє(н)сни(ц)кая Стани(с)лавовая Пу(п)ко(в)ская по(к)ладала тє(с)тамє(нт) зо(ш)лого небо(ж)чика єго м(л)о(с)ти пна ма(л)жо(н)ка своєго пна Стани(с)лава Пу(п)ко(в)ского по(д) пє(чат)ю и (с) по(д)писо(м) руки єго м(л)., та(к) тє(ж) по(д) печат)ми и (с) по(д)писами ру(к) людє(и) за(ц)ны(х).

В то(м) тє(с)тамє(н)тє менованы(х) прєрєчено(и) ма(л)жо(н)цє єго м(л)о(с)ти в рєчи спосо(бом)³¹, ниже(и) ωписанымъ даны(и), просєчи а бы(л) бы прия(т) и до кни(г) врядовы(х) за(м)ку Житоми(р)ского уписа(н).

Которого (м) принє(в)ши, ωчитаного пєрє(д) собою, по до(с)та(т)ку выслу-ха(в)ши, до (к)ни(г) слово в (с)лово вписати каза(л).

И та(к) сє в собє має(т):

Я, Стани(с)ла(в) Пу(п)ко(в)ски(и), ω(з)на(и)мую ты(м) тє(с)тамє(н)то(м) ω(с)та(т)нєє воли моєє.

Будучи(и) ω(т) пна бога тя(ж)кою хоробою навежоно(и), але будучи(и) щє з ла(с)ки божє(и) памєты целое и разуму зупо(л)ного, зо(с)тави(ти) умы(с)-лилє(м) маєтку свого, то є(ст) меновити: ма(л)жо(н)цє моє(и) мило(и) пнє(и) На-стазы(и) Менсьни(ц)ко(и) на сєлє Спичи(н)ца(х) двє тисєчи золоты(х) по(л)-ски(х), ω(т) кжати єго м. Рома(на) Ружи(н)ского на(м) записаную, // цо(р)цє мо(и) [!] ста(р)шо(и) Ан(н)є половицу ω(т)чи(з)ны моєє (и) ω(т) брата моего рожо[ного] пна Миколая Пу(п)ко(в)ского, лежачое в поветє Новок(р)о(д)ско(м), прозываемое Трацовичє кро(в)ныє, ныкому ни (в) чо(м) незавєдєныє, рєчи[и] ру-хомы(х), готовы(х) грошє(и) три(с)та золоты(х), што єе м(л). пни Надари(н)ская ви(н)на, до того ла(н)цу(х) золоты(и), в которо(м) золоты(х) три(д)ца(т) ω(с)мь манє(т); золотыє, в которы(х) два(д)ца(т) пя(т) золоты(х) чарокъ, двє срє(б)-ны(х), де(н)ка золотыє, по(л)торы гри(в)ны; ложо(к) тузи(н), чотири гри(в)ны;

³¹ Зверху іншим чорнилом написано -я.

жу(п)а(н) чо(р)ны(и) аксами(т)ны(и), делюра чє(р)вона к(т)ласовая с пє(т)лицами пє(р)ловыми.

Которую цу(р)ку мою А(н)ну зо (в)си(м) поруча(л) и ω(т)даваю в мо(ц) и в опеку кня(ж)нє є(и) м(л). Романову(и) Ружи(н)ско(и) пнє(и) Зофии с Кара(б)-чєва, которая с побо(ж)ности и добро(с)ти своєє во(д)лу(г) бачє(н)я своєго, к(д)ы к(д)ы [!] доро(с)тє(т), заму(ж) выда(т).

До³² того поручаю и даю в опеку тую цу(р)ку мою А(н)ну єго м(л)о(с)ти пну Адамови, княжати Ружи(н)скому яко пови(н)ном у єе ужаю [?], и(ж) яко чловикъ богобо(и)ни(и) и цно(т)ливы(и) будє(т) мєлъ ω нє(и) пєчу.

А цу(р)цє моє(и) милє(и) Зофєи другує половицу ω(т)чи(з)ны моєє имє(н)я Трацови(ч)и кро(в)ни(є), до то(г)о[о] рєчє(и) рухомы(х): бра(м)ку пє(р)ловую, за (с)то золоты(х) купленую, ложокъ тузынъ срє(б)ръны(х), шля(б)лю [!] ωп-равную, чотыри гри(в)нє (и) сага(и)дакъ ωпра(в)ны(и), чотири гри(в)ны, жу-па(н) чє(р)воны(и) аксами(т)ны(и) и други(и) адама(ш)ковы(и), фєрєзью чи(р)-воную, аксамито(м) по(д)шитую, во(з)ныки чотири с ко(т)чи(м) [!].

До то(г)о[о] цынъ, мѣди, конє(и), бы(д)ла, ωвє(ц), свинє(и) ω(т) мала до вє-ля — вєє тоє цо(р)цє моє(и) Зофии.

Має(т) она а(ж) до лє(т) доро(с)лы(х) в опецє у ма(т)ки своє(и) зо (в)си(м) ты(м) быти и тоє(и) часу и(т)я заму(ж) ω(т)да(т) вєє.

А пасєку и гу(м)на зє (з)бо(ж)є(м) ма(л)жо(н)цє своє(и) ω(т)писую на ωбы-и)стѣє домовое.

42 А ствє(р)жаючи то(и) мо(и) тє(с)тамє(нт), рукою моєю писаны(и), руку (м) свою по(д)писа(л) // и печат) приложи(л).

До того ужилє(м) ω(т) м(л). єго м(л). пна Ка(с)пара Блє(н)до(в)ско(г)о[о], пна Адама Бокгу(ц)кого, пна Тимофєя Цра(н)ского до подпису и приложє(н)я печатє(и).

Писа(н) в Спичи(н)ца(х) дня шє(ст)на(д)цато(г)о[о], мца ноябра, року тисєча шє(ст)со(т) ω(с)мо(г)о[о].

У тоєє [!] тє(с)тамє(н)ту печатє(и) чотыри а по(д)пи(с) ру(к) тыми словы: Stanisław Rypkowski ręką swą, Kasper Błędowsky, ręką swą, Adam Bogucki, ręką własną, Tumofei [!] Oransky, ręką swą.

Которы(и) тє(с)тамє(нт) слово в слово до кни(г) врядовы(х) приня(то) и впи-сано є(ст).

7. Ωповєданъє пна Лакгє(в)ницъко(г)о[о]
на пна Сє(р)ховєцъкого.

Року 1609, м(ц)а фє(в)рєля, 5 дня.

Постанови(в)шися ωчеви(сто) на (в)рядє єго королє(в)ское м(л)о(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Фєдоро(м) Щуро(в)ски(м) по(д)старо(с)ти(м)

³² Літера Д виправлена іншим чорнилом з Б.

житоми(р)скимъ, его м(лт) па(н) Ба(л)це(р) Лакго(в)ни(ц)ки(и) шповеда(л) на пна Яня Сє(р)хове(ц)кого,

и(ж), де(и), яко (м) пє(р)ве(и) протє(с)тацы(и) мо(и) до уряду ва(ш)мо(с)ти доноси(л) и ку записова(н)ю до (к)ни(г) пода(л) ш ро(з)маиты кри(в)ды мое(и), а меновито ш зби(т)е и по(и)ма(н)е боярина мого па(н)цы(р)ного съ [?] Супруна Да(ш)ковича, которо(г)о зби(в)ши и у везе(н)е по(и)ма(в)ши, ш(т) дня девят(о)г)о, мца ге(н)вара, и(ж) [!] до (д)ня 24 де(р)жа(л) и мо(р)дова(л) и ш(к)рутъ-не змо(р)дованого и (в) тя(ж)комъ везе(н)ю бо(л)ше(и) дво(х) недѣль тепе(р), де(и), в субботу, мца ге(н)вара, два(д)ца(т) че(т)ве(р)то(г)о дня выпусти(л).

На которое везе(н)е и мо(р)дова(н)е, хотєчи пра(в)не чини(т), тую протє(с)тацыю мою до уряду, де(и), вм., доношу а прошу, абы была записана, што єсть записана.

8. Уписанъе листу зго(д)ного межи Сли(з)не(м)

а пно(м) Борецъкимъ.

// Року 1609, мца февраля, 20 дня.

На уряде его к(р). м(л)с(т)и за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Федоро(м) Щуро(в)ски(м), подъстарости(м) житоми(р)ски(м), постановивъшисє шчевистє, во(з)ны(и) енера(л) воєво(д)ства Киевъского шляхетны(и) Богушъ Благано(в)ски(и) поклада(л) ли(ст), доброво(л)ны(и) запи(с) ш(т) пана Павла Сли(з)ня пану Ивану Боре(ц)кому даны(и), по(д) печат(т)ми люде(и) добры(х) и (с) по(д)писами рукъ и(х), а то зъ стороны поме(р)кова(н)я и вечи(с)тоє угоды и(х), яко ш то(м) ниже(и) в то(м) ли(с)тє по до(с)тат(т)ку вся ре(ч) тоє угоды и(х) шписана и доложона є(с)т, и проси(л) имене(м) пна Слизня, абы то(т) ли(ст) его бы(л) передо (м)ною чита(н) (и) до кни(г) приня(т) бы(л) и (в)писа(н).

Которы(и) ли(с)тє я читати казалъ и, вы(с)луха(в)ши его, до(с)тато(ч)не слово у слово до кни(г) записати каза(л).

И та(к) ся в себе має(т):

Я, Павє(л) Сли(з)є(н), чиню я(в)но и со(з)наваю ты(м) мои(м) ли(с)то(м), доброво(л)ны(м) записо(м), кому бы то веда(т) або, чтучи его, слышать на-лежало,

и(ж) за угодою и поє(д)на(н)ємъ добры(х) и шьяхе(т)ны(х) люде(и), пна Миклуша Ка(ш)пє(р)ского, во(и)та але(к)са(н)дропо(л)ского, и пна Па(в)ла Хо(и)но(в)ско(г)о, писара але(к)са(н)дропо(л)ско(г)о, и шьяхе(т)ного пна Богуша Благано(в)ского, енерала воєво(д)ствъ Кие(в)ского, Волы(н)ско(г)о и Бра(с)ла(в)ско(г)о, и пана Тимоша Нє(с)тратовича и пана Пє(т)ра Шпфокгена сталосє статє(ч)ное и пє(в)ное поме(р)кова(н)є и вѣ(с)ная угода межи мною, Па(в)ло(м) Сли(з)не(м), и прияте(л)ми моими зъ є(д)ное, а межи пано(м) Ивано(м) Боре(ц)ки(м) и прияте(л)мими [!] его — зъ другое стороны.

А то ш то, же з не(с)ча(с)ливого припа(д)ку ш(т) не(г)о пна Ивана Боре(ц)кого в року тепере(ш)не(м) тысяча ше(ст)со(т) ш(с)момъ в руку лєвую по(с)трѣ(л) по(д)няле(м), с которы(м) то сами(м) паномъ // Ивано(м) Боре(ц)ки(м), яко нижъ и (с) пано(м) Федоро(м) Чеховичо(м) приятеле(м), ся хотячи въ прия(з)ни и ла(с)цє прияте(л)ско(и) и въ мило(с)ти хре(с)тия(н)ско(и) жити, памєтаючи на боя(з)нъ божию и пови(н)но(с)тє свою хре(с)тия(н)скую, шному пану Ивану Боре(ц)ко(м)у, яко тежъ и пови(н)ны(м) его, яки(м) ко(л)вєкъ имене(м) на(з)ваны(м), то(и) вы(с)тупо(к) по(с)трѣлу мое(г)о ш(т) пуцаю и перебачаю и вѣсѣмъ сє(р)цє(м) мои(м) мимо себе пуцаю.

И ничого нили упоминатисє не маю, а(ж)ли на ба(р) вѣра и на (с)праву а(ж) до вылєчє(н)я моего давано и досы(т) ся стало по ты(м), ли(с)то(м) доброво(л)ны(м) записомъ и квито(м) мои(м) со(з)наю и варую и за (в)сѣ повинно на тые кре(в)ныє и ра(н)ныє и бли(з)ко мое и са(м) за сєбє прирекаю и доброво(л)не шписуюся, и(ж) жаде(н) з ни(х) ани я са(м) жа(д)ны(м) право(м) на не(м) само(м) и пови(н)ны(х) его то(г)о доходити и по(и)скивати николи не має(м) и ш то вє(ч)не мо(в)чати шбецую и шлюбую и жа(д)ны(х) похвало(к), погрозо(к)ъ, пере(ш)ко(д) на жа(д)но(м) мє(с)цу жа(д)ного часу за то чинити не могу и мочи не буду.

Але тую всю не(з)году и неприя(з)нъ ншу, з обусторо(н) спо(л)не зне(с)ши, во(л)ными часы уморилє(м) и ты(м) ли(с)то(м)-записо(м) мои(м) уморяю и вни-вє(ч) шборочаю.

Которы(и) то мо(и) ли(ст) доброво(л)ны(и) запи(с) угодою ку записа(н)ю до кни(г) за(м)ку гєдръско(г)о Житоми(р)ско(г)о ужилє(м) и упросилє(м) я(с)не шьяхе(т)но(г)о пна Богуша Благано(в)ско(г)о, енерала воєво(д)ствъ Кие(в)ского, Волы(н)ско(г)о и Бра(с)ла(в)ско(г)о, абы ш(т) не(г)о имене(м) мои(м) пода(л).

И на то (м) да(л) то(т) ли(ст), доброво(л)ны(и) запи(с) мо(и), пну Ивану Боре(ц)кому с печат(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки моеє.

При чо(м) были и того свѣдоми до(б)ре вышъ менованыє: па(н) Ми(к)лушъ Кашъпє(р)ски(и), во(и)тє але(к)сандропо(л)ски(и), па(н) Павє(л) Хо(и)но(в)ски(и), писа(р) але(к)са(н)дропо(л)ски(и), шьяхе(т)ны(и) па(н) Богушъ Благано(в)ски(и), енера(л) воєво(д)ствъ Кие(в)ского, Волы(н)ско(г)о и Бра(с)ла(в)ского, а па(н) Тимошъ Нє(с)тратович и па(н) Пє(т)ръ Шпфокген, з шбу строн высажоные и ужитые шсобы, прияте(л) наши, которы(х) для лѣпшого свядє(ц)тєва и тѣрвалшого при(з)ни и вє(ч)не непрерывное згоды // и с прило-жє(н)є печатє(и) и с по(д)пи(с) рук до то(г)о ли(с)та моего ужилє(м), што шни на жада(н)є мое и на у(с)тную про(з)бу мою учинили, и к сему ли(с)тови моему печати свое прити(с)нули и руки свое по(д)писали в Але(к)са(н)дрополю року тысяча ше(т)со(т)ного ш(с)мого, мца дека(б)ра, два(д)цатого дня.

У того ли(с)ту печатє(и) ше(ст) и по(д)писы рукъ в тые слова: Павє(л) Ми-ха(и)лови(ч) Слизє(н), печата(р), шчєви(с)тє прошаны(и) ш(т) пана Па(в)ла Сли(з)ня, Ми(к)лу(ш) Кашъпє(р)ски(и), рука вла(с)на, pieczętar odcziewiscie proszony od pana Pawła Sliznia Paweł Chojnowski ręką swą, oczewiscie proszony pieczętar od pana Pawła Sliznia Bogusz Błaganowski, enerat ręką [!] własno [!] Тимо(ш) Нє(с)тратовичъ рукою вла(с)ною, proszony pieczętar od pana Pawła Sliznia Piotr Ophogen własny [!] ręką.

Што все до (к)ни(г) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского е(с)ть принято и записано, и выпи(с)ки по(д) печа(т)ю моею врядовою пну Ивану Боре(ц)кому на то е(с)т[т] вы³³.

9. *Оповеда(н)е пна Ра(д)линско(г)ло*
на пновъ Вороничовъ.

Року 1609, мца фе(в)ралья, 5 дня.

Писа(л) и присыла(л) до уряду за(м)ку гдрьско(г)ло Житоми(р)ско(г)ло до мене, Григо(р)я Кочуро(в)ско(г)ло, по(д)старо(с)те(г)ло житоми(р)ско(г)ло, слуга яснеле(л)мо(ж)ного его мло(с)ти княжати Януша О(с)тро(з)ского, ка(ш)-тяляна крако(в)ского, шляхе(т)ны(и) па(н) Пе(т)рь Ра(д)ли(н)ски(и), старо(с)та пъяте(ц)к[и](и), жалова(л) и поведа(л) на шляхе(т)ного пна Але(к)са(н)дра Воронича и на сына его пна Филона Воронича тыми словы,

и(ж), де(и), року теперешнего, тисеча ше(ст)со(т) де(в)ято(г)ло мца февря, пе(р)вого дня то(т), де(и), па(н) А[ле]к[с]са(н)дро Ворона з сыно(м) свои(м), пано(м) Филоно(м), пропо(м)невши боя(з)ни божое и (с)рокго(с)ти права по(с)-политого и винъ, в не(м) описаны(х), сами з слугами, помо(ч)никами своими, наеха(в)ши мо(ц)но к(в)а(л)то(м) на вла(с)ны(и) к(г)ру(нт) его млоти пана Крако(в)ского, пана, де(и), мое(г)ло на со(с)но(в)ского, та(м) же, де(и), по(д)даны(х) со(с)новьски(х) побил(л), порани(л), помо(р)дова(л) и по(г)раби(л), коне(и) де-се(т) // с хомутами, с(а)нями взя(л) и пограби(л), соке(р) о(с)мь, се(р)мягъ де-се(т), кожухо(в) п(я)т, шлико(в) десет, поясы, ножи з гро(ш)ми ро(з)ными.

Тоє все, пограби(в)ши, де(и), до мисъте(ч)ка свое(г)ло Трояно(в)ки припровади(л).

По которо(м) по о(п)оведа(н)ю шляхе(т)ни(и) па(н) Радли(н)ски(и), слуга его мло(с)ти пна Крако(в)ско(г)ло, проси(л) мене, вряду, о(б)прида(н)е во(з)-ного для о(г)леда(н)я по(д)дани(х) со(с)но(в)ски(х), зби(т)я и (з)ране(н)я.

То(г)ды я з уряду мое(г)ло придал(л) во(з)ного е(н)ерала зе(м)ли [и] воево(д)-с(т)ва Кие(в)ского шляхе(т)но(г)ло Да(х)на Бутримо(в)ского, которы(и) то за о(б)каза(н)емъ и о(б)воже(н)емъ, о(б)гледавши все до(с)тато(ч)не, до (к)ни(г) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского со(з)на(л) и со(з)на(н)я своего и кви(т) по(д) печа(т)ю своею и по(д)писо(м) руки своеє до (к)ни(г) в тые слова пода(л):

Я, Да(х)но Бутримо(в)ски(и), во(з)ны(и) е(н)ерал(л) зе(м)лѣ [и] воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло, со(з)наваю на се(м) квите мое(м),

и(ж) року тисеча ше(т)со(т) де(в)ято(г)ло мца фе(в)ралья третє(г)ло дня, будучи мне приданому з уряду за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского на (с)праву и потребу я(с)неве(л)мо(ж)ного кж Януша О(с)тро(з)ско(г)ло, кашьталана крако(в)ского, о(б)поби(т)е и пограбе(н)е по(д)даны(х) его мло(с)ти со(с)но(в)ски(х),

³³ Слово недописане.

та(м) же видел е(с)ми Пилипа, ба(р)зо збитого и (з)ране(н)ого, ра(н) три в голове тяты(х), с которы(и) не(т) ведома, если жи(в) буде(т), у которо(г)ло, де(и), коня взя(л), которы(и) ко(ш)това(л) копь девя(т), се(р)мягу новую, сокиру з ме(ш)-ко(м) ко(м) [!], копа гроше(и); другого Стася виде(л) е(с)ми те(ж) збито(г)ло, зране(н)ого шко(д)ливе, при которо(м), де(и), зране(н)ю взя(л) и пограби(л) коне(и) двое, которые кошт(о)вали копь двана(д)ца(т) лито(в)ски(х), с хомутами, са(н)ми, сокирами и гроше(и) двана(д)ца(т), пото(м) свине(и) пятеро, во(з), ша(п)ку, поя(с) мо(с)ко(в)ски(и), на(с) тоде по(и)ма(в)ши, везе(н)е(м) о(б)кру(т)ны(м) мордова(л) и (з) ме(д)веде(м) сажал(л). Ивана те(ж) виде(л), збитого и (з)ране(н)ого о(б)крутне, у которого, де(и), коне(и) троє взя(л) и по(г)раби(л) с хомутами и з возами, поты(м) свине(и) пятеро; Ма(р)тина, Якова сына, збы(л) и (з)рани(л) и шкапу пограби(л), с(о)л(к)еру о(д)ну, пото(м), де(и), наеха(в)ши, де(и), зособна конє(и) троє Се(н)ка взя(л) и пограби(л); Сахна Ще(р)бину, заби(в)ши нѣ(т) ведо(ма) // не(т) ведома, где, замо(р)дова(в)ши, подели, на ро(з)ны(х) ме(с)ца(х), де(и) сокири, шапку, шлыкы, яко е[с]т(т) ширє(и) в протє(с)тациє, побрал(л) и пограби(л); А[н]дрея зби(л), сокиру о(т)ня(л); у Яроша сокира, гроше(и) готовы(х) копь три лито(в)ски(х); Федора Потаповича виде(л) е(с)ми ве(л)ми збитого, зране(н)о(г)ло; у Ивана, де(и), взє(л) се(р)мягу и до дерева увеза(л).

44 зв. // Я, во(з)ни(и), што м слыша(л) и виде(л), то на се(м) квите мое(м) даю ку записова(н)ю до (к)ни(г) за(м)ку го(с)пода(р)ского Житоми(р)ского по(д)печа(т)ю моею и (с) по(д)писо(м) руки моеє.

Писа(н) в Жи(т)омиру.

Которое (ж) то о(б)чеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)но(г)ло помене(н)но(г)ло и то(т) кви(т) его до кни(г) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ско(г)ло принято и (в)пи-сано е(ст).

10. *Поло(ж)е(н)е по(з)ву о(т) пна Путяты*
по пна Ха(р)ле(н)ского³⁴ Стани(с)лава.

Року 1609, мца фе(в)ралья, 10 дня.

На вряде е(г)ло к(р). м(сти) за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло передо (м)ною, Яно(м) Витрелино(м) Пры(ш)ко(в)ски(м), по(с)тановившисє о(б)чеви(с)то, во(з)-ны(и) е(н)ерал(л) вое(в)о(д)ства Кие(в)ского шляхетны(и) Я(н) Милє(в)ски(и) ку записова(н)ю до (к)ни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г)ло со(з)на(н)я свое(г)ло кви(т), с печа(т)ю и с по(д)писо(м) руки своеє писаны(и), тыми словы пода(л): Я, Я(н) Милє(в)ски(и), е(н)ерал(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского. со(з)нава(м) то си(м) мои(м) квити(м) ку записа(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дрьско(г)ло Житоми(р)ского,

и(ж) в року про(ш)ло(м), тисеча ше(т)сотъ о(с)мо(м), мца декбра [!], тры(д)-цато(г)ло дня подало(м) и положило(м) позов к(г)ро(д)ски(и) кие(в)ски(и) по его мло(с)ти пна Стани(с)лава Ха(р)ли(н)ско(г)ло и ма(л)жо(н)ку е(г)ло мло(с)ти пню Марушу Сема(ш)ко(в)ну Ха(р)ли(н)скую в ыме(н)ю и(х) мло(с)те

³⁴ Літеру н у слові виправлено з в.

Щи(т)ковѣ, у воево(д)стве Кие(в)ско(м) лежачое, у(т)кнуломъ у ворота двора и(х) м(л). и поведа(ло)мъ вря(д)нику тамо(ш)нему в жалобе урожоно(г)ло] пна Ща(с)ного Путяты ѿ к(в)а(л)то(в)не выби(т)л[е] зъ споко(и)ного де(р)жа(н)я з двора ми мае(т)но(с)ти Щы(т)кова, што шире(и) в то(м) по(з)ве ѿписано и доложено е(с)т.

За которими по(з)вы зложило(м) рокъ ѿбиюмъ сторона(м) на ро(ч)ка(х) тепере(ш)ни(х) к(г)ро(д)ски(х) кие(в)ски(х), которое в року пры(ш)ломъ, // тисеча ше(ст)сотъ де(в)ято(м), мца фе(в)раля, ѿ(с)мна(д)цато(г)ло] дня припа(с)ти и сужоны быти маю(т) на ме(с)цу звыкло(м) у Києве станови(т).

И на то (м) я, енера(л) во(з)ны(и), дла [!] довоже(н)я того по(з)ву се(и) мо(и) квити по(д) моею печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки моее пну Ща(с)ному Путяты да(л).

Писа(н) у Житомеру року тисеча ше(т)сотъ двятого [!], мца фе(в)раля, шо(с)то(г)ло] дня.

Которое то ѿчеви(с)тоє со(з)на(н)є во(з)но(г)ло], вышъ поменено(г)ло], до кни(г) врядовы(х) за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло] е[с]т(т) вписано.

11. Поло(ж)[ене] по(з)[ву] по е(г)ло] м(л).

пна старосту ѿ(в)ру(ц)ко(г)ло] съ попа [!].

Року 1609, мца фе(в)раля, 13 дня.

На (в)рядѣ е(г)ло] к(р). м(л). за(м)ку гдрьского Житоми(р)ско(г)ло] предо (м)ною, Яно(м) Ви(т)ролино(м) При(ш)ко(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши ѿчеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ст(в)а Кие(в)ского шляхе(т)ни(и) Я(н) Толви(н)ски(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г)ло] со(з)на(н)я свое(г)ло] квити с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки смоее³⁶ писани(и) тими словы подаль:

Я, Микола(и) Зедушеви(ч), во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло], со(з)наваю симъ мои(м) квито(м),

ижъ року тепе(р) идучого, тисеча ше(ст)сотъ де(в)ято(г)ло], мца ге(н)вара, шо(с)то(г)ло] дня при (с)тороне шля(х)те люде(и) добры(х) да(л) и положило(м) позо(в) к(г)ро(д)ски(и) кие(в)ски(и) на ро(ч)ки по ве(л)можного пна его мло(с)ти кнежати Миха(и)ла Вишневе(ц)кого, ст[а]ро(с)ти ѿ(в)руцького и тот позо(в) уво(т)кнуло(м) у ворота двора его кореле(в)ское мло(с)ти в старо(ст)ве его мло(с)ти в О(в)ручо(м) и (с)торожи тотъ позо(в) оказа(л) и оповеда(л) в рече и жалобе о(т)ца Федора (С)емановича, протопопы о(в)руцького де(р)жа(в)цы це(р)кви свети(х) правед(н)и(х) богов...³⁷ и ѿ(т)нятьє и взе(т)є до (с)тароства О(в)руц[ко]го мае(т)но(с)ти села Шоло(м)ко(в) с по(д)даними и зо (в)сими пожи(т)ками, до тоє це(р)кви з да(в)ных часо(в) належачие яко шире(и) все меновите по до(с)та(т)ку в то(м) по(з)ве описано и доложено е(с)т. За которы(м) // позвомъ оби-

³⁵ Кінець слова виправлено.

³⁶ Своє; спочатку було *моєе*, пізніше спереду дописали *с*, а літеру *м* не виправили на *в*.

³⁷ Кінець слова та наступне слово прочитати не вдалось.

юм сторона(м) рокъ ку праву стати о(з)на(є)ме(н) єсть на ро(ч)ки при(ш)лыє к(г)ро(д)ские кие(в)ские, которые припадуть сужоны и ѿ(т)правованы быти маю(т) року тепе(р) идучомъ, тисеча ше(ст)сотъ двято(м)³⁸, мца фе(в)раля, о(с)могана(д)ца(т)лого] дня на ме(с)тъцу звыкло(м) у Києве. И на то м да(л) се(с) мо(и) квити ку записа(н)ю до кни(г) за(м)ку его короле(в)ское мло(с)ти Житоми(р)ско(г)ло] по(д) печатю и (с) по(д)писо(м) руки мое.

Писа(н) ув О(в)ручо(м) року, мца и дня звы(ш) меновано[го]. Кото(р)є то ѿчеви(с)тоє со(з)на(н)є во(з)ного, вы(ш) помененого, и то(т) квити его до кни(г) за(м)ку г(с)дръ Житоми(р)ско(г)ло] принято и (в)писано єть³⁹.

12. Полож[ене] по(з)во(в) ѿ(т) его м(л).

пна Крако(в)ского по князя Корє(ц)кого.

Року 1609, мца фе(в)раля, 14 дня.

На вrade его короле(в)ское м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло] передо (м)ною, Яно(м) Ви(т)ролино(м) При(ш)ко(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), постанови(в)шисє ѿчеви(с)то, енера(л) во(з)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского шляхе(т)ни(и) Я(н) Толви(н)ски(и) ку записова(н)ю до (к)ни(г) со(з)на(л) и во(д)лу(г) то(г)ло] со(з)на(н)я свое(г)ло] квити по(д) печа(т)є [!] и съ по(д)писо(м) руки свое писани(и) тими словы пода(л).

Я, Ян То(л)вински(и), во(з)ны(и) енераль воево(д)ства Кие(в)ского, со(з)наваю си(м) квито(м) мои(м) ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дрьского Житоми(р)ского,

иж року тепе(р) идучого тисеча шєсо(т)сотъ [!] де(в)ято(г)ло] мца ге(н)вара два(д)цать второго дня, маючи я при себе сторону люде(и) добри(х) дво(х) шля(х)тич(о)в, пна Яна Зале(с)кого а пна Мыха(и)ла Во(л)ского положи(л) е(с)ми и (у) ворота у(т)кну(л) ме(с)ткие чуби(н)ские и воротному тамошному ѿповедалъ по(з)во(в) два, ѿди(н) к(г)ро(д)ски(и) ви(н)нички(и) на ро(ч)ки к(г)ро(д)ские винни(ц)кие в року тепере(ш)не(м), тисеча ше(ст)сотъ де(в)ято(м), мца ма(р)ца, третєго дня припадаючие ѿ грабежи по(д)даны(х) его мло(с)ти пна Крако(в)ского шу(л)жиньски(х) чере(з) уря(д)ника чуби(н)ского ниякого Аньдрея Рєчи(н)ского. А други(и) позо(в) зе(м)ски(и) винни(ц)ки(и) на роки зе(м)ские ви(н)ницкие в року тепере(ш)не(м) тисеча ше(ст)сть [!] де(в)ято(м) назавтрєє свята ры(м)ского Тьро(и)цы святоє припадаючие ѿ везе(н)є ты(х) же по(д)да-

46 ны(х) его м(л). пна Крако(в)ско(г)ло] // у ме(с)те Чубине в жалобе я(с)неве(л)мо(ж)ного пна его мло(с)ти княжати Януша Ѡ(з)стро(з)ского, ка(ш)тялена крако(в)ского по е(и) м(л). пню Аньну Хо(д)кевичо(в)ну, кне(ж)ну кне(ж)ну [!] Корє(ц)кую и по ма(л)жонька е(и) мло(с)ти княти⁴⁰ Яхима Корє(ц)кого в

³⁸ Помилка, слід читати *дєвято(м)*.

³⁹ Слід читати *єсть*.

⁴⁰ Помилка, треба *княжати*.

довоже(н)ю справедливо(с)ти по(д)даны(м) его мло(ст)и выше(и) поменены(м), яко у ты(х) по(з)ве(х) звы(ш) поменены(х) ѿбудъву(х) ся ре(ч) шире(и) ѿписана е(ст).

Писа(н) в Житомиру року тисеча ше(ст)сотъ де(в)ято(м), мѣца фе(в)раля, де(с)ято(г)ло] дня.

Которое (ж) то ѿчеви(с)тое со(з)на(н)е возно(г)ло] помененого, тс(т) кви(т) его до кни(г) за(м)ку г(с)дръ Житоми(р)ско(г)ло] принято и (в)писано е(ст).

13. Полож[енє] по(з)во(в) по пна
Ивана Ко(р)че(в)ско(г)ло] ѿ(т)
пна Яна Ко(р)че(в)ско(г)ло].

Року 1609, мѣца фе(в)раля, 15 дня.

На враде его корле(в)ское м(л). за(м)ку г(с)дръского передо (м)ною Яно(м) Витрелино(м) При(ш)ко(в)скимъ, по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)ски(м), ста(в)ши ѿчеви(с)то во(з)ны(и) енера(л) воєво(д)ст(в)а Кие(в)ского шляхетны(и) Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и) ку записа(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и то(г)ло] со(з)на(н)я свое(г)ло] кви(т) с печат(ю) и (с) по(д)писо(м) руки свое тыми словы пода(л):

Я, Василе(и) Со(с)ни(ц)ки(и), во(з)ны(и) енера(л) воєво(д)ства Кие(в)ского, со(з)наваю ты(м) мои(м) квитомъ ку записа(н)ю до кни(г) за(м)ку г(с)дръско(г)ло] Житоми(р)ского,

ижъ року тепе(р) идучого тисечаша [!] шесотъ февято(г)ло] ⁴¹ мѣца фе(в)раля, чет(т)вертъо(г)ло] на(д)ца(т) дня положи(л) е(с)ми по(з)во(в) ше(ст) кгро(д)ски(х) кие(в)ски(х) у замо(ч)ку пна Ивана Бо(г)дановича Ко(р)че(в)ского, где тепе(р) ме(ш)кае(т) у Ива(н)город(д)ку, у ворота за(м)ковыя в броне уткну(л) и челеди [!] за(м)ково(и) ѿповеда(л) е(с)ми, писаныя по само(г)ло] пна Ивана Ко(р)че(в)ского и по ма(л)жо(н)ку его мло(с)ти панюю Марушу Береже(ц)кою Ивановую Ко(р)че(в)скую в жалобе пна Яна Ко(р)че(в)ского: ѿди(н) позо(в) ѿ поселе(н)е двора кква(л)то(м) на (с)таву на ѿ(с)трове пна Яна Ко(р)че(в)ского и ѿ выби(т)е с поко(и)ного де(р)жа(н)я с того ѿ(с)трова и выби(т)е с по(л)про(б)ко(в) [?] кгру(н)то(в), на которо(м) фо(л)варо(к) зъбудоваль и ѿгорода поро(б)лено, по(д)даны(х) ѿсажоно; та(м) же ѿ выби(т)е кква(л)то(в)не с поко(и)но(г)ло] де(р)жа(н)я и ужива(н)я зъ язу по(д) дворо(м) а(л)бо замо(ч)ко(м); други(и) позе(в) [!] // ѿ ква(л)то(в)ное выби(т)е с поко(и)но(г)ло] де(р)жа(н)я и ужива(н)я с поля е(г)ло] дво(р)но(г)ло] на(д) потоко(м) Рогачо(в)ки в кгру(н)те Епа(н)чи(н)ско(м) и ѿ кква(л)то(в)ное поруба(н)е и попсова(н)е язо(в) и ко(ст)цо(в) на тро(х) ме(с)ца(х) на (с)таву пна Яна Ко(р)че(в)ского на ре(ч)це Поло(в)ни, выше(и) замо(ч)ку поменено(г)ло], и ѿ кква(л)то(в)ное выби(т)е с поко(и)но(г)ло] де(р)жа(н)я и ужива(н)я ты(х) язо(в) и ко(ст)цо(в): трети(и) позо(в) ѿ кква(л)то(в)ное впофра(н)е по(л) дво(р)ны(х) в то(м) же кгру(н)те на третем

⁴¹ Помилка, слід читати *девятого*.

ме(ст)цу по(д) дворо(м) пна Яна Ко(р)че(в)ско(г)ло], та(к) те(ж) ѿ выби(т)е с поко(и)но(г)ло] де(р)жа(н)я и ужива(н)я з огорода на ѿ(с)тро(в)ку, на то(м) ж поменено(м) ставу по(д) дворо(м) за гу(м)но(м) его селе(ц)ко(м) и ѿ кква(л)то(в)ное заложє(н)е це(р)кви на то(м) ѿ(с)тро(в)ку; а чет(т)ве(р)ты(и) позо(в) ѿ гребе(ж)и ро(з)ныя, ѿ гуси, ѿ поросята, ѿ ѿ(в)цы, ѿ вепри; пяты(и) позо(в) ѿ гребе(ж) сєна та(к) его дво(р)ного, яко и по(д)даны(х) его селе(ц)ки(х), и и(н)ши грабежи; шо(с)ти(и) позо(в) ѿ ная(з)дъ на село, на по(д)даны(х) и ѿ кква(л)то(в)ное нахоже(н)е на ко(р)чму, по выстрели в на(с) и по щєпа(н)е ѿко(и)ни(ц) ѿ гонє(н)є за по(д)даными и ѿ шкоды, за ты(м) походячие, ширє(и) тые по(з)ви сами в себе ѿ(б)мо(в)ляют) по до(с)та(т)ку всю ре(ч).

И зложо(н) єсть ро(к) ста(н)ю ѿбею(м) сторона(м) на [ро]ч(и)ки кгро(д)ски кие(в)ские припадаючие в року тепере(ш)нє(м) тисеча ше(т)сотъ де(в)ято(м) мѣца априля, пе(т)на(д)цатого дня в Києвє.

И на то (м) да(л) се(с) мо(и) кви(т) ку записа(н)ю до (к)ни(г) за(м)ку г(с)дръско(г)ло] Житоми(р)ско(г)ло] по(д) печат(ю) моею и с по(д)писо(м) вла(с)нє руки моеє. Писа(н) в Житомиру.

Которое (ж) то ѿчеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного, кви(т) его до кни(г) за(м)ку г(с)дръско(г)ло] Житоми(р)ско(г)ло] принято и (в)писано е(с)тъ.

14. Ѿповеданъ пна Ивана Ви(л)го(р)ско(г)ло]
на мєца(нъ) люба(р)товъски(х).

Року 1609, мѣца фе(в)раль, 24 днѣ

Писа(л) и при(с)ыла(л) до уряду его к(р). м(л). за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло] до мене, Григо(р)я Кочуро(в)ско(г)ло], на то(т) ча(с) наме(с)тъни(к) по(д)старс(с)тва Житоми(р)ско(г)ло] урожоны(и) пнѣ Ива(н) Вилиго(р)ски(и), жалуючи и ѿповедаючи на мєща(н) и по(д)даны(х) ве(л)мо(ж)ное єє м(л). пнєє А(н)н. з Ште(м)бе(р)кгу Ко(ст)чо(н)ки, воєводиное во(л)ы(н)ское на (и)мє Дзяна Све(н)ци(ц)ко(г)ло] // на Све(н)ци(ц)ко(г)ло], на во(и)та новомє(с)ко(г)ло] люба(р)то(в)ско(г)ло], на Кгре(с)кале(ц)ко(г)ло], во(и)та, и на Стани(с)лава Па(в)ловича писара, уря(д)нико(в) новомє(и)ски(х), люба(р)то(в)ски(х) яко при(н)ципало(в). а при ни(х) и на У(с)тима и сыно(в) его Лєся, Ивана и на и(н)ши(х) всѣ(х) помо(ч)нико(в) и(х), которы(х) во(и)тъ з ла(н)тво(и)то(м) и (с) писаре(мъ) и (з) тѣ (ми) менованы(ми) мєщаны имена и на(з)ви(с)ка ведают), ѿ то(м), и(ж), де(н) року тепере(ш)нє(г)ло], тисеча ше(ст)со(т) девятого м(с)ца ге(н)вара, пято(г)ло] дня, кгда, де(и), еха(л) пнѣ Вилиго(р)ски(и) чере(з) мє(с)то Луба(р)то(в), та(м) же до (г)ло]споди и до дому мєщанина люба(р)то(в)ско(г)ло] на (и)мє Са(в)кѣ у(с)тупи(л) на которую го(с)поду менованы(и) вои(т) з ла(н)тво(и)то(м) и писаре(м) яко при(н)ципалы дру(г)и(х) своих преречоны(х) и менованы(х) при(н)ципало(в) с помо(ч)ника(ми) и(х) многи(ми) з ро(з)ны(мъ) ѿру(ж)ємъ мо(ц)но кква(л)то(в)нє, бє(з) жа(д)но(г)ло] да(н)я причины на(с)ла(л); и которыє т при(н)ципаловє с помо(ч)ника(ми) свои(ми) вночи кква(л)ту завола(в)ши, дс

бы(в)ши и вломи(в)ши(с) до го(с)поды пна Ви(л)го(р)ско(г)о[о], та(м) же онаго яко человека споко(и)ного, никому ниче(г)о[о] ⁴² не ви(н)ного и о(в)ше(м) покое(м) и право(м) по(с)полити(м) обварованого, побили и поранили, та(к)же и (с)лу(г) его побили и поранили, и ты(м) самы(м) к(г)ва(л)то(в)нимъ и бе(з)пра(в)ни(м) учи(н)ко(м) поко(и) по(с)политы(х) зрушили, и ты(м) сами(м) о(к)оторы(и) к(г)ва(л)то(в)ны(и) учино(к) и о(н)а(и)ште на го(с)поду о(п)оведа(в)шисе и о(с)ве(д)чившисе, проси(л), аби тое о(п)оведа(н)е и жалоба его была до (к)ни(г) записана. При то(м) и о(п)рида(н)е во(з)ного на о(г)леда(н)е бою и ра(н) спосо(б)о(м), вы(ш)е(и) поменены(х) [!] стали(х), я (м) с пови(н)ности уряду своего его мло(с)ти пну Вилиго(р)скому на тую справу шляхе(т)ного Васи(л)я Со(с)ни(ц)кого, во(з)ного е(н)ерала, прида(л), которы(и), ста(в)ши о(ч)еви(с)те на (в)ряде е(г)о[о] короле(в)ское мло(с)ти передо (м)ною, вы(ш) поменени(м) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ского, зо(з)на(л) в тые слова,

ижъ року вы(ш) менованого м(с)ца ге(н)вара де(в)ято(г)о[о] дня виде(л) е(с)ми на е(г)о[о] мло(с)ти пну Ивану Ивану [!] Вилиго(р)скому рану на руце лево(и) вы(ш) пя(с)ти битую синевую ⁴³ киевую, а на твари спод(н)я губа на лево(и) стороны тятя [!], рана // кривавая и (с)пу(х)лая.

А у (с)луги его за(с) у Адама Ке(с)лако(в)ского виде(л) е(с)ми о(д)ну рану [!] в голове кривавую, тятую, а другую рану на право(и) руце, ниже(и) пя(с)ти пу(х)лую, барзо синую битую.

Которы(и) бо(и), рани е(г)о[о] м(л) па(н) Ви(л)го(р)ски(и) мени(л) быти сталие за к(г)ва(л)то(в)ны(м) на(и)с(т)ье(м) [!] чере(з) ме(ш)ща(н) люба(р)то(в)ски(х), то е[с]т(л)я ля(н)тво(и)та, во(и)та и писара, уря(д)нико(в) ме(ст)ски(х), за (в)ла(с)ны(м) и(х) яко при(н)ципало(в) на(с)ла(н)емъ, У(с)тыма и сино(в) его, Леся, Ивана и и(н)ши(х) многи(х) помо(ч)никовъ и(х), и(м) ле(п)е(и) ведомы(х) на вла(с)но(и) го(с)поде его мло(с)ти но(с)ны(м) и не(п)ри(с)то(и)ны(м) о(б)ычае(м).

Которое о(п)оведа(н)е и со(з)на(н)е во(з)ного для памяти до кни(г) е(с)ть записано.

15. Со(з)нанье во(з)ного в справе пнее Сы(н)к(г)уровое
з пно(м) Ко(р)кошкою.

Року 1609, м(с)ца фев(р)аля, 16 дня.

На в(р)яде его к(р) мло(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского передо (м)ною, Григо(р)е(м) Кочуровски(м), наме(с)нико(м) ⁴⁴ по(д)староства Житоми(р)ского ⁴⁵, по(с)тановивъшисе о(ч)еви(с)то, во(з)ны(и) е(н)ера(л) воево(д)ства Киевского шляхе(т)ны(и) Ива(н) Щение(в)ски(и) ку записанью до кни(г), со(з)на(л) и того со(з)нанья

⁴² Слово вписано сверху.

⁴³ Помилка, треба синюю.

⁴⁴ Слово дописане сверху.

⁴⁵ Закінчення -ого виправлено.

уридъ року и вломи(в)ши(с) до го(с)поды пна Ви(л)го(р)ско(г)о[о], та(м) же онаго яко человека споко(и)ного, никому ниче(г)о[о] ⁴² не ви(н)ного и о(в)ше(м) покое(м) и право(м) по(с)полити(м) обварованого, побили и поранили, та(к)же и (с)лу(г) его побили и поранили, и ты(м) самы(м) к(г)ва(л)то(в)нимъ и бе(з)пра(в)ни(м) учи(н)ко(м) поко(и) по(с)политы(х) зрушили, и ты(м) сами(м) о(к)оторы(и) к(г)ва(л)то(в)ны(и) учино(к) и о(н)а(и)ште на го(с)поду о(п)оведа(в)шисе и о(с)ве(д)чившисе, проси(л), аби тое о(п)оведа(н)е и жалоба его была до (к)ни(г) записана. При то(м) и о(п)рида(н)е во(з)ного на о(г)леда(н)е бою и ра(н) спосо(б)о(м), вы(ш)е(и) поменены(х) [!] стали(х), я (м) с пови(н)ности уряду своего его мло(с)ти пну Вилиго(р)скому на тую справу шляхе(т)ного Васи(л)я Со(с)ни(ц)кого, во(з)ного е(н)ерала, прида(л), которы(и), ста(в)ши о(ч)еви(с)те на (в)ряде е(г)о[о] короле(в)ское мло(с)ти передо (м)ною, вы(ш) поменени(м) наме(ст)нико(м) по(д)старо(с)тва Житоми(р)ского, зо(з)на(л) в тые слова,

ижъ року вы(ш) менованого м(с)ца ге(н)вара де(в)ято(г)о[о] дня виде(л) е(с)ми на е(г)о[о] мло(с)ти пну Ивану Ивану [!] Вилиго(р)скому рану на руце лево(и) вы(ш) пя(с)ти битую синевую ⁴³ киевую, а на твари спод(н)я губа на лево(и) стороны тятя [!], рана // кривавая и (с)пу(х)лая.

А у (с)луги его за(с) у Адама Ке(с)лако(в)ского виде(л) е(с)ми о(д)ну рану [!] в голове кривавую, тятую, а другую рану на право(и) руце, ниже(и) пя(с)ти пу(х)лую, барзо синую битую.

Которы(и) бо(и), рани е(г)о[о] м(л) па(н) Ви(л)го(р)ски(и) мени(л) быти сталие за к(г)ва(л)то(в)ны(м) на(и)с(т)ье(м) [!] чере(з) ме(ш)ща(н) люба(р)то(в)ски(х), то е[с]т(л)я ля(н)тво(и)та, во(и)та и писара, уря(д)нико(в) ме(ст)ски(х), за (в)ла(с)ны(м) и(х) яко при(н)ципало(в) на(с)ла(н)емъ, У(с)тыма и сино(в) его, Леся, Ивана и и(н)ши(х) многи(х) помо(ч)никовъ и(х), и(м) ле(п)е(и) ведомы(х) на вла(с)но(и) го(с)поде его мло(с)ти но(с)ны(м) и не(п)ри(с)то(и)ны(м) о(б)ычае(м).

Которое о(п)оведа(н)е и со(з)на(н)е во(з)ного для памяти до кни(г) е(с)ть записано.

своего кви(т) по(д)печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки своее, писаны(и) тыми словы, подаль:

Я, Ива(н) Жданови(ч) Щение(в)ски(и), во(з)ны(и) воево(д)тва [!] Кие(в)-ского, зе(з)нава(м) на то(м) мои(м) квите мое(м) [!] ку записова(н)ю до кни(г) за(м)ку его к(р). мло(с)ти Житоми(р)ско(г)[о],

и(ж) року тепере(ш)него тисеча ше(ст)соть де(в)ятого мца фе(в)раля пято(г)[о]надѣца(т) дня, будучи мне на (с)праве и по(т)ребе пан(е)и Ранни Чубасое Романовое Сы(н)кгуровое, а то есть на пода(н)е добръ ѿ(т) пна Ѡфанаса Ко(р)-ко(ш)ки, меновите, и(ж) пнь Ѡфана(с) Ко(р)ко(ш)ка меновано(и) пане(и) Сы(н)кгурово(и) застави(л) по(д)даного свого Филона Ла(г)виновича и сели(ш)ще Дзуко(в)ское зо (в)сими // кгру(н)тами и повн(н)но[с]тями в пе(в)но(и) суме у два(д)ца(ти) копа(х) гроше(и) лито(в)ски(х) ѿ(д) року пе(в)ного в року тепере(ш)не(м) ше(т)соть де(в)ятого, ѿ(т) запусто(в) велики(х) мясны(х) руски(х) а(ж) до таково(г)[о] року запусто(в) велики(х), которы(и) маю(т) быти в року при(ш)ло(м) тисеча ше(т)соть де(в)ятого(м).

Которая за(с)тава меновите на ли(с)те за(с)та(в)но(м) есть по до(с)та(т)ку написано и доложено, яко (ж) на то(т) ча(с) па(н) Афанащ Ко(р)кошка чере(з) мене, Ивана, возного, пане(и) Сы(н)кгурово(и) ѿного по(д)даного зо (в)си(м) на (в)се пода(л) и (в) споко(и)ное де(р)жане по(с)тупи(л).

И на то даю то(т) мо(и) кви(т) с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки моее.

Писа(н) у Житомиру року ше(ст)соть де(в)ятого(г)[о], дня вы(ш) менованого.

Которое (ж) то ѿчеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)но(г)[о], кви(т) его до (к)ни(г) за(м)ку г(с)дрьско(г)[о] Житоми(р)ского принято и (в)писано е(ст).

16. Ѡповеда(н)е пана Яна Соколо(в)ского
на пна Ворону.

Року 1609, м(с)ца фе(в)ра(ля), 15 дня.

Писа(л) и присыла(л) до уряду е(г)[о] крлвско(и) мило(с)ти за(м)ку Житоми(р)ского до мене, Яна Ви(т)релина При(ш)ковского, по(д)старо(с)те(г)[о] и де(р)жавци житоми(р)ского, урожоны(и) его мило(ст) па(н) Я(н) Соколо(в)-ски(и), ѿповедаючи и про(с)тестуючи [!] на урожного его мло(с)ти пна Але(к)-са(н)дра Воронича и ма(л)жо(н)ку его м(л)сти пную Ѡ(в)до(т)ю Неведа(н)ку Ѡлыча(н)ку ѿ то(м),

и(ж) и(х) мило(с)ты, не по(м)нечи ничо(г)[о] на доброво(л)ны(и) ли(с)ть-запи(с) сво(и), на пять тисече(и) золоты(х) по(л)ски(х) до(л)гу, позычаного по-мененому его м(л)ст) пну Соколо(в)скому даного, в которо(и) суме пнезе(и) мае(т)-ности свое село Шу(м)ско и волицу Шу(м)скую, та(к)же волицу на(д) рудни-ками и волицу Железня(к), рудню з рудою и зо (в)си(м) начи(н)емъ, до тое руд-нѣ належачо(м), по(д) Шумьскомъ, рокомъ пе(в)ны(м) за(с)тави(в)ши и заве(д)-ши межи и(н)шими коңдициями того запису своего варовал, и то, и(ж) е(с)лы бы за де(р)жа(н)я его мло(ст)и пна Соколо(в)ского якоя [!] кривда, переказанымъ

педиме(нт) ѿ(т) яки(х) ко(л)векъ ѿсобъ в то(е) мае(т)но(с)ти деяло, (и) боронити и заступовати, ку тому и са(м) з // особы своее та(к)же ни его вступу мощи и вла(д)зы и(м) педиме(н)ту в люде(х), в кгру(н)техъ⁴⁶ и пожи(т)ка(х) вшеляки(х) ты(х) мае(т)носте(и) чинити мени(л), а то по(д) за(к)ладо(м) пяти тисече(и) зо-лоты(х) по(л)ски(х) и по(д) всими вару(н)ками, в томъ записе написанными, яко ѿ то(м) шире(и) то(т) запи(с), де(и), в себе замыкае(т), до которого его м(л). пнь Соколо(в)ски(и) во (в)се(м) реферуе(т).

Которого запису свое(г)[о] его мло(ст) пнь Вороничъ и ма(л)жо(н)ка его его [!] мло(ст)и, пропо(м)не(в)ши, мало на то(м) маючи, же пере(д) ты(м) в року про(ш)ло(м), тисеча ше(ст)соть ѿ(с)мо(м), кгва(л)то(в)не по(д)даного на (и)ме Ѡни(с)ко, заведеного и (за)ста(в)ле(но)го з села Волицы, по(и)ма(в)ши до то(г)[о] часу у себе у везе(н)ю мати але ино сеча(с), в року теперешнемъ, тисеча ше(ст)соть девято(г)[о] [!], мца ге(н)вара, третьего дня, не по(м)нечи запи(с) сво(и), которымъ ся ѿ вшеляки(и) поко(и) и имъпедиме(нт) записали, кгва(л)то(в)не и бе(з)пра(в)не на(с)ла(в)ши на село Шу(м)ско, ѿ(т) и(х) мло(с)ти в за(с)таве маючое, слу(г) и по(д)даны(х) свои(х) з ме(с)те(ч)ка Трояно(в)ки, которы(х) и(х) мло(ст) сами имена знаю(т) и ведаю(т), та(м) же по(д)даную его м(л)т) пна Со(о)коло(в)ско(г)[о], а жону преречоно(г)[о] Ѡни(с)ка, по(и)ма(в)ши з дво(и)ма дете(и) и зо (в)сею мае(т)но(с)тю ее, то е(ст) з дво(и)ма волами и з ѿдною яловицею и з и(н)шими речами рухомыми за(б)равъши, до мае(т)ности своее, до ме(с)те(ч)ка Трояно(в)ки ѿ(т)провалили.

Того жъ року тисеча ше(т)со(т) девято(г)[о] мца и дня вышъ ѿписаного на (д)ругую мае(т)но(с)ть село-волицу Желе(з)някъ, которое та(к) в за(с)таве ѿ(т) преречоны(х) ѿсобъ мае(т), на(с)ла(в)ши слу(г) и по(д)даны(х) [!] свои(х) с Троя-но(в)ки, на кгру(н)т) тамо(ш)ни(и) де(р)жавы его м(л)т) пна Соколо(в)ского, та(м) же две сты(р)те [!] сѣна вла(с)но(г)[о] его м(л)т) пна Соколо(в)ского на кор(н)е спалити ро(с)каза(л), и ты(м) сами(м) шкоду и переказ ув ужива(н)ю его м(л)ст) пну Соколо(в)скому учинили.

Которы(м) // кгва(л)то(в)ны(м) и бе(з)п(р)а(в)ны(м) по(с)тупько(м) свои(м) и за наруше(н)емъ запису своего в заруку те [!] пяти тисече(и) золоты(х) по(л)-скихъ и (в) заплаче(н)е шко(д) на голое рече(н)е слова его м(л)ст) пна Яяна [!] Соколо(в)ского попали.

Ѡ(ш)то его м(л)ст) пнь Соколо(в)ски(и) ѿферова(л) зъ и(х) мило(с)тями пра(в)не чинити, и проси(л), абы то было до кни(г) записано, што е(ст) записано.

⁴⁶ Слід кгру(н)техъ.

17. *Оповеданъе того (ж) пана Яна Соколо(в)ско(г)ло*
на то(г)ло жъ пна Але(к)са(н)дру Ворону
и на ма(л)жо(н)ку его.

Року 1609, мѣ(а) фе(в)раля, 17 дня.

Писа(л) и присыла(л) до уряду его короле(в)ское мило(с)ти за(м)ку Жи-
томи(р)ского до мене, Яна Витрелина Пришъко(в)ского, по(д)старо(с)тего и
де(р)жа(в)цы житомі(р)ского, жалуючи и оповедаючи его мило(с)ти пнъ Янъ
Соколо(в)ски(и) на пана Алекса(н)дра Воронича и на ма(л)жо(н)ку его мило(с)ти
пнюю О(в)до(т)ю, прозываемую Невида(н)ну !! Олыча(н)ку Алекса(н)дровую
Вороничовую о то,

ижъ они в року про(ш)ло(м), тисеча ше(ст)со(т) о(с)мо(м), м(с)ца ге(н)вара,
шо(с)того дня, за(с)тави(в)ши ему роко(м) пе(в)ны(м) мае(т)но(с)ти своее, в по-
вете Житоми(р)ско(м) та(к) [ле] жачие, на(з)ваные села Шу(м)ско и волицу по(д)
Шу(м)ско(м), та(к)же волицу по(д) Шу(м)ско(м), та(к) же волицу Желе(з)ня(к)
и волицу на(д) рудниками зо (в)сими пожи(т)ками и принале(ж)но(с)тями,
та(к) же и з рудою, в то(и) мае(т)ности по(д) Шу(м)ско(м) лежакою, которую
руду во(д)лугъ запису своего голо(в)ного пну Соколо(в)скому зо (в)симв
начи(н)емъ до робе(н)я спосо(б)ны(м), до(с)конале направи(в)ши, до ужи-
ва(н)я подати обликговали(с), которое направи 47 и пода(н)я тое руды зо
(в)сѣмъ на (в)се во(д)лу(г) обликгу ихъ м(л)ти ажъ до сего часу исчекива(л),
нижли ихъ м(лт), ничо(г)ло не дбаючи на запи(с) сво(и), в которо(м) а(ч) ко(л)-
ве(к) // поменили, якобы тую ру(д)ню в моцъ в де(р)жанъе пну Соколо(в)скому
подати мелн, одна(к) самую ре(ч)ю и(с)тотною ажъ и до се(г)ло часу на пра(в)-
ноз до(с)тато(ч)не и зо (в)сѣмъ начи(н)емъ, до робе(н)я желъзе потребнымъ, не
подали и подати не хочуть.

За которы(м) недосы(т) учине(н)емъ в заруку пяти тисече(и) золоты(х) по(л)-
ски(х) в нагороженъе шко(д), которы(х) себе менн(т) бити пнъ Соколо(в)ски(и) 48
неужива(н)ю тору на пят(с)отъ золоты(х) по(л)ски(х) платити е(г)ло мило(с)ти
пну Соколо(в)скому попали, оферуючи зъ и(х) мло(с)тями, о тое все пра(в)не
чинити.

И проси(л) пнъ Соколо(в)ски(и), абы тая жалоба и оповеда(н)е его было до
кни(г) записано, што е(с)ти записано.

18. *Оповеда(н)е[ε] того (ж) пна Соколо(в)ско(г)ло*
на пна Олизара.

Року 1609, мѣ(а) фе(в)ряля[!], 17 дня.

Писа(л) и присыла(л) до уряду его к(в). м(л)ти за(м)ку Житоми(р)ско(г)ло
до мене, Яна Витрелина Приш(ш)ко(в)ско о, по(д)старосте(г)ло и де(р)жавцы

47 Друга літера а невиразна.

48 Помилка, потрібно Соколо(в)ски(и).

житоме(р)ского, урожоны(и) его м(лт) пнъ Я(н) Соколо(в)ски(и), оповедаючи
и проте(с)туючи на урожного его м(л)ти пна Адама Олизара Во(л)чкевича о
то(м),

ижъ его м(лт), не по(м)нечи ничего на доброво(л)ны(и) ли(ст)-запи(с) сво(и)
на чотыри тисечи золоты(х) по(л)ски(х) до(л)гу, позычаного помененому, его
м(л)ти пну Соколо(в)скому дано(г)ло.

В которо(и) сумѣ пинезе(и) мае(т)ность свою село Волосо(в) и волицу Ха-
рытоно(в)ку, роко(м) пе(в)ны(м) за(с)та(ви)вши и заве(д)ши, межи и(н)шими
ко(н)диция(м)и то(г)ло запису свое(г)ло варова(л).

Тожъ, е(с)ли бы за де(р)жа(н)я его м(лт)и пна Соколо(в)ско(г)ло яка
кры(в)да переказанымъ педиме(нт) о(т) яки(х) ко(л)ве(к) о(с)о(б) в то(м) мае(т)-
но(с)ти дѣяла, борони(т) и за(с)тупова(т) ку тому и са(м) з особы своее, та(к)же
50 // нияко(г)ло вступу, моци и (в)ладзы, чимъ педиме(т) !! в люде(х), в кгру(н)-
те(х) и пожи(т)ка(х) вшеляки(х) в ты(х) мае(т)но(с)те(и) чинити не ме(л), а то
по(д) закладо(м) чотыро(х) тисече(и) золоты(х) по(л)ски(х) и по(д) ссими !!
вару(н)ками, в то(м) записе написаны(м), яко о то(м) шире(и) то(т) запи(с)
речь в себе замыкае(т), до которо(г)ло и(х) м(лт) во (в)сѣмъ реферует(т).

Которо(г)ло запису свое(г)ло его м(лт) пнъ Олиза(р), пропо(м)не(в)ши,
та(к) року про(ш)лого, тисеча ше(ст)со(т) о(с)мого, яко те(ж) и тепере(ш)него.

тисеча ше(ст)со(т) де(в)ятого, ро(з)ны(х) дне(и) и мѣ(и), насылаючи уря(д)-
ника своего коростеше(в)ского Кгрыбо(в)ского з бояры и (с)тре(л)цами своими
коро(с)тешовскими на кгрунъте в пушъчу Харьтоно(в)скую, ро(з)маитые кри-
(в)ды и грабежи чинити ро(с)каза(л), то е(ст) меновите, кгда его м(лт) пнъ
Соколо(в)ски(и) на (с)вою потребу дво(р)ную вла(с)ную до лесо(в) свои(х) вла(с)-
ны(х) харитоно(в)ски(х) посылал и та(м) же челя(д) дво(р)ную, поменены(и)
урадъни(к) коро(с)тешо(в)ски(и) из стре(л)цами коро(с)тешо(в)скими побили
и коне(и) у ны(х) кгвал(т)овне и бе(з)пра(в)не трыдцатеро вла(с)ны(х) его
м(л)ти пна Соколо(в)ского дво(р)ны(х) ро(з)ное ше(р)сти по(г)рабили, которые
кошътовали золоты(х) по(л)ски(х) триста, хомуто(в) три(д)ца(т) з дугами и з
во(ж)ками, ко(ш)товали золоты(х) по(л)ски(х) пе(т)на(д)ца(т), соки(р) тры-
(д)ца(т), ко(ш)товали десе(т) золоты(х) по(л)ски(х), возу(в) три(д)ца(т), ко(ш)-
товали золоты(х) ше(ст)на(д)цетъ по(л)ски(х).

А то боронечи споко(и)но де(р)жа(н)я и ужива(н)я кгру(н)ту и пуци Харь-
товъскую 49, за которы(м) по(с)тупько(м) свои(м) и за наруше(н)емъ запису своего
в заруку чотыро(х) тисече(и) золоты(х) польски(х) и (в) плаче(н)е шко(д) на
голое реченъе слова е(г)ло м(лт) пна Яна Соколо(в)ско(г)ло попол 50.

И проси(л) его м(л). пнъ Соколовъски(и), абы тое оповеда(н)е его было
50 зв. до книгъ записано, што есть записано. //

49 Помилка, потрібно Харьтоновъскую.

50 Очевидно, слід читати погал.

19. Положе(н)е по(з)во(в) ω(т) п̃на Ке(р)дыша
по п̃на Немирича.

Року 1609, м̃ца фе(в)ра(ля), 17 дня.

На вряде его к(р). м(лт) за(м)ку г̃(с)др̃[ско(г)] Житоми(р)ского передо (м)ною, Яно(м) Витрелино(м) При(ш)ко(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоми(р)-скимъ, по(с)танови(в)шисе ωчеви(с)то енера(л) во(з)ны(и) в[о]ево(д)ства Кие(в)-ского шляхе(т)ны(и) Василе(и) Со(с)ныцьки(и) ку записова(н)ю до кни(г) со(з)на(л) и во(д)лугъ то(г)[о] со(з)на(н)я свое(г)[о] кви(т) с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки своее, писа(н) в тые слова, пода(л):

Я, Васыле(и) Со(с)ни(ц)ки(и), во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)ско(г)[о], со(з)наваю ты(м) мон(м) кви(т)о(м) ку записова(н)ю до (к)ни(г) г̃(с)др̃ски(х) житоми(р)ски(х),

и(ж) року тепере(ш)него, тисеча ше(ст)сотъ де(в)то(г)[о], м̃ца фе(в)ряля, пято(г)[о]на(д)ца(т) дня положило(м) у све(т)лицы на (с)толи у Че(р)нехове и само(и) п̃не Немиричово(и) указа(л) позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) с по(д)писо(м) руки писара зе(м)ско(г)[о] кие(в)ского по и(х) м̃(лт) п̃нею Марушу Хребтови(ч)ну Ан̃дрееву(ю) Немирычовую и по сина ее м̃(лт) п̃на Стефана Немирыча яко дедича ме(с)та Че(р)нехова и А(н)дреева.

Которы(и) позо(в) писаны(и) в жалобе п̃на Ивана Ко(р)дыша по и(х) м(л). а то ωтрехова(н)е мае(т)но(с)тя(х) свои(х), ни (в) дому свое(м) переде(р)живаные и вывола(н)ые с па(н)ствъ его к(р). м(лт) Я(д)викги Сокоро(в)ны, ма(л)жо(н)ки Кон̃драта Хребтовича з Бочурина, ω чо(м) шире(и) то(т) позо(в) в себе всу жалобу повода меновано(г)[о] ωписуе(т).

За которы(м) по(з)во(мъ) и ро(к) ста(н)ю на (т)рыбунале короно(м) любе(л)ско(м) в року тисеча ше(ст)сотъ девято(м) в о(т)правова(н)ю спра(в) воево(д)ства Бра(с)ла(в)ско(г)[о], кгда по то(м) воево(д)стве ко(н)се(р)ваты воево(д)ства Кие(в)ско(г)[о] припадуть и ω(т)правованы будутъ становитисе, зложило(м).

Того (ж) року вы(ш) меновано(г)[о] и дня пято(г)[о]на(д)ца(т) м̃(с)ца фе(в)раля далє(м) ωчеви(с)те в руки самому в м̃сте Че(р)нехове в дому его м(л). п̃на Стефану [!] Немирыча позо(в) зе(м)ски(и) кие(в)ски(и) его м̃лсти п̃ну Ко(н)драту Хребтовичу Бочуры(н)скому // в жалобе то(г)[о] жъ пана Ивана Ко(р)дыша.

А то та(к) же ω перехова(н)е и ме(ш)ка(н)е споко(и)ное ма(л)жо(н)ки своее Я(д)викги Сокоро(в)ны яко банитьки с пово(д)ства п̃на Ивана Ко(р)дыша, ω чо(м) то[и] позо(в) писаны(и) по его м̃лсти шире(и) в сю ре(ч) и жалобу в себе ωписуе(т).

За которы(м) по(з)во(м) ро(к) ста(н)ю ω(т)поведат его м̃(лт) п̃ну Хре(б)товичу зложило(м) на то(м) же воево(д)стве Бра(с)ла(в)ско(м) в року тепере(ш)-

не(м), тисеча ше(ст)со(т) девято(м), в Люблине ω(т)правова(т) маючо(м), межи ко(н)се(р)витыми воево(д)ства Кие(в)ско(г)[о].

На то (м) да(л) то(т) мо(и) кви(т) с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки моее вла(с)ное ку записова(н)ю до кни(г) г̃др̃ски(х) житоми(р)ски(х).

Писа(н) в Житомиру року тисеча ше(ст)со(т) девято(г)[о], м̃ца фе(в)рал(я), шо(с)то(г)[о]на(д)ца(т)[ого] дня.

Которое то ωчеви(с)тое со(з)на(н)е во(з)ного при кви(т)е его учиненое, до кни(г) г̃др̃ски(х) житоми(р)ски(х) естъ списано.

Ле(ч), и(ж) за живота єе при(и)ти не мо(г)лъ, тепе(р) за ужы(т)є(м) поменєно-
(г)ло] его м(л). пана Мо(с)ченицкого во(д)лугъ запису, оному служачого, маючи
я при себе шляхту (пана Яна Кгу(т)ковско(г)ло] и пана Але(к)са(н)дра Кги-
зи(ц)кого), при бы(т)ности самого его м(л). пана Мо(с)ченицкого в то(и) має(т)-
ности в то(м) же року, вы(ш) поменєны(м), м(с)ца декабра, ше(ст)на(д)цато(г)ло]
дня, которо(г)ло] с пови(н)ности уряду своего в нюю и во вси пожы(т)ки, з не(и)
приходячыє, увеза(л), де(р)жачы(м) учыни(л) и до ре(л)но(и) посєсыє(и) и спо-
ко(и)ного де(р)жання и ужываня пода(л) и заве(л).

Которого поданя мне, возно(му), ани его м(л). пну Мо(с)чени(ц)кому ни(х)то
не борони(л), ани з жа(д)ны(м) право(м) не о(д)зыва(л).

И на то (м) да(л) тоє мое сознание с по(д)писо(м) руки мое(и) вла(с)но(и),
што є(ст) и до кни(г) записано.

9. *Облята привилею о(д) его ко(р). м(л).
на старо(с)тво Жытоме(р)ское
ве(л)мо(ж)но(му) его м(л).
пну Тышкевичовы служачи(и).*

*Року божого нароженя
тисєча ше(ст)сотъ сорокъ девятого,
м(с)ца декабра, два(д)цатъ четвє(р)того дня.*

На вряде кгро(д)ски(м) в за(м)ку его ко(р). м(л). Жытоме(р)ско(м) передъ
нами Те(ф)доромъ Сєстрє(н)цовичє(м) Гуменни(ц)ки(м) яко субделєкгато(м) о(т)
ве(л)можно(г)ло] его м(л). пана Кры(ш)тофа Ты(ш)кевича, старо(с)ты Жыто-
ме(р)ско(г)ло], до при(н)я(т)я ниже(и) меновано(и) справы засажоны(м) и субде-
лектова(н)ным и Яно(м) Ча(и)ко(в)ски(м), по(д)старо(с)ты(м) жытоме(р)ски(м),
становши о(ч)єви(с)то, урожоны(и) его мл. па(н) Стефа(н) Высо(ц)ки(и), слуга
ве(л)мо(ж)но(г)ло] его мл. пана Кры(ш)тофа Ты(ш)кевича, жытоме(р)ско(г)ло]
иж [!] старо(с)ты, пода(л) перо [!] облята(м), привилє(и) о(д) на(и)я(с)нє(и)-
шо(г)ло] ко(р). его мл. Яна Казимира ве(л)мо(ж)но(му) его мл. пану Крышто-
фови Тышкевичови, по(д)чашо(му) кие(в)ско(му), на (с)таро(с)тво Жытоме(р)ское
зо всими принале(ж)ностя(ми) дапу⁴ и служачы(и), о чы(м) ширє(и)
євнутрь то(т) привилє(и) рє(ч) в себе має(т). Которо(г)ло] подавши, проси(л),
а былъ⁵ прыняты(и) и до кни(г) вписаны(и).

А такъ мы, уря(д), о(н)о(г)ло] при(и)муючи, чытали єсмо, которы(и) такъ сє
в себе писмомъ польски(м) писаны(и) маєтъ⁶. //

⁴ Польск. *даніл*.

⁵ *Абы былъ*.

⁶ Далі акт продовжуєтьсє аж до кінця польською мовою.

10. *Посєсыя во(д)лугъ привилєя его ко(р). м(л). ве(л)мо(ж)ному
его м(л). пану старо(с)тє житомє(р)скому.*

*Року божого нароженя
тисєча ше(ст)со(т) сорокъ девятого,
м(с)ца декабра, два(д)ца(т) четвє(р)того дня.*

На вряде кгро(д)ско(м), в за(м)ку его ко(р). м(л). Жытоме(р)ско(м), передо
(м)нюю, Яно(м) Ча(и)ковски(м), по(д)старости(м) жытоме(р)ски(м), становши
о(ч)єви(с)то, возны(и) єнера(л) воєво(д)ства Киевско(г)ло] шляхє(т)ны(и) Антьо-
ни(и) Трубе(л)ски(и), для записаня до кни(г) нинєшнихъ кгро(д)скихъ жы-
томе(р)скихъ явне и доброво(л)не сознание свое учыни(л) тыми словы:

ижъ о(н) року тепере(ш)него, тисєча ше(ст)со(т) сорокъ девятого, м(с)ца де-
кабра, че(т)вє(р)того дня, маючи при себе двохъ шляхтичєвъ, веры го(д)ны(х),
шляхє(т)ны(х) пано(в) Яна Зубрыцкого и Але(к)са(н)дра Серебры(н)ского, за
жаданє(м) урожоного его м(л). пана Стефана Высоцкого, слугы ве(л)можного
его м(л). пана Кры(ш)тофа Тышъкевича⁷, старосты жытоме(р)ского, бы(л) тутъ,
в ме(с)тє его ко(р). м(л). Жытоме(р)у и в села(х) всихъ, до старо(с)тва Жыто-
ме(р)ского належачы(х), где за указанє(м) привилєю о(д) его ко(р). м(л). през

поменого⁸ урожоного пана Высоцького ве(л)мо(ж)ному его м(л). пну Крышто-
фови Тышкевичови, по(д)чашо(му) кие(в)ско(му), на старо(с)тво Жытоме(р)-
ское зо всими сєлами и принале(ж)но(с)тя(ми) даного и служачо(г)ло]. Во(д)лугъ
которого привилєю, о(д) ко(р). его м(л). Яна Казимира выдано(г)ло], о(н),
возны(и), зобра(в)ши до громады во(и)то(в), бу(р)мистро(в), ра(и)цовъ и вси(х)
ме(с)ча(н) и по(с)по(л)ство жытоме(р)ское, оны(м) о новы(м) пан(ом)⁹ ихъ ве(л)-
мо(ж)ны(м), его м(л). пану Крыштофу Ти(ш)кевичу, старо(с)тє жытоме(р)ско(м),
публицє оповєднєвши, по(с)луше(н)ство вшєлякое абы ю(ж) о(д) то(г)ло] часу

8 зв. ве(л)мо(ж)но(му) его м(л). пну Кры(ш)тофови // Кры(ш)тофови Тышъкевичови,
яко пану и старо(с)тє своему Жытоме(р)скому, по(л)нили и о(д)давали, и(м)
прыказа(л); и менованое ме(с)то туто(ш)ное Жытоме(р) зо всими лю(д)ми,
кгру(н)тами, полями, сєножаты(ми), борами, лесами, пу(с)чами, реками, ста-
вами, млына(ми) и и(х) вымєльками, ру(д)нями и зо всими о(к)оли(ч)ностями и
принале(ж)ностя(ми), яко здавна то(т) кгрунтъ в свои(х) о(к)оли(ч)ностя(х) и
граница(х) сє має(т) и заверає(т), та(к)же и сє(л)а], до то(г)ло] ме(с)та Жытоме-
ра належачыє, менови(то) Пси(с)чєвъ, Станишовка, Язы(н)ка, Верєсы, Вацко(в),
Барашо(в)ка и слобо(д)ка, названая Ка(р)бовка, зо всими и(х) о(к)оли(ч)ностя-
(ми), урочы(с)чами и прозвискami в ре(л)ную и споко(и)ную по(с)сєсыю ве(л)-
мо(ж)но(му) его м(л). пану Крышътофови Тышъкевичови, старо(с)тє житомє(р)-
скому, пода(л).

Которое то посєсыє(и) та(к) ту(т), в ме(с)тє его ко(р). м(л). Жытомеру, яко
и в села(х) вы(ш) рєчоны(х), ни(х)то ве(л)мо(ж)ному его м(л). пану Кры(ш)-
тофови Ти(ш)кевичови, старо(с)тє жытоме(р)скому, не борони(л) и жа(д)ны(м)
и(н)шы(м) право(м) и привилєє(м) не о(д)зыва(л)сє. И о(в)ше(м) та(к) ме(с)чанє
жытоме(р)ские, яко и на села(х) по(д)даные вси во все(м) ве(л)мо(ж)но(му) его

⁷ Літеру є попсовано.

⁸ Очевидно, треба поменєного.

⁹ Кінець слова залито чорнилom.

м(л). пану Кры(ш)тофови Ти(ш)кевичови, старо(с)те житоме(р)скому, по(с)лу(ш)-ни зо(с)та(в)ши, по(д)да(н)ство о(д)правова(т) почели.

А такъ менованы(и) возны(и), зо(с)тави(в)ши в споко(и)но(и) посесые(и) ве(л)мо(ж)но(г)ло] его м(л). пана Кры(ш)тофа Тышкевича, старо(с)ту житоме(р)-ского, о то(м) сознане свое таковое учыни(в)ши, проси(л), абы было до кни(г) принято и записано, што отрымалъ.

11. Посесыя в село Кусти(н)
его м(л). пану Служы(н)ско(му).

Року божого нароженя
тисеча ше(ст)со(т) сорокъ девятого,
мца декабра, два(д)цат(т) о(с)мого дня.

На вряде кгро(д)ско(м), в за(м)ку его ко(р). м(л). Житоме(р)ско(м), передо (м)ною, Яномъ Ча(и)ковски(м), по(д)старости(м) житоме(р)ски(м), становши очеви(с)то, возны(и) енераль воево(д)ства Киевского, шляхетны(и) Анътоне(и) Трубельски(и) для записана до кни(г) нинешни(х) кгро(д)скихъ житоме(р)скихъ явне, ясне и добровольне созналъ в тые слова:

ижъ онъ в року нинешнимъ тисеча ше(ст)сотъ сорокъ девъятомъ мца нояб-ра два(д)цать о(с)мого дня, маючи при себе сторону двоухъ шля(х)тичовъ // шляхътичовъ вере го(д)ныхъ, шляхетныхъ пановъ Яна Буховско(г)ло] и Яна Осецького, былъ въ селе Кустине, в воеводстве Кие(в)ско(м), а въ повете Жи-томе(р)скомъ, въ ключу Бе(р)дычовски(м) лежачое. Та(м) же за указанемъ запису орынального презъ пана Яна Олъстиньского о(д) вельмо(ж)ное ее м(л). панее Кры(с)тины з Лого(и)ска Тишъкевичовъны, малъжоньки некгды зошлого его м(л). пана Конъста(н)то(г)ло] Елца, по(д)столого Киевского, а се(с)тры рожное некгды ве(л)мо(ж)ного его м(л). пана Януша з Лого(и)ска Тышкевича, воеводы киевского, житоме(р)ского старо(с)ты, яко вла(с)ное сукце(с)сорки добръ всихъ по ве(л)мо(ж)ны(м) его м(л). пану воеводе киев-ско(м) позо(с)талы(х), урожоному пану Вале(н)тому Ло(н)кгиюсови Служы(н)-ско(му), докторови и слuze помененого его м(л). пана воеводы киевского, на дви тисечи золоты(х) по(л)скихъ и на за(с)таву в то(и) суме села Кустына даного и въ трибунале Любельскимъ презъ менованую зошлую с того свита ее м(л). паную подъстолиную киевскую признаного.

Водлугъ которо(г)ло] то запису онъ, возны(и), с повинъсти¹⁰ уряду своего возновского, подъданыхъ, въ томъ селе будучыхъ, до громады зволавъшы, о пану ихъ засътавнымъ оповедивъши, посълуше(н)сство въшелякое абы пану Валенътому Лонъкгиюсови Служиньскому¹¹, яко пану своему засътав-ному о(д)давал и онымъ приказалъ. Такъже кгрунъты вшелякие, провенъта и въшелякие належноти, до того села Кустына здавъна прыналежаые, по-меному¹² пану докторови за(с)тавны(м) способомъ в реал)ную посесыю по-да(л) и по(с)тупи(л). Которое посесые (и) поданя пану докторови та(к) та(м), в селе, яко и ту(т), при книга(х), ни(х)то не борони(л) и жа(д)ны(м) се

¹⁰ Потрбно, мабуть, повинъности.

¹¹ Перша літера у залита чорнилом.

¹² Помилка, слід помененому.

право(м) не о(д)зыва(л). А менованые по(д)даные кусты(н)ские ни (в) чо(м) се праву пана докторовому не (с)проти(в)ляючи, по(с)лушни во (в)се(м) оно(му) зо(с)тали и за ро(с)казанемъ уря(д)ника его на звыча(и)ные роботы пошли.

А тъ [!] менованы(и) во(з)ны(и) в споко(и)но(и) посесые(и) пана доктора за(с)та(в)ши, шля(х)тою, при себе будучою на то(т) ча(с), о(с)ве(д)чы(л) и, ста(м)туль прочъ о(д)ехавши, о томъ реляция [!] // реляцию свою тую правди-вую созналъ, просечи, абы была принята и до кънигъ кгро(д)скихъ житоме(р)-ски(х) записана, што отрымалъ.

12. Манифестация а(л)бо протес)тация
о(д) пана Петра Куровского.

Року божого нароженя
тисеча ше(ст)со(т) сорокъ девятого,
мца декабра, два(д)цатъ о(с)мого дня.

На вряде кгро(д)ско(м), в за(м)ку его ко(р). м(л). Житоме(р)скомъ, передо (м)ною, Яномъ Ча(и)ковски(м), по(д)старо(с)тимъ житоме(р)скимъ, постановивъ-шисе очевисто, урожоны(и) панъ Петръ Куровски(и), сынъ зошлого урожоного пана Станислава Куровского, свои(м), яко и урожоны(х) Ерого, Валериана Куровскихъ, бра(т)и свое(и) рожоно(и), имены, манифестова(л)се и о(п)оведа(л), пере(с)терегаючи во все(м) цело(с)ти свое(и) ако и брати(и) своихъ, ако о(д)но до кни(г) мо(г) до(и)ти по знашьченю¹³ такъ пре(з) свою волю ребелиза(н)товъ, ако и о(р)дъ тата(р)скихъ в справахъ ниже(и) менованы(х), в то(т) способъ:

ижъ вышъ преречоные протес)тат)нове, о(с)иротелими зо(с)тавши в не-до(и)стю ле(т) своихъ по выш менованы(м) зошлы(м) родичу свои(м), а тепе(р) по(д) тое не(с)ча(с)ное замешане в Речи Посполито(и) пострадавши и ма(т)ки свое(и) зо(ш)лое, урожоное пане(и) Катарыны Вере(ш)чы(н)ского Куровскую, которая, з душею ты(л)ко уходечи, всего пострадавши в дому своимъ, в дворе мае(т)ности Кгаевышъчызны презъ тыхъ непрятель, которые се были выну здали до выглаженя крови хре(с)тея(н)ско(и) шляхе(ц)ко(и) и всихъ субста(н)-цы(и) оны(х) выкона(в)ши за пенъдъ сво(и) все, што о(д)но та(м) было: збожа, золота, сребра, цыны, меды, шатъ вшелякихъ, охенъдозтвъ, коне(и), бы(д)ла, ста(д) овецъ, — то забравъши, а што на(и)большая — справъ, привилеовъ, диспозыцы(и) розманты(х) позо(с)талыхъ по родычу оныхъ. Чого теперь протес)тантове в рукахъ // в рукахъ своихъ не маючи, а ни видомости о жа(д)-ныхъ правахъ засягнувъши, где бы се оборочали: чыли были позо(с)талые в дворе то(м), чылъ тежъ з преречоною зошлою родите(л)кою оныхъ в дорозе, в утеце несчасно(и), где се заподели, поневажъ досконале и о сме(р)ти — где, яки(м) способомъ жывота доконала, — ведеть не могучы, то е(д)накъ, ижъ не жые(т).

А права, которые ме(л). родичъ протес)туючыхъ з малжонькою своею на мае(т)ность певную часть по(д)даныхъ килкуна(д)ца(т) в селе Липово(и) з дво-ро(м), з кгрунъ)тами и прилегло(с)тями оныхъ за(с)тавою в суме пинязе(и) тисечи золотыхъ полскихъ о(д) зошлого урожоного пана Ерого Макаровича,

¹³ Помилка, слід знишъченю.

яко та(м)тые права шире(и) и посесыя опевала, яко тежь и другые права розные пострадание, шьто кольвекъ было позбывши, о(с)ве(д)чаю(т)се, просиль, абы ни в чы(м) шкоды не поносили такъ в мае(т)ности выше(и) меновано(и) Липово(и) и на сумы свое(и) на то(и) мае(т)ности, стегаючо(и)се, яко и на все(и) субьста(н)щые(и) своихъ оферуючисе с кажды(м) правне чыни(т), завзявши ведомо(ст), чые бы по(д)данные зборы и субста(н)цию (и) оны(х) позабирали весполь с правами, заховуючи себе во все(м) по праву тое(и) проте(с)тацые(и) любо иньно(и) учынене, если бы того потреба указовала себе. Просиль, абы тая проте(с)тация на то(т) часть до книгъ принята была и записана, шьто отъры-маль.

13. Посе(с)сыя в село Рагозовку урожоно(му) его м(л). пану Яну Шидловскому, писарови кгро(д)скому житоме(р)скому служащая.

Року божого // року божо(г) [о] тисеча ше(ст)со(т) сорокъ девятого, мѣца декабря, два(д)цать о(с)мого дня.

На вряде кгро(д)ско(м), в замку его ко(р). м(л). Житоме(р)ско(м), передо (м)ною, аномъ Ча(и)ковски(м), по(д)старо(с)ты(м) житоме(р)ски(м), становъши очеви(с)то, возны(и) енераль воево(д)ства Киевского, шляхе(т)ны(и) А(н)тони(и) Трубельски(и), для записаня до кни(г) нинешни(х) кгро(д)скихъ житоме(р)скихъ, явне, ясне и доброво(л)не в моць правдывое свое(и) реляцые(и) в тые слова созналъ:

ижъ о(н) в року тепере(ш)ны(м), тисеча ше(ст)сотъ сорокъ девято(м), мѣца ноября, два(д)ца(тог) [о] дня, маючи при себе сторону двоухъ шляхътичовъ, пановъ Яна Осецького и Стефана Ко(р)чынского, за жаданемъ урожоного его м(л). пана Яна Ши(д)ловского, писара кгро(д)ского житоме(р)ского, былъ в селе Рагозо(в)це, въ воево(д)стве Киевско(г) [о] [!], в повете Жытоме(р)скомъ а в ключу Махновски(м) лежачое, та(м) же за указане(м) запису орынна(л)ного о(д) велможно(и) ее м(л). пане(и) Кры(с)тыны з Лого(и)ска Ты(ш) [ке] [ви]човъны Конъста(н)тиново(и) Ельцово(и), по(д)столино(и) Киевско(и), а сестры и сукцесо(р)ки вла(с)но(и) некгды ве(л)можного его м(л). пана Януша з Лого(и)ска Тишъкевича, воеводы Киевско(г) [о], Житоме(р)ского старосты, урожоному его м(л). пану анови Ши(д)ловскому, писарови кро(д)скому житоме(р)скому, на суму пинежную на дви тисечи золотыхъ польскихъ и на заставу того села Рагозовки в тое(и) суме даного и служачого и суде головнымъ трибунале короннымъ Любелски(м) презъ ее м(л). паню по(д)столиную киевскую очеви(с)то признаного и на о(с)обу его м(л). Шидловского утвержоного и апробовано(г) [о] // и апробованого, во(д)лугъ которо(г) [о] то запису о(н), возны(и), с повинности уряду свого возновского, зобравши по(д)даныхъ всихъ в то(м) селе Рагозовъце мешкаючихъ, о пану ихъ заставны(м), его м(л). пану Яну Ши(д)ловскомъ¹⁴, оповеда(в)ши, послуше(н)ство вшелякое, абы южь пану своему заста(в)ному о(д)давал и оны(м) прыказаль, такъже тое село Рагозо(в)-

¹⁴ Останню літеру виправлено ніби на у.

ку зо всіми кгрунътами, полями, сеножатями, подъдаными и ихъ пови(н)ностями вшеляки(ми), пода(т)ками, ако се здавна в своихъ границахъ и обыходехъ тое село мае(т) и заверае(т) /: о чомъ вснмъ запись менованы(и) шире(и) в себе речъ описуе(т): / зо вшеляки(ми) пожы(т)ками, с того села приходячи(ми), урожоному его м(л). пану Янови Ши(д)ловскому, писарови кгро(д)скому жытоме(р)скому, до реал(н)но(и) посесые(и) и споко(и)ного де(р)жання и уживаня способомъ, в ты(м) же записе описаны(м), подаль и поступиль. Где именованые по(д)данные рагозовские, ни в чымъ праву его м(л). пану Ши(д)ловскому¹⁵ не спротивляючисе, заразъ на роботы звычай(и)ные себе указанные пошлы и во все(м) его м(л). пану Ши(д)ловскому, яко пану своему за(с)тавному по(с)лушни зостали, которого то поданя посесые(и) его м(л). пну Ши(д)ловскому та(к) тамъ, на кгрунъте рагозов[с]кимъ, яко и тутъ, при книгахъ, нихъто не борониль и зъ жа(д)ны(м) се правомъ пи(р)шимъ¹⁶ и после(д)не(и)шимъ не о(д)зыва(л) и не приповедалъ. А такъ менованы(и) возны(и), зоставивши его м(л). пана Ши(д)ловского в то(м) селе Рагозовъце в споко(и)но(и) посесые(и) // посесые(и) шляхътою, при мне на то(т) ча(с) будучою о(с)ве(т)чивъши стамътуль о(д)ехалъ и о тымъ тую правдывою свою реляцию сознавши, просиль, абы была до кни(г) принята и записана, шьто оде[р]жалъ.

14. Посесыя урожоному пану Якубови Лидавскому в село Пустоку.

Року божого нароженя тисеча ше(ст)со(т) соро(к) девято(г) [о], мѣца декабря, тры(д)цатого дня.

На вряде кгро(д)скомъ, в за(м)ку его ко(р). м(л). Житоме(р)скомъ, передо (м)ною, аномъ Ча(и)ковскимъ, по(д)старо(с)ти(м) житоме(р)скимъ, становъши очеви(с)то, возны(и) енераль воево(д)ства Киевского, Во(л)ны(н)ского, Бра(с)лавского и Че(р)ниговского шляхе(т)ны(и) А(н)тони(и) Трубе(л)ски(и) для записаня до книгъ нинешныхъ кгро(д)скихъ житоме(р)скихъ, явне, асне и доброво(л)не в моць правдывое реляцые(и) свое(и) созналъ, ижъ онъ в року теперешнимъ тисеча шестьсотъ чотиръдесе(т) девятомъ, мѣца ноября, два(д)цать пятого дня, маючи при себе дво(х) шляхътичовъ, шляхе(т)ныхъ пановъ ана Шацли(н)ского и пана Миколая Жалковско(г) [о], за жадане(м) урожоного его м(л). пана Якуба Лидавского бы(л) в селахъ Кграбовъцу и Пустоше, в воево(д)стве Киевскомъ, в повете Житоме(р)скомъ, а въ ключу Бе(р)дычовски(м) лежачыхъ // лежачыхъ, мае(т)ности вла(с)но(и) некгды зошлого ве(л)можного его м(л). пана Януша з Лого(и)ска Тишъкевича, воеводы Киевского, Жытоме(р)ского старосты. Та(м) же за указане(м) запису орынна(л)ного о(д) ве(л)мо(ж)ное ее м(л). пане(и) Крыстыны з Лого(и)ска Тишъкевичовны Ко(н)ста(н)тиново(и) Ельцово(и), по(д)столино(и) Киевско(и), а се(с)тры рожоно(и) и вла(с)но(и) сукце(с)со(р)ки поме[не]ного ве(л)мо(ж)ного его м(л). пана воеводы Киевско(г) [о] урожоному его м(л). пану Якубови Лидавскому на ше(ст)со(т) золотыхъ по(л)ски(х) и на

¹⁵ У слові літеру м виправлено з г.

¹⁶ Очевидно, перши(м).

суме части в селе Пла(х)тенище будучое; трети(и) запи(с) до(л)говы(и) — ѿ(д) урожного пана Яна Брони(ц)кого на (с)то два(д)ца(т) золоты(х) по(л)скихъ даны(и); четве(р)ты(и) запи(с) до(л)говы(и) — ѿ(д) жыда Езика, ме(с)чанина паволоцъкого, на (с)то два(д)ца(т) золоты(х) по(л)скихъ и на за(с)таву дому, в Паволочи будучого; пяти(и) запи(с) — ѿ(д) жыда Маера, ме(с)чанина паволоцко(г)го, на трыста золоты(х) по(л)ски(х) до(л)гу исто(т)ного; шо(с)ты(и) запи(с) — ѿ(д) Фы(с)келя жыда, злотника паволоцко(г)го на (с)то два(д)ца(т) золоты(х) по(л)ски(х); сѣмы(и) запи(с) — ѿ(д) жыда Гошъка, ме(с)чанина макаровского, на (с)то два(д)цать золоты(х) по(л)скихъ; ѿ(с)мы(и) запи(с) — ѿ(д) урожного пана Ка(с)пра Орехо(в)ского на пя(т)деся(т) золоты(х) до(л)гу позычного; девяти(и) запи(с) на за(с)таву половышы части в Липово(и) — ѿ(д) урожно(и) пане(и) Катарыны // Катарыны Кгуровско(и) тую [?] и манифе(с)туючого суме пятисотъ золотыхъ по(л)скихъ манифестуючому з ма(л)жо(и)кою его даные и служащые и иньшиє. Такъ записы, ако и розныє sprawy, которые за неведомо(с)тпо теперь не суть спенификованыє, манифестуючимъ пры грабованю ¹⁹ все(и) субъстанщые(и) ихъ презъ татаровъ побраныє. О которое то починене справъ своихъ менованы(и) манифе(с)туючы(и), постерегаючи во все(м) целосты права свого, яко бы ни в чы(м) ѿного ненарушене и жебы напото(м) в долъгахъ своихъ ако(и) шкоды не поносилъ итерумъ атькъве итерумъ све(д)чытьсе и манифесътуєтъ, ѿферуючысе во вьсемъ правне поступоватъ, яко с права посполитого будеть потреба указовала, зоставуючы ѿдънакъ салву ²⁰ мелиѿрацыѿнемъ еузъдемъ манифесътациѿне(м) альбо инъше(и) ши(р)ше(и) учынене, кгда бы того потреба указовала. А теперь, заносечи таковую свою манифесътацию, просилъ, абы была до кънигъ нинешньихъ кгродъски(х) жытомеръскихъ принята и записана, шьто ѿдержжалъ.

16. Положеніе ман(д)ату

его ко(р)голевскои м(л)сти(и) ѿ(д)

его м(л)сти Хе(н)дза Але // Алех(а)н(д)ра Игна(ц)ия Елца
по еи м(л)стѣ па(н)ю Кри(с)тину Ты(и)кевичу
Конста(н)тынову Елцовую, подстоли(н)у киевскую [!].

Року ѿ(д) нароженя

сна Бжго тысяча шесотъ сорокъ девятого.
мца декабря, трицятого дня.

На враде кгро(д)цкомъ, в замку его к: м(л)сти Жытоми(р)ско(м), пере(д)о мною, Яномъ Чаиновскимъ, по(д)старостимъ жытоми(р)ски(м), поста(н)овившыся ѿчевисто возни(и) и ене(р)аль надво(р)ни(и) его крлской млсти шляхетни Иванъ Ходаковски(и) призналъ лѣсть доб(р)овольни(и) прав(д)нвои реляцы(и) своей квитъ по(д) печатю и с по(д)писомъ руки своей, такъже под печатю и с по(д)писомъ стороны шляхѣти при нюмъ будучей, писани(и) тими словы:

Я, Иванъ Ходаковски(и), возны(и) и ене(р)аль надво(р)ни(и) его к. м(л)сти, вѣдомо чыню тимъ моимъ квитомъ до книгъ нини(ш)нихъ кгро(д)скихъ жыто-

ми(р)скихъ по(д)анимъ, иж я в року тепе(р)ишимъ, тысяча шесотъ сорокъ девятимъ, мца но(я)бря, двацать ѿсмог(о) дня, маючи при соби шляхѣту людей доб(р)ыхъ, п(а)на Яна Козлувского и пана Томаша Жукувского, занюсълъ и положи(л) есми мандатъ его к. м(л)сти с канце(л)ярии [!] великой выданы(и) в поведстви [?] в бози [?] велебного его мсти х(е)н(д)за Алехан(д)ра Игнация Елца писаны[и] тотъ позов на урожную еи м(л)стѣ паню кристыну з(ѣ) Логойска Тыш(к)евичувноу Конста(н)тинову Елцову, подстолину киевскую, в кото(р)имъ припозивалъ поменены(и) х(н)дз Алехан(д)ерь Игнаци Елец помененую паню по(д)столину ѿ дешти [?] поборовые, которихъ на двацать [!] тысяч и стороны поведовой належачихъ по смерти мужа своего Конста(н)того // -того Елца, подстола киевского, а стр(и)я поведова з воево(д)ства киевского выбравши поведови яко власно(м)у де(д)ичови ѿ(д)дати, реквигована будучи не хотѣла, ѿ що справа на сѣмъ выточенная по ѿ(д)ержаню коньтуллациѣ на д(р)угомъ теръмини гди (с) взиску была вздавана [?] заарештован(н)емъ стороны позва(н)ной на сѣмъ в арешти зостала, до которого арешту яко позоста(л)ую дедичку по ясневельможнымъ Янушу з Логои(с)ка Тышкевичу, воеводи киевскомъ, з доб(р) еи м(л)сти всихъ на себе спадлыхъ, а меновите з доб(р) месте(ч)ка Вославы и присельковъ до н'ого належачыхъ: Красного, Выгнанец и Слобу(д)ки, до н'ого належачои, — Чо(р)нолозь, где тотъ ма(н)датъ при позу през мене покла(д)ни былъ, поме(не)ную стрienку свою припо(з)валъ, яко жъ я, возни(и) и енераль, тотъ ма(н)датъ въ [в]орота двор(н)ие вот(к)нувши, онъ челяди дво(р)ной и войтови вославскому шляхѣ(т)ному Машееви Высокомскому опови(д)лъ и до вѣдомости привель.

А такъ мѣни при той справи бывшы на то даю сен квитъ мой с подписомъ руки моеи и под печатю и с подписомъ рукъ стороны шляхти.

Подпись: Иван Ходаковски, возни и енераль на(д)ворни его к. млсти: Jan Kozłowski, Thomas Zukowski.

14 зв. Мѣсце печати. Кото(ри) реляцию свою учинивши, просилъ, абы была при(н)ята до акт нини(ш)ни(х) и записана, што ѿтрималъ ²¹. Початок ²². //

1. Початок мца ге(н)вара.

року ахн (1650).

Презетация кони(и).

в пуацѣ Житоми(р) ²³ при пустошеню забраныхъ.

Року божого нароженя

тысеча шест(ст)со(т) пя(т)десято(г)го, м(с)ца ге(н)вара, пято(г)го дня.

На враде кгро(д)ски(м), в за(м)ку его кор. мсти Житоми(р)ски(м), передо(м)ною, Яно(м) Ча(и)ко(в)ски(м), по(д)старости(м) житоме(р)ски(м), стано(в)ши

²¹ Далі йде нова нумерація актів книги.

²² Останне слово написане великими літерами.

²³ Житоми(р)ско(и).

о́чевисто, шляхе(т)ны(и) па(н) Амьбрози(и) Во(и)цехо(в)с[ки(и), презе(н)то-ва(л) ту(т), на враде, коне(и) девятро, мастю а(л)бо ше(р)стю перъши(и) коне два вороныхъ, третья кляча половая, четве(р)ти(и) ку(н) тысавы(и), пятая и шостая кляча тысавые, семая кляча сывая, о́смая кляча вороная, девятая кляча зворона гнѣдая.

Которые то конѣ вышъ речены(и) пань Во(и)цехо(в)ски(и) презе(н)туючи, менова(л) бы(т) в року теперешъны(м), тысяча ше(ст)сотъ пя(т)десяты(м), дня перъшого генъвара, позабираные на вла(с)ны(м) кгрунъте житоме(р)ски(м) при велики(м) спустошеню пуши Житоме(р)ско(и) и при вырубаню о́но(и) чере(з) по(д)даныхъ черънехо(в)ски(х).

Што о́поведа(в)ши, менова(л) те(ж) и дерева бо(р)тного дубового немало в пусчи Житоме(р)ску(и) чере(з) тыхъ же по(д)даныхъ черъняхо(в)скихъ пости-наного и вниве(ч) попсованого.

Такъ проси(л), абы тая презе(н)тация его была до кни(г) принята и запи-сана, што о́(т)рымаль.

2. Проте(с)тация о́(д) пана Бо(н)совского²⁴,
старости звяге(л)ского на пана Бялецкого,
старосту вилъского.

Року божо(г)о[о] нароженя
тисеча ше(ст)со(т) пя(т)десятого,
м(с)ца ге(н)вара се(м)о(г)о[о] дня.

На враде кгро(д)ски(м), в за(м)ку, его ко(р). млсти житоме(р)ски(м) пе-редо (м)ною, Яно(м) Ча(и)ко(в)ски(м), по(д)старости(м) житоме(р)ски(м), ста-но(в)ши о́чевисто урожоны(и) его м(л). пань Шасны(и) Вонъсовъ[с]ки(и), слуга и намѣсникъ всѣхъ мае(т)носте(и) ясневел(м)о(ж)но(и) ее м(л). пане(и) Анъны Алоизие(и) Хо(д)кевичово(и), воеводино(и) виле(н)ско(и), ге(т)маново(и) вели-ко(и) Великого кня(з)ства Лито(в)ского на то(т) ча(с) будучо(и), имене(м) свои(м) и имене(м) тои жъ ясневел(м)о(ж)ное ее мсти пане(и) воеводино(и) выле(н)ско(и), пане(и) свое(и) све(д)чи(л) и солените(р) з велики(м) желе(м)²⁵ о́поведаючи²⁶, проте(с)това(л)ся напроти(в)ко шляхе(т)ному пану Янови Бялецкому, слузе и наме(с)никови урожоного его мсти пана Алекъса(н)дра з Цеклина Цекли(н)-ско(г)о[о] вил(с)кому // ви(л)скому в то(т) способъ и о́ то, и(ж) менованы(и) пань Беле(ц)ки(и), будучи межи козака(ми) писаръчику(м), а маючи знаемость з Бывано(м) Водянико(м), во(и)то(м) черъни(ц)ки(м), з которы(м) змови(в)шися и нарадивъшися добре, по(д)даныхъ паню(и) проте(с)та(н)ти(с) з ро(з)ныхъ мае(т)носте(и), то е(ст) з мeste(ч)ка Че(р)ниці, з села Бро(н)никъ, з села Стары-ко(в), з села Нeми(л)но(и), з села Филипови(ч), з села Лупъчиць и з ы(н)шихъ велю волости Звяге(л)ско(и), до мѣста Звягля належачи(х), южъ по зава(р)тю пактъ по(д) Збара(ж)емъ постановленыхъ а праве по(д) ча(с) конъклюзые(и)

²⁴ Помилка, слід Вонъсовського.

²⁵ Потрібно жалем.

²⁶ Літеру ю виправлено з якихось двох інших.

и ко(н)ченю се(и)му теперешъне(г)о[о] немало намови(в)ши члка сто два(д)ця(т) з менованыхъ сель з мае(т)носте(и) пане(и) проте(с)туючого убе(з)печаючи о́ныхъ по всім мае(т)ностями выпровади(т).

А по ты(м) тепе(р) свѣжо и неда(в)но то(т) же то пань Бялецки(и) не рос-пекътуючи ничего на право посполитое и выны в не(м) о́писаные, але праве ле(г)це собѣ важечи, по(д)ехавши вночи потае́мне по(д) менованые мае(т)ности пане(и) проте(с)та(н)ти(с) звяге(л)кие²⁷, не ты(л)ко ты(х) по(д)даныхъ сто два- (д)цать, але и з ы(н)шихъ се(л) немало, о́ которыхъ проте(с)та(н)ть и не ведае(т), до о́(с)мыдеся(т) члка з собою намови(в)ши, дня два(д)цать девятого, мѣца де-кабра, року тисеча ше(ст)со(т) чоти(р)деся(т) де(в)ятого до мѣста Ви(л)ска при-провади(л) и о́ны(х) сумъне(н)емъ свои(м) убе(з)печаючи, же ихъ з мѣста Ви(л)-ска во(л)но пусти(т) о́бещався, на ты(м) прися(г), а поты(м), не дотрима(в)ши и(м) слова и присягу свою о́пустивъши, до места Ви(л)ска вѣвеши²⁸ и упро-вадивъши, у о́ныхъ конѣ кгва(л)то(в)не по(т)бира(л), возы, скринѣ и всю субста(н)цію и мае(т)но(ст) ихъ, иле о́(д)но бы(т) могъло, побра(в), поша(р)-павъ, а напро(д) у Ивана Водяника, во(и)та че(р)ницького, пинезе(и) готовыхъ чынъшовыхъ, которы(и) з (з)лещеня пана проте(с)туючого зо всѣхъ се(л) и во-лости Звяге(л)ско(и) выб(и)ра(л), золотыхъ ше(с)на(д)цать сотъ по(л)-кихъ²⁹, а его вла(с)ныхъ дви тисечи золъ³⁰ по(л)ки(х)³¹ взя(в) и кгва(л)то(в)-не выдравъ у того жъ: шабе(л) добры(х) тры, палашъ, луко(в) два, пистолетовъ три, сукенъ ро(з)ныхъ па(р) пять, ко(л)дра туре(ц)кая, матраць атьласовы(и), сукъню о́(д)ну з срыбръными пе(т)лицами, бутю(в) туре(ц)кихъ па(р) пя(т), ви(л)чу(р) двѣ, сукъmano(в) бѣлоголо(в)с[кихъ] два, ле(т)нико(в) пять, о́дн(и) турецъки(и), жо(л)токгоро(н)ши(и), други(и) че(р)воны(и) туре(ц)ки(и), коне(и) семь, бахъмата строкатого власного проте(с)туючого, коне(в), мѣдяную ми(с)ци новыхъ тры, куфе(л) о́де(н), талировъ ше(ст), плахо(т) о́смна(д)ца(т), сукна // сукна простого локо(т) пя(т)деся(т), хустъ билихъ пя(т) скри(н), котъло(в) два, коте(л)ко(в) тры, паневокъ³² двѣ, бы(д)ла сорокъ.

15 зв.

У Сухонесе(н)ка: жупано(в) два, делъя третья, кожухъ новы(и), хустъ билыхъ скриня, ката(н)ка кграбринова, спо(д)ныхъ рече(и) двое фале(н)дишо-вые о́(д)ни, другие пакляковые, пинезе(и) золотихъ сорокъ.

У Олешка: коня лысо(г)о[о] вороно(г)о[о] добро(г)о[о], пнзе(и) золоты(х) два, о́брусо(в) коле(н)ски(х) чотыры, кошу(л) едвабны(х) две, жупано(в) два (о́дн) кграбриновы(и), други(и) лу(н)сци³³, пла(х)та едвабная, рогатина, срибро(м) набиваная, шапокъ две (одна о́ксами(т)ная, суб(и)рцовая, другая лисья, фале(н)дышова).

У Назара: коня зовси(м) добро(г)о[о], жупано(в) два, кожухо(в) два, сук-ма(н) белоголовъски(и), плахо(т) чотыры (о́(д)на едвабная), лужъни(к)³⁴, ма(с)ла ве(д)ро, ху(ст) белы(х) скрыня и боцька забитая.

²⁷ Очевидно, треба звяге(л)ские.

²⁸ Помилка, потрібно вѣвешши.

²⁹ Пропущено літеру с.

³⁰ Мабуть, золотыхъ.

³¹ по(л)ски(х).

³² Літера в залита чорнилом.

³³ Мабуть, лу(н)ски(и).

³⁴ Ліжник.

У Микити: шкапу тисавую, пнзе(и) золоты(х) пя(т) и лужьникъ.

У Русачька: готовы(х) пнзе(и) золоты(х) тисечу и три(д)цать золоты(х) по(л)ски(х), делия блакитная, куньтушь чо(р)ны(и), лисями по(л)шиты(и), делия фале(н)дышовая, бабака(ми) подшитая, шапо(к) две — (о)д)на куняя, другая ма(р)му(р)ковая, обрус(о)в) о(с)мь, плахо(т) пя(т), ху(ст) белы(х) скры(н) две, сукна про(с)того локоть два(д)цать, лужьнико(в) чотыры, поло(т)на сурового лукте(и) пя(т)десять, коня вильчатого зо всимь на золоты(х) о(с)мьдесять, ложокъ срибрны(х) две, которые важили луто(в) чоты(р)на(д)цать, пу(л)чамаро(к) золоты(х) пя(т), сукня белоголо(в)ская с пасамано(м) оксамитны(м).

У Миска Шевца: шкапу зо вси(м) половую, другую гнедую, ху(ст) белы(х) скрыня, жу(п)а(н) шиптуховы(и), ко(л)па(к) лиси(и), чы(н)которъ, лужьникъ о(д)и(н), пнзе(и) золоты(х) о(с)мь, кожухо(в) два.

Ув Оме(л)еняти Ма(р)тина: коня пле(с)нивого, вола полового, пнзе(и) золоты(х) два(д)ца(т)и и два, жу(п)а(н) сини(и), пе(р)стеню(в) три, мани(с)то, золоты(х) ше(ст) , кожухо(в) два, сукма(н) белоголо(в)ски(и), шапка фале(н)дышовая, кабатъ туре(ц)ки(и) мухояровы(и), поесо(в) чы(н)которовы(х) два, се(р)панько(в) два.

У Игната Голошеняти: ло(ж)ни[к]о(в)³⁵ два, кожухъ о(д)е(л)ны(и), се(р)паню(к) о(д)и(н), хусто(к) две.

У Микиты Ту(р)чына: коня рыжого за золоты(х) сто, шабель две, ко(р)дъ, срыбро(м), о(п)ра(в)ны(и), сага(и)да(к), жу(п)ано(в) три сини(х), сукня з аксамито(м), летни(к) мухояровы(и) зелены(и), ко(л)пако(в) три, сукма(н) белоголовьски(и) о(д)и(н), пнзе(и) золоты(х) сто, плахоть чотыры, лужьниковъ чотыры, хустъ бели(х)³⁶ скрыня, оксамиту чо(р)ного штука, атласу штука чы(р)воного, борошна и и(н)шо(г)о[ ] немало, самопа(л), пистолетувъ два.

У Сидора Че(р)ницко(г)о[ ]: золоты(х) пя(т) готовы(х) пнзе(и), ко(л)пакъ лиси(и) фале(н)дышовы(и) че(р)воны(и), поесо(в) чы(н)которовы(х) два, хустъ белы(х) ву(з), набиты(и) по[ ]льны(и)³⁷.

У Данила Я(р)мака: спо(д)ние речы о(д)ны суко(н)ные шиптуховые, обрус(о)в) два, поло(т)на куди(л)ного локоть чоты(р)на(д)цать.

У Ва(с)ка Крупчы: пнзе(и) готовы(х) золотыхъ чотыры, лужьникъ о(д)и(н), самопа(л), ку(л)баку о(д)ну, сукна про(с)то(г)о[ ] локоть се(м), се(р)мягу о(д)ну, обрус(о)в) два.

16 Ув Уласа Шче(р)ничи: кожухъ новы(и) о(д)е(л)ны(и), хустъ белыхъ скрыню // скрыню о(д)ну, сукна про(с)то(г)о[ ] локо(т) чотыры.

Мимо хо(д)счы(з)ны у ты(х) же по(д)даны(х) пане(и) протє(с)туючого о(д) возо(в) ста два(д)цати по золо(т)ы(х) по(л)третя о(д) ко(ж)до(г)о взя(л) и на пожитокъ себе чыли те(ж) пану свое(му) о(б)е(р)нулъ, а що бо(л)шая не ко(н)те(н)туючысе тымъ то(т) же па(н) Белецьки(и) зособна з Звягла, учыни(в)ши коньдикътаменъ яко козакъ пере(д) ты(м) будучи(и) з а(д)гере(н)тами и помо(ч)никами своими, ему самому по имену каждого добре ведомымы и знаемымы,

³⁵ Літеру к поповано при шиванні листів рукопису.

³⁶ Літеру и виправлено, начебто, з ы.

³⁷ Друга літера в слові невизначена.

по(д)єхавши по(д) села Филиповичи, Княжь, Бро(н)ники, Романо(в)ку, Лубечи, Моги(л)ную, такъже по(д)даны(х) вла(с)ны(х) пане(и) протє(с)туючого бо(л)ше(и), нижли до трохъ сотъ господаровъ до того жъ мѣста Ви(л)ска переваби(в)ши, зо все(г)о[ ] по(б)дираль, и хлопов, што ты(л)ко з душами пускаючи, пре(в)е³⁸ наго почини(в)ши, з мѣста повыганяль, о (ш)то тєды менованы(и) протє(с)туючи(и), постерегаючи целости добръ яснєвє(л)можно(и) єє м(л). пнє(и) воеводино(и) вилє(н)ско(и), пане(и) свое(и), яко тежъ и свое(и), и по(в)торє проти(в)ко тому (ж) пану Янови Белецькому, слугє и наме(с)никови єго м(л). пана Цєклиньского и адъгере(н)томъ єго свєдъчи и о(п)овєдає(т)ся, о(ф)єруючися з нимъ самимъ любо тежъ с ти(м), с ки(м) право дорогу укаже, в суде належъны(м) правне и(н) форо фори чинитъ, зоставуючи тоє(и) свое(и) протє(с)тає(и) во(л)ную мелифрацию любо тежъ инъшо(и) ши(р)ше(и) учинє(н)є, если бы того потреба во(д)лу(г) права указивала.

А на дово(д) тоє(и) свое(и) ...³⁹ стави(л) во(з)ного єнерала воево(д)ствъ Кие(в)ского, Во(л)ны(н)ского, Бра(с)лавьского и Черъниговьского, шляхе(т)ного Аньтона Трубе(л)ского, которы(и) в мо(ц) пра(в)диво(и) рєляциє(и) свое(и) явне, яснє и доброво(л)нє в тые слова созна(л):

ижъ будучи с приданя урадового возваны(и) на справу и потребу урожного єго м(л). пана Сча(с)ного Во(н)совьского, слугы и наме(с)ника я(с)нєвє(л)мо(ж)но[ ] єє м(л). пане(и) воеводино(и) вилє(н)ско(и), а маючи при себе сторону — шляхъту, люде(и) добри(х), шляхе(т)ныхъ пано(в) себе для лѣпшого свєдєцтва з ураду тутошньє(г)о[ ] к(г)ро(д)ского житомє(р)ского приданы(х), с которими єзди(л) до мєста Ви(л)ска, має(т)ности на то(т) ча(с) єго м(л). пана Але(к)санъдра Цєкли(н)ского аренъдовньє(и), а дєдично(и) яснєо(с)вєцо-

ного // о(с)вєцоного княжати єго мѣсти Владислава Домъника на Острогу и Заславу, граби на Тарьнове, конюшого коро(н)ного, лу(ц)кого староста.

Та(м) же, приєхавъши до замо(ч)ку тамошньєго з менованою шляхътою, самого єго м(л). пана Алексє(н)дра Цєкли(н)ского в ты(м) замо(ч)ку в свєтьлицы за столо(м) сєдячого и при ни(м) пана Яна Бєлє(ц)кого, слугу и наме(с)ника єго м(л). ви(л)ского пере(д) ни(м) стоячого заста(в)ши, во сту тысячєхъ копъ гроше(и) лито(в)ски(х) арєштъова(л) и жебы до права оного стави(л), припоручи(л). Которы(и) арєштъ єго м(л). панъ Цєкли(н)ски(и), приня(в)ши до права стави(т) о(ф)єрова(л)сє, што менованы(и) во(з)ны(и) того арєшту добродо(л)ное принятєє о(д) єго м(л). пана Цєкли(н)ского менованою шляхътою, при себе будучю, о(с)вє(д)чивъши, ста(м)то(л) о(д)ше(д)ши, с тоєю жъ помєненою шляхътою пыта(в)ся в ты(м) же мєсте Ви(л)ску по(д)даны(х) пане(и) протє(с)туючого, з ро(з)ны(х) сєль и волости Звягє(л)ско(и) будучихъ, о(п)обра(н)ню рєчє(и) в протє(с)тациє(и) вышъ поменєньныхъ. Которыє всѣ разомъ поведили, же ихъ па(н) Янь Бєлє(ц)ки(и), слуга и наме(с)никъ єго мѣсти пана Цєкли(н)ского з менованы(х) має(т)ностє(и) и сє(л) выбави(л) и до мєста Ви(л)ска припровади(в)ши, зо (в)сєго по(б)ѣбираль и по(б)ира(в); такъ те(ж) и то слыша(л), же о(д) во(и)та черъни(ц)ко(г)о[ ] Ивана Водяника, пнзе(и) чинъшовыхъ золотыхъ ше(с)на(д)ца(т) сотъ по(л)ски(х), а єго вла(с)ны(х) дви тисєчи

³⁸ Возможно, слід *правє*.

³⁹ Яєсь слово виправленє з иншого, прочитати неможливо.

золоти(х) по(л)ски(х) то(т) же панъ Беле(ц)ки(и) кгва(л)то(в)не по(д)и(и)мова(л) и до себе поодъбира(л).

Теды (м) я, менованы(и) возны(и), што (м) справова(л), очима виде(л) и ушима слыша(л), менованою шляхтою освещи(в)ши, правъдиве ѿ ты(м) реляцию свою сознаваю и до књи(г) нинешньхъ кгродскихъ житоме(р)ски(х) записую.

И проси(л) менованы(и) во(з)ны(и) посполу с подавцою тое(и) протестацие(и), абы такъ тая протестация, яко и во(з)ного реляция з арешто(м), до књи(г) были приняты и записаны, што отрыма(ли).

3. Манифестация ѿ(д) пана Григора Липлянского ѿ (з)губе ро(з)ныхъ муниме(н)тов(в).

Року тисеча шестсо(т) пя(т)десятого,
мца генвара, сего дня.

На враде кгродски(м) в за(м)ку его ко(р). мсти Житоме(р)ско(м) передо (м)ною, Яно(м) Ча(и)ко(в)скимъ, по(д)старостимъ житоме(р)ски(м), стано(в)ши ѿчевисто урожоны(и) панъ Григори(и) Липля(н)ски(и), яко опекунь ѿ(д) ко(р). его мсти пото(м)ко(м) зошлого некгди пана Миколая Пжеже(в)ского з 17 урожоню некгды панею Катериною Липля(н)ско(г)ло, цу(р)кою // цо(р)кою [!] протестуючого с пложоны(м) урожоны(м) Стефанови, Настазие(и) на воли будучимъ, Самуелови, Янови, Марине в рукахъ пога(н)скихъ заставаючи(х), даны(и) и на(з)начены(и), све(д)чи(л) и манифестацию заноси(л) такъ именё(м) свои(м), яко и поменены(х) потомко(в) в то(т) способъ:

ижъ ѿ(н), прихилиючисе до права посполитого и науки опекуно(м) в праве ѿписаны(и), яко миноре(н)несъ до опеки брати мають у повинности опекунско(и) в року теперешнье(м) тисеча шестьсотъ пятьдесятимъ мца генвара дня пятого, взявши з собою во(з)ного и шляхту з ураду нинешньего приданихъ ниже(и) менованихъ, был(л) в селе Городищу, мае(т)ности деди(ч)но(и) поменены(х) пото(м)ко(в), где будучи хоте(л) и(н)венътова(т) добра по ѿ(т)цу ихъ позосталые рухомые и(н)вен(т)оватъ справы на тые добра належачие ѿ(т)биратъ и процесса пра(в)ны(и). Ле(ч), кгда та(м) приеха(л), ничего згола: ани быделъ, ѿве(ц), свине(и), коне(и) з стада, ани збожь, в коморахъ молоченыхъ, ани в гумъне нияких ани спрату домового господарского ѿво згола жа(д)но(и) на(м)не(и)шо(и) речи не заста(л), то(л)ко будованя поро(з)бирание, ты(л)ко ме(с)тъца, где будованя были, все вниве(ч) ѿбе(р)нено, та(к) ижъ чо(г)о и(н)вен(т)ова(т) не было.

А на(д) то манифестацию заноси(л) ѿ погине(н)е спра(в), диспозици(и), привилее(в), ѿринала(в) ⁴⁰, на добра городские служачихъ, и и(н)шие добра ро(з)ные, меновите, ѿ которыхъ протестан(с)ъ ведомости завзятъ мо(г)ль, то е(ст) привилее(в), дистозици(и) ⁴¹ на Прежовъ ⁴², Городисче (алия(с) Трыбъ-

⁴⁰ Ори(и)нало(в).

⁴¹ Диспозици(и).

⁴² Слово написано на іншому, виправленому.

сы), на Кодню и на Ше(р)шни, пано(м) Прежо(в)ки(м) ⁴³ служачие, листо(в) де(л)чи(х) мае(т)ности(и) Прежово(в) дво(х) (Коръпило(в)ки и Городисча) та(к) свежихъ межи братьею рожоню Семено(м) и Миколае(м), и Иване(м) Преже(в)-[с]кими яко и давъне(и)шихъ про(д)ко(в) ихъ в кгроде Житоме(р)ски(м) при(з)нанъные кви(т) пане(и) Семеново(и) Дручаниново(и) Кнегини(ц)ко(и), сестры рожоню(и) пано(в) Прежевь[с]кихъ с посагу ⁴⁴ и четъве(р)то(и) части добръ ѿ(т)чистихъ и материсти(х), такъже в кгроде Житоме(р)скимъ при(з)наны(и) кви(т) цо(р)ки пана Миколая Прежовско(г)ло Анъны Преже(в)ско(и) Яново(и) Кросни(ц)ко(и) з добръ ѿ(т)чистихъ и материстихъ при(з)наны(и) в кгроде Житомер(с)кимъ кви(т) поборовые. поди(м)ные и инъшие, всъ справы, переводы правъные процесса з ро(з)ными ѿсобами, а меновите з княжате(м) Корё(ц)ки(м) ѿ збегу реми(с)сы, листы увя(з)чие ѿво згола вси а всъ справы, ѿрыналы [!], записы ре(ч)ные на до(в)ги рекоггнице ѿ которы(х) манифестуючи(и) ведать не може, погинули. А книги за(с) житоме(р)ски(е) потрачены, посованы и въниве(ч) черезъ свою волю коза(ц)кую хлопъскую ѿбе(р)нены. Поменены(и) теды протест(с) [?] протестуючи(и) и манифестуючи(и) прекаве(н)до и(н)демънитата пупилору(м), абы в мае(т)ностяхъ своихъ жа(д)ною преюдицию ^{17 зв.} емъ не поносили // не поносили взглядомъ потрачени(х) справъ и по(в)торе све(д)чи(л) и манифестова(л)ся ши(р)шую протестацию и выра(з)н(и)шую манифестацию, кгда то(г)ло потреба будетъ, любо ведомость ѿ справахъ, правахъ на добра, кгрунтьи, до(л)ги, процессахъ пра(в)ныхъ и иншихъ тымъ подобньхъ зася(г)ти будетъ мо(г), любо тое(и) мелиѿрацию вцале заставаючи.

А на верификацию того стави(л) на уряде во(з)ного енерала, шляхетного Федора Красо(в)ского, котори(и) в моцъ свое(и) пра(в)диво(и) реляцие(и) я(в)не, я(с)не и доброво(л)не созна(л), ижъ ѿ(н), маючи при себе шляхту — люде(и) добрихъ, шляхетныхъ пано(в) Павла Круко(в)ского и Ивана Скочи(н)ского, — будучи ѿ(т) ураду приданы(и), был(л) на справе и потребе помененого протестуючогося в селе Городишъчу дня пятого, мца ⁴⁵ генвара, где будучи, ничего згола не заста(л) ве(д)воре: ани быде(л), ани збожь, ани спрату домового, ты(л)ко виде(л) ме(с)тъца, где, знатъ, будованя были, а теперъ су(т) чере(з) своеволю коза(ц)кую розобраные; спра(в) жа(д)ныхъ не заста(л), ты(л)ко срокгая девастация и попустошене; што ижъ такъ, а не иначе(и) было, поменены(и) во(з)ны(и) созна(л).

И проси(л) поменены(и) манифестуючи, абы тая его манифестация и во(з)ного реляция до књи(г) принятие ы записаны были, што и е(ст) записа(н)но [!] ⁴⁶.

5. Манифеста(ци)на ѿ(д) пана Красовско(г)ло ѿ гинене ро(з)ныхъ справъ и муниме(н)товъ.

Року тисеча шестсо(т) пя(т)десятого,
м(с)ца генвара, чоти(р)на(д)цато(г)ло дня.

До ураду и актъ нинешньх(х) кгроски(х) [!] житоме(р)скихъ, до мене, Яна Ча(и)ко(в)ского, по(д)старостего житоме(р)ского, ѿбли(ч)не прише(д)ши,

⁴³ Прежо(в)ски(м).

⁴⁴ Літеру с посовано.

⁴⁵ Слово без титла в рукописі.

⁴⁶ Далі йде текст польською мовою (акт 4, л. 18, 18 зв., 19, 19 зв. і поч. 20).

шляхе(т)ны(и) Я(н) Дуби(ц)ки(и), слуга уроженого его м(л). пана Себестияна Кресо(в)ско(г)ло, имене(м) того (ж) пана своего протє(с)това(л)ся и таковую манифестацию прекавє(н)до и(н)де(м)нитати в тотъ способъ заноси(л):

ижъ въ року прошлы(м), тисеча ше(ст)со(т) сорокъ ω(с)ми(м), за наступє-не(м) неприятеля крижа святого на коруну по(л)скую такъ ω(д) татаро(в), яко и ω(д) ребелиза(н)товъ козако(в), кгда протє(с)тансь, уношєчи здоро(в)є свое з має(т)ности дє(р)жавы свое(и) до во(и)ска по(л)ского, зостави(в)ши ω(д)накъ уроженую паню Катарыну Пне(в)ского, ма(л)жо(н)ку свою, (которо(и) пропъ-те(р) прокгна(н)ссь [!] парикулю(м) (!) зта(м)то(л) зо вси(м) ωхє(н)дство(м) и домо(в)ство(м) свои(м) вывє(з)ти не мо(г), уеха(в). Та(м) же по(д) то(т) ча(с) наступи(в)ши неприятє(л) на дє(р)жаву протє(с)та(н)ти(с), а заста(в)ши мено-ваную єє м(л). паню ма(л)жо(н)ку протє(с)туючого в дому при ро(з)битью скри(н) з оха(н)дство(м) и спратє[м] домовы(м), спра(в) ба(р)зо сила, записо(в), ωбликго(в), ме(м)брамо(в), привилєєвъ, посєсы(и), росписо(в) и ро(з)ныхъ про-цєсо(в) ω(д) ωсобь ро(з)ныхъ и (з) ро(з)ными и(н) рє(м) суамъ служачихъ по-брано и кгва(л)то(в)не поша(р)пано, где тежъ ωсобьливе привилєє ценє, по-сєсыє, диспозыциє(и), люстрациє, ревизыє, квиты и и(н)шиє sprawy, которыхъ протє(с)та(н)сь на то(т) ча(с) и паметати не може, на менова(н)ное Вероко(в)-счи(з)ну, на Михало(в)-мясте(ч)ко и на поля Восчєни(н)ские погинуло. Ω ко-торыхъ то справ свои(х) згубє постєрегаючи целости во все(и) свое(и), ажебы прє(з) то шкоды яко(и) не поноси(л) и повторє протє(с)тується и солєните(р) манифєстує, и проси(л) то(т) же слуга имене(м) пана своего, абы тая манифе-стация, которо(и) са(л)ва(м) мелифрაციωне(м) собе зоставує до књи(г) была принята и записанъна, шъто ωтърымаль.

6. Презєтация тєла забитого
з села Станишовьки под(д)ано(г)ло
єго м(л). старости житомє(р)ско(г)ло.

Року тысєча ше(ст)со(т) пя(т)дєсятого,
мця гє(н)вара, чотиръна(д)цятого днѧ. //

20

До vtzėdu и актъ нынешныхъ кгро(д)скихъ Житомє(р)скихъ, до менє, Яна Ча(и)ко(в)ского, по(д)старостєго житомє(р)ского, ωбли(ч)не прише(д)ши, пра-цовитє Данило Малиє(н)ко и Миско, даракганє и по(д)даныє з села Стани-шо(в)ки, має(т)ности вє(л)мо(ж)ного его мсти пана Крышьтопфа з Лого(и)ска Ты(ш)кевича, воеводица браско(г)ло⁴⁷, житомє(р)ского ж старости, до Жи-томера належачо(и), зве(р)хъностью пана своего жалобливе ωсвє(д)чались и солєните(р) протє(с)товали напроти(в)ко уроженому его м(л). пану Сєверинови Пото(ц)кому яко авторови и росказуючомъ и слуга(м) его м(л). волю и роска-занє пана своего выконываючимъ, з ыме(н) и про(з)вискъ лєпє(и) ему самому знаємы(м) и ведомы(м), в то(т) способъ и ω то, ижъ поменє(н)ны(и) его м(л). па(н) Пото(ц)ки(и), прєпо(м)нє(в)ши боя(з)ни божо(и) и срокгости прва посполитого, не рє(с)пекътуючи ничего на выны проти(в)ко таковы(м) ωписаные, маючи

зна(т) да(в)ны(и) ра(н)ко(р) и гнє(в) на по(д)даны(х) станишо(в)скихъ, в року нинє(ш)нымъ тысєча ше(ст)со(т) пя(т)дєсяти(м), мца гє(н)вара, трина(д)цатого [дня], єдучи⁴⁸ въ ки(л)кдєсять конє(и) чере(з) село Станишо(в)ку до має(т)-ности свое(и) Скоморохъ, та(м) же на(д)єха(в)ши, въ се іє Станишо(в)щи працо-витого небо(з)чика Конъдрата Кошєля Малиєнъка Янньчарина, брата роженого Данилового протє(с)та(н)ти(с), ωно(г)ло по(и)ма(в)ши, бє(з)ви(н)нє на зє(м)ли покину(в)ши, киями и ωбухами ω(д) головы ажъ до стопы ногъ ωкру(т)нє а немилосє(р)дънє росказа(л) зби(т) и замо(р)дова(т) такъ далєє, же та(м) же заразо(м) ω(д) такового ωкру(т)ного зби(т)я з ты(м) ся свято(м)⁴⁹ пожекгна(л), а ещє ты(м) ся не ко(н)тє(н)туючи, протєстующихъ Данила и Миска та(к)жє и дъругихъ Клима Евътуше(н)ка, Ивана, паробъка, и Гри(ц)ка, Данилового паробъка, на кгру(н)тє вла(с)ны(м) станишо(в)ски(м) здыба(в)ши по(д) Стани-шо(в)кою, та(к)жє оныхъ каза(л) свои(м) бити, забияти и мо(р)довати, яко (ж) и тыхъ всєхъ на кгру(н)тє станишо(в)ских(и) слуги и коза(ч)ковє его м(л). пана Пото(ц)кого, наганяючи, били и шъко(д)ливе киями, ωбухами, хто ω(д)но чи(м) мо(г)лѧ, разили; и кгда бы были и тєє не по(в)тєкали, пє(в)нє бы, и ты(х), зна(т), позабывали. При которы(м) ωны(х) би(т)ю взято у Ивана, Мисково(г)ло⁵⁰ пароб(б)ка, жупа(н) лонъдышовы(и) за золоты(х) шєсть, пинєзє(и) готовы(х) пароб(б)ка, шапку за золоты(и) ωди(н), кожухъ за золотыхъ тры, рука-золоты(х) пя(т), шапку за золоты(и) ωди(н), кожихъ за золотыхъ тры, рука-вищи за гроше(и) ше(ст), уздѧ пѧть за гроше(и) пя(т)дєсять, соки(р) пя(т), кожъ-дая за по(в)копы; ω которы(и) таковы(и) неслущъны[и] и не(з)божъны(и) по(с)ту-дая за по(в)копы; ω протє(с)та(н)тє(с) и по(в)торє ω(с)вє(д)чалисє и жалобливе ωповєдали, ωфє-руючи ся ω то з поменєны(м) его м(л). пано(м) Пото(ц)ки(м) пра(в)нє чинити. Гдє ту жъ заразо(м) то(т) жє менованы(и) Данило Малиє(н)ко, братъ свижо забитого небо(з)чика Конъдрата Кошєля Малиє(н)ка, прєзє(н)това(л) рєрє(д) урадо(м) нинєшъны(м) телю в трунє забитое небо(з)чика брата своего Конъдрата Кошєля, 20 зб. которое прєзє(н)туючи, проси(л) ω прида(н)є во(з)ного // возно(г)ло єнерала на ω(г)лєданє разо(в) на телє забиты(м). А як⁵¹ ура(д) придаємъ во(з)ного єнерала воево(д)ства Кие(в)ского шляхе(т)ного Анътоного Трубє(л)ского на ω(г)лєданє разо(в) биты(х) на телє забити(м), яко (ж) при (м)нє, урадє, мено-ваны(и) во(з)ны(и) то є(ст) ω(т) головы все телю с тилу збитое, сынєє, кро(в)ю набе(г)лыє ажъ до ступы ножъно(и) видє(л) и ωфициωзє ω(г)лєдал, которые то разы на ты(м) трупє и я са(м), ура(д), тудє жъ стоячи, ω(г)лєдалє(м), а по ω(г)лєда(н)ю во(д)лу(г) права тому (ж) во(з)ному рєрє(д) за(м)ко(м) и (в) ры(н) ку трыкро(т) уть мори(с) є(ст) жє з росказаня его м(л). пана Сєверина Пото(ц) кого то(т) то небо(з)чикъ Ко(н)дратъ Коши(л) Малиє(н)ко є(ст) забити(и) и замо(р)дованы(и), ωбъволати росказалє(м) [!] ⁵². Которы(и) во(з)ны(и) с пови(н) ности свое(и) во(з)но(в)ско(и) голосомъ вынє(с)лы(м) при велю шляхъты и лю-дє(и) ро(з)но(и) ко(н)дициє(и) чере(з) кого бы бы(л) забити(и) и замо(р)дованы(и) ωбъвола(л) и до ведомости привє(л) єть и(н) ко(н)тинъти [!] прєрєчени(и) во(з)ны(и) єнерал на менованыхъ протє(с)туючихъ жаданъ з приданя ура-дового єзди(л) до поменєного села Станишо(в)ки и (в)ступова(л) до домо(в) ихъ где за ωказанє(м) на телє впро(д) Данила Малиє(н)ка, то є(ст) на хрибътє

⁴⁸ Початкову літеру *є* виправлено з іншої.

⁴⁹ Полонїзм, замість *свѧтом*.

⁵⁰ Мабуть, *Мисково(г)ло*.

⁵¹ Слово виправлене з іншого. Очевидно, слід читати *я(м)*.

⁵² *росказалє(м)*.

⁴⁷ *Браславского*.

по рукахъ его разо(в) ба(р)зо сила сыны(х), спухълыхъ, жу(л)тавыхъ, кро(в)ю набѣ(г)лыхъ, которы(х) разо(в) и ра(н) ѿди(н) по(д)ле дъругого до пе(т)на(д)цати, зна(т), киевыхъ, и ѿбуха(ми) битыхъ ѿ(г)леда(л). Та(к)же на Миско-вы(м) теле, то е(ст) по хрибъте и по крижу таковы(х) же разовъ битихъ синыхъ спухлыхъ до (д)ва(д)цати виде(л) и ѿ(г)леда(л). Которые разы и би(т)е чере(з)те вла(с)ны(м) станишо(в)ски(м) по(д) Станишо(в)кою собе бы(т) заданые не-ви(н)не поведали яко жъ и другихъ: Клима и Ивана, и Гри(ц)ка, паробъко(в) ихъ, наганяючи, яко били юже вшисци пере(д) собою, во(з)нымъ, поведали и яко речи ѿ(д) ни(х) в протѣ(с)тацие(и) вы(ш) поменены...⁵³, побраные ѿ ты(м) все(м) зме(н)ковали, менованы(и) во(з)ны(и) ѿ(г)леда(в)ши и слыша(в)ши зта(м)-то(л) преч(ч) ѿ(д)еха(л) и ѿ ты(м) реляцию свою доброво(л)не созна(л), просечи за ти(м) ве(с)по(л) с протѣ(с)туючими, абы то все для памяти до къни(г) было принято и записа(н)но [!], шъто ѿтрымали⁵⁴.

8. Протѣстация с презентациею тела
небо(з)чика пана Шимона Добро(в)но(г) [о]
на коро(в) княжати его м(л).
Влади(с)лава Доминика.

Року тисеча ше(ст)со(т) пя(т)десятого,
мца ге(н)вара, пя(т)на(д)цатого дня.

До ураду и акътъ нинешны(х) кгро(д)ски(х) житоме(р)ски(х), до мене, Яна Ча(и)ко(в)ского, по(д)старостего житоме(р)ского ѿбли(ч)не прише(д)ши урожоны(и) панъ Вацъла(в) До(м)бро(в)ны(и), сынове(ц) свежо забитого небо(з)чика, урожного пана Шимона До(м)бро(в)ного, имене(м) свои(м) и урожоны(х) пане(и) Барбары Во(и)новского, ма(л)жо(н)ки позостало(и), и па(н)ны Катарыны, еше ле(т) зупе(л)ныхъ не маючо(и), цо(р)ки менованого небо(з)чика пана Шимона До(м)бро(в)ного, с прито(м)ностью ѿпекуно(в) ихъ жалобли-ве ѿповеда(л)ся и солените(р) протѣ(с)това(л) напроти(в)ко урожонымъ его м(л). пану Анъдрѣеви Русино(в)скому, ро(т)мистрови, его м(л). Анъдрѣеви Пе(т)-рыко(в)скому, хоружому, яко при(н)ципало(м), и шляхе(т)ны(м) пану Янови Цибуско(му), пану С(с)мо(л)ско(му), товариству коро(г)ве я(с)не ѿ(с)вещоного княжати его м(л). Влади(с)лава Доминика С(с)тро(ж)ско(г) [о]⁵⁵, воеводи кра-ко(в)ского, яко ко(м)при(н)ципало(м) [!] и выконываючи(м) учино(к) ниже(и) выражены(и), а то(т) в то(т) спосо(б) и ѿ то:

ижъ поменены(и) м(л). панове при(н)ципалове з ко(м)при(н)ципала(ми) и помо(ч)никами свои(ми), перепо(м)не(в)ши боя(з)ни божи(и), не ро(с)пе(к)-туючи ничего на право по(с)политое и вины в не(м) прототи(в)ко [!] мужобо(и)-цо(м) сурове ѿписаные и ѿ(в)ше(м) то все ле(г)це собе поважаючи, в року нинешъны(м) тисеча ше(ст)со(т) пя(т)десяти(м), мца ге(н)вара, трина(д)цатого дня,

⁵³ Останню літеру слова, очевидно е, полсовано.

⁵⁴ Далі йде акт 7, писаний польською мовою (арк.: кінець 21, 21 зв.; поч. 22).

⁵⁵ Сумнівна літера ж (виправлена з з, або навпаки).

кгда протѣ(с)та(н)съ з небо(з)чико(м) менованы(м), пано(м) стрые(м) свои(м), зостаючи товариша(ми) по(д) тоєю жъ коро(г)вою, тя(г)нене(м) з коро(г)вою пришли по(д) место Ви(л)ско, мае(т)но(ст) того (ж) его м(л). пана воеводы кра-ко(в)ского, где а(с)секурати паце публика ничего ся злого на себе не сподѣваю-чи, яко тежъ ничо(г) [о] нико(му) неви(н)ни будучи, коро(г)в) з места з ы(н)-шими товариство(м) тоже в по(д)в[о] [р)ки праве того жъ места выпровадили, та(м) же его м(л). па(н) ро(т)ми(ст)ръ з пано(м) хоро(н)жи(м) и (з) менованы(м) товариствомъ, зна(т), на тое добре пригото(в)шися, бе(з) жа(д)ное да(н)ня при-чины, не ѿ(г)ледаючися ничего на арътикулы во(и)сковые, по(д) коро(г)вою, добы(в)ши шабли, впро(д) на неви(н)ного протѣ(с)та(н)та, поча(в) секъти и шъти-хо(м) би(т), а кгда протѣ(с)туючи(и), укладаючися ѿно(му) з по(д) хоро(н)к(в)и уступи(л), тепе(р) екъса(р)су(с) проскочи(л) на коню помене(н)ного небо(з)чика стрыя его шука(т) межи товариство(м) по(д) // по(д) коро(г)вою, што небо(з)-чикъ постере(г)ши, уеха(в) бы(в) до места, ухороняючи здоро(в)я своего, ко-торого кгда и по сме(р)ти с пи(л)ностью шукали, выеха(в) и(з) места ѿбо(в)ляю-чися⁵⁶ якого деспе(к)ту на себе и та(к) постере(г)ши то, панове при(н)ци-палове з помо(ч)никами свои(ми), же бы(л) небо(з)чикъ з место(м), вси ѿра(з) з челя(д)ю и коза(ч)ками свои(ми), яко ѿб[. . .]⁵⁷ до него скочи(в)ши, та(м) же его ѿкру(т)н(е) а немилосе(р)дне а праве тыра(н) [с]ко секли, каличили и забия-ли и ѿному ба(р)зо сила ра(н) шко(д)ливы(х) сме(р)те(л)ны(х), ѿсобливе его м(л). па(н) ро(т)мистръ впро(д) ѿбухо(м) в голову, а его м(л). па(н) хоро(н)-жи(и) соки(р)кою в голову тя(л), ѿ(д) которыхъ ра(н) и с коня спад(л)ъ, поза-давали, а поти(м) ю(ж) на зе(м)ли лежачого небо(з)чика вси спо(л)не з челя(д)ю своєю тыра(н)ско праве забияли, в оста(т)ку и стреля(т) до небо(з)чика его м(л). па(н) ро(т)мистръ коне(ч)не розказа(л), яко жъ в по(л) з ручъници южъ ба(р)-зо ра(н)ного добошови свое(му) пре(с)трели(т) розказа(л). На ѿ(с)тато(к) южъ се са(м) доволи на(д) ни(м) тира(н)ско напа(с)тви(в)ши, а видечи еше трохи жи-во(г) [о], добашови своему дъругому Самоелови его м(л). па(н) ро(т)ми(ст)ръ каза(л) коне(ч)не шию дотяти, которы(и) з розказа(н)я пана своего небо(з)чика палаше(м) дотя(в) и заби(в). Кото[р]о[г]о потимъ небо(з)чика забито(г) [о] тело въ воду в поло(н)ку по(д) лю(д) свое(и) челяди и коза(ч)комъ вкинути розка-за(л). Та(м) же заразо(м) и челя(д)ника небо(з)чико(в)ского, которы(и) бы(л) при не(м), шляхе(т)ного Стани(с)лава Чапського въ воду та(к)же утопи(т) его м(л). па(н) ро(т)ми(ст)ръ розказа(л). Которы(и) челя(д)ник(к), ле(д)во ѿ(д) тыхъ ѿпра(в)цо(в) вы(р)ва(в)шися, здоро(в)емъ ушо(л). А небо(з)чико(в)ское тело юже до воды топити волочено и юже бы было утоплено, кгда бы не уро-жоны(и) его м(л). па(н) Фило(н) С(с)ле(к)ши(ч)⁵⁸, поручъник(к), и (д)ругое това-риство некоторые ѿ(т) таково(г) [о] учи(н)ку не(з)божъно(г) [о] тое(и) челяди не ѿ(д)вели, при которы(м) забито небо(з)чика пана До(м)бро(в)ного пинезе(и) што(с) немало, которые ме(в) при собе, взято и ладо(в)ни(ч)ку, ѿ которы(и) та-ковы(и) не(з)бо(ж)ны(и) и не(с)лушъны(и) поступо(к) протѣ(с)туючи(и) и по(в)-торе з велики(м) жале(м) протѣ(с)туе(т)ся, ѿферуячися ѿ тое пра(в)не з ти(ми) всими вы(ш) менова(н)ны(ми) ѿсоба(ми) чинити и(н) форо фори е(т) якъ субъи(н)-де то(т) же протѣ(с)та(н)съ и(н) фацие ін фацие [!] презе(н)ти(с) тело забитого менованого небо(з)чика пана стрыя своего въ труну вложеное презе(н)това(л).

⁵⁶ Мабуть, ѿбмовляючися.

⁵⁷ Слово не вдалось прочитати.

⁵⁸ Остання надрядкова літера написана невірзано.

Которое презе(н)туючи, проси(л) ѿ при(д)а(н)е возного на ѿ(г)леда(н)е ра(н) и разо(в) на забити(м) трупе. А та(к) во(з)ны(и) енера(л) воево(д)ства Кие(в)-ско(г)о[о] шляхе(т)ны(и) Анѣтони(и) Трубе(л)ски(и) ексь ю(с)су ѿфици(и) презе(н)ти(с) ѿ(г)леда(л) тело забитоє. А напро(д) в голове ве(р)ху (чола) и наро(г) головы две раны тятые подовгова(с)тые на(д) ухо(м), с правое стороны рану тятую, на(д) ухо(м) з левое стороны рану тятую, — ѿбе(д)ве довьгие глубокие, тятые, шко(д)ливые; по(д) го(р)ломъ рану кривавую и ну(с) ⁵⁹ перетяты(и), а (з) тылу головы чере(з) усю шию и чере(з) ухо великую рану глубокою сме(р)те(л)ную ажъ до перетя(т)я каръку; та(к)же руку перетято чере(з) долонь и та(м) синюю рану ве(р)хъ головы, зна(т), ѿбуховая; впо(л) zase выше(и) паса рану навиле(т) з ру(ч)ници простреленую менованы(и) возъны(и) виде(л) и ѿфициѿе ѿ(г)леда(л). Которые раны и ура(д) ни // нине(ш)ны(и) на теле забити(м) ѿфициѿе ѿ(г)леда(л), которое то тело забитоє ѿ(г)леда(в)ши, во(д)лу(г) права чере(з) кого бы бы(л) забиты(и) то(т) небо(з)чикъ, трикро(т) менованы(и), во(з)ны(и) ѿвола(л) и до ведомости при велю шля(х)те и людя(х) ро(з)ное ко(н)дищие(и) ю(т) [!] юри(с) е(т) мори(с) е(ст) пере(д) за(м)ко(м) и (в) ры(н)ку приве(л). А по ѿвола(н)ю туде (ж) реляцию свою пере(д) урадо(м) доброво(л)не со(з)на(л) е(т) и(н) ко(н)тинѣ(н)ти по ѿвола(н)ю того небо(з)чика стави(л) протестуючи(и) и(н) фацие ѿфици(и) Самуеля, добоша его м(л). пана Русино(в)-ско(г)о[о], которы(и) добошь беневоле фасу(с) е(ст), же ѿ(н) з ро(с)каза(н)я пана своего небо(з)чика вы(ш) в протѣ(с)таѿе(и) меновано(г)о[о] пана Шимона До(м)-бро(в)ного палаше(м) южъ праве семивиумъ [!] дотя(в) и доби(в) которого то добоша ура(д) ко(н)фесата выслу(х)а(в)ши и ад лита приня(в)ши, протѣ(с)туючю(му) наза(д) ѿного приве(р)нулъ яко па(р)ти афекъта(н)ти и проси(л) протѣ(с)туючи(и) ве(с)по(л) и(з) во(з)ны(м), абы тая (его) протѣ(с)тациа, которо(и) са(л)ва(м) мелиѿрациѿне(м) си е(т) и(н)ква(н)ту(м) ѿпре(са) фуе(н)тъ [!] и во(з)-ного реляция до (к)ни(г) была принята и записана, што ѿ(т)рыма(л).

9. Протѣ(с)тациа ѿ(д) ихъ м(л).
пано(в) Тышо(в) на его м(л).
ѿ(т)ца метрополита киевского.

*Року тысеца ше(ст)со(т) пя(т)десятого,
мца ге(н)вара, деве(т)на(д)цато(г)о[о] дня.*

На враде кгро(д)ски(м), в за(м)ку его к(р). м(л). житоме(р)ски(м) передо (м)ною, Яно(м) Ча(и)ко(в)ски(м), по(д)старости(м) житоме(р)ски(м), стано(в)ши ѿчевисто, шляхе(т)ны(и) па(н) Але(к)санъде(р) Лесчи(н)ски(и) имене(м) урожоныхъ ихъ м(л). его м(л). пана Михала и Кгабриеля Тышо(в)-Быко(в)скихъ протѣ(с)това(л)ся и солените(р) ѿ(с)ве(д)чали напро(т)и(в)ко превелебному в богу его м(л). Селивестрови Косови, метрополите кие(в)скому и (в)се(и) капитуле свято(и) Софие (и) по(д) по(с)луше(н)стве(м) его м(л). ѿ(т)ца метрополиты кие(в)ско(г)о[о] будучо(и), а то в то(т) способъ:

ижъ его м(л). поменены(и) ѿте(ц) ме(т)рополита з своею капитулою маючи ко(н)токвитата(м) (!) кгру(н)то(в) своихъ з кгру(н)тами менованыхъ ихъ м(л).

⁵⁹ нис.

протѣ(с)туючихъ до села Го(р)болева, мае(т)ности деди(ч)но(и), анѣтквиту(с) належачие тыхъ же протѣ(с)туючихъ в року прешълы(м), тысеца ше(ст)со(т) чоти(р)дѣсятъ ѿ(с)ми(м) по(д) ча(с) ребе(л)лие(и) коза(ц)ко(и) упа(т)ры(в)ши ча(с) потому, кгда протѣ(с)та(н)те(с) за наступене(м) неприятели крижа святого и ребелиза(н)то(в) козако(в), уносечи здорове свое ѿ(д) мае(т)ностѣ(и) свои(х) с тыхъ ту(т) крає(в) руски(х) до По(л)ски поуходили, по(д) то(т) ча(с) поменены(и) его м(л). ѿте(ц) метрополита с капитулою своею Киевскою нул юре и ѿ(в)ше(м) и(н) су(м)му(м) преюдициумъ протѣ(с)та(н)то(в) уми(с)ли(л) и(н) абъсе(н)ция ихъ свои(и) кгру(н)ты з кгру(н)тами менованы(ми) ⁶⁰ го(р)боло(в)скими око(ло) реки Ссеча(н)ки будучи(и)ми, прилучитъ и собе привласчитъ. Яко (ж) по(д) то(т) ча(с) небе(з)пе(ч)ны(и) приспособи(в)ши люде(и) на тоє мо(ц)но, кква(л)то(в)не на ру(д)ню на рѣце Ссича(н)ци будучую протѣ(с)туючихъ вла(ст)ную насла(в)ши, млы(н) на тоє(и) же ру(д)ни фу(н)диту(с) знести, ста(в) спустити и хлопо(в) по(д)данныхъ протѣ(с)та(н)то(в) вла(с)ныхъ, которы(х) было и(н) нумеро пе(т)на(д)ца(т) ѿ(д) да(в)ны(х) часо(в) мешкающихъ поро(з)ганяти, а наве(т) и халупы ты(х) же по(д)даны(х), которые с ты(х) кгру(н)то(в) пови(н)ность звича(и)ную пано(м) свои(м) пе(л)нили позбирати и по(з)носити росказа(л).

23 Которые насла(в)ци з росказа(н)ня пано(в) своихъ млы(н) забрали и ста(в) спустили и под(д)анныхъ тамошньныхъ халупы и(м) зне(с)ши ихъ самыхъ поро(з)ганяли и кгру(н)ты // менова(н)ные го(р)боле(в)ские до кгру(н)то(в) его м(л). ѿ(т)ца метрополита, капитулы его кие(в)ско(и), прилучили, чере(з) што и(х) м(л). пано(в) Тышо(в) до велики(х) шъко(д), которы(х) собе на ше(ст) тысеце(и) гриве(н) (кгру(н)ту в тоє не (в)тручаючи), приправили ѿ которы(и) неслу(ш)ны(и) и непра(в)ны(и) поступо(к) протестуючи(и) имене(м) ихъ м(л). пано(в) Тышо(в) и по(в)торе ѿ(с)ве(д)чае(т)ся и солените(р) ѿповедае(т), ѿферуючися ѿ тоє пра(в)не чини(т), зостави(в)ши ѿ(д)на(к) во(л)ную мелиѿраци[ю] ⁶¹ тоє(и) протестацие(и) яко и во(з)ного ѿбъдукъцию тепе(р) проси(л), абы тая его протѣ(с)тациа была до (к)ни(г) принята и записана [!], шъто ѿ(т)рымалъ.

10. Протѣ(с)тациа ѿ(д) пано(в) Лемешовъ
ма(л)жо(н)ко(в) на пана Викгуру и и(н)шихъ.

*Року тысеца ше(ст)со(т) пя(т)десятого,
мца ге(н)вара, деве(т)на(д)цато(г)о[о] дня.*

Пере(д) урадо(м) и акта(ми) нишешъны(ми) кгро(д)ски(ми) житоме(р)ски(ми), передо (м)ною, Яно(м) Ча(и)ко(в)ски(м), по(д)старости(м) житоме(р)ски(м), стано(в)ши ѿчевисто, урожоны(и) его м(л). пнъ Ива(н) Лемешъ имене(м) свои(м) и имене(м) ма(л)жо(н)ки свое(и), урожоное пане(и) Настазии Хрушли(н)ского Ивановое Лемешовое, которы(и) его м(л). па(н) Леме(ш) са(м) пре(з) себе пе(р)соналите(р) а еє м(л). пана [!] Лемешовая з бы(т)ностью и при(т)о(м)но(с)тю пре(з) того (ж) вышъ речоного ма(л)жо(н)ка своего ѿбътя(ж)ливе и жало(с)не солените(р) реферуючися с тепере(ш)нею протѣ(с)тациею до запи-

⁶⁰ Початкова літера m (лат.).

⁶¹ Останню літеру поповано під час реставрації книги.

са(н)ного акту в крезде тутошньє(м) Житомє(р)ски(м) оде(р)жаного протє(с)-
товали проти(в)ко урожоному его м(л). пану Семенови Выкгуры, горо(д)ничо(му)
кне(в)ско(му), яко при(н)ципалови и росказуючому на выпо(в)не(н)є ниже(и)
выражоньхъ екъсєсовъ та(к) те(ж) пану Даниєлови, Юреви и Яковови Вы-
го(в)ски(м), бра(т)и пану Кгрушо(в)ско(му) и пану Якокубови⁶² Миколає(в)-
ско(му) и Петроню Выго(в)ско(му), се(р)цови манастира Выго(в)ско(м) и инъ-
шимъ при(н)ципало(м) (и ко(н)при(н)ципало(м)), которых имена в тоє(и) про-
те(с)тациє(и) за неведомостю не є(ст) спецификованьє, є(д)на(к) же за взя(т)ємъ
ведомости ѿ имена(х) и про(з)виска(х) протє(с)туючие в по(з)ве вырази(т) не
знєхаютъ в то(т) способъ, ижъ его м(л). па(н) Викгура, горо(д)нич(и) кне(в)-
ски(и), будучи я(с)нои рады и порозумє(н)я з вы(ш) мєнованы(ми) ѿсоба(ми),
посла(н)цами и помо(ч)никами свои(ми), не (д)баючи на право посполитое и вы-
ны в не(м) ѿписа(н)ныє, смєли и важилися вышъ поменєныє при(н)ципали
(ко(м)при(н)ципалы), которы(х) было члка до сорока и далє(и) з ро(з)ны(м)
ѿружємъ до во(и)ны належачи(м), которыхъ имена и на(з)виска са(м) его м(л).
па(н) горо(д)нич(и) та(к) те(ж) и помо(ч)ники лепє(и) ведаю(т) и (з)наю(т),
почини(в)шиса [!] сотъника(ми) по(д) ча(с) ребєлиє(и) коза(ц)ко(и) были южъ
по зава(р)тю ко(н)тра(к)ту с козаками арамата (!) манум мо(ц)но на до(м) про-
те(с)туючихъ в селе Се(л)цу алия(с) Рудню, має(т)ности дєди(ч)но(и) тепє-
ре(ш)него протє(с)туючогося, в то(м) же сель будучи(х) протє(с)туючи(х)ся по
ки(л)ку ра(з) са(м) ѿсобою своєю и насылаючи, нає(з)джаючи року бли(з)ко
прошълого, тысеца ше(ст)со(т) соро(к) дє(в)ято(г)ло[!], и року тепєре(ш)него,
тысеца ше(ст)со(т) пє(т)десятого, ро(з)ныхъ днє(и) и мѣ(и) яко в року прошъ-
лы(м), тысеца ше(ст)со(т) соро(к) дє(в)ятюмъ, по зава(р)тю ко(н)тра(к)ту с коза-
ками мѣа ноябра, третє(г)ло[!] днѣа, кгда протє(с)туючи(и), будучи бє(з)пє(ч)-
ны(и)ши(и) трохи здоро(в)я своєго ѿ(т) ребєлиза(н)то(в) алия(с) козако(в) в
дому своє(м) в Се(л)цу алия(с) Рудњи в року тепєре(ш)ны(м), тысеца ше(ст)-
со(т) пє(т)десяты(м), мѣа гє(н)вара, десятого днѣа поменєныхъ вышъ ма(л)жо(н)-
ко(в) приєха(в)ши са(м) и поменєныє нає(з)дъники вы(ш) рєчоньє року и днѣа
вышъ писа(н)ного, протє(с)туючогю в дому мєнованы(м) напа(д)ши, такъ са-
мого (ж) яко и самую словы неу(ц)тивыми пофукали, полая(ли)// гонорови ихъ
шляхе(т)ско(му) шкодачи(ми) и доткливыви(ми), которо(и) в тоє(и) протє(с)та-
циє(и) для в(с)тыду и писати не може, в чи(м) до(м) тепєре(ш)ны(х) протє(с)тую-
чи(х) зкгва(л)тили и по(г)рабили. С коморы па(н)ско(и) взяли мєновите: ру(ч)-
ни(ц) пє(т)на(д)ца(т), ко(ж)дая куплє(н)ная по дєсяти золоты(х) по(л)ски(х);
кожухо(в) чотиры, кажды куплєны(и) по шести золоты(х) по(л)ски(х), меду
прє(с)ного по(л)торы кады, ка(д) кошътовала по пя(т)дєся(т) золоты(х) по(л)-
ски(х); конє(и) чє(т)верю, куплєныє по сороку золотыхъ по(л)ски(х), поло(т)-
на лъняно(г)ло[!] аръшино(в) сто, кожъды а(р)ши(н) кошътова(л) по гроше(и)
ѿ(с)ми; конопляного поло(т)на аршино(в) двєстє, кожъды аръши(н) коштова(л)
по чотиры гроши лито(в)ски(х), по(л)тє(и) ше(ст), поло(т) куплєны(и) по тры
золотыє по(л)ские, са(л) тры, кожъдоє сало куплєноє по копє гроше(и) лито(в)-
скихъ, ма(с)ла фасо(к) чотиры, кожъдая фаска по ше(ст) золоты(х) по(л)ски(х);
сыра копъ двє. по золотыхъ шести; жита мирокъ ше(ст), кожъдая ми(р)ка по

⁶² Очевидно, Якубови.

трына(д)цати золотыхъ по(л)ски(х), пшєници мєро(к) двє, кожъдая ми(р)ка по
ѿ(с)мы копъ гроше(и) лито(в)ски(х); муки житъноє миро(к) двє, кожъдая ми(р)-
ка по золоты(х) ше(ст)на(д)цати; воло(в) двє — ѿди(н) гнєды(и), а дъруги(и)
половы(и), — куплєныє по шести копъ гроше(и) лито(в)скихъ.

Та(м) же в сель Се(л)цу в слу(г), боя(р) и по(д)даны(х)⁶³ мєновите:

У Бакия Высо(ц)кого: жупано(в) фалє(н)дышовы(х) двє — оды(н) лазу-
ровы(и), а дъруги(и) чи(р)воны(и), — куплєныє по (д)вана(д)цати копъ гроше(и)
лито(в)скихъ; воло(в) двє, куплєныє по пєти копъ гроше(и) лито(в)ски(х), ко-
ро(в) двє, коштовали по тры копы гроше(и) лито(в)скихъ; кожухо(в) пя(т) (двє
же(н)скихъ), куплєныє по ѿ(с)ми золотыхъ по(л)ски(х); габачо(в) тры, куплє-
ныє по пєти золоты(х) по(л)ски(х); ру(ч)ница пъташиная, кошътовала золоты(х)
ѿ(с)мъ; коня гнєдогю рыжогю, куплєногю за двана(д)ца(т) копъ гроше(и) лито(в)-
ски(х); жита ми(р)ка; золоты(х) трына(д)ца(т);

У Лаврина Наумє(н)ка: коня сивогю доморо(с)логю, кошътова(л) копъ пє(т)-
на(д)цать; жупа(н) лазуровы(и) фалє(н)дышовы(и), куплєны(и) за копъ дєся(т)
лито(в)скихъ; еръмякъ шипътуховы(и) лазуровы(и), куплєны(и) за ѿ(с)мъ копъ
гроше(и) лито(в)ски(х); воло(в) двє, куплєныє по пѣти копъ гро(ш) [!] лито(в)-
скихъ; соки(р) тры бо(д)ни(ц)кихъ, куплєныє по по(в)копы; кожухо(в) двє
же(н)скихъ, куплєныє по тры копы гроше(и) литовъски(х); плахо(т) двє чє(р)-
воны(х), кошътовали по тры золотыє по(л)ские.

У Федора Я(н)чє(н)ка коня плє(с)навогю, куплєногю за ѿ(с)мъ копъ гро-
ше(и) лито(в)скихъ; воло(в) двє, коштовали по дєсєти золоты(х) по(л)скихъ;
жупа(н) лазуровы(и) шипътуховы(и), коштова(л) копъ ше(ст) гроше(и) лито(в)-
скихъ; кожухъ же(н)скихъ [!], куплєны(и) за ѿ(с)мъ золоты(х) по(л)скихъ;
габач, кошътова(л) золотыхъ пя(т); ру(ч)ница, куплєная за золоты(х) ѿ(с)мъ
по(л)ски(х); вєпро(в) двє ко(р)мъныхъ, кошътовали по дєсєти золотыхъ по(л)-
ски(х).

У Дємида Дуба: клячу буланую, куплєную за дєсять копъ гроше(и)
лито(в)ски(х); жупа(н) чи(р)воны(и) фалє(н)дышовы(и), куплєны(и) за двана-
(д)ца(т) копъ гроше(и) лито(в)ски(х), кожухъ же(н)ски(и), куплєны(и) за сє(м)
24 золоты(х) по(л)ски(х), дъруги(и) габач за пя(т) // за пя(т) золоты(х) куплє-
ны(и), вєпро(в) двє, коштовали по дєсєти золоты(х) по(л)ски(х); соки(р) двє,
куплєныє по по(в)копы гроше(и) литовъски(х); плахотъ дѣъ, куплєниє по двє
золотыє по(л)ские.

Ув А(н)тона: клячу гнєдую, куплєную за шєсть копъ гроше(и) лито(в)-
ски(х); воловъ двє, куплєныє по пєти ко(п) гроше(и) лито(в)ски(х); жупа(н)
лазуровы(и) шиптуховы(и), куплєни(и) за ше(ст) копъ гроше(и) лито(в)ски(х),
є(р)мякъ лю(н)дишовы(и) лазуровы(и), куплєни[и]⁶⁴ за ше(ст) копъ гроше(и)
литовъски(х); кожу(х) же(н)ски(и), куплєни(и) за сє(м) золоты(х) по(л)ски(х),
габач, куплєны(и) за ля(т) золоты(х) по(л)ски(х); ручница пташиная, куплє-
ная за золоты(х) дєсє(т); сє(р)мяга новая, коштовала копу гроше(и) лито(в)-
ски(х); сокъра, куплєная за золоты(и) по(л)ски(и).

У Ти(ш)ка Бабица: клячу половую доморо(с)лую, куплєную за ѿ(с)мъ
копъ гроше(и) литовъски(х); жупа(н) лу(н)ски(и) лазуровы(и), куплєны(и) за
сємъ копъ гроше(и) литовъски(х); корову рыжую, куплєную за тры копъ гро-

⁶³ Здається, пропущено якесь слово, очевидно, *пограбили*.

⁶⁴ Надрядкову літеру попсовано під час реставрації книги.

ше(и) литовски(х); ко(с) двѣ, купленые по по(л)копы гроше(и) литовски(х), сокѣ(р) будни(ц)ки(х) две, купление по полкопы гроше(и) литовски(х), поя(с), чи(н)котора чи(р)воная, купленая за два золотые по(л)ские, се(р)мяга новая, купленая за копу гроше(и) лито(в)ски(х).

У Гри(ц)ка Бабича: коня вороного доморо(с)лого, коштова(л) копь два(д)цать гроше(и) литовски(х); жупановъ шиптуховы(х) два лазуровы(х), купленые по семи копь гроше(и) лито(в)ски(х); воло(в) два, коштовали по десети золоты(х) по(л)ски(х), габачовъ⁶⁵, кожухо(в) два, коштовали по пяти золоты(х) по(л)ски(х); се(р)мяга новая за копу, ко(с) две, купленые по по(л)копы, сокѣра — золоты(и).

У Я(ц)ка Ме(л)ника: коня сивого, купленого за десе(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х), воло(в) два, купленые по ше(с)ти копь гроше(и) литовски(х); жупановъ фале(н)дишовы(х) лазуровы(х) два, купленые по десети копь гроше(и) литовски(х), шлыко(в) лиси(х) два лю(н)дышовы(х), по пяти золоты(х) по(л)ски(х) купленые; кожуховъ два одева(л)ны(х), коштовали по о(с)ми золоты(х) по(л)ски(х), габачо(в) тры, коштовали по пети золоты(х) по(л)ски(х); самопал, за золоты(х) о(с)мь куплены(и); топо(р), золоты(х) коштова(л) чотыри, о(к)ша [?] золоты(х) два; пасовъ два чи(н)кото(р) зелены(х), купленые по по(л)чва(р)та золото(г)ло польско(г)ло.

У Максима Ме(л)ника: коня сивого, купленого за пе(т)на(д)цать копь гроше(и) литовски(х); клячу вороную доморо(с)лую, коштовала копь о(с)мь гроше(и) лито(в)ски(х); воловъ чотыри, коштовали по пети копь гроше(и) лито(в)ски(х); коровъ тры, коштовали по десети золоты(х) по(л)ски(х); жупановъ тры фалендышовы(х) лазуровы(х), ко(ж)ды(и) куплены(и) по десети копь гроше(и) лито(в)ски(х); плахо(т) че(р)воны(х) пя(т), ко(ж)дая купленая по тры золотые по(л)ские; шлыковъ лиси(х) тры фале(н)дышовы(х) чи(р)воны(х), ка(ж)ды(и) куплены(и) по ше(с)ти золоты(х) по(л)ски(х); жита ми(р) две, ко(ж)дая мѣра купленая коштовала по трина(д)цати золоты(х) по(л)ски(х); пшеницѣ мѣ(р)ка, коштовала о(с)мь копь гроше(и) лито(в)ски(х); се(р)мяга новая // новая — копа гроше(и); топо(р) — золоты(х) чотыри, о(к)ша — золотыхъ два; ко(с) две по по(в)копы; соки(р) будни(ц)ки(х) две по по(в)копы; кожухо(в) же(н)скихъ два, куплены по о(с)ми золоты(х) по(л)ски(х); габачо(в) тры, купление по пяти золоты(х) по(л)ски(х); ве(р)овъ ко(р)мьны(х) чотыри, коштовали по десяти зо(л)отыхъ по(л)скихъ.

У Гри(ц)ка Я(т)че(н)ка: клячу рыжую, купленую за десе(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х); жупан(н) лазуровы лу(н)ски(и), куплены(и) за се(м) копь гроше(и) лито(в)ски(х), воло(в) два (рыжи(и) и половы(и)), доморо(с)лые, ко(ш)товали по пети копь гроше(и) лито(в)ски(х); ко(ж)ухъ же(н)ски(и), коштова(л) се(м) зо(л)отыхъ по(л)скихъ; габа(ч) за золотыхъ пя(т); ко(с) две по по(в)копы купленые; сокира — золоты(и).

У А(н)дрѣя Сале(н)ка: конѣ(и) двое — коня гнедого, клячу сынову; ко(н) куплены(и) за пе(т)на(д)цать копь гроше(и) лито(в)скихъ, кляча ко(ш)товала копь о(с)мь гроше(и) лито(в)ски(х); жупано(в) фале(н)дышовы(х) два, купленые по десети копь гроше(и) лито(в)ски(х); габачо(в) два, коштовали по пети золотыхъ по(л)ски(х); жита ми(р) чотыри, коштовало по золотыхъ трына(д)цати; о(в)са ми(р) две, ко(ж)дая ми(р)ка по золоты(х) пети по(л)ски(х); шлыко(в)

лисихъ два, купленые по пети золоты(х) по(л)ски(х), шиптуховые лазуровые; меде [!] ⁶⁶ виде(р) пя(т), ка(ж)дое ве(д)ро ко(ш)товало по десети золоты(х) по(л)ски(х), воло(в) чотыри, ко(ж)ды коштова(л) по пети копь гроше(и) лито(в)ски(х); ко(с) две, купленые по по(в)копы; соки(р) две будни(ц)ки(х) по по(в)копы; по(с)о(в) два чи(р)воныхъ чи(н)токо(р) ⁶⁷, купленые по два золотые по(л)ские.

У Микити Сале(н)ка: коня гнедого, купленого за двана(д)ца(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х); жупан(н) лазуровы(и) фале(н)дишовы(и), куплены(и) за десе(т) копь гроше(и), дѣруги(и) чи(р)воны(и) шиптуховы(и), куплены(и) за шесть копь гроше(и) лито(в)скихъ; шлыко(в) лиси(х) два шиптуховы(х), купленые по пети золотыхъ по(л)скихъ; ерѣмя(к) фале(н)дишовы(и) лазуровы(и), куплены(и) за деся(т) копь гроше(и) лито(в)скихъ; жита миро(к) тры, ми(р)ка коштовала по трина(д)цать золо[тыхъ] по(л)скихъ; пшеници ми(р)ка коштовала копь о(с)мь гроше(и) лито(в)скихъ; о(в)са миръ чотыри, ко(ж)дая ми(р)ка коштовала по пети золоты(х) по(л)скихъ; меду виде(р) десе(т), ка(ж)дое ве(д)ро коштовало по десяти золотыхъ по(л)скихъ; ко(с) две, купленые по по(в)копы; сокирь две будни(ц)кихъ, купленые по по(в)копы; кожухъ одева(л)ны(и), куплены(и) за золоты(х) семь польскихъ; габа(ч), коштова(л) золоты(х) пя(т); се(р)мяга новая — копа; ложьнико(в) два, купленые по тры золотые по(л)ские.

У Степана Сале(н)ка: жупан(н) лазуровы(и) шиптуховы(и), коштова(л) 25 копь се(м) гроше(и) лито(в)ски(х), // лито(в)ски(х), кожухо(в) два одева(л)ныхъ, коштовали по лотыхъ ⁶⁸ семи по(л)ски(х); жита ми(р)ка, коштовала золоты(х) трына(д)ца(т); о(в)са миро(к) две по пети золотыхъ по(л)скихъ; веде(р) тры меду, ко(ж)дое ведро по десяти золоты(х) по(л)ски(х); коса — по(в)копы, сокира — золоты(и), серѣмяга новая — копа гроше(и) лито(в)скихъ.

Ув Оза(р)ка Сале(н)ка: жупан(н) лазуровы(и) лу(н)ски(и), куплены(и) за ше(с)т копь гроше(и) лито(в)ски(х); шлы(к) лиси(и) шиптуховы(и) лазуровы(и), за пя(т) золоты(х) по(л)ски(х) куплены(и); меду веде(р) чотыри, ко(ж)дое ве(д)ро коштовала [!] по десети золоты(х) по(л)скихъ, ко(ж)ухъ же(н)ски(и), коштова(л) золоты(х) семь; габа(ч) — золоты(х) пя(т); ко(с) две по по(в)копы купленые; соки(р) две будни(ц)кихъ та(к)же по по(в)копы; серѣмяга — копа гроше(и).

У Олихъвирихи, вдовы, коня шѣпаковатого, купленого за о(с)мьна(д)цать гроше(и) лито(в)скихъ; жупано(в) фале(н)дишовыхъ лазуровыхъ два, купленые по десяти копь гроше(и) лито(в)ски(х).

Также в то(м) дворе селе(ц)ки(м), заста(в)ши по(д)даны(х) добри(н)скихъ, котыри[!] дрова приве(з)ли на па(н)шину были, кони кгва(л)то(в)не з возами и бе(з)пра(в)не побрали, меновите:

у Васка Сале(н)ка коня гнедого з возо(м), с хомуто(м), ко(т)оры[и] куплены[и] за пе(т)на(д)ца(т) копь гроше(и) лито(в)ски(х), во(з) — копа гроше(и) лито(в)ски(х); хомуть — два золотые; сокира — по(в)копы;

у Па(в)ла коня сивого, купленого за се(м) копь гроше(и) лито(в)ски(х); во(з) — золотыхъ тры; хомуть — золоты(и); сокира — по(в)копы, се(р)мяга — копа;

⁶⁶ Мабуть, потрібно меду.

⁶⁷ Помилка, очевидно, чинкотор.

⁶⁸ Помилка, слід читати: по золотых.

⁶⁵ Очевидно, пропущено якоесь слово, яке вказує, скільки було предметів.

у Микиты Сале(н)ка клячу сивую доморо(с)лую, коштовала копъ се(м) гроше(и) лито(в)скихъ; во(з) — золоты(х) два; хому(т) — золоти(и); сокира — по(в)копы;

у Евъхима Че(р)ного клячу половую доморо(с)лую, коштовала о(с)мъ копъ гроше(и) лито(в)скихъ; во(з) — золотыхъ тры; хому(т) — по по(в)копы; сокира — гроше(и) два(д)цать;

у Федора Сале(н)ка клячу вороную доморо(с)лую, коштовала копъ се(м) лито(в)скихъ; хомуть — золотыхъ два; сокира — золоти(и);

у Лазара клячу сивую, купленую за о(с)мъ копъ гроше(и) лито(в)ски(х); во(з) — золоты(х) тры; хомуть — золоти(и); сокира — по(в)копы;

ув Оме(л)яна коня гнедога, купленого за ше(ст) копъ гроше(и) лито(в)скихъ; хому(т) — золоти(и); сокира — по(в)копы; во(з) — золотыхъ два.

В тыхъ же Сало(в) вышь менова(н)ныхъ о(с)объ дани медовое каде(и) чотиры, каждая ка(д) коштовала по (два(д)цати копъ гроше(и) лито(в)ски(х)).

25 зв. А наветь еще ты(м) не ко(н)те(н)туючися, умысли(в)ши до о(ста)тку та(к) самыхъ протестуючи(х) и мае(т)ности ихъ знищи(т) и вниве(ч) о(бе)р(ну)ти // о(бе)р(ну)ти, с тими жъ всѣми свои(ми) при(н)ципала(ми) и компри(н)ципала(ми) и з бо(р)тниками и (з) возами, вехавъши в бо(р) тыхъ же протестуючи(х) деди(ч)ны(и) вла(с)ны(и) селецьки(и) и добри(н)ски(и), где о(д)но пчолы знашли, на голову выбилыли [!] и выдрали, яко (ж) у Анъдрея Сале(н)ка пъчо(л) тры(д)цать, у Микиты Сале(н)ка бчо(л) сорокъ, ув Оза(р)ка пъчо(л) два(д)ца(т), у Васка Сале(н)ка пъчо(л) сорокъ. Которые тые всѣ пчолы каждо(г) [о] по(д)даного, рахуючи по (две копе гроше(и) лито(в)скихъ, и такъ тую роботу зроби(в)ши ве(р)ху менованы(м) способо(м) досить афектомъ свои(м) учини(в)ши тую всю мае(т)но(ст) такъ самы(х) протестуючи(х), яко и по(д)даны(х) ихъ з мае(т)ности и(х) ве(р)ху менованы(х) забра(в)ши кгва(л)то(в)не и бе(з)пра(в)не до Кулажи(ч), де(р)жавы свое(и), о(т)провади(л) и на пожито(к) свои(и) о(бе)р(ну)лъ што лѣпшого, а што дробне(и)шого, — межи свое помо(ч)ники и ко(м)при(н)ципалы ро(з)да(л), пре(з) што таковы(м) свои(м) поступко(м) мае(т)ность его мсти пана Лемеша по то(и) свою(и) воли коза(ц)ко(и) ажъ доще(н)ту знич(и)ли и вниве(ч) о(бе)р(ну)ли. С которыхъ протестуючи(и) жа(д)ного пожит(и)ку мети не могу(т) с по(д)даны(х) до работы, кгда(с) вси мужики про(ч) розышлися и(з) зе(м)ли, бо(р)тное дани медовое брати не може, та(к)же о(т) ты(х) же по(д)даны(х) протестуючого вла(с)нихъ стаци(и), чи(н)ши и и(н)шие пода(т)ки не звича(и)ны(х) ку велико(му) бе(з)правю протестата(н)та неслу(ш)не и не належъне по(вы)бира(л), о што все се о(р)сиве о(пове)даючи(и) в суде належъно(м) пра(в)не чинити не занехае(т), которы(м) таковы(м) свои(м) посту(п)комъ протестуючи(х) до шькодъ немалыхъ приправи(л), которыхъ себе шацуетъ на тры тысячи золотыхъ по(л)скихъ само(и) мае(т)ности лежачо(и) в то не (в)кладаючи яко тежъ и по(д)даны(х) в то не вкладаючи, о што все и по(в)торе имене(м) свои(м) и имене(м) ма(л)жо(н)ки свое(и) солените(р) аткве ⁶⁹ итерумъ протестова(л)се ⁷⁰ декляруючисе и о(ф)еруючися же с пано(м) Викгурою, та(к)же при(н)ципалами и ко(н)при(н)ципалами, помо(ч)ника(ми) пана Викгуру о ко(ж)дую ре(ч) з особна такъ о наеха(н)е ⁷¹ на до(м) протесту-

туючи(х), яко о забра(н)е мае(т)ности рухомое з дому протестуючи(х), яко и по(д)даны(х), ве(р)ху менова(н)ныхъ, пры зы(с)тъе по(д)даны(х) пра(в)не чинити не занехае(т) яко с права при(и)де и належати будетъ, зостави(в)ши себе о(д)накъ во(л)ную по праву тое(и) протестуа(и)е(и) учине(н)е ши(р)шо: и да(л)шое, если бы того во(д)лу(г) права належала, албо по(т)реба указовала. А для ре(к)фа(к)ции(и) и о(б)я(с)не(н)я того всего ставиль ту (ж), передо (м)ною, урадомъ, во(з)ного енерала воево(д)ства Кие(в)ского, Во(л)ны(н)ского и Бра(с)ла(в)ского, Черъниго(в)ского, шляхе(т)ного Анътона Трубе(л)ско(г) [о], которы(и) // которы(и) очевисто передо (м)ною стоячи, со(з)наль ты(ми) словы:

и(ж) я, маючи при себе сторону и шля(х)ту люде(и) добры(х), вери годныхъ, шляхетны(х) пана Матея Вишне(в)ско(г) [о] и пана Якуба И(з)дебьского, за юриди(ч)ны(м) узване(м) бы(л) в мае(т)ности его м(л). пана Ивана Лемеша и пане(и) Настази(и) Хрушли(н)ского Ивановое Лемешовое яко ма(л)жо(н)ко(в) в селе Се(л)цу алия(с) Ру(д)ни року тисеча ше(ст)со(т) пе(т)д[е]сятого, мца ге(н)вара двана(д)цятото дня, у дворе та(м) будучи(м) та(к)же и (в) кгру(н)тахъ и(х) м(л). Се(л)цу и Добрини, мае(т)ности и(х) деди(ч)но(и) належачи(х), где за о(каза)н)е(м) и(х) м(л). пано(в) Лемешо(в) бы(л) в(п)ере(д) у дворе Се(л)цу будучи(м) та(м) же за о(казане)м) виде(л)о(м) коморы по о(д)биваны(и) речи и(з) ны(х) немало мае(т)ности рухомое, то е(ст) збожа ро(з)ма(и)того: жита, пше-ници, о(в)са и и(н)шихъ рече(и) немало побрано, та(к)же и (в) по(д)даны(х) в то(м) же Се(л)цу алия(с) Ру(д)ни на селе виде(л)о(м) коморы по о(д)биваны(и) и немало рече(и) з ны(х) меновали бы(т) подданы(и) себе побраны(и).

При которы(м) то(м) нае(з)ди такъ са(м) протестуючи(и), яко и по(д)даны(и) меновали бы(т) у по(д)даны(х) добры(н)скихъ: кони з возами, з хомутами, сокира(ми), которые дрова на то(т) ча(с) до (д)вора на потребу протестуючи(х) привез(з)ли, яко (ж) та(м) меновали бы(т) и да(н) медовую побрано в ты(х) же вы(ш) речоныхъ по(д)даны(х) и пчолы по кгру(н)тахъ у бо(р)тяхъ повидирано виде(л)о(м). Которое то побра(н)не и поша(р)пане меновали бы(т) та(к) са(ми), яко и протестуючие, яко и по(д)даны(и) м(л). себе стальные за наеха(н)е(м) самого и насла(н)е(м) урожоного его м(л). пана Семена Выкгуры, горо(д)ничого

кие(в)ского, и помо(ч)никовъ его ро(з)ныхъ дне(и) и мце(и) в року прошлы(м) и теперешъне(м) тисеча ше(ст)со(т) пя(т)десятимъ. Што о(н), вышь речоны(и) возны(и), менованую шляхътою на то(т) ча(с) при себе будучою о(с)ведчи(л) и по все с пови(н)ности ураду своего возновьского созывавъши, же такъ, а не (и)наче(и) было, яко се вышь въ протестацие(и) и в реляци(и) поменяло, просили мене, уряду при(л)но с протестуючимъ, абы яко протестация и возного реляция была принята и до кънигъ нынешныхъ кгро(д)скихъ житомерьскихъ 3 зв. записанъно [!] было, шьто записанъно [!] ⁷² //.

⁶⁹ Літеру т виправлено з л.

⁷⁰ Остання літера невизначена.

⁷¹ Над словом якась нерозбірлива виносна літера.

⁷² Далі йде акт 11 (арк. 27 — початок 27 зв.), писаний польською мовою.

12. Манифе(с)тация ω(д) пана Серебри(с)ко(г)о] ω ро(з)бите скри(н) и побране рече(и) немало.

Року тисечи шест)сотъ петъдесято(г)о],
м(с)ца ге(н)вара два(д)цато(г)о] дня.

Пере(д) урадо(м) и акътами нинешъни(ми) кгро(д)скими житоме(р)скими, передо (м)ною, Яно(м) Ча(и)ковскимъ, по(д)старо(с)ти(м) житоме(р)скимъ, становъши ѿчеви(с)то шляхе(т)ны(и) панъ Алекъса(н)де(р) Серебри(с)ки(и) ѿповеда(л)се в тогъ способъ, и(ж) в року прошълымъ, тисеча шест)сотъ сорокъ ѿсьмымъ, за на(с)тупене(м) неприятеля крижа светого такъ ѿ(д) татаровъ, яко и ѿ(д) ребелизанътов козаковъ на Корону По(л)скую и сыно(в) Речи По(с)полито(и) по(л)ско(и), пре(д) котори(м) неприятеле(м) манифе(с)та(н)съ, уносечи здорове свое зъ де(р)жавы свое(и) з ча(с)ти села Мизиновъки ѿхе(н)дозътво ти(л)ко з кринями⁷³ и некоторые речы потроше забравъши, за во(и)скомъ по(л)ски(м) з тыхъ ту(ж) краевъ руськи(х) до По(л)ски уходилъ та(к)же, кгда протѣ(с)та(н)съ во(и)ска по(л)ско(г)о], тримаючи(с) з шляхе(т)ною панею Мариною Мотовидловъною, ма(л)жонъкою своею и (з) де(т)ками з во(и)ско(м) по(д) Пиля(в)цами пришовъ теды по ро(з)кгро(м)е(н)о во(и)ка⁷⁴ по(л)ско(г)о] манифе(с)туючо(г)о] з ма(л)жонъкою, з детьками и зо всимъ, што єно колъвекъ ме(л) з субъстанъцие(и) свое(и) шляхецько(и) забрано и до ѿ(р)ды взято. Где те(ж) межи ѿхе(н)до(з)тво(м) е(г)о] в скриня(х), што єно колъвекъ справъ и записовъ ме(л) ѿ(д) ро(з)ны(х) и зъ ро(з)ными ѿсобами, при ро(з)битю [скр]⁷⁵ е(г)о] погинуло. А ѿсобливе запи(с) до(л)говы(и) и доживо(т)ни(и) на ча(с)т) кгрунъту и на трохъ по(д)даны(х) в то(м) же селе Мизинувъце ѿ(д) свето(и) памяти ве(л)мо(ж)но(г)о] е(г)о] м(л). пана Аньтония Тишъкевича, воеводича бре(с)ко(г)о], ма(р)ша(л)ка на(д)во(р)ного Велико(г)о] кня(з)тва Литовъско(г)о], в скрини та(м) же по(д) Пиля(в)цами згинувъ; тепе(р) теды яко пруд)ко манифе(с)та(н)съ з милосе(р)дя бо(з)кого з рукъ неприяте(л)ски(х) из везеня уво(л)нены(и) зо(с)тавъ, до ураду прише(д)ши и повъторе ѿ таково(и) згубѣ свое(и) ѿповеда(л)се и ѿ(с)ве(д)ча(л) прекавеньдо и(н)демнитати суе, ажебы пре(з) тоє што себе права в де(р)жавѣ свое(и) не наруши(л) и шкоды яко(и) не поноси(л). И проси(л), абы та е(г)о] манифе(с)тация до къни(г) была принята и записана, што ѿ(т)рима(л)⁷⁶.

14. Ѡблята те(с)таменъту небо(з)чыка

пна Ивановича Счениевъского
на распоряженъе маетьности его.

Року тисеча шестъсотъ пѣ(т)десятого,
м(с)ца ге(н)вара, два(д)цат) шо(с)того дня.

На враде кгро(д)скомъ в за(м)ку е(г)о] кр. м(л). Житоме(р)скимъ передо (м)ною, Яно(м) Ча(и)ко(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоме(р)скимъ, становъши

⁷³ Мабуть, треба з скринями.

⁷⁴ Пропущено літеру с, треба во(и)ска.

⁷⁵ Надрядкове слово недописане, очевидно, слід читати скри(н).

⁷⁶ Акт 13 (арк. 27 зв.— початок 29 зв.) писаний польською мовою.

ѿчеви(с)то шляхе(т)ны(и) панъ Иванъ Вышьпо(л)ски(и) пода(л) пе(р) ѿбла(т)а(м)⁷⁷ те(с)таменътъ зошьло(г)о] пана Алекъса(н)дра Ивановича Счение(в)ско(г)о] с печа(т)ю и (с) по(д)писо(м) руки брата е(г)о], яко писа(т) не умеючо(м), на ме(с)т)цу е(г)о] (по(д)писано(г)о]⁷⁸, такъже с печа(т)ми и (с) по(д)писа(ми) рукъ пановъ приате(л) на по(д)писѣ ниже(и) менованы(х) на ро(с)пороженя [!] мае(т)но(с)ти свое(и) урожано(и)⁷⁹ пане(и) Катарине Вышьпо(л)ско(г)о] и ма(л)жонце] свое(и) в речи ниже(и) меновано(и) даны(и) и (с)лужачи(и), ѿ чомъ шире(и) то(т) те(с)таме(н)тъ речъ в себе по до(с)татъку ѿбъмовляеть. Которо(г)о] подавъши, проси(л), абы бы(л) приняты(и) и до къни(г) вписаны(и).

А такъ я, врад, ѿно(г)о] при(и)муючи, читало(м), которы(и) такъ се в себе пи(с)мо(м) руськи(м) писаны(и) маеть:

«Во (и)мя ѿ(т)ца и сына и (с)вято(г)о] дха в тро(и)ци свято(и) єдино(г)о] бга, неха(и) ся станеть ку вечно(и) памяти тоє речи, ниже(и) менованое. Аминъ.

Я, Алекъса(н)де(р) Иванович Счениевъски(и), ведомо чиню и ѿ(з)на(и)мую си(м) моимъ доброво(л)ны(м) ѿ(с)та(т)нее воли моеє те(с)таменъто(м) ко(ж)дому, кому бы колъвекъ ѿ томъ вѣдати належало, иж ко(ж)ды(и) челоувкъ, на се(м) зе(м)но(м) падоле мешъкаючи(и), по(д)легъ хоробе, а хори(и) бли(з)ки(и) е(с)т) сме(р)ти, за чи(м) кожда речъ, которая пи(с)мо(м) не е(с)т) варована, в запомета(н)є лю(д)ское приходитъ и великие пото(м) межи народы лю(д)ски(ми) свари, непокои бывають. Зачи(м) и я, Алекъса(н)де(р) Счениевъски(и),

на добро(и) памяти то маючи, аже мене го(с)по(д) бгъ хоробою наведити рачиль, а ведаючи и то добре, иж не маешъ певъне(и)шою речи на(д) сме(р)ть, ѿ которо(и) и ѿ при(и)стю єе жаде(н) ведати не можеть, прето ко(ж)ды(и) хре(с)тия(н)ски(и) челоувкъ готовы(м) быти маеть, чере(з) которую // чере(з) которую теды хоробу ач е(с)ми на (з)доровю и на теле мое(м) ба(р)зо е(с)те(с)ми сла-

29 зв

бы(и), ѿ(д)накъ за ла(с)кою го(с)пода бга мое(г)о] при добромъ розуме, памяти и мы(с)ле е(с)те(м) про то, жебы по (с)ме(р)ти мое(и) жебы жа(д)ны(х) сваровъ и непокоевъ межи кровъными бли(з)кими и пови(н)ными моими такъже и повинъными ма(л)жо(н)ки мое(и), а ѿсобливе з ма(л)жонъкою моею милою панею Катариною Вышьпо(л)ско(г)о], абы жаденъ з бли(з)кихъ кровъныхъ моихъ жадъно(г)о] свару, ту(р)баци[и] пра(в)ное и при(с)тупу до нее не мелъ, сею моею ѿ(с)та(т)нею волею моею те(с)таменътомъ ро(с)поражаю и такъ мети хочу. Напро(д), и(ж) я, уродивъшися в релии [!] це(р)кви всхо(д)ное апо(с)то(л)ское, в которо(и) и живота свое(г)о] dokonати хочу а в тро(и)ци свято(и) єдино(и) бга мое(г)о], вы(з)наваючи, ежели мене уже гдъ бо(г) с тоє хоробы, которою мя навидити рачиль, не (з)ведеть и до хвалы свое(є) святое поволати рачить, теды ѿному дха мое(г)о] в руки его святыє поручаючи, ѿдъдаю и ѿ милосе(р)де е(г)о] светое мило(с)ти, абы мене во(д)лугъ гриховъ моихъ не кара(л) прошу, а тгло мое гришное [з] зе(м)ль єсть взято, до зе(м)ли те(ж) ѿ(д)дано быти мае(т).

Которое тило мое велебъные и(х) м(л). ѿ(и)цове законъники триго(р)-

⁷⁷ Слова пер ѿблята(м) написані над рядком.

⁷⁸ Слово написане над рядком.

⁷⁹ Слова и ма(л)жонце] свое(и) написані над рядком.

ские по(д) Денешами в пушъчи Трояновско(и) мешъкаючие, у мана(с)тыре при це(р)кви Спаса сто(г)ло з мило(с)ти к побожъно(с)ти своее з менованоу ма(л)жонъкою моею Катериною Вышъпо(л)ско(г)ло поховати маю(т), ѿ (с)чо сле(з)не и(х) м(л). прошу. Котори(и) погребъ бе(з) зволюки и бе(з) жадъно(г)ло кошъту то(л)ко во(д)лугъ звычайу хре(с)тияньско(г)ло побо(ж)не абы ѿ(д)правълень бы(л) унижене и(х) м(л). ѿ(и)цовъ законъныхъ прошу, абы то з мило(с)ти своее побо(ж)не учинили. Котори(м) и(х) м(л). и ѿ(б)ители и(х) свято(и) во(д)лугъ преможеня мое(г)ло убого(г)ло симъ мои(м) те(с)таме(н)томъ ѿ(с)татъне(и) воли мое(и) легкую и записую за працу и за сорокоустъ, абы з мило(с)тливое свое[е], с ла(с)ки своее за душу мою гришъную ѿ(д)правили пя(т)десять золотыхъ по(л)ски(х). А ижъ готовыхъ гроше(и) на се(с) ча(с) не маю, теды мае(т) и пови(н)на буде(т) малъжонъка моя менованая и(х) м(л). ѿ(и)цо(м) триго(р)ски(м) тую пя(т)десять золотыхъ на ча(с) и рокъ певъны(и) то е(ст) на день во(с)кресения Хва велико(д)ны(и) в року теперешънимъ тисеча ше(ст)со(т) сорокъ девятомъ припадаючого тутъ в мана(с)тыре ѿ(д)дати и (в) то(м) ся уи(с)ти мае(т). А е(с)ли бы на то(т) рокъ и день велико(д)ны(и) во(с)кресение Хво ма(л)жонъка моя тыхъ гроше(и) пятидеся(т) золотыхъ ихъ м(л). не ѿ(д)дала и ѿ(д)дати чи(м) на то(т) ча(с) не мила, теть ⁸⁰ мае(т) и повинъна будетъ и сею моею ѿ(с)татънею волею ѿную прошу и упоминаю, абы ихъ м(л). ѿ(и)цо(м) триго(р)скимъ поля кгрунъту мое(г)ло вла(с)но(г)ло ѿромо(г)ло и не ѿромо(г)ло так(же) и сеножате(и) такъ мно(г)ло, жебы за тую суму пятьдеся(т) золотыхъ по(л) ⁸¹ стояло и ко(р)ре(с)понъдовало и(х) м(л). уконтъе(н)товали(с). А то въ (и)меню моемъ Маломъ Счениеве, прозываемо(м) Забродю, зара(з) екъзнухъкъ подати ⁸² и по(с)тупити пови(н)на будетъ и тотъ кгрунътъ, поле и сеножати и(х) м(л). ѿбънявъши и до посесие своее взявъши, споко(и)не, бе(з) жа(д)ное прешъкоды и трудъно(с)ти ни ѿ(д) ко(г)ло де(р)жати и уживати маю(т), ижъ до ѿ(д)даня и(х) м(л). тыхъ пятьдесять десять [!] золотыхъ по(л)ски(х), вси(х) спо(л)на пре(з) ма(л)жо(н)ку мою и кождо(г)ло по (с)ме(р)ти ма(л)жонъки моее тую мою менованъную маетъность // маетъно(с)ть де(р)жачо(г)ло, а шъто ся тычетъ мае(т)но(с)ти убогое моее лежачое и рухомое, меновите: ча(с)ти моее вла(с)ное прироженое ѿ(и)чи(с)тое, такъже други(х) двоухъ ча(с)те(и) з брато(м) моимъ рожонымъ Николаемъ Счение(в)ски(м) ѿ(д) брати нашео рожоное набыты(х); пе(р)шоое ча(с)ти ѿ(д) Прокопа Счение(в)ско(г)ло право(м) вечи(с)ты(м) купленое, а другое ча(с)ти ѿ(д) пана Еронима Счение(в)ско(г)ло право(м) за(с)тавъны(м) набытое в то(м) же Мало(м) Счениеве, прозываемо(м) Забродю, будучи(х), на которие то ѿбе(д)ве ча(с)ти записы и и(н)тромисие такъже и и(н)шиие вси права и докуменъта у брата мое(г)ло рожоно(г)ло меновано(г)ло Миколая Счениевско(г)ло в схованю быти маю(т), у не(г)ло зо(с)тають. А и(ж) я, жиючи ча(с) немалы(и) [в] ма(л)же(н)стве и(з) менованоу милоу ма(л)жонъкою моею Катариною Вышъпо(л)ско(г)ло и до(з)на(в)ши я по не(и) ку себе шелякиие зычъливо(с)ти и пово(л)но(с)ти не (м)не(и) паметаючи и на (в)несенъе ее, счо (м) по не(и), беручи за себе ста(н) ма(л)же(н)ски(и) взя(л),

⁸⁰ Помилково, замість *теты*, тобто *теды*.

⁸¹ Слово недописане, очевидно, *по(л)ских*.

⁸² Літеру т виправлено з л.

взглядомъ теды то(г)ло нагорожаючи, ѿно(и) сею моею ѿ(с)тата(н)ною волею те(с)таменътомъ ѿно(и) мило(и) ма(л)жо(н)ци мое(и) легкую и записую, на тыхъ вси(х) тро(х) менованы(х) тро(х) менованыхъ [!] ча(с)техъ маетъно(с)ти мое(и) в Мало(м) Счениеве, Забродю прозываемо(м), въ воево(д)стве Киевски(м), а повете Житоме(р)ски(м) лежачо(и), суму певъную, то е(ст) се(м)сотъ золотыхъ по(л)ски(х), а до то(г)ло и до живото(а) на то(и) же мае(т)но(с)ти мое(и) помениныхъ троухъ ча(с)тяхъ, которую то мае(т)ность мою е(и), ма(л)жо(н)це мое(и) мило(и) пане(и) Катарине Вышъпо(л)ско(г)ло, яко е(с)че тепе(р) за живота мое(г)ло такъ и по (с)ме(р)ти моее зо (в)сими пожи(т)ками и приналежъно(с)тями, то е(ст) меновите: дво(р) зо въсимъ будоване(м) дво(р)ны(м) и гуме(н)нымъ, ѿгородами, садами, ставами, млынами, з вымерами и (с) пу(с)тами, затоками, запу(с)тами, лесеми, гаями, борами, такъже по(д)данными и и(х) шелякиими пови(н)но(с)тями, роботами, пода(т)ками, кгру(н)тами, полями ѿромыми и неѿромыми, сеножатыми ѿво згола зо въсими и (в)шелякиими инъ енере меноваными и неменоваными пожи(т)ками зара(з) до мощы владзы де(р)жания и (с)поко(и)но(г)ло уживаня и посесии чере(з) во(з)ного, которо(г)ло себе при(с)пособити можеть, подаю и сею ѿ(с)тата(н)ною волею моею екъзнухъкъ по(с)тупую. Мае(т) теды и во(л)на будетъ споко(и)не бе(з) жа(д)ное перешъкоды и перенагабаня ни ѿ(д) ко(г)ло тамъ ѿ(д) бра(т)и моее рожоное, яко и и(н)ши(х) бли(з)кихъ и повинъныхъ моихъ ажъ до живота моего до то(г)ло то(и) же мило(и) ма(л)жо(н)це мое(и) Катарине Вышъпо(л)ско(г)ло легкую и записую всъ а въси речи мои рухомые, з нею набытые, меновите: кони, бы(д)ло, ѿвъци, свини, до то(г)ло ми(д), цинъ, шаты, ѿво згола шаты, ѿво згола уве(с) спря(т) домовы(и), счо ся колъвекъ по то(и) не(с)ча(с)ливо(и) зо(с)тало за(мешанине), и на пото(м), счо себе при(с)пособити буде(т) мо(г)ла никому и(н)шому з бли(з)ки(х) моихъ неналежати будетъ, то(л)ко то все при не(и), ма(л)жо(н)це мое(и) зо(с)тавати мае(т). И то симъ те(с)таме(н)томъ ѿ(с)татънее воли моее то(и) же ма(л)жо(н)це мое(и) варую и сею // и сею легкациею моею по(з)воляю, и(ж) во(л)но е(и) буде(т) в то(и) же суме кому хочячи тымъ же правомъ ѿтъ мене е(и) записанымъ и легкованымъ заве(с)ти и пустьити. Сщ що тое все по(д) по(м)стю на(и)вы(с)шо(г)ло тво(р)ца мое(г)ло и пре(с)вятое бци ко(ж)дого напоминаю, на су(д) божи(и) позываю, е(с)ли бы хто ко(л)векъ се(с) мо(и) те(с)таме(н)тъ нарушити хоте(л), и абы иначе(и) не было, и тое все, счо (с) выше(и) написало[м], сею моею ѿ(с)татънею волею замыкаю и (с)ме(р)тю моею утъве(р)жаю и печатаю; и на по(т)ве(р)жене то(г)ло те(с)таменъту мое(г)ло при печати мое(и), и(ж) са(м) писати не умию, просило(м) брата мое(г)ло стричъного пана Адама Счениевско(г)ло, абы на ме(с)цу мое(м) и имене(м) мои(м) руку свою по(д)писа(л). Такъже просило(м) ѿ приложене печате(и) и ѿ по(д)пи(с) рукъ и(х) м(л). пановъ припате(л) печатаровъ ниже(и) на то(м) те(с)таме(н)те по(д)писаны(х), которие за у(с)тъною и ѿчеви(с)тоу про(з)бою моею печати свои приложи(в)ши, руками ся своими вла(с)ными по(д)писати рачили.

30 зв.

Писа(н) у мана(с)тыри Триго(р)скимъ року тыееча ше(ст)сотъ сорокъ девято(г)ло, мца генъвара, пято(г)ло дня".

У то(г)ло те(с)таменъту печате(и) прити(с)неныхъ чотыри и по(д)пи(с) рукъ тыми словы: *ustnie ý oczewiscie proszony pieczętarz do te[gl]o) testamentu od pana Alexandra Szczeniowskiego, iako pisac nie umiejącego, na miejscu umieniem iego podpisuje się Adam Szczeniowsky (підпис); ustnie proszony pieczętarz*

Fedor Proniczajko Załusky (підпис); proszony ustnie pieczętarz od pana Alexandra Szczeniowskielg(o)... do telg(o) testamentu Marcin Omiecinsky, ręką własną⁸³.

Которы(и) же то те(с)таме(н)тъ за подане(м) вышъ менованое особы а за приня(т)емъ моимъ урадовы(м) до књи(г) нинешньихъ кгородскихъ житоме(р)-скихъ естъ вписаны(и)⁸⁴.

16. Презе(н)тация кони(и) (пя)теро⁸⁵
в пусчи Житоме(р)ско(и).

Року тисеча ше(ст)сотъ петъдесятого⁸⁶,
м(с)ца генъвара, двадъцатъ девятого днѣя.

32 Пере(д) урадо(м) и акътами нинешньими кгородскими житоме(р)скими, передо мною Яномъ Ча(и)ковскимъ, подъястаросътимъ житоме(р)скимъ, становъши очевистю Семень Лихомысль и Семень Юрьенько //, побережники и лесничые Житоме(р)ские, презентовали передъ урадомъ нинешньимъ коне(и) пятеро, то естъ коне(и) трое: одного зполова мышасътого, рыжого з(г)неда и плесънивого, — клячь, засъ, одъну гнедую, белую. Которие кони презентуючи, повели бытъ забраные на кгру(н)те власнымъ житоме(р)скимъ в пусчи Житоме(р)ско(и) при спустошено и рубаню дерева рожана(и)но(г)о презъ подъяданныхъ каменецкихъ и сълободскихъ з Слободы Счеръбинино(и). Которие урадъ нинешньи(и) тые кони грабе(ж)ные огъледавши адъ секъве(н)-стамъ (!) офисици [и] презентистъ принялъ и просили оповедаючие, абы тая ихъ презентация до књи(г) была принята и записана, што отърымали.

17. Посесия о(д) вельмо(ж)ное ее м(л).
пане(и) Кри(с)тины з Лого(и)ска Тишъкевичовны Елцовой(и),
по(д)столино(и) Киевско(и),
ее млсти пану Янови Ши(д)лувскому,
писарови кгородскому житоме(р)скому,
в село Маръковъце служачая.

Року тисеча ше(ст)сотъ петъдесятого,
м(с)ца генъвара, тридъцатъ першо(г)о днѣя.

33 Передъ урадомъ и акътами нинешньими кгородскими житоме(р)скими, передо мною, Яномъ Ча(и)ковскимъ, подъястаросътимъ житоме(р)скимъ и передо мною, Александромъ Серебрискимъ, яко на тотъ часъ субъделекгатомъ на месъце урожного его милосъти пана Яна Шидъловского засажо-
нымъ у [!] субъделекгованымъ очевистю // очевистю становъши возъны(и)⁸⁷

⁸³ усно й персонально запрошений печатар до того заповіту від пана Олександра Щенієвського, писати невміючого, іменем його підписується Адам Щенієвський (підпис); усно запрошений печатар Федір Пронічайко Жалуський (підпис); запрошений усно печатар від пана Олександра Щенієвського... до того заповіту Мартин Омечінський рукою власною.

⁸⁴ Акт 15 (арк. кін. 31 — кін. 32) писаний польською мовою.

⁸⁵ Спочатку було слово *троя*, тобто *трое*, потім виправлено на *пятеро*.

⁸⁶ Початок слова виправлений.

⁸⁷ *возъны(и)*, перша літера латинська.

енераль воеводствъ Киевского, Волыньского, Браславского и Чернь-
говско(г)о] шляхетны(и) Анътоне(и) Трубельски(и) для записанья до книгъ
нинешньихъ кгородскихъ житоме(р)скихъ в моцъ правдиво(и) реляци[и]
свое(и) явъне и добровольне созъналъ, ижъ онъ в року нинешньимъ тисеча

шестъсотъ петъдесятымъ мѣца генъвара двадъцатъ першого днѣя, маючи при
собе шляхъту люде(и) добрихъ, вери го(д)ныхъ, шляхетныхъ пановъ Валенъ-
того Кромера и Лукаша Приборовского, былъ на съправе и потъребе урожо-
но(г)о его милосъти пана Яна Шидъловского, писара кгородского житоме(р)-
ского, в селе Маръковъцахъ, в воеводстве Киевскимъ, а повете Житоме(р)-
скимъ, в ключу, за(с), Махъновскимъ лежачимъ, в маетьносьти дедичнс(и)
некгда свято(и) памети ясьневельможного его милосъти пана Януша з Ло-
го(и)ска Тишъкевича, воеводы и енерала земь⁸⁸ киевскихъ, житоме(р)ского
и(ж) [?] старо(с)ты, а пото(м) юре натурали сукъцесъсионе вельможъно(и)
ее мило(с)ти пане(и) Кристыны з Лого(и)ска Тишъкевичове(и) Е(л)цово(и),
подъстолино(и) киевско(и) теперъ засъ итиремъ [!] юре дивино етъ натурали
сукъцесъсионе вельможъныхъ ихъ милосъте(и) пановъ сукъцесъсоровъ, где
ведълугъ запису засътавнено на село помененое служачого его милосъти пану
Шидъловскому одъ преречоно(и) вельможъно(и) ее милосъти пане(и) подъя-
33 столино(и) в суме двохъ тисече(и) золотыхъ польскихъ рокомъ третолетънимъ
шире(и) в собе речъ объмовляеть. Менованы(и) возъны(и) з шляхътою, при
собе будучою, въ село речоное Маръковъце его милосъти пана Шидъловского
урядовъне инътромитоваль и реалитеръ в деръжаву и съкутечъную посесию
подалъ, такъже и подъяданы(х) тамошнихъ до гъромады зволавъши и о новымъ
деръжавъцы имъ объвесътивъши, подъяденство и посълушенство ажебы звы-
ча(и)ное пану своему пельнили, объвесътилъ и приказаль. Которо(и) инътро-
мисни нихъто такъ тамъ, на кгрунъте, яко и тутъ, при књигахъ, не боронилъ,
о чомъ преречоны(и) возъны(и) шляхътою при себе осьведъчивъшисе, стамъ-
туль прочъ одъехалъ и о томъ реляцию свою добровольне созъналъ, просечи,
33 зв. абы была до књи(г) принята и записана, шъто отърымаль⁹¹ //.

мѣцъ Февраль
19. Облята те(с)тамънъту о(д) зо(и)лое
с того свѣта ее м(л). панее
Олены Махари(н)ского Николаево(и) Ка(з)новско(и)
на ро(с)поряженъе маетьно(с)ти.

Року тисеча шестъсотъ пе(т)десятого,
мѣца февралѣя, першого днѣя.

На вряде кгородскомъ в за(м)ку его кор. м(л). Житоме(р)скомъ передо
(м)ною, Яно(м) Ча(и)ко(в)ски(м), по(д)старо(с)ти(м) житоме(р)ски(м). становъши

⁸⁸ *земель*.

⁸⁹ Літера р виправлена з іншої.

⁹⁰ Помилка, слід читати *служачого*.

⁹¹ Акт 18 (арк. 34—34 зв.), писаний польською мовою, опускається.

МИЗ ОЕВММЗ

Шлаша... Еє... Капоздав...

Судь... 11

Main handwritten text in Church Slavonic script, starting with a large initial 'С'.

очевн(с)то, велебн(и) в богу о(т)ць Макары(и) Симонови(ч), зако(н)ныкъ мона(с)тыра Триго(р)ского, маючи при собе шляхе(т)ного пана Алексьа(н)дра Жа(ш)ковьского для бо(л)шого собе свяде(ц)ства приданого, подаль пе(ро) [!] о(б)лята(м) те(с)таментъ о(с)та(т)нее воли уроженое небо(ж)чки Олены Махари(н)ского пе(р)шого ма(л)женьства Бо(г)дановое Ли(ш)ковьское, а вто(ро)го Миколаіовое Ка(з)новьское с печа(т)ми и (с) по(д)писо(м) руки на ме(с)т)цу тое(ж) небо(ж)чки помененого пана Алексьа(н)дра Жа(ш)ковьского и (с) по(д)писа(ми) рукъ пано(в) прияте(л)ски(х), ниже(и) на по(д)писе(х) менованы(х). Которого подаючи, таковое о(п)оведанье проте(с)туючи(с) чини(л), же для не(бе)з)печеньства о(д) неприяте(л) крижа святого такъ татаровъ, яко и ребелиза(н)товъ козако(в) вча(с)не того те(с)таме(н)ту к(р)оду нине(ш)него подати не могъ, тепе(р) теды подаючи, за у(с)поксене(м) ся того небе(з)пече(н)ства, проси(л), абы бы(л) приня(т) и до кни(г) уписа(н), а та(к) я, уря(д), о(н)о(г)о[!] при(и)мующи, читалом, которы(и) та(к) в себе пи(с)мо(м) ру(с)ки(м) писаны(и) мае(т):

«Во (и)мя о(т)ца и сина и (с)вятого духа ста(н) се ку ве(ч)но(и) а неро(з)дельно(и) свято(и) тро(и)ци речи ниже(и) меновано(и). Аминь. Кожьдому ⁹² чоловѣковъ, на ти(м) мизе(р)нымъ и доча(с)ны(м) свете ме(ш)каючому, нема(ш) певъне(и)ше(и) речи на(д) сме(р)ть, которая жа(д)но(и) ведомо(с)ти о при(с)тю свое(м) зна(т) не дае(т), а што бо(л)шо(г)о[!] часу и години о(н)о(и) ведать жадень не може, прето и я, Олена Махари(н)ского, пе(р)шого ма(л)женьства Богданова я Ла(ш)ковьская, а второго Миколаева я Ка(з)новьская, уродивъшися въ вере хре(с)тия(н)ско(и) право(с)лавно(и) це(р)кви во(с)то(ч)но(и) к(г)ре(ц)ко(и) цу(р)кою, ачъ е(с)ми будучи(и) в лете(х) подо(ш)лы(х) на (з)дорово мое(м) ба(р)зо естъ слабою и хорою, о(д)накъ на ума(с)ле, розуме и памети за ла(с)кою божою е(с)т) здоровою, а хотячи ро(с)поряже(н)е и поко(и) учини(т), абы по (с)ме(р)ти мое(и) жа(д)ны(х) ро(с)ти(р)ковъ, галасовъ и непокоіовъ межиде(т)ми моими, меновите: сино(м) Яно(м) Ла(ш)ковьски(м) и цу(р)кою Раиною Але(к)сандровою Жа(ш)ковьскою з небо(ж)чико(м) менованы(м) Ла(ш)ковьски(м) спложоними, такъже и инъшими кривъними и повинъными моими, о(д) убо(з)стве мой(м), а меновите: о суму мою два [!] тисеча золоты(х) по(л)ски(х), котору маю на че(т)ве(р)то(и) ча(с)ти села Соболо(в)ки о(д) небо(ж)чика сла(в)но(и) памети пана Еремияша Тиши-Биковьско(г)о[!] // -Быковьского способо(м) за(с)тавъны(м) записаную не было и ту(р)бации жа(д)но(и) межиде(т)ми собою не мели ты(м) тепере(ш)ны(м) о(с)та(т)ное воли мое(и) те(с)таментомъ ро(с)поряжаю и мети хочу напро(д), и(ж) кгда панъ богъ с пре(и)зрения сво(г)о[!] свято(г)о[!] душу мою до хвалы свое(и) свято(и) повола(т) рачи, теды о(н)ому еє в руки и милосе(р)де его святое о(д)даю (а тело мое гре(ш)ное з зе(м)ли е(с)т) взятое в зе(м)лю те(ж) по(и)ти мае(т)). О(д)накъ при(с)то(и)не во(д)лугъ звичаю и церемони(е)и вери нашо(и) хре(с)тияньско(и) к(г)ре(ц)ко(и) на ме(и)с)цу свето(м) в мана(с)тире Пу(с)ти(н)но-Триго(р)скимъ, за Денешами, в пу(ш)чи Трояновьско(и) будучи(м) при це(р)кви Спаса Святого похованая битъ мае(т). Которы(и) погребъ и тело мое гре(ш)ное зять мо(и) милы(и) панъ Алексьанъде(р) Жа(ш)ковьски(и) з цу(р)кою моею, а ма(л)жонъкою своею Раиною Ли(ш)ковьскою з и(х) м(л). о(т)цами зако(н)никами триго(р)скими о(д)прави(т) и похова(т) маю(т), о што сле(з)не ихъ м(л). прошу. А што се до(т)кне(т) мае(т)но(с)ти мое(и),

85

⁹² Літера о виправлена з а.

а меновите, сумы меновано(и) дво(х) тисече(и) золоты(х) по(л)ски(х), на помене-
но(м) селе Соболювце че(т)ве(р)то(и) ча(с)ти и вси(х) пожи(т)ка(х) и прина-
ле(ж)но(с)тя(х) его ω(д) помененого небо(ж)чика пана Еремияша Тиши-Бы-
ковського, способо(м) за(с)тавьны(м) записано(и), и въ кгрое Киевський(м)
в року тисеча ше(ст)сотъ сорокъ шо(с)ты(м) при(з)нано(и), и тая сума никоу
иньшому, то(л)ко мне само(и) належитъ. Теды я, Ωлена Махары(н)ского, хо-
течи яки(и) ко(л)векъ поратунокъ души свое(и) у пана бга учини(т), с то(и)
же сумы меновано(и), дво(х) тисече(и) золоты(х) по(л)скихъ чотирыста золотых
по(л)ски(х) тому (ж) ме(ст)цу святому мона(с)тирови Триго(р)скому и въсе(и)
капитуле зако(н)нико(м) того (ж) мона(с)тира ты(м) те(с)таменьтомъ ω(с)татнее
воли мое(и) и (з) добро(и) воли мое(и) бе(з) жа(д)но(и) намовы ни ω(д) кого
и примусу лекгуу, записую и ω(д)казую. А ѡная менованая капитула зако(н)-
ничи того мона(с)тира за душу мою грѣшную сорокоу(ст) ω(д)правоватъ по-
винньни будутъ и тво(р)ца всемоу(ш)шого моли(т)вали⁹³ своими благать. Ко-
торую то суму чотирыста золоты(х) по(л)ски(х)⁹⁴ помененые пото(м)ки мои,
сынъ Янь Ли(ш)ковський(и) и цу(р)ка Раина Ли(ш)ковського Але(к)саньдро-
вая Жа(ш)ковская, мають и повинньны будутъ ихъ м(л). ω(т)цо(м) зако(н)-
нико(м) триго(р)ски(м) ω(д)да(т) въсю спо(л)на заплатитъ и на деньъ во(с)кре-
сеня го(с)по(д)ня святое ру(с)кое в року бли(з)ко при(ш)лы(м) тисеча шесть-
сотъ сорокъ девято(м) при(п)ла[д]ающого бе(з) вшеляко(и) зволюки ω(д)дати и
в то(м) се ихъ м(л). уи(с)титъ. А е(с)ли бы на тотъ рокъ и день поменены(и) ве-
лико(д)ны(и) во(с)кресеные Хри(с)тово пото(м)кове мои менованые ты(х) чоти-
ро(х)сотъ золоты(х) велебнымъ ω(т)цомъ зако(н)ныко(м) триго(р)ски(м) не
ω(д)дали и ω(д)дать чи(м) не мели, теды поменых дете(и) мои(х) ти(м) те(с)та-
ме(н)то(м) ω(с)татнее(и) воли мое(и) упомина(м) и на милосе(р)дие божее
прошу, абы ихъ м(л). ω(т)цомъ зако(н)ныко(м) триго(р)ски(м) тую мою че(т)-
ве(р)тую ча(ст) в селе Соболювце будучою с по(д)данями и и(х) роботами, чи(н)-
шами, пода(ч)ками и вшелякою и(х) повинньно(ст)ю и по(с)лушенство(м) ѡво
згола зо всеми а вшелякими инъ енере менованими и неменованими пожитъ-
ками до мощы, влади, де(р)женья и посесыи урядовъне пре(з) возного в то(и)
поменено(и) суме подали и по(с)тупили и листь ѡсобливы(и), запи(с) сво(и)
правъне с певъними варуньками и коньдициями справи(в)ши на тую че(т)ве(р)-
тую ча(ст) села Соболювки и вси, яко се вижен [!] поменило, принале(ж)-
но(с)ти е(и) ω(д) себе велебны(м) ω(т)цомъ законънико(м) триго(р)скимъ дали
и ѡчеви(с)то пере(д) урядо(м) кгр(д)ски(м) Житоме(р)ски(м) ставъши, при-
з(з)нали и чере(з) во(з)ного, яко се виже(и) [!] поменило, пода(т) и по(с)тупи(т) //
и по(с)тупи(т) маю(т). А и(х) м(л). велебные ω(т)цове тую че(т)ве(р)тую ча(ст)
в Соболювце зо вси(ми) по(д)данями и и(х) пови(н)но(с)тями и приналежно(с)-
тями ѡбънявъши, в посесие(и) свое(и) де(р)жать, вшелякихъ пожитко(в) при-
ходячи(х) заживатъ мають ажъ до ω(д)данья собе ты(х) чоти(р)о(х)сотъ золотыхъ
польски(х), ω(д) мене ихъ м(л). лекгованыхъ, презъ пото(м)ковъ моихъ и кожъ-
дого дедича тое мае(т)но(с)ти Соболювки заплаченъе. А што се дотыче(т) ω(с)та-
тъка тое сумы, то есть ше(с)на(д)цать сотъ золоты(х) польски(х), теды ѡсмьсотъ
золоты(х) сину моему менованому Яну Ли(ш)ковському, а другую ѡсмьсотъ
золоты(х) цо(р)це мое(и) Ранне Ли(ш)ковско(и) Алексаньдрово(и) Жа(ш)-

⁹³ Помилка, треба *моли(т)вами*.

⁹⁴ Спочатку було слово *помененые*, по ньому виправлення на *по(л)ски(х)*.

ковсько(и) симъ те(с)таменьто(м) ω(с)татнее(и) воли мое(и) ω(д)писую и лекгуу,
варуючи то ты(м) моимъ ω(с)татнее воли те(с)таменьто(м), ижъ ω(д)давъши
и уи(с)тивъшисе ихъ м(л). веле(б)ны(м) ω(т)цо(м) триго(р)скимъ в ти(х) чоти-
ро(х)сотъ золоты(х) пото(м)кове мои мають и пови(н)ни будутъ тую менованую
четве(р)тую ча(ст) по(д)даны(х) в Соболювце во въсе(и) то(и) суме дво(х) ти-
сечахъ золотыхъ по(л)скихъ де(р)жать и уживатъ ажъ до ω(д)да(н)я заплаченъя
тое помененое сумы все(и) спо(л)на ω(д) потомьковъ небо(ж)чика пана Еремия-
ша Тиши-Биковського⁹⁵, яко дедичовъ тое маетьно(с)ти, ѡ што тое все яко се
вишь поменило по(д) милостью на(и)ви(ж)шого тво(р)ца пана бога моего и пре-
святое богородици кожъдого напоминаю и на судъ божы(и) позываю, е(с)ли
бы хто кольвекъ тотъ мо(и) те(с)таменьтъ ω(с)татнее воли мое(и) нарушитъ хо-
тель и абы иначе(и) не было, ω(д)но такъ, яко се поменило и лекговало сею

ω(с)татнеею волею моею, ѡ што прошу пре(з) милосе(р)дие бжее детокъ мо-
ихъ менованыхъ напоминамъ, абы се иначе(и) не деяло, што все тою моею
ω(с)татнеею волею замыкаю и сме(р)тню утве(р)жаю и печатъю. А на потве(р)-
жене того мого те(с)таменьту при печати мое(и), ижъ сама писать не умею,
просила е(с)ми зятя свого Алексаньдра Жа(ш)ковського, абы на ме(ст)цу моемъ
и имене(м) моимъ рукою своею по(д)писаль. А для бо(л)шого вери и потве(р)-
женъя того мого те(с)таменьту просила е(с)ми и(х) м(л). пановъ прияте(л)
печатаровъ, ниже(и) менованы(х), ѡ приложенъе печати и ѡ по(д)пи(с) рукъ,
которые ихъ м(л). за у(с)тною и ѡчеви(с)тою про(з)бою моею печати свои при-
ложивъши, руками се своими вла(с)ными по(д)писать рачили. Писанъ в мо-
на(с)тире Триго(р)скимъ року тисеча шестьсотъ сорокъ ω(с)мого, мца декабря
деветънадцатого дня».

У того те(с)таме(н)ту при печате(х) по(д)пи(с) рукъ тими словами: за у(с)тною
и ѡчеви(с)тою про(з)бою тещи моее Ωлены Махари(н)ского имене(м) ее и на
ме(ст)цу, яко писа(т) не умиуючою, по(д)писуюся Але(к)са(н)де(р) Жа(ш)ко(в)-
ски(и) рукою вла(с)ною, *proszony pieczętarz telg(o) testamentu Theodor Pro-
niczeyko Załusky; proszony pieczętarz do telg(o) testamentu Siemion Wigura,
horod. Ki(w); proszony pieczętarz oczewiście do telg(o) testamentu Adam Szcze-
niowski*⁹⁶. Которы(и) же то те(с)таменьтъ за подане(м) ви(ш) речоное ѡсобы а
за приняте(м) мои(м) урядовимъ до книгъ нине(ш)ныхъ кгр(д)скихъ житоме(р)-
ски(х) слово в слово уве(с) уписанъ. //

⁹⁵ Перша літера *к* виправлена з *н*.

⁹⁶ запрошений печатар того тестаменту Федір Пронічейко Жалуський; запрошений пе-
чатар до того тестаменту Семен Вігура, город[ничий] Київ[ський]; запрошений печатар д
того тестаменту Адам Щенієвський.

ПІДКОМОРСЬКА КНИГА
КИЇВСЬКОГО ВОЄВОДСТВА 1643 р.

1. Декре(т) по(д)комо(р)ски(и)
в справе є(є)[о] м(л). п̃на Фирлея,
ка(ш)теляна Бе(л)зско(є)[о],

з и(х) м(л). п̃ны Тиша(ми) и и(н)ши(ми) сте(н)ника(ми)
ме(ж) добра(ми) обухо(в)ски(ми) а копачо(в)ски(ми)
и нещеровъски(ми) ѿ розграниче(н)є кгру(н)товъ.

Року тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)десять третье(є)[о],
м̃ца априля, два(д)цать девято(є)[о] дня.

Деяло(с) на кгрунте на(д) рекою Стугною при уистю ре(ч)ки Ѡ(л)ша(н)ки, в тую то реку Стугну, где мене, Миколая Тучани(ц)кого, комо(р)ника грани(ч)ного воево(д)ства Киевско(г)[о], пленипоте(нт) стороны поводовое — ве(л)мо(ж)ного его м(л). п̃на Андрея з До(м)бровицы Фи(р)лея, каштеляна Бе(л)зского, — шляхетны(и) панъ Даниель Гру(д)ницьки(и) для ѿграниченъя добръ меновано(г)[о] его м(л). п̃на Бе(л)зско(г)[о], принъщыпала своего, деди(ч)нос(т) обуховскихъ, з добрами урожоныхъ ихъ м(л). п̃новъ Кгабриеля, Яна и Павла Тышов-Быковски(х), пото(м)ко(в) и вла(с)ны(х) сукце(с)соровъ добръ негде зошло(г)[о] урожоно(г)[о] п̃на Ада(ма) Тиши-Быковско(г)[о], копачо(в)скими, постановилъ. А постановивъши, поменены(и) пленипоте(нт) давалъ тые рацые:

пе(р)шая — ижъ два разы уря(д) по(д)комо(р)ски(и) на то(м) ме(ст)цу фундавалъ свою юри(с)дицию и декрета фероваль в то(и) справе, которые то декрета по(д)коморские суть апыпробованные трибуна(л)скими вырока(ми);

другая — же ту(т), на то(м) ме(ст)цу, естъ ко(н)куреньцья трохъ деди(ч)ны(х) стень ѿ(т) сель Бе(з)радиць, ѿ(т) Бе(р)кова и ѿ(т) Ѡбуховское, акторовое, має(т)ности;

третья — же ѿ то(т) вла(с)ны(и) кгру(н)тъ, которы(и) межы Сту(г)ною, Ѡ(л)шаницею, Лукавицею, ѿзеромъ Вьюнны(м), справа се точить;

че(т)ве(р)тая — ижъ сто(л) акто(р) свое(г)[о] дукту початокъ бра(т) инътендить;

пятая — ижъ цирка лимита натуралемъ ставаєть при река(х) Сту(г)не и Ѡ(л)шаницы. //

Просячи и домовляючи(с), абы (м) на то(м) ме(ст)цу ве(д)лу(г) пе(р)шихъ по(д)комо(р)скихъ и трибуна(л)ски(х)[ъ] декретовъ юри(с)дицию фу(н)довалъ и ѿную во(з)ному ѿбвола(т) розказаль.

Я, комо(р)никъ, с повинности уряду моего и афектацые(и) стороны поводовое досы(т) чинечи и не дерокгуючи ничо(г)[о] правъ и вла(с)ности кгру(н)товъ на ѿбе(д)ве стороне, так же доводомъ и ѿборономъ ѿбу(д)ву(х) сторонъ, юри(с)дицию мою урядовую на томъ ме(ст)цу, где южъ пере(д) ты(м) два разы юдициалите(р) была уфундована, то є(ст) на(д) рекою Сту(г)ною при устю ре(ч)ки Ѡ(л)ша(н)ки, в тую то реку Сту(г)ну, фундую и уфундоваломъ, и ѿную во(з)ному, шляхе(т)ному Семенови Зелє(н)скому, ѿволатъ и опубликова(т) ро(с)каза-

ло(м). Которы(и) и(ж) ѿвола(т) и публиковаль, реляцью свою передо (м)ною учинилъ и со(з)на(л). А ижъ се того дня ку вечерови склонило, теды (м) тую справу до дня завтрешне(г)[о], три(д)цато(г)[о] априля, ѿ(б)вола(т) ро(с)каза(л).

А кгда назавтрее, дня поменено(г)[о], три(д)цатого априля, на тоє жъ ме(ст)це фундацый юри(с)дицый я, комо(р)никъ, зехавъши, тому (ж) поменено(му) во(з)ному сторонъ до права привола(т) ро(с)казало(м). Та(м) же зара(з), пере(д) зача(т)ємъ справы тоє, велебны(и) ѿтець Си(л)весте(р), наме(ст)никъ монастыра Выдуби(ц)кого, именем в бозе велебно(г)[о] его м(л). ѿ(т)ца Игнатия Ѡскєновича, старушича игумена, и всеє капитулы того жъ монастыра, постерегаючи целости кгру(н)то(в) монастыра Выдубицько(г)[о], которы(и) має(т) конътикгуитатемъ конътикгуитате(м) [!] з кгру(н)то(м) обухо(в)ски(м) // -ки(м) за ѿзеро(м) Вьюнны(м), освє(т)че(н)є заноси(л), которое ѿферова(л)се на копий особно(и) податъ.

А потомъ пленипоте(нт) стороны поводовое на три по(з)вы ѿ(т) повода по по(з)ваны(х) дедичовъ за(м)ку Копачова и де(р)жачихъ добръ местечокъ Копачова и Несчерова, выданные та(к) самы(х) ихъ м(л). п̃новъ Тишовъ, по(з)ваны(х) дедичо(в), яко и пановъ де(р)жачи(х), туде жъ и ихъ м(л). п̃новъ стеннико(в), взда(л) былъ. А кгда ѿ године звыкло(и) того жъ дня справы до арешту привольыванные были, теды некоторые и(х) м(л). п̃нове стенники, то естъ; є(г)[о] м(л). п̃нъ Иѿанъ Неча(и) Груевичъ, во(и)ски(и) киевски(и) пре(з) пленипоте(н)та своего, шляхе(т)ного Коста(н)то(г)[о] Кгру(р)ско(г)[о] [!] аре(ш)това(л) с протестацыею де ну(л)литате кондемнацыйни(с) ексь рациѿнибус ин те(р)мино инъфере(н)ди(с).

Репротє(с)товальсе пленипоте(нт) акторовъ имене(м) при(н)щыпала свое(г)[о], ижъ, будучи ѿпекуномъ, его (м)л). панъ во(и)ски(и), ихъ м(л). п̃новъ Тишо(в), на зат(р)у(д)ненъе тоє справы тую протестацью заносить и и(х) я(с) непревелебного м(л). ѿ(т)ца митрополиты киевско(г)[о], а(р)химандриты пече(р)ско(г)[о] и капитулы его яко стеньниковъ справу тую шляхетны(и) Ян Беховски(и), уря(д)ник безряди(н)ски(и), арештовали, а ѿ(т) ихъ м(л). п̃новъ Тишовъ-дедичовъ, а [!] справы принъщыпалное по(з)ваны(х), и и(х) м(л). п̃новъ Еро(г)[о] Чечеля Новоселецько(г)[о] и Яна Кгуро(в)ско(г)[о] яко де(р)жачихъ Копачова и Несчерова, также и кжа(т) ихъ м(л). Коре(ц)кихъ яко сте(н)никовъ, ижъ ни(х)то того дня не отбывалисе и справъ ты(х) не аре(ш)товали.

За чи(м) я, комо(р)никъ, уважаючи то, же так в ме(н)ши(х) субъсе(л)лиахъ юдициѿру(м), яко и в головъны(х), арештъ справъ вшылякихъ до третего дня 2 иде(т), абы (м) се // не здаль бытъ спре(ч)ны(м) праву посполитому пленипотєнтьє акторєє парти(с) нонъ ко(н)традице(н)те) декляровалемъсе, же дня завтрешнего арештъ будєть приняты(и).

А ижъ того дня вєчо(р) наступилъ, теды (м) тые справы до дня завтрешнего во(з)ному менованому ѿ(б)волатъ розказало(м).

А кгда дня завтрешнего, пе(р)шого мая, я, комо(р)никъ, на тоє (ж) ме(ст)це фундацый юри(с)дицый зехавъши, пе(р)ве(и) ве(д)лу(г) деклярацый моеє до арешту ты(х) же справъ приволатъ розказале(м), теды ѿ(т) по(з)ваны(х), ихъ м(л). п̃новъ Тишовъ и де(р)жачихъ, шляхе(т)ны(и) панъ Юзефъ Романо(в)ски(и) тую справу арештоваль. При которо(м) ареште пленипоте(нт) стороны пово-

довое проте(с)това(л)се ѿ нева(ж)но(ст) то(г)ло арешту, которы(и) ажъ дня трете(г)ло фун)дацыи юри(с)дицый приняты(и), а в справа(х) грани(ч)ны(х), которые зволюки не те(р)пяты, таковыя арешты не (и)дутъ, такъ же и ѿ шкоды противко ихъ м(л). пно(м) Тишомъ и ѿпекуно(м) ихъ же.

Проте(с)товались такъ ѿ(т) уряду по(д)комо(р)ско(г)ло, яко и ѿ(т) по(з)ваны(х), што се ѿферовали пода(т) на копии, яко и ѿ то ѿ(т) стороны поводовое именовъ при(н)цыпала своего, ижъ ихъ м(л). пнове Тишове, яко пере(д) ты(м) зошлы(и) некгды урожоны(и) панъ Ада(м) Тиша-Быко(въ)ски(и), анътеце(с)со(р) ихъ м(л)., такъ и они сами по сме(р)ти ѿ(т)ца своего лесы, дубровы, боры, запу(с)ты, луки по(д)ле реки Сту(г)ны на вла(с)номъ кгру(н)те принъципала своего з давны(х) правъ, привилеевъ и дн(с)позыщы(и) належачи(м), будуючи, саячи [!] на то(м) же кгру(н)те месте(ч)ка Копачовъ и Несчеровъ, гребли по-засыповали и млыны побудовали, такъ же деревья на ѿпа(дъ) зариваючи // зариваючи и на поле ро(з)робляючи и сеножати кося(чи), почавъши ѿ(т) ре(ч)ки С(л)шаницы пона(д) Сту(г)ною рекою, ѿзера Вюнно(г)ло ажъ по место Сбуховъ, того кгру(н)ту неправне и кгла(л)товне заживаючи, и тепе(р), по(д) час то(г)ло акту гранично(г)ло, пожарами палячи и пу(с)тошачи, ѿныя попустошили и мимо заруку вырубали и вниве(ч) ѿбе(р)нули, ѿ што проте(с)та(н)сь и повторе имене(м) его м(л). пна Белзско(г)ло з ихъ м(л). пны Тишами, ѿфе-руючи(с) ѿ тое правне чинитъ.

Где ту (ж) зара(з) менуючи(и)се слуга бы(т) ихъ м(л). пновь Тишовъ панъ Юзефъ Романо(в)ски(и), не в особе пленипоте(н)та, бо(н) [!] ма(н)даториумъ не мае(т), и записано(г)ло злещенъя, адъ тута(н)думъ кавзамъ юридика(м), ты(л)ко ексь афъфекту етъ ѿфициѿ фамуляту(с) заносечи па(р)ти(с) акторее моде(р)нумъ таковую протестацью конътра гередесь бонору(м) Копачовъ етъ алиѿру(м) ѿ пе(р)тине(н)циу(м), якобы дезолящыя добръ, ѿ которые межи сторонами речъ идетъ, имене(м) пновь своихъ так се репротестуетъ, ижъ ты(х) добръ, кгру(н)то(в), лесовъ, дубровъ, сеножате(и), ставовъ, млыновъ по(д)лу(г) [!] права свое(г)ло вечистого з давны(х) часовъ, яко про(д)кове и антее(с)сорове, ихъ заживали и заживать будутъ, кгда жъ свои речи во(л)но ко(ж)дому дис-поновать, ѿ чомъ таковая деклярацыя на тую протестацью стороны подаль.

По занесе(н)ю теды таковы(х) проте(с)тащы(и) я, комом(р)никъ, тое жъ спра-вы, ныже(и) помененое, з аре(ш)ту возному привола(т) сторонъ наказало(м). Та(м) же, за привола(н)емъ ее пре(з) возно(г)ло, пленипоте(н)т) стороны по-водовое // -довое напро(д) по(д)несль позовъ пе(р)ши(и), которы(и) такъ се в себе мае(т):

Еры(и) на Че(р)нехове Немири(ч), по(д)коморы(и) кие(в)ски(и), урожо-ны(м) пномъ Кгабриелеви, Янови а Павлови Тишо(м)-Быковъски(м) — пото(м)-ко(м) и вла(с)ны(м) сукце(с)сором) добръ некгды зошло(г)ло урожоного Адама Тиши-Быковъского, и урожоному его м(л). пану Еремияшови Тиши-Быко(в)-скому яко стръеви и ѿпекунови менованы(х) пото(м)ковъ и и(н)ши(м) ѿпеку-но(м), ве(р). вшое тестаме(н)ту(м) записаны(м), которы(х) имена и назвиска в то(м) по(з)ве за выражонны мети хочут, такъ же и урожоны(м) Ерему Новоселе(ц)кому Чечелеви, Янови Кгуровскому, яки(м) ко(л)векъ право(м) де(р)жа-чихъ Копачова и Несчерова, зо вси(х) енералите(р) добръ ве(р). вшое зве(р)х-

но(ст)ю его к(р). м(л). а владзою моею по(д)комо(р)скою, с права посполито- (г)ло на мене вложоную, ро(с)казую, абы(с)те ве(р). вша передо (м)ною а(л)бо урядо(м) мой(м) по(д)комо(р)скимъ на день и рокъ певны(и), то естъ на день два(д)цаты(и) мца мая, в року тепере(ш)немъ, тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)деся(т) второ(м), на ме(ст)цу то(м), где повод водле права свое(г)ло юри(с)дицью уря-дови моему по(д)комо(р)скому фу(н)довати укаже(т), ѿбличне и завите ку праву и скуте(ч)ному се усправе(д)ливне(н)ю стали, на и(н)ста(н)цью и правны(и)

поступокъ ве(л)можно(г)ло его м(л). пна Анъдрея з До(м)бровицы, Фи(р)-лея, ка(ш)теляна Белзско(г)ло, которы(и) вм. пото(м)кове з бытно(ст)ю и при-то(м)но(ст)ю ѿпекуновъ вши(х), если бысте ихъ потребовали, ѿ(т)ступуючи ѿ(т) апелящыи пре(з) повода, ѿ(т) декрету зналезенья непоря(д)но(г)ло по(з)ву,

3 зв

на трибуналь в року тисеча шестьсот три(д)цать второ(м), мца ма(р)ца, ѿ(с)-мо(г)ло дня выточонбе перестаячи на и(н)ши(х) декрета(х) // декрета(х) в то(н) справе ѿ ро(з)граниче(н)е кгру(н)товъ ѿбухо(в)ски(х) з кгру(н)то(м) ве(р). вшое, до за(м)ку копачо(в)ско(г)ло, належачими еше зо(ш)лому урожоному пну

Адамови Тиши-Быко(в)скому ѿ(т)зови (с) ве(р). вшое ѿ(т) повода за даное такъ пре(з)ь су(д) трибуна(л)ски(и), яко и уря(д) по(д)комо(р)ски(и) ферованы(х) и учинены(х), ничо(г)ло не уближаючи пре(з) тое о(т)ступе(н)е вла(ст)ности кгрунътовъ поводовы(х), а не ѿ(т) речи самое при(н)цыпа(л)ное ѿ(т)ступуючи, але мелиѿруючи, и поря(д)не сво(и) позо(въ) справуючи, тепе(р) ве(р). вши(х),

яко пото(м)ко(в) и ѿпекуно(в) ве(р). вши(х), яко тежъ и ѿ(т)живляючи справу тую по (с)ме(р)ти ѿ(т)ца вашо(г)ло, вы(ш) меновано(г)ло, понежъ з ѿны(м) проце(с) естъ зачаты(и), а знову прихияючи(с) до декрету и реми(с)сы трибу-на(л)ское, такъ в року тисеча ше(ст)со(т) три(д)цать пе(р)вомъ, мца сеньтебра,

пято(г)ло дня межи поводом) а ѿ(т)цемъ ве(р). вши(х) учинено(г)ло, которы(и) су(д) трибуна(л)ски(и) до по(д)комо(р)ско(г)ло а(л)бо уряду его на поле ѿдо(с)-лалъ былъ, яко тежъ до декрету реми(с)сы трибуна(л)ское в року прошло(м),

тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)десято(м), мца сеньтебра, два(д)ца(т) че(т)ве(р)то(г)ло дня, на воево(д)стве Киевъско(м) феровано(г)ло, ѿ чо(м) тые декрета яко и уве(с) тое справы поступокъ пра(в)ны(и) шире(и) в себе мают, с которы(ми) повод то(т) позовъ сво(и) та(к)же и правомъ свои(м) деди(ч)ны(м) на кгру(н)ты ѿбу-хо(в)ские служачи(м) стосуючи, а хотечи се яко напру(д)ше(и) в ро(з)ница(х)

кгру(н)товы(х) з ве(р). вшими успокоити, теды для лепшо(г)ло ѿбварова(н)я и ѿграниче(н)я то(г)ло кгру(н)ту свое(г)ло до Сбухова, з давны(х) часо(в) во(д)ле его права, поки се прете(н)сия ѿны(х) вши(р) и вдлу(ж) // ро(с)тягае(т),

з кгру(н)то(м) ве(р). вшихъ, до за(м)ку Копачо(в)ского належачи(м), повод) нине(ш)ни(и) ве(р). вшу ты(м) по(з)во(м) на рокъ, вышъ ѿзначоны(и), позы-вае(т) и припозывае(т), на которомъ, яко на завито(м), абысте ве(р). вша, ста-ну(в)ши, на все правне ѿ(т)поведали и скуте(ч)не усправе(д)ливили(с).

Писанъ в Горошка(х) року тисеча ше(ст)сот чоты(р)десять второ(г)ло, мца ма(р)ца, два(д)ца(т) второ(г)ло дня. Анъдре(и) Кговаре(в)ски(и), комом(р)-никъ грани(ч)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло.

За которы(м) по(з)во(м) и те(р)мино(м), припадаючи(м) нимъ, те(р)минъ припаль, стануль листь ѿ(т)рочоны(и), в тые слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)нехове Немири(ч), по(д)коморы(и) Киевьски(и), ве(л)можному его м(л) пну Анъдрееви з До(м)бровицы, Фи(р)лееви, каштелянови Бе(л)зкому яко поводово(и) стороне а урожоным пномъ Кгабриелеви, Янови и Павлови Тишо(м)-Быковъски(м) — пото(м)ко(м) и вла(с)нымъ сукце(с)соромъ добръ некгды зошло(г)о[о] урожоного Адама Тишы-Быко(в)ско(г)о[о], и урожоному пну Еремияшови Тиши-Быко(в)скому — стрьеви и ѿпекунови менованы(х) пото(м)ковъ, и и(н)ши(м) ѿпекуно(м) ваши(м), тестае(н)ту(м) записаны(м), также и урожоны(м) Ерему Новоселецькому Чечелеви и Янови Кгуровському, де(р)жачимъ Копачовъ и Несчеровъ принъципалите(р) ѿ(т) добръ за(м)ку Копачо(в)ско(г)о[о], также урожоны(м) пномъ Иоаннови Нечаеви, Грузевичови, во(и)скому киевско(м)у, села Бе(р)кова, и я(с)непревелебному в богу е(г)о[о] м(л). ѿ(т)цу Петрови Могиле, ме(т)рополитови и а(р)хима(н)дритови Пече(р)скому, и все(и) капитуле того жъ монастыра Пече(р)ско(г)о[о] Кие(в)ско(г)о[о], села Бе(з)рядичъ // дедичо(м) и де(р)жачи(м) яко ко(л)лятерало(м) по(з)ваны(м), ѿ(з)на(и)мую, ижъ за инъшими справами, урядови моему належачими, на день, бли(з)ко припадаючи(и), два(д)цаты(и), мца мая, в року теперешнемъ, тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)деся(т) второ(м) за по(з)вами ѿ(т) мене до ро(з)граниче(н)я добръ в. м. поводовое стороны, Сбухова и ѿбухо(в)счи(з)ны, з добрами в. м., по(з)ваные, за(м)ко(м) Копачо(в)скимъ и кгру(н)та(ми), до него належачими, назначоны(и), не могучи зехати и ро(з)судку правно(г)о[о] в ты(х) кгру(н)тахъ, учинить тотъ те(р)минъ, вы(ш) поменены(и), дня два(д)цато(г)о[о] мая припадаючи(и), до ѿсени пришлое.

По ско(н)ченью ко(н)се(р)вать воево(д)ствъ Киевьско(г)о[о], Во(л)ныско(г)о[о], Бра(с)ла(в)ско(г)о[о] и Че(р)ниговъско(г)о[о] в року теперешнемъ, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) второ(м), припадаючи(и), кгда сторона сторону припозове(т), ѿ(т)кладаю и ѿ(т)рочаю.

За чи(м) абы(с)те в. м., ѿ то(м) ведаючи а те(р)ми(ну), бли(з)ко наступуючого, не пи(л)нуючи, на онъ те(р)ми(н), ты(м) мои(м) листо(м) выражоны(и) и ѿ(з)начоны(и), ставилисе и до виселякое росправы правное были готовы.

Писа(н) в Горощкахъ року тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)десять второ(г)о[о], мца мая, трина(д)цато(г)о[о] дня. Анъдре(и) Кговаре(в)ски(и), комо(р)никъ грани(ч)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)о[о].

А потомъ други(и) позовъ, в тые слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)нехове Немири(ч), по(д)коморы(и) Кие(в)ски(и) урожоны(м) пномъ Кгабриелеви, Янови и Павлови Тишо(м)-Быковъски(м) — пото(м)ко(м) и вла(с)ны(м) сукце(с)соро(м) добръ некгды зошло(г)о[о] урожоного Адама Тиши-Быковъско(г)о[о], и урожоному его м(л). пну Еремияшови Тиши-Быко(в)ско(му), яко стриеви и ѿпекунови ве(р). вшое, и и(н)ши(м) ѿпекуно(м) ве(р). вшое, тестае(н)томъ записаны(м), которы(х) имена и про(з)ви(с)ка // в то(м) по(з)ве за выражоные мети хоче(м), та(к)же и урожоны(м) Ерему Новоселецькому Чечелеви, и Янови Кгуро(в)ско(му), де(р)жачимъ добръ Копачова и Несчерова, зо всихъ енералите(р) доб(р) ве(р). вшое зве(р)хно(ст)ю

его к(р). м(л). а владзою моею по(д)комо(р)скою, с права посполито(г)о[о] на мене вложоною, ро(с)казую, абы(с)те ве(р). вша передо (м)ною а(л)бо урядо(м) моимъ по(д)комо(р)ски(м) на день и рокъ певны(и), то е(ст) на день три(д)ца(т) пе(р)вы(и) мца декабра в року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) второ(м), на ме(ст)цу, где пово(д) во(д)ле права свое(го) юри(с)ди(к)цию урядови моему по(д)комо(р)скому фу(н)довати укажетъ, ѿбли(ч)не и завите стали напротивко ве(л)мо(ж)но(г)о[о] е(г)о[о] м(л). пна Анъдрея з До(м)бровицы Фи(р)лея, каштеляна Бе(л)ско(г)о[о], которы(и) ве(р). вшу пото(м)кове з бы(т)но(ст)ю и прито(м)но(ст)ю ѿпекуновъ вшихъ, с права належачихъ, ѿ(т)ступуючи ѿ(т) апеляцыи през повода ѿ(т) декрету зналеже(н)я непоря(д)но(г)о[о] по(з)ву на трибуналь, в року тисеча ше(ст)сотъ три(д)цать второ(м), мца ма(р)ца ѿ(с)мо(г)о[о] дня выточное, перестаючи инъши(х) декрета(х) в то(и) справе ѿ ро(з)граниченье кгру(н)товъ ѿбухо(в)ски(х) з кгру(н)то(м) ве(р). вшое, до за(м)ку Копачо(в)ско(г)о[о] належачи(ми), еще зошлому урожо(м)у пну Адамови Тиши-Быко(в)ско(г)о[о] належачи(ми), еще зошлому урожо(м)у пну Адамови Тиши-Быко(в)скому, ѿ(т)цови ве(р). вшое, ѿ(т) повода заданое, пре(з) суд трибуна(л)ски(и) яко и уря(д) по(д)комо(р)ски(и) ферованы(х), ничо(г)о[о] не убближачи пре(з) тое ѿ(т)стуге(н)е вла(с)ности кгру(н)товъ, ани ѿ(т) речи самое принъципал(н)ое ѿ(т)стугуючи, але мелиѿруючи а поря(д)не сво(и) позо(в) справуючи, тепе(р) ве(р). вшу яко пото(м)ковъ и ѿпекуновъ вши(х), яко тежъ и ѿ(т)живляючи тую справу по (с)ме(р)ти ѿ(т)ца вашо(г)о[о], вы(ш) меновано(г)о[о], понева(ж) з ѿны(м) проце(с) есть зачаты(и), а знову прихилиючи(с) до декрету и реми(с)сы трибуна(л)ское // трибуна(л)ское, такъ в року тисеча ше(ст)сотъ три(д)цать пе(р)вомъ, мца се(н)тебра пято(г)о[о] дня межи поводом(м) а ѿ(т)цемъ ве(р). вшое учиненого, которы(м) суд трибуна(л)ски(и) до по(д)комо(р)о(г)о[о] а(л)бо уряду его на поле ѿдо(с)ла(л) бы(л) и до декрету ремисы трибуна(л)ское, в року про(ш)ло(м), тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)десято(м), мца сенътебра два(д)цать че(т)ве(р)того дня, на воево(д)стве Кие(в)ско(м) феровано(г)о[о], яко и до листовъ ѿ(т)рочны(х), в то(и) справе с пе(в)ныхъ причи(н) сторона(м) ѿбо(м) выданы(х), ѿ чо(м) тые декрета и ве(с) поступокъ тое справы шире(и) в себе мае(т), с которы(м) пово(д) тотъ теперешни(и) позо(в) сво(и), та(к) те(ж) и право(м) свои(м) деди(ч)ны(м), на кгру(н)ты свои ѿбухо(в)ские служачи(м), стосуючи а хотечи, яко напру(д)ше(и) в ро(з)ница(х) свои(х) кгру(н)товыхъ з ве(р). вшою успокоити.

Теды для лепшо(г)о[о] обварова(н)я то(г)о[о] кгру(н)ту свое(г)о[о] до Сбухова, з давныхъ часовъ во(д)ле права, поки се претензья вши(р) и вдо(л)жь ѿныхъ растягаеть, з кгру(н)та(ми) ве(р). вшое, до за(м)ку Копачо(в)ско(г)о[о] належачими, пово(д) нине(ш)ни(и) ве(р). вшу на те(р)минъ, вышъ ѿ(з)начоны(и), ты(м) по(з)во(м) позывае(т) и припозывае(т), на которо(м), яко на завито(м), абы(с)те ве(р). вша на то(м) ме(ст)цу, где вже юри(с)диция фунъдована была, ставши, на все пра(в)не ѿ(т)поведали (и) декретови ншо(му) кгда поводови во(д)лу(г) пра(в)ны(х) документо(в) дедикованы(х) и права по(с)полито(г)о[о] акторатт

присужоны(и), прислухалисе проваже(н)ю на(с) а(л)бо уря(д) нашъ и чине(н)ю грани(ц) по реку Сту(г)ну и С(л)шанику ѿ(т) за(м)ку и кгру(н)то(в) Копачо(в)-ски(х) и и(н)ши(х), и сыпа(н)ю копъцовъ, и чиненъю знаковь припатрили, и декретови се прислуха(в)ши во все(м) скуте(ч)не усправе(д)ливили. Писа(н)

въ Иса(и)ка(х) дня семо(г)ло[на(д)ца(т), мца ноября //, року тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)деся(т) второ(г)ло]. Андре(и) Кговаре(в)ски(и), комо(р)никъ грани(ч)ны(и) воево(д)ства Кие(в)ского).

За которы(м) знову ли(ст) ѿ(т)рочоны(и) для се(и)му прошло(г)ло[на(д)ца(т) выданы(и) до сторо(н), складаючи ро(к) и те(р)минъ на день два(д)цать девяти(и) априля, на дате менованы(и), в тые слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)нехове Немири(ч), по(д)коморы(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло], ве(л)мо(ж)но(му) его м(л). пну Анъдрееви з До(м)бровицы, Фи(р)ле-еви, ка(ш)теленюви Бе(л)зскому, яко поводово(и) стороне, а урожоны(м) и(х) м(л). пано(м) Кгабриелеви, Янови и Павлови Тишо(м)-Быко(в)скимъ, пото(м)-ко(м)ъ и сукце(с)соро(м) доб(р) зошло(г)ло[урождоно(г)ло] пна Адама Тиши-Быко(в)ско(г)ло], и урождоному пну Еремияшови Тиши-Быко(в)скому, стрыеви и ѿпекунови менованы(х) пото(м)ковъ, и и(н)шимъ ѿпекуно(м) ве(р). вшео, с права належачимъ, та(к)же и урождоному Ерему Новоселе(ц)кому Чечелеви и Янови Кгуро(в)скому, де(р)жачимъ Копачова и Нещерова, при(н)ципалите(р) ѿ(т) добръ за(м)ку Копачо(в)ско(г)ло], яко стороне по(з)вано(и), а я(с)непре-велебному в богу его м(л). ѿ(т)цу Петрови Могиле, архиепи(с)копови, метро-полите кие(в)скому, а(р)хима(н)дритови пече(р)ско(му) и все(и) капитуле то-го жъ монастыра, дедичо(м) добръ села Бе(з)рядичъ, урождоному е(г)ло] м(л).

пну Иѿанови Грузевичови Нечаеви, во(и)скому кие(в)скому, дедичови доб(р) Бе(р)кова, я(с)неѿсвецо(ным) кжато(м) ихъ м(л). Каролеви, Самоелеви и Ев-фрузыне, панъне, Коре(ц)ки(м), дедичо(м) добръ половицы села С(л)шаницы, яко колатерало(м) и по(з)ваным(м). С(з)на(и)мую, и(ж) што, прихилиючи(с) до декрето(в) трибуна(л)ски(х).. моее выдало(м) был по(з)вы до ро(з)грани-че(н)я добръ поводовы(х) ѿбухо(в)ски(х) з добрами ве(р). вшео ѿ(т) за(м)ку Копаче(в)ско(г)ло], складаючи те(р)минъ по ѿ(т)суженью ко(н)се(р)ва(т) вое-во(д)ствъ Киевско(г)ло] // Киевско(г)ло], Волы(н)ско(г)ло], Бра(с)ла(в)ско-го]ло] и Че(р)ниго(в)ско(г)ло], в року тепере(ш)не(м) судячи(х)се, и ско(н)ченъю и(х) в недели чотыри лечъ, и(ж) в то(м)ъ часе наступилъ се(и)мъ и выданые суть листы се(и)миковые, и се(и)микъ в Житомиру дня второ(г)ло] мца июня в року тисеча ше(ст)со(т)ъ чоты(р)деся(т) трете(м) зложоны(и).

Теды я, в то(м) прихилиючи(с) до права посполитого, то(т) те(р)минъ на день два(д)цать девяти(и) мца априля, в року дастъ бо(г) пришло(м), ѿ(т)ро-чаю и ѿ(т)кладаю, на которо(м) абы(с)те ѿбе(д)ве стороны ставили(с) и тому всему, што чере(з) мене любо вря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и) во(д)лу(г) права наказано и присужоно будетъ, прислухалисе и усправе(д)ливили.

Писа(н) в Иса(и)ка(х) дня пе(р)во(г)ло]на(д)ца(т), мца декабра, року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) второ(г)ло]:

Еры(и) Немири(ч), по(д)коморы(и) Кие(в)ски(и).

До(к)торо(г)ло] то листу ѿ(т)рочоно(г)ло] и трети(и) позовъ, ѿ(т) стороны акторовое вынесены(и), в тые слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)нехове Немири(ч), по(д)коморы(и) воево(д)ства Кие(в)ско(г)ло], урожоны(м) Кгабриелеви, Янови и Павлови Тишо(м)-Быко(в)ски(м), пото(м)ко(м) и вла(с)ны(м) сукце(с)соромъ добръ негда зошло(г)ло] урождо-но(г)ло] Адама Тиши-Быковско(г)ло] и урожоны(м) его м(л). пну Еремияшови Тыши-Быко(в)скому, яко стрыеви и ѿпекунови их, и и(н)ши(м) ѿпекуно(м)

ве(р). вшео, тестама(н)то(м) записаны(м), которы(х) имена и на(з)виска в то(м) по(з)ве за выражонные мети хочутъ, также и урожоны(м) Ерому Новоселе(ц)кому Чечелеви, Янови Кгуровскому, яки(м) ко(л)ве(к) право(м) де(р)жачи(м)

Копачова и Нещерова, зо вси(х) енералите(р) доб(р) ве(р). вшео зве(р)хностю е(г)ло] к(р). м(л). а владзою моею по(д)комо(р)скою, с права посполито(г)ло]

на мене вложоною, розказую, абысте ве(р). вша передо (м)ною а(л)бо урядо(м) мои(м) по(д)комо(р)ски(м) на де(н) и рокъ пе(в)ны(и), то е(ст) на день // два(д)-

цать девяти(и) мца априля, в року тепере(ш)немъ, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)-деся(т) трете(м), на ме(ст)цу то(м), где пово(д) во(д)лу(г) правъ и диспо-зыцы(и) свои(х) юри(с)дицию урядови моему по(д)комо(р)скому фу(н)довати укаже(т), ѿбли(ч)не и завите стали. На и(н)ста(н)цию и правны(и) поступокъ

ве(л)можно(г)ло] е(г)ло] м(л). пна А(н)дрея з До(м)бровицы Фи(р)лея, ка(ш)-теляна бе(л)зско(г)ло], которы(и) в. м. пото(м)кове з бы(т)ностю и прито(м)-ностю ѿпекуновъ ваши(х), если бы(с)те и(х) потребовали, ѿ(т)ступуючи ѿ(т) апеляцыи пре(з) повода, ѿ(т) декрету зналезе(н)я непоря(д)но(г)ло] по(з)ву

на трибуналь в року тисеча ше(ст)сотъ три(д)ца(т) второ(м), мца ма(р)ца, ѿ(с)-мо(г)ло] дня выточоное, перестаючи на и(н)ши(х) декрета(х) в то(и) справе

ѿ ро(з)граниче(н)е кгру(н)то(в) ѿбуховъски(х) з кгру(н)тами ве(р). вши(х), до за(м)ку Копачовско(г)ло] належачи(х), еше зошлому урождоно(му) пну

Адамови Тиши-Быковскому, ѿ(т)цови ве(р). вши(х), ѿ(т) повода заданое, такъ чере(з) су(д) трибуна(л)ски(и), яко и уря(д) по(д)комо(р)ски(и) ферованы(х), стали(х) и учинены(х), ничо(г)ло] не ублизяючи чере(з) тое ѿ(т)ступенъе вла(с)ности кгру(н)товъ поводовы(х) ани ѿ(т) речи самое при(н)ципа(л)ное ѿ(т)ступуючи, але мелиѿруючи и поря(д)не сво(и) позовъ справуючи, тепе(р)

ве(р). вши(х), яко пото(м)ковъ и ѿпекуновъ вши(х), яко теж и ѿ(т)живляючи

тую спра(ву) по сме(р)ти ѿ(т)ца вшо(г)ло], вышъ меновано(г)ло], поневажъ з ѿны(м) проце(с) есть зачаты(и), а знову прихилиючи(с) до декрету и реми(с)сы

трибуна(л)ское, та(к) в року тисеча ше(ст)со(т) три(д)ца(т) пе(р)во(м), мца

се(н)тебра, пятого дня межи поводом) а ѿ(т)це(м) ве(р). вши(х) учиненого, з ко-торы(м) су(д) трибуна(л)ски(и) до по(д)коморо(г)ло] а(л)бо уряду его // -ду егс

7 зв.

на поле ѿдо(с)лалъ бы(л), и до декрету реми(с)сы трибуна(л)ское, в року про-шло(м), тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)десято(м), мца сентебра, два(д)ца(т) че(т)-

ве(р)то(г)ло] дня на воево(д)стве Киевско(м) феровано(г)ло], яко и до листо(в) ѿ(т)ро(ч)ны(х), в то(и) справе с певны(х) причинъ сторона(м) обо(м) выданы(х) ѿ чомъ тые декрета, яко и уве(с) поступокъ тое справы шире(и) в себе маеть

с которы(ми) пово(д) то(и) теперешни(и) позовь сво(и), так тежъ и правомъ свои(м) дедичнымъ, на кгру(н)ты свои ѡбухо(в)ские служачи(м), стосуючи а хотечи, яко на(и)пру(д)ше(и) в ро(з)ница(х) своихъ кгру(н)товы(х) з ве(р). вшею успокоить.

Теды для лепшо(г)ло ѡбварова(н)а и ѡграниче(н)а того кгру(н)ту своего до Ѡбухова з давны(х) часо(в) ве(д)ле е(г)ло права, поки се прете(н)сия вши(р) и вдо(л)жъ ѡны(х) ростягае(т), з кгру(н)тами ве(р). вшею, до за(м)ку Копаче(в)-ско(г)ло належачи(ми), пово(д) нинешни(и) ве(р). вшу на те(р)ми(н), вы(ш) ѡзначоны(и), тымъ по(з)вомъ позывае(т) и припозываетъ, на которомъ, яко на завито(м), абысте ве(р). вша на то(м) ме(ст)цу, где юже юри(с)диция фундована была, ста(в)ши, на все пра(в)не ѡ(т)поведали и декретови нашому, кгда поводи во(д)лу(г) пра(в)ны(х) докуме(н)товъ дедукованы(х) и с права посполито(г)ло актора(т) присужоны(и), при(с)лухали(с) проваже(н)ю на(с) а(л)бо уря(д) нашъ и чиненью границъ по реку Сту(г)ну и Ѡ(л)ша(н)ку ѡ(т) за(м)ку и кгру(н)-то(в) копачо(в)ски(х) и и(н)шихъ, и посыпанью копцовъ, и чиненью знако(в) припатрили и, декретови се при(с)луха(в)ши, во всемъ скуте(ч)не усправе(д)-ливили.

Писанъ в Горошъкахъ року тысеца шесть сотъ чоты(р)десять третего, мѣа февраля, два(д)ца(т) ѡ(с)мо(г)ло дня. А(н)дре(и) Кговаре(в)ски(и), комо(р)-никъ грани(ч)ны(и) киевъски(и).

8 А по // прочита(н)ю по(з)вовъ и по доведенью року реляцыею во(з)но(г)ло, кладеня ихъ, умоцованы(и) поводовое стороны, услыша(в)ши, же ѡ(т) уро-жоно(г)ло его м(л). пна Еремияша Тиши афектовано дияляцыемъ бо(л)шое справы, ижъ таковая дияляця ве(д)лу(г) права не мела и не мае(т) быть по(з)-волена, таковыя даваль рацые:

пе(р)шая — ижъ урожоно(г)ло его м(л). пна Еремияша Тиши яко при(н)-ципалемъ цитату(м) в по(з)ве не мать, але ко(н)вениту(р) яко таторъ, а право тому ты(л)ко по(з)воляетъ бенефициум(м) дияляциѡни(с) маѡри(с), хто есть в по(з)ве;

другая — же по(з)ваные южъ су(т) аду(л)ти и не потребую(т) татора;

третья — же се в то(и) дияляци афектовано(и) его м(л). па(н) Еремия(ш) Тиша с право(м) посполиты(м) ѡ дияляция(х) маѡри(с) постановлены(м) не справиль або ве(д)лу(г) а(р)тыкулу се(м)на(д)цато(г)о в ро(з)деле че(т)ве(р)-то(м) не пе(р) унику(м) ну(н)циумъ мае(т) быть пре(з) ли(ст) ѡ(т)твористы(и) афе(к)тована дияляця, але пре(з) во(з)но(г)ло и шля(х)ту з стороною. А и(ж) в то(м) не е(ст) сати(с)факту(м) леи(с), теды того бенефициум(м) заживи(т) не можетъ;

че(т)ве(р)тая — ижъ на по(з)ваны(х) декретъ трибуна(л)ски(и) ѡну(с) по-ложиль, абы акциѡнемъ лимиту(м) ексъ суѡ акторату ко(н)чили. За чи(м) не може(т) в не(и) ити жа(д)ная пре(з) по(з)ваны(х) зволека а што се ткне(т) рацые(и) стороны по(з)ваное, же есть въ акцие(и) его м(л). па(н) Еремияшъ, теды его яко таторо(м) кладу(т), если бы належалъ. А туто(р) не належить до граниче-нъя, але до данъя а(с)систе(н)ции, и не положоно е(г)ло инъдиференте(р)

зв. в по(з)ве, если бы и(х) м(л). пнове Тишове // Тишове татора потребовали, але же его не потребують, бо суть ко(м)плетьетати(с), теды тежъ узу(р)пова(т)

не може(т) ну(н)циумъ, а до то(г)ло тое дияляцыя заживаю(т) инъ протракциѡ-немъ кавзе, которая три разы на трибунале была и с трибуналу на поле одо-слана.

Просечи, абы тая дияляця маѡри(с) не была по(з)волена, але ексъпера-ме(н)ть [!] в справе наказали. А если бы была по(з)волена, же бы инъ акто(р) те(м)поре, бо справа ѡсужоная и декрето(м) трибуна(л)ски(м) на актора, абы справу тую свою инъте(р)ми(с)сиѡне субъ ами(с)иѡне кавзе конътинуѡваль неце(с)сита(с), положона.

На што панъ Романовъски(и), слуга и(х) м(л). пновъ Тишовъ, ижъ мае(т) бы(т) допу(с)чона дияляця бо(л)шое справы, даль тые рацые:

Напродъ, же право посполитое и воево(д)ства то(г)ло, яко стату(с) во(л)ы(н)-ски(и) ѡпевае(т), ѡ дияляця(х) ѡписуе(т) то выра(з)не и указуетъ, ижъ в кож-ды(х) справа(х), ециа(м) адъ инъскрипциѡне(м), которая кавза е(ст) любо привилята, которая ѡ(м)нибу(с) дияляциѡнибу(с) абрену(н)циа(т), а пре(д) се бывае(т) по(з)волена дияляция бо(л)шое справы, далеко бо(л)ше(и) в таково(и) справе, коли то продуциту(р), же ѡпекунь инъ миноритате(м) гереде(с) ку(м) квибу(с) акциѡ ве(р)титу(р) в суде голо(в)но(м) коронномъ Любе(л)ско(м) мае(т) бо(л)шую справу, и точи(т)се ѡ добра ты(х) же сирот(т) и сыновъцовъ сво(и)х, при которо(м) и привилея и муниме(н)та диспозычыы с ты(м) же акто-

ромъ, зъ его м(л). пномъ Бе(л)зски(м), зостаю(т) аминорене(с) яко нонъ аду(л)-ти, не маючи анно(с) дискрециѡни(с), до жа(д)но(г)ло // -но(г)ло юри(с)ди(ч)-ного става(т) не могу(т), котрых и сама поводовая сторона з бы(т)но(ст)ю и а(с)систе(н)циею татора припозываетъ, миноренитате(м) ѡнымъ приписуючи

и при(з)наваючи, теды то мае(т) бы(т) рату(м) и самому его м(л). пну Бе(л)-зскому ѡ ты(м) ко(н)ста(т) бо(л)ше(и), же таторъ е(ст) инъ гакъ юридика маѡ-ри(с) инъпо(р)танъция [!] инъ маѡри субсе(л)иѡ. За чи(м) е(ст) ексъ лее пуб-лика е(т) ексъ пракси узитата таковая дияляця, которы(м) посланецъ по(з)ва-

но(г)ло, его м(л). пна Еремияша Тиши, заживае(т) слушне ѡ(т) его м(л). пна по(д)коморо(г)ло, по(з)волена бы(т) мае(т), а мае(т) бы(т) по(з)волена мерито, ажъ по ѡ(т)суженью трибуналу коронно(г)ло Любе(л)ско(г)ло аbove(м) на то(м)

суде бо(л)ше(и) справъ свои(х) та(к) з самы(м) поводом(м), его м(л). пномъ Бе(л)-зски(м), яко и (з) и(н)ши(ми) ѡсобами справъ свои(х) и сыно(в)цовъ свои(х) яко ли(ст) ѡбвеша(л)ны(и) есть при(с)ланы(и) показуе(т), просячи, абы тая дияляця пра(в)не по(з)волена была. Которы(и) ли(ст) ѡбвеша(л)ны(и) до актъ по(д)комо(р)скихъ поданы(и), в тые слова писаны(и):

Я, Еремияшъ Тиша-Быковъски(и), ѡ(з)на(и)мую ты(м) листо(м) мон(м) ижъ што припадае(т) те(р)минъ с по(з)ву ѡ(т) урожоно(г)ло его м(л). пна Ер-

(г)ло на Че(р)нехове Немирича, по(д)коморо(г)ло киевско(г)ло, на и(н)ста(н)-цию ве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Андрея з До(м)бровицы Фи(р)лея, каштелян-Бе(л)зско(г)ло, по урожоны(х) пановъ Кгабриеля, Яна и Па(в)ла Тишо(в)-Бь-ко(в)ски(х), пото(м)ко(в) зошлого Адама Тиши-Быко(в)ско(г)ло, и мене, со(з)-наваючо(г)ло, яко ѡпекуна ѡ(т) выдано(г)ло а то в справе якобы чине(н)я гра-

ни(ц) межи мае(т)но(ст)ю е(г)ло м(л). пна ка(ш)теляна Бе(л)зско(г)ло — ме(с)-те(ч)ка // ме(с)те(ч)ка Ѡбухова, а мае(т)ности пновъ Тишо(в) — месте(ч)к

9! зв. те(ч)ка // ме(с)те(ч)ка Ѡбухова, а мае(т)ности пновъ Тишо(в) — месте(ч)к

Копачова. На которы(и) те(р)минъ я са(м) яко опеку(н) за бо(л)шою справою, которую в трибуна(л)ско(м) суде Любе(л)ско(м) в року, тепе(р) идучо(м), тисеча ше(ст)сот чоты(р)деся(т) трете(м), з ве(л)мо(ж)ны(м) его м(л). пномъ Андрее(м) з До(м)бровицы, Фи(р)леемъ, каш(т)еляно(м) Бе(л)зски(м), и и(н)ши(ми) о(с)обами, в проце(с)се менованы(ми), маю, теды то судови по(д)комо(р)скому зе(м)-ли Киевское яко судови а ве(л)мо(ж)ному его м(л). пну Бе(л)зско(му) яко стороне поводово(и) до ведомо(с)ти доне(с)ти прошу, абы(с)те вы, мене во(д)-лу(г) права посполито(г)ло] захова(в)ши, на помененыхъ пнахъ Тиша(х) и на мне яко опекуне и(х) жа(д)ны(х) зы(с)ковъ и презы(с)ко(в) отримова(т) не допу(с)чали, але тую справу зо вси(м) е(е) еффе(к)то(м) на и(н)ши(и) те(р)минъ, на которо(м) я бо(л)шую справу в суде головно(м) трибуна(л)ско(м) актованую покажу, о(т)ложитъ рачили. Которое дияльци бо(л)шое справы зажитъ слуге моему, шляхе(т)но(му) пну Стефанови Во(л)скому злещиле(м) и ты(м) листо(м) мои(м) злещою. До которо(г)ло] листу для бо(л)шое веры печат(т) прити(с)нувъши, рукою моею по(д)писале(м) и приятели(и) мои(х) до по(д)пису, ниже(и) выражоны(х), упростило(м).

Писа(н) в Люблине року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) трете(м), мца априля, дня о(с)мна(д)цато(г)ло]. У то(г)ло] листу при печате(х) по(д)писы рукъ в тые слова: Jeroniasz Tisza Вукѡvski¹. //

Я, комо(р)никъ, ко(н)трове(р)сы(и), о(т) сторонъ о(б)у(д)вухъ вношоны(х), выслухавши и оныя добре уваживши, ачъ ко(л)векъ пленипоте(нт) акторее па(р)ти(с) задае(т) то по(з)ваны(м), же южъ суть по(з)ванные аду(л)ти, мимо што опеку(н), урожоны(и) па(н) Еремияшъ Тиша-Быковски(и) дияльци о(н)емъ ма(о)ри(с) в то(и) справе заживае(т), будучи ю(ж) неналежачи(м) яко доро(с)лымъ до тое опеки, е(д)накъ ижъ того ничимъ не пробуе(т), абы по(з)ванные были суффецие(н)те(с) е(т)ати(с), а до того же позовъ е(с)ть выданы(и) ку(м) а(с)систе(н)ции то(г)ло] жъ его м(л). пна Еремияша Тиши-Быко(в)ско(г)ло] та(н)ква(м) турси(с), зачи(м) и то фактъ миноренитате(м) имъ при(з)навали, теды я, комо(р)никъ, згожаючи(с) в ты(м) с правомъ посполиты(м), которое таково(г)ло] бенефициу(м) заживаныя дияльци ма(о)ри(с) по(з)воляе(т), таковое дияльци бо(л)шое справы, которое опекунъ пре(з) посланъца своего, шляхе(т)ного Стефана Во(л)ско(г)ло] правне в то(и) справе заживае(т), о(з)на(и)муючи пре(з) ли(ст) свои(и), ижъ великие и поважные справы свои такъ с ты(м) же его м(л). пномъ Бе(л)зски(м), яко и (з) и(н)шими в суде головно(м) трибуна(л)ско(м) Любе(л)ско(м) мае(т), по(з)воли(л) и ты(м) декрето(м) мои(м) по(з)воляю. А ижъ се о(б)о(я) [!] сторона на префи(к)сию, до которо(г)ло] бы часу тая дияльци мела бы(с) по(з)волена, не згодила, теды(м) в то(и) справе до дня завтрешнего для назначе(н)а префи(к)сие(и) то(г)ло] те(р)мину, делиберовало(м) и тую справу о(т)вола(т) росказале(м).

А кгда назавтрее дня сегодне(ш)него, второ(г)ло] маа, я, комо(р)никъ, на тое (ж) ме(ст)це фу(н)дацыи юри(с)дицции зеха(в)ши, делиберацию мою експедиюючи // юючи, бачачи то, ижъ ани коро(т)ши(и), ани длу(г)ши(и) те(р)ми(н) для наступуючи(х) те(р)миновъ и актовъ грани(ч)ны(х), до експедиованъя урядовы мое(му) належачихъ, те(р)мину то(г)ло] префиксия не мо-

¹ Далі йдуть нерозбірливі підписи.

же(т) быть о(з)начона, ты(л)ко недели пя(т)ма, теды о(т) дня нине(ш)него до недели пяти тое дияльци по(з)воляю, складаючи и заховуючи та(к) по(з)ваны(м) до досыть учиненъа ве(д)лу(г) права посполито(г)ло], о(т) таковы(х) дияльци(х) ухвално(г)ло], тсе дияльци ма(о)ри(с), яко и поводово(и) до при(с)луха(н)я се е(е) и да(л)шо(г)ло] поступку правно рок певны(и) и завиты(и), кро(м) вшеляко(г)ло] припо(з)ву.

О(т) которо(г)ло] то декрету мое(г)ло] апелевала по(з)ванная сторона ты(л)ко о(т) префиксии те(р)мину межи справы воево(д)ства Киевского(г)ло]. А умоцованы(и) поводово(и) стороны, боронячи тое апеляцции, абы не была допу(с)чона, даль причины:

пе(р)шая — и(ж) справа з декрето(в) трибуна(л)ски(х) реми(с)сио(н)и(с); другая — а(д) аффекташы о(н)е(м) по(з)волено. И проси(л), абы тое апеляцции не допу(с)чона.

Я, комо(р)никъ, тое апеляцции не допу(с)тилъ, о(т) што о(т) по(з)ванное стороны протес(с)товано се де прозекве(н)да к(р)авамине е(т)ь дамна(с). Репротес(с)това(л)се о(ф)фициу(м), ижъ такъ ве(д)ле права быть розумель. Где ту (ж) зара(з) и умоцованы(и) стороны поводово(и) све(т)чилъ и протес(с)това(л)се проти(в)-ко по(з)вано(и) стороне о(т) то, ижъ и(х) м(л)., спроти(в)ляючи(с) // юючи(с) декрето(м) трибуна(л)ски(м), которыми тую справу грани(ч)ную такъ с пово(д)ства ихъ, яко акторово(г)ло], ко(н)читъ наказано, што все по(з)ванные, чинечи и провадечи повода до велики(х) шко(д) и ко(ш)товъ, умы(с)не дияльци на злолоку заживають, хотечи яко на(и)длуже(и) справу тую грани(ч)ную помыка(т), о(т) што о(ф)еруючи(с) при(н)цыпала свое(г)ло] такъ о(т) ко(н)траве(н)цую декрето(м) трибуна(л)ски(м), яко и о(т) шкоды з протестацции справы тое наступуючое правне поступи(х) [!].

А пото(м) стеннико(в), до тое жъ справы належачи(х), чере(з) во(з)но(г)ло] привола(т) наказаломъ, а меновите впере(д) его м(л). пна во(и)ско(г)ло] кие(в)-ско(г)ло], по которо(г)ло] позовъ трети(и) по пе(р)шихъ двоухъ и листахъ о(т)-рочны(х) по(д)несены(и), в тые слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)нехове Немири(ч), по(д)коморы(и) воево(д)ства Кие(в)-ского, урожоному его м(л). пну Ио(а)нови Нечаеви Грузевичови, во(и)скому зе(м)ли Киевское, зо вси(х) е(н)ералите(р) добръ ве(р). твоее, лежачихъ и рукомыхъ, зве(р)хностью его к(р). м(л). а владзою уряду мое(г)ло] по(д)комо(р)ско(г)ло] приказую, абысте ве(р). вша передо (м)ною а(л)бо судови мои(м) по(д)комо(р)скимъ за иноте(с)те(н)щью моею дня два(д)ца(т) девято(г)ло] мца априля, в року теперешне(м), тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)десять третемъ, припадаючи(г)ло] на ме(ст)цу ро(з)ницъ, та(м), где сторона поводовоа ниже(и) менованая, мене а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и) во(д)лу(г) правъ // правъ и диспозыцы(и) своихъ о(т) добръ урожонныхъ пановъ К(а)бриеля, Яна и Павла Тишовъ-Быко(в)скихъ з бы(т)но(ст)ю и прито(м)но(ст)ю опекуновъ, ихъ м(л)., имъ ве(д)лугъ права и тестамене(н)ту записаны(х), то е(с)ть замьку Копачовского, а добръ ниже(и) менованого повода за(м)ку, и места Обухова и Обуховьсчи(з)ны и принале(ж)носте(и) ихъ поставитъ и юри(с)диция уфу(н)дована будетъ, на жалобу и правное попартье ве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Анъдрея з До(м)бровицы Фи(р)лея, каштеляна Бе(л)зско(г)ло], стали. Которы(и) ве(р). твою яко ко(л)лятерала и суграни(ч)ника позывае(т)

до пи(л)нованья стѣны ѿ(т) добръ Бе(р)кова села и припатреня се проваженя дукто(в) пре(з) сторону поводовую, тудѣ жь и ставе(н)а по(д)даныхъ своихъ з меновано(г) [о] села Бе(р)кова для выданья свѣде(ц)ства и при(з)наня пята. Прото абы(с) ве(р). твоя на те(р)мине, вы(ш) меновано(м) ста(в)ши и по(д)даныхъ своихъ для выда(н)я свѣдѣцтва ставиль по(д) винами, в праве ѿписаными.

Писа(н) в Горошка(х) дня два(д)цать ѿ(с)мо(г) [о], мѣа февраля, року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)десять третего. Анѣдре(и) Кговаре(в)ски(и), коморъникъ граничъны(и) киевски(и). //

А пото(м) друго(г)о стѣнника, я(с)непревеле(б)нго в богу, его м(л). ѿ(т)ца митрополиты кие(в)ско(г) [о] и капитулы Пече(р)ское, позовь трети(и) по дву(х) и листовъ ѿ(т)ро(ч)ныхъ выданыхъ по(д)несены(и), тыми словы писаны(и):

Еры(и) на Че(р)нехове Немири(ч), по(д)коморы(и) воеводства [!] Киевского, велебному в бозе его м(л). ѿ(т)цу Петру Могиле, а(р)хиепископови, метрополите киевскому, гали(ц)скому и всея Ро(с)сии, а(р)химанѣдритови монастыра Пече(р)ско(г) [о] Киевско(г) [о], и все(и) капитуле того жь монастыра

Пече(р)ского зо вси(х) доб(р) ве(р). вшое, лежачихъ и рухомыхъ, зве(р)хно(ст)ю его к(р). м(л). а владзою уряду моего по(д)комо(р)ско(г) [о] приказую, абы(с)те ве(р). вша передо (м)ною а(л)бо судо(м) мои(м) по(д)комо(р)скимъ

за инотестенъциею моею дня два(д)цать девято(г) [о], мѣа априля, в року теперешнемъ, тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)десять третемъ, припадающо(г)о на ме(ст)цу ро(з)ницъ, тамъ, где сторона поводовая, ниже(и) менованаа, мене а(л)бо уря(д)мо(и) подъкомо(р)ски(и) во(д)лугъ пра(в) и диспозицы(и) свои(х) ѿ(т) добръ урожонныхъ пановъ Кгабриеля, Яна и Павла Тишовъ-Быко(в)ски(х), з бы(т)ностью и прито(м)но(ст)ю ѿлекуновъ ихъ м(л)., имъ во(д)лу(г) права и тестаменту записаныхъ, то е(ст) за(м)ку Копачо(в)ского, а доб(р) // доб(р) ниже(и) меновано(г) [о] повода, замъку и места Сбухова и Сбуховъсчизны и принадлежносте(и) и(х), поставитъ и юри(с)диция уфунѣдована буде(т), на жалобу и пра(в)ное попа(р)тѣе ве(л)можно(г) [о] его м(л). пна Анѣдрея з До(м)бровицы Фи(р)лея, каштеляна Бельзского, стали. Которы(и) веле(л): вшу [!] яко коллятераловъ и суграничъниковъ позываетъ до пилнованья стѣны ѿ(т) доб(р) села Бе(з)радицъ и припатреня се проваженя дуктовъ през сторону поводовую, тудѣ(ж) и ставенъа подъданыхъ своихъ з меновано(г) [о] села Бе(з)радицъ для выданья свѣде(ц)ства и при(з)нанья петы. Прото, абы(с)те ве(л). ваша на те(р)мине, вышъ менованомъ, ста(в)ши, и по(д)даны(х) свои(х) для выда(н)я свѣдѣцтва ставили подъ винами, в праве ѿписаными.

Писанъ в Горошка(х) дня два(д)цать ѿ(с)мо(г) [о], мѣа февраля, року тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)десять третего. Анѣдре(и) Кговаре(в)ски(и), комо(р)никъ граничъны(и) киевски(и).

По прочитанью по(з)вовъ и по доведенью року реляцыею во(з)ного кладеня ихъ умоцованы(и) стороны поводовое просиль и домавалъсе, абы сте(н)никомъ на по(з)вы, вышъ поменены(и) и по(д)несены, справова(т)се наказано. Где ту (ж) зара(з) его м(л). панъ во(и)ски(и) // киевски(и) яко стѣнникъ справы принципа(л)ное, пе(р)соналите(р) пере(д) судо(м) стоячи, сублитоваль, ижъ стѣны кгрунту своего такъ, яко ѿ(т) антѣце(с)соровъ своихъ на тые добра

набыль и по(д)лугъ записовъ по(с)сесы(и) и деклярацыи, ве(д)лугъ давного и старожи(т)ного уживанья своего перестерегаючи кгрунту, а чужо(г) [о] не пра(г)нучи, перестерегаеть и пи(л)нуеть. С(д)накъ абы собе ничого дефенъсы(и) пра(в)ны(х) не ѿпустиль, поневажъ принцыпалит(р) цитати(с) е(с)ть, естъ позволена дилляция маѿри(с), теды кумъ ко(л)лятералибу(с) маеть бытъ по(з)волену су(с)пеньса, бо такъ право посполитое сонать.

А умоцованы(и) поводовое стороны, указуючи то, же су(с)пе(н)са пре(з) по(з)ваны(х) до припа(т)ненья [!] справы с при(и)цыпа(л)ными по(з)ваны(ми) афектованая ити не мае(т), тую даль ращю:

пе(р)шая — ижъ дилляция маѿри(с) неправне по(з)воленая, теды и су(с)пе(н)са до нее по(з)волену бы(т) не маеть;

другая — же належить акторови с ко(л)лятералами впередъ те(р)минумъ албо дукту(с) взяти, што (бы)т не може(т) сине акгнициѿне ко(л)лятерали(с), которые ведаю(т) добре, ижъ пята Сбуховская з Бе(з)ради(ц)кою и Бе(р)ковскою при устю ре(ч)ки С(л)шаницы в реку Сту(г)ну и початокъ сво(и) здавна, ве(д)лу(г) пра(в) и ди(с)позицы(и) и на Сбуховъ служачи(х), мають. Зачимъ до дукту да(л)шо(г) [о] приступуючи труд(н)о, коли бы су(с)пе(н)са // су(с)пе(н)са наступи(т) мела.

третя — же ко(л)лятерали(с) несутъ инъсимулы ѿ по(з)ве ку(м) при(и)цыпалибу(с) цитати(с) вложонье, яко жь теды ѿ(д)но(г) [о] по(з)ву до друго(г)о мае(т) бы(т) су(с)пенса. А по готовю, ижъ справа з реми(с) трибуна(л)ски(х), яко и кгру(д)ски(х) киевски(х), з ними яко ко(л)лятералами адъ ка(м)пумъ естъ, которая зволокы не (тер)пить, зачимъ могутъ и теперъ при(з)натъ пята, просечи теды, абы су(с)пе(н)са была ѿ(т)ята. Да(л)шие правные добродѣ(и)ства вьцале собе заховавъши, я, комо(р)никъ, конѣтрове(р)сы(и) сторонъ ѿбу(д)вухъ выслуха(в)ши и ѿныхъ добре уваживъши, поневежъ инъ кавза принципали(с) дилляция маѿри(с) е(ст) по(з)ванымъ конѣце(с)са, теды такъ з(е)г(о) [о] м(л). пномъ во(и)ски(м), яко и с капитулою Пече(р)скою, з стѣнниками, тую справу до того жь часу су(с)пенѣую и те(р)минъ бе(з) припо(з)ву, кгда справа при(и)цыпа(л)ная с по(з)ваными припадеть, ѿбо(м) сторонам заховую са(л)ве дефенъсы(с) инъ ексьцепциѿнибу(с) па(р)ти(с) утрокве. Где ту (ж) же зара(з) его м(л). панъ во(и)ски(и) киевски(и) протестовальсе противко во(з)ному ѿ фа(л)шивое со(з)нанье реляцыи положенья по(з)вовъ, же и(х) не клавъ. Репроте(с)това(л)се во(з)ны(и), ижъ ѿнъ по(з)вы, проти(в)ко по(з)ваному выданье, слу(ш)не и вча(ст)не в мае(т)но(с)ти е(г) [о] положиль

и реляцыю, со(з)на(в)ши, до а(к)тъ подаль // -даль. А и(ж) ѿ(т) кжать ихъ м(л). Коре(ц)ки(х) и де(р)жачо(г) [о] половицы села С(л)шаницы, ѿ(т) по(з)ваны(х), яко пе(р)шо(г) [о] дня, на дате меновано(г) [о], такъ за второ(г) [о] и третего ни(х)то се не ѿ(т)зываль и справы тое аре(ш)товать не хотели, ани ведомости ѿ собе жа(д)ное не дали, за чимъ ѿныхъ яко несталь(х) и права не по(с)лушны(х) я, комо(р)никъ, взы(с)ку с присуженемъ а(к)торату и с при(з)наньемъ стѣны кгру(н)товъ, ѿ которые ре(ч) естъ, з учиненемъ и вложенемъ протѣ(с)тацыи, инъ ква(н)ту(м) была бы того потреба, взда(л) на позовъ трети(и), в тые слова писаны(и):

Юре(и) на Че(р)нехове Немири(ч), по(д)коморы(и) воеводства Кие(в)ско(г) [о], я(с)не ѿ(с)вѣцены(м) кжато(м), ихъ м(л). Самоелеви, Каролеви и

13 зв.

14

Евфрузыне Коре(ц)ки(м), дедичо(м), и п(р). Кирилови Маса(л)скому, и уро-
жоному пну Грегсрему Бобриковичови, яко на тотъ ча(с) не ведать яки(м)
право(м) де(р)жачо(му) добръ половицы села Ѡ(л)ша(н)ки, алиа(с) Ѡ(л)шани-
цы, зо всы(х) енералите(р) добръ, лежачи(х) и рухомы(х), зве(р)хностю его
к(р). м(л). а владзою уряду моего по(д)комо(р)ского приказую, абы(с)те ве(р).
ваша передо (м)ною а(л)бо судо(м) мои(м) подъкомо(р)скимъ за инотестень-
цыєю моею дня два(д)ца(т) девятс(г)ло, мѣа априля, в року теперешньемъ,
тысеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третє(м), припадаючо(г)ло на ме(ст)цу ро(з)-
ни(ц), тамъ, где сторона поводовая, ниже(н) менованая, мене а(л)бо уря(д) мо(и)
подъкомо(р)ски(и) во(д)лугъ правъ и ди(с)позыщи(и) свои(х) ѡ добръ урожо-
ны(х) пано(в) Кгабриеля, Яна и Павъла Тишо(в)-Быко(в)ски(х) з бы(т) остю
и притомънсною ѡпекуно(в), ихъ м(л). имъ во(д)лугъ права и тестаменту за-
писаныхъ, то естъ замъку Копаче(в)ского // Копачевско(г)ло а добръ ныже(и)
менованого повода за(м)ку и места Ѡбухова и Ѡбухо(в)счи(з)ны и принале(ж)-
ностє(и) ихъ поставы(т), и юри(з)дищыя уфунъдованая будє(т), на жалобу и
правъное попаръте ве(л)мо(ж)но(г)ло его м(л). пана Анъдрея з До(м)бровыщы,
Фи(р)лея, ка(ш)теляна Бе(л)ско(г)ло, стали. Котсры(и) ве(л). вашу яко ко(л)-
лятерало(в) и суграни(ч)нико(в) позываетъ до пи(л)нова(н)я стєны ѡ(д) добръ
половицы села Ѡ(л)ша(н)ки, алиа(с) Ѡ(л)шаныщы, и припатрєня се проваже(н)я
дукто(в) прє(з) сторону поводовую, тудє жъ и ставєнья по(д)даныхъ своихъ
з села Ѡ(л)шаныщы, алиа(с) Ѡ(л)шанъки, для выда(н)я свєдєцтва и пры-
з(на)н)я пята. Прото абы(с)те ве(л). ваша на те(р)минє, вышь о(з)начоно(м),
ставъши, по(д)даныхъ своихъ для выда(н)я свєдєцтва ставили по(д) вина(и),
в праве ѡписаными.

Писанъ в Горо(ш)кахъ дня два(д)цать ѡсьмого, мѣа февраля, року тисеча
шестьсотъ чоты(р)десять третєго. Анъдре(и) Кговарєвски(и), коморъникъ
граничъны(и) Киевъски(и).

По которомъ взданью пленипотєнть стороны поводове на позваныхъ яко
нєсталы(х) дальшого поступъку правного домавяльсє. Прєто я, комо(р)никъ,
за домовєньемъ се и пра(в)ными поступъками стороны поводовое, ижъ по(з)ва-
ные не стали и ведомости жа(д)ное ѡ собе не дали, прихилиючи(с) в то(м) до
права по(с)полито(г)ло, в да(л)шо(м) тоє справы поступъку // акторатъ с при-
знаньемъ стєны и кгрунътовъ, до Ѡбухова належачихъ, его м(л). пану Бе(л)-
зскому присужаю и наказую, абы сторона позваная жа(д)ное препєдищы
по(д) ча(с) експєдиѡванъня тоє справы при(н)щыпа(л)ное з ихъ м(л). паны
Тишами не чинили по(д) винами, в праве посполитомъ ѡписаны(ми), которые
на по(з)ваны(х) зара(з) всказую и на екзєкущю до суду належно(г)ло ѡ(т)-
сылаю. А нигилѡ мину(с) пленипотє(нт) стороны пово(до)вое, постєрегаю(чи)
цєло(с)ти прав, протєстацию, же ѡни инъ ко(н)ди(к)то з ихъ м(л). пны Тишами
на у(и)му кгру(н)то(в) поводовы(х) чинять, заносилъ, яко на кошт шкоди(т),
ѡферова(л)сє, што все для памєти до кни(г) нинєшнихъ по(д)комо(р)скихъ
воево(д)ства Киевско(г)ло естъ записано. //

2. Дилыця бо(л)шое справы его м(л).

пна Сенявского в справє кнежати,
его м(л). Федора Чє(т)вє(р)тєньского,
и инъшихъ уча(ст)никовъ копивєскихъ.

Року тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третєго,
мѣа июня, ше(ст)на(д)цатого дня.

Передо мною, Миколаємъ Тучанищки(м), комо(р)никомъ граничъны(м)
воево(д)ства Киевско(г)ло, кгда сє приточило справа межи ве(л)мо(ж)ны(м)
кнежате(м), его м(л). Федоро(м) Сватопє(л)ко(м) Чє(т)вє(р)тєньски(м) и урожо-
ными и(х) м(л). паны Василомъ Абрамовичо(м), Криштофомъ, Федоро(м), Ива-
но(м), Федоро(м)-моло(д)ши(м) Бс(г)дановичами, Иваномъ, Григорие(м) Гре-
горовичами Юшковскими, Иваномъ Бушинъски(м) — уча(ст)никами копивє-
скими и инъшими уча(ст)никами, принъципа(л)ними поводами, а я(с)нєвє(л)-
мо(ж)ны(м) его м(л). пно(м) Адамо(м) Геронимомъ з Кгранова Сенявски(м),
грабєю на Шклове и Мыше(и) яко дедичо(м) а его м(л). пано(м) Якубомъ Потоць-
ки(м), по(д)чаши(м) подо(л)ски(м), яко асє(с)соро(м) доб(р) Горо(д)ка, позва-
ными. Такъ за декрєто(м) ѡдосланы суду головно(г)ло трибуналу коронъного
Любє(л)ско(г)ло в року прошломъ, тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)десять второмъ,
мѣа ѡк(т)обра, два(д)цатого дня, яко припозво(м) и листо(м) ѡ(д)рочъны(м),
позванными в справє ѡ выби(т)є кгда(л)товъное з кгрунътовъ поводовъ копивє-
ски(х), в по(з)вє ѡриина(л)номъ и в процє(с)є выражоны(х) а до Горо(д)ка,
має(т)ности позваны(х), привласчоны(х), инътєнътованы(и). Ѡ чо(м) то(т) позовъ
ѡриина(л)ны(и) и процєсь, до то(г)ло позву зошлы(и), также декрє(т) трибу-
на(л)ски(и) ширє(и) в собе ѡбмовлюю(т). //

Тєды мене сторона поводовая, приве(д)ши на ме(ст)цє ро(з)нищъ, на уро-
чиско Крвыы(х) Ѡзє(р), подлє дороги, которая иде(т) з Ра(х)новъ до Горо(д)ка,
просила, абы(м) я юри(з)дикъцию мою уфунъдова(л) и во(з)ному каза(л) ѡб-
вола(т) и до ро(з)граничєня ты(х) доб(р) приступил).

Там же зара(з), очевисто станувши, урожоны(и) его м(л). панъ Петръ
Улески, слуга я(с)нєвє(л)мо(ж)ного, прєрєченого его м(л). пна Сенявского,
граби на Шклове и Мышо(и), именємъ того пна своего урядовнє со(л)лените(р)
свє(д)чилъ и протєстова(л) противко ве(л)мо(ж)ному его м(л) пану Ерому на
Чєрняховє Немиричови, по(д)коморому во(є)водства Киевского, и мнє, Мико-
лаєви Тучанищкому, комо(р)никови граничъному того жъ воево(д)ства, яко
урядови, а противъко я(с)нєѡсвєцоному кнежати, его м(л). Сватопє(л)кови.
Федорови Чє(т)вє(р)тєньскому, и урожоны(м) ихъ м(л). пномъ Василови Абра-
мовичови, Криштофови, Иванови, Федорови-моло(д)ши(м) [!] Бо(г)дановичо(м),
Иванови и Грего(р)єму Грегоровичо(м) Юшковски(м), Иванови Бушинъскому,
уча(ст)нико(м) села Стары(х) Копивєць яко стороне ѡ то, напро(д) противко
его м(л). пану по(д)коморому и мнє, комо(р)никови, дє и(л)лєкгалитатє акътусъ
прєзєнъти(с), также дє ну(л)литатє фунъданъдє юри(з)дикъциѡни(с) етъ ну(л)-
литатє тоциу(с) актусъ ѡмниумъквє тє(р)минорумъ инъ акту етъ ци(р)ка актусъ,
субсєквєнъциумъ ратификациѡнєквє ѡмниумъ юриумъ гєрєдитариѡрумъ етъ
анътиква посе(с)сиѡнє, узуфруктусквє акъ поциѡритатє акторатусъ лєкгтими

пна протестуючо(г)о заховавши са(л)вамъ имъпукгнациѡне(м) конътра те(р)-
минумъ форумъ акторатумъ акциѡне(м) етъ субсекеенътеъ // -секвенъте(с)
те(р)минѡс акъ инъстанъциѡ оборѡны добродѡ(и)ства, пробациѡи доводы
правныѡ инъ тото етъ квави(с) минима па(р)те пану своему цале заховавши.
Противко за(с) кнежати, его м(л)., и уча(ст)нико(м) доб(р) села Стари(х) Копие-
вецъ, ижъ и(х) м(л). инъ конъте(ст)атумъ леггумъ, акъ секуритатемъ презенъ-
циумъ юдициѡрумъ конъституциѡнибусъ регни етъ статути(с) привилеи-
атомъ [!] нонъ ѡбсе(р)ванъдо моду(м) етъ модестиамъ, которая се при таковомъ
акъте повинъна заховати люде(и) конъно и пешо до ки(л)ку тисече(и) зъ стре(л)-
бою ѡгнистою, з ѡсчепами, с косами и инънымъ ѡру(ж)емъ, до бою належачи(м),
у(з)броены(х), на вла(с)ны кгрунтъ Кошыловски(и) пна протестанъти(с) зо-
славши на ме(ст)це уфунъдованѡе юри(з)дикъциѡи, где и сторона позваная па-
ренъдо юри комуни етъ декрето сакросанъкто трибуналициѡ пленипотенътовъ
свои(х) право(м) и вшелякимъ бе(з)печенъствомъ, иле по(д)ча(с) целеброваня
акту граничъного убѡе(с)печоны(х) для вношеня оборѡнъ правны(х) зослала,
поменены уча(ст)ники Стари(х) Копиевецъ ту жъ, по(д) бокъ судовъ граничъ-
ны(х), замъкнули, пре(з) што секуритатѡ(м) юдициѡрумъ конътемъпсерунтъ, етъ
ексъ инъде пена(с) лѡе публика санъцита(с) попали. А ѡсобливе протестова(л)-
се ѡ то, ижъ ѡни, нонъ габита рацииѡне еквитати(с) и права посполитого ве(р)-
сусъ лимитемъ натурале(м), то етъ пре(з) рыку Субъ перешовши, которая село
Копиевъци старожы(т)ную засобомъ ко(л)локованую, граничить, важылисе
добра и кгрунтъ, до Кошылова ѡ(д) ки(л)кусотъ ле(т) належачие, котори(х)
анътеце(с)сорове // пна протестуючо(г)о зъ еналѡне(и) пановъ Кошылов-
ски(х), по ни(х) пановъ Козаровъ, с Кошыловски(х) походячи(х). А потомъ
постъ акъквизита юра ѡдъ ѡныхъ пре(з) про(д)ковъ пна протестуючого, то етъ
некгды я(с)неве(л)мо(ж)ны(х) ихъ м(л)сте(и) пановъ Адама, Геронима зъ Кгра-
нова, Сенявско(г)о, по(д)чашого коронъного яворо(в)ско(г)о, и(х) старосту,
деда Миколая, по(д)чашого коронъного, ратенъского, ихъ старосту, стрия
Прокопа, хоружого коронъного, ѡ(т)ца зъ Кгранова Сенявски(х) пере(д) ки(л)-
кадесять литъ ане до ѡста(т)него крису жы(т)я ѡны(х) инъ пацифика посе(с)-
сиѡне етъ узупфрукту будучие поменены про(д)ковѡе пна протестуючогѡе,
в детинъныхъ летахъ позосталого, фрети ипсиусъ миноренънитате, которы(и)
инъ дефенъсиѡнемъ в праве посполитого(м) габиле(м) рацииѡне(м) мети не мѡгучи,
ѡседати, привла(ст)чати и кгва(л)товне ѡ(д)бирати посе(с)сие, свое юре виѡ-
ленъто стве(р)жати и в ѡны(х) недоро(с)ло(г)о лѡе кривдити, шкоды не(з)-
ме(р)ныѡе задавати, колоние садити и лѡсы пустошити. Яко(ж) ѡсели при-
вла(ст)чаючи, посе(с)сие свое кгва(л)товны(м) правомъ утве(р)жаючи, кривды
и шкоды починивши, инъ диесъ етъ квотидие шкоду до шкоды придаючи чиня(т),
задавати не перестаючи, кгрунтъ и лѡсы пустошатъ, колоние новыѡе садятъ.
инъ детрименътумъ юри(с) етъ посе(с)сиѡни(с), ексъ предеце(с)сорибусъ анъ-
тиквисъ чинячи, которыѡе панъ протестанъти(с) шацуѡ(т) собе на сто тисече(и)
копъ гроше(и) литовски(х), про то и повторе такъ противко его м(л). пану по(д)-
коморому и мне, комо(р)никови граничъному киевскому, яко тежъ // яко тежъ
и поменены(м) уча(ст)нико(м) копиевски(м) ѡ все, яко се выже(и) поменило,
такъ тежъ и де и(л)легалитате актусъ презенъти(с) етъ ну(л)литате анъте фунъ-

датамъ цы(р)ка фунъдациѡне(м) етъ постъ фунъдата(м) юри(з)дикциѡне(м)
тоциусъкве актусъ презенъти(с) способомъ, яко се выже(и) поменило, повторе
имене(м) пна свое(г)о протестова(л)се, ѡферуючи его м(л). пна своего деби-
та юри(с) виа квовисъ темъпоре етъ локо ѡ то все правомъ чинити.

По которое то таковѡе протестации учиненю я, комо(р)никъ, именемъ
ве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Ерого на Чернехове Немирича, по(д)коморо(г)о
воево(д)ства Киевско(г)о, и именемъ мои(м) све(д)чилъ и со(л)лени(т)е(р) ре-
протестоваломъся противко помененѡму пленипотенътовѡи его м(л). пна Сеняв-
ского и таковѡе протестации неправне и неслушне противко его м(л). пану
по(д)коморому и мне занесенѡе, де леггалитате етъ валидитате актусъ презенъ-
ти(с) ѡмниумъкве те(р)минорумъ инъ акту етъ ци(р)ка актусъ субсеквенъциумъ.

А пото(м) поводовая сторона, урожоны(и) его м(л). панъ Федо(р) Юшкѡ-
ски(и), уча(ст)никъ копиевски(и), слышачи таковую неправную и неслушную,
ненале(ж)ную, имене(м) стороны по(з)ванѡе пре(з) его м(л). пна Петра Улевъ-
ского еше пере(д) уфунъдованемъ юри(з)дикъциѡи, место конътровѡе(р)си(и) и
рации противко фунъдациѡи юри(з)дикъциѡи, если бы якие мѡги мети правъ-
ныѡе, котори(х) сторона поводовая ѡны(м) не при(з)навае(т), занѡсуючю прѡте-
стацию, свои(м) и всихъ уча(ст)никовъ копиевски(х), в акъции выражѡны(х),
именемъ // противко то(и) протестации(и) свою репротестацию и протестацию
занѡсилъ в то(т) способъ, ижъ сторона позваная противко праву посполитѡму
и бе(з)печенъству актовъ таковы(х), право(м) посполитымъ и конъституциѡи
ѡбвароваными, чинячи и винъ на таковыхъ заложѡныхъ не ѡбавляючи(с),
зославъши умы(с)лне на то(т) актъ люде(и) по(д) ѡсмъсотъ служалы(х), дракга-
новъ, венъкгрѡвъ, волоховъ, козаковъ, немъцовъ, выбранъцовъ, зъ стре(л)бою
ѡгнистою мушкетѡми, ручъницами, правомъ посполиты(м) иле по(д) таки(и)
актъ заборѡнены(м) ѡру(ж)емъ так же люде(и) з мѡстъ и мѡстечѡкъ Горо(д)ка,
Левухъ, Ве(р)бича, Себестияновки и инъныхъ волости своихъ Межибо(с)кихъ,
Старую и Новую, Сенявски(х), Зинъковски(х) и инъшихъ волостѡе(и) свои(х)
до чѡтырохъ тисече(и), яко до во(и)ны приготованы(х) зъ стре(л)бою ручъни-
цами, мушкетѡми, самопалами, луками, косами, ѡсчепами, рогатинами, зъ ро(з)-
винеными хоро(г)вѡями, бубнами, трубами, яко противко неприятѡля крѡжа
святого приспособлены(х), и некѡторы(х) по бере(з)някахъ недалеко ѡколо Кры-
выхъ Сзе(р) пре(з) слугъ и реименъторовъ локованыхъ и постанѡвеныхъ, хотячи
такового поступъку своего ушти на невинъны(х) поводовъ, которыѡе зъ звыча(и)-
ною то(л)ко броню на(д) два(д)ца(т) конѡе(и), ле(д)во што бо(л)ше, до акту при-
ехали, уперѡжаючи протестацию свою, не то(л)ко поводовѡе стороны прѡте-
стацию, которую по уфунъдованю юри(з)дикъциѡи мѡли учинити ѡ таковѡе
спроваженѡе люде(и) а(р)матны(х) противко праву але тежъ и самую фунъ //
самую фунъдацию юри(з)дикъциѡи, хотячи преклѡдѡере вѡнамъ поводомъ
местѡ рации(и) противко фунъдациѡи юри(з)дикъциѡи, котори(х) яко прав-
ны(х) не мѡли, такъ и вносити не мѡгли, тую свою протестацию неслушную за-
носить. Противко котори(м) пово(д) занѡсѡши таковую репротестацию и прѡ-
тестацию именемъ всихъ поводовъ ѡ спровоженѡе таковы(х) люде(и) а(р)матны(х)
з ѡру(ж)емъ, во(и)не належачи(м), и (з) стре(л)бою ѡ(г)нистою, зъ знаками
воѡнъными, где поводове бе(з)печѡни здѡровъя сво(г)о быти не мѡгутъ, и ѡ
попа(д)ненѡе винъ, в праве посполитѡ(м) ѡписаны(х), конътравенъциѡнекве

декрети трибуналиции зане(с)ши, правъ свои(х) целости, доводовъ, пробаци(и) докуменътовъ и вси(х) добродѣ(и)ствъ правны(х) постерегаючи, поневажъ сама сторона позваная яко ничо(г)ло не можетъ, такъ и не вноси(т) противко юри(з)дикцие(и) фунъдованю правного, просиль, абы тутъ, на то(м) ме(ст)цу, где есть коньку(р)енъция кгрунътовъ ко(л)лятера(л)ны(х), у ты(х) Кривыхъ Сзэ(р), уфунъдовавши и публиковавши юри(з)дикцию, до припатрени се доводовъ и ди(с)позици(и) правны(х) приступиль, и актер о(т) стороне поводово(и), ѿ которого поцифритатемъ ѿ(с)ве(д)чалъсе у(з)наль, и декретъ трибуна(л)ски(и), во(д)лугъ ѿного во все(м) поступивши, до екзекуции привель, и копъцами посыпаными доб(р) Городецьки(х), алиа(с) Сороки, кгрунътъ кошыловски(и) ро(з)граничилъ з добры Копиевски(х) кгрунътами которая Копиевская, не такъ яко сторона позваная тве(р)дитъ, не то(л)ко по Собъ реку, але и за Сороку реку, яко з давны(х) часов, такъ и тепе(р) маеть и в споко(и)номъ уживаню бе(з) вшелякое перешкоды абъ анътикви(с)симись тѣмъпорибусъ тримаючи и ѿ чады некоторые, яко на своемъ вла(с)но(м) кгрунъте // еше добре за анътеце(с)соровъ по(з)ваного ѿсажонье, суть уживають, ѿ которые жадное перешкоды и имъ петицие(и) правныхъ до тыхъ часъ, такъ ѿ(д) анътеце(с)соровъ, яко и позваного, поводове не мели и не мають, а тежъ тою протестациею, которая пере(д) тымъ судомъ местца жа(д)ного не мела а ни можетъ мети, поводовъ позваная сторона зражати не можетъ, кгда же поводове, маючи еше ѿ(д) анътеце(с)соровъ позваного кривду и пре(з) выби(т)е части кгрунътовъ, [в акцие(и) менованы(х), до тыхъ часъ не устаючи доходятъ и реалитатемъ ѿныхъ доводами и докуменътами правными, яко ихъ есть власны(и), хочуть винъдикова(т)и, до которы(х) доводовъ выслуханы, абы уря(д) по(д)комо(р)ски(и), уфунъдовавши юри(з)дикцию, поводовая сторона просила, захов(у)ючи себе вцале вси добродѣ(и)ства правные, до тое справы належачне.

А по учинено и занесено таковы(х) протестаци(и) я, комо(р)никъ граничны(и) воево(д)ства Киевского, прихияючи(с) в то(м) до права посполитого и до декрету суду головного трибуналу коронного Любе(л)ского, юри(з)дикцию мою урядовую на то(м) ме(ст)цу, где мене сторона поводовая постановила, то есть у Кривыхъ Сзэ(р), подле дороги, которая идетъ з Рахновъ до Горо(д)ка, не дерогуючи ничего правомъ доводомъ, ѿборона(м) правнымъ и вла(ст)ности кгрунътовъ на ѿбе(д)ве стороне, уфунъдовалемъ и ѿную во(з)ному, шляхе(т)ному Михалови Богушевичови ѿволати и публиковати розказало(м). Которы(и) ижъ ѿвола(л) и публиковалъ, реляцию свою передо мною учиниль и созналь. Сз которое фунъдации юри(з)дикцие(и), ѿное за ва(ж)ную и правную не при(и)муючи, пленипотенътъ я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Сенявско(г)ло, урожоны(и) // урожоны(и) панъ Валенъты(и) Яггодзиньски(и) са(л)ва имъпукгнациею конътра те(р)минумъ етъ форумъ етъ алии(с) ексьцепциѳнибусъ бенефиции(с)кве юри(с) инъ того маненътибусъ са(л)ви(с), прихияючи(с) до помененое протестацие(и), во все(м) до суду головно(г)ло коронно(г)ло трибуна(л)ско(г)ло Любе(л)ско(г)ло межы справы вла(с)ного воево(д)ства апелеваль, которая абы была допусчона, просиль. А поводовая сторона, показавши декре(т) суду трибуна(л)ского Любе(л)ского, котори(м) ѿ(д)тятье суть стороне позвано(и) апеляцие то(л)ко а дефинитива сенътенъция по усыпаню копъцовъ для пробации ѿныхъ, венъць тежъ и сторона по(з)ваная жа(д)ныхъ раци(и) правныхъ не вносила, то(л)ко протестациями и дифъфукгинсь

наробляеть. А поводове при коньку(р)ренъцие(и) кгрунътовъ копиевски(х), городецьки(х), а(л)бо кошыловски(х), и третихъ рахновски(х) на уфунъдоване юри(з)дикцие(и) звела, противко которо(и) юри(з)дикцие(и) позваная сторона жа(д)ное рацие не дала и не даетъ. Ижъ не мае(т) быти апе(л)ляция допусчона, правне доводила, вси добродѣ(и)ства правные вцале себе зоставивши.

Я, комо(р)никъ, прихияючи(с) до декрету трибуна(л)ского, тое апеляцие позвано(и) стороне не допустилемъ. А пленипотенътъ позваное стороны ѿ по(р)те тое апеляции, ѿ кграваменъ и ѿ шкоды све(д)чилъсе. Я мъ се тежъ репротестова(л), жемъ такъ ведле права быти розумель. Причомъ зара(з) то(г) же его м(л). панъ Юшковски(и) такъ свои(м), яко и вси(х) уча(ст)никовъ копиевски(х) именовъ све(д)чилъсе и протестова(л) противко его м(л). пану Сенявскому ѿ то, ижъ его м(л)., спротивляючи(с) декретови трибуна(л)скому, которы(м) бе(з) ѿ(д)волоки границы учинить наказано и по(д)коморо(г)ло спо(л)на мъ звести коштомъ, не то(л)ко абы мель конъчтити границу //, але и ѿвше(м) апеляциями и протестациями зволочить и уряду по(д)комо(р)ского спо(л)на мъ коштомъ зве(с)ти не хотель и не хочеть, ѿ што и повторе протестовалъсе. А поменены(и) пленипотенътъ, ѿчевисто пере(д) урядомъ нынешнимъ стоячи, именовъ помененого я(с)неве(л)мо(ж)ного пна и принъципала своего прекавеньдо инъдемнитати его м(л). репротестова(л)се противко стороне поводово(и), ижъ праву посполитому и декретови святоблिवому трибуна(л)скому ни в чо(м) не спротивильсе, а(л)бо вемъ, што с права посполитого прислушало, во все(м) заховалъ се и конътенътумъ рациѳне мутуи сумпътусъ, в декрете трибуна(л)скомъ выражоны(м), досить учиниль, в чомъ усимъ ексь рациѳнибусъ инъ те(р)мино инъференъди(с) ѿфероваль его м(л). пна своего кумъ суа презенъти дилиенъция етъ манифестациѳне пробатурумъ.

Там же при ѿ(д)правованю того акту, становши ѿчевисто. урожоны(и) панъ Петръ Ипъна(р)ски(и), слуга я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Ма(р)щина на Гусятине Калиновско(г)ло, воеводы и енерала Че(р)ниговско(г)ло, Брацлавско(г)ло, Лити(н)ского, Любецького, Логовского, и(х) старосты, доб(р) Ко(р)шыловець дедича, именовъ того жъ его м(л). пна своего прекустодиенъдо во все(м) инъдемнитати етъ инътекритати юриумъ его м(л). со(л)ленитеръ ци(р)ка фунъдациѳнемъ юри(з)дикциѳни(с) пре(з) его м(л). пна Миколая Тучаницького, комо(р)ника грани(ч)ного Киевского, на кгрунъте ко(р)шыловско(м) фунъдовано(и), ѿ то, ижъ тутъ жа(д)ные вые(з)ды границы ани актусъ юдициарии в добра(х) ко(р)шыловски(х) не могутъ быти ексьпедиѳованые инъте(р) дуасъ па(р)тестъ инъ преюдици(у)мъ те(р)цие, поневажъ право // право посполитое зо всими комъпетиторами конътрове(р)сиасъ фунъдис кокгносцере каже(т), а его м(л). пан воевода Че(р)ниговски(и) етъ комъпетито(р) и когересь доб(р) Ко(р)шыловски(х). Завзявши теды ведомость, ижъ инъте(р) дуосъ ресь акта те(р)циѳ хочеть преюдикаре, теды, же не былъ призваны(и), ани инълитемъ вложоны(и), ани фунъдари юри(з)дикцие(и), ани актусъ квосъвись юридикосъ инъ абсенъция етъ инъте(р)ми(с)сиѳне когереди(с) не могутъ быти ексьпедиѳованыеа конъсеквенъте(р) юри(з)дикцие фунъдованые. Понева(ж) теды его м(л). панъ воевода Че(р)ниговски(и) до тое справы доб(р) ко(р)шыловски(х) ро(з)граничена инъ литемъ принъципале(м) не етъ вложоны(и) и а(д) те(р)минумъ

презентъемъ не естъ припозваны(и), протестуетъсе именемъ его м(л). пна воеводы Че(р)ниговско(г)о[о] де ну(л)литате фундациони(с) етъ тоциушь актушь, некъ нонъ етъ де преюдициѡ манифесто, же инъ коньдиктаминѡ па(р)тѡсь хочуть преюдикаре со(р)ти инъ фуньдо доб(р) Ко(р)шыловски(х) , юре леитимо гередитарѡ его м(л). пану воеводе Че(р)ниговскому належачое. Кгды жъ его м(л). панъ воевода ексь диспозициѡне юриумъ суѡрумъ, которые инъ квови(с)ъ леитимо те(р)мино продуковаль будеть, етъ когере(с) и комьпа(р)тицепсь доб(р) ко(р)шыловски(х), просилъ теды панъ Ипна(р)ски(и) именемъ его м(л). пна своего, абы тая протестация ци(р)ка акта принята была и в акта по(д)ком(р)ские записана, што ѡтрима(л).

При которо(м) то таково(м) занесеню протестациѡ ѡ(д) его м(л). пна воеводы Че(р)ниговского то(т) же его м(л). панъ Юшковски(и) именемъ свои(м) и инъны(х) уси(х) уча(ст)никовъ копневски(х) протестацию свою заносилъ такъ противко его // м(л). пану воеводе Че(р)ниговскому, яко и противко его м(л). пану Сенявскому и стороне позвано(и), ижъ ихъ м(л). коньтравениенъдо декретови суду головного трибуналу Любе(л)ского инъ коньдикто зъ стороною позваною инъ елизѡнемъ акциѡни(с) таковую протестацию, не маючи тутъ жа(д)ного коньтикуитатемъ кгрунътовъ, на (з)ражене акту теперешнего чини(т) и ѡвшемъ то(т) же протестансь именемъ ѡдного з уча(ст)никовъ, кнежати его м(л). Федора Че(т)ве(р)теньского, уча(ст)ника доб(р) Кошыловски(х), постерегаючи целости права его и посессѡе(и), абы пре(з) таковую протестацию уима се праву и посессѡе(и) его м(л). не деяла, протестовальсе. Причомъ то(т) же пленипотентъ я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Сенявского, преречоны(и) панъ Яггодзиньски(и) корамъ юдициѡ презентѡи пе(р)соналите(р) комьпаренъсь номине кво супра звышь менованого его м(л). пна Сенявского, пна и приньципала своего, репротестоваль и протестовальсе противко урожоному его м(л). пану Петрови Ипъна(р)скому ѡ то, ижъ онъ, жа(д)ного не маючи поручѡня ѡ(д) я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна воеводы Че(р)ниговского, пна своего, которы(и) на кгрунъты кошыловские и ѡлешковские жа(д)ныхъ правъ не мае(т), причомъ и посе(с)сорѡе(м) ѡны(х) не ест, рачѡе(и) инъ фаворѡе(м) па(р)тѡсь акторѡе, на вспа(р)те справы еѡ а на взрушене правъ дедичныхъ его м(л). пна протестанъти(с) и стародавныѡ коньтинуекве по(с)се(с)сиѡни(с) кгрунътовъ кошыловски(х) и ѡлешковецъ важилъ и таковую протестацию юрибушь етъ посе(с)сиѡни(с) его м(л). преюдициѡзамъ учинити де куюсь ну(л)литате тумъ етъ прекавенъдо иньдемнитати // иньдемнитати юриумъ его м(л). де иньтекритате ѡны(х) и ѡ утве(р)жене посе(с)сиѡе(и) стародавное его м(л). а реми(с)са дилиенъти протестациѡне кумъ со(л)ленъни манифестациѡне ексь рациѡнибушь квови(с) темъпоре етъ локо лациушь иньференъди(с) итерумъ атъкве итерумъ протестовальсе. Там же при ѡ(д)правованю того акту урожоны(и) панъ Грегори(и) Росковски(и) именемъ ѡсвецоного кнежати, его м(л). Стефана Сватопе(л)ка Че(т)ве(р)теньско(г)о[о], по(д)коморо(г)о[о] Бра(с)лавского, протестова(л)се противко менованому его м(л). пану воеводе Че(р)ниговскому, же кавза рациѡне експу(л)сиѡни(с) ѡ(д) леть дѡе(т)на(д)цати етъ иньтенътована, а его м(л). панъ воевода по увесъ ча(с) до тое справы не ѡ(д)зыва(л)се, а(ж) доперо се ну(л)ло претексту ѡдо(з)валь, дабиту(р) инъ

копия. Етъ ѡ коньтра тотъ же пленипотентъ я(с)неве(л)мо(ж)но(г)о[о] его м(л). пна Сенявско(г)о[о] именемъ того (ж) его м(л). пна и приньципала своего противко я(с)неѡсвецоному кнежати, его м(л). Стефанови Сватопе(л)кови Че(т)ве(р)теньскому, по(д)коморому воево(д)ства Бра(с)лавского и урожоному его м(л). пану Грегорому Росковскому, которы(и) потрикротъ справама кнежати, его м(л). пна по(д)коморого Бра(с)лавского, абренунъциѡваль и противко занесеню(и) протестациѡе де ну(л)литате ѡное солените(р) протестова(л)се ѡ то, ижъ инъ фаворѡе(м) па(р)тѡсь акторѡе на вспа(р)те справы свое(и), теперешне(и) справе подобно(и), которую дастъ панъ бо(г) дня два(д)ца(т) третего, анъни презентѡи(с) с приньципаломъ протестанъти(с) будѡе(т) мети, чинячи себе то(л)ко препараториумъ справы свое(и), а на кгрунъты кошыловские и ѡлешковские жа(д)ныхъ правъ не мае(т), причо(м) и посе(с)сорѡе(м) // в ѡныхъ не етъ, а на (в)зрушене правъ дедичныхъ его м(л). пна протестанъти(с) и стародавное коньтинуекве посе(с)сиѡни(с) кгрунътовъ кошыловскихъ и ѡлешковецъ важилъсе таковую протестацию юрибушь етъ посе(с)сиѡне его м(л). преюдициѡзамъ учинити де куюсь ну(л)литате и вси(х) ѡколичности еѡ етъ прекавенъдо иньдемнитати юриумъ де иньтекритате ѡны(х) и ѡ (у)тве(р)жене посе(с)сиѡе(и) стародавное его м(л). а реми(с)са дилиенъция етъ соленъни манифестациѡне ексь рациѡнибушь квови(с) темъпоре етъ локо лациушь иньференъдѡ итерумъ атъкве итерумъ протестовальсе. А ижъ ся того дня к вечерови склонило, теды мъ тую справу до дня завтрешнего по(д) тою жъ моцью во(з)ному менованому ѡ(д)волати росказаль.

А потомъ, кгда дня завтрешнего сегона(д)ца(т) июня я, комо(р)никъ, на тое жъ ме(ст)це уфуньдованое юри(з)дикъциѡе(и) моеѡ зехавши, сторонъ до справы приволати помененому во(з)ному ро(с)казахъ [!], теды то(т) же пленипотентъ я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Сенявского реа(с)сумуючи пре(з) себе учиненую протестацию противко тому жъ урожоному пану Грегорому Росковскому, со(л)лените(р) протестова(л)се ѡ то, ижъ онъ по ки(л)ка кротъ вырекъсѡсе усѡихъ справъ кнежати ихъ м(л). Четве(р)теньскихъ, танъквामъ иньтрузоръ до акту теперешнего, такъ дня вчора(и)шого, яко и нынешнего, вдира(л)се и вдирае(т), чо(г)о бы чинити не мелъ, кгда жъ кводъ семелъ плакуитъ, амъплиушь дисплицере неkvитъ, а онъ не то(л)ко с право(м) кнежа(т) ихъ м(л)., але ециамъ профе(с)сиѡни мунерис прокуратории абренунъциавитъ // абренунъциавитъ, зачимъ не то(л)ко танъква(м) иньтрузо(р), але тежъ етъ танъквामъ пленипотентъ до теперешнего акту и до жа(д)ныхъ иньшихъ справъ в жадно(м) суде и уряде вязати(с) и в нихъ ставати далеко ба(р)зе(и) на взрушене правъ дедичныхъ стародавныѡ приньципала протестанъти(с) ничо(г)о[о] чинити не можетъ.

Услышавши теды его м(л). панъ Юшковски(и) таковыѡ протестациѡе, абы за таковыма протестацияма, которѡе именемъ его м(л). пна Сенявско(г)о[о] противко кнежати, его м(л). пану по(д)коморому Бра(с)лавскому и пленипотентътовѡ ѡного заносятъ, хотячи зразити стенъника, не показавши права слушно(г)о жа(д)ного пере(д) судомъ теперешнимъ, жа(д)ная уима правомъ поводовое стороны не деяласѡ, ѡ неважности тое протестациѡе его м(л). пна Сенявского прекавенъдо иньдемнитати юриумъ суѡрумъ протестовальсе.

А по занесеню таковыхъ протестаци(и) сторона поводова в способъ пропозицие(и) своеѣ по(д)несла позовъ по(д)комо(р)ски(и) ѿ(д) себе по по(з)ваного его м(л). пна Сенявского яко дедича а по его м(л). пна Якуба Потоцького, по(д)чашо(г)ло Подо(л)ско(г)ло яко посе(с)сора доб(р) Горо(д)ка, прихилиячисе до декрету помененого головного трибунальскаго выданы(и), в тые слова писаны(и):

Еры Немиричь на Че(р)няхове, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевско(г)ло, ве(л)мо(ж)ному его м(л). пану Адамови Геронимови зъ Кгранова Сенявскому яко дедичови а его м(л). пану Якубови Потоцькому, по(д)чашому Подо(л)скому, яко посе(с)сорови доб(р) Горо(д)ка, с тыхъ же доб(р) в. м. и инъши(х), где ко(л)векъ пре(з) в. м. маючихъ, зве(р)хностю его ко(р)м. а владзою уряду мое(г)ло по(д)комо(р)ского росказую, абы(с)те в. м. передо мною самы(м), а в небы(т)ности мое(и) // пере(д) комо(р)нико(м) мои(м) граничьны(м) киевски(м) на кгрунъте спо(р)номъ копиевски(м) в року теперешнемъ, тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)десять третемъ, мца априля, два(д)ца(т) сегого дня, ѿбличне и завите стали на жалобу и правное по(р)те ве(л)мо(ж)ного кнежати, его м(л). Федора Сватопе(л)ка Че(т)ве(р)тенъского, и урожоныхъ пановъ Василя Абрамовича, Криштофа, Федора, Ивана, Федора моло(д)шого Бо(г)дановичовъ, Ивана, Гре(г)о(р)еа Грегоровичовъ Юшковски(х), Ивана Бушинъского и инъшихъ, если бы которые до ты(х) доб(р) якоѣ право мели, поводовъ, которые в. м., прихилиячи(с) до декрету трибуна(л)скаго в року тисеча ше(ст)со(т) !! чоты(р)десять второмъ, мца ѿктобра, два(д)цатого дня межы меноваными поводами а в. м. мстями позваными в справе ѿ експу(л)сию кгрунътовъ поводы(х) копиевски(х) ферованого и до мене, по(д)коморого киевского, а(л)бо уряду моего на ро(з)граничене менованы(х) доб(р) ѿдсланое инътенътовано, яко ѿ томъ декретъ трибуна(л)ски(и) Любе(л)ски(и) ши(р)шы(и) естъ, позывають до учиненя границь межы добрами копиевскими поводовъ а в. м. Горо(д)комъ позваныхъ, абы(с)те теды в. м. на те(р)мине менованомъ станули з ди(с)позициями и (з) докуменътами правными, зъ сви(д)ками, яко того естъ звыча(и). А любо в. м. станете а(л)бо ни(т), я а(л)бо уря(д) мо(и), што с права належати будетъ, поступлю собе.

Писанъ в Иса(и)кахъ року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)десять третего, мца ма(р)ца, девятого дня.

А потом поводова сторона по(д)несла позы по(д)комо(р)ские во(д)лугъ декрету суду головного трибуналу коронъного Любе(л)скаго и те(р)мину, в не(м) спецификованого, по ихъ м(л). // по ихъ м(л). пановъ стенъниковъ выданыѣ, с которыхъ пе(р)ши(и) по ѿсвецоного кнежати, его м(л). Стефана Сватопе(л)ка Че(т)ве(р)тенъско(г)ло, по(д)коморо(г)ло Бра(с)лавскаго, такъ се в собе маеть:

Еры(и) Немиричь на Че(р)няхове, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевского, ѿсвецоному кнежати, его м(л). Стефанови Сватопе(л)кови Че(т)ве(р)тенъскому, по(д)коморому воево(д)ства Бра(с)лавъского, зо вси(х) доб(р) в. м. зве(р)хностю его ко(р)м. м(л). и владзою моею по(д)комо(р)скою приказую, абы(с) в. м. передо мною а(л)бо комо(р)никомъ мои(м) граничьны(м) киевски(м) в року теперешнемъ, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третемъ, мца априля, два(д)ца(т) сегого дня, на кгрунъте спо(р)номъ копиевскомъ и городецькомъ, где я а(л)бо

уря(д) мо(и), приводячи декретъ трибуна(л)ски(и) до ефекту, граничити и копъци сыпати буду, ѿбличъне и завите сталь на жалобу и правное по(р)те ве(л)мо(ж)ного кнежати, его м(л). Федора Сватопе(л)ка Че(т)ве(р)тенъского, и урожоныхъ пановъ Василя Абрамовича, Криштофа, Федора, Ивана, Федора-моло(д)шого Бо(г)дановичовъ, Ивана, Гре(г)оро(г)о !! Грегоровичовъ Юшковски(х), Ивана Бушинъского и инъшихъ, если бы до тое справы слушне належали, уча(ст)никовъ копиевски(х), поводовъ, которые в. м. позывають до пи(л)пованя стены рахновское и при конъку(р)енъци кгрунътовъ копиевски(х), городецькихъ и рахновски(х) и при(з)наня наро(ж)ника копиевско(г)ло. А любо в. м. стане(т) любо ни(т), я, што с права належати будетъ, поступлю. Писанъ в Иса(и)кахъ року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третего, ма(р)ца, девятого дня.

Други(и) по ве(л)мо(ж)ную еѣ м(л). панюю Теофилю с Хоцимира Хмелецькую, воеводиную Киевскую, и его м(л). пна Лукаша Хмелецько(г)ло, сто(л)ника бра(с)лавско(г)ло, сына еѣ м(л). // яко стенъниковъ, выданы(и), в тые слова писаны(и): Еры(и) на Че(р)няхове Немиричь, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевского, ве(л)мо(ж)но(и) еѣ м(л). пане(и) Теофили с Хоцимира Хмелецько(и), воеводино(и) Киевско(и), и его м(л). пану Лукашови Хмелецькому, сто(л)никови бра(с)лавскому, зо вси(х) доб(р) в. м. зве(р)хностю его ко(р)м. м(л). и моею по(д)комо(р)скою владзою приказую, абы(с)те в. м. передо мною а(л)бо урядомъ мои(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м) в року теперешнемъ, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третемъ, мца априля, два(д)ца(т) сегого дня, на кгрунъте спо(р)номъ копиевскомъ и городецькомъ, где я а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и), приводячи декре(т) трибуна(л)ски(и) до ефекту, граничити и копъци сыпати буду межы Горо(д)комъ а Копиевцами, ѿбличъне и завите стали на жалобу и правное по(р)те ве(л)мо(ж)ного кнежати, его м(л). Федора Че(т)ве(р)тенъско(г)ло, и урожоны(х) пановъ Василя Абрамовича, Криштофа, Федора, Ивана, Федора-моло(д)шо(г)ло Бо(г)дановичовъ, Ивана Бушинъско(г)ло и инъши(х), если бы до тое справы слушне належали, уча(ст)никовъ копиевски(х), поводовъ, которые в. м. позывають до пи(л)нованя стены коритяньское, если бы(с)те метъ себе с поводами ѿ(д) Копиевецъ а Горо(д)ка ве(л)мо(ж)но(г)ло его м(л). пна Сенявского претенъдовали, также до при(з)наня наро(ж)ника поводомъ при конъку(р)енъци кгрунътовъ дашовскихъ, копиевски(х) и городецьки(х). А любо в. м. станете, любо ни(т), я, што с права належати буде(т), поступлю. Писанъ в Иса(и)кахъ року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третего, мца ма(р)ца, девятого дня.

Трети(и) по // Трети(и) по яснѣ ѿ(с)вещоны(х) кнежать, ихъ м(л). Вишневецкихъ, и кнежати, его м(л). пна по(д)коморого бра(с)лавскаго яко стенъниковъ, выданы(и), в тые слова писаны(и): Еры(и) на Че(р)няхове Немиричь, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевско(г)ло, я(с)нѣ ѿ(с)вещоны(м) кнежато(м), ихъ м(л). Дмитрови и Конъстанътому Вишневецки(м) з бы(т)ностю ѿпекуновъ в. м. яко дедичомъ а ѿсвецоному кнежати, его м(л). Стефанови Сватопе(л)кови Че(т)ве(р)тенъскому, по(д)коморому бра(с)лавскому, яко посе(с)сорови местечька Дашова зо вси(х) доб(р) в. м. зве(р)хностю его ко(р)м. м(л). и моею по(д)комо(р)скою владзою приказую, абы(с)те в. м. передо (м)ною а(л)бо урядомъ мои(м) по(д)комо(р)скимъ Киевски(м) в року теперешнемъ, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)десять

третє(м), мѣа априля, два(д)цать сѣмого дня, на кгрунѣтє спо(р)номъ копиевскомъ и кгродецькомъ, гдє я а(л)бо уря(д)мо(и) по(д)комо(р)ски(и), при-водячи декретъ трыбуна(л)ски(и) до ефекту, граничити и копъци сыпати буду, ѡбличѣне и завите стали на жалобу и правное попа(р)те ве(л)мо(ж)ного кнежати, его м(л). Федора Че(т)ве(р)тєньского, и урожоны(х) пановъ Василя Абрамовича, Криштофа, Федора, Ивана, Федора-моло(д)шого Бо(г)дановичовъ, Ивана, Грегориа Грегоровичовъ Юшковски(х), Ивана Буши(н)ского и инъшихъ, если бы до тоє sprawy слушне належали, уча(ст)никовъ копиевски(х), поводовъ, которые в. м. позовають до пи(л)нованя стєны дашовское и при(з)наня наро(ж)ника копиевского при конъку(р)єнъциє(и) кгрунѣтовъ копиевски(х), кгродецьки(х) и дашовски(х). А любо в. м. станете, любо нить, я, што с права належати будетъ, поступлю. Писанъ в Иса(и)кахъ року тисєча ше(ст)сотъ чоты(р)-десять третєго, ма(р)ца, девятого дня. А ижъ то(т) те(р)минъ ро(з)граничєня доб(р) поменєны(х) з декрету суду головного трибуналу коронъного Любе(л)ского на день два(д)цать сємы(и), мѣа // априля в року теперешнє(м) тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)десять третє(м) припадаючи ѡзначоны(и), его м(л). панъ по(д)коморы(и) киевски(и) для наступуючого те(р)мину граничного межы его м(л). пано(м) Бе(л)скимъ ѡ(д) Сѡбухова а ихъ м(л). паны Тышами ѡ(д) Копачова тамъ в своемъ воево(д)стве пролонъкговати, ѡ(д)рочити и ѡ(д)ложыти на день шєстна(д)цаты(и) мѣа июня, в року теперешнємъ мусель. Тєды поводовая сторона для вписаня в книги по(д)комо(р)скиє пє(р)вє листъ ѡдрочоны(и) ѡ(д) его м(л). пна по(д)коморого киевского в то(и) справє выданы(и), в тые слова писмомъ по(л)скимъ писаны(и), подала². До того листу печать притисненая по(д)комо(р)ская воево(д)ства Киевского а по(д)пи(с) руки тыми словы: Jerzy Niemierzycz, podkomorz Kyowsky, m[ancu] r[goria].

А потомъ поводовая сторона подала поэвы тры по(д)комо(р)скиє, по ихъ м(л). пановъ стєнъниковъ выданые, с которы(х) пє(р)шы(и) по ѡ(с)вєцоного кнежати, его м(л). пна по(д)коморого бра(с)лавско(г)ло, выданы(и), в тые слова писаны(и): Еры(и) Немиричъ на Черняхове, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевского, ѡсвєцоному кнежати кнежати [!] Стефанови Че(т)ве(р)тєньскому, по(д)коморому бра(с)лавскому, ѡ(з)на(и)мую ты(м) писанємъ мой(м), ижъ доси(т) чинячи декретови трыбуна(л)скому любє(л)скому межы уча(с)никами копиевскими, поводами, а ве(л)мо(ж)нымъ его м(л). пано(м) Адамо(м) Геронимомъ Сенявски(м) яко дедичо(м) и его м(л). пно(м) Потоцьки(м) яко посе(с)соромъ, позванными, ѡ експу(л)сию з кгрунѣтовъ копиевски(х) а до Горо(д)ка привласчоны(х) на(з)на- // на(з)чилє(м) ро(з)граничєня те(р)минъ на день ше(ст)на(д)цаты(и) июня, року теперешнєго, тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)десять третєго, зачи(м), ижъ має(т)но(ст) в. м. Ра(х)ны єсть прилегла Горо(д)кови и Копиевцомъ, ѡбъвєсчаю и приповєсчаю, абы(с) в. м. на те(р)минє мєновано(м), гдє я а(л)бо уря(д)мо(и) засядє, стєны своеє рахновское пи(л)новаль и наро(ж)ники рахновско(г)ло уживаня при конъку(р)єнъциє(и) кгрунѣтовъ рахновски(х), копиевски(х) и городецьки(х). А любо в. м. станетъ, а(л)бо нить, я, што с права належати будетъ, поступлю. Писанъ в Иса(и)кахъ априля ѡсмого дня, року тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третєго.

² Текст листа польською мовою опускається.

Други(и) по ве(л)мо(ж)ную єє м(л). панюю Хмелецькую, воеводиную Киевскую, и его м(л). пна Лукаша Хмелецько(г)ло, сто(л)ника бра(с)лавско(г)ло, сына єє м(л). яко стєнъниковъ выданы(и), в тые слова писаны(и): Еры(и) Немиричъ на Че(р)няхове, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевского, вєльмо(ж)но(и) Теофили с Хоцимира Хмелецько(и), воеводино(и) киевско(и), и его м(л). пану Лукашови Хмелецькому, сто(л)никови бра(с)лавскому, ѡзна(и)мую тымъ листо(м), ижъ доситъ чинячи декретови трыбуна(л)скому Любе(л)скому, межы уча(ст)никами копиєвскими а ве(л)мо(ж)ны(м) его м(л). пномъ Адамомъ Геронимомъ Сенявски(м) и пано(м) Якубо(м) Потоцьки(м), позванными, ѡ експу(л)сию з кгрунѣтовъ копиєвски(х) ферованому, на(з)начиломъ те(р)минъ ро(з)граничєня Горо(д)ка и Копиевецъ на день ше(ст)на(д)цаты(и) июня, року теперешнєго, тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третєго. А ижъ в. м. маєте приле(г)лую має(т)но(ст) свою Кори(т)ную, тєды в. м., прихилиючи(с) до декрету трыбуна(л)ско(г)ло и листу ѡ(д)рочного, ѡбъвєсчаю, абыстє на те(р)минє мєнованомъ станули // станули, стєны своеє коритинъское пи(л)новали и наро(ж)никъ, если быстє себе мети претєнъдовали при конъку(р)єнъциє(и) кгрунѣтовъ городецького, копиєвского и дашовского, признали. А любо станете, а(л)бо нить, я, што с права належати будетъ, поступлю себе. Писанъ в Иса(и)кахъ ѡсмого дня априля, року тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)десять третєго.

26

Трєти(и) по кнежати(и) и(х) м(л). Вишнєвєцьки(х) и ѡпекуновъ и(х) и по кнежати его м(л). пна по(д)коморо(г)ло бра(с)лавско(г)ло яко стєнъниковъ выданы(и), в тые слова писаны(и): Еры(и) на Че(р)няхове Немиричъ, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевского, я(с)нєѡсвєцонымъ кнежато(м) ихъ м(л). Дмитрови и Конъстанътому Вишнєвєцькимъ з бы(т)но(ст)ю ѡпекуновъ ваши(х) яко дедичо(м), ѡсвєцоному кнежати Стефанови Сватопє(л)кови Че(т)ве(р)тєньскому, по(д)коморому бра(с)лавскому, яко посе(с)сорови Дашова, ѡ(з)на(и)мую, ижъ доситъ чинячи декретови трыбуна(л)скому Любе(л)скому межы уча(ст)никами копиєвскими, повода(ми), а ве(л)мо(ж)нымъ его м(л). пано(м) Адамо(м) Геронимо(м) Сенявски(м) и пано(м) Якубомъ Потоцьки(м) ѡ експу(л)сию зъ кгру(н)товъ копиєвски(х), позванными, на(з)начиломъ те(р)минъ июня ше(ст)на(д)цатого дня, року теперешнє(г)ло, тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)десять третєго, розграничєня дифєренъциє(и), межы Копиевцями заходячєе.

Зачи(м), ижъ в. м. має(т)ность свою Дашовъ маєте приле(г)лую, тєды в. м., прихилиючисє до декрету трыбуна(л)ско(г)ло и листу ѡ(д)рочного, в. м. ѡбъвєсчаю, абыстє в. м., на те(р)минє станувши, стєны своеє дашовское пи(л)новали и наро(ж)ника свое(г)ло при конъку(р)єнъциє(и) кгрунѣтовъ городецького, копиєвского и дашовско(г)ло при(з)нали. А любо станете, а(л)бо нить, я во(д)лугъ права поступлю себе. Писанъ в Иса(и)кахъ // априля ѡсмого дня, року тисєча шєстъсотъ чоты(р)десять третєго.

27 зв.

А по по(д)несєню и по прєчитанню [!] ты(х) поэвовъ те(р)мину такъ декретомъ поменєны(м) трыбуна(л)ски(м), яко и приповєсами, также и листомъ ѡдрочоны(м), тудє жъ и рєляциєю возного, сторона поводовая, правнє довед(д)ши, просила и домавляла(с), абы стороне позвано(и) справоватисє наказано было.

Гдє зара(з) посланєць позваныхъ, я(с)нєвє(л)мо(ж)ного его м(л). пна Сенявского, граби на Шклове и Мышо(и), и ве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Якуба с

Потока Потоцького, по(д)чашого подо(л)ско(г)о], шляхе(т)ны(и) пань Ма(л)хе(р) Бабьски(и), маючи при себе возного, енерала, шляхе(т)ного Петра Не(д)зве(д)-ского, а при немъ урожно(г)о] пна Яна Трёмьбицького, листъ авизория(л)-ны(и) до суду нынешнего по(д)комо(р)ского, о(д) стороны и(х) м(л). пановъ уча(ст)никовъ копиевски(х) писаны(и), которымъ я(с)неве(л)мо(ж)ны(и) его м(л). пань Сенявски(и), ижъ бо(л)шую справу о(д) бо(л)шую суму с певною о(с)обою и в певномъ к(р)оде мает, для чо(г)о] так для о(д)леглости ме(ст)ца, яко и для пова(ж)ные оное справы на теперешни(и) те(р)минъ станути а в томъ, што тутъ де юре коньвени(т) справити(с) не могут, о(з)на(и)муеть, о(д)давши про фульциментъ право посполитое статуту Волыньского в ро(з)деле че(т)-ве(р)томъ, а(р)тикуле семьдесятъмъ принципалови своему, взявши таньк-вану нунциусъ, просилъ суду нынешнего, абы пану его, я(с)неве(л)мо(ж)-ному его м(л). пану Сенявскому, тая дилация майори(с) // майори(с) де юри(с) бенефицию ку(р)рентъсь позволона, а з ве(л)мо(ж)ны(м) его м(л). паномъ по(д)-чаши(м) подо(л)ски(м), ижъ е(ст) кавза коньюнкта, до пришлого те(р)мину тая справа суспендована была, нихило [!] минусъ са(л)вамъ имьпукгнаци-онемъ коньтра те(р)минумъ форумъ акъ алио(с)ъ субьсеквенте(с) те(р)мино(с) инъ того в(д)але ихъ м(л). паномъ позванымъ zostавивши.

А поводова сторона поведила, ижъ таковая дилация стороне позвано(и) на бо(л)шую справу позволона бы(т) не маеть с тыхъ причинъ:

першая — ижъ трибуналъ казалъ сине инъте(р)миссионе каза(л) граници чинити на афектацию сторонъ обохъ, а за такою дилациею юже бы инъте(р)-мисия битъ мусила;

другая — роки завитые и те(р)мины, дилациями завитыми, не вступаючи в коньтраве(р)сию, жа(д)ные бываю(т) афектоваными о(д)ложонье, а тут уже позваные вдалисе в коньтраве(р)сию. В комьпарацие(и) пленипотенъта записано есче дня вчора(и)шого протестации(и) такъ веле занешено, апелацию инъте(р)-поновано, и дня нынешнего протестации(и) такъ веле занешено, и юже с плени-потенъто(м) стороны позваное поводова сторона в росправу правную урочив-ши(с) и вдавшисе, яко маеть инъшая быти комьпарация [!] в о(д)но(и) же справе и кто инъши маеть афектовать таковое дилацие(и), которая анъте о(м)-ниа и есче пере(д) те(р)миномъ мела быти афектованая.

Третья — ижъ таковая ди(л)ляция не бывае(т) одно инъ пе(р)соналибусъ акционибусъ позволеная, а тутъ позваному не есть пе(р)сонали(с) актусъ, ани до поприсяжена приходитъ, к(д)ы (ж) трибуналъ себе дефинитива(м) // апъ-пробационе(м) ты(х) границъ zostавилъ.

Че(т)ве(р)тая — статутъ есть выра(з)ны(и), же к(д)ы бы суду зе(м)ско(г)о] была всказаная граница, таковы(и) те(р)минъ може(т) таковою дилациею на инъши ча(с) дифферовати, але ижъ в то(и) справе речъ о(с)ужоная декретъ трибуна(л)ски(и) зашо(л) а речъ о(с)ужоная о(м)немъ юри(с) мора(м) ексклю-диръ, для того и тая дилация яко неправная не маеть быти позволоная.

Пятая — то(т) же статутъ самъ имьпозуитъ коньдиционе(м) етъ неце(с)-ситатемъ, абы позваны(и), которы(и) бы хотель таковы(и) те(р)минъ гранич-ны(и) зволочити таковою дилациею а(л)бо правдивою хоробою, вча(с) далъ пе-редъ те(р)миномъ знати о(с)ое(и) хоробе, если бы се придадала, абы те(р)мину не пи(л)новано. Ежели теды инъ казу хоробы, каже(т) статутъ, вча(с) о(зна)и-мовати, абы те(р)минъ не пи(л)новано, што се казуалите(р) придаеть далеко

бо(л)ше(и), мела позваная сторона заховатисе водлугъ того статуту етъ а(д) имьплере леисъ коньдиционемъ, ведаючи о те(р)мине теперешне(м), которы(и) нонъ казуалите(р), але и(з) о(д)роченя те(р)мину припадаль. Ведаючи теды позваны(и) о тыхъ обохъ те(р)минахъ, могль вчасне дати знати, абы тепереш-него те(р)мину не пи(л)новано.

С тыхъ теды и инъшихъ причинъ просили поводове, абы оному таковая дилация не была позволоная, заховавши себе вси доброе(и)ства правные, до тое справы належачие.

Я теды, комо(р)никъ, уважаючи тое, абымъ с квапливою сенътенъциею моею к(ото)ро(и) стороне преюдициумъ и к(р)аваменъ не учинилъ, в то(и) справе до дня завтрешнего по(д) тою жъ моцью делибероваломъ, и оную о(д)ложаломъ // о(д)ложаломъ, и во(з)ному помененому о(д)волати ро(с)казаломъ.

А пленипотенът позваны(х), ижъ тая делиберация, нонъ секундумъ пре-скриптумъ юри(с) во(л)гинаци [!] не адъ тридумъ, яко право каже(т), але а(д) диемъ крастинамъ станула, о(д) оное яко неправное до суду головного трибуналу коронного Любе(л)ского межы справы вла(с)ного воево(д)ства Бра-с)лавского ути (!) инъ кавза симьплици фундумъ танъенъти [!] апелеваль.

А поводова сторона, выве(д)ши з декрету трибуна(л)ского, ижъ не маеть быти допусчоная апелация а(ж) по усипанию копъцовъ, до того, ижъ тые апе-ляцие на (з)волоку справедливости святое пленипотенътове чиня(т), просила, абы не была допусчона.

Я, комо(р)никъ, тое апелацие не допустило(м). А сторона позваная о(д) па-ра(р)тее оное, к(р)аваменъ и о(д) шкоды све(д)чила(с). Я мь се тежъ репротесто-валь, ижъ такъ во(д)лугъ права быти розумело(м).

А пото(м), к(д)ы дня завтрешнего, о(с)могона(д)ца(т), мца июня, на к(р)унтъ и ме(ст)це уфундованое юри(з)дикъции ставивши(с), я, комо(р)никъ, во(з)-ному помененому суду мое и сторонъ до справы приволати росказаломъ. Тамъ зара(з) о(д) того жъ я(с)неве(л)мо(ж)но(г)о] его м(л). пна воеводы Че(р)нигов-ского, именемъ его м(л). то(т) же пань Петръ Ипна(р)ски(и) утъ супра протес-товалъсе. Где зара(з) о(д) поводовое стороны его м(л). пань Федо(р) Юшков-ски(и), слышачи таковую збоку на (з)мове зъ стороною позваную учиненую и занешеную протестацию, именемъ такъ своимъ, // такъ свои(м), яко и вси(х) уча(ст)никовъ копиевски(х), реа(с)сумуючи пе(р)шую протестацию свою, о(с)-ве(д)ча(л)се и протестоваль, яко и пе(р)ве(и), так противко его м(л). пану вое-воде Че(р)ниговскому, яко и противко его м(л). пану Сенявскому и стороне позвано(и), ижъ ихъ м(л)., спротивляючисе во все(м) декретови суду голов-ного трибуналу Любе(л)ского, на (з)мове зъ стороною позваную етъ инъ фаво-ремъ оное инъ елизационемъ акциони(с) а на възрушене права поводовое сто-роны и уходячи тое справы, не маючи тутъ жа(д)ное коньтикуитатемъ к(р)унтъ-товъ, на (з)ражене акту теперешнего чиня(т). И о(в)шемъ то(т) же протестанъ именемъ одного з уча(ст)никовъ, кнежати его м(л). Федора Че(т)ве(р)тенъ-ско(г)о], уча(ст)ника доб(р) Кошьловскихъ, постерегаючи целости права его и посе(с)сие(и), абы пре(з) таковую протестацию уима се праву и посе(с)сие(и) его м(л). не деяла, протестова(л)се, права и доводы свое в(д)але себе заховуючи. Инъ коньтрариумъ тотъ же преречоны(и) пань Якодзиньски(и), пленипотенътъ корамъ юдицию презенъти пе(р)соналите(р) комьпаренъсь номине кво супра звышь менованого я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Сенявского, пна и прин-

ципала своего, репротестова(л) и протестовалъсе противко урожоному его м(л). пану Петрови Ипъна(р)скому, реа(с)сумуючи пе(р)шую протестацию свою инъ того, ѿ то, ижъ ѿнъ, жа(д)ного не маючи порученя ѿ(д) я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна воеводы Че(р)ниговского, пна своего, которы(и) на кгрунъты кошылковские и ѿлешковские жа(д)ны(х) правъ не маеть, причомъ и поссоремъ в ѿныхъ не естъ, раче(и) инъ фаворемъ па(р)тись акторее, на вспе(р)те sprawy ее а на взрушене правъ дедичныхъ его м(л). пана протестанътись и стародавное // стародавное конътинуекве посе(с)сиѿни(с) кгрунътовъ кошылковски(х) и ѿлешковецъ, важыльсе таковую протестацию юрибусъ етъ посе(с)сиѿне его м(л). преюдициѿзамъ учинити де куюсь ну(л)литате тумъ етъ прекавенъдо инъдемнитати юриумъ его м(л). де инътекгритате ѿны(х) и стве(р)жене посесие(и) стародавное его м(л). а реми(с)са дилиенъция кумъ сольенъни манифестациѿне ексъ рациѿнибусъ квовись темъпоре етъ локо лациусъ инъференъди(с) итерумъ атъкве итерумъ протестовалъсе.

Я, комо(р)никъ, по занесеню таковы(х) протестаций, експедиуючи делиберацию мою, прихияючисе в томъ до права посполитого, позваному, его м(л). пану Сенявскому, таковое дилияци бо(л)шое sprawy, которую его м(л). маеть ѿ бо(л)шую суму с певною ѿсобою и в певно(м) кгруде и ѿ которо(и) пре(з) ли(ст) сво(и) ѿ(д)рочъны(и) урядовне такъ мне, судови, яко и стороне поводово(и) даеть знати, ѿ(д) акту и дня теперешнего до неделъ шести, то естъ до дня три(д)цатого, мца июля, року теперешнего, тисеча ше(ст)сотъ чоты(р)десять третего, позволилемъ и ты(м) декретомъ мой(м) позволяю. Которую то дилияци позваны(и), его м(л). панъ Сенявски(и), повиненъ будеть пробовати на те(р)мине пришло(м) выписомъ с книгъ ѿного кгруду, в которомъ се справа его м(л). актовала, автенътичъны(м), по(д) утраченемъ и упад(н)енемъ тое sprawy, зачимъ и те(р)минъ сторонамъ ѿбомъ, позвано(и) до досить учиненя таково(и) дилияцие(и), а поводово(и) до прислухана се ее и до дальшого поступку в то(и) справе правного, певны(и) и завиты(и), кро(м) вшелякого при // позву, складаю и заховую.

А што се тъкнеть ѿблигаториумъ посе(с)соремъ, его м(л). пна Якуба Потоцкого, по(д)чашо(г)ло подо(л)ско(г)ло, ѿ(д) которого шляхе(т)ны(и) панъ Ма(р)цинь Хмеловски(и), пленипотентъ, ѿдо(з)ва(л)се, также стенъника рахновского кнежати его м(л). Стефана Че(т)ве(р)тенъско(г)ло, по(д)коморо(г)ло бра(с)лавско(г)ло, ѿ(д) которого урожоны(и) панъ Грегоре(и) Росковски(и), пленипотентъ, ѿдо(з)ва(л)се, также стенъниковъ дашовски(х) кнежать ихъ м(д). Вишневецъки(х) Дмитра, Конъстанътого и Ерого яко дедичовъ з бы(т)но(ст)ю кнежати его м(л). Еремия Вишневецъкого яко ѿпекуна, и того жъ кнежати его м(л). пна по(д)коморого бра(с)лавского яко посе(с)сора, и ее м(л). панее воеводиное киевское и сына ее м(л). доб(р) Кори(т)ное дедичовъ, ѿ(д) которыхъ урожоны(и) панъ Анъдре(и) Наремъски(и), пленипотентъ, ѿдозва(л)се, яко позваныхъ, с тыми всими такъ стенъника(ми), яко его м(л). пно(м) по(д)чаша(м) подольски(м) до того ж часу и те(р)мину, звышъ менованого, то естъ до дня три(д)цатого, мца июля, року теперешнего, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третего суспендую, складаючи и заховуючи всимъ выже(и) менованымъ ѿсобомъ на помененомъ те(р)мине рокъ певны(и) и завиты(и), кро(м) вшелякого пригъзву.

30 ѿ(д) которого декрету умонованы(и) по(з)ваныхъ, заховавши салъвамъ имъпукнациѿнемъ конътра те(р)минумъ етъ форумъ субъсеквенътескъве те(р)миномъ, акъ инъстанъция(с), до суду головного трибуналу коронъного Любе(л)ского межы sprawy вла(с)ного воево(д)ства Бра(с)лавско(г)ло апелеваль // апелеваль.

Я, комо(р)никъ, ѿному тое апелляции не допустиломъ, а ѿнъ ѿ по(р)те ее, ѿ кграваменъ и ѿ шкоды све(д)чилъся. Я мъ се тежъ репротестоваль, же мъ такъ водлугъ права и декрету трибуна(л)ского быти розуме(л).

А потомъ то(т) же пленипотентъ позваны(х) ѿ(д) того жъ декрету до суду головного трибуналу Любелъского межы sprawy конъсе(р)вать воево(д)ствъ Киевско(г)ло, Волыньского, Браславско(г)ло и Че(р)ниговско(г)ло апелеваль. Я мъ ему тое апелляции не допустил, а ѿнъ ѿ по(р)те ее, ѿ кграваменъ и ѿ шкоды све(д)чилъся. Я мъ се те(ж) репротестова(л), же мъ такъ водле права быти розумель.

Туде жъ зара(з) пленипотентъ позваного, я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Сенявско(г)ло, пна и принъципала своего, прекавенъдо инъдемнитати юриумъ его м(л). венъць, абы се ничего не ублизало те(р)минумъ и ексыепциѿмъ правнымъ, которые до тое sprawy служа(т), прихияючи(с) до протестацие(и), дня ше(ст)на(д)цатого июня занесеное, и до вси(х) инъстанъци(и), при котори(х) са(л)ву конътра имъпукнациѿмъ те(р)мини фори етъ идъ симилиумъ ѿмниумъкве ексыепциѿномъ етъ бенефициѿрумъ юри(с) и вшелякихъ пробаций, адъ акторатумъ презенъте(м) служачи(х), вцале заховываль, так и тепе(р) плено инъ роборе, в чомъ позволена дилияци маѿри(с) не маеть ѿбъстаре, ѿные заховуе(т) ѿбе.

30 зв. А поводовая сторона, реа(с)сумуючи пе(р)шую протестацию свою, дня шостогона(д)ца(т), мца // июня занесеную, репротестуючи(с), вцале вси доводы, докуменъта, пробацие, доброде(и)ства правные заховавши, абы инътекгритати кгрунътов поводовое стороны таковые па(р)тись а(д)ве(р)се дифъфукгия и протестацие, которие инъ конътравенъциѿнемъ декрети трибуналиции етъ елизиѿнемъ акъциѿни(с) чиня(т), ничего не шкодили, ани правные поступки и доброде(и)ства, стороне поводово(и) служачие, вон(т)пили, протестовала(с), такъ тежъ и ѿ то, же естъ позволена дилияци маѿри(с) противко праву позваному и припусчоны(и) пленипотентъ па(р)тись цитате, его м(л). пна по(д)чашо(г)ло подо(л)ско(г)ло южъ третего дня по зача(т)ю акъту того манифестацию заноси(л).

Я, комо(р)никъ, репротестоваломъсе, же мъ таковое ди(л)ляци бо(л)шое sprawy юре диктанъте позволи(л) и ни в чомъ противко праву посполитому етъ еквитати не выкročиломъ.

31 Туде жъ тежъ репротестоваломъся противко тое(и) протестацие(и), которая занесена ѿ припусчене на трете(м) дню до sprawy пленипотентъа его м(л). пна Потоцкого, по(д)чашо(г)ло подо(л)ско(г)ло. Постерегаючи целости своее, абовемъ по вси тые три дни ѿ томъ пленипотентъе сторона поводовая не пытала(с) и жа(д)ное конътрадикъцие(и) не чинила, ажъ доперо при ѿста(т)немъ декрете конътрадикъцию, не питаючися ѿ пленипотентъцие(и), учинила. Зачи(м) // зачи(м) ѿ нева(ж)ности тое протестации етъ де ну(л)литате ѿное итерумъ атъкве итерумъ протестовалъсе, што все для памяти до книгъ по(д)комо(р)скихъ воево(д)ства Киевского естъ записано.

3. По(з)воленъе дилляци бо(л)шоє справы его м(л).
пану Сеньявскому в справе кнежати,
его м(л). пна по(д)коморо(г)о бра(с)лавско(г)о.

Року тисеча шестъсо(т) четы(р)деся(т) третьего,
мца шоня, два(д)цатъ третьего дня.

Деялоє на кгрунъте на урочиску Ивно(и) а(л)бо раче(и) Сухо(и) долине у Биликового потоку, ведле речъки Унъчое, где мене, Миколая Тучаницького, комо(р)ника граничьного воево(д)ства Киевского, пленипотенътъ ѿсвещоного кнежати его м(л). Стефана Сватоπε(л)ка Че(т)ве(р)тенъско(г)о, по(д)коморо(г)о воево(д)ства Бра(с)лавско(г)о, урожоны(и) панъ Анъдре(и) Наремъски(и) для ро(з)граниченя доб(р) дедичны(х) кнежати его м(л)., актора, на(з)ваны(х) Унъчю, а(л)бо Христаново(м), и Рохнами, з ѿ(д)ное, а доб(р) Кгранова, а(л)бо Ве(р)бича, Горо(д)ка, а(л)бо Сороки я(с)неве(л)мо(ж)но(г)о его м(л). пна Адама Геронима з Кгранова Сеньявско(г)о, граби на Шклове и Мышо(и), позвано(г)о, дедичны(х), з другоє стороны, постанъновивши [!], про(с)и(л) и домавя(л)се, абы(м) ведле декрету суду головно(г)о трибуналу коронъно(г)о Любе(л)ского в року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) второ(м), мца ѿктобра, два(д)ца(т) сегого дня, по(д) час суженя конъсе(р)вать воево(д)ствъ Киевско(г)о, Во(л)ы(н) // ско(г)о, Бра(с)лавско(г)о и Че(р)ниговско(г)о ферованого, туде жъ листу ѿ(д)рочоно(г)о, ѿ(д) его м(л). пна по(д)коморо(г)о киевско(г)о выдано(г)о, также тежъ позвоувъ, припозвоувъ по(д)комо(р)ски(х) киевски(х) с повинъности уряду моего юри(з)дикъцию уфунъдовавши, до ро(з)граниченя доб(р) менованы(х) приступи(л).

Я теды, комо(р)никъ граничьны(и) воево(д)ства Киевско(г)о, не дерокгуючи ничего право(м) ѿбороно(м) и доводо(м) правны(м), также и власности кгрунътовъ на ѿбе(д)ве стороне, юри(з)дикъцию мою судовую на ме(ст)цу, выже(и) меновано(м), где мене сторона поводова я постановила, фундуу и уфунъдоваломъ и ѿную возному, шляхетному Миха(и)лови Богушевичови ѿбъволати и публиковати розказало(м), которую ижъ поменены(и) во(з)ны(и) ѿвола(л) и публикава(л), реляцию свою передо (м)ною учини(л) и созна(л).

Ѿ(д) которое юри(з)дикъцие(и) уфунъдованое урожоны(и) его м(л). панъ Александе(р) Каменацьки(и), слуга преречоно(г)о я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Сеньявско(г)о, по(з)вано(г)о, поведаячи, же и(л)легитиме уфунъдованая, до суду головно(г)о трибуналу Любе(л)ско(г)о межы справы вла(с)но(г)о воево(д)ства Бра(с)лавско(г)о апелева(л) с протестациею, именемъ того жъ пна своє(г)о урядовне и со(л)лените(р) занесеною, противко ве(л)мо(ж)ному его м(л). пану Ерему на Че(р)няхове Немиричови, по(д)коморому воево(д)ства Киевского, и мне, Миколаєви Тучаницькому, комо(р)никови граничьному того (ж) воевод(ст)ва яко урядови, а то противко его м(л). пану по(д)коморому киевскому [!] и мне, комо(р)никови, де ну(л)литате актує презенъти(с), фунъдатеке юри(з)дикъциѿни(с) еть ѿмниумъ те(р)минорумъ инъ акту презенъти еть ци(р)ка актує субъсеквенъциумъ ратификациѿнеке ѿмниумъ юриумъ гередитарифорумъ еть анътиква посе(с)сиѿне узуфруктуке акъ поциѿритате акторатусъ лентими пна протестуючо(г)о // пна протестуючо(г)о

заховавши са(л)ва(м) имъпукгнациѿне(м) конътра те(р)минумъ форумъ акторатумъ акъциѿне(м) еть субъсеквенъте(с) те(р)миноє акъ инъстанъциа(с) ѿбороны, доброде(и)ства, пробациє и доводы правныє инъ тото акъ инъ квовисъ минима па(р)те пану свему цале заховавши.

Я мъ ему тоє апелляци не допустить, а ѿнъ ѿ попа(р)те еє кграваменъ и ѿ шкоды све(д)чи(л)се. Я мъ се те(ж) репротестова(л), те(м) такъ ведле права быти розуме(л). При то(м) я, комо(р)никъ, именемъ ве(л)мо(ж)но(г)о его м(л). пана Ерего на Че(р)няхове Немирича, по(д)коморо(г)о воево(д)ства Киевско(г)о, и именемъ мои(м) све(д)чи(л) и со(л)лените(р) репротестоваломъєя противко его м(л). пану Александрови Каменацькому, слуге его м(л). пна Сеньявско(г)о, позвано(г)о теперешънего, и таковое протестации чере(з) него, неправне и неслушне противко его м(л). пану по(д)коморому и мне занесеноє, де леггалитате еть валидитате актує презенъти(с) ѿмниумъке те(р)минорумъ инъ акту еть ци(р)ка актує субъсекве(н)циумъ.

Там же зара(з) поменены(и) пленипотенътъ поводовое стороны солените(р) репротестова(л)се именемъ при(н)ципала своє(г)о противко меновано(и) протестацие(и) по(з)вано(г)о, же яко юри(з)дикъция на те(р)мине слушьно(м) и правно(м) лентиме еть уфунъдованая, такъ и уве(с) актъ еть слушны и правны(и), ѿ што все также де ратификациѿне ѿмниумъ юриумъ суѿорумъ. Туде жъ не мне(и) ѿ то, ижъ его м(л). позваны(и), спротивляючися декретови трибуна(л)скому, котори(м) бе(з) зволоки границу учинити наказано и по(д)коморо(г)о с по(л)ны(м) звести кошъто(м) не то(л)ко, абы ме(л) конъчачи [!] границу, але и ѿвше(м) апелляциями и протестация(ми) зволочи(т) и уряду по(д)комо(р)ского с по(л)ны(м) коштомъ звести не хоте(л) и не хоче(т), ѿ што и повторе протестовальсе. //

Пото(м) то(т) же его м(л). панъ Каменацьки(и), слуга я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Сеньявско(г)о, граби на Мышо(и) и Шклове, именє(м) того(ж) пна сво(г)о противко яснє ѿ(с)вещоному кнежати его м(л). Стефанови Сватоπε(л)кови Че(т)ве(р)тенъскому, по(д)коморому воево(д)ства Бра(с)лавско(г)о, и урожоному пану Александрови Василевичови Прилуцькому, не слушны(м) во(д)лугъ проце(с)су правно(г)о теперешнее справы акторо(м), протестова(л)се ѿ то, ижъ поменены(и) панъ Прилуцьки(и) нонъ габита рациѿне еквитати(с) и права посполитого, ве(р)сусъ лимитемъ натуралемъ, то еть пре(з) реку Собъ перешє(д)ши, которая кгрунъты христановские з добры кошъловскими граничить, важылисе добра и кгрунъты, до Кошылова анътиквитусъ ѿ(д) ки(л)ка сотъ ле(т) належачие, которихъ анътеце(с)сорове пна протестуючо(г)о се зъ еанъналогие(и) пановъ кошъловски(х), по нихъ пановъ Козаровъ, с Кошыловское походячи(х), а пото(м) по(ст) реквизиита юра ѿ(д) ѿны(х) пре(з) про(д)ковъ пна протестуючо(г)о, то еть некгды я(с)неве(л)мо(ж)ны(х) и(х) м(л). пановъ Адама, Геронима зъ Кгранова Сеньявско(г)о, по(д)чашо(г)о коронъно(г)о Яворовско(г)о, и(х) старосту деда Миколая, по(д)чашого коронъно(г)о ратенъского, и(х) старосту стрия Прокопа Хоружого, коронъно(г)о ѿ(т)ца зъ Кгранова Сеньявско(г)о пере(д) ки(л)кадесять летъ, аже до ѿста(т)него крису жы(т)я ѿны(х) инъ пачифика посе(с)сиѿне еть узуфрукту будучи поменены(х) про(д)ковъ пна протестанъти(с), в детинъны(х) летахъ

позостало(г) [о], фрети ипъснущъ миноренънитате, которы(и) инъ дефенъсионе(м) в праве посполито(м) габиле(м) рационемъ мети не могучи, ѿседати, привласчати и кгва(л)товне ѿ(д)берати, посе(с)сие свое юре виѿленъто стве(р)жати, и в ѿны(х) недоро(с)лого летъ кривдити, шкоды не(з)но(с)ные задавати, колоние садити и лѣсы пустошити, яко жъ ѿсели привласчаючи, по(с)е(с)сие свое // свое кгва(л)товны(м) право(м) и(х) утве(р)жаючи, кривды и шкоды починивши, инъ диесть етъ квотидие шкоду до шкоды придаючи, чинятъ, задава(т) не перестаю(т), кгрунъты и лѣсы пустоша(т), колоние новыѣ сады(т), инъ детрименътумъ юри(с) етъ посе(с)сиѿни(с) ексъ предеце(с)сорибу(с) анъткви(с) чинячи, котори(х) панъ протестанъти(с) шацуе(т) собе на сто тисяче(и) копъ гроше(и) литовски(х), про то и повторе такъ противко его м(л). пану по(д)коморому бра(с)лавскому, яко и пану Прилуцькому ѿ посяжене поменены(х) кгрунътовъ, на котори(х) нульлите(р) юри(з)дикъция естъ уфунъдована и ѿселости виѿленъто модо локованыѣ, протестова(л)се, ѿфериючи пна свое(г) [о] дебита юри(с) виа квовисъ темъпоре етъ локо ѿ то все правне чинити.

Противко которо(и) то протестации, пре(з) его м(л). пана Каменацького учинено(и), то(т) же пленипотенътъ кнежати его м(л). пана по(д)коморого бра(с)лавско(г) [о] именемъ его м(л). туде жъ тежъ и противко самому пану Каменацькому све(д)чилъ и со(л)лените(р) репротестова(л)се, же его м(л). панъ Каменацьки(и), не маючи жа(д)ного ко(м)ми(с)сумъ ѿ(д) его м(л). пна Сенявско(г) [о], сме(л) и важи(л)се таковую протестацию неслушную заносити, туде жъ тежъ и противко самому его м(л). пану Сенявскому, же жа(д)ны(х) посадъ новы(х) кнежа его м(л). панъ по(д)комори(и) бра(с)лавски(и) на кгрунъте его м(л). пна Сенявско(г) [о] не локоваль, лесовъ его м(л). не пустошилъ и не пустошит(т), шко(д) жа(д)ны(х) не чини(т), и жа(д)ны(м) способомъ не втручае(т)ся в кгрунъты его м(л)., то(л)ко свого кгрунъту вла(с)но(г) [о], пре(з) его м(л). пна Сенявского ѿ(д)нятого, правне доходитъ.

А пото(м) то(т) же его м(л). панъ Каменацьки(и), реа(с)сумуючи пе(р)шую, выже(и) выражоную, пре(з) себе занесеную де ну(л)литате актусъ презе(н)ти(с) етъ фунъдате юри(з)дикъциѿни(с) са(л)ви(с) утъ супра инъ енере етъ спечие бенефиции(с) юри(с) протестацию, и ѿную тутъ, на то(м) ме(ст)цу за выра // жоную декляруючи и мети хотячи ѿ посяжене кгрунътовъ кошиловски(х), и ѿ то, ижъ его м(л). протестансъ, маючи суфъфициенъсъ манъдаториумъ етъ

комъмиссумъ ѿ(д) его м(л). пна своего, ѿбсекъвенъдо манъдати(с) пна своего, в справе акту теперешнего ставае(т), иже его м(л). панъ Сенявски(и), панъ протестанъти(с), паренъдо сакросанъкто декрето трибуналициѿ, и ѿнъ, во все(м) инъвиѿлабилите(р) ѿбъсе(р)ванъдо мутуѿ сумъпту, судъ нинешъни(и) по(д)комо(р)ски(и) спровадилъ, што да(ст) панъ богъ убикве локорумъ це(р)тисъ протестациѿнибусъ довести пна своего ѿфероваль.

При то(м) же акте ѿ нева(ж)ности его урожоны(и) панъ Янъ Трёмъбицьки(и) именемъ свои(м) и брати свои(х) моло(д)шихъ, пото(м) з именъ и про(з)вискъ спецификованыхъ, постерегаючи целости права своего себе и бра(т)и свое(и) на кгрунъты кошиловскиѣ, на которихъ Рахны ну(л)лите(р) посажонныѣ суть, и конътрове(р)сиею теперешнею неслушне и неважне зашла и юри(з)дикъция фунъдованая заходи(т) дедичъне служачие, ѿхороняючи целости права своего и бра(т)и свои(х) дедичъно(г) [о], до доб(р) тыхъ юре сукъце(с)сиѿни(с)

по небо(ж)чика(х) зошлы(х) бабце и ма(т)це нашо(и) Яново(и) Трёмъбицько(и) належачого, абы жа(д)ное бе(з)правъе такъ праву, яко и добромъ своимъ пре(з) акъцию теперешнюю не заходило, ѿ нева(ж)но(ст) акту теперешнего и уфунъдованое юри(з)дикъциѿне неведоме себе протестуючо(г) [о] процесу, ѿфериючи(с) ѿ вла(с)но(ст) ты(х) доб(р) и кгрунътовъ юре експерири и противко к(р). его м(л). Стефанови Сватопе(л)кови Че(т)ве(р)теньскому, по(д)коморому воево(д)ства Бра(с)лавского, яко до ни(х) не належачому, пи(л)не и повторе протестовальсе.

34 зв. А пленипоте(нт) поводовое стороны, слышачи таковую пна Трёмъбицького протестацию, противко ѿному свою репротестацию заносилъ, ижъ поменены(и) панъ Тре(м)бицьки(и), не маючи ничо(г) [о] — аничо(г) [о] в кгрунътахъ кошыловски(х) // кошыловскихъ, которихъ етъ пре(з) декре(т) суду головного трибуналу Любе(л)ского з бра(т)ею своею ѿ(д)сужоны(и), инъ фаворемъ па(р)тисъ, на (з)ражене справы важильсе таковую заноситъ протестацию противко кнежати его м(л). пану по(д)коморому Бра(с)лавскому, которого пленипотенътъ, ѿсве(д)чившисе, ижъ кнежа его м(л). мае(т) в то(м) кгрунъте Кошиловско(м) певныѣ части свое дедичъныѣ, ѿ которихъ выделъ апелация на воево(д)ство Бра(с)лавское вышло. Котори(м) правомъ кнежати его м(л)., абы пре(з) тую протестацию ничо(г) [о] се не уближало, постерегаючи целости ихъ, и повторе ѿсве(д)ча(л)се. Также и противко его м(л). пану Сенявскому и стороне позвано(и), ижъ ихъ м(л). инъ конъдикто на (з)ражене акту, на елизию з акциѿ не хотячи,

доси(т) чини(т) декретови трибуна(л)скому инъ конъдикто пна Тре(м)бицького, которо(г) [о] дня семна(д)цато(г) [о] июня при ѿ(д)правовану акту граничъно(г) [о] ихъ м(л). пановъ уча(ст)никовъ копиевски(х), поводовъ, а тыми (ж) позваны(ми) ѿ(д) доб(р) поводовъ копиевски а позваны(х) Горо(д)ка в листе авизориа(л)но(м) на взя(т)е деляциѿ бо(л)шое справы яко слугу писали и присылали, до учиненя таковое неслушное и непотребное протестации ставили, ѿ што и повторе то(т) же пленипотенътъ протестоваль и репротестовальсе, абы тая протестация ихъ таковая правомъ и целостямъ ни в чомъ не шкодила.

При томъ же акте урожоны(и) панъ Петръ Ипна(р)ски(и) протестова(л)се именемъ его м(л). пна воеводы че(р)ниговско(г) [о] де ну(л)литате фунъдате юри(з)дикъциѿни(с) етъ тоциусъ актусъ дабиту(р) инъ копия.

Я, комо(р)никъ, репротестоваломъся де валидитате фунъдате юри(з)дикъциѿни(с) етъ тоциусъ актусъ.

35 А при занесеню тоѣ протестации ѿ(д) его м(л). пна воеводы че(р)ниговско(г) [о] то(т) же пленипотенътъ // поводовое стороны именемъ принъципала свое(г) [о] протестова(л)се такъ противко его м(л). пану воеводе че(р)ниговскому, яко и противко его м(л). пану Сенявскому, и стороне позвано(и), ижъ ихъ м(л). конътра вениенъдо декретови суду головного трибуналу Любе(л)ско(г) [о], инъ конъдикто зъ стороною позваною инъ елизиѿне(м) акъциѿни(с) таковую протестацию, не маючи тутъ жа(д)ное конътикгуитате(м) кгрунътовъ, на (з)ражене акту теперешъне(г) [о] чиня(т), и ѿвше(м) то(т) же протестанъсъ именемъ принъципала свое(г) [о], постерегаючи целости права его м(л)., абы пре(з) таковую протестацию уи(и)ма се праву его м(л). не деяла, протестовальсе.

Инъ конътариумъ то(т) же преречоны(и) его м(л). панъ Александе(р) Каменацьки(и) корамъ юдициѿ презенъти пе(р)соналите(р) комъпаренъсъ

номине кво супра възвышь менованого я(с)неве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Сенявско(г)о[о], пна и принѣципала своего, рѣпротѣстова(л) и протѣстова(л)се противко урожоному его м(л). пану Петрови Ипна(р)скому ѿ то, ижъ ѿнѣ, жа(д)ного не маючи поверѣня ѿ(д) я(с)неве(л)мо(ж)но(г)о[о] его м(л). пна воеводы че(р)-ниговъско(г)о[о], пна свое(г)о[о], которы(и) на кгрунѣты кошыловскіе и ѿлешковскіе жа(д)ны(х) правѣ не мае(т), при чомѣ и посе(с)соромѣ в ѿныхъ не естъ, але раче(и) инѣ фаворе(м) па(р)ти(с) акторее на вспе(р)те справы ее и на взрушене правѣ дедичны(х) его м(л). пна протѣстанѣти(с) и стародавнее конѣтинувекве посе(с)сиѿни(с) кгрунѣтовѣ кошыловски(х) и ѿлешковски(х) важы(л)се такову протѣстацию юрибусъ етъ посе(с)сиѿни его м(л). преюдициѿза(м) учинити де куюсь ну(л)литате тумѣ етъ прекавенѣдо инѣдемнитати // инѣдемнитати юриумѣ его м(л). инѣ фацие юдиции презенѣти(с) репродукторумѣ де инѣтекритате ѿны(х) и утве(р)жѣне посесии стародавнее его м(л). а реми(с)са дилиенѣция кумѣ со(л)ленни манифѣстациѿне итерумѣ а(т)кве итерумѣ протѣстова(л)се.

А по занесеню таковы(х) протѣстаци(и) я, комо(р)никѣ, кгда мѣ во(з)ному менованому сторонѣ до справы приволати ро(с)казало(м), теды то(т) же пленипотенѣтъ стороны поводовое в способѣ пропозиции своеѣ по(д)не(с)лъ позовѣ по(д)комо(р)ски(и) на те(р)минѣ, з декрету трибуна(л)ско(г)о[о] припадаючи(и), ѿ(д) повода по позваны(х) выданы(и), в тые слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)няхове Немиричѣ, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевского, ве(л)можному его м(л). пану Адамови Геронимови Сенявскому яко дедичови а его м(л). пану Якубови Потоцкому, по(д)чашому подо(л)скому, яко посе(с)сорови ниже(и) менованы(х) доб(р), зо вси(х) и вшелякихъ доб(р) в. м. лежачи(х) и рухомы(х), также и(з) сумѣ пнжны(х) зве(р)хно(ст)ю его ко(р). м(л). и моею владзою уряду по(д)комо(р)ского росказую, абысте в. м. передо мною самы(м), а в небе(т)ности мене самого теды пере(д) урядомѣ мои(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м) року теперешне(г)о[о], тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) трете(г)о, мѣца мая, че(т)ве(р)того дня, на ме(ст)цу ро(з)ницѣ межы добрами Унѣчою, алиа(с) Христаново(м), и Рохнами ѿсвецоного кнежати его м(л). Стефана Святопе(л)ка Че(т)ве(р)тенѣского, по(д)коморо(г)о[о] воево(д)ства Бра(с)лавско(г)о[о], актора, з ѿное, а добрами Ве(р)бичо(м), алиа(с) Кграново(м), и Горо(д)ко(м), алиа(с) Сорокою, в. м., з другое стороны, та(м), где ѿ(т) поводовое стороны на полю постановлены(и) буду, сами ѿбличне и завите в. м. стали на жалобу и правное попа(р)те вышь поменено(г)о[о] княжати его м(л). пна по(д)коморо(г)о[о] Бра(с)лавского яко дедича а пна Алексанѣдра Прилуцѣко(г)о[о], если бы до тое справы належалѣ, поводовѣ, которы(и), при // хилячи(с) во вси(м) до святобливо(г)о[о] декрету суду головного трибуналу Любе(л)ско(г)о[о] конѣсе(р)ватѣ воево(д)ства Киевско(г)о[о] в року прошло(м), тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) второ(м), мѣца ѿктобра, два(д)ца(т) семо(г)о[о] дня, сужоны(х) в справе ѿ выби(т)е зѣ кгрунѣтовѣ христановски(х), а(л)бо унѣчанѣскихъ, в по(з)ве ѿриина(л)но(м) и проце(с)се менованы(х) межы пово(д)ом а в. м. учиненого, позывае(т) и припозывае(т) ѿ то, ижъ судѣ головны(и) трибуна(л)ски(и) в справе поменено(и) з кгрунѣту кква(л)товного выби(т)я, межы

поводомѣ а в. м. точачое(с) по конѣтрове(р)сиахѣ сторонѣ ѿбохѣ, сторона(м) роспиратися наказалѣ, в роспираню ижѣ в. м. позваная сторона тыми рациями зыску, на себе ѿтримано(г)о[о], знести не мо(г)ли, знашоль, в. м. поступовати, в поступованю абысте в. м. на неведомо(ст) того зыску яко (с)те ся забирали на ѿнѣ ча(с) инѣ инѣстанти присягу выконали, наказалѣ, во(з)ного придалѣ. А ижѣ сторона поводовая присягу ѿ(д)пустила, теды судѣ трибуна(л)ски(и), в. м. ѿ(т) тое прися(ги) уво(л)нивши, зыскѣ в то(и) справе, на в. м. ѿтриманы(и), зо вси(м) поступѣко(м) по(д)не(з)ши, скасовалѣ на позовѣ ѿриина(л)ны(и) ѿ(т)поведати в ѿ(д)поведаню, skutечѣне ѿ(т)поведати наказалѣ. А в skutеченомѣ ѿ(т)поведаню, ачѣ ко(л)векѣ тая справа ѿрииналите(р) ѿ выби(т)е кква(л)товное з кгрунѣтовѣ некоторыхъ унѣчанѣскихъ, а(л)бо христановски(х), ѿ(д) доб(р) и кгрунѣтовѣ в. м. кграновскихъ, а(л)бо ве(р)бичо(в)ски(х), инѣтенѣтована естъ, ѿднакѣ, ижѣ тая справа бе(з) ѿзначеня границѣ успокоена быти не може(т), для того на афѣктацию сторонѣ ѿбохѣ судѣ трибуна(л)ски(и) тую справу до по(д)коморо(г)о[о] Киевско(г)о[о] а(л)бо уряду по(д)комо(р)ского для учиненя skutечѣныхъ границѣ межы добрами повода и дедича теперешнего, Унѣчою, а(л)бо Христановомѣ, и Рохнами дедичными, з ѿное, а добрами Кграново(м), а(л)бо Ве(р)бичо(м), Горо(д)комѣ, албо Сорокою, // албо Сорокою,

36 зв.

в. м. м(л). пне Сенявски(и), также дедичны(ми), з другое стороны, на кгрунѣтѣ ѿдосла(л) и наказалѣ, абы(с)те в. м. стороны ѿбедве по(д)коморого киевско(г)о[о] а(л)бо уря(д) его ѿ(д) акту декрету ѿного за неделѣ два(д)ца(т) семѣ, то естъ на день че(т)ве(р)ты(и) мѣца мая, в року теперешнемѣ, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) трете(м), с по(л)ны(м) коштомѣ на кгрунѣтѣ менованы(и) спровадили и границу преречуючы бе(з) вшелякого ѿмешканя во(д)лугѣ права посполитого и доводовъ сконѣчили а то по(д) таксою, в проце(с)се тое справы ѿписаную, которую в не доси(т) учиненю тому декретови судѣ трибуна(л)ски(и) на в. м., на позвано(и) стороне, зара(з) всказалѣ и на екзеквучию до суду належного ѿдосла(л). Вша(к) же судѣ а(л)бо уря(д) по(д)комо(р)ски(и) Киевски(и) а дефинитива сенѣтенѣция по усыпаню копѣцовѣ для стве(р)женя и (з)моцѣненя тыхъ же грани(ц) апелляции стороне афѣктууючи(и) до суду трибуналу Любе(л)ско(г)о[о] межы справы конѣсе(р)ватѣные воево(д)ствѣ Киевско(г)о[о], Волинского, Браславско(г)о[о] и Че(р)ниговско(г)о[о] допустити повинѣнѣ естъ. ѿ чо(м) то(т) декре(т) трибуна(л)ски(и) и увесѣ поступокѣ тое справы правны(и) шире(и) в себе мае(т). До которо(г)о[о] декрету суду головно(г)о[о] трибуналу Любе(л)ского ѿдослания до мене а(л)бо уряду моего по(д)комо(р)ского пово(д) во всемѣ прихилиючи(с), в. м. до учиненя и усыпаня границѣ пре(з) мене а(л)бо уря(д) мо(и) межы добрами, вышь менованы(и) позывае(т) и припозывае(т). На которо(м) абы(с) в. м. с правами, доводами и докуменѣтами, пробациями станулѣ, ро(з)граниченя межы добрами, вышь менованы(и), в. м. а поводовыми, и копѣцовѣ усыпаню чере(з) мене а(л)бо уря(д) мо(и) припатри(л)се и во всемѣ судовне усправедливилѣ. А любо на те(р)минѣ, // вышь меновано(м), станете любо ни(т), я а(л)бо уря(д) мо(и) водлугѣ права посполитого поступлю. Писанѣ в Иса(и)кахѣ року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) трете(г)о[о], мѣца ма(р)ца, шостого дня.

37

А потомѣ поводовая сторона по(д)несла позвы по(д)комо(р)ские во(д)лугѣ декрету суду головного трибуналу Любе(л)ско(г)о[о] и те(р)мину, в не(м)

спецификованого, по ихъ м(л). пновъ стѣнънико(в) выданые, с которы(х) пе(р)-ши(и) по его м(л). пна Краковского и его м(л). пна Калиновско(г)ло], также и инъшихъ уча(ст)никовъ миха(л)ковскихъ, которы(и) такъ се в собе мае(т):

Еры(и) на Че(р)няхове Немиричъ, по(д)комори(и) воево(д)ства Киевского, я(с)нѣве(л)мо(ж)ному его м(л). пану Станиславови на Конецъполю Конецъпо(л)-скому, каштелянови краковскому, ге(т)манови великому коронъному бускому, ба(р)скому, кове(л)скому, и(х) старосте, дедичови и уча(ст)никови доб(р) Миха(л)ковецъ, также ве(л)мо(ж)ному его м(л). пану Ма(р)цинови на Гусятине Калиновскому, воеводе и енералови че(р)ниговскому, старосте бра(с)лавскому, туде(и) и инъшимъ вси(м) ихъ м(л). пно(м) уча(ст)нико(м) миха(л)ковски(м) зо вси(х) доб(р) в. м. лежачи(х) и рухомы(х) зве(р)хно(ст)ю его ко(р). м(л). и моею по(д)комо(р)скою влаздою приказую, абы(с)те в. м. передо мною самы(м), а в небы(т)ности мое(и) ино пере(д) урядомъ мои(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м), в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)десять трете(м), мца мая, че(т)ве(р)того дня, на полю и на ме(ст)цу ро(з)ницъ добрами Унъчою, алиа(с) Христановомъ, и Ра(х)нами кнежати его м(л). Стефана Сватопе(л)ка Че(т)ве(р)тенъского, по(д)коморо(г)ло] воево(д)ства Бра(с)лавского, з ѿдное, повода, а добрами Ве(р)бичомъ, алиа(с) Кграново(м), и Горо(д)ко(м), а(л)бо Сорокою ве(л)можного его м(л). пна Адама Геронима Сенявско(г)ло], з другое стороны, позваного, а(л)бо та(м), где акто(р) мене, по(д)коморо(г)ло], а(л)бо уря(д) мо(и) постановить, сами ѿбличене и завите стали на жалобу и празное попа(р)те вышъ помененого ѿсвецоного кнежати его м(л). пна по(д)коморо(г)ло]

7 зв. Бра(с)лавского // -славско(г)ло], повода, и пна Александра Прилуцького, если бы до тое справы належалъ, которы(и) в. м. до при(з)наня пяты а(л)бо наро(ж)ника и пи(л)нованя стѣны, также и до при(з)наня кгрунъту власного поводового унъчанъского на те(р)минъ, вышъ менованы(и), позываеъ. На которо(м) абы(с)те в. м. ставши, пяты свое(и) миха(л)ковское а(л)бо наро(ж)ника пи(л)новали, кгрунът вла(с)ны(и) унъчанъски(и) поводови при(з)нали и всему на те(р)минѣ, што с права наказано буде(т), припатрилисе и прислухали. А любо в. м. станете любо ни(т), я, што с права належати буде(т), поступлю. Писанъ в Иса(и)кахъ року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)десять трете(м), мца ма(р)ца, шосто(г)ло] дня.

Други(и) по кнежати его м(л). Федора Че(т)ве(р)тенъского и инъшихъ уча(ст)никовъ копиевски(х) яко стѣнъниковъ, выданы(и), в тые слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)няхове Немиричъ, по(д)комори(и) воево(д)ства Киевского, ѿсвецоному кнежати его м(л). Федорови Сватопе(л)кови Че(т)ве(р)тенъскому, и урожоны(м) ихъ м(л). пано(м) Василови, Бакаеви, Грегорому, Иванови и Федорови, Дмитрови, Криштофови Юшковски(м), и Иванови Бушинъскому, и инъши(м) вси(м) уча(ст)нико(м) доб(р) Старих Копиевецъ, зо вси(х) доб(р) в. м., лежачи(х) и рухомы(х), зве(р)хно(ст)ю его ко(р). м(л). и моею по(д)комо(р)скою влаздою розказую, абы(с)те в. м. передо (м)ною самы(м) а(л)бо урядо(м) мои(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м) на ме(ст)цу ро(з)ницъ межы добра(ми) Унъчею, алиа(с) Христановомъ, и Рахнами кнежати его м(л). Стефана Сватопе(л)ка Че(т)ве(р)тенъско(г)ло], по(д)коморо(г)ло] бра(с)лавско(г)ло], повода, з ѿдное, а добрами ве(л)можного его м(л). пна Адама Геронима Сенявско(г)ло],

позвано(г)ло], з другое стороны, року теперешънего, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)-десять трете(м), мца мая, че(т)ве(р)того дня, на полю межы вышъ меноваными добрами а(л)бо та(м), где акто(р) мене, по(д)коморо(г)ло], // а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и) Киевски(и) постанови(т), сами в. м. ѿбличъне и завите стали на жалобу и правное попа(р)те ѿсвецоного кнежати его м(л). пна по(д)коморо(г)ло] бра(с)лавского, повода и дедича доб(р), вышъ менованы(х), также и пна Александра Прилуцького, если бы до тое справы належалъ, которы(и) в. м. позываеъ до пи(л)нованя кгрунъту стѣны копиевского, з кгрунътом унъчанъски(м) стегаячогосе, и до при(з)наня пяты и вла(с)ного кгрунъту унъчанъского, ѿ которы(и) выби(т)е пово(д) чинить на те(р)минъ, вышъ менованы(и), позывае(т). На которо(м) абы(с)те в. м. ставши кгрунът поводовъ унъчанъски(и), с которого ѿ выби(т)е чини(т), при(з)нали, пяты и стѣны кгрунътовъ свои(х) пи(л)новали и на все судовне, што часу права в. м. мстямъ ѿ(д) повода декляровано будетъ, припатрили и прислухали(с). А любо в. м. станете любо нить, я, што с права належати буде(т), поступлю. Писанъ в Иса(и)кахъ, року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) трете(г)ло], мца ма(р)ца, шосто(г)ло] дня.

Трети(и) — по ихъ м(л). ве(л)мо(ж)но(г)ло] его м(л). пна Краовско(г)ло], его м(л). пна Калиновъского, кнежа(т) ихъ м(л). Вишневецъки(х), кнежати его м(л). Федора Че(т)ве(р)тенъско(г)ло] и его м(л). пна Соколовско(г)ло] яко стѣнъниковъ, выданы(и), в тые слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)няхове Немиричъ, по(д)комори(и) воево(д)ства Киевско(г)ло], я(с)нѣве(л)мо(ж)ны(м) ихъ м(л). пано(м) Станиславови на Конецъполю Конецъпо(л)скому, каштелянови краковскому, ге(т)манови великому коронъному, бускому, ба(р)скому, кове(л)скому, и(х) старосте, и его м(л). пану Ма(р)цинови на Гусятине Калиновскому, воеводе и енералови Че(р)ниговскому, старосте бра(с)лавскому, и я(с)неѿсвецоны(м) Конъстанътому, Дмитрови, Ерому, ле(т) не маючи(м), а Еремиеви, ѿпекунови кнежато(м) Вишъневецъки(м), доб(р) дашовски(х) дедичо(м), и ѿсвецоному кнежати его м(л). Федорови Сватопе(л)кови Че(т)ве(р)тенъскому, также урожоному его м(л). пану Янови Соколовскому, ро(т)мистрови его ко(р). м(л)., если бы(с)те // если бы(с)те в. м. до доб(р) кошыловски(х), алиа(с) городецъки(х), належали, належны(м) права ничо(г)ло] не уимуючи, а неналежны(м) ничого не при(з)наючи, с ты(х) и инъшихъ вси(х) доб(р) в. м., лежачи(х) и рухомы(х), зве(р)хно(ст)ю его ко(р). м(л). и моею по(д)комо(р)скою влаздою розказую, абы(с)те в. м. передо мною самы(м) а(л)бо урядо(м) мои(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м) в року теперешне(м), тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) трете(м), мца мая, че(т)ве(р)того дня, на ме(ст)цу ро(з)ницъ межы добрами Унъчею, алиа(с) Христаново(м), и Рахнами ѿсвецоно(г)ло] квежати его м(л). Стефана Сватопе(л)ка Че(т)ве(р)тенъского, по(д)коморого бра(с)лавско(г)ло], повода, и пна Александра Прилуцького, если бы до тое справы належалъ, з ѿдное, а ве(л)мо(ж)нымъ его м(л). пано(м) Адамо(м) Геронимо(м) Сенявски(м), дедичомъ доб(р) ве(р)бичъких, алиа(с) кграновски(х), и городецъки(х), а(л)бо Сорокою, з другое стороны, позванымъ, а(л)бо та(м), где акто(р) мене, по(д)коморо(г)ло], а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и) Киевски(и) постанови(т), сами ѿбличъне и завите в. м. стали на

жалобу и правное попа(р)те вышь менованого кнежати его м(л). пна по(д)коморо(г)ло] бра(с)лавско(г)ло], дедича и повода, пна Прилуцького, если бы належалъ, которы(и) в. м. до припатрєня (с) ро(з)граниченю кгрунтьовъ, вышь менованы(х), а за ты(м) до при(з)наня кгрунтьу вла(с)ного унъчаньского поводового, с которого ѿ выби(т)е пово(д) чини(т), и до при(з)наня пята а(л)бо наро(ж)ника и пи(л)нованя стєны, если бы добра в. м., места а(л)бо села, зъ кгрунтьомъ унъчаньски(м), а(л)бо ра(х)новски(м) стыкали(с), на те(р)минъ, вышь менованы(и), позыває(т). На которо(м) абы(с)те в. м. ставши, кгрунть вла(с)ны(и) унъчаньски(и), с которого пово(д) выбиты(и) єсть, при(з)нали, пята а(л)бо наро(ж)ника, стєны кгрунтьу своего пильновали, а на конецъ всему судовне се припатрили и прислухалисе. // А любо в. м. станете любо ни(т), я, што с права належати будетъ, поступлю. Писанъ в Иса(и)ка(х) року тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєся(т) третєго, мца ма(р)ца, шостого дня.

Четве(р)ты(и) — по ве(л)мо(ж)ного его м(л). пна Ѡдриво(л)ского, старосту винъницького, и ма(л)жоньку его м(л). яко стєнъниковъ, выданы(и), в тє слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)няхове Немиричь, по(д)комори(и) вєво(д)ства Киевского, ве(л)мо(ж)ны(м) его м(л). пану Янови Ѡдриво(л)скому, старостє винъницькому, и єє м(л). пане(и) Анъне з Кгорая Чуриловне Ѡдриво(л)ско(и), старостино(и) винъницько(и), ма(л)жонько(м), если бысте в. м. до справы, ниже(и) менованое, належали, зо вси(х) доб(р) в. м., лежачи(х) и рухомы(х), зве(р)хностъю его ко(р). м(л). и мою по(д)комо(р)скою владою приказую, абы(с)те в. м. передо мною самы(м) а(л)бо урядомъ мой(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м) на ме(ст)цу ро(з)ницъ межы добра(ми) Унъчою, алиа(с) Христаново(м), и Рахна(ми) кнежати его м(л). Стефана Сватопє(л)ка Че(т)ве(р)тєньского(г)ло], по(д)коморо(г)ло] бра(с)лавско(г)ло], повода, и пна Алексанъдра Прилуцького, если бы до тое справы належалъ, з ѿдноє, а Ве(р)бичомъ, алиа(с) Кграново(м), Горо(д)ко(м), а(л)бо Сорокою, ве(л)мо(ж)но(г)ло] его м(л). пна Адама Геронима Сенявско(г)ло], дедича, и его м(л). пна Якуба Потоцько(г)ло], по(д)чашо(г)ло] подо(л)ско(г)ло], посе(с)сора, по(з)ваны(х), з другое стороны, року теперешне(г)ло], тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєся(т) третє(г)ло], мца мая, че(т)ве(р)того дня, на полю ты(м), где акто(р) мене, по(д)коморо(г)ло], а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и) Киевски(и) постанови(т), сами ѿбличъне и завите стали на жалобу и правное попа(р)те ѿсвецоного кнежати его м(л). пна по(д)коморо(г)ло] бра(с)лавско(г)ло], доб(р) вышь менованы(х) унъчаньски(х), повода, которы(и) в. м. до пи(л)нованя стєны кгрунтьу местечька Га(и)сина и Ки(с)ляка, на то(м) же кгрунтье га(и)синьско(м) посажоно(г)ло], и до при(з)наня кгрунтьу вла(с)но(г)ло] поводово(г)ло] унъчаньско(г)ло] пово(д) на те(р)минъ, вышь менованы(и), позыває(т). На которо(м) абысте в. м. ставши, пята, наро(ж)никъ и вла(с)ны(и) кгрунть поводовъ унъчаньски(и) на те(р)мине при(з)нали, стєны своего кгрунтьу пи(л)новали и всему, што часу справа належати буде(т), припатрили(с) и при(с)лухали. А любо в. м. станете любо ни(т), я, што с права належати будетъ, поступлю. Писанъ в Иса(и)кахъ року тисєча шєть-сот чоты(р)дєсять третєго, мца ма(р)ца, шостого дня.

39 зв.

А ижъ то(т) те(р)минъ // А ижъ то(т) те(р)минъ з декрету ро(з)граниченя доб(р) поменєныхъ суду головного трибуналу коронъного Любе(л)ско(г)ло] на день че(т)ве(р)ты(и) мца мая в року теперешньємъ, тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєсять третє(м), припадаючи(и) и припозвами выше(и) инъсєроваными ѿ(з)начоны(и), его м(л). панъ по(д)коморы(и) киевски(и) для насту(пу)ючого те(р)мину граничьного межы велебными ихъ м(л). ѿ(т)цями доминиканами киевскими а его м(л). ѿ(т)цємъ метрополитою киевски(м) тамъ, в свое(м) вєво(д)стве Киевско(м), пролонькговати, ѿ(д)рочити и ѿ(д)ложити на день два(д)ца(т) третї(и) мца июня в року теперешньємъ мусель.

Тєды поводова сторона для вписаня в книги по(д)комо(р)скиє пе(р)ве(и) ли(ст) ѿдрочоны(и), ѿ(д) его м(л). пна по(д)коморо(г)ло] киевско(г)ло] в то(и) справе выданы(и), в тые слова писаны(и), подала³:

А потомъ позовъ а(л)бо припозовъ поводова сторона до листу ѿ(д)рочъно(г)ло] по позваны(х), повторе вже на теперешъни(и) те(р)минъ выданы(и), по(д)несла, которы(и) такъ ся в себе маєть:

Еры(и) Немиричь на Че(р)няхове, по(д)коморы(и) вєво(д)ства Киевско(г)ло], ве(л)мо(ж)ны(м) его м(л). пану Адамови Геронимови Сенявскому яко дедичови а его м(л). пану Якубови Потоцькому, по(д)чашому подо(л)скому, яко посе(с)сорови ниже(и) менованы(х) доб(р), зо вси(х) и вшеляки(х) доб(р) в. м., лежачи(х), и рухомы(х), также и(з) сумъ пижныхъ, зве(р)хно(ст)ъю его ко(р). м(л). и мою владою уряду по(д)комо(р)ско(г)ло] росказую, абысте в. м. передо мною самым, а в небы(т)ности мене само(г)ло] тєды пере(д) урядо(м) мой(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м) року теперешъне(г)ло], тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєся(т) третєго, мца июня, два(д)ца(т) третєго дня, на ме(ст)цу ро(з)ницъ межы добрами Унъчею, алиа(с) Христановомъ, и Рохнами ѿсвецоно(г)ло] кнежати его м(л). Стефана Святопє(л)ка Че(т)ве(р)тєньского, по(д)коморо(г)ло]

41 бра(с)лавско(г)ло], актора //, и пна Алексанъдра Прилуцько(г)ло], если бы до тое справы належалъ, з ѿ(д)ноє, а добрами Ве(р)бичо(м), алиа(с) Кграновомъ, и Горо(д)комъ, алиа(с) Сорокою, в. м., з другое стороны, тамъ, где ѿ(д) поводовое стороны на полю поставлены(и) буду, сами ѿбличъне и завите в. м. стали на жалобу и правное попа(р)те вышь поменєно(г)ло] кнежати его м(л). пна по(д)коморо(г)ло] бра(с)лавско(г)ло] яко дедича доб(р) вышь менованы(х), повода, которы(и), прихилиючи(с) во все(м) до святобливо(г)ло] декрету суду головного трибуналу Любе(л)ского конъсє(р)вать вєво(д)ства Киевского в року прошло(м), тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєся(т) второмъ, мца октобра, два(д)ца(т) сємо(г)ло] дня, сужоны(х) в справе ѿ выби(т)е з кгрунтьовъ христановски(х) некоторихъ, межы поводом(м) а в. мю учинєно(г)ло], на те(р)минъ вышь менованы(и) позыває(т) и тепє(р) други(м) по(з)во(м) а(л)бо припозво(м) по ѿ(д)рочъно(м) те(р)мине припозыває(т) ѿ то, ижъ судъ головны(и) трибуна(л)ски(и) в справе поменєно(и) з кгрунтьу кква(л)товно(г)ло] выби(т)я, межы поводом(м) а в. мю точачоеє, по конътровє(р)снахъ сторонъ ѿбохъ для розграниченя а(л)бо рачє(и) ѿ(д)граниченя кгрунтьовъ унъчаньски(х), алиа(с) христановски(х), и рахновски(х) кнежати его м(л). пна по(д)коморо(г)ло] бра(с)-

³ Текст (арк. 40,40 зв. і частина 41) продовжується польською мовою, його опущено.

лавско(г) [о], з ѿное, а ве(л)мо(ж)ности ваши(х) м(л)., пне Сеньявски(и), ве(р)-
бицьки(х), алия(с) кграновски(х), и городешьки(х), алия(с) Сорокою, з другое
сторони, ѿдосла(л) и наказаль, абы мь я, по(д)комори(и) киевски(и), а(л)бо

зв. уря(д)мо(и) тамъ на тые ро(з)ниці кгрунтьовъ межы в. м. л. зъехавши // зъ-
хавшина поле, и та(м), где акто(р) мене а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и)
Киевски(и) постанови(т), бє(з) жа(д)ны(х) зволокъ и добродє(и)ствъ правны(х)
зажываня з ѿбохъ сторонъ тотъ кгрунть розграничи(л), копъци посыпаль, а
по усипаню копъцовъ а дефинитива сенътенъция которо(и) ко(л)вєкъ стороне
апеляции на коньсе(р)ваты воево(д)ствъ Киевско(г) [о], Волыньско(г) [о], Брас-
лавско(г) [о] и Че(р)ниговско(г) [о], на пе(р)ве(и) пото(м) акте припадаючи(х),
для апырробованя тыхъ границъ и копъцовъ межы вышь меноваными добрами
допусти(л). ѿ чомъ то(т) декретъ трибуна(л)ски(и) шире(и) в себе має(т). Про
то пово(д), понєва(ж) тамъ то(т) те(р)минъ пе(р)ши(и) водлугъ декрету трибу-
на(л)ско(г) [о] и припозву до него припадалъ ква(р)та маи анъни презєнъти(с)
за ѿ(д)рочєнемъ мои(м) листовнымъ для инъшихъ [пи(л)не(и)шихъ и пова(ж)-
не(и)шихъ] справъ моихъ на инъши(и) те(р)минъ того ро(з)граниченя, то єсть
на день два(д)ца(т) трети(и), мца че(р)вца, тепєрєшьнєго (ж) року, в. м. по та(м)-
томъ недалеко уже пришло(м) ѿдрочєно(м) те(р)минє знову тепє(р) на день
вышь менованы(и), два(д)ца(т) трети(и), мца июня, року тепєрєшьнєго, тисєча
ше(ст)со(т) чоты(р)дєсять трєтєго, припадаючи(и), в. м. повторє до декрету
трибуна(л)ско(г) тымъ припозвомъ при листє ѿ(д)рочъно(м) пово(д) позыває(т)
и припозыває(т). На которо(м) яко на завитомъ абысте в. м. станувши, тому
ро(з)граниченю вышь менованыхъ кгрунтьовъ и усипаню копъцовъ припатрили
и тому всему //, што с права урядови моему по(д)комо(р)скому належати будєть,
в. м. прислухали(с). А любо в. м. станєть любо ни(т), я, по(д)комори(и), а(л)-
бо уря(д) мо(и) такъ, яко право учить, поступлю. Писанъ в Иса(и)кахъ року
тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєся(т) трєтєго, мца мая, второго дня.

А пото(м) пово(д)ная сторона по(д)несла по(з)вы по(д)комо(р)ские во(д)лугъ
декрету суду головного трибуналу Любє(л)ско(г) и те(р)мину, в немъ специфе-
ковано(г) [о], по ихъ м(л). панувъ стєньниковъ выданыє, с которыхъ пе(р)шы(и)
по єго м(л). пна Краковско(г) [о] и єго м(л). пна Калиновско(г) [о], также и инъ-
шихъ уча(ст)никовъ миха(л)ковскихъ, которы(и) так сє в себе має(т):

Еры(и) Немиричъ на Че(р)няхове, по(д)коморы(и) воево(д)ства Кивь-
ско(г), яснєвєльмо(ж)ному єго м(л). пану Станиславови на Конєцъполю Конєцъ-
по(л)скому, каштелянови краковскому, ге(т)манови великому коронъному бу-
скому, ба(р)скому, кове(л)скому, и(х) старостє, дєдичови и уча(ст)никови доб(р)
Миха(л)ковецъ Ма(р)цинови на Гусятинє Калиновскому, воеводе, єнералови
че(р)ниговскому, старостє бра(с)лавскому, тудє жъ и инъши(м) вси(м) ихъ
м(л). пано(м) уча(ст)никомъ миха(л)ковски(м), зє всєихъ доб(р) в. м., лежачи(х)
и рухомы(х), зве(р)хно(ст)ю єго ко(р). м(л). и моею по(д)комо(р)скою владзою
приказую, абысте в. м. передо мною самы(м), а в небы(т)ности мое(и) ино пє-
рє(д) урядомъ мои(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м), на ме(ст)цу ро(з)ниць
межы добрами Унъчєю, алия(с) Христаново(м), и Рахнами ѿсвєцоно(г) [о] кнє-
жати єго м(л). Стефана Святопє(л)ка Че(т)вє(р)тєньско(г) [о], по(д)коморо(г) [о]
Бра(с)лавско(г) [о], дєдича и актора, з ѿ(д)ное, а добрами Вє(р)бичомъ, алия(с)
зв. Кграново(м), и Горо(д)ко(м), алия(с) Сорокою, ве(л)мо(ж)ныхъ // ве(л)мо(ж)-

ны(х) єго м(л). пна Адама Гєронима Сєнявско(г) [о], дєдича, и єго м(л). пна
Якуба Потоцько(г) [о], по(д)чашо(г) [о] подо(л)ско(г) [о], посе(с)сора, позваны(х),
з другое стороны, року тепєрєшьнєго, тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєся(т) трєтєго,
мца июня, два(д)ца(т) трєтєго дня, на полю, та(м), где акто(р) мене а(л)бо уря(д)
мо(и) постанови(т), сами в. м. ѿбличнє и завите стали на жалобу и правное
попа(р)тє ѿсвєцоно(г) [о] кнєжати єго м(л). пна по(д)коморого бра(с)лавско-
(г) [о], дєдича доб(р), вышь менованы(х), повода, и пна Прилуцького Алексанъ-
дра, єсли бы до тоє справы належалъ, которы(и) в. м. до при(з)наня пяты и
пи(л)нованя стєны кгрунтьу миха(л)ковско(г) [о], з кгрунтьомъ унъчанъски(м)
стыкаючо(г) [о] сє, на те(р)минъ вышь менованы(и) позыває(т). На которомъ
яко на завито(м) абысте в. м., на своє(и) пяте ставши, пату унъчанъскую и
кгрунть вла(ст)ны(и) пово(д)овъ та(м) жє при(з)нали и всему судовнє сє припа-
трили. Писанъ в Иса(и)кахъ року тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєся(т) трєтє(г) [о],
мца мая, второго дня.

Други(и) — по кнєжати єго м(л). Федора Че(т)вє(р)тєньско(г) [о] и инъшихъ
уча(ст)никовъ копєвски(х) яко стєньниковъ выданы(и), в тые слова писаны(и):

Еры(и) Немиричъ на Че(р)няхове, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевско-
(г) [о], ѿсвєцоному кнєжати єго м(л). Федорови Сватопє(л)кови Че(т)вє(р)тєнь-
скому и урожонымъ ихъ м(л). пано(м) Федорови, Василєви, Бакаєви, Грегоро-
му, Иванови и Федорови, Дмитрови, Криштопови Юшьковски(м), Иванови Бу-
шинъскому и инъши(м) вси(м) уча(ст)никомъ доб(р) Старихъ Копєвецъ,
зє вси(х) доб(р) в. м., лежачи(х) и рухомыхъ, зве(р)хно(ст)ю єго ко(р). м(л).
и моею по(д)комо(р)скою владзою росказую, абысте в. м. передо мною самымъ,
а в небы(т)ности мое(и) // тєды пєрє(д) урядомъ мои(м) по(д)комо(р)ски(м) Киев-
ски(м), на ме(ст)цу ро(з)ниць межы добрами Унъчєю, алия(с) Христаново(м),
и Ра(х)нами ѿсвєцоно(г) [о] кнєжати єго м(л). Стефана Сватопє(л)ка Че(т)вє(р)-
тєньско(г) [о], по(д)коморо(г) [о] бра(с)лавско(г) [о], дєдича и актора, и пна
Алексанъдра Прилуцького, єсли бы до тоє справы належа(л), зѿ(д)ное, а доб-
ра(ми) Вє(р)бичомъ, алия(с) Кграново(м), и Горо(д)ко(м), а(л)бо Сорокою, ве(л)-
мо(ж)ны(х) єго м(л). пна Адама Гєронима Сєнявско(г) [о], дєдича, и єго м(л). пна
Якуба Потоцько(г) [о], по(д)чашо(г) [о] подо(л)ско(г) [о], посе(с)сора, позваны(х),
з другое стороны, року тепєрєшьнє(г) [о], тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєся(т) трє-
тєго, мца июня, два(д)ца(т) трєтєго дня, на полю межы вышь меноваными доб-
рами а(л)бо та(м), где акъто(р) мене, по(д)коморо(г) [о], а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)-
комо(р)ски(и) Киевски(и) постанови(т), сами в. м. ѿбличнє и завите стали на
жалобу и правное попа(р)тє ѿсвєцоно(г) [о] кнєжати єго м(л). пна по(д)комо-
рого бра(с)лавско(г) [о], дєдича доб(р), вышь менованы(х), повода, которы(и) в. м.
до пи(л)нованя стєны кгрунтьу копєвско(г) [о], з кгрунтьомъ унъчанъски(м)
стыкаючо(г) [о] сє, на те(р)минъ вышь менованы(и) позыває(т). На которо(м)
яко на завито(м) абысте в. м. ставши, стєны и кгрунтьовъ свои(х) пилновали, на-
ро(ж)ники ра(х)новские, алия(с) хрчстановские, при(з)нали. А любо в. м. ста-
нєтє любо ни(т), я, по(д)комори(и), а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и) Ки-
євски(и), што с права належа(т)и будє(т), з в. ми поступлю. Писанъ в Иса(и)-
кахъ року тисєча ше(ст)со(т) чоты(р)дєсять трєтєго, мца мая, второго дня.

Трети(и) — по ихъ м(л). я(с)неве(л)мо(ж)но(г)ло] его м(л). пна Краювско(г)ло], его м(л). пна Калиновско(г)ло], кнежа(т) ихъ м(л). Вишневецкихъ,

3в. кнежати его м(л). Федора Че(т)ве(р)теньского и его м(л). // и его м(л). пна Ссоловско(г)ло] яко стеньниковъ, выданы(и), в тые слова писаны(и):

Еры(и) на Че(р)няхове Немиричъ, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевского, я(с)неве(л)мо(ж)нымъ ихъ м(л). пано(м) Стани(с)лавови на Конецъ Полю Конецьпо(л)скому, кашталянови краковскому, ге(т)манови великому коронному бускому, ба(р)скому, кашталянови краковскому, и(х) старосте, и его м(л). пану Ма(р)цинови на Гусятине Калиновскому, воеводе и енералови че(р)ниговскому, бра(с)лавскому, любецкому, лоевскому, литинскому, и(х) старосте, и я(с)неосвещено(м) Коньстанътому, Дмитрови, Ероску, ли(т) не маючи(м), а Еремиеви яко опекунови ихъ, кнежато(м) Вишневецки(м) и освещеному кнежати его м(л). Федорови Сватопе(л)кови Че(т)ве(р)теньскому, также урожоному его м(л). пану Янови Соколовскому, ро(т)мистрови его ко(р). м(л)., е(с)ли бысте в. м. до доб(р) кошыловски(х), алиа(с) городецкихъ прозваныхъ, належали, нале(ж)ваючи, с тыхъ и инъшихъ вшелякихъ доб(р) в. м., лежачи(х) и рухомыхъ, зве(р)хно(ст)ю его ко(р). м(л). и моею по(д)комо(р)скою владзою розказую, абы(с)те в. м. передо (м)ною самы(м), а в небы(т)ности мое(и) теды пере(д) урядомъ мои(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м) на ме(ст)цу ро(з)ницъ межы добрами Уньчею, алиа(с) Христановомъ, и Рахнами освещено(г)ло] кнежати его м(л). Стефана Сватопе(л)ка Четве(р)теньско(г)ло], по(д)коморого бра(с)лавско(г)ло], дедича и актора, з о(д)ное, а добра(ми) Ве(р)бичомъ, алиа(с) Кграново(м), и Горо(д)комъ, а(л)бо Сорокою, ве(л)мо(ж)ны(х) его м(л). пна Адама Геронима Сеньявско(г)ло], дедича, и его м(л). пна Якуба Потоцко(г)ло], подо(л)ско(г)ло], посе(с)сора, по(з)ваны(х), з другое стороны, року теперешне(г)ло],

44 тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)десять третего, мца июня, два(д)ца(т) третего дня, на полю межы вышъ меноваными добрами а(л)бо та(м), где акто(р) мене, по(д)коморо(г)ло], а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и) Киевски(и) постанови(т), сами в. м. обличне и завите стали на жалобу и правное попа(р)те освещеного кнежати его м(л). пна по(д)коморо(г)ло]ро(г)ло] [!] бра(с)лавско(г)ло], дедича вышъ менованы(х) доб(р), повода, и пна Александра Прилуцко(г)ло], если бы до тое справы належа(л), которы(и) в. м. до пи(л)нования стены кгрунъту кошыловского, если бы(с)те в. м. слушне з кгрунътомъ рахновски(м) и Уньчаньски(м) о(д) ме(ст) и местечокъ, сель в. м., якими ко(л)векъ именьи и на(з)виски названыхъ, на кгрунъте кошыловскомъ осажоныхъ стыкаючогосе належали, и при(з)нания вла(с)ного кгрунъту уньчаньского христановско(г)ло] и рахновского поводово(г)ло] на те(р)минъ вышъ менованы(и) позываетъ. На которомъ яко на завито(м) абысте в. м. ставши, стены кгрунъту, если бысте што себе до не(г)ло] ме(т) претеньдовали, пи(л)новали и всему поступькови правному припатрилисе и прислухали. А любо в. м. станете любо ни(т), я поступлю такъ, яко с права належати буде(т). Писанъ в Иса(и)ка(х) року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третего, мца мая, второго дня.

Че(т)ве(р)ты(и) — по ве(л)мо(ж)но(г)ло] его м(л). пна Одриво(л)ско(г)ло],

старосту виньницкого, и ма(л)жонъку его м(л). яко стеньниковъ выданы(и), в тые слова писаны(и):

44 3в. Еры(и) на Че(р)няхове // на Че(р)няхове Немиричъ, по(д)коморы(и) воево(д)ства Киевского, ве(л)можны(м) его м(л). пану Янови Одриво(л)скому, старосте виньницкому, и е(и) м(л). пане(и) Анъне з Кгорая Чуриловне Одриво(л)ско(и), старостино(и) виньницко(и), ма(л)жонъкомъ, есл(и) бысте в. м. до справы, наже(и) менованое, належали, зо всихъ и вшеляки(х) доб(р) в. м., лежачи(х) и рухомыхъ, зве(р)хно(ст)ю его ко(р). м(л). и моею владзою по(д)комо(р)скою розказую, абысте в. м. передо мною самы(м), а в небы(т)ности мое(и) теды пере(д) урядо(м) мои(м) по(д)комо(р)ски(м) Киевски(м) на ме(ст)цу ро(з)ницъ межы добра(ми) Уньчею, алиа(с) Христановомъ, и Рахна(ми) освещено(г)ло] кнежати его м(л). Стефана Сватопе(л)ка Че(т)ве(р)теньско(г)ло], по(д)коморо(г)ло] бра(с)лавско(г)ло], дедича и актора, з о(д)ное, а добрами Ве(р)бичомъ, алиа(с)

Кграново(м), Горо(д)ко(м), а(л)бо Сорокою, ве(л)мо(ж)ны(х) его м(л). пна Адама Геронима Сеньявско(г)ло], дедича, и его м(л). пна Якуба Потоцко(г)ло], подо(д)чашого подо(л)ско(г)ло], посе(с)сора, позваныхъ, з другое стороны, року теперешне(г)ло], тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третего, мца июня, два(д)цать третего дня, на полю межы вышъ меноваными добра(ми) а(л)бо та(м), где акто(р) мене, по(д)коморо(г)ло], а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и) Киевски(и) постанови(т), сами в. м. обличне и завите стали на жалобу и правное попа(р)те освещено(г)ло] кнежати его им(л). пна по(д)коморо(г)ло] бра(с)лавского, дедича доб(р) вышъ менованы(х), повода, и пна Александра Прилуцко(г)ло], если бы до тое справы належалъ //, которы(и) в. м. до пи(л)нования стены местечка Га(и)сина, яко и местечка Ки(с)ляка, на то(м) же кгрунъте посажон(г)ло], и до при(з)нания пяты и кгрунъту вла(с)ного кнежати его м(л). пна по(д)коморого бра(с)лавско(г)ло] на те(р)минъ вышъ менованы(и) позываетъ. На которомъ яко на завито(м) абы(с)те в. м. ставши, стены и кгрунътовъ своихъ пи(л)новали, наро(з)ники рахновские [!], алиа(с) христановские при(з)нали. А любо в. м. станете любо ни(т), я, по(д)комори(и), а(л)бо уря(д) мо(и) по(д)комо(р)ски(и) Киевски(и), што с права належати будетъ, з в. м. поступлю. Писанъ в Иса(и)ка(х) року тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) третего, мца мая, второго дня.

45 А по по(д)несеню и по прочитаню ты(х) вси(х) позвовъ року за ними слушне припало(г)ло] сторона поводовая, реляциею во(з)но(г)ло] правне дове(д)ши, просила и домавяла(с), абы стороне позвано(и) справоватисе наказано было.

Где зара(з) во(з)ны(и), енера(л), шляхе(т)ны(и) Петръ Не(д)звички(и) о(д)зававши(с), пода(л) ли(ст) авизориа(л)ны(и), до суду нынешнего по(д)комо(р)ско(г)ло] и до стороны поводово(и) писаны(и), котормъ позваны(и) егс м(л). панъ Сеньявски(и) дае(т) знати, же мае(т) бо(л)шую справу в кгроде Галицко(м) о суму сто пе(т)де(сят) тисече(и) гривень по(л)скихъ з урожоны(м) его м(л). пано(м) Миколае(м) Маковецки(м), сто(л)нико(м) галицки(м), для пова(ж)ное тое справы, на теперешни(и) те(р)минъ станути не могучи, проси(л) абы стороне позвано(и) таковая дияция была во(д)лугъ права посполитого по зволену. А з его м(л). пано(м) подо(д)чашин(и) подо(л)ски(м), ижъ естъ // ижъ естъ кавза коньонъкта, до пришло(г)ло] те(р)мину тая справа суспендо вана была.

45 3в.

А поводова сторона поведила, ижъ таковая дилация стороне по(з)вано(и) на бо(л)шую справу по(з)волена быти не мае(т) с ты(х) причинъ:

пе(р)шая — ижъ трибуна(л) каза(л) сине инъте(р)ми(с)сионе границы чинити на афектацию сторонъ обохъ, а за такою дилациею юже бы инъте(р)мисия бы(т) мусела;

другая — роки завитые и те(р)мины дилация(м) завиты(м) не вступуючи в коньтраве(р)сию жа(д)ные бываю(т) афектованы(ми) о(д)ложные, а ту(т) уже позваные удали(с) в коньтраве(р)сию, в комьпарииции пленипотенъта записано есче дня вчора(и)шо(г)ло протестаци(и), такъ веле заношоно апелляция, инъте(р)поновано и дня нинешъне(г)ло протестаци(и) такъ веле занесено и уже с пленипотенъто(м) стороны позваное, а поводова сторона, в росправу правную урочивши(с) и вдавши(с), яко мае(т) инъшая быти комьпарииция в о(д)но(и) же справе и кто инъши(и) мае(т) афектовати таковое дилации, которая анъте о(м)ниа и е(с)че пере(д) те(р)мино(м) мела быти афектована;

третья — ижъ таковая дилация не бывае(т) о(д)но инъ пе(р)соналибу(м) акци(и)бу(с) по(з)волена, а тутъ позваному не е(ст) пе(р)сонали(с) акту(с) ани до поприсяжена приходи(т), кгда трибуна(л) себе дефинитива(м) апъпроба(и)оне(м) тыхъ границъ зостави(л);

че(т)ве(р)тая — стату(т) е(ст) выраз(и)ны(и), же кгда о(д) суду зе(м)ско(г)ло была сказаная граница, таковы(и) те(р)минъ може(т) таковою дилациею на инъши (!) ча(с) диферовати, але ижъ в то(и) // справе речъ осужоная о(м)не(м) юри(с) мора(м) ексклюди(т), для того и тая дилация яко неправъная не мае(т) быти по(з)волена;

пятая — то(т) же статутъ самъ имьпозуитъ коньдици(и)оне(м) е(т) неце(с)ситате(м), абы позваны(и), которы(и) бы хоте(л) таковы(и) те(р)минъ граничны(и) зволочи таковою дилациею а(л)бо правдивою хоробою, вча(с) даль пере(д) те(р)миномъ знати о(и) хоробе, если бы(т) придала, абы те(р)мину не пи(л)новано, ежели теды инъ казу хоробы, каже(т) статутъ, вча(с) о(зна)и(м)овати, абы те(р)мину не пи(л)новано, што се казуалите(р) придае(т) далеко бо(л)ше(и), мела позваная сторона заховати(с) во(д)лугъ то(г)ло стату(т)у е(т) адъ имьплере леисъ коньдици(и)оне(м), ведаючи о те(р)мине теперешъне(м), которы(и) нонъ казуалите(р), але з о(д)роченя те(р)мину припада(л), ведаючи теды позваны(и) о(и) тыхъ обохъ те(р)мина(х), мо(г)ль вча(с)не дати знати, абы теперешъне(г)ло те(р)мину не пи(л)новано. С тыхъ теды и инъшихъ причинъ просиль пово(д), абы о(и)ному таковая дилация не была позволена, заховавши себе вси доброе(и)ства правные, до тое справы належачие. Я, комо(р)никъ, прихилиючи(с)

в то(м) до права посполито(г)ло, позваному его м(л). пну Сенявскому таковое дилации бо(л)шое справу, которую его м(л). мае(т) о(и) суму сто пе(т)деся(т) тисече(и) гривенъ по(л)скихъ такъсы пере(д) урядо(мъ) к(г)ро(д)ски(м) Галицьки(м) з урожоны(м) его м(л). пано(м) Миколаемъ Маковецьки(м), сто(л)нико(м) галицьки(м), о(и) которы(и) пре(з) ли(ст) сво(и) урядовне такъ мне, судови, яко и стороне // яко и стороне поводово(и) дае(т) знати, о(д) акту и дня теперешне(г)ло до неделъ шести, то е(ст) до дня че(т)ве(р)того, мца авьгуста, року теперешъне(г)ло, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) трете(г)ло, позволиле(м) и ты(м) декрето(м) мой(м) позволяю. Которую то дилацию позваны(и) его м(л). панъ Сенявски(и) повиненъ буде(т) прибавати на те(р)мине пришло(м) выпи(с)о(м) с книгъ авьтенътичъны(м) зъ к(г)роду Галицько(г)ло по(д) утрачене(м)

и упа(д)нене(м) тое справы, за чи(м) и те(р)минъ сторона(м) о(и)бомъ: позвано(и) до доси(т) учиненя таковы(и) дилации, а поводово(и) до прислухания (с) ее и до да(л)шо(г)ло поступку в то(и) справе правно(г)ло припозву, складаю и заховую. А што се тъкнетъ о(и)блигаториумъ посе(с)соре(м) его м(л). пна Якуба Потоцько(г)ло, по(д)ча(с) о(г)ло подо(л)ско(г)ло, о(д) которо(г)ло шляхе(т)ны(и) панъ Ма(р)цинъ Хмелювски(и), пленипотенъ(т), одозвальсе, теды такъ с поменены(м) его м(л). с пно(м) по(д)чаши(м) подо(л)ски(м), яко и з ихъ м(л). паны стеньниками, выже(и) меноваными всими, по котори(х) позвы выже(и) инъсерованые суть, до того ж часу и те(р)мину, звьшъ меновано(г)ло, то е(ст) до дня че(т)ве(р)того, мца авьгуста, року теперешъне(г)ло, тисеча ше(ст)со(т) чоты(р)деся(т) трете(г)ло, су(с)пенъдую, складаючи и заховуючи вси(м) выже(и) менованы(м) о(и)собомъ на поменено(м) те(р)мине рокъ певны(и) и завиты(и), кро(м) вшелякого припозву.

Которо(г)ло декрету умоцованы(и) позваныхъ, за правны(и) не при(и)муючи, о(д) него до суду головно(г)ло трибуналу Любе(л)ско(г)ло межы справы вла(с)но(г)ло воево(д)ства Бра(с)лавско(г)ло апелеваль. //

Я, комо(р)никъ, о(и)ному тое апелляции не допустило(м), а о(и)нъ о(и) попа(р)те ее, о(и) к(г)равамень и о(и) шкоды све(д)чи(л)се. Я мь се те(ж) репротестова(л), же (м) такъ водлугъ права и декрету трибуна(л)ско(г)ло быти розумель.

А пото(м) то(т) же пленипотенътъ позваны(х) о(д) того ж декрету до суду головно(г)ло трибуналу Любе(л)ско(г)ло межы справы коньсе(р)вать воеводство Киевско(г)ло, Волинъско(г)ло, Бра(с)лавско(г)ло и Че(р)ниговско(г)ло апелева(л).

Я мь ему тое апелляции не допусти(л), а о(и)нъ о(и) попа(р)те ее, о(и) к(г)равамень и о(и) шкоды све(д)чи(л)се. Я мь се те(ж) репротестова(л), же мь такъ ведле права быти розумель.

Тамъ же зара(з) то(т) же его м(л). панъ Каменацьки(и) именемъ его м(л). пна своего о(и) нева(ж)ности акту теперешнего фуньдованя юри(з)дикъции, целости права его м(л). дедично(г)ло на добра, о(и) которие коньтраве(р)сия заходи(т), служачо(г)ло, о(и) во(л)ное апелляции инъте(р)понованы(х) прозеквущи(и) онихъ зашлые, хотячи ихъ и о(и)феруючи его м(л). пна свое(г)ло прозекви и вси такъ инъ е(н)ере, яко инъ специе бенефиция юри(с) плено инъ роборе е(т) юре тому жъ я(с)неве(л)мо(ж)ному его м(л). пану Сенявскому, пану своему, вцале пе(р) о(и)мниа заховуючи. Я, комо(р)никъ, репротестовало(м)ся о(и) ва(ж)ность акту теперешъне(г)ло, туде жъ те(ж) о(и) ва(ж)ности уфуньдованое(и) юри(з)дикъции.

А пленипотенътъ поводовое стороны рационне коньтравенъци(и)оне(с) протестова(л)се декретови трибуна(л)скому, же такими позваная сторона зволочи(т) дилациями, абы инъте(г)ритати к(г)рунътовъ поводовое стороны, такъже и правомъ его дедичнымъ таковые па(р)тисъ а(д)ве(р)се дифъфукгия и протестацие, которие инъ коньтравенъци(и)онемъ // -венъци(и)оне(м) декрети трибуналиции е(т) елизи(и)онемъ акци(и)оне(с) чиня(т), ничо(г)ло не шкодили, ани правные поступки и доброе(и)ства стороне поводово(и) служачие вонъглили. Такъ те(ж) и о(и) то, же е(ст) позволена дилация ма(и)ри(с) противко праву позваному, я, комо(р)никъ, репротестовало(м)ся, же мь таковое дилации юре дикътанъте позволил, и ни в чомъ противко праву посполитому е(т) еквитати не выкровичо(м).

Репротестова(л)се его м(л). панъ Каменацьки(и) имене(м) того жъ я(с)неве(л)-
мо(ж)но(г)ло] его м(л). пна Сеньявско(г)ло], пна свое(г)ло], ѿ то, ижъ ничего
тепере не учинилъ и тутъ имене(м) его м(л). пна фретумъ юре поступи(л), иже
в немешшо(и) части его м(л). панъ Сеньявски(и), панъ протестантъи(с), декре-
тови святоблिवому суду головно(г)ло] трибуналу короньно(г)ло] Любе(л)ско-
(г)ло] не спротивилъсе, са(л)висъ ѿмнибусъ ремедии(с) акъ бенефиции(с) юри(с)
инъ тото резе(р)вати(с) етъ инъ конътинентъи.

Зара(з) ту жъ передо мною, Николаемъ Тучаницьки(м), комо(р)никомъ
граничны(м) воево(д)ства Киевско(г)ло], на теперешъни(и) актъ експеди-
ваня декретомъ трибуналу короньно(г)ло] Любе(л)ско(г)ло] депутованы(м), по-
становивши(с) ѿчевисто, урожоны(и) его м(л). панъ Рафахъ Давидовичъ, слуга

я(с)неве(л)можно(г)ло] его м(л). пна Адама Геронима з Кгранова Сеньявско(г)ло],
именемъ славе(т)ны(х) Сенья Тесли, Грицька Лобченъка и Калина [!] Ме(л)-
ника де куюсь вита икноратуръ // ме(ш)чанъ кграно(в)ски(х), жалобъливие
урядо(в)не и урочы(с)те све(д)чель и протестовалъся проти(в)ко урожоному
пну Петрови Циехо(в)скому, любо Чехо(в)скому, слuze и ура(д)никови гунъча(н)
скому я(с)неѿсвещеного кнежати его м(л). Стефана Святопе(л)ка Че(т)ве(р)тень-
ско(г)ло], по(д)коморо(г)ло] воево(д)ства Бра(ц)сла(в)ско(г)ло], туде (ж) и працо-
виты(м) Иванови Коро(бъ)це, Василеви и(н)шы(м) з и(х) именъми и прозви(с)къми,
потомъ, яко скоро до ведомо(с)ти пры(и)де, спецификованы(м) по(д)даны(м) гу-
чанъски(м) и рахъно(в)ски(м) того (ж) княжати его м(л). пана по(д)коморо(г)ло]
бра(ц)сла(в)ско(г)ло] ѿ то, и(ж) поменены(и) панъ Чехо(в)ски(и), любо Цихо(в)-
ски(и), Коробъка и Василь, не уважы(в)шы у се(и)ме покою, бе(з)пече(н)ства
и поваги судовъ, правомъ посполитымъ добре ѿбварованого, и не ѿбавяючы
сие срокгости и винъ, в оны(х) ѿписаны(х), пере(д) часомъ и по часе суженя
акъто(в) публи(ч)ны(х), которыми транъквилита(с) етъ секурытасъ достатечъ-

не естъ варована, не помънячы на боя(з)нъ бжую и мило(с)тъ бли(ж)не(г)ло]
придие акъту(с), то е(с)тъ дня дв(д)ца(т) второго, мца юня, въ акъте заключаю-
чы(м)се, до суженя акъту кграни(ч)но(г)ло] межы поменионымъ его м(л). пано(м)

протестантисъ и урожонымъ пно(м) Алекса(н)дро(м) Василевичо(м) Прылу-
(ц)ки(м) прыпалого на кгрунъта(х) кошыло(в)ски(х), до Кгранова належачи(х),
недалеко ил(л)еитиме фунъловано(и) юри(с)дикцые(и) анъти(к)ве по(с)сесио-

ни(с) и ужываня его м(л). пна протестантисъ, то е(с)тъ па(н) Чехо(в)ски(и),
любо Цихо(в)ски(и), которому княжа его м(л). панъ по(д)коморы(и) // по(д)-
коморы(и) для затръманя покою и бе(з)пече(н)ства по(с)полито(г)ло], туде (ж)
те(ж) и судо(в) акъту кграни(ч)но(г)ло] моде(с)тна(м) злепилъ, не то(л)ко того
не затрыма(л), лечъ е(ш)че до такового бе(с)пече(н)ства по(д)даны(х) княжати
его м(л). неситуръ кво инъте(н)ту прывель, которые звычайноу и(н)соля(н)-
щыю выузъда(в)шысе, секурытате(м) суду по(д)комо(р)ского инъ пе(р)сони(с)
квору(м) номине протестантисъ тепе(р) све(д)чы(т)се, зъневажыли и зъкгва(л)-
цили и ѿны(х), ѿсобливе Сенья и Грыцька зъбили и поранили, Калину за(с)
мельника зъбитѿго и ѿкру(т)не замо(р)довано(г)ло] не ведати и де подели,
черезъ што поко(и) и бе(з)пече(н)ство права по(с)полито(г)ло] и судо(в) тепе-
ре(ш)нихъ по(д)комо(р)скихъ зъневажыли и зъкгва(л)тили и вины, въ правс
по(с)полито(м) ѿписаные, на себе зате(г)нули, о (ш)то все итеру(м) атъкве ите-

ру(м) имене(м) поменены(х) по(д)даны(х) его м(л). пана свое(г)ло] проти(в)ко
перереченымъ пану Чехо(в)скому, любо Циехо(в)скому, Коробце, Василеви и
инънымъ, которыхъ уражени инъ пе(р)сона суа етъ секурыта(с) презе(н)ти(с)
юдицы(и) заховуе(т) себе выражене, (просячы) просячы пры то(м) ѿ прыдане
возьно(г)ло], енерала воево(д)ства Кио(в)ско(г)ло] (!), Бра(ц)сла(в)ско(г)ло]
и Че(р)ниго(в)ско(г)ло] на ѿглядане разовъ и ранъ славе(т)ныхъ Сенья Те(с)ли
и Гры(ц)ка Лобе(н)ка презентъе ме, комо(р)ника, пе(р)соналите(р) ко(м)паре(н)-
49 тибу(с) и на прыдане // того (ж) во(з)но(г)ло] до даня [!] року рацыоне виолате
секурытати(с) юдицы(и) презе(н)ти(с) са(л)ви(с) бенефиции(с) пацие(н)щыу(м)
пры то(м) те(р)мине до вьнесеня. Теды я, комо(р)никъ, во(з)ного енерала, шля-
хе(т)но(г)ло] Петра Не(д)ведъско(г)ло], прыдало(м) для огляданя ранъ, поби-
ты(м) заданы(х), а пры то(м) афекътовали жалуючые, абы(м) для даня року
ѿбвинионы(м) того (ж) възно(г)ло] прыдалъ и жебы тая справа екзакъто
те(р)мино была сужена лечъ видячыся.

Я, бысти леитиме лекга(л)ны(м) и великою справою ѿбтяжоны(м), до
которое целерытеръ поспешыти ми пры(ш)ло, до воево(д)ства свои(г)ло], тую
справу адъ екъсеперыме(н)ту(м) до суду ѿрѣдинального про кокгъниционне
дебита юри(с) вия ѿде(с)лалемъ тую толькы протестантисъ кумъ реляционне
де ѿбдукъционне разовъ во(з)ного, которая инъ копия дабитуръ записати е(с)ми
казаль, што все для памяти до кънигъ по(д)комо(р)ски(х) воево(д)ства Ки(и)-

49 :в. овъско(г)ло] естъ записано (підпис). //

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

адм.-тер.	— адміністративно-територіальний	с.	— село
вол.	— волость	суч.	— сучасне
губ.	— губернія	Вл	— Волинська обл.
л.	— ліва	Вн	— Вінницька обл.
м.	— місто	Жт	— Житомирська обл.
обл.	— область	Ів.-Фр.	— Івано-Франківська обл.
п.	— права	Кв	— Київська обл.
пов.	— повіт	Тр	— Тернопільська обл.
пр.	— притока	Хм	— Хмельницька обл.
р.	— річка	Чрк	— Черкаська обл.
рц.	— районний центр	Чрнг	— Чернігівська обл.

ПОКАЖЧИКИ

У покажчики вводяться всі власні географічні назви (зокрема, назви міст, сіл, інших адміністративно-територіальних одиниць, маєтків, урочищ, рік, озер, боліт тощо) та антропоніми, що зустрічаються в текстах пам'яток.

Кожне реєстрове слово подається в початковій формі за сучасним алфавітним порядком. Якщо початкова форма назви не зафіксована пам'яткою, то вона відновлюється на зразок початкових форм інших назв і позначається зірочкою, а після реєстрового слова ставиться двокрапка і подається вжита в пам'ятці та форма слова, яка найближча до сучасної. В тих випадках, коли правильність відновлених форм антропонімів не викликає сумнівів, при них не подаються форми непрямих відмінків, зафіксовані у текстах.

Назви, що складаються з двох і більше слів, вводяться у покажчик у такому порядку, в якому вони виступають у тексті, причому основним вважається реєстрове слово, що зберігає такий порядок розташування компонентів назви:

а) для топонімів — перша частина назви виражена прикметником, а друга іменником (напр., *Высоке Поле; Стары(и) Чернехов*);

б) для антропонімів — прізвище (для жінок ще і прізвище по чоловіку), прізвисько, ім'я, по-батькові. Виняток становлять назви, де незрозуміло, чи це прізвище, чи прізвисько. В такому разі основною вважається форма, вжита в пам'ятці, інша реконструйована, має посилення на основну. Наприклад: *Иван Кудинович*, підданий панів Сущинських Проскур; *Кудинович Иван* див. *Иван Кудинович*.

Кожне основне реєстрове слово супроводжується поясненням (для топонімів — визначенням їх виду, локалізацією за старим та сучасним адміністративно-територіальним поділом; для антропонімів — вказівкою на соціальне становище, родинні зв'язки та місце проживання, якщо з тексту це відомо, або вдалося встановити). Якщо контекст не дає ясного уявлення про характер слова: воно може сприйматися і як назва професії, роду занять, і як особова назва, то в таких випадках назви вводяться в реєстр особових назв, оскільки вони є основою виникнення прізвищ.

Цифри, що стоять після пояснень основних реєстрових слів, означають номери книг відповідно до послідовності розміщення їх у збірнику та сторінку в рукопису пам'ятки.

У покажчиках також зроблено відступи від запису їх у пам'ятці:

усі надрядкові літери введено в рядок без застереження, крім тих, які могли позначати м'які приголосні (н, ст) та и, якою після голосних передавався нескладотворчий і.

ТОПОНІМИ

*Александрополь: в *Александрополь* — містечко в Житомирськ. пов., очевидно, суч. с. Олександрі Овруцьк. р-ну Жт II, 44
Андреев село і маєток Стефана Немирча у Житомирськ. пов., пізніше с. Андріївка, суч. с. Сонячне Житомирськ. р-ну Жт II, 51

Барашовка село біля м. Житомира, маєток Криштофа Тишкевича, суч. с. Бараші Ємільчинськ. р-ну Жт III, 9

Бежов село і маєток панів Дахновичів у Житомирськ. пов.; суч. с. Бежів Черняхівськ. р-ну Жт II, 1 зв., 3, 33, 33 зв.; **Бежовская маєтно(ст)** II, 33 зв.; **Корчев** II, 1 зв., 33, 33 зв.

Бежовская маєтно(ст) див. **Бежов**

Безрядичи село на лівому березі р. Стугни поблизу Обухова у Київськ. пов., маєток панів Тишів-Биковських, очевидно, суч. с. Безрядичі Обухівськ. р-ну Кв IV, 1, 2, 4 зв., 7 зв.

Белиловка містечко у Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов.; маєток Яхима Корецького. Зараз це двоє сусідніх сіл у Ружинськ. р-ні Жт — с. Білілівка і с. Роставиця I, 24, 24 зв.; II, 31 зв.; **Белиловски(и) замок** I, 24, 24 зв.; **Роставиця** I, 24, 24 зв.

Белиловски(и) замок див. **Белиловка**

Белки село в Житомирськ. пов., маєток панів Проскур-Сущинських, суч. с. Білки Держинськ. р-ну Жт II, 18 зв., 19, 21 зв.; **Белоцкая маєтно(ст)** II, 21 зв.; ***Раковка** II, 24 зв., 25, 25 зв.; III, 53

Белокоровичи село поблизу м. Овруча в Житомирськ. пов., суч. с. Білокоровичі Олевськ. р-ну Жт I, 29

*Белополе: у *месте Белополи*; місто в Житомирськ. пов., маєток Фрідріха Тишкевича; очевидно, суч. с. Білопілья Козятинськ. р-ну Вн I, 48, 48 зв.; II 34 зв.;

*Билополе: в *Билополю* II, 32

Белоцкая маєтно(ст) див. **Белки**
Белошицки(и) крґунт маєток і землі пана Білошицького I, 30 зв.

*Белошичи: в *селе Белошича(х)*, у *Белошич* — село і маєток, яким володіли Григор Білошицький, Опанас Дідковський та Станіслав Третяк I, 30, 30 зв.

Бердичов містечко, центр Бердичівськ. ключа у Житомирськ. пов., суч. м. Бердичів рц Жт I, 44

Бердичовски(и) ключ адм.-тер. одиниця у Житомирськ. пов. з центром у м. Бердичеві III, 7, 9 зв., 12

Берков село і маєток Нечая Івана Грузевича в Житомирськ. пов., суч. смт Коцюбинське Кв IV, 1, 4 зв., 6 зв., 11 зв.

*Биликов потік: у *Биликового потоку* очевидно, потік від р. Білки, що протікає на Житомирщині, поблизу урочища Івного IV, 32

*Билополе див. **Белополе**

*Блудковка: *ричку Блудковку* річка в Житомирськ. пов. I, 31; ***Блюдовка:** *ричку Блю(д)ко(в)ку* I, 31 зв.

*Блюдовка див. **Блудковка**

*Бочаници: *села Бочани(ц)* село і маєток пані Брамової II, 37 зв.

*Бочурин: *Хребтови(ч)* з *Бочурина* II, 51

Брагин волосне місто в Київськ. воєводстві, очевидно, суч. с. Браженець Коростишівськ. р-ну Жт I, 1

Брагинская волость адм.-тер. одиниця з центром у м. Брагині I, 1

Браславское воєводство див. **Брацлавское воєводство**

Брацлав адм.-тер. центр Брацлавськ. воєводства, суч. смт Брацлав, рц Вн, IV, 31 зв., 49

Брацлавское воєводство адм.-тер. одиниця з центром у м. Брацлаві, утворена польсь-

ким урядом в 1569 р. на землях теперішньої Вінницької та частини Хмельницької областей, I, 38, 38 зв., 40, 46 зв.; II, 16, 31, 31 зв., 32 зв., 38 зв., 39, 43, 51; III, 7, 12, 16 зв., 20 зв., 26, 33; IV, 5, 20 зв., 31 зв., 32, 36, 37, 49; Браสลавское воеводство II, 16

***Бронник:** до урочища *Бро(н)ника* — урочище поблизу містечка Черниці і с. Бронник Звягельськ. вол. Житомирськ. пов. II, 31

***Бронники:** з села *Бро(н)ник* село і маєток Анни Ходкевичевої у Звягельськ. вол. Житомирськ. пов., суч. с. Бронники Новоград-Волинськ. р-ну ЖТ II, 15 зв., 16 зв.

***Бруслав:** у містечку *Бруславе* містечко в Житомирськ. пов., суч. с. Бруслав Коростишівськ. р-ну ЖТ I, 41 зв.

***Бышев:** в *Бышеви* містечко і маєток пані Харленської в Київськ. воеводстві, суч. с. Бишів. Макарієвськ. р-ну Кв II, 32 зв., 33

Бышевская волость адм.-тер. одиниця Київськ. воеводства з центром у м. Бишеві II, 32 зв.

Бышполье село і маєток панів Бишпольських у Київськ. воеводстві, недалеко від м. Вільська II, 5 зв., 11 зв.

***Бѣликовичи:** до *Бѣликович* село біля м. Коростишева Житомирськ. пов., маєток Василя Тиш-Биковського, суч. с. Білківці Коростишівськ. р-ну ЖТ I, 36

***Валки:** *нива у Ва(л)ков* село Валки поблизу Києва; суч. с. Валки Києво-Святошинськ. р-ну Кв I, 12

Варшава столиця Польської держави, зараз столиця ПНР II, 17

Вашков село біля м. Житомира, маєток Криштофа Тишкевича, суч. с. Глибочиця Житомирськ. р-ну ЖТ III, 9

***Варковичи:** з *Варкович* село Житомирськ. пов., очевидно, суч. с. Варовичі Поліськ. р-ну Кв I, 26 зв.

Великое кня(з)ство Литовское адм.-тер. одиниця, до складу якої, крім основних литовських земель, входили деякі давньоруські князівства, а пізніше українські землі, II, 5, 6 зв., 7, 13; III, 15, 27 зв., 28

Вербич село і маєток Адама Сенявського у Брацлавськ. воеводстві; суч. с. Гранів Гайсинськ. р-ну Вн IV, 16, 36, 37 зв.; Кгранов IV, 36

Вереси село біля м. Житомира, маєток Криштофа Тишкевича, суч. с. Вереси Житомирськ. р-ну ЖТ III, 9

Вероковсчина маєток пана Себестіяна Красовського III, 20

***Верховня:** село *Ве(р)ховню* село і маєток

пана Модринського в Паволоцьк. вол. Житомирськ. пов.; суч. с. Верхівня Рвжинськ. р-ну ЖТ II, 17 зв., 18

Вилск містечко в Житомирськ. пов., суч. с. Вільськ Черняхівськ. р-ну ЖТ I, 5 зв.; II, 32; III, 15 зв., 16 зв., 17, 22; **Вилско** III, 17

***Вилска дорога:** *межи дорогами Ви(л)ською и В(в)ру(ц)кою* поблизу м. Крошні Житомирськ. пов. I, 12

Вилско див. **Вилск**

Витачев двір, маєток пана Лаврина Лозки. Очевидно, мова йде про маєток у одноіменному колишньому давньоруському місті на правому березі Дніпра поблизу Києва, суч. с. Витачів Обухівськ. р-ну Кв II, 6 зв.

***Вишневец:** *Зофя з Ви(ш)невца* можливо, це суч. смт Вишневець Збаразьк. р-ну Тр I, 32 зв., 34, 34 зв.

Воиславичи місто і замок у Житомирськ. пов. Київськ. воеводства, маєток Кристини Тишкевичевої, очевидно, суч. с. Славів Черняхівськ. р-ну ЖТ III, 7, 14 зв.; ***Вослава:** *містечка Вославы* III, 14 зв.

Во(н)товцы село і маєток князя Романа Ружинського в Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов., суч. с. Роставиця Ружинськ. р-ну ЖТ I, 43 зв.

***Волища:** з *Волищ* село і маєток князя Романа Ружинського поблизу с. Зарубичі Житомирськ. пов., суч. с. Волища Андрушівськ. р-ну ЖТ I, 31 зв.; II, 49

Волища Силенская маєток Стефана Закоморного у Житомирськ. пов. I, 24 зв., 25

Волища Шумская маєток Яна Соколовського поблизу м. Шумська II, 48 зв.

Володимирски(н) повет адм.-тер. одиниця з центром у м. Володимирі, суч. м. Володимир-Волинський, рц Вл I, 39 зв.

Волосов село і маєток Яна Соколовського в Житомирськ. пов., суч. с. Волосів Андрушівськ. р-ну ЖТ II, 50

***Волчынец:** в *Волчынци* село в Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов., суч. с. Вовчинець Козятинськ. р-ну Вн I, 43

Волинское воеводство адм.-тер. одиниця з центром у м. Луцьку I, 13, 32, 38, 38 зв., 40, 46, 46 зв., 48; II, 21 зв., 31, 31 зв., 38, 38 зв., 43; III, 7, 12, 16 зв., 26, 33; IV, 5, 31 зв., 32, 36, 37

Вольские кгрунты землі, що належали князю Роману Ружинському у с. Волищі Житомирськ. пов., I, 3 зв.

***Вослава** див. **Воиславичи**
Восченинские поля маєток пана Себестіяна Красовського у Волинськ. воеводстві III, 20

Выгнанец приселок до м. *Воиславичи* III, 14 зв.

Высоке Поле село і маєток Яна Галчиновського поблизу м. Житомира на р. Ольшанці, суч. с. Теньківка Червоноарм. р-ну ЖТ I, 12 зв.

***Высичкусы:** з села *Вы(с)ичкусовь* село біля м. Чуднова в Житомирськ. пов., суч. с. Веселка Любарськ. р-ну ЖТ IV, 56

Вънное озеро над р. Стугною; існує і зараз в Олевськ. р-ні ЖТ IV, 1, 3; **Юньное** IV, 3

***Га(н)син:** до ... *Га(и)сина* село в Житомирськ. пов., суч. м. Гайсин, рц Вн IV, 39 зв., 45 зв.

Гололобатютинь урочище біля р. Рихти в Житомирськ. пов. I, 28 зв.

Галицьки(н) кгрод суч. м. Галич Ів.-Фр. IV, 45 зв.

Галчинь село і маєток князя Романа Ружинського в Житомирськ. пов., суч. с. Галчин Андрушівськ. р-ну ЖТ I, 2 зв., 3

***Глуботец:** *Глубо(т)ца* село і маєток Януша Острозького в Житомирськ. пов., очевидно, суч. с. Глибочиця Житомирськ. р-ну ЖТ I, 44 зв., 45

***Горболева:** до села *Горболева* село і маєток панів Тишів-Биковських в Житомирськ. пов., суч. с. Горбулів Черняхівськ. р-ну ЖТ III, 23

Горболевские кгрунты маєток панів Тишів-Биковських у с. Горбуліві III, 23 зв.

Городище село і маєток панів Прежевських в Житомирськ. пов., суч. с. Мирне Радомишльськ. р-ну ЖТ II, 32; III, 17 зв., 18; **Трыбѣсы** III, 17 зв.; ***Трибисов:** в *Трибисозе* II, 32.

Городок містечко і маєток Адама Сенявського в Бердичівськ. ключі ЖТ повіту; суч. с. Городок Ружинськ. р-ну ЖТ IV, 16, 18 зв., 19, 19 зв., 24 зв., 26, 35, 36 зв., 37 зв.; **Сорока**¹ IV, 19

***Горошки:** в *Горошка(х)* містечко і маєток панів Немиричів у Київськ. пов., очевидно, суч. с. Горошків Тетіївськ. р-ну Кв IV, 4 зв., 5, 11 зв., 15, 15 зв.

***Гостомель:** в ... *Госто(м)лю* село і маєток Станіслава Харленського поблизу Києва, суч. смт Гостомель Києво-Святошинськ. р-ну Кв II, 7

Гришков село і маєток Криштофа Білобрезького в Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов., суч. с. Гришківці Бердичівськ. р-ну ЖТ I, 1

***Грузкое:** села *Гру(з)кого* село і маєток панів Харленських у Бишовськ. вол. Київськ. воеводства, суч. с. Грузьке Макарієвськ. р-ну Кв II, 32 зв. 33

Гу(л)ск маєток князя Острозького в Звягельськ. вол. Житомирськ. пов., суч. с. Гульськ Новоград-Волинськ. р-ну ЖТ II, 32

Гулясьники містечко і маєток Яна Аксака в Житомирськ. пов. Можливо, це суч. с. Гулянка Коростенськ. р-ну ЖТ II, 8

***Дашов:** *містечка Дашова* містечко на р. Соб, суч. смт Дашів Іллінецьк. р-ну Вн IV, 27 зв.

Двор Пожарков маєток Криштофа Білобрезького у Брагинськ. вол. Київськ. воеводства I, 1

Дворцы село і маєток князя Михайла Вишневецького поблизу м. Житомира, суч. с. Двірець Житомирськ. р-ну ЖТ I, 27

***Дедковец:** до *Дедковец* село і маєток Єсифа Дідковського в Житомирськ. пов., суч. с. Дідківці Чуднівськ. р-ну ЖТ I, 38 зв.

***Денеши:** под *Денешами* село і маєток Катерини Вишпольської поблизу м. Житомира, суч. с. Дениші Житомирськ. р-ну ЖТ III, 30, 35 зв.

Дзукское селище і маєток Раїни Сингурової, очевидно, колишне с. Дзуньков Бердичівськ. пов., суч. с. Дзюньків Погребищенськ. р-ну Вн II, 48 зв.

***Дидовцы:** з села *Дидове(ц)* I, 42 зв.

***Добринь:** *маєтності Добрини* село і маєток панів Лемешів у Житомирськ. пов., суч. с. Добринь Володарсько-Волинськ. р-ну ЖТ III, 26 зв.

Добровская дорога мабуть, дорога, що вела до м. Дубровиці I, 12

***Домбровица** див. ***Дубровица**

***Дубровица** див. ***Дубровица**
***Дубровица:** з *Домбровицы, зь Дубровице* містечко, суч. м. Дубровиця, рц Рв IV, 1, 4 зв.

Епанчински(н) кгрунт землі, що належали Янові Корчевському поблизу м. Івангородка на р. Половні II, 47

Железняк село і маєток Яна Соколовського поблизу м. Шумська Житомирськ. пов.; очевидно, суч. с. Залізня Житомирськ. р-ну ЖТ II, 48 зв., 49, 49 зв.

Жерделев маєток Фрідріха Тишкевича в Житомирськ. пов., суч. с. Жерделі Андрушівськ. р-ну ЖТ I, 45

***Жидовци:** в селі *Жидовцах* село і маєток князя Романа Ружинського в Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов. поблизу містечка Романівки; суч. с. Жовтневе Попільнянськ. р-ну ЖТ I, 33 зв.

Житомер див. **Житомир**
Житомерски(н) кгрод див. **Житомир**
Житомерски(н) повет адм.-тер. одиниця з центром у м. Житомирі I, 18, 22 зв., 48 зв.; 49 зв.; * **Жытомерски(н) повет** III, 7, 9 зв., 11, 12, 30, 33

Житомерское староство III, 7 зв., 8 зв.,
Житомерское с. III, 7 зв.
Житомер див. Житомир
Житомерски(и) кгрунт землі, що належали до м. Житомира III, 32 зв.
Житомир колишній центр Житомирськ. пов., місто, суч. обласний центр УРСР I, 3, 4 зв., 9, 12, 12 зв., 13, 15, 15 зв., 16 зв., 19 зв., 22 зв., 24 зв., 28 зв., 30, 31 зв., 32, 33 зв., 34 зв., 38 зв., 39, 40, 42 зв., 43 зв., 44, 45, 46, 46 зв., 47 зв., 48, 48 зв., 49; II, 3, 7, 8, 8 зв., 13, 16 зв., 17, 22, 24, 25, 27 зв., 29, 30 зв., 32, 32 зв., 35, 35 зв., 45, 46 зв., 47, 48 зв., 51; III, 8 зв., 9, 17 зв., 20 зв.; IV, 8; **Житомер I**, 31 зв.; II, 22, 51; **Житомер III**, 17 зв., 20 зв.; **Житомерски(и) (Житомирски(и)) кгрод I**, 21; II, 24, 25; III, 17 зв.; **Житомирское місто II**, 32; **Житомер III**, 20 зв.
Житомирская пуца III, 15, 32, 32 зв.
Житомерски(и) двор маєток у м. Житомирі I, 18, 22 зв.
Житомирски(и) замок I, 2, 2 зв., 3, 3 зв., 4, 6, 6 зв., 9, 10 зв., 11 зв.—16, 17, 17 зв., 18, 19 зв.—26, 27, 27 зв., 29—35, 36 зв., 38 зв., 39, 40—42, 43 зв.—49; II, 3, 4 зв., 5, 6, 7 зв., 8 зв., 10 зв., 12, 12 зв., 15 зв., 16, 16 зв., 17, 18, 21, 22 зв., 23 зв., 24 зв., 25, 25 зв., 26 зв., 27—28, 29—30 зв., 31 зв., 32 зв., 33—34, 35, 35 зв., 38, 39 зв., 41 зв., 42 зв., 44, 44 зв., 45, 45 зв., 46, 47, 48, 48 зв., 50, 51; III, 6 зв., 7, 8 зв., 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 23, 29 зв., 35
Житомирски(и) кгрод див. Житомир.
Житомирское подстарство I, 5 зв., 6 зв., 9, 10 зв., 11 зв., 12—16, 17—18, 20—22, 23—26, 27, 27 зв., 29 зв., 30, 31, 32, 32 зв., 33 зв., 34, 34 зв., 36 зв., 38 зв., 40, 44, 45—47 зв.; III, 47, 47 зв.
Житомер див. Житомир
Житомерское староство див. Житомерское с.
*Житомерски(и) повет див. Житомерски(и) п.
Жмонтская земля див. Жмудская земля
Жмудская земля адм.-тер. одиниця у Литві II, 3, 3 зв., 5, 7 зв., 8; **Жмонтская земля II**, 3
Журбинцы село і маєток Яна Лядовича поблизу с. Біллівки в Житомирськ. пов., суч. с. Журбинці Бердичівськ. р-ну ЖТ I, 13 зв., 15, 15 зв., 46 зв.
*Забродье: *Забродью прозываемое* село і маєток Олександра Іценівського у Житомирськ. пов. поблизу м. Коростишева, суч. с. Забріддя Черняхівськ. р-ну ЖТ III, 30, 30 зв.; **Малы(и) Счениев III**, 30, 30 зв.
*Задня Коца: *под За(д)нею Коцею (?)* поблизу неї знаходилися ґрунти, що на-

лежали Олександру Вороничу у Житомирськ. пов. I, 44 зв., 45
*Зарубичи: з *Зарубич* село і маєток князя Романа Ружинського в Житомирськ. пов., суч. с. Зарубинці Андрушівськ. р-ну ЖТ I, 31 зв.
*Заславль: на *Заславлю* місто у Житомирськ. пов., суч. м. Ізяслав, рц Хм III, 17
*Збараж: *по(д) Збаражемь* село у Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов., суч. с. Збараж Козятинськ. р-ну Вн III, 15 зв.
Звяге(л)ска волость адм.-тер. одиниця в Житомирськ. пов. з центром у м. Звяглі III, 15 зв., 17
Звягль місто в Житомирськ. пов., суч. м. Новоград-Волинськ, рц ЖТ III, 15 зв.
*Ивангородок: у *Ивангородку* містечко і маєток панів Корчевських у Житомирськ. пов. II, 35 зв., 46
Иванков село і маєток Стефана Закоморного, суч. с. Іванків Андрушівськ. р-ну ЖТ I, 24 зв., 25
Ивница місто; маєток Матвія Немирича у Житомирськ. пов., суч. с. Івниця Андрушівськ. р-ну ЖТ; (**Ывница**) I, 40
Ивницкие кгрунты землі, що належали до м. Івниці, маєтку Матвія Немирича I, 3 зв.
*Ивное: на... *Ивно(и) або Сухо(и) долине* урочище у Київськ. воеводстві IV, 32
*Ирпень: на *И(р)пени* річка в Житомирськ. пов., зараз протікає по території Київськ. і Житомирськ. областей II, 19, 20 зв.
*Иса(и)ки: в *Иса(и)ках* село поблизу Обухова, суч. с. Ісайки Богуславськ. р-ну Кв IV, 6 зв., 23 зв., 27 зв., 37 зв., 43 зв.
*Искоростин: в *ме(с)те И(с)коро(с)тине* місто в Київськ. пов., маєток Андрія Мервинського, суч. м. Коростень, рц ЖТ I, 13, 41; **Искоростински(и) замок I**, 41
Искоростински(и) замок див. *Искоростин
Ывница див. Ивница
Каме(н) маєток Фрідріха Тишкевича у Київськ. воеводстві; очевидно, суч. с. Камінь Овруцьк. р-ну ЖТ I, 45
Каменецкое воеводство адм.-тер. одиниця з центром у м. Кам'янці, суч. м. Кам'янець-Подільський, рц Хм I, 23, 23 зв.
*Каменица: *до реки Каменци* річка у Житомирськ. пов., очевидно, це суч. р. Кам'янка, ліва притока Росі, протікає по території Житомирськ. і Київськ. областей III, 14; II, 11
Карабчев село і маєток князя Романа Ружинського, суч. с. Карабчів Ружинського р-ну ЖТ I, 2 зв., 3; II, 11, 39, 42

Карбовка слобода поблизу м. Житомира, маєток Криштофа Тишкевича, суч. с. Карбівка Гайсинськ. р-ну Вн III, 9
Кгаевъшчына село і маєток Катерини Куровської, можливо, суч. с. Гаевичі Овруцьк. р-ну ЖТ III, 10
*Кграбовец: *въ Кграбовъци* село і маєток Якуба Лидавського в Брацлавськ. воеводстві, суч. с. Грабовець Немирівськ. р-ну Вн III, 12, 12 зв.
Кгранов див. Вербич
Киев місто, адм. центр Київськ. воеводства і повіту, зараз столиця УРСР I, 3 зв., 23, 41, 43 зв., 48 зв.; II, 12 зв., 13, 45 зв., 47; III, 33, 35 зв., 36; **Киевски(и) замок I**, 23; **Киевски(и) кгрод I**, 23; III, 35 зв., Kiow I, 36
Киевская дорога дорога на Київ I, 12, 12 зв.
Киевская земля історична назва території на правобережжі Дніпра з центром у Києві. Тут, очевидно, мається на увазі Київське воеводство I, 5, 5 зв., 9, 14 зв., 16, 17 зв., 18 зв., 21 зв., 25, 27 зв., 30; II, 3, 3 зв., 5 зв., 26, 33, 35, 44; III, 33; IV, 10, 11 зв.
Киевски(и) замок див. Киев
Киевски(и) кгрод див. Киев
Киевски(и) повет адм.-тер. одиниця з центром у Києві I, 13
Киевское воеводство адм.-тер. одиниця на Україні XV—XVIII ст. з центром у Києві I, 1, 3, 4, 6, 7, 8 зв., 10 зв., 11 зв., 13—17, 18, 19, 20 зв.—21 зв., 22 зв., 23, 24, 26, 28, 29 зв., 30, 31, 32, 32 зв., 33, 34 зв., 36, 38, 38 зв., 40, 41, 42, 43 зв., 44—45, 46—48 зв.; II, 6, 7 зв., 8, 9, 11—12 зв., 15, 25, 16 зв., 17, 18 зв., 21 зв., 22, 24, 25, 25 зв., 27, 28 зв., 29 зв., 30—31 зв., 33 зв.—35, 38 зв., 39, 43, 43 зв., 45, 45 зв., 48, 51; IV, 1, 4, 7 зв., 8, 9, 11, 11 зв., 12 зв., 15 зв., 19, 20 зв., 31 зв., 32, 36, 37, 49; **Kiowskie wojewodstwo I**, 32 зв.
*Кисляк: *местечка Ки(с)ляка* містечко і маєток Олександра Прилуцького в Житомирськ. пов., суч. м. Кисляк Гайсинськ. р-ну Вн IV, 39 зв., 45 зв.
Княжь село і маєток Анни Ходкевичевої у Звягельськ. вол., тепер приєднане до с. Тарашанки Новоград-Волинськ. р-ну ЖТ III, 16 зв.
Коденская волость адм.-тер. одиниця з центром у м. Кодні Київськ. воеводства I, 37.
Кодня містечко і маєток Остафіяна Тишкевича у Житомирськ. пов., суч. с. Кодня Житомирськ. р-ну ЖТ I, 15 зв., 42 зв., 49; II, 7, 9 зв., 32; III, 17 зв.
Копачов містечко, замок і маєток панів Тишків-Биковських у Київськ. пов., суч. с. Копачів Обухівськ. р-ну Кв IV, 1, 2,

2 зв., 3, 3 зв., 4, 7 зв., 14 зв., 15, 25 зв.;
Копачовски(и) замок IV, 1 зв., 2 3
Копачовски(и) замок див. Копачов
Копневъцы село поблизу с. Дашова Житомирськ. пов., суч. с. Копіївка Іллінецьк. р-ну Вн IV, 17, 17 зв., 24 зв.
Коритная маеност маєток пані Хмелецької IV, 26 зв.
Корнин містечко і маєток Проскур-Сушинських в Житомирськ. пов., суч. смт Корнин, рц ЖТ II, 18 зв., 19, 20 зв., 21, 22, 22 зв.; **Корнинское место II**, 18 зв., **Корнинская маеност II**, 21 зв., 22 зв.; **Корнински(и) замок II**, 22 зв.
Корнинская маеност див. Корнин
Корнински(и) замок див. Корнин
Корнинское место див. Корнин
Коростешов місто і маєток Олизара Волчківича, суч. м. Коростишів, рц ЖТ I, 10 зв., 35 зв., 45 зв.; II, 27 зв.
Корпиловка маєток панів Прежовських, очевидно, суч. с. Карпилівка Новоград-Волинськ. р-ну ЖТ III, 17 зв.
Корсунское место див. *Корсунь
*Корсунь: у *ме(с)те Корсуня* суч. м. Корсунь-Шевченківський, рц Чрк I, 23; **место Корсунское I**, 23
Корчев див. Бежов
Коршыловски(и) кгрунт див. *Кошылов
*Коршыловци див. *Кошылов
Котельнская волость адм.-тер. одиниця з центром у м. Котельні I, 2 зв.
Котельские кгрунты маєток князя Романа Ружинського, землі, що належали до м. Котельні, див. ***Котельня I**, 3 зв.
*Котельня: *до Котельни* місто у Житомирськ. пов., центр Котельнськ. вол. I, 13 зв., 15 зв., 23 зв., 39 зв., 46
Кочур маєток Льва Лясоти у Кочуровськ. воев.; очевидно, суч. с. Кочурів Гайсинськ. р-ну Вн I, 14 зв.
Кочуровское воеводство адм.-тер. одиниця з центром у Кочурі I, 14 зв.
*Кошылов: *до Кошылова* село у Брацлавськ. воеводстві, очев., суч. с. Ковшилівка Поліськ. р-ну Кв; село **Кошыловское, Кошыловски(и) (Коршыловски(и)) кгрунт IV**, 17, 33 зв.; ***Коршиловци:** *добр Коршыловец IV*, 33 зв.
Кошыловски(и) кгрунт див. *Кошылов
Кошыловское село див. *Кошылов
Коца село і маєток Олександра Воронича у Житомирськ. пов. поблизу м. Троянова I, 44 зв.
Краков давня столиця Польщі, суч. м. Краків ПНР II, 4 зв., 6; III, 22
Красне поселення біля містечка Воіславичі III, 14 зв.
*Красногорка: на... *Кра(с)ного(р)це* річка поблизу м. Біллівки I, 24 зв.

Красноселка село і маєток Романа Ружинського у Житомирськ. пов. поблизу м. Чуднова, суч. с. Красисілка Чуднівськ. р-ну Жт I, 23 зв.

***Крошня**: *ку Крошни* село поблизу м. Житомира, зараз приєднане до м. Житомира I, 12

***Кривые Озера**: *коло Кривы(х) Озе(р)* урочище між селами Рахні і Городок IV, 16 зв., 18

Крыловка село і маєток Семена Лудвійського поблизу м. Житомира, суч. с. Крилівка Андрушівськ. р-ну Жт II, 9, 9 зв., 10 зв., 15 зв.

***Крута Речка**: *у Крутое Ре(ч)ки* річка поблизу м. Троянівки I, 44 зв.

***Кулажичи**: *до Кулажи(ч)* село і маєток київського городничого Вигури, можливо, суч. с. Кулажинці Броварськ. р-ну Кв III, 26

Кустин село в Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов.; суч. с. Кустин Бердичівськ. р-ну Жт III, 9, 9 зв.

Kiow див. **Киев**
Kiowskie wojewodstwo див. **Киевское воеводство**

***Лебединци**: *в ... Лебеди(н)ца(х)* село і маєток Юрія Завиші в Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов., суч. с. Лебединці Андрушівськ. р-ну Жт II, 28 зв., 29, 32 зв.

Левковская волость адм.-тер. одиниця з центром у с. Левковці II, 27 зв., 30 зв., 47; III, 9; **Ловковская волость** II, 30 зв.

***Левковци**: *до села Ле(в)кове(ц)* село і маєток Василя Воронича в Левковськ. вол. Житомирськ. пов., очевидно, суч. с. Левків Житомирськ. р-ну Жт II, 27 зв.

***Левухи**: *з мeste(ч)ка Левухъ* містечко в Житомирськ. пов., суч. с. Левухи Іллінецьк. р-ну Вн IV, 17 зв.

***Лещин**: *на ... Лещине* село і маєток Самуєла Горностая в Котеленськ. вол. Житомирськ. пов., суч. с. Лещин Житомирськ. р-ну Жт II, 7

***Липова**: *в селе Липово(и)* село і маєток Катерини Куровської та пані Бранської поблизу м. Чуднова, очевидно, суч. с. Липине Новоград-Волинськ. р-ну Жт III, 10 зв., 13

Литинское воеводство адм.-тер. одиниця з центром у Літині; очевидно, суч. смт Літин, р-н Вн IV, 21

Ловковская волость див. **Левковская волость**
***Ловковская дорога**: *на Ловковско(и) дороге* дорога, що проходила поблизу с. Високе Поле; очевидно, дорога на с. Левковці I, 12 зв.

***Лого(н)ск**: *з Лого(и)ска* місто у Литві, володіння панів Тишкевичів (Фрідріха,

Криштофа, Кристини) I, 20 зв., 41 зв., 44, 45, 48 зв.; II, 29 зв.; III, 7, 33

Лого(н)ское воеводство адм.-тер. одиниця з центром у м. Логойську в Литві IV, 21

***Лубеч**: *под селом Лубеч* село і маєток Анни Ходкевичевої у Звягельськ. вол. III, 16 зв.

***Лука**: *Луку* село і маєток Криштофа Кевлича в Левковськ. вол. Житомирськ. пов.; суч. с. Лука Житомирськ. р-ну Жт II, 30 зв.

Лукавица ріка, впадає в р. Стугну, п. пр. Дністра. На ній збудоване місто Нещерів IV, 1

***Лупчици**: *з села Лупчиць* III, 15 зв.

***Луцк**: *в кргоде Луцкомъ* колишне повітве місто, зараз обласний центр Вл I, 47; II, 22, 30 зв.; III, 17; **Луцки(н) замок** II, 22

Луцки(н) замок див. ***Луцк**

Любартов містечко на лівому березі р. Случ у Звягельськ. вол. Житомирськ. пов., суч. смт Любар, р-н Жт II, 47 зв.

***Любелски(н) кгород** див. **Люблин**
Любецкое воеводство адм.-тер. одиниця з центром у м. Любечі, суч. смт Любеч Ріпкинськ. р-ну Чрнг IV, 21

Люблин місто у Польщі на р. Бистриці I, 2, 46; II, 51 зв.; IV, 10; ***Любелски(н) кгород**: *в кргоде Любелском* III, 9 зв., 11

***Малые Волчынцы**: *в ... Малых Волчынцахъ* село і маєток Станіслава Дубровського в Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов., суч. с. Вовчинець Козятинськ. р-ну Вн I, 47

Малы(н) Счениев див. ***Забродье**

***Марковци**: *в селе Марковцах* село і маєток писаря Житомирського суду Яна Шидловського поблизу Житомира в Махновськ. ключі Житомирськ. пов., колишній маєток Януша Тишкевича, суч. с. Марківці Козятинськ. р-ну Вн III, 32 зв., 33

***Махновка**: *в Махновце* село і маєток Тишкевичів на лівому березі р. Гнилоп'ять у Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов. I, 42 зв.

Махновски(н) ключ адм.-тер. одиниця з центром у м. Махновці Житомирськ. пов. III, 11, 33

***Мелени**: *в Мелене(х)* село і маєток Павла Меленевського I, 17 зв., 47

Мизиновъка село і маєток Олександра Себринського у Київськ. воеводстві III, 27 зв.

Мини(н)ки село і маєток Миколи Дахновича в Житомирськ. пов., суч. с. Минійки Коростишівськ. р-ну Жт II, 3, 33 зв., **Минъ(н)ки**, **Мъни(н)ки** II, 3, 33 зв.

Минцеви Волица маєток Криштофа Вилги, пізніше Владислава Домініка у Паволоцьк. вол. Київськ. воеводства; суч. назву не зафіксовано II, 11, 12

Минъ(н)ки див. **Мини(н)ки**
Мъни(н)ки див. **Мини(н)ки**
Миха(н)лов містечко і маєток Себестіяна Красовського III, 20

Михалковець село і маєток Марціна Калиновського IV, 37 зв., 42 зв.

Моги(л)ная село в Звягельськ. вол., маєток Анни Ходкевичевої III, 16 зв.

***Москва**: *на Москові* столиця Російської держави, суч. столиця СРСР II, 14

***Мошквци**: *до села... Мошкове(ц)* село і маєток Остафіяна Тишкевича в Київськ. воеводстві Коденськ. вол., суч. с. Мошківка Коростенськ. р-ну Жт I, 34, 34 зв.

***Мыша**: *граби на Мышо(и) и Шклове* маєток графа Ієроніма Сенявського IV, 16

***Негорсдичи** див. ***Нєродичи**

***Немилла**: *з села Нєми(л)но(и)* село і маєток Анни Ходкевичевої в Звягельськ. вол. Київськ. воеводства, суч. с. Немилля Новоград-Волинськ. р-ну Жт III, 15 зв.

***Нєродичи**: *до Нєроди(ч)* очевидно, суч. с. Народиці, р-н Жт; ***Негородичи**: *и Нєгородичих* I, 37

***Нєсвиж**: *до Нє(с)вижа* село і маєток Єсифа Дідковського, очевидно, суч. с. Несвіч Луцьк. р-ну Вл I, 37

Нєсчеровъ див. **Нєщєров**

***Нєхворощ**: *в Нєхворощи* село і маєток Петра Будишевського в Житомирськ. пов., суч. с. Нєхворощ Андрушівськ. р-ну Жт I, 20, 42 зв.; ***Нєворощ**: *в Нєхворощи* I, 42 зв

***Нєхорощ** див. ***Нєхворощ**

Нєщєров містечко і маєток панів Тишів-Биковських поблизу с. Безрадяч на правому боці р. Стугни, суч. с. Нєщєрів Обухівськ. р-ну Кв IV, 1, 2, 2 зв., 3, 6 зв.

Новгородское воеводство адм.-тер. одиниця з центром у м. Новгородку; суч. р-н Гродненської обл. БРСР I, 13

Новокродски(и) повет адм.-тер. одиниця Київськ. воеводства; II, 42

***Новє Поле**: *з Нового Поля* село і маєток Януша Острозького в Черняхівськ. вол. Житомирськ. пов., очевидно, суч. с. Новопіль Черняхівськ. р-ну Жт II, 28

***Норинск**: *до Нори(н)ска* село і маєток пана Михайла Родкевича поблизу м. Овруча, суч. с. Норинськ Овруцьк. р-ну Жт I, 37, 38 зв.

Обухов місто в Київськ. воеводстві, суч. р-н Кв IV, 3, 4, 4 зв., 5, 9 зв., 10, 14 зв., 25 зв.

Обуховские кгрунты землі, що належали до м. Овруча; **Обуховъсчина** IV, 5, 6, 13, 14 зв.

Обуховъсчина див. **Обуховские кгрунты**
***Обруцкая дорога**: *межи дорогами В(и)лскою и В(к)руцкою* поблизу м. Крошні I, 12

Обручки(н) полк III, 6 зв.

***Обруч**: *по(д) Об(в)ручи(м)* місто в Житомирськ. пов., суч. м. Овруч, р-н Жт I, 12, 17, 26; II, 46; **Обвруцьки(н) кгород** I, 17

Обвруцьки(н) кгород див. ***Обруч**
Обвруцкое староство адм.-тер. одиниця з центром у м. Овручі I, 26; II, 46

***Олевск**: *на Олев(в)ску* село і маєток Матвія Немирча в Житомирськ. пов., суч. смт Олевськ р-н Жт I, 3 зв.

***Олешковичи**: *маєтности Олешковец* село і маєток панів Тишкевичів, суч. с. Олешковичі Рожиченськ. р-ну Вл IV, 22

О(л)шаница див. с. **О(л)шанка**
О(л)шаница див. р. **О(л)шанка**

О(л)шанкасело по близу Обухова в Київськ. воеводстві, маєток панів Корецьких, суч. с. Ольшанка Держинськ. р-ну Жт IV, 7 зв., 14 зв., 15; **О(л)шаница** ¹ IV, 7 зв.

О(л)шанка річка, ліва притока Случа, впадає в р. Стугну, суч. р. Раковка IV, 1, 2 зв., 3, 13 зв., 14 зв.; **О(л)шаница** ² IV, 2 зв.

***Осечанка** див. **Осичанка**
***Осичанка**: *реки Осичанки* ріка в Черняхівськ. вол. Житомирськ. пов., поблизу с. Горбулів; ліва притока р. Уші; **Осечанка** III, 23

***Острог**: *на Острогу* місто у Київськ. воеводстві, суч. м. Острог, р-н Рв II, 1; III, 17

***Остроглядичи**: *на В(с)троглядича(х)* село і маєток Харлинського поблизу м. Брагіна у Київськ. воеводстві I, 1 зв.

Паволоцкая волость адм.-тер. одиниця Житомирськ. пов. з центром у м. Паволочі II, 11, 11 зв., 17 зв.

Паволочки(н) замок див. ***Паволоч**
***Паволочи**: *в Паволочи* містечко і маєток панів Ружинських, пізніше — Корецьких, суч. с. Паволоч Попільнянськ. р-ну Жт II, 39, 40 зв., 41; III, 13; **Паволочки(н) замок** II, 39

***Пенев**: *у Пенєва нива* очевидно, мається на увазі с. Пенєв, суч. Нова Чорторія Любарськ. р-ну Жт I, 12 зв.

***Петруков**: *в Петруковє* мабуть, це хутір Петруків у Київськ. воеводстві, суч. с. Велика Бушинка Немирівськ. р-ну Вн II, 17

***Пилявци**: *под Пиля(в)цами* село і маєток Олександра Серебриского у Київськ. вое-

- водстві, очевидно, суч. с. Пилява Іванківськ. р-ну Кв III, 27 зв.
- Плахтинське** село і маєток пана Велицького у Київськ. воеводстві, суч. с. Плахтянка Макарівськ. р-ну III, 13
- ***Подерте**: *под Подє(р)т(и)м* маєток Олександра Воронича біля м. Троянова у Житомирськ. пов. I, 44 зв.
- ***Половецька**: *зъ села Полове(ц)ко(и)* село і маєток Якуба Лагевницького, суч. с. Половецьке Бердичівськ. р-ну Жт I, 13 зв., 15 зв.
- ***Половня**: *на ... Поло(в)ни* річка, притока Дніпра, поблизу Івангородка II, 47
- ***Полска**: *до Полска* назва Польської держави I, 27 зв.
- Поповка** село у Житомирськ. пов., суч. с. Попівка Липовецьк. р-ну Вн I, 12
- Прежов** село і маєток панів Прежовських у Коденськ. вол., суч. с. Пряжів Житомирськ. р-ну Жт III, 17 зв.
- Писчов** село у Левковськ. вол. поблизу Житомира, маєток Криштофа Тишкевича, суч. с. Зарічани Житомирськ. р-ну Жт III, 9
- Пулини** село і маєток київського хорунжого Гаврила Юйського, суч. смт Червоноармійськ, рц Жт II, 32
- Пустоха** село у Бердичівськ. ключі Житомирськ. пов. Київськ. воеводства, колишній маєток Януша Тишкевича, заставлений Якубу Лйдавському, суч. с. Пустоха Козятинськ. р-ну Вн III, 12, 12 зв.
- ***Путятинки**: *межи Путятин(н)ками* маєток Даниїля Бишпольського в Житомирськ. повіті I, 12 зв.
- Пятецькая волость** адм.-тер. одиниця з центром у м. П'ятці поблизу Чуднова I, 44 зв.
- ***П'ятка**: *до места Пятки; в месте Пятку* місто і маєток Януша Острозького, очевидно, суч. с. П'ятка Чуднівськ. р-ну Жт I, 42, 44 зв., 45
- ***Рагозовка**: *в селе Рагозо(в)це* село в Махновськ. ключі Житомирськ. пов. Київськ. воеводства, очевидно, суч. с. Рогозів Бориспільськ. р-ну Кв III, 10 зв., 11, 11 зв., 12; ***Рагозов(с)ки(и)** кгрунт: *на кгрунтѣ Рагозов(с)кимъ* III, 11 зв.
- ***Рагозов(с)ки(и)** кгрунт див. ***Рагозовка**
- Ра(и)сово** маєток Криштофа Білобрезького у Житомирськ. пов. I, 1 зв.
- ***Раковка**: *на Раковце* село і маєток Андрія Пузиревича поблизу м. Чернехова, суч. с. Раковичі Радомишльськ. р-ну Жт II, 24 зв., 25, 25 зв.; II, 53; **Белки**; **Раково** II, 24 зв.
- Раково** див. ***Раковка**
- ***Раковское поле**: *на поли Раковском* поле поблизу с. Раківки II, 25, 25 зв.
- ***Раковщица** див. ***Раковщина**
- ***Раковщина**: *до села Раковщины* село і маєток Юрія Мощенницького в Житомирськ. пов. I, 38 зв., 39; ***Раковщица**: *в Раковщице* I, 38 зв.
- Раставица** див. **Белиловка**
- Рахны** маєток Стефана Четвертинського поблизу с. Кошилова, суч. с. Рахни Гайсинськ. р-ну Вн IV, 16 зв., 19, 19 зв., 26, 34 зв., 36, 37 зв.; **Рохны** IV, 36; **Христанов** IV, 32, 36; **Унча** IV, 32, 36 зв., 38
- ***Рєпки**: *з Рєпокъ* маєток Вінцента Ріпковського I, 46
- ***Рєч Посполита**: *Рєчи Посполитое* офіційна назва польської феодально-кріпосницької держави від часу Люблінської унії 1595 і до 1795 рр. II, 12 зв., 16 зв.; III, 10 зв., 27 зв., 28
- Рогачовка** потік від р. Половні в Левковськ. вол. II, 47
- ***Родники**: *в селе Ро(д)никах* село і маєток Вацлава Вилгорського в Житомирськ. пов. II, 12 зв.
- ***Розболшини**: *в селе Ро(з)бо(л)шинѣ* село і маєток Гарасима Сурина, підсудка Київського земського суду II, 8
- Романовка** село і маєток Романа Ружинського, а пізніше Анни Ходкевичевої у Звягельськ. вол. I, 33 зв.; III, 16 зв.
- ***Росохи**: *понедалеку ѿ(т) Росо(х)* село і маєток Федора Чеховича поблизу Корпильовки, суч. с. Розсохівське Народицьк. р-ну Жт I, 38
- ***Россия**: *всєє Ро(с)си(и)* назва Російської держави IV, 12 зв.
- Рохны** див. **Рахны**
- Рудня** село і маєток Івана Лемеша, очевидно, суч. с. Рудня або с. Селець Черняхівськ. р-ну Жт III, 23 зв.; ***Селец**: *в селе Селцу* III, 23 зв.
- ***Ружин**: *до места Ружина* маєток Криштофа Кевлича, суч. м. Ружин, рц Жт II, 41 зв.
- ***Рыхъта**: *рєчъки Рыхъты* річка, п. пр. р. Горині I, 27 зв., 28
- ***Сарновичи**: *до Сарнович* село і маєток Яна Заблоцького, суч. с. Сарновичі Коростенськ. р-ну Жт I, 37 зв., 38
- Селезенівка** село і маєток Михайла Сили-Новицького на р. Селезенівці, суч. с. Селезенівка Сквирськ. р-ну Кв I, 40 зв.
- Селезенівка** річка, притока р. Сквирки, Сквирськ. р-н Кв I, 40 зв.
- ***Селец**: див. **Рудня**
- Селецькая маєтност** див. **Селецьки(и)** кгрунт
- Селецьки(и)** кгрунт маєток Олизара Волчкєвича поблизу р. Рихти, землі, що належали до с. Селець або Рудні I, 27 зв., 28; **Селецькая маєтност** I, 27 зв.
- Силенская Волиця** див. **Волиця Силенская**
- Сингаєвичи** див. ***Сингаи**
- ***Сингаи**: *зъ Сингаєв* село і маєток Себестіяна Сингаєвського в Житомирськ. пов., суч. с. Сингаї Коростенськ. р-ну Жт I, 5, 7; **Сингаєвичи** I, 5, 7
- ***Скоморохи**: *до Скоморох* село і маєток Яроша Шемета, пізніше Северина Потоцького, суч. с. Скоморохи Житомирськ. р-ну Жт I, 25 зв.; II, 20 зв.
- Скородное** село і маєток Андрія Мощенницького III, 6 зв.
- ***Слобода Сквятовъская**: *Слободу Сквятовъскую* маєток Криштофа Білобрезького у Брагинськ. вол. Київськ. воеводства I, 1
- Слобода Счеръбинина** поселення поблизу м. Житомира III, 32 зв.
- Соб** ріка, л. пр. Бугу, протікає по Вінниччині IV, 17, 19, 33 зв.; **Субъ** IV, 17
- Соболовка** село і маєток Олени Казновської, який перейшов їй від Єреміяша Тиші-Биковського, суч. с. Соболівка Коростенськ. р-ну Жт III, 35, 35 зв., 36
- ***Соко(л)ча**: *во имє(н)ю, селе Соко(л)чи* село і маєток Павла Корєцького в Житомирськ. пов., суч. с. Соکیلча Попільнянськ. р-ну Жт I, 4
- ***Солотвин**: *в Соло(т)винѣ* маєток пана Вилги в Житомирськ. пов., суч. с. Солотинє Овруцьк. р-ну Жт II, 32
- Сосновка** село і маєток Януша Острозького поблизу м. Троянова, очевидно, суч. с. Соснівка Житомирськ. р-ну Жт I, 44 зв., 45; II, 44 зв.
- Сосновски(и)** кгрунт маєток і землі Петра Радльського в с. Соснівці II, 44 зв.
- Сорока** село на р. Сорочі, див. **Городок**
- Сорока** ріка, л. пр. р. Соб IV, 19
- Спичинци** село і маєток Станіслава Пупковського в Новоградськ. пов., суч. с. Спичинці Погребищенськ. р-ну Вн II, 41 зв., 42, 42 зв., Трацєвичє II, 42.
- ***Ставица**: *в Ставицах* село і маєток Романа Наримунтовича Ружинського в Житомирськ. пов., суч. с. Ставище Коростенськ. р-ну Жт I, 33 зв.
- Станишовка** село і маєток Криштофа Тишкевича в Житомирськ. пов., суч. с. Станишівка Житомирськ. р-ну Жт III, 9, 20 зв., 21
- Старіє Копієвцы** село і маєток, що належали князю Федорові Четвертенському і панам Юшковським IV, 16 зв., 38, 43
- Старосєлци** див. ***Старосєлци**
- ***Старосєлци**: *до села Старосєлєц* село і маєток Яна Серховецького, пізніше Григоря Кевлича в Житомирськ. пов., суч. с. Старосєлці Коростишівськ. р-ну Жт I, 45 зв.; II, 22 зв., 23 зв., 26, 26 зв.; **Старосєлци** I, 45 зв.
- ***Старьки**: *з села Старьков* село і маєток Анни Ходкевичевої в Звягельськ. вол. Житомирськ. пов., суч. с. Старики Коростенськ. р-ну Жт III, 15 зв.
- Стугна** ріка, п. пр. Дніпра IV, 1, 2 зв., 8, 8 зв., 14 зв.
- ***Студена Вода**: *Студену Воду* маєток Петра Стрибиля, а потім Стефана Немирича в Київськ. землі, очевидно, суч. с. Студенця Коростишівськ. р-ну Жт I, 32, 35 зв., 36 зв.; II, 3, 4, 5
- Субъ** див. **Соб**
- ***Сува Долина**: *на ... Сухо(и) долине* див. ***Ивное**
- ***Тарнава**: *на Тарнаве* ***Тарънова**: *на Тарънове* III, 17.
- ***Тарънова** див. ***Тарнава**
- ***Татариново**: *по(д) Татариновым* — очевидно, мається на увазі Татаринове Болото, поблизу якого знаходились землі і маєток Олександра Воронича. ***Татариново Болото** I, 44 зв.
- ***Татариново Болото**: *на(д) Татариновым Болотом* болото поблизу м. Троянова I, 44 зв., 45. ***Татариново**: *по(д) Татариновым* I, 44 зв.
- ***Тетєрев**: *на рєцє Тетєреви* ріка, п. пр. Дніпра, протікає на Житомирщині I, 15, 45 зв.
- ***Топорисъкая волость**: *Топорисъкою волостью* адм.-тер. одиниця Житомирськ. пов.; I, 27 зв.
- Трацєвичє** див. **Спичинци**
- ***Трибисов**: *в Трибисове* див. **Городище**
- Троянов містечко** і маєток Олександра Воронича у Житомирськ. пов., суч. с. Троянів Житомирськ. р-ну Жт I, 42 зв., 44 зв.; II, 44 зв., 49; ***Трояновка** I, 44 зв.; II, 44 зв., 49
- ***Трояновка** див. **Троянов**
- Трояновская пушка** пушка поблизу м. Троянова III, 30, 35 зв.
- Трыбъсы** див. **Городище**
- Унча** див. **Рахны**
- ***Унча**: *ведле рєчъки Унъчое* річка, мабуть, поблизу с. Унчі IV, 32
- ***Филиповичи**: *з села Филипови(ч)* село у Звягельськ. вол., маєток Анни Ходкевичевої, суч. с. Пилиповичі Радомишльськ. р-ну Жт III, 15 зв., 16 зв.
- ***Фостниця**: *въ Фо(ст)ницѣ* село і маєток Єсифа Немирича поблизу м. Овруча, очевидно, суч. с. Велика Фосня Овруцьк. р-ну Жт I, 17; **Фостницкая** (***Хвосницкая**) маєтност I, 17
- Фостницкая маєтност** див. ***Фостниця**
- ***Хабное**: *на Хабне(м)* маєток пана Харлинського, суч. смт Поліське рц Кв I, 1

АНТРОПОНІМИ

Хажин село в Київськ. воеводстві, маєток панів Тишкевичів, суч. с. Хажин Бердичівськ. р-ну ЖТ III, 7

Харлиевка село і маєток князів Ружинських у Київськ. воеводстві, суч. с. Харліївка Попільнянськ. р-ну ЖТ II, 11, 11 зв., 29 зв., 30

Харытоновка маєток Яна Соколовського поблизу Коростишева, суч. с. Харитонівка Коростишівськ. р-ну ЖТ; *Харытоновская* пушча II, 50, 50 зв.

Харытоновская пушча див. **Харытоновка**

***Хвосницкая** маєтност див. **Фо(ст)ница**

***Хилини**: *Лядович с Хилина* I, 1, 46 зв.

***Ходорков**: на ... *Ходоркове* село і маєток Василя Тиші-Биковського, суч. с. Ходорків Попільнянськ. р-ну ЖТ II, 7

***Хоцимир**: *Теофилю с Хоцимира* мабуть, суч. с. Хотимир Тлумацьк. р-ну Ів.-Фр. IV, 24

Христанов див. **Рахны**

***Хролстов**: з *Хро(л)стова* маєток Катерини Вілжиної II, 11, 11 зв.

***Цеклини**: *Але(к)сандра з Цеклина* III, 15

***Черемошка** див. ***Черемошна**

***Черемошна**: *Черемошну* місто, замок і маєток Зофії Ружинської у Житомирськ. пов., суч. с. Черемошніа Житомирськ. р-ну ЖТ II, 39; 39 зв., 40 зв.; ***Черемошка** II, 39 зв.; *Черемошская* маєтност II, 39

Черемошская маєтност див. ***Черемошна**

***Черепин**: в селі *Черепине* село і маєток Андрія Сурина поблизу м. Овруча, суч. с. Черепин Овруцьк. р-ну ЖТ II, 16 зв.

Черлеиное місто і маєток Остафіяна Тишкевича II, 13 зв., 15 зв., 16

Чернехов див. **Черняхов**

***Чернеховская** волость: з волости *Чернехо(в)ское* адм.-тер. одиниця у Київськ. воеводстві з центром у м. Черняхіві II, 28

Чернихов див. **Черняхов**

Чернехов див. **Черняхов**

Черниговское воеводство адм.-тер. одиниця з центром у м. Чернігові III, 12, 16 зв., 26, 33; IV, 5, 20 зв., 31 зв., 32, 36, 37, 49

***Черница**: *местечка Черници* містечко в Звягельськ. вол. Житомирськ. пов., маєток Анни Ходкевичевої, можливо, суч. с. Черниця Корецьк. р-ну Рв II, 31, 31 зв.; III, 15 зв.

***Чернявка**: в селі *Черня(в)це* село і маєток Романа Ружинського в Житомирськ. пов., суч. с. Чернявка Червоноармійськ. р-ну ЖТ I, 33 зв.

Черняхов місто, центр Черняхівськ. вол. у Київськ. воеводстві, суч. смт Черняхів, рц ЖТ II, 25, 30, 51; IV, 1, 3, 32 зв.; **Чернехов**; **Чернехов** IV, 1, 3; **Чернихов**

IV, 1, 3, 32 зв.

Чорнолозь слобідка і маєток пана Януша Тишкевича в Житомирськ. пов. III, 14 зв.

Чубин маєток князя Януша Острозького поблизу м. Овруча II, 46 зв.

Чуднов місто, центр Чудновськ. вол., маєток Владислава Домініка у Житомирськ. пов., суч. смт Чуднів, рц ЖТ I, 44 зв.

Чудновская волость адм.-тер. одиниця з центром у м. Чуднові I, 44 зв.

***Шарев**: *Зофья... з Шареза* II, 34 зв.

***Шершневичи**: *села Ше(р)шнечи(ч)* див. **Шершни**

***Шершневская** маєтност: *маєтності Ше(р)шневское* див. **Шершни**

Шершни село і маєток панів Немиричів, а пізніше Прежевських в Київськ. землі, суч. с. Шершні Коростенськ. р-ну ЖТ; ***Шершневичи**, ***Шершневская** маєтност I, 16, 17 зв.

***Шклов**: *граби на Мышо(и) и Шклове* маєток графа Ієронима Сенявського, раніше належав панам Ходкевичам IV, 16

***Шоломки**: *села Шоло(м)ков* село і маєток о. Федора Семяновича, суч. с. Шоломки Овруцьк. р-ну ЖТ II, 46

***Штембергк**: *Анна з Штембергку Костюнка* II, 47

***Шумск**: *под Шу(м)ско(м)* село і маєток Яна Соколовського, суч. с. Великий Шумськ на р. Гнилоп'яті Житомирськ. р-ну ЖТ II, 48 зв., 49, 49 зв.; **Шумско** II, 48 зв.

Шумская Волиця див. **Волиця Шумская**

Шумско див. ***Шумск**

Щениев село і маєток панів Щенієвських і Сингаєвського, суч. с. Щеніїв Черняхівськ. р-ну ЖТ I, 5, 6 зв., 7 зв.—9 зв., 10 зв., 11 зв., 18; ***Щениевское** I, 7 зв., 9 зв.

***Щениевское**: *села Щениевского* див. **Щениев**

Щитков маєток Харлинських у Київськ. воеводстві, можливо, суч. с. Щітки Вінницьк. р-ну Вн II, 45

Юньное див. **Вью(н)ное**

Юрєвка замок і маєток Януша Острозького в Житомирськ. пов.; очевидно, суч. с. Юрівка Любарськ. р-ну ЖТ I, 43

***Юрин**: в *Юрине* маєток Яхима Корецького у Волинськ. воеводстві II, 32

Язынка село поблизу м. Житомира, маєток Криштофа Тишкевича, можливо, суч. с. Язынка Боролянськ. р-ну Кв III, 9

Янковцы село в Коденськ. вол. Житомирськ. пов. Київськ. воеводства, маєток Остафіяна Тишкевича I, 48 зв., 49

Абрам див. **Мышка Абрамъ зъ Варковичъ**

***Абрамович** **Василь** землевласник, м. Городок IV, 16, 16 зв., 23 зв.

Аврам див. **Мышка Абрамъ зъ Варковичъ**

***Аврам Швябович** див. ***Швябович Аврам**

Аграновская **Гата** (Хата) піддана панів Проскур, м. Корнин II, 20

Адам рудник, підданий Якова Лемеша, с. Селець I, 28 зв.

Адам Олизар див. **Волчекевич Адам Олизар**

***Адамовски(и)** Криштоф свідок у суді, м. Житомир II, 29

***Адружски(и)** Павло шляхтич, свідок у суді, м. Житомир II, 10

***Аксак Ян** суддя землі Київської II, 3, 3 зв., 8

Александровая **Бутовичовая** **Татяна** **Бережецкого** див. **Бережецкого Александровая** **Бутовичовая** **Татяна**

Андре(и) підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

***Андре(и)** слуга князя Януша Острозького, с. Соснівка II, 45

***Андре(и)** Пудчич див. ***Пудчич Андре(и)**

Андре(и) Пузыревич див. **Пузыревич Андре(и)**

Андре(и)ко, **Насонов** зять підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Анна дочка землевласника Станіслава Пупковського, с. Спичинці II, 41 зв., 42

Антон підданий панів Проскур, с. Білки, II 20

Антон підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 24 зв.

Антон підданий Миколи Дахновича, с. Мінійки II, 33 зв.

***Артохович** **Ониско** підданий панів Дахновичів, с. Бежів, II, 33 зв.

Бабич Грицко підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 24 зв.

Бабич **Тишко** підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 24 зв.

Бабич Юско підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.

Бабські(и) **Малхер** шляхтич, свідок у справі пана Адама Сенявського, с. Дашів IV, 27 зв.

***Бавороски(и)** слуга пана Карсницького, м. Бердичів I, 20 зв.

Бакрински(и) **Во(и)тех** слуга пана Павла Корицького, с. Сокільча I, 4, 6

Барановски(и) **Марек** (Марек) генеральний возний Київського воеводства II, 3, 5, 6 зв., 7 зв., 12

Барановски(и) **Ян** шляхтич, свідок у суді, жигель с. Гальчина, I, 3

Барановски(и) **Андрѣ(и)** генеральний возний

Київського воеводства II, 23 зв., 26, 27

***Барто** підданий пана Хаванського **Грози** Дмитра, с. Сингаєвичі I, 5

Басараб Григор міщанин, м. Івангородок, II, 35 зв.

Баслука Андре(и) підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Баслуचना **Ярмола** підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

***Батокговски(и)** Баркоц свідок у суді, м. Житомир II, 34 зв.

Безсокирски(и) **Стефан** землевласник, господар еремійківської буди, с. Раковщина I, 38 зв.

Белецьки(и) **Ян** староста вільський, намісник Олександра Цеклинського III, 15, 15 зв., 16 зв., 17

Белзки(и) див. **Белзски(и)** **Фирле(и)** з **Домбровици** **Андре(и)**

Белобрезски(и) **Криштоф** землевласник, господар маєтків у селах Гришково, Слобода Сквятовська, Раїсово та ін. I, 1, 1 зв.

Белошицки(и) **Григор** **Игнатович** землевласник, с. *Белошичи I, 30 зв.

Белошицковна **Полага** **Гирмановна** дружина землевласника Павла Меленевського, с. Мелені I, 17 зв.

Бережецкого Александровая **Бутовичовая** **Татяна** дружина землевласника Олександра Бутовича, с. Кочур I, 14 зв.

Бережецкого **Татяна** див. **Бережецкого Александровая** **Бутовичовая** **Татяна**

***Бережецкого** **Томила** I, 14 зв.

Бережницьки(и) **Миц** підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Беречовски(и) **Андре(и)** див. **Барановски(и)** **Андрѣ(и)**

Беречовски(и) див. **Барановски(и)** **Андрѣ(и)**

Белзски(и) **Фирле(и)** [Фирле(и)] з **Домбровици** **Андре(и)** землевласник, каштелян белзький IV, 1, 2, 3, 3 зв., 5 зв., 6 зв., 8, 9, 9 зв., 10, 15, 15 зв., 25 зв.

Белски(и) див. **Белзски(и)** **Фирле(и)** з **Домбровици** **Андре(и)**

Беховські(и) **Ян** урядник, с. Безрадічі IV, 2

Благазовски(и) **Богуш** генеральний возний Київського воеводства I, 37 зв., 38, 38 зв., 40; II, 25, 27, 43;

Блендовски(и) **Каспар** свідок у суді, с. Спичинці II, 42 зв.

***Бобрікович** **Грегор** землевласник, спадкоємець половини села Ольшаниці IV, 14 зв.

***Богдановая** **Лішківская** див. **Казновська** **Миколаєва** **Махаринского** **Олена**

Богданович **Федор-молодший** див. **Юшковски(и)** **Федор** **Богданович-молодший**

***Богуславски(и)** **Якуб** шляхтич, свідок у суді, м. Білилівка I, 24

***Богушевич Миха(и)ло** шляхетний возний Житомирського повіту IV, 19 зв., 22 зв.
***Бокгуцки(и) Адам** свідок у суді, м. Спициніці II, 42 зв.
***Болжич Стадник** див. ***Стадник Болжич**
***Бондар Павел** підданий панів Дахновичів, с. Минійки II, 34
***Бондар Семен** підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
***Бондарчин Федор** підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Бондзынски(и) Ян управитель маєтку пана Волчекевича Адама у м. Котельні II, 40
***Бонсовски(и) див. Вонъсовъ(с)ки(и) Щасны(и)**
Борейки(и) Иван приятель пана Павла Слизня, м. Александрополь II, 43, 43 зв.
Боровик Грицко підданий панів Дахновичів, с. Бежів II, 33 зв.
Борох арендар яринський II, 15
Борушковски(и) Крыштоф генеральний возний Київського воєводства II, 30 зв.
***Бочуринская Ядвигка** Соколевна дружина Кіндрата Хребтовича з Бочуряна II, 51
***Бочурынски(и) Кондрат Хребтович** землевласник, м. Черняхів II, 51, 51 зв.
Браженски(и) Иван Федорович землевласник, м. Ивангородок II, 35 зв.
Браженски(и) Миско Федорович землевласник, м. Ивангородок II, 35 зв.
Браженски(и) Ян урядник Криштофа Кевлича у м. Луцьку II, 30 зв.
Браженски(и) Ян Федорович землевласник, м. Ивангородок II, 35 зв.
Брамова землевласниця с. Бочаниця II, 37 зв.
***Бранская Николаева** власниця маєтку в с. Липовій III, 13
Бревски(и) Олбрыхт шляхтич, приятель Волчекевича Адама Олизара, м. Ружин II, 40
Брезински(и) Ян урядник, м. П'ятка I, 44 зв.
Броницки(и) Ян міщанин, с. Липова III, 13
Брушко Федко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Будзишовски(и) Петръ див. ***Будишевски(и) Петро**
Будишевски(и) Петро землевласник, чоловік Ядвиги Смятянчанки II, 36, 38
***Будишевски(и) Петръ** землевласник, с. Нехворощ I, 19 зв., 20, 32 зв., 42 зв.
Будошевски(и) Петръ див. **Будишевски(и) Петръ**
Будышинская див. **Будишевская**
Будышевская дружина Петра Будишевського, с. Нехворощ I, 20;
***Будышевски(и) див. Будишевски(и) Петръ**
***Булыга князь**, підстароста білоцерківський II, 40
***Бурски(и) Федор** боярин, підданий Івана Щенієвського, с. Щеніїв I, 5 зв., 6

***Буруковського Анна** дружина пана Яна Галчиновського, м. Житомир I, 12
Бутович Александеръ землевласник, брат Мартина Бутовича, м. Брусилів I, 41 зв.
Бутович Мартин землевласник, м. Брусилів I, 14 зв., 41 зв.
Бутовичовая Александровая див. **Бережецького Александровая Бутовичовая Татьяна**
***Бутовичовна Маря** дружина пана Льва Лясоти, с. Кочур I, 47 зв.
Бутримовски(и) Дахно генеральний возний Київського воєводства I, 33, 33 зв.; II, 44 зв.
Бухновски(и) Ян слуга пана Яна Велекгловського, с. Соکیلча I, 4, 4 зв.
Буховски(и) Ян шляхтич, свідок при возному Антону Трубельському, с. Кустин, III, 9 зв.
Бушинъски(и) Иван мешканець с. Старі Копівці IV, 16, 16 зв., 38
Бялецьки(и) див. Белецьки(и) Ян
Бялобрезски(и) Криштофъ шляхтич I, 1, 1 зв., 2
Бялобрески(и) див. Бялобрезски(и) Криштофъ
Быва(и)ло Гришко слуга пана Василя Тиші-Биковського, с. Студені Води I, 35 зв.
Быдышевски(и) див. Будишевски(и) Петръ
Бышпольски(и) Васютински(и) Даниел житель м. Житомира I, 12, 12 зв.
Бышполски(и) Степан (Стефан) служебник Київського воєводства, землевласник, тесть Себестіяна Сингаєвського, м. Бишполь I, 5 зв., 6 зв.
Бълченко Устим підданий Миколи Дахновича, с. Бежів II, 33 зв.
Бълчинко Карпо підданий Миколи Дахновича, с. Бежів II, 33 зв.
***Bialobreski dив. Бялобрезски(и) Криштофъ**
Blaganowski Bogusz див. **Благановски(и) Богущ**
Blędowsky Kasper див. **Блендовски(и) Каспар**
Bogusky Adam див. **Бокгуцки(и) Адам**
***Вавренецки(и) Микола(и)** землевласник, с. Махновка I, 42 зв.
Вавринец Карпински(и) див. Карпински(и) Вавринец
***Валгга** див. **Вилгга Крыштоф**
Вакотенко Стецко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Вакум підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Варыски(и) пан, приятель князя Романа Наримунтовича Ружинського, м. Черемошна II, 40
Василевич Ничипор підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Василь син атамана, с. Мошковці I, 34
Василь підданий пана Стефана Четвертенського, с. Рахни IV, 49

***Василь Абрамович** див. ***Абрамович Василь**
Васко слуга пана Василя Тиші-Биковського, с. Студені Води I, 35
Васко десятник, підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Васко, Кравцов брат підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
***Васко, Масков брат** підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20
Васко Мерочник підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Васко, сын вдовы Янково(и) підданий панів Дахновичів, с. Минійки II, 33 зв.
Васко, Яцков шурин підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Васотенко Ивашко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Велбо(и)ко Дудка див. **Дудка Велбо(и)ко**
Велекгловски(и) Ян житель с. Соکیلчі I, 4, 4 зв.
Велигорски(и) див. *Вилгорски(и) Иван
Велики(и) Данило підданий Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Велики(и) Игнат підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
Велики(и) Костюк підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
В лики(и) Миско підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
Велики(и) Сенко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20
Велицки(и) землевласник, с. Плахтениця, III, 13
Величко Иван десятник, підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Веневски(и) Матияш свідок, м. Білополе II, 34 зв.
Венгринов Павел підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Вербовски(и) Станислав генеральний возний Київського воєводства I, 36
Верещака Федор слуга Яроша Шемети, с. Скоморохи I, 25, 25 зв.
***Викгдора** арендар, м. Кодня II, 14, 32
Викгура Семен городничий київський III, 23 зв., 26, 26 зв., 36
Вилгорски(и) Вацлав підвоєводий київський, мав маєток у с. Родниках II, 2 зв., 12 зв.
Вилгорски(и) Иван землевласник з м. Любартова II, 47, 47 зв.
***Вилджина** див. **Вилджинка Ева**
***Вилджина** див. **Хронстовская Катерина Крыштофова** **Вилжина**
Вилджинка Ева дочка Криштофа Вилги, с. Харліївка II, 2 зв., II зв.
Вилжиня Катерина з **Хронстова Крыштофова** див. **Хронстовская Катерина Крыштофова** **Вилжина**
Вилигорски(и) див. Вилгорски(и) Иван

Вилгга Крыштоф землевласник, с. Гальчин I, 2 зв., 3
Вилгга Крыштоф землевласник, господар маєтків у селах Солотвині, Минцевій Волиці і Харліївці II, 2, 2 зв., II, II зв. Можливо, це одна і та ж особа (див. вище **Вилгга Крыштоф**)
Вилчко Самуель свідок у суді, м. Житомир I, 46
Винарски(и) Крыштоф землевласник, м. Лебединці II, 3, 28 зв., 29
Вингурски(и) Иван II, 37
Винник Левко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Винник Хилко підданий Петра Стрибиля I, 35—35 зв.
Винник Юско підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Винник Якубъ підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
***Винценъты(и) див. *Репъковски(и) з Репокъ Винценъты(и)**
Вирковски(и) Матис шляхтич, свідок у суді, м. Житомир II, 29 зв.
Витея Костюк підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Витински(и) Матяш міщанин з м. Житомира I, 42 зв.
Вишневецкая з **Вишневца Зофея** дружина Остафіяна Тишкевича, м. *Белополе* I, 32 зв., 34, 34 зв., 47 зв., 48 зв.
Вишневецки(и) Корыбутович землевласник, господар маєтку у с. Раїсово I, 1, 2
Вишневецки(и) Миха(и)ло князь, м. Овруч I, 26, 26 зв.
Вишневецки(и) Дмитр (Ероско) князь IV, 25, 30 зв., 38 зв., 43 зв.
Вишневецки(и) Еремия князь, опікун князів Дмитра, Ерога і Константога Вишневецких IV, 25, 30 зв., 43 зв.
Вишневецки(и) Еры(и) (Ероско) князь IV, 30 зв., 38 зв., 43 зв.
Вишневецки(и) Конъстанъты(и) князь IV, 25, 30 зв., 43 зв.
Вишневецки(и) Мате(и) шляхтич, свідок при возному Антону Трубельському, с. Селець II, 26 зв.
Владислав Домъник див. **Домъник на Устрогу** і **Заславо Владислав**
Водяник Иван (Ыван) вїт у с. Черниці III 15 зв., 17
Во(и)новського **Барбара** дружина Шимона Домбровного, мати Вацлава Домбровного м. Вільськ III, 22
Во(и)тович Иван підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Во(и)шеховски(и) Амъбрози(и) шляхтич, господар Житомирської пуці III, 15
Волютовски(и) Иванъ возний Київського воєводства II, 38 зв., 39

- Волошин Дмитро підданий Себестіяна Сингаєвського, с. Щенів I, 6 зв., 10 зв., 21
- Волошин Федор підданий Юрія Завиші, с. Лебединці I, 32 зв.
- Волошин Хома підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
- Волошиниха піддана пана Дахновича, с. Минійки II, 34
- *Волски(и) Мыха(и)ло шляхтич, свідок, м. Житомир II, 46
- Волски(и) Стефан слуга Єреміяша Тиші-Биковського, с. Горошки IV, 10, 10 зв.
- Волчекевич Адам Улизар землевласник, приятель Матвія Немирича, мав маєтку у с. Івниці у м. Коростишеві та ін. I, 3 зв., 10 зв., 27 зв., 45 зв.; II, 1, 3, 27, 27 зв., 37, 40, 50, 50 зв.
- Вольчкович див. Волчекевич Адам Улизар
- Волынец Демид підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
- Волынец Пилко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
- Волынец Савка підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
- Волынец Хилеш (?) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
- Волынец Юско підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
- Воньсовски(и) Шасны(и) слуга і намісник маєтки Анни Ходкевичевої, м. Вільськ III, 15
- Воробє(и) Паве(л) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
- Ворона Александро землевласник, с. Шумськ II, 37, 44, 48 зв., 49 зв.
- Воронич див. Ворона Александро
- Воронич Александро землевласник, мав маєтку у с. Троянові і м. Бердичеві I, 42 зв., 44. Можливо, він же і Ворона Александро
- Воронич Василе(и) писар земський київський II, 27 зв., 28
- Воронич Филон син Олександра Ворони, м. Троянівка II, 44
- Вороничи пани Олександр і Филон Вороничі, м. Троянівка II, 44
- Вороничова Александрова Невиданна Ульчанка Увдотя дружина Олександра Ворони, с. Шумськ II, 48 зв., 49 зв., 50
- Воротны(и) Ян підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
- Вяпа Павел підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
- *Выговски(и) Даниел землевласник, с. Селець II, 23 зв.
- Выговски(и) Иван генеральний возний Київського воеводства I, 29, 29 зв.
- *Выговски(и) Петроня землевласник, с. Селець III, 23 зв.
- *Выговски(и) Юре(и) землевласник, брат Даниеля та Якова Выговських, с. Селець III, 23 зв.
- *Выговски(и) Яков землевласник, брат Даниеля і Юрія Выговських, с. Селець III, 23 зв.
- *Выговски(и) [Я]рмола Максимович свідок у суді, м. Житомир I, 30
- Выггура див. Выггура Семен
- Вылжиния Крыштофовая Зофея очевидно, дружина Криштофа Вилги, м. Ружин II, 40
- Высокински(и) Мате(и) шляхтич, свідок, с. Гальчин I, 3
- Высокомски(и) Мате(и) шляхтич, вїйт, с. Воїславичі III, 14 зв.
- Высоцки(и) Баки(и) підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 24
- Высоцки(и) Стефан слуга Криштофа Тишкевича, м. Житомир III, 8, 8 зв.
- Вышъполски(и) Иванъ шляхтич, уповноважений від Олександра Щенівського у справі його заповіту, с. Малий Щенів III, 29 зв.
- Вышполского Катарина дружина Олександра Івановича Щенівського, с. Малий Щенів III, 29 зв., 30, 30 зв.
- Wigura Siemion див. Выггура Семен
- Гавриліха підсусідка панів Проскур, с. Білки II, 20
- Гаврило підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
- Галчиновская дружина пана Галчиновського, II, 37 зв.
- *Галчиновски(и) землевласник (?) II, 37 зв.
- Галчиновски(и) Ян шляхтич, м. Житомир I, 12, 12 зв.
- Ганезски(и) Игнат боярин із м. Корнина, маєтку панів Проскур II, 20 зв.
- *Ганна дочка пана Мартина Бутовича, с. Кочур I, 14 зв.
- Ганус див. Нихлянт Ганус
- Гарасим Тимкович див. Тимъкович Гарасим
- Гри(н)ко Гричик див. Гричик Гри(н)ко
- Гладкая піддана панів Дахновичів, с. Минійки II, 34
- Гладки(и) Семен слуга пана Яна Суликовського, с. Красносілка I, 23 зв.
- Глимневич Степан підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
- Глухи(и) Ереми(и) підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
- Глухи(и) Малышка підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
- Глушко Андре(и) підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
- Гляденя Гри(ц)ко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
- *Голощенята Игнат підданий Анни Ходкевичевої, Звягельська волость III, 16
- *Голуб Ян урядник пана Юхима Корецького у м. Білилівці I, 24
- Горани Я(и) ревізор Київського суду II, 3, 3 зв., 7, 8
- Горбачъ Ничипор підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
- *Горноста(и) Самуе(л) підкоморний київський II, 5, 7, 31
- Горны(и) Иля слуга панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
- Горя(и)нович Дахно свідок, житель м. Сарнєвичі I, 37 зв.
- Гошъко міщанин макарівський III, 13
- Грещена Гри(ц) підданий панів Проскур, с. Білки II, 37
- Григор підданий землевласника Петра Стрибиля, с. Студені Води I, 36
- Григор підданий пана Остафіяна Тишкевича, с. Мошківка I, 34 зв.
- Григор Покотилевич див. *Покотилевич Григор
- Гринко підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
- Грипа Иван підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
- Гриц підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
- Гричик Гринко підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
- Гричко, зя(т) Пастухов підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
- Гричко, Чурниов брат слуга панів Проскур с. Білки II, 19
- *Гричко: Гричка, Данилєвогo паробъка — підданий пана Якуба Потоцького, с. Станішівка III, 20 зв., 21
- Гришко Пастухович див. Пастухович Гришко
- Гроза див. *Хавански(и) Гроза Дмитро
- Гроза Дмитро див. *Хавански(и) Гроза Дмитро
- Грудницьки(и) Даниель (Даниель) уповноважений київського суду IV, 1
- Грузевичъ Иованъ Неча(и) війський київський IV, 2, 4 зв., 11 зв.
- Грыцько підданий Петра Чеховського, с. Гранів, IV, 49
- Губа Якуб шляхтич, свідок житомирського суду, м. Овруч I, 17, 31, 31 зв.
- Губаты(и) Пашко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
- Гуляницки(и) Григор див. Гуляницки(и) Григоре(и)
- Гуляницки(и) Григоре(и) генеральний возний Київського воеводства I, 3, 4, 6, 7, 24
- *Гумєницки(и) Теодор Сестренцович судовий урядник, м. Житомир III, 7 зв.
- Гунка Ярмола підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
- Гурин Увде(и) вїйт, с. Білки, II, 19 зв.
- Гуриаш Солтан (Солтан) землевласник с. Білокорівичі I, 29 зв.
- Давидовичъ Рафахъ слуга пана Адама Сенявського, с. Гранів (Кгранов) IV, 48 зв.
- Даниелович Ян див. Ян Даниелович
- Данило син атамана в с. Мошковці I, 34
- Данило див. Малиєнко Данило
- *Данило: Данилєвогo паробъка житель с. Станішівки III, 20 зв., 21
- Дахно Горя(и)нович див. Горя(и)нович Дахно
- Дахнович Микола(и) землевласник, с. Щенів I, 7, 9 зв., 10 зв.
- Дахнович Ми[колаи] землевласник, мав маєтку у селах Бежев і Минійках II, 3, 33, 33 зв. Можливо, він же Дахнович Микола(и)
- Дахновичова Маруша Івановна Корчовна Миколаєвая дружина Миколи Дахновича II, 33 зв.
- Дашкевич Супрун боярин, підданий Балцера Лагєвницького, с. Старосільці II, 23, 26, 26 зв., 42 зв.
- Дашкевич Тимош служебник пана Балцера Лагєвницького, с. Старосільці II, 23
- Дашкович Супрун див. Дашкевич Супрун
- Деворчиха Гата (Хата) піддана панів Проскур, с. Білки II, 20
- Дегтяр Борис підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
- Дегтяр Иван підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
- Дегтяр Микита підданий Михайла Кропивницького, с. Черниці II, 31 зв.
- Дегтяр Моке(и) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
- Дегтяр Петро підсусідок панів Проскур, с. Білки, II, 20
- Дегтяр Яко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
- Дедковски(и) Борыс землевласник, с. Щенів I, 17 зв., 18 зв.
- Дедковски(и) Есиф Петрович землевласник, с. Несвіж I, 37 зв., 38 зв.
- Дедковски(и) Миха(и)ло землевласник, син Бориса Дідковського, с. Щенів I, 22, 22 зв.
- Дедковски(и) Унани(и) поміщик, тесть Нихлянта Гануса, с. Нєродичі I, 36 зв., 37
- Дедковски(и) Упанась Григорєвич землевласник, с. *Бєлошичи I, 30, 31 зв.
- Дедковски(и) Сак Борисович землевласник, свідок у суді, с. *Бєлошичи I, 30
- Дедковски(и) Степан (Стефан) землевласник, син Бориса Дідковського, с. Щенів I, 17 зв., 18 зв., 22 зв.
- Дедковски(и) Роман землевласник, син Бориса Дідковського, с. Щенів I, 17 зв., 18 зв.
- Демид Жданович див. Щєниєвски(и) Демид Жданович
- Демко Назарович див. Назарович Демко
- Дендєши(и) Мартинъ слуга пана Павла Корицького, с. Соکیلча I, 14 зв.
- Дєнис підданий пана Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34

Денисович Макар див. Макар Денисович
Дзербицкая з Шарева Зофея дружина Юзефа
Дзербицького II, 34 зв.
Дзербицьки(и) Юзеф землевласник з м. Шаре-
ва II, 34 зв.
Дмитреня Яцко підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 20 зв.
Дмитреня Сенко підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20 зв.
Домбровни(и) Вацьлав син землевласника
Шимона Домбровного, м. Вільськ III, 22
*Домбровни(и) Шимон землевласник,
м. Вільськ III, 22, 23
Домбровски(и) Ян свідок, понятий при возно-
му Себестіянові Сніжинському, с. Войтов-
ці I, 43 зв.
Доминик на Устрогу и Заславу Владислав
Устрожски(и) князь, воевода кравіський,
староста луцький III, 17, 22, 22 зв.
Домокгловски(и) Петро землевласник, с. Не-
хворощ I, 42 зв.
Достоевски(и) Ярош міщанин, м. Овруч I,
26 зв.
Дуб Демид підданий Івана Лемеша, с. Селець
III, 24
Дубицьки(и) Ян шляхтич, слуга Себестіяна
Красовського, м. Миха(и)лов III, 20
Дубницьки(и) Александр поміщик, мав маєтки
у с. Іванкові та с. Волиці Силенський I,
24 зв., 25
Дубницьки(и) Дмитер приятель Івана Прежов-
ського, м. Житомир I, 16 зв.
Дубовик Макар підданий панів Проскур,
с. Білки II, 19
Дуброва Мартинец підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
Дубровски(и) Адам шляхтич, свідок у суді,
м. Житомир II, 16
Дубровски(и) Станислав землевласник,
с. Малі Вовчинці I, 47
Дубровски(и) Станислав див. Дубровски(и)
Станислав
Дудински(и) Мате(и) генеральний возний
Київського воеводства I, 20, 20 зв., 32
Дудка Велбо(и)ко підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20
Дудка Степан підданий панів Проскур, с. Біл-
ки II, 20 зв.
Дядко десятник, підданий панів Проскур,
с. Білки II, 19 зв.
Дядковски(и) Борис див. Дедковски(и) Борис
Дядковски(и) Опанась див. Дедковски(и)
Опанась Григоревич
Dubničky Dmitr див. Дубницьки(и) Дмитер
Dudinski Maciey див. Дудински(и) Мате(и)

Евхим підданий Себестіяна Сингаєвського,
с. Щеніїв I, 21
Евхим Ничипорович стрілець, підданий пана
Станіслава Третяка, с. Щеніїв I, 5
*Евхим Панфилович підданий панів Дахно-
вичів, с. Бежів II, 34
Егдузски(и) підданий пана Григоря Лудвій-
ського II, 37 зв.
Езерски(и) Валентин міщанин м. Житомир I,
42 зв.
Език міщанин паволоцький III, 13
Е(и)зичка підданий панів Проскур, с. Корнин
II, 20
Елец поміщик, с. Хилин I, 1
Елец Александр Игнаци(и) ксьондз, м. Воисла-
вичи III, 14
*Елец Константы(и) подстолій київський,
дворянин III, 9 зв.
Елизар див. Волжкевич Адам Елизар
Елцовая поміщиця, мала маєток у с. Неро-
дичах I, 37
Елцовая Константинова Тишкевичовна з Ло-
го(и)ска Кристына дружина Константово
Елца, сестра Януша Тишкевича III, 7,
9 зв., 11, 12 зв., 14, 32 зв., 33
Емец И(л)ко підданий панів Проскур, с. Кор-
нин II, 19
Ермак десятник, підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
Ермаковски(и) Стефан слуга Яна Сикорсь-
кого, м. Черленое II, 13 зв.
Еры(и) Макарович колишній власник маєтку
у с. Липовій III, 10 зв.
Есиф Петрович див. Дедковски(и) Есиф Пет-
рович
*Есликовского Федора дружина Балцера Ла-
гевницького, с. Старосільці II, 22 зв.
Есько Першекевич див. Першко Есько.
*Жалковски(и) Микола(и) шляхтич, свідок
при возному Антону Трубельському у
справі Януша Тишкевича, с. Грабовець
(Керабовец) III, 12
Жарославски(и) див. Жереславски(и)
Жаславски(и) з Устрога Александр староста
житомирський II, 1
Жаславски(и) з Устрога Януш воевода во-
линський, староста житомирський I, 48
*Жаславского Зофея княжна, пізніше дружи-
на Фрідріха Тишкевича, м. Жерделів I,
44, 44 зв.
Жашковски(и) Костентин вїйт чуднівський
і п'ятецький, с. П'ятка I, 44 зв.
Жашковская Александръдрова Раина Лиш-
ковського дочка Олени Казновської і Богда-
на Лашковського, с. Соболівка III, 35, 35 зв.
Жашковски(и) Александр чоловік Раїни
Жашковської, с. Соболівка III, 35, 35 зв., 36
Ждан підданий панів Дахновичів, с. Миній-
ки II, 34

Ждан, Касянов шурин підданий панів Про-
скур, с. Корнин II, 19
Жданец десятник, підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 20 зв.
Железовски(и) Станислав слуга пана Федора
Шуоровського, м. Житомир I, 14
Жеребоє(и) Иля підданий панів Дахновичів,
с. Минійки II, 34
Жеребе(и) Федор підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
Жеребило Унацко слуга пана Проскури,
с. Корнин II, 19
Жеребило Петръ підданий панів Проскур
с. Корнин II, 20 зв.
Жеребило Радко боярин, с. Корнин II, 20 зв.
Жереславски(и) землевласник I, 32 зв.
Жерославски(и) див. Жереславски(и)
Жеско підданий панів Проскур, с. Корнин
II, 19
Жеславская Зофея див. Жаславского Зофея
Жикимонт Трети(и) (Sigismundus Rex) ко-
роль польський II, 1, 3, 4 зв., 5
Жолковски(и) Станислав воевода київський,
гетьман польний II, 28 зв., 29, 29 зв.
Жолинци(и) Верещака Минко міщанин київ-
ський I, 23
Жолонски(и) Унофре(и) Фалезвич генераль-
ний возний Київського воеводства I, 26 зв.
*Жольницькие міщани київські I, 23
Жукувски(и) Томаш шляхтич, свідок у суді,
м. Житомир III, 14, 14 зв.
Zucowski Thomasz див. Жукувски(и) Томаш
Забяяка Роман підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20
Заблоцки(и) Ян шафар Федора Чеховича, I,
36 зв.
Завиша Юре(и) (Юри(и)) шляхтич, с. Лебе-
динці I, 32 зв.; II, 3, 28 зв., 29, 40
Заченя Евхим підсудок панів Проскур,
с. Білки II, 20 зв.
Залевски(и) Петро шляхтич, свідок у суді,
м. Житомир II, 10
Залески(и) Матис шляхтич, свідок м. Корнин
II, 18 зв.
*Залески(и) Ян шляхтич, свідок, м. Житомир
II, 46
Заруча(и)ны(и) Кузма підданий панів Про-
скур, с. Корнин II, 20 зв.
Збаразская Катерина див. Харленская Щасная
Катерина Збаразская
Збаразские землевласники з м. Житомира II,
3, 31 зв., 32 зв.
Збаразски(и) Криштоф див. Кремянецки(и)
Криштоф
Зедужевич Микола(и) генеральний возний
Київського воеводства I, 26 зв.; II, 45 зв.
*Зеленски(и) Семен возний, с. Ольшаниця
IV, 1

Зелко арендар пана Януша Острозького з
м. Вільську II, 32
Змиевски(и) Федор шляхтич, свідок, с. Іван-
ків I, 25
*Зозулински(и) Андре(и) уповноважений Яро-
ша Зуба в Житомирському суді, м. Білі-
лівка I, 23
Золотуга підданий панів Проскур, с. Білки
II, 20 зв.
*Зофея дочка Станіслава Пупковського
с. Спичинці II, 42
Зофея (Зофия) з Вишневеца див. Вишневецкая
з Вишневеца Зофея
Зофея с Карабчева див. Ружинская Зофия
с Карабчева Романова
Зуб Ярош шляхтич, м. Білілівка I, 23
*Зубрицьки(и) Ян шляхтич, свідок при возно-
му Антону Трубельському, м. Житомир
III, 8 зв.
*Зулавич Семен во(й)ський київський II, 5
Зьшко Ян шляхтич, свідок пана Соколовсь-
кого при розгляді справи, с. Шумське II,
54
Zalusky Proniczajko Fedor служитель суду,
м. Житомир II, 30 зв. III, 31, 36.
Иван, возны(и) див. Щениевски(и) Иван Жда-
нович
Иван див. Иван Григоревич.
Иван син Устима, міщанин з м. Любартова,
підданого Анни Костючки II, 47 зв.
Иван слуга пана Яна Сикорського, м. Кодня
II, 9
Иван міщанин, м. Черленое II, 15
Иван дяк, с. Корнин II, 19
Иван підданий Миколи Дахновича, с. Миній-
ки II, 34
Иван підданий князя Януша Острозького,
с. Соснівка II, 45
Иван підданий пана Якуба Потоцького, с. Ста-
нишівка III, 20 зв., 21
Иван Богданович див. Юшковски(и) Иван
Богданович
Иван Григоревич підписок у суді, м. Жито-
мир I, 15 зв., 45 зв.
Иван Кудинович див. Кудинович Иван
Иван, Улиссеев зят підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 20 зв.
Иван Семенович див. Прежовски(и) Иван Се-
менович
Иван Слабинич див. Слабинич Иван
Иван Степанович боярин, сусід Наума Кли-
мовича, м. Житомир I, 45 зв.
Иван, зя(т) у Савки підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
Иваниха піддана панів Проскур, с. Білки
II, 20
Иванишин Ждан підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
Ивановски(и) Юре(и) генеральний возний

Київського воєводства I, 6, 7, 12; II, 4, 9, 24, 32 зв., 33 зв.

Ивашко Петръ підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.

Ивостлович Лаврин підданий панів Дахновичів, с. Минійки II, 34

Игнат брат Івана Пригоди, слуга пана Павла Корицького, с. Сокольча I, 4

Игнат Синич див. Синич Игнат

о. Игнати(и) Ускенович див. Ускенович Игнати(и)

Издебськи(и) Якуб шляхтич, свідок у житомирському суді III, 26 зв.

Изенко Иван боярин, с. Корнин II, 20 зв.

Илюта десятник, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.

Ипнарски(и) Петр слуга і староста володінь Мартина Калиновського, с. *Кошыл IV, 20 зв.

Ипнарски(и) див. Ипнарски(и) Петр

Кабак Васко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

*Казновская Миколаева Махаринского Улена землевласниця, с. Соболівка, III, 35, 36

Калина мельник, підданий пана Адама Сенявського, с. Гранів (*Керанов*) IV, 49

*Калиновски(и) див. Калиновски(и) на Гусятине Марцин

*Калиновски(и) на Гусятине Марцин воєвода чернігівський, староста брацлавський IV, 21, 37 зв., 39 зв., 43 зв.

Калитенко десятник, підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.

Калитич Карп підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.

Калитич Лукян підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Калюшко десятник, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Калюшена Андре(и), Кошин брат підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Калюшена Костюк підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Каменацьки(и) Александер слуга Адама Сенявського, с. Гранів (*Керанов*) IV, 33, 34, 47 зв.

Капля підданий Петра Стрибиля, с. Студені Води I, 35 зв.

Капула [?] Андре(и) десятник, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Карпински(и) Вавринец землевласник з м. Котельні I, 39, 39 зв.

Карпо підданий Петра Стрибиля, с. Студені Води I, 35 зв.

Карпович Станислав див. Станислав Карпович

Карп вїт корнинський, с. Корнин II, 19

Карснички(и) Валенти(и) поміщик, м. Бердичів I, 20 зв.

*Каршнички(и) див. Карснички(и)

Касян: Касянов шурин підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20

Катарына дочка землевласника Шимона Домбровного, м. Вільськ III, 22

*Кашпорски(и) див. Кашперски(и) Миклуш Кашперски(и) Миклуш шляхтич, вїт, м. Александрополь I, 37 зв.; II, 43, 43 зв.

Квашеня підсудок панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.

Кгадомски(и) Во(и)тех землевласник з м. Бердичева, I, 20 зв.

Кгерговски(и) Крйкгер Лакгович свідок, м. П'ятка I, 42

Кгершон міщанин, м. *Белополь II, 32

Кгизовски(и) Станислав землевласник, мав маєток у с. Липовій III, 13

Кгизицки(и) Александр шляхтич, свідок при возному, м. Житомир III, 7 зв.

*Кгласковски(и) Адам міщанин, слуга пана Івана Вилгорського, м. Любартов II, 48

Кговаревски(и) коморник граничний Київського воєводства IV, 4, 5, 6 зв., 15

Кговаровски(и) див. Кговаревски(и)

Кгрегорски(и) Адам шляхтич, м. Житомир I, 34

*Кгрескалец(ки(и)) вїт, м. Новий Любартов II, 47 зв.

Кгрушовски(и) позивач у справі до Семена Вигури, м. Житомир III, 23 зв.

Кгрыбовски(и) урядник пана Адама Волчкєвича у м. Коростишеві II, 50 зв.

*Кгуба див. *Губа Якуб

Кгуровски(и) Ян власник маєтків у селах Копачові і Нещерів IV, 2, 3 зв. 4 зв., 5

*Кгурски(и) Константин(и) повірений у справах пана Грузевича, с. Копачів IV, 2

*Кгутковски(и) Ян шляхтич, свідок при возному, м. Житомир III, 7 зв.

Кевлич Григор землевласник, с. Щенів I, 6 зв., 9 зв., 10 зв.

Кевлич Григор землевласник, с. Старосільці II, 22 зв., 25 зв., 26, 26 зв. Можливо, це та ж особа, що і попередня (див.).

Кевлич Криш[тоф] землевласник, м. Ружин II, 3, 30, 30 зв., 40, 40 зв.

Кєвличова див. Коморовская Анна

Кєлбицки(и) слуга панів Проскур, с. Корнин II, 19

Киприк Марков див. Марков Киприк

Киряш підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Клембовски(и) Матеуш (Метеуш) намісник підстароства Житомирського I, 3 зв., 5, 6 зв., 9, 9 зв., 11 зв.—16, 17—18, 20—24, 25, 25 зв., 27 зв., 29 зв., 30, 31, 32—34 зв., 36 зв., 40, 44, 45—46 зв., 47 зв., 48 зв.

Клим підданий Северина Потоцького, с. Станишівка III, 21

Климович Наум див. Наум Климович

*Клюски(и) Даниел староста, м. Паволоч II, 40 зв.

Кнегинински(и) див. Кнегинински(и) Дручанин (Дручинич) Кондрат

Кнегинински(и) Григор приятель князя Яхима Корецького, с. *Черемошна II, 40

Кнегинински(и) Дручанин (Дручинич) Кондрат землевласник з с. Грузького II, 3, 32 зв. 33

Кнегининская Семенова Дручанинова землевласниця, сестра братів Семена, Івана і Миколи Прежевських, с. Городище III, 17 зв.

*Кобыленски(и) Федор шляхтич, с. Мошківці I, 34

Кова(л) Увде(и) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Кова(л) Яцко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Коваленко Феде(и) підданий князя Яхима Корецького, с. *Черемошна II, 41

Коваль Иван міщанин, с. *Черемошна II, 41

Коганецки(и) Кли(м) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Кодола Андре(и) підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Кожан Лыско підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Кожан Мо(и)сє(и) підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34

Кожаненко Гаврило підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Кожаненко Яцко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Кожин Митко підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34

Кожушко Махно підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20

Козак Богдан підданий Миколи Дахновича, с. Корнин II, 19 зв.

Козак Лукаш підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

*Козари пани, землевласники, с. *Кошилов IV, 17 зв., 33 зв.

Козлувски(и) Ян шляхтич, свідок при возному Івану Ходаковському, м. *Вослава, III, 14

Колаковски(и) Ян приятель Яна Сикорського, житель м. *Черленое* II, 14

Колачник Улисе(и) — підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Колєда Мартин підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Колєсник Иван підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Колєсник Терешко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Коломыйец Трофим підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34

Комнацки(и) Сенко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

*Комаровская Анна дружина землевласника Криштофа Кєвлича, м. *Черемошна II, 40

*Кондратова Бочурынская див. Бочурынская Ядикга Сокоревна

Коник Миско підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.

Коновал Ереми(и) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Коновал Стас підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Коньдрат Кошель див. Малиєнко Кошил Коньдрат

Коньдрат Хребтович Бочурынски(и) див. Бочурынски(и) Кондрат Хребтович

Коньдрашович Савостян міщанин, м. *Черемошна II, 41

Копыло Трохим підданий панів Дахновичів, с. Минійки II, 34

Кордыш Иван міщанин, м. Черняхів II, 37, 37 зв., 51, 51 зв.

Корєцкая Анна Ходкевичовна княгиня, дружина Яхима Корецького, с. Білилівка I, 24; м. *Черемошна II, 38 зв., 39, 39 зв., 41

Корєцкие див. Корєцкая Анна, Корєцки(и) Яхим

*Корєцки(и) князь, с. Городище, III, 17 зв., див. Корєцки(и) Яхим

Корєцки(и) Яхим князь, воєводич волинський, м. Білилівка I, 24; II, 14, 32, 36, 38, 38 зв., 39, 39 зв., 41

Корєцкая Євфрузына княгиня, с. Ольшаниця IV, 7 зв., 14 зв.

*Корєцки(и) Кароль князь, с. Ольшаниця IV, 7 зв., 14 зв.

*Корєцки(и) Самоєл князь, с. Ольшаниця IV, 7 зв., 10 зв.

Коржик Тимон підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Коркошка Афанась (Уфанас) землевласник, с. Дзукоське II, 37, 48, 48 зв.

Корницки(и) Андре(и) свідок при розгляді справи Григорія Уєздецького, син Марії Проскуранки, м. Корнин II, 20, 22 зв.

Корницки(и) Кирил брат Андрія Корницького, син землевласниці Марії Проскуранки, м. Корнин II, 20, 20 зв.

Коробька Иван підданий князя Стефана Четвертенського, с. Рахни IV, 48 зв., 49

Коростєл Радко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

*Корчевски(и) Иван Богданович міщанин, с. Івангородок II, 3, 35, 35 зв., 37, 37 зв., 46, 46 зв., 47

*Корчевски(и) Микола(и) пан, мешканець м. Житомира II, 35 зв.

Корчевски(и) Ян землевласник, господар земель над р. Половнюю II, 46 зв., 47
*Корчевского Ивана Маруша Бережецкого дружина Корчевського Івана, с. Ивангород II, 46 зв.
*Корчынски(и) Стефан шляхтич, свідок при возному Антону Трубельскому III, 11
Корчмит Павел підданий пана Дахновича, с. Минійки II, 34
*Корыбутович Вишневецки(и) див. Вишневецки(и) Корыбутович
Корыцки(и) Павло землевласник, господар маєтку в с. Соکیلчі I, 3 зв., 4
Корыцки(и) Павло див. Корыцки(и) Павло
*Косов Селивестр митрополит київський III, 23
Косточка Кириш підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Кострелниці(и) Матяш слуга Яна Сикорського, м. Черленое II, 13 зв., 16
Косточка з Штембергку Анна *воводина* волинська, мала маєток у м. Новому Любартові II, 47 зв.
Костюк підданий Остафіяна Тишкевича, с. Мошківка I, 34 зв.
Костюшкович Григорє(и) Семенович див. Схаболковски(и) Григорє(и) Семенович Костюшкович
Котаровски(и) Ян шляхтич, свідок, м. Черленое II, 19
Котелниці(и) Петрь генеральний возний Київського воеводства II, 18 зв., 28 зв.
Котелниці(и) Филон свідок при розгляді справи пана Уездецького, м. Корнин II, 22 зв.
Котовски(и) Вонтех поміщик, м. Житомир I, 42 зв.
*Котовски(и) Ян свідок, шляхтич, с. Ставища I, 33 зв.
Кохановски(и) Янь слуга пана Вавринця Карпинського, м. Котельня I, 39
Кочерга Иван підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Кочуровски(и) Григор див. Кочуровски(и) Григорє(и) Сафонович (Сафонович)
Кочуровски(и) Григорє(и) Сафонович (Сафонович) підстароста житомирський, I, 44, 47, 48; II, 3, 5, 5 зв., 7 зв.
Кочуровского Полонєя Кирдєєвая Лемешова див. Лемешова Кирдєєвая Полонєя Сафонова
*Кочилоскиє предки панів Козарів с. Кошилов, с. Копієвці, IV, 17 зв.
*Кошка: Кошин брат житель с. Корнина II, 19 зв.
Кошовник Андре(и) підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Кравец Кондрат підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
*Кравец: Кравцов зят підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Кравец Мартин підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Краковски(и) див. Устрозски(и) Януш
Краковски(и) Януш див. Устрозски(и) Януш
Краковски(и) див. Устрозски(и) Януш
Красовски(и) Федор возний Київського воеводства III, 18
Красовски(и) Себестиян землевласник, с. Вероковсчизна, м. Миха(и)лов III, 20
Кремянецки(и) Криштоф, князь Збаразски(и) староста, м. Житомир II, 32 зв.
Кречетовски(и) Ян дрібний землевласник Новгородського воеводства I, 13
Кривобоки(и) Левко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Кривоцоки(и) Лукян підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
Криштоф Богданович див. Юшковски(и) Криштоф Богданович
*Кромер Валенъты(и) шляхтич, свідок при возному III, 33
*Кропивниці(и) Миха(и)ло землевласник, с. Черниця II, 3, 31
*Кропивниці(и) Серафим Миха(и)лович землевласник, син Михайла Кропивницького, с. Черниця II, 31
*Кросилиця Янова Анна Пржезская дочка Миколи Пржезського, м. Житомир III, 17 зв.
Круковски(и) Павло шляхтич, свідок при возному Федору Красовському III, 18
Крупски(и) будник і ключник, с. Росохи I, 38
Крупски(и) Василє(и) житель с. *Белошчи I, 30 зв.
Крупъча Васко підданий Анни Ходкевичевої, м. Вільськ III, 16
*Крутенъ: по(д)ле дому Крутенева житель м. Житомира I, 12
Крутен Васко приятель Наума Климовича, м. Житомир I, 45 зв.
Крыско див. *Крыштоф
*Крыштоф арендар, м. Пулинн II, 32
Крыштоф підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Крыштоф Тышкевич див. Тышкевич з Лого(и)ска Крыштоф
*Крыштофова Вилжина див. *Хронстовская Катерина Крыштофова Вилжина
Кугуть Яско підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
Кудинович Иван підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Куземка Малы(и) див. Малы(и) Куземка
Куземка Снежко див. Снежко Куземка
Кузма атаман на службі у пана Солтана в с. Білокоровичах I, 29 зв.
Кузма див. Кузма Степанович
Кузма Степанович підданий пана Станіслава Третяка, м. Коростишів I, 10 зв., 12, 21 зв.

Кузмински(и) підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
Кулачок підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Куриленко Кошка підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Куриленя Евтух підсусідок панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Курило Соболєнко див. Соболєнко Курило
*Куровская Верешчинского Катарина землевласниця, мати Валеріяна, Єрога та Петра Куровських, с. Липова III, 10, 13, 13 зв.
*Куровски(и) Валериан спадкоємець маєтків у с. Липовій, брат Єрога та Петра Куровських III, 10
*Куровски(и) Еры(и) спадкоємець маєтків у с. Липовій III, 10, 11
Куръвски(и) Петрь син Станіслава та Катерини Куровських, спадкоємець маєтків, с. Липова III, 10, 11
Куровски(и) Станіслав землевласник, с. Липова III, 10
Куровского Иштотиея дружина землевласника Станіслава Гижовського (Кижовського), с. Липова III, 13
Куц Курило десятник, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Куцборски(и) Якуб урядник маєтку Романа Наримунтовича Ружинського у м. Котельні II, 40 зв.
Куцевич Игнат підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Куценя Андре(и) підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Куценя Кондрат підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Куцов Федор підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
*Кушнер Антон підданий панів Дахновичів, с. Бежів II, 33 зв.
Кушнер Ждан підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Кушнер Миско підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Кушнер Улїсе(и) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Kozłowski Jan див. *Козлувски(и) Ян
Kupiecki Alexander свідок, печатар Житомирського суду II, 4 зв.

Лабунски(и) Григорє(и) боярин, був на службі у панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Лавриков Сенко підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
Лаврин Ивостлович див. Ивостлович Лаврин
Лагвинович Филон підданий Афанаса Коркошки, с. Дзуковська II, 48
Лазар підданий панів Проскур, с. Білки II, 19

Лазар підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 25 зв.
Лакгєвниці(и) Балцер землевласник, брат Якуба Лакгєвницького, мав маєтки у селах Шенієві та Старосільцях I, 7 зв., 9 зв., 10, зв., 13 зв.; II, 2 зв., 22 зв., 23 зв., 25 зв., 26, 37, 42 зв.
Лакгєвниці(и) Якуб землевласник с. Половєцька I, 13, 13 зв., 15, 15 зв.
*Лапуза див. Лапуза Федор Юркович
*Лапуза Федор Юркович атаман, підданий пана Себестіяна Сингаєвського, с. Шеніїв I, 5 зв., 6, 6 зв., 7
*Лапузич Микита Федорович син Федора Лапузи, с. Шеніїв I, 5 зв., 6
Ласка Гарасим приятель Хоми Шенієвського, с. Шеніїв I, 7 зв., 9 зв.
Ласковски(и) Ян вїт чудновський і п'ятьський, с. П'ятка I, 44 зв.
Лашковски(и) Ян див. Лишковски(и) Ян
Лашковская Богданова Улена Махаринского див. Казновская Миколаєвая Махаринского Улена
*Лашковски(и) Богдан небіжчик, перший чоловік Казновської Олени, с. Соболівка III, 35
Левко, Савчин син підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Лемеш Иван землевласник, с. Селець III, 23 зв., 26, 26 зв.
*Лемеш Яков Кирдєєвич землевласник, с. Ивангород II, 35 зв., 37 зв.
Лемешова Ивана Хрушлинского Настазия дружина Івана Лемеша, с. Селець III, 23 зв., 26 зв.
Лемешова Кирдєєвая Полонєя Сафонова землевласниця, с. Студені Води II, I, 3, 5, 7 зв., 8
Лемешъ Яковъ Кирдєєвич дрібний землевласник землі Київської, с. Селець I, 28, 28 зв.
Ленцеия Иван підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Лесота див. Лясота Лев
Лєсь син міщанина Устима з м. Любартова II, 47 зв.
Лєсчински(и) Александер судовий урядник, м. Житомир III, 23
Лєшневецки(и) Во(и)тех шляхтич, слуга Криштофа Вилги, с. Харліївка II, 10 зв., 12
*Лидаски(и) Якуб господар маєтків у с. Грабовці (Керабовец) і с. Пустосі III, 12, 12 зв.
Липицьки Петрь служебник князя Михайла Вишневецкого в м. Овручі I, 26, 27
Липляньски(и) Григор землевласник, мав маєток у с. Городищі III, 17
Липляньского Катерина дочка Григора Липляньського, с. Городище III, 17

*Лисацки(и) Лукаш землевласник, с. *Трибисов II, 32

Литвин Богданец підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Литвин Гаврило підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Литвин Сенко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20

Литвин Сидор підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Литвин Федко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Лихомысль Семень бережник і лісник житомирський III, 32

Лихоцки(и) Иван підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Лихоцки(и) Яцко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Личевич Евхим підданий Станіслава Третяка, м. Коростишів I, 10 зв.

Личевич Максим підданий Станіслава Третяка, с. Щенів I, 10 зв., 11, 21 зв.

Лішковски(и) Ян землевласник, син Казновської Олени, с. Соболівка III, 35, 35 зв., 36

*Лішковски(и) Богдан див. *Лашковски(и) Богдан

Лішковського Раїна Александровая Жашковская див. Жашковская Александровая Раїна Лішковського

Лобос Петр свідок у справі пана Уездецького, м. Корнин II, 22 зв.

Лобченко Грицько міщанин, свідок у справі пана Адама Сенявського, с. Гранів (Керанов) IV, 48 зв.

Логвин Филип підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.

Лого(и)ски(и) Устафян Тишкевич див. Тишкевич Устафян

Лого(и)ски(и) Фридрих Тишкевич див. Тишкевич з Лого(и)ска Фридрих (Фридрих)

Лозка Лаврин піддаший київський, житель с. Витачів II, 5, 7

Лозка Иван генеральний возний Київського воєводства II, 7, 9 зв., 29 зв.

Лосенко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.

*Лудви(и)ски(и) Гргор землевласник II, 37 зв.

Лудви(и)ски(и) Семен землевласник, м. Черленос II, 2 зв., 8 зв., 9 зв., 10, 10 зв., 13, 13 зв., 37 зв.

*Лудвински(и) Семен (Семян) землевласник, м. Нехворощ I, 20. Можливо, він же і Лудви(и)ски(и) Семен

*Лука (Лька) Миха(и)ло князь, с. Во(й)товци I, 43 зв.

Лукашински(и) Лев див. Лукошински(и) Лев (Левъ) Богушевич

Лукошински(и) Лев (Левъ) Богушевич воз-

ний Київського воєводства I, 8 зв., 10 зв., 11 зв., 21, 21 зв., 42; II, 31

Лукьянец Яцко підсусідок панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

*Лутовенски(и) Иван свідок у суді, м. Житомир I, 37 зв.

Луц писар, с. Білки II, 20

Луцин Янко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

*Лучина Миха(и)лова Маруша Снежинского див. Снежинского Маруша

Лучка десятник, підданий Проскур, с. Корнин II, 19

*Лучка підданий Петра Стрибиля, с. Студені Води I, 36

*Лучник Дмитро міщанин, підданий князя Яхима Корецького, с. Черемошна II, 96

Лядович с Хилина Ян землевласник, господар маєтку у с. Журбинця I, 1, 13, 13 зв., 15, 15 зв., 46, 46 зв.

*Лясота Лев скарбник землі Київської, мав маєток у с. Кочурі I, 14 зв.

Лях Стас підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Лысаковски(и) Ульбрехт приятель князя Романа Наримунтовича Ружинського, с. Черемошна II, 40 зв.

Лыско Кожан див. Кожан Лыско

Лысы(и) Климо підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Лысы(и) Трохим підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Лысы(и) Якимец підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Лычанч Максим див. Личевич Максим

Лычевич Максим див. Личевич Максим

Лычевич Семен див. Личевич Семен

*Лька див. *Лука

Маєвски(и) Лукашъ коронний енерал Каме-
нецького воєводства I, 23

Маер міщанин павлоцький III, 13

Мазурок Янко хлопець-слуга, підлеглий пана Себестіяна Сингаєвського, с. Щенів I, 7 зв., 9

Макар див. Макар Денисович

Макар Денисович вїт котеленський I, 1, 2 зв., 31, 31 зв.

Макарович Еры(и) див. Еры(и) Макарович

Макарович Мартин підданий пана Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34

Макарович Микола(и) див. Микола(и) Макарович

о. Макары(и) Симонович законник Тригорського монастиря III, 35

Маковецьки(и) Микола(и) сто(а)ник галицький IV, 45 зв.

Максим підданий панів Дахновичів, с. Минійки II, 34

Максим Иванович стрілець, підданий Станіслава Третяка, с. Щенів I, 5, 12

Малафе(и) Тимош підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Малиенко Данило підданий Криштофа Тишкевича, брат Кіндрата Малиенка, с. Станишівка III, 20 зв.

Малиенко Кошил Коньдрат підданий Криштофа Тишкевича, с. Станишівка III, 20 зв.

Малиновски(и) Во(и)тък підданий Федора Верещаки, с. Скоморохи I, 25 зв.

Малол підсусідок панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Малы(и) Куземка підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.

Малышка Андре(и) слуга Хронстовської Катерини, с. Харліївка II, 11, 12

Малыховски(и) Станислав підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Мангншевского Зофья дружина Криштофа Винарського, с. Лебединці II, 28 зв.

Марина дочка Миколи Прежевського, с. Городище III, 17 зв.

Марина Мотовидловна див. Мотовидловна Марина

Марко Юско підданий панів Проскур, с. Білки II, 19

Марков Киприк підданий панів Проскур, с. Білки II, 19

Мартин десятник, підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Мартин підданий Петра Радлинського, с. Сошівка II, 44 зв.

Мартин Макарович див. Макарович Мартин

Мартин Науменя див. Науменя Мартин

Мартишко слуга пана Василя Тиші-Биковського, с. Студені Води I, 35

Марушка вдова, підсусідка панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.

Маря піддана панів Проскур, с. Корнин II, 19

Масалски(и) Кирило землевласник с. Ольшанка IV, 14 зв.

*Маско: Масков брат підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Матяш слуга, свідок у справі Яна Сикорського, м. Кодя II, 9

Матыс кухар, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Мах Микита підданий панів Дахновичів, с. Минійки II, 34

Махаринского Улена див. Казновская Миколаєвая Махаринского Улена

Мацко Иван підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Меленевски(и) Павел Гапонович дрібний землевласник, с. *Мелени I, 17 зв., 46 зв.

Меленевски(и) Степан (Стефан) Стретович землевласник с. Мелені I, 17 зв., 46 зв.

*Мелник Калина свідок у справі Адама Сенявського, с. Гранів II, 48 зв.

Мелник Максим підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 24 зв.

*Мелник Яцко підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 24 зв.

Мелников Петр підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Менсницкая Настазія див. Пупковская Станиславовая Настазія Менсницкая

Мервински(и) Андре(и) землевласник, мав маєток у м. Искоростин I, 13, 41

Мервински(и) Ян землевласник, брат Андрія Мервинського, м. Искоростин I, 41

Мерочник Васко див. Васко Мерочник

Микита підданий Анни Ходкевичевої, Звягельська волость III, 16

Микита підданий Себестіяна Сингаєвського, с. Щенів I, 7, 8

Микита Федорович див. *Лапузич Микита Федорович

Микита Панюта див. Панюта Микитич

Миколаєвая Бранская див. Бранская Миколаєвая

Миколаєвски(и) Якуб слуга Семена Вигури, с. Селець III, 23 зв.

Миколаєнко Иван підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Миколаєнко Карпъ бувший вїт у с. Корнин II, 19

*Микола(и) мешканець с. *Кошылов IV, 33 зв.

*Микола(и) Макарович землевласник I, 25 зв.

*Микола швець, підданий Петра Стрибиля, с. Студені Води I, 36

Милевски(и) Ян генеральний возний Київського воєводства II, 28 зв., 45

Минковски(и) Иван служебник пана Степана Модринського у с. Верхівні II, 18

Минковски(и) Семен шляхтич, генеральний возний Київського воєводства I, 1, 13 зв., 15, 24; II, 31 зв.

Миньковски(и) Иван возний, м. Житомир I, 41 зв., 42

Миско боярин, був на службі у пана Петра Стрибиля, с. Студені Води, I, 35 зв.

Миско підданий Криштофа Тишкевича, с. Станишівка III, 20 зв., 21

Миха(и)ло див. *Лука (*Лька) Миха(и)ло

Миха(и)ло підданий пана Лукаша Оленського с. Черниця II, 31 зв.

Миха(и)ловски(и) Ян слуга пана Матвія Немирича, с. *Фостниця I, 17

*Михал див. *Проскура-Сушински(и) Миха(и)ло

Михал (Михел) Мошкович див. *Мошко Михал

***Михалко** підданий пані Сингурової, с. Шені-
їв I, 7
***Михо** швець, підданий панів Стрибілів,
с. Студені Води I, 36
Миховски(и) Мартин власник буди еремій-
ківської, с. Сарновичі I, 38 зв.
***Миховски(и) Мартин** служебник Олександра
Ворони, с. *Левковці II, 27 зв., 28
Мицк Іван підданий панів Проскур, с. Біл-
ки, II, 19 зв.
Мои́ла Петро архієпископ, митрополит Київ-
ський і Галицький, архімандрит Києво-
Печерського монастиря IV, 4 зв., 6 зв.,
12 зв.
***Мои́лавец Кузма** підданий Станіслава Тре-
тяка I, 11
Модзольски(и) Ян шляхтич, слуга землевлас-
ника Андрія Мошенницького III, 6 зв.
***Модрински(и) Стефан** землевласник у с. Вер-
хівні II, 2 зв., 17, 17 зв., 18
***Можны(и) Ян** шляхтич, свідок при возному
Івану Виговському I, 29 зв.
Мо(и)се(и) підданий панів Проскур, с. Білки
II, 20
***Мокренський(и) Василь** староста у с. Росто-
виці, служебник князя Яхима Корецького
II, 40
Мосченички(и) Андре(и) землевласник, м. *Во-
славичі* III, 6 зв., 7
Мотовидловська Марина дружина землевлас-
ника Олександра Серебриського, с. Мизи-
нівка III, 27 зв.
***Мочулски(и) Федор** шляхтич, свідок у суді,
м. Житомир II, 31
Мошенски(и) Якуб боярин, с. Корнин, II,
20 зв.
Мошко підданий панів Проскур, с. Корнин
II, 19 зв.
***Мошко** арендар Януша Острозького у
с. Гульську II, 32
***Мошко Михал** міщанин, житель м. Бруси-
лова I, 41 зв.
Мощеніцкая Раина дружина Криштофа Бі-
лобрезького, с. Раїсово I, 1
Мощенічки(и) Юре(и) землевласник, с. Ра-
ковщина I, 39
***Мроковского Доротея** землевласниця, дру-
жина пана Григорія Уездського, м. Кор-
нин II, 21
Мукозоб Гаврило підданий панів Проскур II,
20 зв.
Мукозоб Грицко підданий панів Проскур II,
20 зв.
Мышка Абрамъ зъ Варьковичъ староста ов-
руцький I, 26 зв., 39
Навалны(и) Петръ слуга панів Проскур,
с. Білки II, 20 зв.
Надаринская див. **Надарынская Анъна*
Надарински(и) Станислав — землевласник,
м. Житомир, I, 33, 33 зв.

***Надарынская Анъна** свідок у справі князя
Романа Наримунтовича Ружинського,
с. Трацовичі II, 40, 42
Назар підданий Анни Ходкевичевої, Звягель-
ська волость III, 16
Назарович Демко підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
Накърывалоски(и) Яцько генеральний воз-
ний Київського воєводства I, 46 зв.
***Налусовски(и)** приятель князя Романа На-
римунтовича Ружинського, м. Ружин II,
40
Наремьски(и) Анъдре(и) уповноважений Жи-
томирського суду при розділі земель IV,
32
Народны(и) Дмитръ підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20
***Насои: Насоновъ зят** підданий панів Про-
скур, с. Білки II, 19
Настязня дочка Миколи Прежевського, с. Го-
роднище III, 17 зв.
***Настася** дочка Мартина Бутовича, с. Кочур
I, 14 зв.
Наум Климович боярин, м. Житомир I, 45 зв.
Науменя Мартин підданий панів Проскур,
с. Білки II, 19 зв.
Науменко Лаврин підданий Івана Лемеша,
с. Селець III, 24
Небабич Мишко підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
Небабич Юско підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
Неведанка Ѡвдотя Ѡлычанка див. *Ворони-
чова Алексаидрова Невиданна Ѡлычанка
Ѡвдотя*
Невиданна Ѡлычанка див. *Ворони-
чова Алек-
сандрова Невиданна Ѡлычанка Ѡвдотя*
Невирички(и) Григоре(и) генеральний воз-
ний Київського воєводства I, 12, 13; II,
16 зв., 17
Недведьски(и) Петръ див. **Недзведски(и)
Петръ*
***Недзведски(и) Петръ** генеральний возний
Житомирського староства IV, 27 зв., 46,
49
Недзвицьки(и) див. Недзведски(и) Петръ
Немирич Андре(и) брат Матвія Немирича,
с. *Шершневичи I, 16, 17
***Немирич Андри(и)** землевласник, с. Раково
II, 25, 25 зв., 37. Мабуць, це та ж особа,
що і попередня (див.).
Немирич Есиф київський земський суддя,
с. *Шершневичи, I, 16
Немиричъ Еры див. *Немирич на Чернехове
Юре(и)*
Немирич на Черняхове Еры(и) див. *Немирич
на Чернехове Юре(и)*
Немирич Стефан син Андрія Немирича,
с. *Шершневичи I, 16
Немирич Стефан спадкоємець маєтків у

м. Черняхів і Андрієві II, 24 зв., 25,
27 зв., 51. Мабуць, це та ж особа, що і по-
передня (див.).

Немирич на Чернехове Юре(и) підкоморий ки-
ївський IV, 4, 5, 14 зв., 16 зв., 19, 23 зв.,
27 зв., 32 зв., 38

***Немиричова Андреевая Маруша Хребто-
вичовна** дружина Андрія Немирича,
с. *Шершневичи I, 16, 26; м. Черняхів II,
51

Немърич див. *Немирич Стефан*
***Несведки(и) Василь** свідок у справі Юрія
Завиші, с. Лебединці II, 28 зв.

***Нестер** підданий Себестіяна Сингаєвського,
с. Шеніїв I, 7

Нестратович Тимош свідок у справі Павла
Слизня, м. Александрополь II, 43, 43 зв.,
44

***Неча(и) Иоан Грузевич** див. *Грузевичъ
Иоанъ Неча(и)*

Никон підданий панів Проскур, с. Корнин,
II, 19 зв.

Нитихореня Андре(и) підсусідок панів Про-
скур, с. Білки II, 20 зв.

Нихлянт Ганус німець, зять землевласника
Онанія Дідковського, с. Неродичі I, 36 зв.

Ничипор Василевич див. *Василевич Ничипор*
Ничипорович Евхим див. *Евхим Ничипорович*

***Новоселецьки(и) Чечель Еры(и)** див. **Чеч-
ель Новоселецьки(и) Еры(и)*

Ногаєцько підданий панів Проскур, с. Білки
II, 20 зв.

Носаченко Миско підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 20

Niemierzyc Jerzy див. *Немирич на Чернехове
Юре(и)*

Ѡбельковски(и) Барътошь дворянин, м. Ов-
руч I, 25 зв., 26, 27

Ѡбоденски(и) Федор приятель Івана Прежов-
ського, м. Житомир I, 16 зв.

Ѡбы(и)де(и)ко Андрушко підданий панів
Проскур, с. Білки II, 19 зв.

***Ѡвде(и)** підданий пана Наума Климовича,
м. Житомир I, 45 зв.

***Ѡвдотя Суслонна** дружина Демида Шенієв-
ського, с. Шеніїв I, 18 зв.

***Ѡдриволская Чуриловна** з Кгорая Анна дру-
жина Яна Одривольського, старости він-
ницького IV, 40, 45

***Ѡдриволски(и) Ян** староста вінницький IV,
40, 44 зв.

***Ѡкгоновски(и) Ян** шляхтич, свідок у справі
панів Проскур, с. Корнин II, 18 зв.

Ѡлекшич Филон поручник ротмістра Андрія
Русиновського м. Вільськ III, 22 зв.

Ѡленски(и) Лукаш міщанин, м. Черниці II,
3, 30, 31, 31 зв.

Ѡлешко підданий панів Проскур, с. Корнин
II, 19 зв.

Ѡлешко підданий Анни Ходкевичевої, Звя-
гельська волость III, 16

Ѡлизар див. *Волчеквич Адам Ѡлизар*

Ѡлисе(и), Сидоришин свояк підданий панів
Проскур, с. Корнин II, 19, 20

Ѡлисьевич Федор підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19

Ѡлихвир підданий князя Романа Ружинсько-
го, с. Зарубичі I, 31, 31 зв.

Ѡлихъвириха вдова, піддана Івана Лемеша,
с. Селець, III 25 зв.

Ѡлшевски(и) Микола(и) свідок у суді м. Ко-
тельня I, 46

Ѡлычанка Ѡвдотя Неведанка див. *Ворони-
чова ... Ѡвдотя*

Ѡльстиньски(и) Ян підданий, слуга пані
Тишкевичевої Кристини с. Кустин, III,
9 зв.

Ѡмеленята Мартин підданий Анни Ходкеви-
чевої, Звягельська волость III, 16

Ѡмелко підданий панів Проскур, с. Білки
II, 19 зв.

Ѡмелян, попов брат підданий панів Прос-
кур, с. Корнин II, 19

Ѡмелян підданий Івана Лемеша, с. Селець
III, 25 зв.

Ѡниско підданий князя Романа Наримунто-
вича Ружинського, с. Зарубичі I, 31,
31 зв.

***Ѡниско Артиюхович** див. **Артиюхович Ѡниско*

Ѡпанас підданий панів Проскур, с. Корнин
II, 19

Ѡпанас слуга Семена Лудвійського, с. Кри-
ловка II, 9 зв., 10

Ѡпанасиха підсусідка панів Проскур, с. Біл-
ки II, 20 зв.

Ѡпфокген Петръ свідок у справі Павла
Слизня, м. Александрополь II, 43

Ѡрански(и) Тимофе(и) служитель суду, с.
Спичинці II, 42 зв.

Ѡрешко десятник, підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 20 зв.

***Ѡреховски(и) Каспр** міщанин, м. Житомир,
III, 13

Ѡсбутович Станислав вільний шляхтич, ко-
лишній слуга Миколая Макаровича I,
25 зв.

Ѡсецьки(и) Ян шляхтич свідок у суді,
м. Житомир III, 9 зв., 11

Ѡскенович Игнати(и) ігумен Видубецького
монастиря IV, 1 зв.

Ѡско Дорошь див. *Дорошь Ѡско*

Ѡсмачка Пилко підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20 зв.

Ѡсталецьки(и) Федор шляхтич, свідок у спра-
ві Федора Зуба, м. Білилівка I, 24

Ѡстап підданий панів Проскур, с. Білки II,
20

Ѡстап, сын Пилипа Старого підданий панів
Проскур, с. Корнин II, 20

***Встапко** слуга пана Григорія Костошкови-
ча, м. Котельня, I, 39 зв.
Встапович Федор див. **Федор Встапович**
Встрожски(и) Владислав Доминик див. **До-
ник на Встрогу и Заславу Владислав**
Встрожски
Встрозски(и) Януш князь, каштелян краків-
ський, староста черкаський, канівський,
білоцерківський та володимирський I,
41 зв., 42 зв. 44; II, 27 зв., 28, 32, 37 зв.,
44, 44 зв. 46; IV, 37 зв., 43 зв., 44
Wbodensky Fedor див. **Вбоденски(и)** Федор
Wmiecinsky Marcin судовий чиновник,
м. Житомир III, 31 зв.
Ogansky Tymofej див. **Орански(и)** Тимофе(и)
Orphogen Piotr див. **Опфокген** Петръ

Павло підданий Івана Лемеша, с. Селець III,
25 зв.
Павлович Станислав див. **Станислав Павлович**
***Панфилович Евфим** див. ***Евхим Панфилович**
Панчевск(и) Стефан див. **Пинчевски(и)** Сте-
фан
Панюта Микитич стрілець лісний, м. Жито-
мир I, 15 зв.
Панюшеня Корни(и) підданий панів Про-
скур, с. Білки II, 20 зв.
Панюшеня Яцко підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20 зв.
Пархом десятник, підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
***Пастух: зят Пастухов** — підданий панів Про-
скур, с. Корнин II, 19 зв.
Пастух Гришко підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19 зв.
Пастух Иван підданий Миколи Дахновича,
с. Минійки II, 34
Пастухович Гришко підданий панів Проскур,
с. Білки II, 19 зв.
Пацевски(и) Матяш підданий панів Проскур,
с. Білки II, 19
Пашковски(и) Якубъ урядник пана Суликов-
ського у с. Волиці I, 23 зв.
Пелещици(и) Марцин приятель Яна Сикор-
ського, м. Черленов II, 14
Пересецки(и) Андре(и) писар замку житомир-
ського I, 42 зв.
Пересецки(и) Петръ шляхтич I, 47 зв.
Першекович Есько див. **Першко Есько**
Першко Есько підданий Себестіяна Сингаєв-
ського, с. Шенів I, 5, 10 зв., 21
Першкович Яско див. **Першко Есько**
Петецки(и) Васко підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 20
Петецки(и) Униско підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 20
Петр Илич підданий панів Проскур, с. Кор-
нин II, 19
Петровски(и) Адам генеральний возний землі
Київської I, 25

Петровски(и) Микола(и) землевласник, мав
землі над р. Каменицею у Житомирському
повіті I, 14
***Петровски(и)** Ян шляхтич, свідок у суді I,
17, 31, 31 зв.
Петрыковски(и) Андре(и) хорунжий, м. Віль-
ськ III, 22
***Пежевски(и)** Микола(и) див. **Прежевски(и)**
Микола(и)
***Пивоварски(и)** Ян слуга і урядник пана Іва-
на Прежевського у с. Мошківці I, 34,
34 зв.
Пилип підданий князя Януша Острозького,
с. Соснівка II, 44 зв.
***Пилип Стары(и) сын Пилипа Старого** під-
даний панів Проскур, с. Білки II, 20
Пинчевски(и) Стефан генеральний земський
Київського воеводства I, 16 зв., 31,
31 зв.
Пиршуневич сусід якогось пана Білошицького
II, 37 зв.
Пишчиха вдова, піддана панів Проскур,
с. Корнин II, 19 зв.
***Плеська(и)** Яцько підданий Федора Вереща-
ки, с. Скоморохи I, 25 зв.
Плетелишки(и) Григоре(и) слуга панів Про-
скур, с. Білки II, 19
Плугатар Михал підданий пана Дахновича,
с. Минійки II, 34
***Плюшнякъ Иван** шляхтич, міщанин жито-
мирський I, 14
Пневского Катарына дружина Яна Дубиць-
кого, с. *Версковсцизна* III, 20.
Повло Дик підданий панів Проскур, с. Білки
II, 20 зв.
Повторе(и)ко підданий панів Проскур, с. Кор-
нин. Він же **Федуненко** II, 20
Погребны(и) Гриц підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20 зв.
Поддубны(и) Яцко підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20
Подлижны(и) Вакула підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20 зв.
Покалевски(и) Григоре(и) приятель Івана
Прежевського, м. Бердичів I, 16 зв.
Покалевского Катерина дружина Івана Пре-
жевського, м. Бердичів I, 44
***Покотили** пани Покотилівичі: брати Ян, Ти-
мофій та Григорій I, 29, 29 зв.
***Покотилівич Григор** землевласник, с. Біло-
коровичі I, 29
***Покотилівич Тимофе(и)** землевласник, брат
Григорія та Яна Покотилівичів с. Біло-
коровичі I, 29, 29 зв.
***Покотилівич Ян** землевласник, с. Білоко-
ровичі I, 29, 29 зв.
Полиски(и) Дмитръ підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20 зв.
Полишко Федко підданий панів Проскур,
с. Білки II, 19 зв.

Полулях Иван підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19 зв.
Понятовски(и) Валеріян урядник князя Ро-
мана Наримунтовича Ружинського у
м. Паволочі I, 33 зв., 40 зв.
Понятовски(и) Микола(и) шляхтич, свідок у
суді I, 33 зв.
***Понятовски(и)** Станислав колишній уряд-
ник, м. Кодня II, 32
Понятовски(и) Ян урядник Остафіяна Тиш-
кевича у м. Кодні I, 35, 49
Понятовски(и) див. **Понятовски(и)** Ян
Попович Иван підданий панів Проскур, с. Кор-
нин II, 19
Погович Симон підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 19
Посахович Яковец підданий панів Дахнови-
чів, с. Минійки II, 34
Пострыгаченко Кузма Кондратович шляхтич,
міщанин житомирський I, 14
Потапович Федор див. **Федор Потапович**
Потапович Хецко див. **Хецко Потапович**
Потоцьки(и) с Потока Якуб підчасний подоль-
ський, *арендар* земель у м. Городку
і с. Старих Копіївях IV, 16, 23, 26 зв.
Потоцьки(и) Якуб див. **Потоцьки(и)** с Потока
Якуб
Прадка десятник, підданий панів Проскур,
с. Білки II, 20
Правовски(и) землевласник, спадкоємець
с. Трибісів (або Городища) II, 32
Прежевски(и) Иван див. **Прежевски(и)** Иван
Семьнович
Прежевски(и) Иван Семенович землевласник,
мав маєтки у селах *Шершиневици*, Мошків-
ці, містах Бердичеві, Житомирі та ін. I,
16, 32 зв., 33 зв., 34, 34 зв., 35; III, 17 зв.
Прежевски(и) Микола(и) землевласник, брат
Івана Прежевського, мав маєтки у селах
Городищі, Пряжеві, Кодні та ін. I, 17,
17 зв.
Прежевски(и) Семен землевласник, брат Ми-
коли та Івана Прежевських, м. Житомир,
III, 17 зв.
***Прездецки(и)** Микола(и) урядник Олександ-
ра Воронича у м. Троянівці I, 44 зв.
***Прездецки(и)** Станислав шляхтич, свідок
у Житомирському суді I, 29 зв.
***Приборовські(и)** Лукаш шляхтич, свідок
возного Антонія Трубельського, у справі
Яна Шидловського, с. Марківці III, 33
Пригода Иван слуга Яна Велегловського,
с. Сокильча I, 4
При(и)ма Павел підданий панів Проскур,
с. Корнин II, 20 зв.
При(и)ма Федор підданий Яна Серховецького,
с. Старосільці II, 24
Прилуцьки(и) Александър Василевич земле-
власник, с. *Козьолов IV, 33 зв., 34, 38,
43, 49

***Пришковски(и)** Ян Витрелин підстароста,
управитель м. Житомира II, 45, 45 зв.,
48 зв., 49 зв., 50, 50 зв.
Проказа Корни(и) підданий панів Проскур,
с. Білки II, 19 зв.
Прокоп підданий панів Проскур, с. Білки II,
19 зв.
Прокоп мельник, підданий Яна Серховецько-
го, с. Старосільці II, 26 зв.
Прокоп староста, дядько Сенявського Адама,
с. Гранів (*Керанів*) IV, 17 зв.
Прои Андре(и) підданий панів Проскур, с. Біл-
ки II, 19 зв.
Проскура-Сущински(и) Григор землевласник,
брат Михайла Проскури-Сущинського,
с. Білки, с. Корнин II, 21 зв.
Проскура-Сущински(и) Микола(и) син земе-
власника Михайла Проскури-Сущин-
ського, с. Білки, с. Корнин II, 18 зв., 19
***Проскура-Сущински(и)** Миха(и)ло земе-
власник, мав маєтки у селах Корнині і
Білках II, 18 зв., 20, 20 зв., 21, 21 зв.
Проскура-Сущински(и) Федор син Михайла,
брат Миколи Проскур-Сущинських,
с. Корнин, с. Білки II, 2 зв., 4, 5 зв.,
6, 18 зв. 21 зв.
***Проскура-Сущински(и)** Юре(и) син Михайла
Проскури-Сущинського, с. Білки, с. Кор-
нин, с. Студені Воли II, 18 зв.
***Проскуранка Маря** землевласниця, сестра Ми-
хайла Проскури-Сущинського, мати Анд-
рія та Кирила Корницьких, мала частину
маєтків у селах Корнині та Білках II, 20
Проскурове див. ***Проскуры**
***Проскуры** див. **Проскура-Сущинський** Гри-
гор, **Микола**, **Миха(и)ло**, **Федор**, **Юре(и)**,
***Проскуранка Маря**
Процик підданий панів Проскур, с. Корнин
II, 19 зв.
Процицкая Настазия (Настася) Лвовна дру-
жина ревізора Київського суду Яна Го-
раїна II, 3, 3 зв., 5, 6, 7 зв., 8
Процицки(и) Юре(и) Лвович землевласник,
один з власників маєтку у с. Студених
Водах, брат Настасії та Яроша Проциць-
ких II, 2 зв., 3, 3 зв., 5, 6 зв., 7 зв., 8
Процицки(и) Ярош Лвович землевласник, мав
частину володінь у с. Студених Водах II,
2 зв., 3, 3 зв., 5, 6 зв., 7 зв., 8
Прыливски(и) Халели(и) підданий панів Про-
скур, с. Білки II, 19 зв.
***Пуднич Андре(и)** підданий Миколи Дахно-
вича, с. Минійки II, 33 зв.
Пуднич Стаско підданий панів Дахновичів,
с. Бежів II, 33 зв.
Пузыр Андре(и) див. **Пузыревич Андре(и)**
Пузыревич Андре(и) підданий панів Щенієв-
ських, с. Шенів I, 7, 9 зв.
Пузыревч Андре(и) землевласник с. *Раково*
II, 2 зв., 24 зв., 25, 25 зв.

- Пулменин Иван підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
- Пупковская Станиславовая Настазия Менсницкая землевласниця, дружина Станіслава Пупковського, с. Трацовиче II, 41 зв., 42
- Пупковски(и) Микола(и) брат Станіслава Пупковського, мав маєток у с. Спичинцях II, 42
- Пупковски(и) Станислав землевласник, приятель князя Романа Наримунтовича Ружинського, с. Трацовиче II, 40, 41 зв., 42
- *Путята Щасны(и) урядник маєтку Харлинського, с. Щитків, II, 37, 45
- Пшеничны(и) Куць підданий панів Проскур, с. Білки, II, 19 зв.
- Пясковски(и) Павло позивач у Житомирському суді I, 45
- *Peregiesky Andrzej див. Пересецьки(и) Андрє(и)
- Pupkowski Stanislaw див. Пупковски(и) Станислав
- Радивон підданий Себестіяна Сингаєвського, с. Щеніїв I, 7
- Радко Андрє(и) підсудок панів Проскур, с. Корнин II, 20
- Радлински(и) Петръ староста п'ятецький, мав маєток у с. Соснівці II, 37, 44, 44 зв.
- Рафахъ Давидовичъ див. Давидовичъ Рафахъ
- Рахлѣнко Конон підданий Миколи Дахновича, с. Бежів II, 34
- Рєдкевич див. *Родкевич Стефан
- Резник Семен шляхтич, житомирський міщанин I, 14
- *Рєпковски(и) Винценты(и) див. *Рєпковски(и) з Рєпокъ Винценъты(и) землевласник, с. Ріпки I, 46, 46 зв.
- Рєховски(и) Кивля писар Київського суду II, 34 зв.
- Рєховски(и) Павло житель м. Луцька III, 47, 47 зв., 48
- *Рєчински(и) Анъдрє(и) урядник маєтку князя Януша Острозького у м. Чубині II, 46
- *Родкевич Мишко міщанин, житель м. Норинська, I, 37, 38 зв.
- *Родкевич Стефан урядник, м. Івниця I, 31
- *Роздобєнки(и) Мате(и) шляхтич, свідок у суді I, 14, 49
- Роман підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв., 20 зв.
- Роман свідок у справі Яна Сикорського, м. Кодня II, 9
- Романовая Зофія с Карабчева Ружинская див. Ружинская Зофія з Карабчева Романовая
- *Романовая Сингуровая див. *Сингуровая Романовая
- Романовски(и) див. Романовски(и) Юзефъ
- Романовски(и) Юзеф слуга і свідок у справі пана Адама Тиші-Бикоєського, с. Копачів IV, 2 зв., 3, 9
- Росковски(и) Грегоре(и) службєник князя Стефана Четвертенського IV, 21 зв., 22, 23 зв., 30 зв.
- Рудиченко Гришко підданий Наума Климовича, м. Житомир I, 45 зв.
- *Ружинская Зофія з Карабчева Романовая княгиня, дружина князя Романа Наримунтовича Ружинського, с. Верховня I, 2 зв., II, 11, 17 зв.
- Ружинская с Карабчева Зофея див. Ружинская Зєфія з Карабчева Романовая
- Ружински(и) Адам Наримунтович князь, опікун Анни Пупковської, с. Спичинці II, 37, 37 зв., 38 зв., 42
- Ружински(и) Романъ Кирикович князь, дідиц маєтностей у м. Котельні I, 39 зв.
- Ружински(и) Роман Наримунтович князь, мав великі землеволодіння у Житомирському повіті I, 2, 3, 3 зв., 23 зв., 31, 31 зв., 33, 33 зв., 40, 40 зв., 43; II, 2 зв., 10 зв., 11, 12, 17, 17 зв., 38 зв., 39, 40, 41 зв.
- *Русачок підданий Анни Ходкевичевої, Звягельська волость III, 16
- Русин Сєнко підсудок панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
- Русин Федко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
- *Русински(и) Анъдрє(и) ротмістр, підданий Владислава Домініка, м. Вільськ III, 22, 22 зв., 23
- Руцьки(и) Петръ слуга Мартина Миховського, с. *Раковщина I, 38 зв.
- Рыболов Степан підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
- *Савка: Савчин син; зя(т) Иван у Савки — підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
- Савка міщанин, м. Любартов, II, 47 зв.
- Савка десятник, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
- Савосткович Лаврин підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
- *Самоел див. *Самуєль
- *Самоел(и)ло підданий Петра Стрибиля, с. Студені Води I, 36
- Самуєл син Миколи Прежевського, с. Городище III, 17 зв.
- *Самуєль добош ротмістра Андрія Русновського, м. Вільськ III, 22 зв., 23
- *Саленко Андрє(и) підданий Івана Лемеша, с. Селець, III, 25, 26
- *Саленко Васко підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 25 зв., 26
- *Саленко Микита підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 25, 25 зв., 26
- *Саленко Шарко підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 25 зв.
- *Саленко Степан підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 25
- *Саленко Федор підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 25 зв.
- *Сахно, сине(и)зика міщанин, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв., 20
- Сахно Щєрбина див. Щєрбина Сахно
- Сачко Гацько підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
- *Свенцицьки(и) Дзян вїйт з м. Нового Любартова II, 47, 47 зв.
- Сєлевиха Стєця дружина Миколая Петровського I, 14
- о. Сєливестр священник, м. Александрополь I, 37 зв.
- Сєманович Федор див. Федор Сєманович
- Сємен Иванович див. Щєниєвски(и) Иван Сєменович I, 7, 17 зв.
- Сємен Иванович стрілець, підлеглий пана Станіслава Третяка, с. Щеніїв I, 5
- Сємен Насонович підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
- Сєменов Васко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
- Сєменович Ярош див. Ярош Сєменович
- Сєнко підданий Петра Радлинського, с. Соснівка II, 44 зв.
- Сєнко Трушевч див. Трушевч Сєнко
- Сєнявски(и) див. *Сєнявски(и) з Кгранова Ієронимъ Адамъ
- Сєнявски(и) з Кгранова Ієронимъ Адамъ підчаший коронний яворівський IV, 16, 16 зв., 17, 18 зв., 23, 32, 33 зв., 36
- Сєраковски(и) позивач у справі пана Корєцького II, 36
- *Сєрафин син Михайла Кропивницького, землевласника з с. Черніці II, 31, 31 зв.
- Сєрге(и) пасічник, с. Пенів I, 12 зв.
- Сєреда Павєл підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
- Сєребриски(и) Александръ шляхтич, свідок у суді при возному Антону Трубельському, м. Житомир III, 8 зв., 27 зв., 32 зв.
- Сєруцьки(и) Во(и)тех урядник, с. Солотвин II, 32
- *Сєрховецьки(и) Ян підстароста овруцький I, 7, 9 зв., 10 зв., 45 зв., власник земель у с. Старосільцях II, 2 зв., 23, 23 зв., 24, 24 зв., 26, 26 зв., 27, 37, 42 зв.
- Сєрховецьки(и) Ян див. Сєрховецьки(и) Ян
- *Сєсницьки(и) Александръ землевласник, с. Вовчинець I, 42 зв.
- *Сєсницьки(и) Ян — землевласник, с. Вовчинець I, 42 зв.
- *Сєменовая Дручанінова Кнегиницкая див. Кнегиницкая Сєменовая Дручаніновая
- Сєребрын(ски)и див. Сєребриски(и) Александръ
- *Сєребрынски(и) Александр див. Сєребриски(и) Александръ
- *Сидораш: Сидорашин свояк підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
- Сикорски(и) Ян урядник Остафіяна Тишкевича в м. Кодні II, 9, 15 зв.
- Сила див. *Сила-Новицьки(и) Миха(и)ло
- *Сила-Новицьки(и) Миха(и)ло суддя кївський, землевласник, с. Сєлезєнівка I, 40; урядник князя Романа Наримунтовича Ружинського у м. Черемошні II, 34 зв., 40
- Силвєстер намїсник Видубецького монастиря IV, 1 зв.
- Симонов Васко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
- Симонович Макары(и) див. о. Макары(и) Симонович
- Сингаєвски(и) Андрє(и) брат Савостяна Сингаєвського, с. Щеніїв I, 5, 9, 10, 11 зв., 21 зв., 22
- Сингаєвски(и) Миха(и)ло (Мишко) землевласник, с. Щеніїв I, 5, 9, 9 зв., 10, 21 зв.
- Сингаєвски(и) Павєл (Пашко) житель с. Щєнієва I, 5, 9, 9 зв., 10, 11 зв., 21 зв., 22, 31
- Сингаєвски(и) Савостян Федорович землевласник, брат Михайла, Павла і Андрія Сингаєвських, с. Щеніїв I, 5, 6 зв., 9 зв., 10 зв., 11 зв., 12, 21 зв., 38
- Сингаєвски(и) Сєбєстиян див. Сингаєвски(и) Савостян Федорович
- Синич Ігнат міщанин фастівський I, 23 зв.
- *Сингуровая Романовая землевласниця, с. Щеніїв I, 7, 7 зв., 9 зв.
- Синицьки(и) Иван свідок у суді, м. Житомир I, 25
- Скибицьки(и) Томаш урядник пані Вилжиної, с. Харлїївка II, 30
- Скочински(и) Иван шляхтич, свідок при возному Федорові Красовському, м. Житомир III, 18
- Скрипка Андрє(и) підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
- Скрипка Кузма підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
- Скрипка Мартин підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
- Скрипка Хома підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
- Скрипка Яцько підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
- Слабинич Иван підданий пана Миколи Дахновича, с. Бежів II, 33 зв.
- Слєпы(и) Пилип підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
- Слизєн Павєл Миха(и)лович служитель суду, м. Александрополь II, 37, 43, 43 зв.
- Словєшински(и) рудник, підлеглий Мощеницького Андрія III, 6 зв.
- Словиковски(и) Рослав приятель Яна Сикорського, м. Кодня II, 9, 10, 10 зв., 15
- *Служынски(и) Лонкгинос Валенти(и) лікар, слуга Януша Тишкевича III, 9, 9 зв.

Случанин Семен підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
*Смятячянка Ядвигга дружина Петра Будишевського II, 38 зв.
Снежински(и) Себестиян генеральний возний Київського воеводства I, 23 зв., 43 зв., 45
*Снежинського Маруша Миха(и)лова Лучнна княгиня, дружина князя Михайла Луки I, 43 зв.
Снежно Куземка підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Соболенко Антон підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Соболенко Курило десятник, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Совко Васил підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
*Сокалски(и) Юре(и) Пински(и) князь, староста м. Житомира II, 32 зв.
Соколовски(и) Ян урядник чудновський і п'ятецький I, 44 зв., землевласник, мав багато маєтків і земель у Житомирському повіті II, 3, 34, 34 зв., 37 зв., 48 зв., 49 зв., 50; ротмістр королівський, с. Дашів IV, 38 зв., 39, 43 зв.
*Солоневски(и) Стефан мешканець м. Кодні I, 42 зв.
Солтан (Сольтан) Гурняш див. Гурняш Солтан (Сольтан).
Сосницьки(и) Василе(и) возний Київського воеводства I, 12, зв., 13 зв.—15 зв., 17, 18, 19, 22, 22 зв., 28, 31, 32, 32 зв., 33 зв., 34, 44, 44 зв., 46, 46 зв., 47, 48, 48 зв., II, 11, 12, 28, 33, 34 зв., 46 зв., 47 зв., 51
*Сосченко Яшко підданий Яна Серховецького с. Старосільці II, 24
Сподин Яцко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
*Стадник Болжич підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20
Стадник Петръ підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
Станислав підсусідок панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Станислав атаман Юрія Завиші у його маєтку в с. Лебединцях II, 29
Станислав Карпович свідок у суді, м. Житомир I, 42
Станислав Усбутович див. Усбутович Станислав
Станислав Павлович писар, підданий Анни Костючки з м. Нового Любартова II, 47 зв.
Станковски(и) Ждан підданий пана Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Староселски(и) Ян урядник, с. Білківці I, 35
Старушич Лаврин слуга і урядник Остафіяна Тишкевича, м. *Белополе II, 34 зв.
Стары(и) Аврам Семенович підданий панів

Проскур, с. Корнин II, 19
Стары(и) Гаврило підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
*Стары(и) Гаврило підданий Федора Верещаки, с. Скоморохи I, 25 зв.
Стары(и) Пилип підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Стары(и) Хасим підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Стась підданий Януша Острозького, с. Соснівка II, 44 зв.
Сташук Яско підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Сташученко Грицко підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Сташученко Иван підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
*Стемпковски(и) див. *Бавороски(и)
*Степковски(и) Лукаш шляхтич, с. Студені Води I, 32
Стецко міщанин, с. Черленюв II, 15
Стефан син Миколи Прежевського, с. Городище III, 17 зв.
Столецьки(и) Януш шляхтич, урядник, с. Топорище I, 27 зв., 49
Стород Павел підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Стретович Мелене(в)ски(и) див. Меленевски(и) Степан Стретович
Стрыбыл Богдан син землевласника Івана Стрибиля, с. Студені Води II, 3 зв., 5 зв., 8 зв.
Стрыбыл Иван землевласник, с. Студені Води II, 3 зв., 5 зв.
Стрыбыл Петръ землевласник, с. Студені Води I, 32, 35, 36
*Сукач: пасеки Сукачеви господар пасіки над р. Тетеревом I, 15 зв.
Суликовски(и) Я(и) поміщик I, 23
Супрун див. Дашкевич Супрун
Супрунович Тишко хлопець-слуга пана Балцера Лагевницького, с. Старосільці II, 27
Сурин Андре(и) збирач податків Київського воеводства, мав маєток у с. Черепині II, 2 зв., 16 зв.
Сурин Гарасим підсудок, урядник Київської землі II, 3, 3 зв., 8
Сусловна Увдотя див. Увдотя Сусловна
Сусич Гарасим підданий князя Яхима Корецького, міщанин з м. Черемошні II, 41
Суши(и) десятник, підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Суховольски(и) Павел генеральний возний Київського воеводства I, 42
Суховулски(и) Павел див. Суховольски(и) Павел
Сухоносенко підданий Анни Ходкевичевої, Звягельська волость III, 16
Сушалски(и) див. *Проскура-Сущински(и) Миха(и)ло

Сушалски(и) Федор Проскура див. Проскура-Сущински(и) Федор
Сушански(и) Микола(и) Проскуров див. Проскура-Сущински(и) Микола(и)
Сушански(и) Федор Проскуров див. Проскура-Сущински(и) Федор
Сушански(и) Юре(и) Проскуров див. Проскура-Сущински(и) Юре(и)
Сушински(и) див. *Проскура-Сущински(и) Миха(и)ло
Схаболтовски(и) Григоре(и) Семенович Костюшкович дрібний землевласник Володимирського повіту I, 39, 39 зв.
Счасны(и) Вонсовски(и) див. *Вонсовски(и) Щасны(и)
Сцениевски(и) Адам двоюрідний брат Олександра Івановича Щенієвського III, 30 зв., 36
Сцениевски(и) Александр Іванович землевласник, с. Малий Щеніїв III, 29 зв., 30, 30 зв.
Сцениевски(и) Ероним землевласник, брат Олександра Івановича Щенієвського с. Малий Щеніїв III, 30 зв.
Сцениевски(и) Микола(и) Іванович землевласник, брат Олександра Івановича Щенієвського, с. Малий Щеніїв III, 30 зв.
*Счербач див. Щербач
*Сыла-Новицки(и) Михал див. *Сила-Новицки(и) Миха(и)ло
Сынгаевски(и) див. Сингаевски(и)
*Сынкгуровая див. *Сынкгуровая Романовая Раина Чубасая
*Сынкгуровая Романовая Раина Чубасая землевласниця, с. Дзуковське II, 37, 48, 48 зв.
Sjgislundus Rex король Сігізмунд III, I
*Slizen Pawel див. Слизен Павел Миха(и)лович
Stanislaw див. Харлински(и) на Хабнем Станислав
Szczeniowski Adam див. Сцениевски(и) Адам
*Szczeniowski Alexandr див. Сцениевски(и) Александр Іванович
Тарновецки(и) Станислав служебник пана Олександра Воронича, с. Нове Поле II, 28
Теофіла с Хоцимира IV, 24
Теперко Ливон підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Терешъченко Федько підданий Федора Верещаки, с. Скоморохи I, 25 зв.
Терлицки(и) Александр урядник Стефана Немрича в м. Черняхіві II, 25, 25 зв.
Тесля Сень свідок у справі пана Адама Сеньявського, с. Гранів (Керанов) IV, 48 зв., 49
*Тимофе(и) Покотилевич див. Покотилевич Тимофе(и)
Тимофе(и) слуга Федора Чеховича, I, 38
Тимош Малафе(и) див. Малафе(и) Тимош

Тимош Тява підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Тимошко слуга пана Василя Тиші-Биковського, I, 35
Тимькович Гарасим підданий князя Яхима Корецького, м. Черемоша, II, 41
*Тиша див. Тиша-Быковски(и) Василь (Василе(и))
Тиша Василе(и) див. Тиша-Быковски(и) Василь (Василе(и))
Тиша Еремияш див. Тиша-Быковски(и) Еремияш (Еремияш)
Тиша Ян див. Тыша-Быковски(и) Ян
Тиша-Быковски(и) Адам землевласник с. Копачів IV, 1, 2 зв., 15 зв., 25 зв.
Тиша-Быковски(и) Василь (Василе(и)) землевласник I, 35, 36; ревізор Київського суду II, 5, 7
Тиша-Быковски(и) Еремияш (Еремияш) колишній господар с. Соболівки III, 35, 35 зв., 36; брат землевласника Адама Тиші-Биковського, с. Копачів IV, 2 зв., 3 зв., 8 зв., 10, 15 зв., 25 зв.
Тишанка Быковского Галена дружина Стефана Модринського, с. Верхівня II, 17 зв.
Тишкевич Криштоф див. Тышкевич з Лого(и)-ска Криштоф
Тишкевич Устафиян воеводич берестейський, староста лясський I, 3 зв., 32 зв., 33 зв., 34, 34 зв., 42, 47 зв.; підскарбій надворний, староста лясський і острський II, 5, 7, 8 зв., 13, 16
Тишкевич з Лого(и)ска Фридрих (Фрыдрых) воеводич берестейський I, 20, 41 зв., 42, 44, 45, 48, 48 зв.; II, 3, 29 зв., 30, 31 зв., 34, 34 зв.
Тишкевичовна з Лого(и)ска Крыстына див. *Елцовая Константинова Тишкевичовна з Лого(и)ска Крыстына
Тишко Супрунович див. Супрунович Тишко
Тишкович Фридрих див. Тышкевич з Лого(и)-ска Фридрих(Фрыдрых)
Тишкевич Аньтони(и) маршалок Великого князівства Литовського III, 27
Толвински(и) Я(и) генеральний возний Київського воеводства II, 46
*Трембицькая Яновая землевласниця, дружина Яна Трембицького, с. Кошилов IV, 34 зв.
Трембицьки(и) Янь землевласник, свідок у Житомирському суді, с. *Кошылов IV, 27 зв., 34 зв.
Третяк Станислав землевласник, с. Щеніїв I, 5, 10 зв., 11 зв.
Троц підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
Трубелски(и) Антони(и) генеральний возний воеводств Київського, Волинського, Брацлавського і Чернігівського III, 7, 8 зв., 9, 11, 12, 16 зв., 22 зв., 26, 33
Трухон мешканець м. Житомира, брат Панюти Микитича I, 15 зв.

Трушаносецки(и) вїт паволоцький, II, 40 зв.
Трушевич підсусідок панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Трушевич Сенко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Трыполски(и) Василь Андреевич землевласник, с. Скородне III, 6 зв.
Трыполски(и) Иван Андреевич землевласник, брат Василя Трипольського, с. Скородне III, 6 зв.
Трыполски(и) Марко колишній господар с. Скородного III, 6 зв.
Трыполсцы пани Трипольські, власники маєтків у с. Скородному III, 6 зв.
Турски(и) Станислав товариш Яна Кохановського, м. Котельня, I 39
Турчин Микита підданий Анни Ходкевичевої, Звягельська волость III, 16
Тучанички(и) Никола(и) коморник граничний Київського воеводства IV 1, 16, 16 зв., 20 зв., 32 зв., 48 зв.
Тхоревського Анґна землевласниця, дружина пана Адама Олизара Волчкевича, с. Сеель I, 27 зв.
Тява Тимош див. Тимош Тява
Тыша-Быковски(и) Адам землевласник, батько Габріеля, Павла та Яна Тишів-Биковських, с. Копачів IV, 2 зв., 15 зв., 25 зв.
Тыша-Быковски(и) Еремьяш землевласник, брат Адама Тиші-Биковського с. Копачів IV, 2 зв., 3 зв., 8 зв., 10, 15 зв., 25 зв.
Тыша-Быковски(и) Кгабриел землевласник, с. Горбулів, с. Копачів III, 23, 23 зв.; IV, 1, 2 зв., 5, 15, 25 зв.
Тыша-Быковски(и) Михал землевласник, брат Габріеля Тиші-Быковського, с. Горбулів III, 23
Тыша-Быковски(и) Павло землевласник, син Адама Тиші-Биковського, с. Копачів IV, 1, 2 зв., 5, 15 зв., 25 зв.
Тыша-Быковски(и) Ян землевласник, син Адама Тиші-Биковського, с. Копачів IV, 1, 2, 5, 15 зв., 25 зв.
Тышински(и) Ян генеральний возниї Київського воеводства II, 34
Тышкевич з Лого(и)ска Крыштоф староста житомирський, підчасий київський III, 7 зв., 8, 8 зв., 9, 14 зв., 20 зв., 33
Тышкевич Устафян див. Тышкевич Устафян
Тышкевич Фрыдрях див. Тышкевич з Лого(и)ска Фридрих (Фрыдрях)
Тышкевич з Лого(и)ска Януш воевода київський III, 9 зв., 12 зв., 14 зв.
Тисза-Вукowski Jeroniasz див. Тыша-Быковски(и) Еремьяш

на пана Проскуру, м. Корнин II, 2 зв., 21, 22 зв.
Улащинашин Петр підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
*Улевський(и) Петро слуга і свідок у справі пана Сенявського IV, 16 зв., 18 зв.
Ус Умелян сторож, підсусідок панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Ус Павел підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Устин підданий Анни Косточки, м. Новий Любартов II, 47 зв.
Фа(и)дыш арендар м. Житомир II, 32 зв.
*Фальчевская Ядвигга Фронцовна дружина Юрія Чарторизького, м. Житомир I, 46
*Фащ Адам опікун Андрія Мервинського, м. Іскоростин I, 41
Федко підданий Савостяна Сингаєвського, с. Шеніїв I, 21
Федко див. Хицович Федко
Федко підданий панів Проскур, с. Білки II, 19, 19 зв.
Федко Хицович див. Хицович Федко
Федор атаман Белков(с)ки(й) I, 35
Федор син попів с. Студені Води I, 35 зв.
Федор будник, підданий Федора Чеховича I, 38
Федор підданий Савостяна Сингаєвського, с. Шеніїв I, 7
Федор див. *Чехович Федор
Федор сусід Наума Климовича, м. Житомир I, 45 зв.
Федор підданий Яна Сикорського, м. Черленое II, 15
Федор Савчин син підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Федор, Шимков зя(т) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Федор Богданович див. Юшковски(и) Федор Богданович
Федор Улисеєвич див. Улисеєвич Федор
Федор Установич атаман, с. Сарновичі I, 37, 38
Федор Потапович підданий Петра Радлинського воеводства II, 45
о. Федор Семанович протопоп овруцький II, 46
Федор Юркович див. Лапуза Федор Юркович
Федуненко див. Повторе(и)ко
Фен підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.
Фернитихоренко десятник, підданий панів Проскур, с. Білки II, 19
Филон Лагвинович підданий пана Афанасія Коркошки с. Дзуковське II, 48
Филон Улекшич див. Улекшич Филон
Фирле(и) з Дубровицы Андре(и) див. Белзски(и) Фирлен (Фирле(и)) з Домбровицы Андре(и)

Фырле(и) з Домбровицы див. Белзски(и) Фирле(и) (Фирле(и)) з Домбровицы Андре(и) Фыскель міщанин паволоцький III, 13

*Хавански(и) Гроза Дмитро поміщик, с. Сингаєвичі I, 5, 11 зв.
*Хазко арендар Адама Волчкевича, с. Тополице I, 27 зв.
Хала(и)ко Богдан підданий князя Романа Ружинського, м. Паволоч II, 40
Хале(и) підданий Наума Климовича, м. Житомир I, 45 зв.
Харитониха вдова, піддана панів Проскур с. Корнин II, 19
*Харко підданий Фридриха Тишкевича, с. Дідовці I, 42 зв.
Харко десятник, підданий панів Проскур с. Білки II, 20 зв.
Харленская Шасная Катерина Збаразская подкоморина київська II, 3, 32 зв., 33
Харлески(и) Станислав див. Харлински(и) Станислав
*Харлинская Маруша Семашковна дружина Станіслава Харлинського, с. Щитків II, 45
Харлински(и) на Устроглядичах Никола(и) приятель Криштофа Білобрезького, свідок у суді, м. Брагин I, 1 зв.
Харлински(и) на Хабнем Станислав приятель Криштофа Білобрезького, свідок у суді, м. Брагин I, 1 зв.
Харлински(и) Станислав ревизор во(и)ский, с. Щитків II, 5, 7, 36, 45. Мабуть, він же Харлински(и) на Хабнем Станислав
Херубин Никола(и) шляхтич, свідок у справі Хронтовської Катерини, с. Харліївка II, 10 зв., 29 зв., 30
Хецко Потапович міщанин київський I, 23
Хилимон вїт, підданий панів Проскур, с. Білки II, 20
Хирлецьки(и) Яско підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Хитры(и) Ласко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Хицович Федко стрілець, підданий пана Станіслава Третяка, с. Шеніїв I, 5, 10 зв.
Хмелецькая с Хоцимира Теофила воеводина київська IV, 24
Хмелецьки(и) Лукаш стольник брацлавський, син Теофілі Хмелецької IV, 24
Хмеловски(и) Марцин службовець київського суду IV, 30 зв., 47
Хмеловски(и) див. Хмеловски(и) Марцин
Ходаковски(и) Ивань возний надворний, м. Житомир III, 14
Ходкевичова Анна Алоизия воеводина м. Вільська, землевласниця багатьох маєтків у Звягельській волості III, 15
Хо(и)новски(и) Павло писар, м. Александрополь II, 43

Хома підданий пана Петра Стрибиля, с. Студені Води I, 35 зв.
Хомиха піддана панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Хоризван приятель Криштофа Білобрезького, свідок у суді м. Брагин I, 1 зв.
Хоружи(и) Прокоп дядько Адама Сенявського, с. Гранів (Керанів) IV, 33 зв.
Хребтович з Бочурина Коньдрат див. *Бочурынски(и) Кондрат Хребтович
*Хронтовская Катерина Крыштофова Вилжиня землевласниця, дружина Криштофа Вилги, с. Гальчин I, 2 зв., 3; с. Харліївка II, 10 зв., 11, 29 зв.
Chogizwan див. Хоризван

Цалыневич Семен підданий Савостяна Сингаєвського, с. Шеніїв, I, 21
Цеклински(и) з Цеклина Александр землевласник, м. Вільськ III, 15, 16 зв., 17
Цибуски(и) Ян шляхтич, підданий Владислава Домініка, м. Житомир III, 22
Циховски(и) Петро див. Чеховски(и) Петро
Циховски(и) див. Чеховски(и) Петро
Ча(и)ковски(и) Ян підстароста житомирський III, 6 зв., 7, 8 зв., 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 20, 20 зв., 22, 23 зв., 29 зв., 32, 32 зв., 35
Чапський(и) Станислав шляхтич, челядник Шимона Домбровного, м. Вільськ III, 22 зв.
Чарторьски(и) Юре(и) князь, великий землевласник, м. Житомир I, 46
Чередник Воропа(и) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Черны(и) Евъям підданий Івана Лемеша, с. Сеель III, 25 зв.
*Четвертенски(и) Федор Светопелк князь IV, 16, 16 зв., 38, 43 зв.
*Четвертенски(и) Стефан Светопелк підкоморій брацлавський IV, 22, 32, 33 зв.
Четвертенски(и) Федор Светопелк
Чехович Федор Миха(и)лович арендар грежански(и) I, 36 зв., 38, 40
*Чехович Федор приятель пана Павла Слизня, м. Александрополь II, 43 зв.
Чеховски(и) Петро слуга і урядник гунчанський князь Четвертенського Стефана Святополка IV, 49
*Чечел Новоселецьки(и) Еры(и) землевласник села Копачів і Нецерів IV, 1 зв., 3, 3 зв., 4, 5, 5 зв., 11, 15
Черниці(и) Сидор підданий Анни Ходкевичевої, Звягельська волость III, 16
Черькас Яроним опікун Яна Мервинського, м. *Іскоростин I, 41
Чопылка Грицко десятник, підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Чопылка Федор підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Чорнушеня Клим підданий панів Проскур, с. Білки, II, 19
Чорны(и) Левко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Чорны(и) Макар підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Чорны(и) Пилип підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Чорны(и) Федко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20
Чортко Семен підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
*Чурин: Чуринов брат підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
*Шам Григор міщанин, м. Коростишів II, 27 зв.
*Шацлински(и) Ян шляхтич, свідок при возному Антонові Трубельському III, 12
Швец Адамец підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Швец Артем підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Швец Иса(и) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
*Швец Миско підданий Анни Ходкевичевої, Звягельська волость III, 16
Швец Уско підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Швец Федор підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
Швец Яцко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20 зв.
*Швябович Аврам підданий Яна Серховецького, с. Старосільці II, 24
Шевелиха підсудка панів Проскур, с. Білки II, 20
Шевчик десятник, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.
Ше(и)на Васко підданий панів Проскур, с. Білки II, 20 зв.
Шемета Ярош землевласник, м. Житомир I, 25
Шереш Яким підданий Миколи Дахновича, с. Минійки II, 34
Шидловски(и) Ян писар Житомирського суду, мав маєток у с. Марківцях III, 10 зв., II, 11 зв., 32 зв., 33
Шидлувски(и) Ян див. Шидловски(и) Ян
Шимко десятник, підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
*Шимко: Шимков зя(т) підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Шимков Федор підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
*Шински(и) Микола(и) шляхтич, свідок у суді, м. Житомир I, 25

Шмателинка Грицко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
Шмателинка Иван підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19
*Шчерница Улас підданий Анни Ходкевичевої, Звягельська волость III, 16
Шумовски(и) Ян підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

*Щасная Харленская див. Харленская Щасная Катерина Збарзская

Щасни(и) урядник пана Дмитра Хаванського, с. Сингаєвичі I, 5

Щасны(и) Воньсовски(и) див. Воньсовски(и) Щасны(и)

*Щасны(и) Путята див. Путята Щасны(и)

*Щениевски(и) Василь Миха(и)лович землевласник, с. Щеніїв I, 7, 9 зв., 17 зв.

Щениевски(и) Демид Жданович землевласник, с. Щеніїв I, 5, 17 зв. 18, 18 зв., 19, 19 зв.

Щениевски(и) Ждан Семенович землевласник, батько Деміда і Івана Щенієвських I, 7, 9 зв., 18 зв., 19

Щениевски(и) Иван Жданович возний Київського воеводства I, 5—7, 8, 9, 10, 10 зв., 11 зв., 12, 17 зв., 18, 19 зв., 21 зв.; II, 31, 48, 48 зв.

Щениевски(и) Иван Миха(и)лович землевласник, с. Щеніїв I, 7, 17 зв.

Щениевски(и) Иван Семенович землевласник, двоюрідний брат Івана і Хоми Ждановичів Щенієвських, с. Щеніїв I, 7, 17 зв., 18

Щениевски(и) Костюк Миха(и)лович землевласник, с. Щеніїв I, 5, 7, 9 зв., 17 зв.

Щениевски(и) Меленте(и) (Мелешко) Жданович землевласник, с. Щеніїв I, 6 зв., 17 зв.

Щениевські(и) Роман Жданович землевласник, с. Щеніїв I, 7, 9 зв. 17 зв., 19 зв.

Щениевски(и) Сак Хомич син Хоми Щенієвського, с. Щеніїв I, 5, 6, 6 зв., 8, 9 зв., 11 зв., 17 зв., 22

Щениевски(и) Федор Богданович землевласник, с. Щеніїв I, 5, 11 зв., 17 зв.

Щениевски(и) Хома Жданович землевласник, рідний дядько по матері Савостяна Сингаєвського, с. Щеніїв I, 5, 6, 6 зв., 7, 8, 9, 9 зв., 10, 11 зв., 12, 17 зв., 18, 21 зв., 22

*Щениевского Ганна Федоровна тітка Савостяна Сингаєвського, с. Щеніїв I, 7

Щениевского Радоха Ждановна мати Савостяна Сингаєвського, с. Щеніїв I, 7

Щербан десятник, підданий панів Проскур, с. Білки II, 19 зв.

Щербач підданий Петра Стрибиля, с. Студені Води I, 36 зв.

Щербина Сахно підданий князя Януша Острозького, с. Соснівка II, 44 зв.

*Щуровски(и) Федор підстароста Житомирського суду I, 1, 2—3 зв., 14, 41, 41 зв., 42, 43 зв., 48 зв., II, 3, 4 зв., 6, 7 зв., 8 зв., 12 зв., 13, 15 зв., 16 зв., 17, 18 зв., 21, 22 зв., 23 зв., 24, 24 зв., 25 зв., 26 зв., 27 зв., 28 зв., 29 зв., 30 зв., 31, 31 зв., 32 зв., 33 зв., 34, 35, 38, 39 зв., 41 зв., 42 зв.

Юда арендар, м. Біллілівка II, 32

*Ю(и)ски(и) Гаврило хорунжий київський, мав маєток у с. Пулинах II, 32

Юре(и) війт, с. Черниця II, 31 зв.

Юрьєнко Семень побережник і лісник житомирський III, 32

Юско Марко див. Марко Юско

Юско Небабич див. Небабич Юско

Юшковски(и) Бака(и) землевласник, с. Старі Копіївці IV, 16, 16 зв., 38

Юшковски(и) Васил Абрамович землевласник, с. Старі Копіївці IV, 16, 16 зв., 38

*Юшковски(и) Грегори(и) Грегорович землевласник, с. Старі Копіївці IV, 16, 16 зв., 38

Юшковски(и) Дмитро землевласник, с. Старі Копіївці IV, 38

Юшковски(и) Иван Богданович землевласник, с. Старі Копіївці IV, 16, 16 зв., 38

Юшковски(и) Иван Грегорович землевласник, с. Старі Копіївці IV, 16, 16 зв., 38

Юшковски(и) Криштоф Богданович землевласник, с. Старі Копіївці IV, 16, 16 зв., 38

Юшковски(и) Федор Богданович землевласник, с. Старі Копіївці IV, 16, 16 зв., 38

Юшковски(и) Федор Богданович-молодший землевласник, с. Старі Копіївці IV, 16, 38

Яблонски(и) Иван шляхтич, свідок у суді, атаман у с. Черниці II, 31

Яблонски(и) Юзеф приятель Яна Сикорського, м. Черлене II, 14

Ядвигга Сокоровна дружина Кіндрата Бочуринського, м. Бочурин II, 51, 51 зв.

Ягодзиньски(и) Валєньты(и) уповноважений у справах Адама Сенявського, с. Городок IV, 19 зв.

Якимец підсудок панів Проскур, с. Корнин II, 19 зв.

Якимец підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Яков підданий пана Петра Радлинського, с. Соснівка II, 44 зв.

Яковец Посохович див. Посохович Яковец

Якуб військовий новгородський, писар землі Жмонтської II, 3, 3 зв., 7 зв.

Якуб син міщанина Лукаша Оленського, м. Черниця II, 31

Ян син Яна Мервинського, м. *Искоростин I, 41

Ян син землевласника Миколи Прежевського, с. Городище III, 17 зв.

Ян Данилович староста чигиринський, житель м. Корсуна I, 22 зв., 23

Ян Казимир король польський III, 8, 8 зв.

Ян Покотилевич див. Покотилевич Ян

Янецки(и) Грицко підданий панів Проскур, с. Корнин II, 19

Янкова вдова, піддана Миколи Дахновича, с. Бежів I, 33 зв.

Яннъчарин [!] Малиєнко Кошель Коньдрат див. Малиєнко Кошил Коньдрат

Янченко Федор підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 24

Ярема підданий пана Івана Прежевського, с. Мошківка I, 34 зв.

Ярмак Данило підданий Анни Ходкевичевої, Звягельська вол. III, 16

Ярмаковски(и) Стефан підданий Яна Сикорського, м. Черлене II, 16

Ярмош Павел підданий панів Проскур, с. Корнин II, 20

Ярош підданий Петра Радлинського, с. Соснівка II, 45

Ярош Семенович підсудок панів Проскур, с. Корнин II, 19

Ясенковски(и) Микола(и) генеральний возний Київського воеводства II, 15 зв., 16

Яско Першкович див. Першко Есько

Ятченко Грицко підданий Івана Лемеша, с. Селець III, 25

*Яцко: Яцков шури підданий панів Проскур, с. Білки II, 20

Яцко Дмитреян див. Дмитреян Яцко

СЛОВНИК

авизоріялы(и) див. лист

адверсор противник

адгерит співучасник; прислужник

акт документ, внесений до книги для запису судових справ, що набував після цього законності; **акт ексекutoriальны(и)** акт суду про приведення в дію якоїсь судової ухвали; **акт протестацци(и)** акт-скарга

актор особа, що позиває до суду; поводова,

оскаржена або потерпіла сторона

акция судовий процес, позов, справа

албовем або, так само

алияс або

анно отже; а саме, отож

антецессор попередник

армата військовий загін або озброєна група людей

артикул стаття закону

асекуровати забезпечувати, запевняти
асесор судовий засідател
асистенція допомога
атаман сільський староста
афектація вимога; прохання

бакгазья бавовняна тканина, ситець
банитька вигнаика
баишиця присудження до смерті і скасування майна за великий злочин; виселення та позбавлення громадянських прав

барзо дуже
бискуп(и) єпископський
бленд помилка
боярин людина середнього між шляхетським і селянським станом, що перебувала на службі у шляхти; незакріпачений селянин, збирач податків

брамка жіноча прикраса на голову
бра(н)е одержання
бурда колотнеча
бытност присутність, наявність

валило пристрій у водяному млині, в якому валили полотно
варовати оберігати, застерігати від чогось, забезпечувати

варунок турбота, клопіт
васнь незлагодя, чвари, сварка
ведле згідно з..., відповідно
ведлугь див. **ведле**
везене в'язниця, ув'язнення
веле багато, занадто

венкши(и) більший
веновны(и) див. **лист**
венць отже, отож, значить, більш
верификация підтвердження
весь село

веспол разом
весполок див. **веспол**
взглядом відносно, з огляду на щось
взданя конфіскація маєтку або речей згідно з законом чи контрактом
взменка нагадування (про борг)
виж урядовий чиновник

вилчура шуба (кожух) із вовчих шкур або підбита вовчою шкурою, іноді й іншою шкурою
вина грошова кара, штраф

виндиковати домагатися вирішення якоїсь справи на основі статуту чи права, вимагати повернення власного майна
влегце легко

вливок права акт передачі боргу чи маєтку; акт перенесення прав на майно
войски(и) чиновник, який наглядав за порядком на певній території під час війни
вливати право брати на себе зобов'язання, передавати маєток, борг і т. ін. згідно цього зобов'язання

винвеч оборочати звестн нанівець, знищити
волица маєток; осідлість
вонтпйти сумніватися
впрод насамперед
врыхле скоро, відразу
вспарте підтримка, допомога
вцале цілком, повністю
вшетечност сваволя, нечесність, розпушта
вщисци всі
вывезане повторне введення в права на маєток

выволане виклик; відлучення від церкви
выволанец відлучений від церкви
выисте походження, вихід
выистити відшкодувати
вымелок оплата за помел, мірчук

габати непокоїти, нападати
габач чоловічий плащ із білого грубого сукна
гарть гартування поташу
гетман полны(и) военачальник, який заступав гетьмана на полі бою
граби граф

грош грошова одиниця, що дорівнювала $\frac{1}{60}$ копи; грош складався з 10 білих пінязів

даракгане розбійники
девастация спустошення, знищення
дедикованы(и) присвячений
де(и) частка *мов, мовляв*, вставне слово, *так би мовити*

декларовати взяти письмове зобов'язання, яке має юридичну силу
декрет судове рішення, постанова, ухвала, вирок

дело гармата
делия верхнє вбрання у вигляді плаща, довга
ведмежа або вовча шуба
делиберация розв'язання

делятор позивач
державця орендар, поміщик, управитель
дерокувати ухвалитися повністю чи частково від права

деспект зневага, ігнорування
дефенсия захист, уступка
деферовати пропонувати, представляти
децизия ухвала, постанова

дѣл бджолина бортъ, отвір, щілина, зроблена бортником
дилация донесення, таємне оскарження, законна відстрочка розгляду справи в суді

диспозовати розміщувати, розпоряджатись
диффужия хитрощі
добош солдат, що б'є в бубон аж доперо аж до цього часу
достаточен спроможний
досыт учинити задовольнити
дукть див. **стена**

едно лише
ез, езокь запруда на річці
екзекуториалны(и) див. **акт**
еспировати втрачати силу, закінчуватись
експуляция вигнання, позбавлення права
екщепция виняток
ерор помилка

заварте забезпечення, збереження
заведены(и) заборгований
завите завито точно; обов'язково на певний час

законник чернець
залечене засвідчення, доручення
заприти відрікатися
зас ще раз, знову
затяг завербований загін війська
захаватися поводити себе у відповідності з чимось

звазнити зважити на щось, звернути увагу на когось, щось
звлаца зокрема
зезволене згода, дозвіл
зезнавати свідчити

зелживость зневажливість, образа
земени поміщик, землевласник, переважно шляхтич
зупелны(и) цілковитий, повний

имати брати, хватати
имене маєток
импукнация заперечення, опротестування
имьпедимент перешкода

инвентовати одержувати, стягати, інвентаризувати
инотестенция виклик до суду, повідомлення, позов

инстигация спонукання до дії, підбурювання
инстыкгатор сановник чи урядова особа, в обов'язки якої входило стежити за правосуддям, притягувати порушників до відповідальності, оскаржувач

инстигация розгляд справи в суді
интерцыза договір на виконання певних робіт, дошлюбний договір, обмеження в дарчих записах

интрата прибуток, оренда
инсерованы(и) припозов виклик до суду чи повідомлення про виклик через когось

интросмисия офіційне введення в право на володіння нерухомим майном, акт про це введення, внесений до актової книги
исты(и) той самий, цей же

кавза причина
кад велика бочка, чан, міра місткості
каразыевы(и) саморобний, виготовлений із простого сукна

кграбринова вироблена з білого грубого сукна
кгравамен скарга, утиск, насильство

кгородски(и) міський, замковий, *кгородски(и) вряд* судово-адміністративний уряд, який поширював свої компетенції на територію повіту і очолювався старостою; *кгородски(и) суд* становий суд на українських землях, запроваджений Литвою і Польщею, що очолювався у воеводствах воеводою, а в повітах старостою, розглядав як цивільні, так і кримінальні справи різних верств населення, включаючи і шляхту

кир рід тканини
кльть комора
ключ адміністративно-територіальна одиниця, декілька сіл і хуторів, що належали до однієї громади, одного маєтку чи одного міста

коберец килимок
когерес спадкоємець
коллегал близький сусід, особа, яка накладе податі на господарів, збирає податки від поміщиків, позивач

коморны(и) військове звання, камер-юнкер
коморник **граничны(и)** урядник суду, що заступав підкоморія

компетитор суперник, співпретендент
кондиктамен змова проти когось
конклюдовати припиняти справу
конпринципал співучасник

контрадия супроти
контумация вирок, звинувачувальне судове рішення щодо майна звинувачуваного

конфесата безперечні свідчення
копец межовий знак у вигляді насипаного горба

корд рід шпаги, коротшої від меча
крес затвор у вогнепальній зброї
кунтентовати задовольняти

купно куплений маєток чи земля
куфел кухоль

лавник член старого міського суду
лантво(и)т земський війт
лашт міра сипучих тіл
леговати записувати свій спадок у духовному заповіті, заповідати

лентиме (**легитиме**) законно, згідно з законом
ле(и)ца віжки, повіддя
лемитация відстрочка

лист юридичний документ, повідомлення:
лист авизориялы(и) лист з повідомленням; *лист веновны(и)* документ про придане; *лист-шбликць* лист-розписка боржника про свою заборгованість з зобов'язанням її сплатити; *лист штвористы(и)* відкритий лист; *лист уаяжчи(и)* документ, за яким вводили когось у законне володіння маєтком

локоть міра довжини, що дорівнює $\frac{3}{4}$ аршина
луп грабїж, пограбування, здобич

лут міра ваги, що дорівнює $1/32$ фунта або 12,8 г
люзны(и) нероба, ледар
люнски(и) див. **фалендыш**
лядунок патронташ

маєстат трон, монарх (титул)
малжонка дружина, жінка
мамрама див. **мембрама**
маніфестанс заявник, позивач
маршалок управитель, титул урядників різних рангів.

мембрама урядовий документ, пергаментна грамота, бланк
мелюрація виправлення
меновите зокрема, тобто, саме
менувати називати, згадувати, визначати
мех мішок, ковальський міх
мечник сторож, зброносець
можност багатство, могутність
морд вбивство
москвитинюк хлопчак-росіянин
мунимент юридичний доказ для підтвердження справи в суді
мухояровы(и) вироблений із вовняної тканини
мѣрка 1) міра сипучих, четверик, 2) плата зерном за помол

надворны(и) придворний, дворова прислуга
наехане див. **наязд**
назыт занадто, через міру
намесник священник, що очолював церковну адміністрацію церкви, приходи тощо
нарожник граничний копець, що знаходився на розі поля
нахожене напад
напрод перш за все, найперше
напротивко проти
начине посуд
наязд наскік, напад
небытность відсутність, після смерті
нендза бідність
недоисте неповноліття
непоодинокрот неодноразово
нешпорны(и) пізній (час)
нещотливы(и) безчесний, підлий, низький
нижли але

обвоже(и)е показ урядовій особі чи свідкам доказів злочину для засвідчення
обвола(и)е об'ява
обдукция судовий огляд заподіяної шкоди
обликг вексель, позиковий документ
обликгация зобов'язання, повинність
обличне особисто
облята запис документа в актові книги для його затвердження
обора господарське приміщення типу клуні, загорода для тварин, стійло
оборона правияя правовий захист

обфите щедро
ово те; ось
овде там, у іншим місці
овшем проте, однак, справді
овы(и) той
огулом все разом, гуртом
одеже одяг
оземши взявши
одтвористы(и) очевидний, явний
окрутне люто, жорстоко
окша теслярська сокирка
олстро кобура (на сідлі)
омешкане затримка
онус зобов'язання
опартост пильність, старанність
опатрити доглянути, оглянути
опевати гласити, говорити
опона гобелен, килим
опроч за винятком, крім
ораз а також
ордиант спадкоємець
ордианция родовий маєток, який передавався у спадщину
оршак товариство, юрба, зборище людей
осветчене заява, об'ява
оседлость садиба
отбегати втрачати, позбуватися
ото(и)мовати віднімати
отправовати виконувати
отвористы(и) лист див. **лист**
отчизна маєток, успадкований по батькові
отчич поміщик, землевласник
оферовати жертвувати
охандоство вбрання, коштовності
очевисто персонально, особисто
ошачовати оцінити вартість чогось
ощен спис, рогатина

пакляковы(и) вироблений із тканини з довгого трипаного льону, з коноплі
паневка маленька жаровня, сковорідка
пасаман смуга, знак від побоїв; смугаста тканина
пенезны(и) багатий, грошовитий
пенны(и) обтяжений боргами
пенязь грошова одиниця, що дорівнювала 1/10 гроша або взагалі гроші
персоналитер особисто
пета див. **пята**
печатар канцелярський службовець, секретар, що затверджує документ печаткою
пилне невідкладно, терміново, негайно
пленипотент повірений у справах, уповноважений
плеснивы(и) див. **чалы(и)**
побережник лісник

поборца збирач податків, мита тощо
поваба принада
поволане донесення про крадіжку чи інший злочин, прикликання до відповідальності
поводова сторона сторона, що вчинила позов до суду
подлугь див. **вееле**, **ведлугь**
подкомори(и) урядник суду, що займався розглядом справ про межі земельних володінь
подкоморски(и) суд суд, що займався розмежуванням ґрунтів
подписок помічник писаря
подскарби(и) хранитель скарбниці
подстарости(и) помічник старости
подстари(и) почесний титул, присвоювався дворянам повіту королем
подсудок член суду, помічник судді
подсусидок безземельний селянин, той, хто будувався на чужій землі
подчашы(и) придворний урядник
пожегнати попрощатися
полгак (пулгак) рушниця з укороченим стволом
полсема шість з половиною
полоть копчений бік свинячої, волової та ін. туші
полчварта три з половиною
полшосты п'ять з половиною
поневажъ тому, що; через те що
попарте справи просування в суді якоїсь справи
праве майже, дійсно
предсезяте намір, почин
презетация представлення в суд певних доказів
презиск виграна в суді справа
преречоны(и) вищезгаданий
претекст причина, привід, неправда
прето а тому, отже, таким чином
преюдициум збиток, шкода
привиле(и) офіційний документ, що свідчив про певні права його власника
привлащати привласнювати
приволати прикликати
принципал організатор, керівник справи
припатрене уважний огляд
припозивати викликати до суду вдруге
пробация перевірка
привент зиск, прибуток
прозекуция настанова
пропомнити забути
проробок вирубана частина лісу під сіножаті чи для обробітку землі
протестанс протестуючий
протестация скарга, внесення до судових книг протесту, заява проти якогось наслідства
противко проти, відносно
публице відкрито, публічно

пулгак, див. **полгак**
пулчамарок короткий хутряний верхній чоловічий одяг кожух див. ще **чамара**
путны(и) службова особа при міському суді, що розвозить листи, виклики до суду тощо
пята місце, де сходяться межі трьох володінь, земель чи ґрунтів
пяток п'ятниця

радец радник, член міського самоврядування
радец член міського самоврядування
ранкор ненависть, злоба
рахуба рахунок, розрахунок
раче(и) скоріше
рачнти намагатися, піклуватися
реалитер дійсно
реbellion бунт, повстання
реbelизант бунтівник
ревидоване перевірка, ревізія
реквировати домагатися чогось у суді
рекогниция ствердження правдивості документа, підтвердження
рекфакция відновлення
релия релігія
релиция захист у суді з висуненням доказів, урядове посвідчення, відношення, виклад справи
ремисса відстрочка, рішення суду
репротестация протест з обох сторін
респонс відмова
рихло швидко
ростырок чвара, незгода
рочки судове засідання, сесія суду
рожай рід, різновид
росказа(и)е наказ, розпорядження
роспарте розгляд судової справи
респектовати поважати закон, дотримуватись закону
рубковы(и) вироблений із тонкого полотна
рукода(и)ны(и) (долг) борг на підставі зобов'язання
рукода(и)ны(и) (слуга) вірний слуга, той, хто перебуває на службі за домовленістю

самовтор удвох
сапета плетенка із пруття
свепета висячий вулик диких бджіл
сверета кобила
своаволя сваволя, безчинство, непокоря
святоблывы(и) релігійний, побожний
сес цей
сестренец племінник, син сестри
сикгнет перстень із печаткою
сице так, подібно
скутечие успішно, дійсно, насправді
слобода новозаселений пункт, що користувався пільгами
служебник слуга, службовець
совито подвійно, щедро

созна(н)е особисте повідомлення на суді
солени́тер урочисто, офіційно
спадок спадщина
специфікован(и) докладно перелічений
сполече́ннє спільно, разом
способити пустити в хід всі засоби
спросне страшно, потворно
спря́т майно, маєток
срокго́ст суворість
статок майно, маєток
старо́ство певний земельний наділ з оборон-
ним замком, подарований королем шлях-
тичем за службу, до нього входили також
королівські замки і міста
ста́ция вид податку, що збирався з населення
тієї території, де проїжджав король з сво-
ім двором
сте́на насип, який служив межею між земля-
ми, маєтками і т. п.
сте́нник особа, що визначала межу між зем-
лями, маєтками
сто́лник боярин, збирач податків для госпо-
даря
стре́ла різного роду вогнепальна зброя
стре́лец мисливець
стры́(и) рідний брат батька, дядько по бать-
кові
субде́легат судовий урядник нижчого сту-
пеня
сублито́вати скасувати в законному порядку
якийсь вирок чи акт
сугра́ничник сусід, землі якого межували з
землями іншого господаря
судере́вний змішаний (про ліс)
су́кцесся́ спадщина
су́кцессорь спадкоємець, власник маєтку, по-
міщик
суспензова́(н)е відстрочка боргу, боргова
залежність
сыно́вєц племінник

таля́р монета
таме́ре раптом, випадково, ображати
те́раз тепер
те́разне(и)шя́я теперішня
теста́мент духовний заповіт
ти́жба натовп
тиса́вы(и) каштануватий, ясногнідий
ти́чтитися відноситись, стосуватись чогось
това́лля рушничок
то́р дорога, шлях
троска́ піклування, турбота
туза́н дюжина якихось предметів
туза́н див. туза́н
ту́мулт галас, шум, метушня
ту́тор опікун, вихователь
ту́рбація турботи, клопіт
тя́гlost повинність
тя́ты(и) різаний або рубаний

убезпечати довірятись, завіряти
увя́жчи(и) див. ліст.
увя́зова(н)е акт законного введення у воло-
діння
уи́сте гирло річки
уи́щенє розрахунок, приведення до дії
улю́товати змилюватись, заладити справу
уи́слєнє спеціально, нарочито
уи́соцван(и) уповноважений
уи́руг одиниця виміру землі
уи́руговати насилувати
уи́ставичнє постійно, весь час
уи́теча вилучення, позбавлення
уи́чувив(и) гостинний, хлібосільний, чесний
уи́циплывы(и) різкий, образливий

фа́люндышовы(и) вироблений із тонкого ан-
глійського чи голландського сукна
фа́рботи кольорове оздоблення у вигляді обо-
рок, червоні чобітки
фа́ска міра об'єму для масла, меду тощо,
бочечка для масла, меду і т. п.
фа́резь чоловіче довге плаття з довгими рука-
вами без коміра і пояса, каптан, жупан
фа́рованы(и) затверджений, виданий згідно
з постановою
фа́лга пільга
фа́расунок див. турба́ция
фа́унда́ция акт заснування установи з пожерт-
вуванням їй грошей; установа, заснована
таким актом, заснування

хо́ружи(и) охоронець гетьманського прапора,
прапороносець

це́леброванє урочисте прийняття, обряд
ци́рокграф боргова розписка чи посвідчення,
рукопис
цо́рка дочка
цо́рка див. цо́рка
цо́ын олово
цо́ынш див. чинш

чама́ра верхній чоловічий одяг типу куртки
чи́жми чоботи червоного або чорного кольору
чи́мбор шовковий пояс
чи́ли чи
чи́нити до́сыт задовольняти
чи́нити ре́ляцию звітувати
чи́нкотор вироблений із шкіри, шкіряний
чи́нш податок, плата за користування землею,
за будь-яку оренду
чо́повє податок від вироблення напоїв (пива,
меду, горілки тощо)

ша́птуховы(и) з кускового сукна
ша́рлат шовкова тканина або сукно пурпур-
ного кольору
ша́ры(и) сірий

ша́фар економ, особа, яка вела фінансові
справн установи чи маєтку
ша́фовати розпоряджатись чимось, роздавати
щось
ша́цовати оцінювати
ша́цунок оцінка
ше́лег польська грошова одиниця
шко́довати себе визначати ціну понесеної
втрати
шля́м шкіра з боків лисиць чи рисі

ПЕРЕКЛАД ЛАТИНСЬКИХ СЛІВ ТА ВИРАЗІВ

иньтрома́сы(о)нє — у вигляді запису про
ув'язання 181
пєро [!] о́блята(м) — через пред'явлення,
182
итєрумь атькьвє итерумь — ще і ще раз, 190
сальву́ [!] мелиорацио́нємь єузьдемь мани-
фєстьатио́нє(м) — непорушне право на
розширений виклад цієї ж заяви
и(н) фо́ро фо́ри — виклик до суду, 195
мино́ре(н)нєсь — неповнолітні, 196
прека́вє(н)до и(н)дє(м)нитата пу́пилору(м) —
для забезпечення недоторканості [прав,
майна] сиріт, 197
преюди́циоумь — збиток
прека́вє(н)до и(н)дє(м)нитати — для забез-
печення недоторканості
пропъ́тє(р) пра́кгна(н)ссь [!] па́рикулю(м) [!]
— внаслідок раптової небезпеки, 198
и(н) рє(м) суа́мь — на свою користь
са(л)ва(м) мелиорацио́нє(м) — непорушне
право на розширення
у́ть мори(с) є(ст) — як прийнято, 199
єть и(н) ко(н)тинъти [!] — і негайно
а(с)сєкура́ти па́ше публика — гарантовані
офіційним мирним договором, 201
єкьса(р)су(с) — запалений, розгніваний
и(н) фо́ро фо́ры є(т) — виклик до суду і
субъи(н)дє — незабаром після того
и(н) фа́циє пре́зє (н)ти(с) — як свідок; як при-
сутній
єксь ю(с)су о́фци(и) пре́зє (н)ти(с) — за роз-
порядженням даного уряду, 202
ю(т) [!] юри(с) є(т) мори(с) є(ст) — як належить
за законом і як прийнято
є(т) и(н) ко(н)тинє(н)ти — і негайно
и(н) фа́циє о́фци(и) — перед урядом
бєнєволе́ фа́су(с) є(ст) — добровільно визна́в
семивну́мь [!] — напівживого
ад ли́та — до судової справи
па(р)ти афе́кьта(н)ти — зацікавленій стороні
са(л)ва(м) мелиорацио́нє(м) си є(т) и(н)ква-
(н)ту(м) о́прє (са)
фує(н)тъ [!] — непорушне право розши-
рення нехай збережеться, скільки разів
не була б припинена [ця справа]
ко(н)то́квитатє(м) [!] — сусідство, межу
антьквиту(с) — здавна, 203

шля́к гостроверха шапка з околицем
штих спис
штихова́ рана колота рана; рана, нанесена
списом
шадок нащадок
шкру́таторски(и) позов; виклик до суду з ме-
тою розслідування якоїсь справи
юж вже

нуло юре — без жодного права
и(н) су(м)му(м) преюди́циоумь — для найбіль-
шого збитку
и(н) абьє(н)ци́я — при відсутності
фу(н)диту(с) — цілком, повністю
и(н) ну́меро — в кількості
ара́мата [!] манум — збройно, 204
сєо(р)сивє — окремо, 208
солєни́тє(р) атквє итерумь — офіційно ще
раз
прека́вєндо и(н)дє(м)нитати сує — для забез-
печення своєї недоторканості, 210
пєр о́блята(м) — через пред'явлення, 211
єкьзну́нък — віднині 213
иньє́нєре — в цілому
адь сєкьвє(н)ста́мь [!] о́фци(и) презєнъти́сь —
на збереження при даному уряді 214
юре натура́ли сукъцєсьсїо́нє — за природ-
ним правом успадкування, 215
итирємь [!] юре дивино єть натура́ли сукъ-
цєсьсїо́нє — також за законом і природ-
ним правом успадкування
пєро [!] о́блята(м) — через пред'явлення, 217
иньє́нєре — в цілому, 218
иньтєнъ́дитъ — домагається, 220
ци́рка лимита натуралємь — близько природ-
них меж
юди́циалитє(р) — обґрунтовано
ко́нъти́кунитатємь — сусідство, межу, 221
дє ну(л)литатє ко́ндемна́цио́ни(с) єксь ра́ци-
о́нибус и(н) тє(р)ми́но иньфєре(н)ди(с) —
про незаконність звинувачення з огляду
на підстави, подані в суд
юди́циору(м) — судів
плєни́потєнътє акторєе партис нонъ ко(н)-
тради́це(н)тє — коли уповноважений від
стороні позивача не заперечує
адъ тута(н)думъ кавза́мь юри́дика(м) — для
захисту судової справи 222
єксь а́дфєкту єть о́фцио́ фа́муляту(с) —
з власного бажання і службового обов'яз-
ку
парти(с) акторєе мо́дє(р)ну́мь — сторони по-
зивача зараз
ко́нътра гєредєсь бо́нору(м) —
проти спадкоємців маєтку
єть али́ору(м)

ево пе (р)тинє(н)циу(м) — та інших, які сюди належать
енералите(р) — взагалі, загалом, у цілому
диляціономь — відстрочку, 228
при(н)пиналомь цитату(м) — основного від-
повідача
ко(н)вениту(р) — визнається
бенефициу(м) диляціонон(с) маори(с) — піль-
га відстрочки у більшій справі
аду(л)ти — повнолітні
маори(с) — більшої [справи]
пе(р) уника(м) ну(н)циумь — за допомогою
єдиного повідомлення
сати(с)факту(м) леи(с) — додержано закону
бенефициу(м) — пільга; привілей
акціономь лимиту(м) ексь суо акторату —
спір про межі зі свого власного позову
иньдиференте(р) — безсторонньо
ко(м)плетіетати(с) — повноправні
ну(н)циумь — повідомлення, 229
инь протракціономь кавзе — для затягуван-
ня справи
инь акто(р) те(м)поре — позивач вчасно
иньте(р)ми(с)сиононе субь ами(с)иононе кавза
[коньтинуоваль] — продовжував не зво-
лікати під загрозою програту справи
неце(с)сита(с) — зобов'язання; потреба
стату(с) — статут
єциа(м) адь иньскрипци[о]не(м) — навіть
для звинувачення
кавза е(ст) — судова справа е
о(м)нибу(с) диляціононибу(с) абрену(н)циат(т) —
всілякими відстрочками припинена
продуциту(р) — відправляється [про судову
справу]
инь миноритате(м) гередє(с) ку(м) квибу(с)
акціо ве(р)титу(р) — при неповнолітні
спадкоємців, з якими ведеться процес
минорене(с) — малолітні
нонь аду(л)ти — неповнолітні
анно(с) дискреціонон(с) — років повноліття
миноренитате(м) — неповноліття
рату(м) — неодмінне, певне
ко(н)ста(т) — відомо
туторь е(ст) инь гак юридика маори(с) инь-
по(р)таньция [!] инь маори субєсе(л)но —
опікун присутній при такому розгляді
більшої справи у вищій судовій інстанції
ексь леє публіка е(т) ексь пракси узитата —
на основі цивільного права і звичаєвої
практики
мерито — слушно
акторєє па(р)ти(с) — сторони позивача, 230
аду(л)ти — див. с. 228
диляціономь маори(с) — відстрочку у біль-
шій справі, 230
суфьфициє(н)те(с) е(т)ати(с) — достатнього
віку
ку(м) а(с)сисіє(н)ция — з допомогою
та(н)ква(м) тутори(с) — як опікуна

миноренитате(м) — неповноліття
бенефициу(м) — пільга, привілей
реми(с)сионон(с) — передана на рішення до
іншого суду, 231
а(д) аффектаціононе(м) — для розгляду в суді
се де проєкве(н)да кграваміне еть дамна(с) —
з огляду на заподіяні утиски і збитки
се оффициу(м) — за своїм обов'язком
енералите(р) — взагалі, в цілому
приньципалите(р) цитати(с) е(с)ть — в ос-
новному, відповідачам, 233
кумь ко(л)лятералибу(с) — із суміжниками
сонать — гласить
су(с)пе(н)са — відстрочка
те(р)минумь — термін, судове засідання
дукту(с) — гранична лінія, межа
сине акниціононе ко(л)лятерали(с); — без
згоди суміжника
ку(м) при(н)ципалібу(с) цитати(с) — з ос-
новними відповідачами
адь ка(м)пумь есь — на поле (винесена)
инь кавза приньципалі диляціо маори(с)
е(ст) — в основній справі відстрочка у
зв'язку з більшою справою
коньце(с)са — дозволена
са(л)ве дефенсьи(с) инь ексьцепціононибу(с)
па(р)ти(с) утрокве — повне право кожної
сторони на вибір виняткових доказів
при обороні
инь ква(н)ту(м) — наскільки
енералите(р) — див. с. 231
нигилъ мину(с) — проте, однак, 234
инь ко(н)ди(к)то — за погодженням; у змові
де н(л)легалитате акътусь презенъти(с) —
про незаконність нинішнього процесу, 235
де ну(л)литате фуньданъде юри(з)дикціо-
ни(с) еть де ну(л)литате тощиу(с) актусь
омиумькве те(р)минорумь инь акту еть
ци(р)ка актумь субєквенъциумь ратифи-
каціононекве омиумь юриумь гередита-
риорум еть анътиква посе(с)сиононе
узуфруктуке акъ пощиоритате актора-
тусь легкитими — про недійсність встанов-
леної юрисдикції і недійсність усього
процесу та всіх засідань у ході процесу і в
зв'язку з процесом і про підтвердження
всіх спадкових прав і давності володіння
й користування, і про перевагу давніш-
нього права в офіційному судочинстві
са(л)вамь имьпукгнаціононе(м) коньтра те(р)-
минумь форумь акторатумь акціононе(м)
еть субєквенътеє те(р)минос акъиньстан-
ция(с) — непорушне право на опротесту-
вання судового засідання, суду, процесу,
позову і наступних судових засідань та
інстанцій, 236
инь тото еть квави(с) минима па(р)те — в ці-
лому і в будь-якій найменшій частині
инь коньте(ст)атумь легкум акъ секурита-
темь презенъциумь юрициорумь коньсти-

туціононибусь рекгни еть статут(с) приви-
ленатомь нонь обсе(р)ванъдо моду(м)
еть моделіамь — не додержуючи міри і
скромності для утвердження законів і
гарантії нинішнього судочинства на осно-
ві постанов королівства і статутів про
привілей
паренъдо юри комуни еть декрето сакросанъ-
кто трибуналицио — підкоряючись за-
гальному праву і непорушному рішенню
трибуналу
секуритате(м) юрициорумь коньтемьпсервнъ
еть ексьинъде пена(с) леє публіка санъ-
цита(с) — знехтували судові гарантії і
тому до встановлених цивільним правом
штрафів...
нонь габита раціононе еквитати(с) — не беручи
до уваги слухних доказів
ве(т) суєсь лимитемь натурале(м) — уздовж
природної межі
постъ акъквізита юра —
після придбання прав
инь пацифика посе(с)сиононе еть узуфрукту —
в мирному володінні і користуванні
фрети ипсиусь миноренънитате — покладаю-
чись на його неповноліття
инь дефенсьиономь — на [правний] захист
габилє(м) раціононе(м) — слушне право
юре виолентъто — порушення в праві
инь диеєсь еть квотидіє — з дня на день, що-
денно
инь детрименътумь юри(с) еть посе(с)сионон(с),
ексь предеце(с) сорібусь анътиквись — на
шкоду правурі володінню, починаючи від
давніх попередників
де и(л)легалитате актусь презенътиєсь еть
ну(л)литате анъте фуньдатамь ци(р)ка
фуньдациононе(м) еть постъ фуньдата(м)
юри(з) дикціононе(м) тощиуськве актусь
презенъти(с) — про незаконність нинішньо-
го процесу і недійсність попередніх поста-
нов щодо фундації і пізніше встановленої
юрисдикції всього нинішнього процесу
дебита юри(с) виа квовись темьпоре еть ло-
ко — належним законним шляхом в будь-
якій час і в будь-якому місці, 237
де легалитате еть валідитате актусь презенъ-
ти(с)о мниумькве те(р)минорумь инь акту
еть ци(р)ка актумь субєквенъциумь —
про законність і правомочність ниніш-
нього процесу і всіх засідань під час про-
цесу і в зв'язку з процесом
преклюдере внамь — загородити дорогу
коньтравенъціононекве декрети трибунали-
ци — і про протидію трибунальському
рішенню
пощиоритатемь — перевагу, пріоритет дав-
нішого права, 238
абъ анътикви(с)симись темпорібусь — від
найдавніших часів

реалитатемь — обгрунтованість
са(л)ва имьпукгнаціононе коньтра те(р)ми-
нумь еть форумь еть али(с) ексьцепці-
ціононибусь бенефиции(с)кве юри(с); инь
тото маненътибусь са(л)ви(с) — із збере-
женням непорушного права на опротесту-
вання судового засідання і суду, а також
права повного використання всіх винят-
кових доказів і дозволених правом пільг
а дефинитива сенътенъция — від остаточного
рішення
дифьфугниєсь — хитрощами
прекавенъдо иньдемнитати — для забезпе-
чення недоторканості, 239
коньтенътумь раціононе мутуи сумпътусь —
про відшкодування взаємних збитків
ексь раціононибусь инь те(р)мино иньфрен-
ди(с) — на основі доказів, поданих на суд
кумь суа презенъти дилиенъция [!] еть мани-
фєстациононе пробатурумь — що повинно
бути доведено його теперішню ретель-
ною заявою
прекустодненъдо — для охорони
иньдемнитати еть иньтекритати юриумь —
недоторканості і цілісності прав
со(л)ленитеръ ци(р)ка фуньдациономь юри-
(з)дикціонон(с) — офіційно щодо встанов-
лення юрисдикції
актусь юрициарин — судовий процес
иньте(р) дуась па(р)тєєсь инь преюдици(у)мь
те(р)циє — між двома сторонами на шкоду
третьій
коньтровє(р)сиась фуньдис коггносєре —
пізнати земельні суперечки
иньте(р) дуось ресъ акта те(р)цио преюди-
каре — справу, яка велася між двома.
присудити третьому
инь литемь — в процес
фуньдари — встановлюватись, фундуватись
актусь квовись юридикос инь абєнъция еть
иньте(р)ми(с)сиононе когереди(с) — будь-
які правні постанови при відсутності абс-
протидії співпадкоємця
коньєквенъте(р) — послідовно
инь литемь приньципале(м) — в головній
процє
а(д) те(р)минумь презенътемь — до нинішньо
го судового засідання
де ну(л)литате фуньдационон(с) еть тощиусь
актусь некъ нонь еть преюдицио мани-
фєсто [же] инь коньдиктаміне па(р)тєєсь —
про недійсність фундації і всього процесу
а також про явну шкоду, [оскільки] сторо-
ни, що змовились, 240
преюдикаре со(р)ти инь фуньдо — відсудити
частку в наділї
юре лєитимо гередитаріо — на підставі за-
конного спадкового права
ексь диспозиціононе юриумь суфурумь — роз-
поряджаючись своїми правами

инь квовись лєитимо те(р)мино — в будь-якому законному суді
когер(с) — співспадкоємець
компла(р)тишелсь — співучасник
ци(р)ка акта — до актів
контравениєндо — протидіючи
инь коньдикто — за погодженням, у змові
инь елизионемь акціонни(с) — для підриву позову
конттикуитатемь — сусідства, межі
корамь юдицію презєнти пе(р)соналите(р)
компарєньсь номинєкво супра — стаючи особисто перед нинішнім судом від імені, як і вище
инь фаворем(м) па(р)тись акторєє — на бажання сторони позивача
конттинувєкве посе(с)сионни(с) — безперервного володіння
юрибусь єть посе(с)сионни — проти прав і володіння
преюдициозамь — упереджену, безпідставну
де куюсь ну(л)литате тумь єть прекавендо иньдемнитати юриумь — про недійсність якої [якого] і для забезпечення недоторканості прав
де иньтекритате — про цілісність, непорушність
преми(с)са дилиєнція протєстационє кумь со(л)ленни манифєстационє ексь рационибусь квови(с) темьпоре єть локо лацнєсь инь ферєнди(с) итерумь атькє итерумь — вчинивши ретєльну скаргу з одночасною офіційною заявою на підставі доказів, які можуть бути подані ширше в будь-який час і будь-якому місці, ще і ще раз ...
кавза рационє експу(л)сионни(с) — справа про насильне усунення
ну(л)ло претєксту — без жодного приводу
дабиту(р) инь копия — буде подано в копії
єть в коньтра — і з свого боку, 241
де ну(л)литате — про недійсність
инь фаворем(м) па(р)тись акторєє — на бажання сторони позивача
аньни презєнти(с) — нинішнього року
препараториумь — підготовку
кснтинувєкве посе(с)сионни(с) — безперервного володіння
юрибусь єть посе(с)сионне — проти прав і володіння
преюдициозамь — див. с. 240
де куюсь ну(л)литате — про недійсність якої єть прекавендо иньдемнитати юриумь де иньтекритате — і для забезпечення недоторканості прав, про цілісність ...
преми(с)са дилиєнція єть солєнни манифєстационє ексь рационибусь квовись темьпоре єть локо лацнєсь иньферєндись итерумь атькє итерумь — див. с. 240

таньквямь иньтрузорь — як особа, що втручається, 241
кводь семєль плакуить, амьплиусь дисплицєре неквить — що собі вподобав раз, того не може пізніше не вподобати
єциамь профе(с)сионни мунєрис прокураторни абренунциавить — навіть від посади прокурора відмовився
єть таньквямь плєнипотєньсь — і як уповноважений
прекавендо иньдемнитати юриумь суорумь — для забезпечення недоторканості своїх прав
п[апи] р[горгіа] — рукою власною, 244
де юре коньвени(т) — згідно з правом, 246
про фульциментьто — для підтримки таньквямь нунциусь — як посланця [дїляция] маюри(є) де юри(с) бєнєфициюку(р)рєньсь — [відстрочка] в зв'язку з більшою справою, діюча згідно з правовою пільгою
кавза коньюнкта — об'єднана справа
нихилоє [!], минусь са(л)вамь имьпукгнационемь коньтра те(р)минумь форумь акь алиюсь субсьєквєтєсь те(р)мино(с) инь тото — однак непорушне право на опротєстування судового засідання, суду і інших судових засідань у цілому
сине иньте(р)ми(с)сионє — не відкладаючи
аньте омниа — передусім
инь пе(р)соналибусь акціонибусь — в особистих позовах
пе(р)сонали(с) актусь — особистий позов
дефинитива(м) альпробационє(м) — остаточне схвалення
омнемь юри(с) морам екськлюдить — виключає будь-яку правну затримку
имьпозунть коньдиционє(м) єть нецє(с)ситатемь — встановив необхідну умову
инь казу — на випадок
казуалитє(р) — випадково
є(т) а(л) имьплєре леись коньдиционемь — і для виконання умови закону, 247
нонь казуалитє(р) — невипадково
преюдициумь — збиток, шкода
кграмаєнь — насильство, утиск, несправедливість
нонь секундумь прєскриптурь юри(с) — всупєрєч припису закону
адь тридуумь — на три дні
а(л) димєь крастинамаь — на завтрашній день, завтра
ути инь кавза симьплици фуньдумь таньєнъти [!] — як у простій справі про землеволодіння
уть супра — як вище
єть инь фаворем(м) — і на бажання
инь елизионемь акціонни(с) — для підриву процесу
конттикуитатемь — сусідства, межі

инь коньтратриумь — на заперечення
корамь юдицію презєнти пе(р)соналите(р)
компарєньсь номинє кво супра — стаючи особисто перед нинішнім судом від імені, як і вище
инь тото — в цілому
инь фаворем(м) па(р)тись акторєє — на бажання сторони позивача, 248
конттинувєкве посе(с)сионни(с) — безперервного володіння
юрибусь єть посе(с)сионне — проти права і володіння
преюдициозамь — упереджену, безпідставну
де куюсь ну(л)литате тумь єть прекавендо иньдемнитати юриумь — про недійсність якої і для забезпечення недоторканості прав
де иньтекритате — про цілісність, непорушність
преми(с)са дилиєнція кумь солєнни манифєстационє ексь рационибусь квовись темьпоре єть локо лацнєсь иньферєнди(с) итерумь атькє итерумь — див. с., 240
облигаториумь посе(с)сорєм — заставного власника (володаря)
сальвамь имьпукгнационемь коньтра те(р)минумь єть форумь субсьєквєтєськє те(р)минось, акь иньстанъция(с) — непорушне право на опротєстування судового засідання, суду та наступних судових засідань і інстанцій, 249
прекавендо иньдемнитати юриумь — для забезпечення недоторканості прав
са(л)ву коньтра имьпукгнациом — право на опротєстування
те(р)мини фори єть идь симилиумь омниумькє ексьцєльционумь єть бєнєфициюрумь юри(с) — судового засідання суду і про всі подібні виняткові докази й правні пільги
адь акторатумь презєнтьє(м) — для тепєрїшнього процесу
плєно инь роборє — у повній силі
дїляция маюри(с) — відстрочка у більшій справі
обьстарє — заважати
иньтекритати — цілісності, непорушності
па(р)тись а(л)вє(р)сє — противної сторони
инь коньтранєнъционемь декрєти трибуналици єть елизионемь акціонни(с) — всупєрєч трибунальському рїшенню і на підриву позову
па(р)тись цитатє — позваної сторони
юрє диктанътє — як гласить право
єть еквитати — і справедливості
єть де ну(л)литате — про недійсність
и(л)лєгитимє — незаконно, 250
де ну(л)литате актусь презєнтьє(с) фуньдєтєкє юри(з)дикціонни(с) єть омниумь

те(р)минорумь инь акту презєнтьє єть ци(р)ка актумь субсьєквєнъциумь ратификационєкє омниумь юриумь гєрєдитариюрумь єть анътикава посе(с)сионє, узуфруктукє акь пошиоритатє акторатусь лєитими — про недійсність нинішнього процесу, встановленої юридикції і всіх засідань у ході процесу і в зв'язку з процесом, а також про підтвердження всіх спадкових прав і давності володіння й користування, і про перевагу давнішого права в офіційному судочинстві
са(л)ва(м) имьпукгнационє(м) коньтра те(р)минумь форумь акторатумь акціонє(м) єть субсьєквєнътє(с) те(р)минось акь иньстанъция(с) — непорушне право на опротєстування судового засідання, суду, процесу, позову і наступних судових засідань та інстанцій, 251
инь тото акь инь квавись минима па(р)тє — в цілому і в будь-якій найменшій частині
де лекгалитатє єть валидтитатє актусь презєнтьє(с) омниумькє те(р)минорумь инь акту єть ци(р)ка актумь субсьєквє(н)циумь — про законність і правомочність нинішнього процесу і всіх судових засідань під час процесу і у зв'язку з процесом
лєйтимє — законно
де ратификационє омниумь юриумь суорумь — про підтвердження всіх своїх прав
нонь габита рационє еквитати(с) — не беручи до уваги слухні доказів
вє(р)сусь лимитємь натуралємь — вздовж природної межі
анътиквитусь — здавна
по(ст) рєквизита юра — після придбання прав
инь пацифика посе(с)сионє єть узуфрукту — в мирному володінні і користуванні
фрєти ипьснєсь минорєнънитатє — покладаючись на його неповноліття, 252
инь дєфєнсьионє(м) — на правний захист
габилє(м) рационємь — слухне право
юрє виолєнъто — порушення в праві
инь днєсь єть квотиднє — щоденно, з дня на день
инь дєтримєнтьтумь юри(с) єть посе(с)сионни(с) ексьпрєдєцє(с)сорибусь анътиквє(с) — на шкоду праву і володінню, починаючи від давніх попередників
єульлитє(р) — безпідставно
виолєнъто модо — насильно, силоміць
дєбита юри(с) виа квовись темьпореєть локо — належним законним шляхом у будь-який час і в будь-якому місці
ко(м)ми(с)сумь — доручення
де ну(л)литатє актусь презє(н)ти(с) єть фуньдєтєкє юри(з)дикціонни(с) єть омниумь

дате юри(з)дикѣиони(с) са(л)ви(с) уть супра инь енере еть спеще бенефиции(с) юри(с) — пр. недійсність нинішнього процесу і встановленої юрисдикції із збереженням правних пільг, як вище, в цілому і зокрема
суффициенъсь мандаториумъ еть комъиссумъ — достатне повноваження і доучення
обсѣкъвенъдо мандати(с) — виконуючи повноваження
паренъдо сакросанъкто декрето трибуналициѡ — підкоряючись непорушному рішенню трибуналу
инъвиѡлабилите(р) обрѡсье(р)ванъдо мутуѡ сумъту — безсторонньо розглядаючи взаємні збитки
убикве локорумъ це(р)тисъ пробационибусъ — звідусіль певними доказами
ну(л)лите(р) — безпідставно
юре сукъце(с)сионі(с) — за правом успадкування
юре експерири — довести законом, 253
инъ фаворемъ па(р)тисъ — на бажання сторони
инъ конъдикто — за погодженням; у змові
де ну(л)литате фунъдате юри(з)дикѣиони(с) еть тоциусъ актусъ дабиту(р) инъ копіа — про недійсність встановленої юрисдикції і всього процесу буде подано в копії
де валидитате фунъдате юри(з)дикѣиони(с) еть тоциусъ актусъ — про правомочність встановленої юрисдикції і всього процесу конътравениенъдо — протидіючи, для протидії
инъ конъдикто — за погодженням у змові
инъ елизиѡне(м) акъциѡни(с) — для підриву позову
конътикгуитате(м) — сусідства, межу
инъ конътрариумъ — за заперечення
корамъ юдициѡ презенъти пе(р)соналите(р) комъпаренъсь номинекво супра — стаючи особисто перед нинішнім судом від імені, як і вище
инъ фаворе(м) па(р)ти(с) акторее — на бажання сторони позивача, 254
конътинуеъке посе(с)сионі(с) — безперервного володіння
юрибусъ еть посе(с)сионі — проти прав і володіння
преюдициѡза(м) — упереджену, безпідставну
де куоъсь ну(л)литате тумъ еть прекавенъдо инъдемнитати юриумъ — про недійсність якої і для забезпечення недоторканості прав
инъ фацие юдициѡ презенъти(с) репродукторумъ — перед цим судом відновлених
де инътекритате — про непорушність
преми(с)са дилиенъция кумъ со(л)ленни ма-нифестациѡне итеруъ а(т)кве итеруъ —

вчинивши ретельну скаргу з одночасною офіційною заявою знову і знову
инъ инъстанти — негайно, 255
ѡрииналите(р) — спершу, спочатку
а дефинитива сенътенция — від остаточного рішення, 255, 260
ква(р)та ман анъни презенъти(с) — 4-го травня нинішнього року, 260
сине инъте(р)ми(с)сионе — не відкладаючи, 264
анъте ѡмниа — передусім
инъ пе(р)соналибусъ акъциѡнибусъ — в особистих позовах
пе(р)сонали(с) акътусъ — особистий позов
дефинитива(м) апъпробаѡне(м) — остаточне затвердження
ѡмне(м) юри(с) мора(м) ексклюди(т) — включає будь-яку правову затримку
имъпозуитъ конъдѣиѡне(м) еть неце(с)сита-те(м) — встановив необхідну умову
инъ казу — у випадку
казуалите(р) — випадково
етъ адъ имъплере леисъ конъдѣиѡне(м) — і для виконання умови закону
нонъ казуалите(р) — невідповідно
ѡбликгаториумъ посе(с)соре(м) — заставного власника, 265
прозекви — домагатись
инъ енере — в цілому
инъ спеще бенефиция юри(с) плено инъ рѡборе еть юре — зокрема правні пільги в повній силі і праві
пе(р) ѡмниа — всіляко
раѡиѡне конътравенъциѡни(с) — протидіючи
инътекритати — для цілісності, непорушності
па(р)тисъ а(д)ве(р)се дифъфукгия — хитрощі противної сторони
инъ конътравенъциѡнемъ декрети трибуналициѡ еть елизиѡнемъ акъциѡни(с) — для протидії декретові трибуналу і для підриву позову
юре дикътанъте — як гласить право, 266
етъ еквитати — і справедливості
фретумъ юре — згідно з правом, 266
са(л)висъ ѡмнибусъ ремеди(с) акъ бенефиции(с) юри(с) инъ тоно резе(р)вати(с) еть инъ конътиненъти — із збереженням усіх правних засобів і пільг у всій повноті
де куоъсь вита икгноратуръ — про його життя нічого не відомо
транъквилита(с) еть секурытасть — спокій і безпека
и(л)л(е)итиме — незаконно
анъти(к)ве по(с)сесиѡни(с) — давнього володіння
моде(с)тиа(м) — скромність
несцитуръ кво инъте(н)ту — невідомо, з яким наміром
секурытате(м) — гарантію

инъ пе(р)соні(с) квору(м) номине прѡте(с)-та(н)съ — щодо осіб, від імені яких протестуючий ..., 266
итеру(м) атькве итеру(м) — знову і знову
инъ пе(р)сона суа еть секурыта(с) презе(н)-ти(с) юдици(и) — від свого імені і гарантія нинішнього суду, 267
презенъте ме — в моїй приступності
пе(р)соналите(р) ко(м)паре(н)тибу(с) — тих, які особисто з'явилися
раѡиѡне виолате секурытати(с) юдици(и) презе(н)ти(с) са(л)ви(с) бенефиции(с) па-цие(н)циу(м) — у зв'язку з порушенням

гарантій нинішнього суду, для збереження непорушності пільг потерпілих, 267
екъзакъто те(р)мино — після закінчення строку
леитиме — законно
целерытеръ — швидко
адъ експериме(н)ту(м) — для перевірки, розслідування
про кокъгниѡне дебіта юри(с) вия — для розгляду належним судовим шляхом
кумъ реляѡиѡне де ѡбъдукъциѡне — із свідченням про нанесення
инъ копіа дабитуръ — буде подано в копії

ТИТЛА І СКОРОЧЕННЯ

написано	слід читати	написано	слід читати
бъ	богъ	ншму	нашему
бжее	божее	ншь	нашь
бца	богородица	о.	отець
ве(л).	великого, велможного	п.	панъ
ве(р). вша	вера ваша	пна	пана
в(м)	ваша милость	пнвъ	пановъ
в. м.	ваша милость	пнове	панове
воз	возны(и)	пнъ	панъ
гдря	господаря	пнее	панее
гдръская	господарская	пнжны(х)	пенезжны(х)
грш.	гроше(и)	пнюю	панюю
днь	день	пны	паны
дша	душа	пнзе(и)	пенязе(и)
к.	королевское	по(д)ска(р).	по(д)ска(р)бего
кнжати	княжати	поз.	позвы
кнжти	княжати	полож.	положене
кнзя	князя	слнця	солнця
кнзь(т)ва	князьства	сна	сына
кор.	королевское	снь	сынъ
к(р)	королевское	соз.	сознание
кро.	королевское	срдце	сердце
м(л).	милость	сти(и)	святи(и)
м(л)ст	милость	хва	христова
м(л)т	милость	цркви	церкви
мстямъ	милостямъ	члвка	человѣка
мсца	мѣсяца	члвкъ	человѣкъ
мца	мѣсяца	чсти	чести
мць	мѣсяць	х(н)дз	ксендз
ншимъ	нашимъ		

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
АКТОВА КНИГА ЖИТОМИРСЬКОГО ГРОДСЬКОГО УРЯДУ 1605 р.	24
АКТОВА КНИГА ЖИТОМИРСЬКОГО ГРОДСЬКОГО УРЯДУ 1609 р.	113
АКТОВА КНИГА ЖИТОМИРСЬКОГО ГРОДСЬКОГО УРЯДУ 1649—1650 р.	180
ПІДКОМОРСЬКА КНИГА КИЇВСЬКОГО ВОЄВОДСТВА 1643 р ПОКАЖЧИКИ	220
УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ	268
ТОПОНІМИ	269
АНТРОПОНІМИ	279
СЛОВНИК	303
ПЕРЕКЛАД ЛАТИНСЬКИХ СЛІВ ТА ВИРАЗІВ	309
ТИТЛА ТА СКОРОЧЕННЯ	315

Академія наук Української ССР
Ордену Трудового Червоного Знамени
Інститут мовознавства ім. А. А. Потебні

Памятники українського мови XVII в.

Серія актових документів і грамот

Деловий мови Волині і Подніпров'я XVII в.

(Збірник актових документів)

Підготували до видання

В. В. НИМЦУК, В. М. РУСАНОВСКИЙ, К. С. СИМОНОВА,
В. Ю. ФРАНЧУК, Т. К. ЧЕРТОРИЖСКАЯ

(На українському мові)

*Затверджено до друку вченою радою Інституту мовознавства
ім. О. О. Потебні Академії наук Української РСР*

Редактор Л. М. Кудрявіна
Художній редактор І. В. Козій
Оформлення художника Д. Д. Грибова
Технічний редактор С. Г. Максимова
Коректори П. С. Бородянська, В. М. Семенюк

Інформ. бланк № 4220

Здано до набору 28.05.80. Підписано до друку 09.04.81. БФ 01045
Зам. 2461. Формат 70×90¹/₁₆. Тираж 1450 прим. Папір № 1. Літ. гарн.
Вис. друк. Умовн. друк. арк. 23,11. Обл.-вид. 24,34 арк.
Ціна 4 крб 20 коп

Видавництво «Наукова думка», Київ, Рєпіна, 3

Виготовлено Нестеровською миською друкарнею Львівського
облліографвідаву (м. Нестеров, вул. Горького, 8) з матриць
Головного підприємства республіканського виробничого об'єд-
нання «Поліграфкніга» Держкомвідаву УРСР (м. Київ, До-
женка, 3), Зам. 2217.